

Bibliothèque numérique

medic@

AVICENNE. *Artis chemicae principes Avicenna, atque Geber, hoc volumine continentur, quorum alter nunquam hactenus in lucem prodiit, alter vero vetustis exemplaribus collatus...*

Bâle : Pietro Perna, 1572.

75697
75697

A R T I S
C H E M I C A E

PRINCIPES, AVICENNA
ATQVE GEBER, HOC
Volumine Continentur.

QVORVM ALTER NVNQVAM
hactenus in lucem prodijt: alter verò verustis exem-
plaribus collatus, atq; elegantioribus & pluribus
figuris quàm antebac illustratus, doctrina huius
professoribus, hac nostra editione tum
iucundior, tum utili-
or euasit

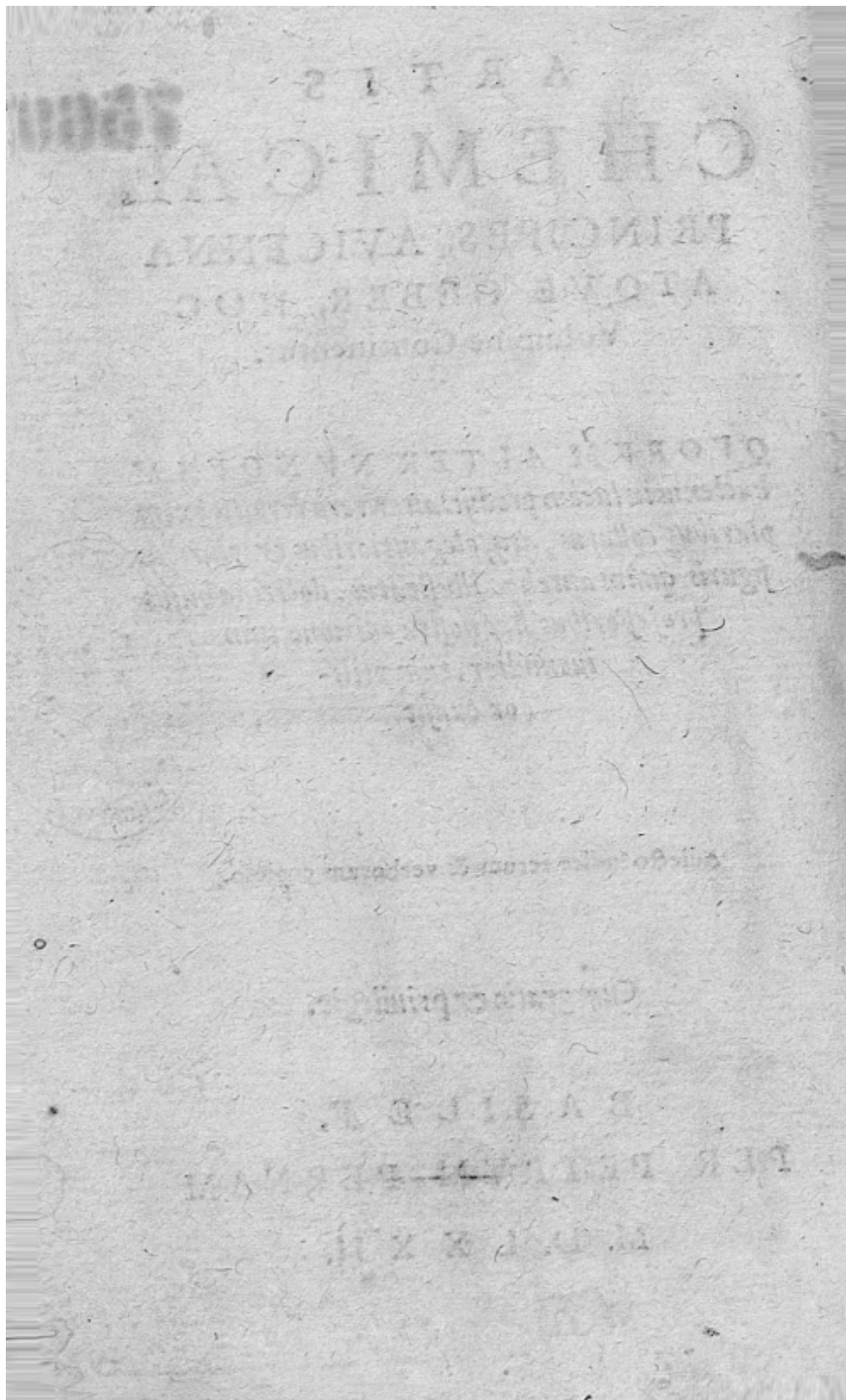

Adiecto Indice rerum & verborum copioso.

Cum gratia & priuilegio.

75697

B A S I L E Æ,
PER PETRVM PERNAM
M. D. L X X II.

ILLVSTRISSIMO
DOMINO PETRO DE
GRANTRYE, D. DE BESNE,
Equiti, & Christianiss. Gallorum Re-
gis à Consilijs: eiusdemque ad Rhe-
tos legato: Minos Celfus Se-
nensis S. D.

IN ALMA Ciuita-
tum parente Roma,
de seculis inquã præ-
lapsis, Medicorũ scho-
læ insignem dedecoris
notam acceperunt: namque multorum
annorum spacio, quicunq; Medicinam
facere, vrbe miserè caruerunt. Iuris
item prudentes multi, quorum volumi-
na per Imp. Iustinianum abrogata sunt,
pristinæ dignitatis, & gloriæ perpeffi
sunt detrimentum. Sed vtinam tempo-
ribus nostris, aliquando, quinimò fre-
):(y

EPISTOLA

quentius eiusmodi in artibus instaura-
 tiones res pub. Regesq. prestare, quanto
 inscientijs, vitæque probitate, rerumq.
 intelligentia fieret accessio maior? Inte-
 rim insolentes minimè desipiant, artiũ,
 medicinæ, iurisq. prudentiæ leuitatem
 obiectantes nobis. Neque enim detrimẽ-
 ta disciplinis ipsis, verum illarum profes-
 soribus euenerunt. Idq. nequaquam iniu-
 ria: vti siquidem præclara perpetuaque
 sunt in artibus, & disciplinis fundamẽ-
 ta: sic sæpenumerò fit, vt artifices ipsi,
 doctoresq. non pauci, quæ ipsorum tan-
 tum est culpa, sint explodẽdi. Tanta est
 ignauiæ, negligentia, auaritiæq. morta-
 lium magnitudo. Non ab simili iamdu-
 dum contumelia subtilissimam Alche-
 miæ philosophiam laborasse scimus. At
 non in artem culpa referenda, cum eius
 veri authores apprimè sapientes extite-
 rint, ipsique Reges eam studiosè tracta-
 rint:

NVN CVPA TORIA.

runt: sed ipsi, ipsi inquam artifices, plurimi sunt merito condemnandi. Quæ nam etenim miseria nostra est, ut ad altissimas, & arcanas philosophiæ partes, ignarum vulgus, heroica inter ingenia, fordidumq; cogitatione appellat? Hinc nostri temporis Alchimistæ ludibrio sunt, & impostores cum dicuntur, tunc non pauci reperiuntur: ut una præstantissima natura æmula nihili reputetur, ab ignavis tamē, nihiliq; iudicijs. Verum tanti causa detrimenti ab authorum affluētia potissimum est. Excrevit in immensum classis doctorū, cum germani duces in omni sciētia, sed in hac præcipue, brevissimo numero contineantur. Multitudo verè peccandi causam præbet, ut Arist. habet: Non dydicāt plurimi addiscentes, nulloq; discrimine multi coluntur scriptores, cum tribus vel quatuor exceptis, reliqui nullo ferè loco sint re-

):(ij

E P I S T O L A

putandi. Porrò in hac facultate Chimi-
 ca quis adeò parum versatus inter phi-
 losophos est, qui Gebero antiquissimo,
 Principiq; Avicen. primas non tribuat?
 En igitur, Illustrissime Legate, iã nũc
 procedunt Alchemiæ Ductores ex ce-
 lebri Perniana Typographia, quàm an-
 tea nunquã, ad artem docendam paratio-
 res. Et quamvis Geber sapientum parẽs
 iam diu sit in vulgum editus, nusquam
 tamen, ac nunquam (quod sciam) antea
 tam castigatus, & suis ad artem imagi-
 nibus fuit instructus. Verùm Arabum
 decus Avicenna nunc primum prælum
 expertus est: et exit à nobis studio Per-
 næ mirifico, nulli sapientum operi post-
 ponendus. Quare non laudib. hosce ma-
 gistros prosequemur: Phæbi lux enim la-
 ternæ suppetias ridet: neq; artem ipsam
 Chemiam celebrare cogitamus in præ-
 sentia: quippe quòd per se celebratissima
 sit

NUNCUPATORIA.

fit inter viros imprimis celeberrimos.
 Hoc ergo solum calamum paravi, tuoq;
 splendori clarissimos hosce Doctores cō-
 mendare volui, quò meam erga meum
 D. observantiam testatam facerem. Nō
 ea interim sperauerim, quæ cuncti ferè
 sibi recipiunt, qui Procerib. aliquid nun-
 cupare decernūt, nempe vel arti ipsi ex
 hac nuncupatione dignitatem, vel inui-
 dorum sanitatem. Linguarum insanarū
 tanta fuit semper temeritas, vt neq; Mo-
 narchis ipsis, neq; ipsi ~~parcant~~ parcant.
 Blaterent igitur ignari, lacerent canes
 vtcunque, doctrinam non laniabunt, a-
 nimosq; præstantes minimū ledēt ma-
 iestate sua contentos. Hoc igitur fuit cō-
 silium meum, Illustrissime D. vt audita
 ingenij tui sublimitate, sublimi te quadā
 lectione delectarem, atque hac simul fa-
 cultate, quanto studio tuam dignitatem
 prosequerer significarē. Quare muneris

):(iiij

EPISTOLA

tenuitatem animi mei studio rependas
quæso, quamûe sit magnanimi Herois
humilium etiam rerum fastidio non te-
neri, nûc libeat meminisse. Interim, Cel-
sum Italum Typographi Pernæ amicû,
inter familiares tuos habere licet remo-
tum, & hæctenus ignotû ne dedignere.
Siquidẽ ego contrâ precibus à Deo con-
tendam, vt apud Christianiss. Galliarû
Regem. D. meus Illustrissimus in horas
magis gratiosus euadat. Vale.

Basilæa ex officina Perniana. I-
dib. Aug. M. D. LXXII.

LIBER

LIBER ABVALI AB
BINCINE DE ANIMA
in arte Alchimiae

PROLOGVS.

DIXIT Abuali Abincine: Expla-
nabo tibi fili mi, quot capitula
continentur in unaquaq; dictio-
ne siue libro libri unius, qui dici-
tur de Anima: quia librū istum
intellectione nominavi eum librum de Ani-
ma. Ideo quia anima altior est corpore, &
non potest uideri oculis, sed mente, quia o-
culus tātū rem accidentem uidet, & mens
uidet proprietatem. Ideo altiora sunt ea quę
uidentur mente, quā ea quę uidentur ocu-
lis. Et anima est quędam pars circuli glo-
rię, & circulus animę est altior omnibus cir-
culis. Laus ergo sit Deo qui creauit ani-
mam. Laus sit ei, quia non est alius Deus in
seculo. Laus dico sit, quia placabilis est, cre-
ans res & earum radices, & faciens causam
de quo non est causa: quia ipse solus est for-
tis in magnitudine sui honoris: quia ipse vi-
det, & scit omnia quę sunt in cęlo & in ter-
ra: & dat homini spiritum discernendi, & re-
ducendi res omnes ad primam materiam
secundum naturam earum: quia ipse Deus,

):(5

PROLOGVS

& non est alius præter ipsum. placeat igitur ei: mittat spiritum intelligentiæ.

Scias fili mi, quòd elemēta sunt quatuor, & modi & proprietates sunt quatuor: & elemēta sunt ignis, aer, aqua, terra: & modi sunt calor, frigiditas, & siccitas, & humiditas. Ille est res in aqua non est calor, nec frigiditas: siccitas & humiditas & non est corpus. & sic est proprietas, & elementa sunt facta de yle, & non sunt partes æquales, neq; proprietates: & vnumquodque elementorum reuertitur in naturā alterius elemēti, & omnia quę sunt in mundo, sunt facta de elementis, & vnumquodque illorum potest redigi in naturam alterius elementi, si homo trahat ipsum de vi ad factum. Verbi gratia: Ordeum est equus per vim, & equus est ordeum per vim, & homo est triticum per vim: Si tu intelligas reuersionem elementorum vnus in alte-

rum, intelliges totum magisterium, & intelliges illud cum auxilio

Dei.

Explicit Prologus.

INCL

INCIPIT TABVLA
LA PORTAE
Elementorum.

1	De Farinis	1
2	De Gallina	3
3	Porta Elementorum	4
4	De rebus absconditis in Elementis	ibid.
5	De Aere	5
6	Quod aer est cibus ignis	6
7	De natura abscondita aeris	7
8	De Aqua	8
9	De Melle	ibid.
10	De Naturis absconditis Aquæ	9
11	De conuersione elementorum in alterum ibidem	
12	Quòd quæ sunt in mundo sunt quatuor ele- menta	10
13	De diuersitatibus element.	ibid. & 11
14	Quomodo quatuor elementa se solunt	12
15	De lacte & caseo	14
16	Quòd omnia sunt composita ex quatuor ele- mentis secundum diuersitates	15.22
17	De mistura ignis & aquæ.	19

TABVLA X. DICTIONVM.

Dictio prima est, Alchimia an sit.

Secunda, quaestio, quid sit Alchimia.

Tertia, quomodo potest fieri Alchimia.

Quarta, cur est Alchimia.

Quinta, est de nominatione lapidum & eorum natura, & eorum quae ingrediuntur in magisterijs.

Sexta, in operibus corporum & animarum, ante quam operetur de alexire.

Septima, in alexirijs.

Octava, in fermento.

Nona, est de complectione magisterij & spon-
salitij.

Decima, est in ponderibus, & in capitulis istius
libri, & primi libri.

Dictio prima habet duodecim
capitula.

1 Capitulum primum est ratio uera super magiste-
rium 24

2 Prooemium Auicennae, in quo tractatur ratio,
quae non potest fieri, quando sit uerum ma-
gisterium 43

3 Tractabit de disputationibus cum Geber A-
benhaen 49

4 Tra-

T A B V L A

4	Tractabit de disputationibus cum Iahide ab Indi no	52
5	de Disputationibus cum Abimazar Alfarabij	54
6	de Disputationibus cum Maurieno	60
7	de Disputationibus cum Abubacremahomat binzachane Alraci	68
8	Est de Disputationibus cum omnibus illis qui ne- gant magisterium	72
9	Loquor si est lapis noster animalis	79
10	Si est lapis noster herbalis	82
11	Si est lapis noster propè naturalis	84
12	Qualis est lapis noster	86

In secunda Dictione sunt
sex capitula.

1	Cap. est, rem subtilem facere altam	92
2	Est, rem leuem facere ponderatam	93
3	Est, de mutatione dolorum	94
4	Est, de mutatione elementorum	95
5	Est, de mutatione scilicet, durum facere molle	99
6	Est, de mutatione naturæ in cuprū id est, esto- tius rei	ibid.

In tertia Dictione sunt quin-
que capitula.

1	Cap. est, quomodo præparatur corpus	101
2	quo-	102

TABVLA

2	Quomodo preparantur elementa	ibid.
3	Quomodo preparantur spiritus	102
4	Quomodo preparatur alexir	ibidem
5	Quomodo preparantur fermentum & spon- litium	193

In quarta Dictione sunt tria
capitula.

Cap. 1	Cur preparatur corpus	105
2	Cur preparatur spiritus	106
3	Cur preparatur lapis, & cur est alexir, id est ad quid est.	107

In quinta Dictione sunt XXVIII.
Capitula.

Cap. 1	De tribus generibus aeris	112
2	De Plumbo	115
3	De Stanno	119
4	De Latone, uel auricalco	120
5	De Metallo	122
6	De Ferro	125
7	De Auro	128
8	De Argento	132
9	De Marcasite	133
10	De Alcosol	ibid.
11	De Sale alcali	134
	12 De	

X DICTIONVM. X

22	De Sale nitro	135
23	De Sale gemma	136
24	De Sale commune	ibid
25	De Vitreolo	138
26	De Sulphure	140
27	De Auripigmento	143
28	De Armoniaco	144
29	De Auro uiuo	146
20	De Capillis	152
21	De Vrma	152
22	De Ouis	153
23	De Sanguine	ibid.
24	De Vitreo	154
25	De Panno lineo albo	158
26	De Stercore equino	159
27	De Aceto	160
28	De Attorenge.	161

In sexta Dictione sunt XXXIII Capitula.

Cap. 1	De Ablutione cupri	178
2	De Calce cupri	180
3	De ablutione cupri	207
4	De induratione	223
5	De Mollificando siue inceramento	252
6	De Sublimatione corporum	229
7	de solutionibus corporum, & etiam de solutio-	

X DICTIONVM. X

21	ne Auripigmenti	240
8	de Ablutione plumbi, & natura eius	245
9	de Calcibus plumbi	252
10	de Ablutione plumbi	256
11	de Duratione plumbi	262
12	de Inceramento plumbi	267
13	de Sublimando	270
14	de Solutione plumbi	277
15	de Stanno ut in eundem modum præparetur si- cut & alia præparantur	279
16	de Latonis præparatione	303
17	de Præparatione asceni, siue metalli	312
18	de Præparatione ferri	330
19	de Ablutione argenti & præparatione	338
20	de Ablutione Auri & præparatione	363
21	de Distillatione urine	367
22	de Solutione Salis armoniaci	369
23	de Sublimatione eiusdem Salis	370
24	de Sublimatione Auripigmenti	371
25	de Sublimatione Argenti	374
26	de Durificatione eiusdem auri et solutione	377
27	de Sublimatione omnium Salium	379
28	de Ablutione corporum	380
29	de Salibus	382
30	de Corporibus albificandis	386
31	de Præparatione alcofoli	388
32	de Electione omnium corporum	390
33	de Electione spirituum	393

In

X. DICTIONVM.

In septima Dictione sunt
V. capitula.

Cap. 1	Tractat de Præparatione sanguinis, & diuidere ipsum per quatuor elementa	397
2	De Præparatione ouorum, & diuidere per quatuor elementa	407
3	De Præparatione capillorum, & diuidere per quatuor elementa	413
4	De Præparatione alexiris de argento	418
5	De Præparatione alexiris de auro.	434

In octaua Dictione sunt
duo capitula.

Cap. 1	Tractat de Præparatione fermenti lunæ	439
2	Tractat de Præparatione fermenti solis.	ibid.

In nona Dictione sunt III.
Capitula.

Cap. 1	Tractat de toto magisterio	457
2	De Sponsalitijs lunæ	462
3	De Sponsalitijs Solis.	ibid.

In X. Dictione sunt tria capitula.

Cap. 1	De Ponderibus	466
2	De hoc quod locutus sum in lib. de Physica	469
3	De Summis eorum de quibus locutus est.	476

Expliciunt Capitula Dictionum.

**

INDEX EORVM
 QVAE IN SINGVLIS
 Capitibus Libri de Inuestigatio-
 ne perfectionis, conti-
 nentur.

<p>Cap. 1 Praefatio, in qua explicat cur hūc librum scripserit. fol. 473</p> <p>2 De rebus corpora metallica perficienti- bus & corrumpenti- bus 474</p> <p>3 De lapide philoso- phorum, quod unus tantum sit ad albū & ad rubeū, & ex quib. reb. extrahatur, deq; possibilitate perfectio- nis 476</p> <p>4 De rebus prepara- tionem iuuantibus & earum mundatione 478</p> <p>5 De preparatione spi- rituum in genere 479</p>	<p>& inde</p> <p>6 De preparatione et melioratione corpo- rum in genere 485</p> <p>7 De preparatione Io- uis 488</p> <p>8 De preparatione Sa- turni 490</p> <p>9 De preparatione Ve- neris 492</p> <p>10 De preparatione Martis 492</p> <p>11 De preparatione Solis ibid.</p> <p>12 De preparatione Lunae 493</p> <p>13 De proprietatibus Elixiris maioris ibid.</p> <p>14 Epilogus & con- clusio operis. 495</p> <p>Finis libri Inuestiga- tionis.</p>
--	--

I N D E X.

INDEX EORVM
quę in singulis duorū
librorū Summæ per-
fectionis capitibus
continentur.

Libro primo hæc
continentur.

1 Præfatiō , de Modo
tradendæ huius artis,
et de idoneis discipu-
lis 497

2 Diuisio huius libri
primi in quatuor par-
tes 499

In prima parte de im-
pedimentis hæc
continentur.

3 Diuisio impedimen-
torum 500

4 De impedimentis hu-
ius operis ex parte cor-
poris artificis 501

5 De impedimentis ex
parte animæ artificis
502

6 De impedimentis ex
ternis huius artis opus

impedientibus 503
7 Epilogus huius pri-
mæ partis , qualem o-
porteat esse artificem
504

In secūda parte de ne-
gantibus artem hæc
continentur.

8 Diuisio dicendorum
generalis 24

9 Rationes uariæ artē
simpliciter negatiuū. ib.

10 Occupatio, fieri nec
posse, nec debere, qd
ars naturam in omni-
bus differentijs pprie-
tatē actionis imitetur,
et quædam de princi-
pijs metallorum eru-
dita 515

11 Confutatio rationū
artem simpliciter ne-
gantium 515

12 Diuersæ opiniones
eorum, qui artem esse
supponunt 522

13 Rationes negantium
artem in sulphure sup-
positam 524

** 2

I N D E X.

<p>14 Confutatio ratio-
num precedentium
525</p>	<p>um artem in plumbo
nigro suppositam.
531</p>
<p>15 Rationes neganti-
um artem in Arsenico
suppositam eorumq;
confutatio 526</p>	<p>20 Rationes neganti-
um artem in mixtio-
ne durorum cum du-
ris, & mollium cum
mollibus corporibus
suppositam 522</p>
<p>16 Rationes neganti-
um artem suppositam
in sulphure, argento
uiuo, tutia, magnesia,
marchasita, & sale ar-
moniaco, earumq; cō-
futatio ibid.</p>	<p>21 Rationes neganti-
um artem in mixtio-
ne durorum cum mol-
libus, & perfectorum
cum imperfectis sup-
positam 533</p>
<p>17 Rationes neganti-
um artem suppositam
in spiritibus, unā cum
corporibus figendis,
& eorum confutatio
528</p>	<p>22 Rationes neganti-
um artem in extracti-
one animæ, uel ignis
regimine suppositam
534</p>
<p>18 Rationes neganti-
um artem in corpori-
bus suppositam, &
primo in plūbo albo,
id est, stanno, seu Io-
ue, & earum confuta-
tio 529</p>	<p>23 Rationes neganti-
um artem in uitro &
gemmis suppositam,
& eorum confutatio
ibid.</p>
19 Rationes neganti-	<p>24 Rationes neganti-
um artem in medijs
mineralibus, uel uege-
tabi-</p>

I N D E X.

<p><i>tabilibus uel quarum- cunq; rerum commi- xtione suppositam</i> 535</p> <p>In tertia parte de prin- cipijs naturalibus, & eorum effectu hæc conti- nentur.</p> <p>25 <i>De principijs natu- ralibus corporum me- tallicorum, secundum opinionem antiquo- rum</i> 537</p> <p>26 <i>De principijs natu- ralibus metallorum, secundum opinionem recentium & autho- ris</i> 538</p> <p>27 <i>Diuisio dicendorũ de tribus principijs, sulphure scilicet, arse- nico, & argento uiuo</i> 540</p> <p>28 <i>De sulphure</i> 541</p> <p>29 <i>De arsenico</i> 543</p>	<p>30 <i>De argento uiuo, si- ue Mercurio</i> 544</p> <p>31 <i>De effectibus prin- cipiorũ naturæ, quæ sunt corpora metalli- ca</i> 545</p> <p>32 <i>De Sole, siue auro.</i> 546</p> <p>33 <i>De Luna, siue argẽ- to</i> 547</p> <p>34 <i>De Saturno, siue plumbo</i> 548</p> <p>35 <i>De Ioue siue stanno</i> 549</p> <p>36 <i>De Venere, siue ære</i> 550</p> <p>37 <i>De Marte, siue fer- ro</i> 551</p> <p>In Quarta parte de principijs artificia- libus hæc cõ- tinentur.</p> <p>38 <i>Diuisio dicendorũ in hac parte, cum insi- nuatione perfectionis in secundo libro tra-</i></p>
--	---

I N D E X.

<p>dende 553</p> <p>39 De sublimatione, cur sit inuenta 555</p> <p>40 Quid sit sublimatio, & de tribus gradibus ignis in ea obseruandis 557</p> <p>41 De fecibus corporum metallicorum spiritibus in sublimatione addendis, & earum quantitate 562</p> <p>42 De moderando igne in sublimatione 562</p> <p>43 De erroribus circa quantitatem fecum, & dispositionem fornacis, in sublimando sulphure & arsenico uitandis. Item de fornace construendo, & lignis eligendis 564</p> <p>44 Ex qua materia, et qua forma uas aludel sit faciendum 569</p> <p>45 De sublimatione Mercurij siue argenti uiui 572</p> <p>46 De sublimatione</p>	<p>marchasite 579</p> <p>47 De uase, in quo marchasita recte possit sublimari 576</p> <p>48 De sublimatione magnesiæ & tutiæ, item corporum imperfectorum, & de additione materiae sublimantis ea 581</p> <p>49 De descensione, & modo purificandi per pastillos 584</p> <p>50 De distillatione, & causis eius, ac de tribus eiusdem generibus, scilicet per alembicum, per descensorium, & per filtrum 585</p> <p>51 De calcinatione tam corporum quam spirituum cum causis & modis suis 592</p> <p>52 De solutione 599</p> <p>53 De coagulatione & eius causis, deq; diuersis modis coagulandi Mer-</p>
---	---

I N D E X.

<p><i>Mercurij & medicinarum solutarum</i> 603</p> <p>54 De fixatione & causis eius, deq; diuersis modis figendi corpora & spiritus 610</p> <p>55 De ceratione 613</p> <p>LIBRO SECVNDO Summæ perfectionis continentur hæc.</p> <p>56 Præfatio diuidens secundum librum in tres partes 617</p> <p>In prima parte de cognitione rerum, ex qua perfectionis possibilitas & modus deprehendi potest, hæc continentur.</p> <p>Cap. 1 Quòd cognitio perfectionis huius artis à cognitione na-</p>	<p>turæ spirituum et corporum dependeat, & quòd de utrisque copiosè uelit tradere 618</p> <p>2 De natura sulphuris & arsenici ibid.</p> <p>3 De natura mercurij siue argenti uiui 621</p> <p>4 De natura marchasite, magnesiæ & tutiæ 623</p> <p>5 De natura solis siue auri 625</p> <p>6 De natura lunæ siue argenti 628</p> <p>7 De natura Martis siue ferri. Item de effectibus sulphuris & mercurij, deq; causis corruptionis et perfectionis 629</p> <p>8 De natura Veneris, siue æris 632</p> <p>9 De natura Iouis siue stanni 636</p> <p>10 De natura Saturni siue plumbi 640</p>
---	--

* * 4

I N D E X.

<p>In secunda parte de medicinis & necessi- tate perfectionis, &c. hæc con- tinentur.</p>	<p>Saturni & Iouis 653</p>
<p>21 Vniuscuiusque cor- poris imperfecti, simi- liter & argenti uiui necessariò fore dupli- cem medicinam, unã scilicet ad album, alte- eam uerò ad rubeum, à quibus tamen omni- bus excusamur per u- nicam perfectissimam 645</p>	<p>15 De præparatione Veneris 656</p>
<p>22 Vnicuique imperfe- ctorum corporum su- am præparationem esse adhibendam 648</p>	<p>16 De præparatione Martis 657</p>
<p>23 Imperfectorum me- tallorum defectũ me- dicina suppleri, super- fluum uerò præpara- tione tolli oportere 650</p>	<p>17 De mundificatione argenti uiui 659</p>
<p>24 De præparatione</p>	<p>18 Quinq; differentes proprietates necessa- riò afferre medicinã perfectissimam, scili- cet mundiciem, colo- rem, fusionem, perpe- tuitatem, & pondus, unde coniectura su- menda, ex quibus re- bus eliciatur 660</p>
	<p>19 De præparationi- bus medicinæ adhiben- dis, ut differentias pro- prietatum debitas ac- quirat 662</p>
	<p>20 De differentijs me- dicinarum, scilicet quòd quædã sunt pri- mi ordinis, quædam secundi, quædam ue- rò tertij 664</p>
	<p>21 De</p>

I N D E X.

<p>21 De medicinis primi ordinis Venerem deal- bantibus 665</p> <p>22 De medicinis Mar- tem dealbantibus 669</p> <p>23 De medicinis Lu- nam citrinantibus 671</p> <p>24 De differentijs pro- prietatũ medicinae se- cundi ordinis 674</p> <p>25 De medicina Luna ri & Solari pro cor- poribus imperfectis 676</p> <p>26 De medicina coa- gulante argentum ui- uum 679</p> <p>27 Quomodo medici- nis ingressio per ar- tem concilietur 680</p> <p>28 De medicina tertij ordinis in genere 682</p> <p>29 De medicina Luna ri tertij ordinis 683</p> <p>30 De medicina Solari tertij ordinis 685</p>	<p>In tertia parte, de pro- bationibus perfectio- nis hæc conti- nentur.</p> <p>31 Diuisio dicendorum 687</p> <p>32 De cineritio, quare quædam corpora in eo perdurent, quædã non ibid.</p> <p>33 Cineritij examen quomodo sit exercen- dum 688</p> <p>34 De Cemento, quare quædam corpora plus, quædam uerò minus illud perferant 691</p> <p>35 Cementi examen, quomodo componen- dum & exercendum. 692</p> <p>36 De ignitione 694</p> <p>37 De fusione 697</p> <p>38 De expositione su- per uapores acutorũ 699</p> <p>39 De extinctione igni ** 5</p>
---	--

I N D E X.

<p>torum 701</p> <p>40 De adurētis sulphu- ris admixtione 702</p> <p>41 De calcinatione et reductione 704</p> <p>42 De facili susceptio- ne argenti uiui 705</p> <p>43 Recapitulatio toti- us artis ibid.</p> <p>44 Quem modum au- thor in arte tradenda seruauerit 707</p> <p>Finis Summæ perfe- ctionis.</p> <p>INDEX EORVM, quæ in singulis capi- tulis Libri de Inuen- tione veritatis, continen- tur.</p> <p>1 De sex proprietati- bus rerum ex quibus medicina elicetur 709</p> <p>2 De septem medicinæ proprietas 711</p> <p>3 Diuisio totius lib. in</p>	<p>4. particulas 713</p> <p>4 Prima particula, de mediorum mineraliū præparationibus 714</p> <p>5 Secundæ particule p̄ fatiūcula de spiritūū mundificationib. 718</p> <p>6 De sulphuris præpa- ratione ibid.</p> <p>7 De arsenici præpa- ratione 720</p> <p>8 De argenti uiui præ- paratione ibid.</p> <p>9 De marchasitæ præpa- ratione 721</p> <p>10 De tutiæ præpara- tione ibid.</p> <p>11 Tertiæ particule præ- fatiuncula, de corporū præparatione 722</p> <p>12 De præparatione Saturni ibid.</p> <p>13 De præparatione Io- uis 723</p> <p>14 De præparatione Martis 725</p> <p>15 De præparatione Veneris ibid.</p> <p>16 De</p>
--	--

I N D E X.

26 <i>Quarta particula præfatiuncula de medicinis</i> 727 27 <i>De medicinis albis pro Ioue & Saturno ibidem</i> 28 <i>De medicinis solaribus pro Ioue, & Saturno</i> 729 29 <i>De medicinis albis ꝑ Venere & Marte</i> 730 20 <i>De medicinis rubeis ꝑ Venere et Marte</i> 731 21 <i>De medicina tertij ordinis ad album</i> 732 22 <i>De medicina solari tertij ordinis</i> 733 23 <i>De aquis solutionis, & alijs inceratiuis</i> 734	<i>tuor partes</i> 736 In prima parte de modis operandi hæc continentur. 2 <i>De furno calcinatorio</i> 737 3 <i>De furno sublimatorio</i> 739 4 <i>De furno distillatorio</i> 740 5 <i>De furno descensorio</i> 741 6 <i>De furno fusorio</i> 742 7 <i>De furno solutorio</i> 743 8 <i>De furno Athannor, uel fixatorio</i> 744

Finis Inventionis
veritatis.

INDEX EORVM,
quę in singulis capitibus
libri Fornacum continentur.

1 *Præfatio diuidens librum Fo. nacũ in qua*

In secunda parte, De rebus præparandis hæc continentur.

9 *De præparatione spirituum, mediorum mineralium, et aluminũ* 745

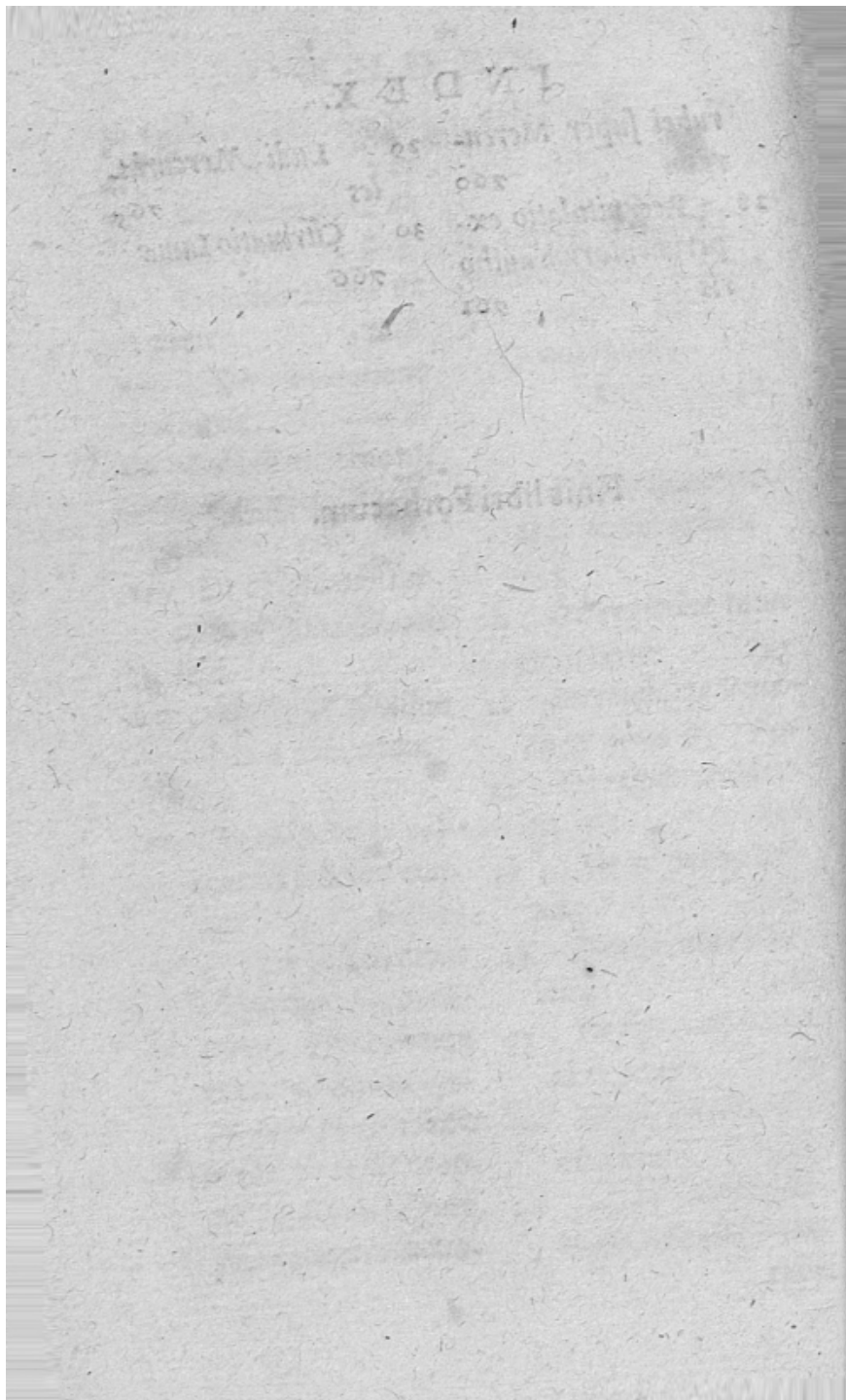
I N D E X.

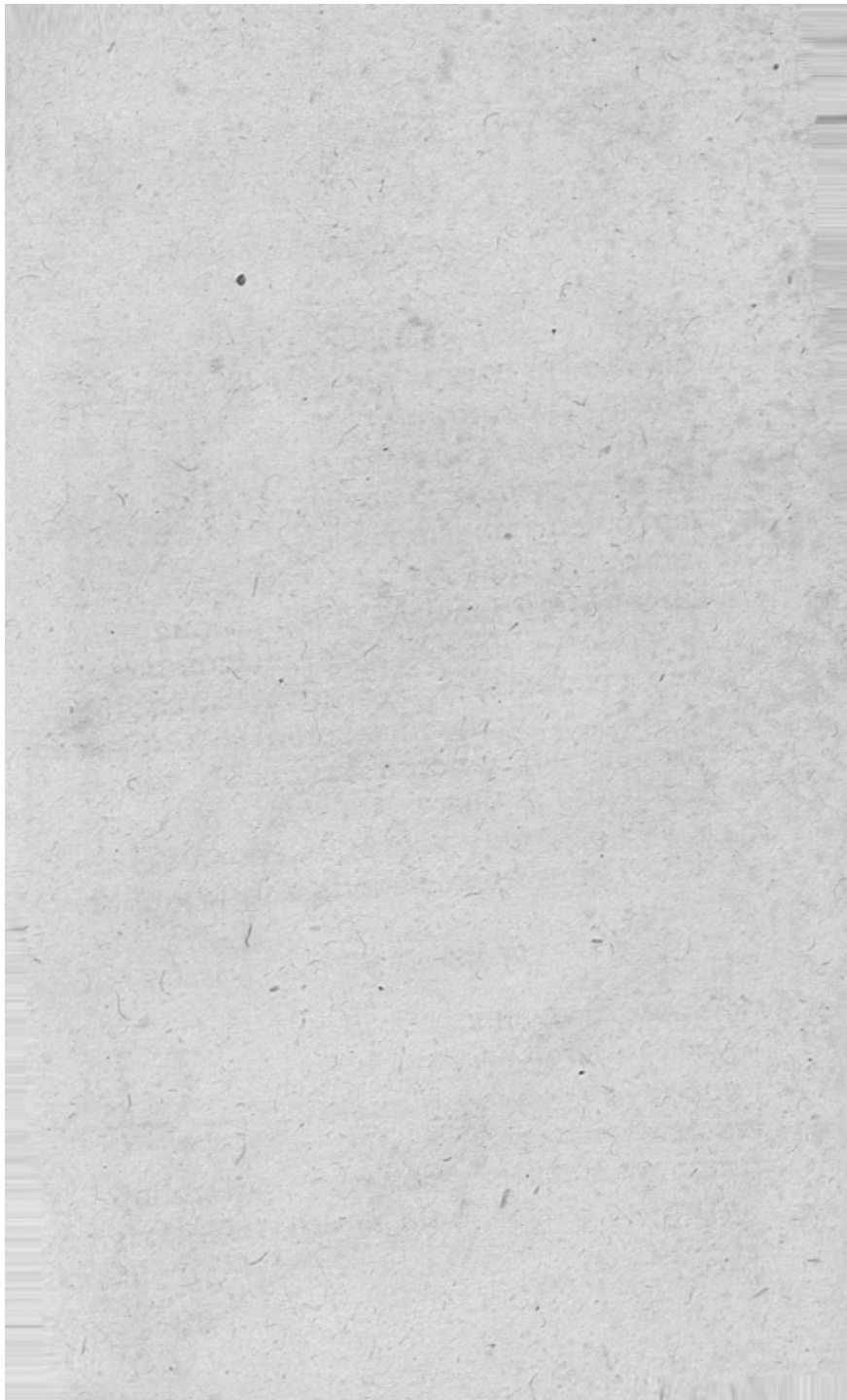
<p>10 De calcinatione Iouis 747</p> <p>11 De calcinatione Saturni <i>ibid.</i></p> <p>12 De calcinatione Veneris <i>ibid.</i></p> <p>13 De calcinatione Martis 748</p> <p>14 De calcinatione mediorum mineralium <i>ibid.</i></p> <p>15 De ablutionibus corporum combustorum <i>ibid.</i></p> <p>16 De incerationibus calcium ablutorum 749</p> <p>17 De reductione calcium in solidam massam <i>ibidem</i></p> <p>18 De solutionibus corporum preparatorum, & de eorum coniunctionibus certis, cum proportione certa, ut meliora appareant, cum fulgore, post eorum reductionem.</p>	<p style="text-align: right;">nes. 750</p> <p>In tertiâ parte, De perficiendis, & alteratiuis, hæc continentur.</p> <p>19 De modo perficiendi tertij ordinis 753</p> <p>20 De regimine Iouis & Saturni 755</p> <p>21 De regimine Veneris & Saturni 756</p> <p>22 De regiminis Martis 757</p> <p>23 De regimine Lunæ. <i>ibid.</i></p> <p>24 De regimine Mercurij 758</p> <p>25 De fermento Lunæ ad azymum 759</p> <p>26 De fermento Solis ad rubeum <i>ibid.</i></p> <p>27 De fermento fermenti, tam albi quàm rubei</p>
---	--

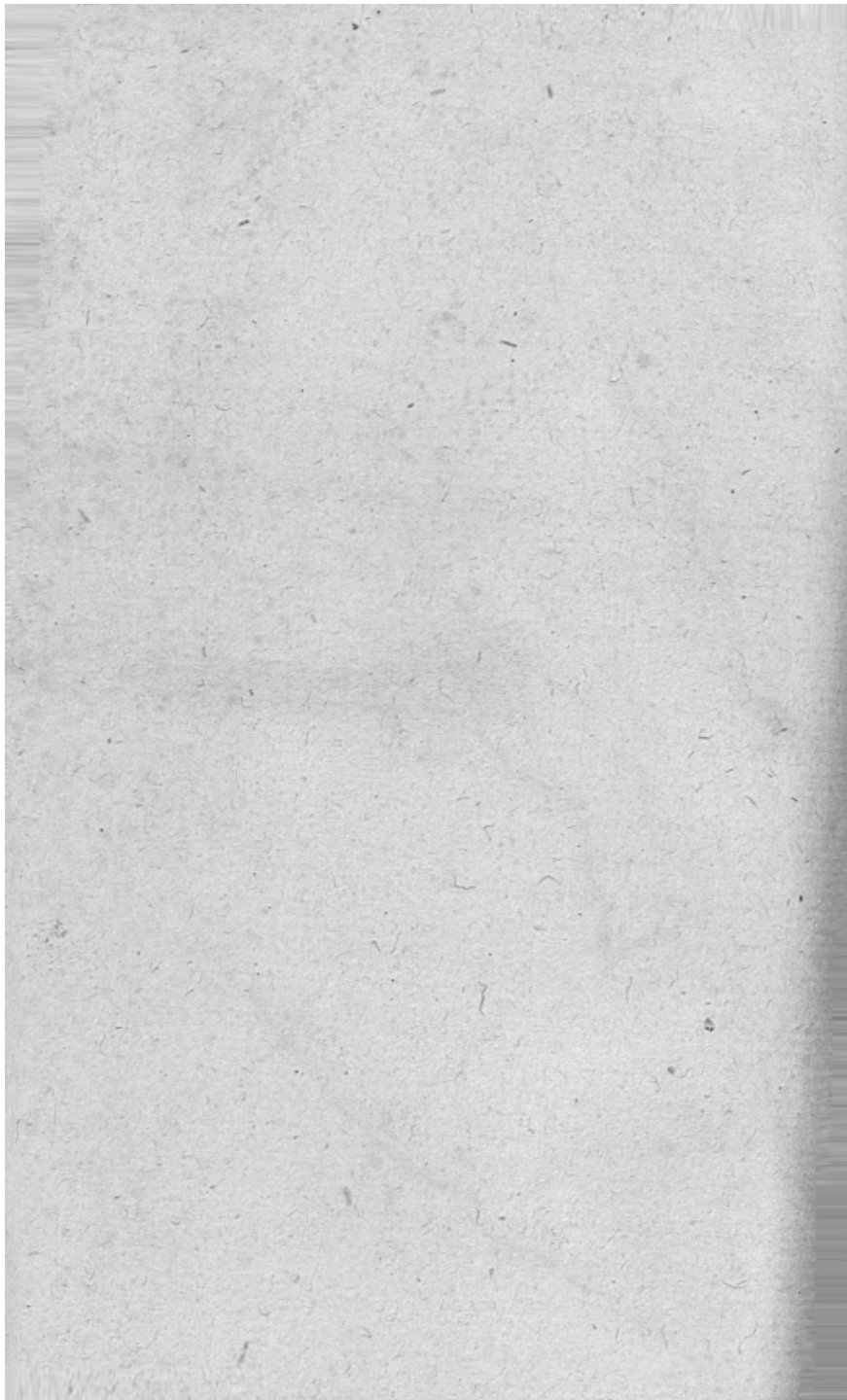
I N D E X.

<i>rubei super Mercurium</i>	29	<i>Ludi Mercuriales</i>	765
28 <i>Recapitulatio experientiarum auctoris</i>	760	30 <i>Citrinatio Lunæ</i>	766

Finis libri Fornacum.

I
INCIPIVNT VER
BARERVM PRO
ficientium.

DIXIT Abualy : Inci-
pio & dico in nomine
Domini, quòd in primo
capitulo primæ Dictio-
nis ostenditur ratio su-
per magisterium: vtrum
sit vel non: vbi figuran-
tur nomina quatuor Elementorum diuersis
nominibus: ibi etiam fit mentio de muscis,
de scarabeis, de formicis, & de numero: de al-
chyzara, de fumo magisterij, de gallinis, de
tructis, de aquila & bufone. Ibidem etiam
fit collatio inter magistrum & discipulum
de Elementis, & de cxlv. complexionibus,
& de proprietatibus elementorum.

De Farinis.

DIxit Abualy Abincine, & verbum est
dictū, quòd accipias de farina ficali,
& de farina milij, & facias de vna quo-
que singulos panes: & facias ollas, in
quibus ipsos panes coquas in hūc modum:
Accipe terram magisterij, & facias ollam ro-

a

tundam, non sit quadrata, nec sit longa, sed sit bene rotunda, & coque ad ignem, & mitte ibi panem quē fecisti de farina hordei. Secundā olla in qua mittis farinam tritici, facias sicut prædictam fecisti. Tertiam & quartam in eundem modum. Ratio cur debet homo mittere farinam hordei, antequam mittat farinam tritici: hæc sunt verba Philosophi: & omnis homo non intelligit ea, nisi ipse qui est de natura Philosophorum. Omnes farinas istas inuenies in quadam archa mistas, tu debes eas eligere & mundare vnamquemque in parte, & postea eas coniungere pulchra coniunctione, & spatio se, & ibi est magisterium. Et non permisceas in opere tuo muscas, nec scarabeos, nec formicas: facias opus tuum ex mirtis & de virgis de alchizaran, & de lacte caprarum, & de aqua maris, & intelliges seu inuenies magisterium: habeas oua gallinarum nigrarum, & misce ea cum ære, & habebis aurum & argentum quantum volueris: & intellige. Dixit Abualy: hæc sunt verba simulara Philosophorum, & hæc sunt verba secreta: debes habere sensum primum, & subtilem intellectum, vt intelligas hæc verba, & alia similia. Debes facere furnum magisterij in hunc modum, furnum de duodecim palmis in longitudine, & tot in latitudine, vigintiquatuor in altitudine, vt mit-

tas

PORTA ELEMENT. 3

tas panes ibi farinarum ad coquendum : & ut iungas & colligas , & compleas magisterium tuum: similitudo primi panis , secundi, ignis : similitudo panis tertij aer : similitudo panis quarti, aqua : graue est ad intelligendum auripigmentum : leue est ad intelligendum argentum viuum : malum est ad intelligendum sulphur: bonum est ad intelligendum sal armoniacum.

De Gallina.

Gallina est in tribus modis missa in pane, assa igni, cocta: Tructa sit duobus modis, illa est bona ad comedendum in bona aqua, aut in bonum vinum. non comedas festinanter, nec comedas quod non bibas, nec bibas quod non manduces . Verbum directum de carne pinguioris comede: non manduces de filio cuius mater bona non sit . Verbum tibi dicam rectum & obscurum , & si intelligas , est bonum : quatuor in vnum , & vnum in quatuor , & quatuor de vno : hic habes magisterium . Res cuius caput rubeum est, & pedes albi, & oculi nigri: quid est: hoc est magisterium. Aquila quæ volat per aerem, & bufo qui vadit per terram, hoc est magisterium . Verbum verum tace, & loquere: loquere & tace: ibi est totum magisterium. Modò dicam tibi pulchrum verbum: verbum scil. philoso

phorum: Ego habeo tibi dicere. Quid sunt quatuor elementa? Quatuor elementa sunt: prima destillatio: secunda destillatio: tertia destillatio, & quarta lauamentum.

Incipit Porta elementorū collocutio inter discipulum & magistrum de elementis, de centum quinquaginta quinq; complexionibus, & de proprietatibus quatuor elementorum.

MOdò quære sicut quærunť à Magistro, & sis bonus discipulus. Dicit Discipulus, de quo est principium magisterij nostri: dicit Magist. de Sapientia elementorum. dicit Discipulus: Quot sunt elementa? Magist. Ignis, Aer, Aqua, Terra: Discip. Cui naturæ est vnumquodque illorum elementorū? Magist. Natura ignis caliditas & siccitas: natura aeris caliditas & humiditas: natura aque frigiditas & humiditas: natura terræ, frigiditas & siccitas.

De rebus absconditis in elementis.

Dicit Discipulus: Quæ sunt res absconditæ, quæ sunt in elementis? Magister: res absconditæ quæ sunt in elementis, in igne ascen-

scensio ad cœlum: quia per ignem fit Sol. Aer est sub ignem: quia minorem habet effectum: Aqua est ponderata, non tantum quantum terra: terra est nimium ponderata. Terra soluitur tardè: aqua citò soluitur: aer citò soluitur, sed nō tam citò sicut aqua: ignis soluitur citius, sed magis tardè quàm aer soluat, & soluitur citius quàm terra. Disc. Quomodo sciemus naturam elementorum? Magist. Hoc scies duobus modis: Si accipias terram, & ponas super tuam*, senties quòd refrigerat æstate, quando maximus est calor, & Sol est iuxta nos, propter magnum calorem ficcat humiditates aquæ, quæ sunt in terra: & remanet terra simplex, & cum paucis humoribus: quando venit hyems, & Sol longius à nobis, inuenies terram in sua natura frigidam & siccam. Discipulus: Vnde sciunt, quòd ignis est calidus & ficcus: quia deficcat humores? Magister: Omnis homo scit: quia ignis est calidus & ficcus: quia deficcat humores. & hoc scis per solem, qui in hyeme se elongat à nobis, & dimittit faciem terræ siccam ab humoribus.

Querit Discipulus de Aere.

Discipulus: Vnde sciunt id quòd aer est calidus & humidus? Magister: Prius debes scire: Si aer est: postea quæres quid sit. Di-

Discipulus: Dic mihi si est, & si est, quid est?
 Magist. Hoc modo potes scire quòd est de
 barchinis ferrariorum: quia bene scis, quan-
 do trahitur, impletur barchinus de aere,
 & quando emittit, sufflat ignem. Si acci-
 pias vnum, & inflas illum, tu videbis quòd
 in quantum magis inflatur, magis amplia-
 tur, vsque quòd non possit magis inflari: &
 postea quando aperies, aer exiet, & sen-
 ties illud vbicunque tetigit in corpore tuo.
 Cum istis rationibus potes scire: quia aer
 est in ventis, & cum alijs multis. Discipu-
 lus: Verum est, quòd aer est ventus: modò
 dic mihi: vnde hoc sciuerunt, quòd aer e-
 rat calidus & humidus, sicut mihi dixisti?
 Magister: Hoc sciunt duobus modis cur aer
 calidus est: quia quando tu vis aquam ver-
 tere in aerem, hoc facere non potes absq; i-
 gne: alia, quia aer est cibus ignis.

Quòd Aer est cibus ignis.

Discipulus: Vnde sciam: quia aer est ci-
 bus ignis: & cibus est natura in ventis?
 Magist. Si vis videre oculis, quòd aer est ci-
 bus ignis, accipe lampadem vnam, & mit-
 te ibi de oleo sufficienter, & mitte illam in
 vrceo terreo, & cooperi os, & citò extin-
 guetur lampas: ideo quia aer est inclusus,
 & non habet vnde viuat ignis. Et si vis sci-
 re, quòd cibus est natura in vêtis: vide, quia
 homo

homo quando comedit panem, viuit, si comederet scamoneam, moretur: quia panis est naturalis cibus hominis, & scamonea non est. Discipulus: Vnde scire potuerunt, quòd aer est humidus? Magister: Hoc duobus modis sciuerunt: vnus modus illorum est, quòd humiditas balnei humidat corpora nostra: secundus est quòd aer coniūgitur, & cadunt inde guttæ & humidat se: hoc scrutare: & potes scire in cucurbita aquæ rosariæ, & ibi inuenies, & in cucurbitis distillationis lapidū nostrorum. Discip. Bene intellexi, quòd natura aeris est caliditas & humiditas.

De natura abscondita aeris.

Magist. Dic mihi, quæ est naturá abscondita aeris? Est leuitas & festinata solutio: leuitas eius quæ est super aquam, & dimittit omnia corpora ingredi in eum. Et ideo multi stulti putát, quòd aer non esset in seculo: quia omnia corpora ingrediebátur in eum, & festinata solutio est, quòd citius vertitur in aquá, & citò vertitur in ignem: quia tu vides, quòd quando incendas paruū ignem, & mittas ibi de pingui oleo, videbis quòd multum crescet flamma eius: nam aeris fit, sed quia tam citò vertitur in ignem magis quàm fit quátitas eius ignis. Discip. Intellexi totá materiá aeris, sc. quia nō tam citò vertitur in ignem, cur non est de calore ignis? Magi-

ster: Si esset totum de vno colore, & viuens vnum, & cibus non debet vnum esse de sua materia.

Quærit Discipulus de Aqua.

Discipulus: Postquam scio de Aere, dic de qua materia est aqua. Magister: Natura aquæ est frigiditas & humiditas. Discipulus: Vnde hoc scire potuerunt? Magister: Propter illos qui natant in aquam: quia refrigeratur corpus eorum, & humidatur. Discipulus: quia vidi multos natantes in aqua, & calefiebat corpus eorum. Magister: Hoc accidens fuit, & non res naturalis: quia aqua frigida, quando tetigit corpus refrigerat illud, & fugit calor naturalis: & quando deficit calor, aqua exit: calor vt calefaciat, quòd aquam tetigit, & calor ille talis. Si multa est aqua multum refrigerabit corpus hominis: sed aqua humida est, quia est currens.

Exemplum de Melle.

Discipul. Si omne currens est frigidum: mel cur est calidum? Magister: Mel est calidum per vim, & nõ per actum: & verum est quòd maior pars currentium est frigida, & est aliud signum, quia aqua est humida: quia dimittit res ingredi in corpore suo, & quia non est sua humiditas quâta est aeris, non ingrediuntur ibi omnes res, sicut faciunt in aere.

Disci-

PORTA ELEMENT. 9

Discipul. Intellexi quòd aqua est frigida & humida.

De naturis absconditis aquæ.

Magister, dic modò quæ sunt naturæ absconditæ de aqua. Mag. Naturæ absconditæ de aqua sunt pondera, & leues solutiones. Discip. Ne cures laborare mecum, vt dicas mihi rationes per naturas absconditas de aqua: quia iam intelligo bene naturas quatuor elementorum, & naturam absconditam vniuscuiusq; & rationes sunt omnia. Mag. Benedictus sis, quia tam bonum habes intellectum.

De conuersione elementorum in alterutrum.

Iam perfecimus rationes quatuor elementorū per naturas quæ sunt extrà, & quæ sunt infrà, modò debes scire vnumquodque elementorum quomodo vertitur in naturam alterius elementi. Primùm scias, quia cum decoquis aquam ad ignem tamdiu quòd non remaneat de ea non potest esse quòd omnino desinat esse, quia fumus efficitur, & fumus est aer: & aer est ignis. Si tu accendas lampadem, scis quod non viuet absque coniunctione aeris: Ergo aqua est ignis, & ignis vertitur in aquam per vim. Quomodo? Si tu accipias lampadem, & extinguas, vbi erat ignis vertitur in aeré: quia nō potest esse quòd corpus ignis

in nihilū redigatur, nec vllum corpus in quo sit longitudo & latitudo in nihilum vertitur. & si tu iungas illa, aer, quando extinguis ignem, totum vertitur in aquam: ergo ignis per vim vertitur in aquam, & sic potes scire quòd aer vertitur in ignem & aquam, & aqua in aerem, & ignis in aerem, & terra vertitur in ignem: & tu vides quòd de terra surgit puluis: ille puluis vertitur in aerem, & aer in ignem, & ignis vertitur in terram: quia tu scis quòd aer vertitur in ignem, & aer vertitur in aquam, & aqua (quando congelatur & calor tetigit eam) non potest cito deleri. & iam dictum est, quòd omnia elementa vertuntur in alia.

Ostensio quòd omnia quæ sunt in mundo sunt de quatuor elementis.

Modò ostendam tibi, quòd omnia quæ sunt in mundo, sunt compilata de istis quatuor elementis. Debes scire, quòd sunt res in quibus duo elementa sunt maiora, & duo in quibus vnum maius est, & tria minora: & sunt in quibus omnia æqualiter se habent. isti quatuor modi sunt aliquid, modo diuidã per diuersitates siue differentias siue partes.

De diuersitatibus elementorum.

Prima diuersitas est, quòd ignis & aer sunt maiora: secunda, quòd ignis & aer sunt minora: ter-

P O R T A E L E M E N . II

ra : Tertia , quòd ignis & aqua sunt maiora :
Quarta, qd' ignis & aqua sunt minora : Quin-
ta , quòd ignis & terra sunt maiora : Sexta,
quòd ignis & terra sunt minora : Septima,
quòd aer & aqua sunt maiora : Octaua, quòd
aer & aqua sunt minora : Nona, quòd aer &
terra sunt maiora : Decima, quòd aer & terra
sunt minora : Vndecima, quòd aqua & terra
sunt maiora : Duodecima, quòd aqua & ter-
ra sunt minora. Iam habes primum genus : &
modò habes diuersitates secundas.

De tertia diuersitate.

Prima diuersitas, ignis, aer, aqua sunt ma-
iora : secunda ignis, aer & aqua sunt minora :
tertia aer, aqua, terra sunt maiora : quarta, i-
gnis & aqua & terra maiora : quinta aer, a-
qua, terra minora : sexta, ignis, & aqua, & ter-
ra minora : & in hoc modò si diuidas illos
modos, veniunt tibi de primis xvj : de secun-
dis sexagintaquatuor : de tertijs xlvij : de quar-
tis (de quibus modo dicemus) xvij. Sunt o-
mnes centum xlv.

De quarta diuersitate.

Modò dicam tibi de quarta diuersitate. I-
gnis multus, aer minus, aqua minus, terra mi-
nus. Secunda diuersitas, aer multus, aqua mi-
nus, terra minus, ignis minus : & quia scio qd
tu es acuti ingenij : & primus tu trahes om-
nes istas centum xlv diuersitates ad lucem :

& figurabis eas, quòd eas benè intelligas: & scias omnia corpora quietata. & debes intelligere hoc: quia scias de omnibus rebus quæ sunt compositæ in seculo, & videas quæ sunt primæ, secundæ, tertiæ, & quartæ: & in quo loco illa res est. & quando hæc intellexeris, scies omnes res: quomodo sunt, & vnde sunt: Scias quia omnes res quæ sunt creatæ in seculo, vitales, herbales & naturales, omnes sunt cõpositæ de istis quatuor elementis, & ad ista quatuor elementa se solvunt.

Quomodo quatuor elementa se solvunt.

Verbi gratia tu vis solvere pomum in quatuor elemēta vnde captum fuit. Primum debes videre in quo loco est, & si est de prima diuersitate, in quo loco est primæ diuersitatis: & si est de secunda diuersitate, & in quo loco est: & si est de tertia, & in quo loco eiusdem est: & si est de quarta, & in quo loco eiusdem est. Tu debes scire quòd pomum est calidum & frigidum, & siccum & humidum per fortitudinem non factum. quòd si calidum esset per factum, si quis tangeret eum combureretur: Si frigidum esset per factum, si quis tangeret eum refrigeraretur. & sic de siccitate & humiditate. & si pomum esset ignis per factum, ascēderet super aera per vim, vbi est ignis ad suam naturam. Secundum Platonē

ascen-

ascēderet ad stellas: secundū Aristotelem super aerē, quia Plato dicit, quòd ignis est de stellis: & Aristoteles dicit, quòd ignis est in altiori loco, qui est prope aeras: & ppter cursus stellarum feruescit aer, & efficitur ignis naturalis. & si esset aer, pomum non esset corpus ponderatum: & si quis rursus eleuaret eum, non premeretur ad terram. Et si esset aqua, esset res mollis, currens. Et si esset terra, esset tanti ponderis, quòd non teneret se in arbore. Sed quia est mixtum de aere & aqua de igne & terra, processit inde res quæ non est simplex, sed sunt ibi omnes per vim.

Quia tu scis si miscueris aliquod elementum simpliciter cum alio simplici, procedet inde res alia, quæ non erit elementum: sed erunt ibi duo elemēta, quæ miscuisti per vim. Et si tu vis soluere ea, & redigere in suam naturam, verbi gratia in pomum, tere illud, & pone illud in cucurbita cū alembis, & mitte in ignē, & distilla illud sicut destillatur aqua rosacea, & exhibit inde primū aqua simplex, & qd remanebit combustū, est in eo aliquid ignis cum terra mixtum, & habebis inde aquam & terram, & ignis qui versus fuit in fumum, & ignis qui remansit in aqua, & aer qui versus est in aquā, quia non habuit vnde procederet. Et qui dicebat quòd aer non erat in pomo, projiciat eum super aquam & natabit: & quia natat aer est in pomo, & non potest

inergi subtus. Modò audiuiti & intellexisti,
quomodo pomum est de quatuor elemētis,
& soluit se ad quatuor elementa.

Exemplum de lacte & caseo.

Qui portaret lac, dic mihi, quomodo face-
res, & in quo loco diuersitatum, qui lac duce-
res tibi, deberes dicere qd in eo est, aqua mul-
ta & aer minus & terra minus: & ignis mi-
nus. & hæc causa vna est de quatuor diuersi-
tatibus: quia sensus ostendit quòd ibi sunt
quatuor elementa, quia videt in eo aquam si
facias illud congelari, sed abstrahas ab eo bu-
tirum, & habebis tres causas. Caseus quem
inde extraxeris, est sua terra: & butirū si pro-
ijcias in ignem, vertitur in flammā: Ergo o-
stendit, quòd ipse aer postquam est cibus i-
gnis, & serum quod exit inde, est sua aqua: &
ignis est ibi, quia lac est sanguis coctus: ergo
sanguis est calidus, & lac calidum: sed ca-
lor ille est minimus, & non videtur: sed per
directam rationem bene est ibi: Et si vis eum
soluere ad quatuor elementa, sicut fecisti po-
mum, accipe lac dum calidum abstrahitur a-
bestia, & mitte in cucurbita cum alembic, &
distilla sicut aquam rosaceam: videbis quia
quòd primum destillabis, erit clarius lacry-
ma: & illud est aqua. post destillabis inde alia
non tam clara, & vertitur in colore citrino, &
illud est aer. postea remanebit terra combu-
sta in fundo nigra. modò habes aquam, ae-
rem

PORTA ELEMEN. 15

rem & terram: ignis euantit in vaporibus, & efficitur fumus, & fumus versus est in aquã. Et intellectum est, quia omnia quæ sunt in mundo de vitali & herballi sunt cõposita de istis quatuor elementis, & ad illa se soluunt. Ergo debes intelligere, omnia quæ sunt vitalia & herballia, in quot diuersitatibus sunt, & non debes aliqua ignorare de centum xlv. diuersitatibus, in quo loco vnicuique illarũ est res vitalis & herballis: & si modò hæc nõ scis, non potes operari de isto libro: & si hoc scis, tua natura erit natura philosophorum, & intelliges librum istum & amplius.

Quòd omnia sunt composita de quatuor elementis secundum diuersitates.

Postquam intellexisti quòd omnia quæ sunt in mundo de vitali & herballi, sunt composita de istis quatuor elementis, & se soluit ad illa: & nullum ibi est quod nõ sit in aliqua de centum xlv. diuersitatibus: modò faciam te intelligere, quia quot res sunt in seculo naturales omnes sunt compositæ de quatuor elementis, & non est ibi aliqua, quæ non sit de aliqua de centum xlv. diuersitatibus: & soluent se ad quatuor elementa. Et incipiam dicere tibi prius in lapide sicciore omnibus illis: In vitro sunt quatuor elementa, frigiditas, humiditas, caliditas, & siccitas, & est vnũ

de secundis diuersitatibus, de illa scilicet, vbi aqua & terra sunt maiora. Et si tu dicis, quòd calor non est subtus terram, & vitrum est calidum, & postquam se facit subtus terram vbi non est calor, & non debet esse calidum. Ego probabo tibi per iustam rationē, quia calor est in ventre terræ, & vitrum est calidum. Nonne vides quòd in diebus hyemis, quando facit magnum frigus, quando facies terrę est nimium frigida & sicca, fugit calor ille in ventrem terræ, quem fecit in ea æstas, & calefacit omne quòd ibi inuenit. & quando trahis aquam de ventre terræ, inuenies eam calidam. hæc est ratio quòd calor est ibi. Et si homo ingrederetur in loco illo, pateretur ibi magnum calorem in hyeme, & in æstate magnum frigus: & non quia calor recedat penitus de ventre terreæ, sed homo habet in diebus hyemis frigus propter tempus frigidum, & quando trahit illam aquam putat quòd sit calida, & ipsa non mutatur à sua natura: & similiter in æstate putat, quod sit frigida non mutatur de sua natura: & ex hijs quæ diximus intelligis, quòd calor est in ventre terræ. Modò probabo tibi quòd vitrum est calidum, qui absoluit se, & omne quod in igne soluitur, calidum: non tamen quod calor sit superabundans super omnia elementa, sed est ibi calor aliquantulus. Non vidisti quòd illi qui operantur argentum, quando vo-

do volunt soluere argentum, faciunt instrumentum ex terra & aqua simplex, & frangunt argentum per partes, & mittunt in instrumento, & incendunt ignem de sabbis: & quando hoc multotiens faciunt in instrumento, efficitur instrumentum illud vitreum: & ille Artifex solus non facit hoc, quia figuli faciunt hoc: & qui faciunt caldaria & fabri faciunt similiter. & qui operantur in magisterio. Solum hoc est verbum verum: & non putes quod tantum de singulis dicam tibi, scilicet ipsi qui faciunt tegulas hoc faciunt. quia si accipis tegulam & multotiens diuque decoquatur, efficitur vitreum: quia hoc facit natura cum calore intus in ventre terrae in centenis annorum, facimus nos in paucis diebus. Modò bene intellexisti, quia omnes res quae sunt in seculo, vitales, herbales, & naturales, quod sunt compositae de quatuor elementis, & in ipsis reuertuntur, & se solunt. Et qui dicebat quod in petra non erant quatuor elementa, nihil dicebat per haec quae diximus: quia si non possint ibi inueniri visu, inueniuntur mente. Tu intellexisti qualiter omnes res quae sunt in mundo, se habent ad quatuor elementa. Dic mihi, qui tibi ducent lac aut sanguinem, quomodo solues eum ad quatuor elementa? & dic mihi, in qua diuersitate esset lac? iam dixi tibi in quo loco est, & quomodo se soluit ad quatuor elementa: modò bene intellige su-

b

per hunc locum, quia exponam tibi totum magisterium, vnde tu possis trahere totum magisterium.

De diuersitate quarta.

In diuersitate quarta dixi tibi verbum paruum, & complebo tibi hîc. Debes videre in rebus quę sunt in seculo, si in eis inuenire poteris de istis diuersitatibus. Et sunt istę diuersitates ignis, aer, maiores: aqua, terra minores: ignis maior super omnia: aer minor igne, aqua maior terra: & minor aere, terra minor aqua. Diuersitates aeris & aquę, grandes: de terra & igne minores: aer maior aqua, minor aere & maior terra: terra minor aqua, & maior igne: ignis minor terra. Diuersitates de aqua & terra grandes: ignis & aer minores: aqua maior quàm terra: terra maior quàm aqua, & maior quàm ignis: ignis maior quàm terra, & minor quàm aer: aer minor igne. Diuersitates ignis & terra maiores: aer & aqua minores. Ignis maior terra: terra minor igne, & maior aere: aer minor quàm terra, & maior quàm aqua: aqua minor quàm aer. Et de istis diuersitatibus facias quod facere potueris. Quapropter istas diuersitates dicunt vnāquamque rem calidam & siccā, aut calidam & humidam, aut frigidam & siccam, aut frigidā & humidam. Verbi gratia, tu scis quod ignis est magis calidus quàm aer, & aer contrarius igni in humiditate: & terra
est

est frigida & sicca, & sua frigiditas nō potest expellere calorē ignis, & sua siccitas crescit in siccitate ignis, & est contra aerem in omnibus modis. Aqua est frigida & humida, & cōtra ignem omnibus modis: quia ignis est calidus & siccus & aqua frigida & humida. Et si tu misceas pondera rectē de aqua & igne, qd̄ vellet ignis calefacere, aqua in frigidat, & ē conuerso: & quod vult ignis desiccare, aqua humectat, & ē conuerso.

De mistura ignis & aquae.

— Ideo quod mixtum est de igne & aqua, nō calet, nec in frigidat, nec desiccatur, nec humidat. In eundem modum aer cum terra: mittamus exemplum de diuersitatibus, de quibus dicimus. Vbi sint ignis & aer grādes, & aqua & terra minores, ignis maior, aer minor quā ignis, & maior aqua: aqua minor quā aer & maior terra: & terra minor aqua. Mittamus de igne vnum, de aere mediū, de aqua quartum. De igne habet medium de calore, & medium de siccitate, in aere quartum de calore, & quartū de humiditate: in aqua, viij. de frigiditate, & viij. de humiditate: in terra media octaua de frigiditate, & media octaua de siccitate. habemus in igne mediam caloris, & in aere quartā caloris: ergo habet in isto corpore de calore vnum minus quartum, habens in igne medium siccitatis & in terra octauam siccitatis: ergo habet in isto cor-

pore quatuor octauas siccitatis, & media habetur in isto corpore de frigiditate: in aqua vna octaua, & in terra media octaua, & sunt octaua & media. Habet in isto corpore de humiditate in aere quarta, in aqua vna octaua, & in terra media octaua. Sunt tres octauæ modo auferimus de calore frigiditatem, quæ est octaua & media, & remanent in isto corpore quatuor octauæ & media. Modò auferamus de siccitate humiditatem, & est humiditas tres octauæ de quatuor octauis, & media: remanet de siccitate vna octaua & media: Ergo corpus istud est calidum & siccum. quod si vult octaua & media frigiditatis quæ est ibi * frigescere, octaua & media caloris non dimittit. & si velint tres octauæ humiditatis humidare, non dimittunt hoc octauæ siccitatis quas cepimus. Ergo corpus istud est calidum & siccum: quia hæc duo, scilicet caliditas & frigiditas non calefaciunt, nec frigidat: quia calefactio quæ hoc corpus facit, est propter calorem nimium qui ibi est. & sic fit de siccitate & humiditate. Et postquam habes calidum & siccum per hæc quæ prædiximus: Modò faciamus exemplum de frigido & humido: Accipe corpus quod sit de diuersitate quarta, de qua superius diximus, quòd sint in eo aqua, aer grâdes: & terra & ignis minores: aqua grandis, aer minor aqua, & maior terra: terra minor aere, & maior igne: ignis minor

minor quàm terra. Aqua vnum, aer medium, terra quartam, ignis octauam. in aqua medium frigiditatis & medium humiditatis, in aere quartum caloris, & quartum humiditatis: in terra octauum frigiditatis, & octauum siccitatis: in igne media octaua caloris, & media siccitatis: ergo habetur in isto corpore de calore duæ octauæ & media, de frigiditate quinque octauæ, de siccitate octaua & media, de humiditate sex octauæ. Ergo quando tollimus siccitatem quæ est octaua & media: de sex octauis de humiditate, & quando tollimus calorem quæ est secunda octaua: media de frigiditate quæ sunt quinque octauæ, remanent duæ octauæ & media de frigiditate: ergo corpus illud est frigidum & humidum: quia superant in frigiditate duæ octauæ & media: & de humiditate quatuor octauæ & media: quia si calor quem tollimus de frigiditate vult calefacere: in frigidabit frigiditas quæ tollimus & sic est inter frigiditatem & humiditatem & siccitatem: ergo corpus istud est frigidum & humidum, & non subtiliabitur multum: quia oportet facere librum in ponderibus & in speciebus: quæ sunt calidæ & frigidæ & siccæ & humidæ: & vnaqueque earum in quo gradu est: & quæ est ante gradum & in gradu: & explanabis quod iste centum xlvi. diuersitates sunt ante gradus: & quando quis dicit hæc species est calida & sicca:

b 3

& frigida & humida vult dicere ante gradus
& quando homo vult reducere eam in gra-
dum, ponderat eam in hunc modum, & facit
eam calidam & siccam aut frigidam & humi-
dam, de quacunque diuersitate fit istarum di-
uersitatum.

*Quòd omnes res sunt composita de
quatuor elementis.*

Postquam intellexisti res huius mundi, vi-
tales, herbales & naturales sunt composita
de quatuor elementis, & sunt in aliqua diuer-
sitate prædictarum, & soluunt se ad qua-
tuor elementa. Postquam bene intellexisti,
& bene sciuisti, modò est hora, quòd diuida-
mus sermonem quatuor elementorum: & in-
cipiemus loqui in Dictionibus libri nostri,
singulatim, & explorabimus capitula vnius-
cuiusq; singulatim, & Portas cum verbo lar-
go, & intellectu completo, secundum quod
volumus facere in isto libro, & viam philoso-
phorum tenebimus si Deo placuerit, cum
fortitudine illius, qui fecit mundum. Sed si
tu vis facere secundum rationem aliquod o-
pus istius libri, quanta locuti fuimus hucus-
que scrutare & intellige: sin autem in vanum
labores, & non putes quòd sis in via philoso-
phorum: quia qui operatus fuerit in isto li-
bro antequam portam istam elementorum
bene intelligat, in vanum laborat: & ita intē-
dit

dit, vt asinus ad ceruam nō videt; verbi gratia, si tu facere vis aliquam calcem, aut aliquod linimentum, aut iungere aliquod corpus cum alio, debes scire corpora in qua diuersitate sunt, qualiter iuncta, id est composita, & qua intentione faciunt calcem, & lauant: & qua intentione dicemus quicquid dicimus, quicquid facimus, lege multū portam istam, & stude eam: & lege & intellige, & ad Deū te commendo. Laudetur Deus: quia compleuimus Portam elementorum:

& incipiemus primam Dictionem: de decem Dictionibus libri nostri, in nomine Domini.

Explicit porta Elementorum.

b 4

24

INCIPIVNT CA
PITVLA PRIMAE

Dictionis.

CAPVT I.

PRIMUM capitulum de sex corporibus, quæ se malleo elongat: & de mercurio, & sulphure, & de septem proprietatibus, quæ sunt caliditas, frigiditas, siccitas, humiditas, leuitas, ponderositas, solutio, & de sale armoniaco soluendo: & quod septem corpora sunt de sulphure & mercurio: & de modo quærendi scilicet, si est, quid est, quomodo est, cur est: & de tribus mixturis.

Secundum capitulum est, in quo ostenditur ratio, quod non potest esse quin sit magisterium: ibidem etiam ostenditur, quod via rationis est tribus modis de dialectica, de philosophia, & de arte sophistica, & de mercurio indurando, & de lapidibus, & quod Plato dixit in filio suo esse magisterium lapidis: & de complexione mercurij.

In tertio capitulo disputat contra Geber, & de eius obscuritate: & quomodo seducebat omnes.

In

In hoc quarto capitulo disputat contra Iahia Abindinon: ibidem etiam ostenduntur quæ sunt operi necessaria.

In hoc quinto capitulo fit commendatio de operibus Abunazer Alpharabi, & tractat de lapidibus: & Hermes dixit, magisterium esse de me & filio meo. Agitur etiam de lapide foetido, & bene olente: & quòd de sanguine sunt quatuor elementa: & quòd auripigmentum & sulphur, & sales non sunt de substantia alexir, sed valent ad ablutionem: & de auripigmento sublimando, & de luna facienda, & quòd mercurius post sublimationem debet lauari: & ratio quare lapis dividitur in quatuor elementa: & quare lauantur corpora de magisterio Abimezer Alpharabi, de mercurio indurando, & abluendo ære.

Sexto capitulo agit contra Maurienum: & agitur ibi de capillis, de ouis & sanguine: & iterum de mercurio indurando: & quòd marchasita non ponitur in alexir: & de stanno: & iterum de sanguine: qui fuerint magistri istius artis: & iterum de mercurio sublimando & indurando, & soluendo: & qua refit solutio vel induratio.

In septimo cap. disputat contra Abbubatrè Maomet, & de cõmendatione Raze philosophi, & de mercurio indurando, & olla facienda: & quarto fit de grosso gracile, & de lapidibus: & quòd spiritus capiunt essentiam in

in corporibus non præparatis, & de sterco, re equino, & de fortitudine seculi, ad indurandum mercuriũ: & de ratione colligendi fortitudinem seculi, & de faciendo auro medio crito bono, & de fermento.

In 8. capitulo disputat cum omnibus illis qui negant magisterium: ibidem etiam agitur de fortitudine seculi, & eius medicinis, & quòd per oculũ intelligitur mercurius, & de cera nigra, alba & rubea: & quid sint oua nigræ gallinæ, quid aquila, quid griffus, & de figuratiuis nominib. elementorum, & quid sit leuamen, & de testudine, & quòd per caules plumbum intelligitur, & de marchasita, & de yritio & rafano, pastinaca & auripigmento, & quòd per marchasitã ad aurum sanguis intelligitur: & per marchasitam ad lunã qua intelliguntur, & de lingua hominis syluestri, & de calce, & quid sit spòsalitiũ, quid alexir.

In 9. capitulo loquitur: Si est lapis noster animalis, & de lapide vitali, & qualiter Geber seducebat homines in lapide, & de mercurio sublimãdo per fortitudinem ignis siue aliena appositione, & de eodem sublimãdo tribus modis: & quòd aliud est proijcere corpus super alexir, & aliud est proijcere alexir super corpus: vbi notatur corpus minus, & corpus maius, & de ordine præparationis alexir, & quicquid mittitur in alexir sublimatur, vt 4. elementa: mercurius, fermentum

mētum, corpus minus, & de cera rubea, i. de sanguine, & de præparatione alexir, & proiectione fermenti, de mercurij fortitudinib. & corpore minori, & fermēto, & de tribus modis proijciendi puluerem nostrum: quia res proijcitur, & de probatione Solis vel Lunæ artificialis, & de vtilitate magisterij, & quòd corpus non bene coloratur, nisi appositione fermenti, & quòd nō valet opus sine mercurio indurato, & tamen alibi dicit contrà.

In 10. capitulo agitur de lapide herballi, i. capillis, & quantum durat alexir, & auripigmentū, vel sulphur, vel fales non intrant in alexir, sed valent ad corpora, & quòd cum aqua lapidis herballis induratur mercurius, & soluuntur corpora.

In 11. capitulo tractat, si est lapis noster propriè naturalis: agit ibidem de ouis, & quid sit lapis naturalis, & quòd aqua lapidis inducat mercurium, & tangit omnes res, & quòd quādoq; pro mendacio veritatem intelligamus, & de mercurio rubificando, & de ponderibus, & quòd in decuplum valet magis res sublimata quàm alia.

In 12. capitulo tractat qualis est noster lapis, & quid est, & quales capilli vel oua, vel sāguis debeāt assumi, & de stercore equino, & de ordine magisterij, & de ☿. indurando, & de sale armoniaco soluēdo, & quā p sulfure rubeo intelligatur sol, et de corpore molliēdo, et de

acri facere dulce, & quòd per ignem intel-
ligas finũ nimis calidũ, & de laminis cupri
& de vrina, & de aceto, & de ære ad album
& de Saturno ad rubeum, de formula in cu-
neis, & corpora mollificãdo, & de illis quod
in eis ponimus, & de tribus modulis, id est,
formis, & quòd sublimatio sæpius reiterata
scilicet auripigmenti, & sulphuris magis va-
lebit.

*In nomine domini incipit liber Abuali Abin-
cine, qui fuit vnus de magnis philosoph.*

Proœmium.

IN nomine Domini creatoris omnium,
& factoris cum magno magisterio, & cum
magno sensu, & magna prudentia dixit
Abualy Abincine incipiam cũ virtute illius,
qui primò incepit, & dicam cum virtute e-
ius in dictione prima decem dictionum isti
us libri Animæ, & in capitulo primo duo-
decim capitulis, & dictione prima, & faciam
te bene intelligere: primũ cum ratione phi-
losophi, & postea cum visione oculorum, &
hoc in nomine Domini.

Capitulum primum primæ dictionis.

Dicit Abualy, qui sunt philosophi dicunt:
quia sex sunt res, quæ possunt elongari cum
malleo ad fornacem, scil. aurum, argentum,
stannum, cuprum, ferrum, plumbum, crean-
tur, naturaliter sub terra: & adhuc dicunt,
quòd

quòd aurum viu. auripigmentum, sulphur, sal armoniacú, qui creantur naturaliter sub-
 tus terram: & si quando quæsierimus aurū
 viuum, i. argen. viuum, dicunt, quòd aurum
 viuum est res quæ nascitur subtus terram,
 propter humiditatem magnam existentem
 in loco illo: & pro multo aere: & hoc euenit
 propter Solem & aerē qui tangunt eum: id-
 eò efficitur currēs propter humiditatem, et
 frigiditatem quæ sunt in eo, & non efficitur,
 nisi in loco frigido: & dicunt, quòd hoc au-
 rum viuum est res de quarta diuersitate, vbi
 est de aqua multa, & aer minus, terra minus,
 ignis minus: & quia fugit de igne, non est
 nisi per calorē existentem in igne: quia cū
 accedit ad ignem, maior pars eius est ex a-
 qua, & aqua est contra ignē, & fugit contra-
 rium à suo contrario: & quando incipit ca-
 lere, desiccatur, & vertitur iuxta in materiā
 ignis, & ascendit sicut ignis: & si multum ei
 dederint ignē, & sic in loco clauso recedit in
 de humiditas, & vertit se in calorem ignis ac-
 cidentalem: & hoc quod dicunt vermilion.
 Et dicunt homines naturales, quòd est aurū
 viuū. Et si quæris ab eis, quid est auripigmē-
 tum, dicent tibi: quia auripigmentum est res
 terrena: & est vnū de quarta diuersitate. Ter-
 ra nimis, aer, min⁹, ignis min⁹: aqua minus:
 & dicit, quòd ignis & aer est maior totius rei
 quādo mittitur in alote, ascendit: hoc est ve-

rum: & propter hoc dicunt, quod aer & ignis sunt magis, & dicunt, quod auripigmentum est contra aurum viu. & non omnino: quia sicut ille dicit & est verum, quicquid homo naturalis dicit, est verum: & ita est de omni homine, quanuis naturalis sit: verum quia in quacunq; causa huius mundi debet homo quærere 7. proprietates, & hæ sunt, calor, frigiditas, siccitas, humiditas, leuitas, ponderositas, solutio in omnibus rebus, quæ in hoc seculo sunt: debes scire in vnaquaque quot sint istarum, & quando vult accipere suum cõtrarium, verbi gratia: si sit res, quod calor sit ibi maior, minor siccitas & frigiditas minor, & humiditas minor, & leuitas maior, ponderositas minor, & quod citò soluat: eodẽ modo debet accipere contrarium suũ, quod sit ibi humiditas maior, frigiditas minor, & siccitas minor, caliditas minor, ponderositas maior, leuitas minor: soluat tardè, si hoc modo est suum contrarium in omnib. modis, & si nõ scias quomodo est suum contrarium de omnibus 7. proprietatibus, & auripigmentum est contra aurum viu. in hoc modo auripigmentũ terra maior, ignis minor, aer minor, aqua maior, minor leuitas, maior ponderositas, minor solutio tardè.

De auro viuo.

Aurum viuum humiditas maior, frigiditas minor, siccitas minor, calor minor, ponderosi-

derositas maior, leuitas minor, solutio tardè
contrarium auri viui ad auripigmentum est
in frigiditate & humiditate, & siccitate, & in
calore, & in solutione, & pōderositate sunt
æquales.

De sulphure.

Homines naturales dicunt, quòd sulphur
est calidum & siccum, & habet proprietates
auripigmēti, & non habet tantum calorem
quantum auripigmentum.

De sale armoniaco.

Naturales dicunt, quòd sal armoniacū est
medium inter auripigmentū, & aurum viu.
& primū dicemus cuius naturę est sal armo-
niacus sicut dicunt philosophi. Ipsi dicunt,
quòd sal armoniacus se facit subtus terrā in
loco calido, & dicunt quòd eius calor non
est tantus sicut ignis, & minus calor aeris, &
ideo qui mitteret in loco aeris non fallere-
tur, & in loco ignis non falleretur in hoc ma-
gisterio, sed si tu vis scire qualiter sal armo-
niacus sit medius inter auripigmentum &
aurum viuum, debes scire, quòd auripigmē-
tum est calidū sicut ignis, & aurum viuum
est frigidum sicut aqua, & hoc sal armonia-
cum non est calidum sicut ignis, nec frigidū
sicut aqua: ideo est mediū inter vtrūq;, & au-
ripigmentū est siccū, & aurum viu. humidū,
& sal armoniacū non est siccū neq; humidū.

quia si tu vis soluere eum, dum siccum est, p[ro]sta e[um], & imple ex eo vnum stétinum, & projice in aqua calida, & bulliat: & inuenies e[um] humidum sicut aquam: & hoc quod tibi dico, adhuc explanabo tibi in capitulo de Sallib. Vides quòd non est tam siccū quomodo auripigmentum: nec tā humidum, vt aurū viuum, & est medium inter ponderosum & leue: ideo est medium in omnib. & ascendit sicut ascendunt ista alia tria.

De auro.

Sed dicunt philosophi, quòd aurū fecit se in v[est]re terræ, cum calore magno in multis annis, & fecit se de auro viuo pulchro, cum sulphure rubicundo, claro, absq; lapidib. coctū per 100. annos, & amplius: & adhuc dicemus hoc quòd p[ro]inet ad aurū in sua porta.

De argento.

Sed argentum sicut dicunt philosophi, efficitur de auro viuo, & claro, & sulphure croce coctis per centena annorum.

De cupro.

Cuprum efficitur de auro viuo grosso, de sulfure rubeo grosso coctis per 100. annos.

De auro nimis cocto.

Sed scire debes, quòd aurū est nimis coctū: & ideo neq; ignis, neq; aer, neq; terra, neq; aqua delet e[um]: quia calor cogit e[um]. coxit per 100. annos, & induravit eum nimis, ita quòd nulla res potest eum delere.

Quòd

Quod argentum est crudum.

Et argentum est crudum, & non coctum: ideo terra delet eum.

Quod cuprum est combustum.

Cuprum est combustum, ideo non delet eum terra, nisi per multos annos: sed ignis citò consumit eum.

De plumbo.

Dicunt philosophi, quòd est factum sub-
tus terram de auro viuo grosso & spisso, & de
sulphure pessimo & impuro, crudo, parum
cocto.

De ferro.

Ferrum est subtus terra de auro viuo spif-
fo, & de sulphure rubeo spisso nimis cocto.

*De sulphure rubeo ferri, & quod odor
plumbi calcinat aurum.*

Et si vis scire quod est sulphur de ferro ru-
beo, id est calefacto: projice ibi acetum & vi-
debis suum azeiar rubeum, sed est de meio-
ri sulphure quàm plumbum: quia plumbum
in tantum de pessima natura est, quòd cum
suo odore frangit aurum, & stringit aurum
viuum: quia quando aurum soluit, si darent
ei odorem de plumbo vertitur in calcem do-
nec redigat eum magisterio: & totum hoc
nolo hìc explanare, quia loca sua habet, &

c

sua capitula abstracta, p̄ explanare vnāquaque rerum, quid est, & quomodo est, & quot modis est, largissimo verbo si Deo placuerit. Sed ego nolo te h̄c docere, nisi verbis philosophorum: quia h̄c libitum est largius per omnes res intelligere.

Quæstio si est, quid est, quomodo est, & de alchimia si est.

Huc vsque locuti fuimus de verbis philosophorum in sex prædictis, quæ sunt quæ se elongant: & modo incipiemus, Quali modo querit homo si est: Quia nullus homo potest scire aliquid, nisi quærat in istis quatuor quæstionibus, si est, quid est, quomodo est, cur est. Responsum de eo si est, debet esse, non, aut sic. Si dicit non, non restat quæstio: si dicit sic, debet querere quid est. Responsum de quid est, descriptio est. Responsum de quomodo est, partitiones sunt. Responsum de cur est, sunt utilitates eius. Et modo dicemus, quomodo debet homo querere, si est. Si tamen esses in heremo, vbi non essent domus, nec homines, & inuenires domum bene fabricatam, & portæ clausæ essent, sic quod non posses ingredi, dic quomodo quæsieris si esset ibi homo, aut non? modo dic mihi quinque sensus: Quæram si est ibi homo caput primum, quæres per visum: quomodo videbis? Si videbis fumum ascendere de domo illa: aut si videbis inde aquam procedere,

re,

re, quod sit de opere hominum, scies quod fumus non est nisi de igne, & ignem faciunt ibi homines. Et si igitur non videas ibi, nec aliquid aliud, vt tu possis cognoscere quod non sunt ibi homines per visum, accedes ad portam, & inquires per auditum (scilicet sensum secundum) quid est? si ibi audies sonum quem faciunt homines. Et si non audies, quæres per sensum tertium, qui est odoratus: videbis si odorabis aliquid, quod faciant ibi homines: & si cum istis prædictis tribus non potueris scire quod ibi sint homines: non poteris scire cum alijs duobus residuis: & si potes scire quod homines sint ibi, scies res duas de quatuor petitionibus, vna quod homines sint ibi: secunda, quid sunt homines: & tu petes ab eis, quomodo permanent ibi, & cur: & scies omnes quatuor petitiones. Et sic debes quærere de omnibus rebus si sunt: & si sunt, quid sunt: & quomodo sunt: & cur sunt. Et modo petimus si est Alchimia. sunt quidam de naturalibus qui dicunt: quod non est Alchimia: sed Aristoteles & Plato, & omnes philosophi dicunt quod est: & oculis, scilicet visu, ostendimus quid sit Alchimia.

*Ratio super philosophos qui dicunt, quod
non est Alchimia.*

Ratio super philosophos qui dicunt, quod non est. Responsum ad illos: Si vos conceditis quod vnumquodque illorum sex, quæ per malleum se elongant, est factum de auro viuo, & de sulphure, aut non: si negant dabimus eis rationes quod sunt factæ de illis: hæc est ratio: quia vnumquodque illorum corporum efficitur currens sicut aurum viuum, & azenzar quod efficitur de istis sex, est de colore sulphuris: quia azenzar de ferro rubeo est, & azenzar de cupro croceum de colore viridis non bene naturalis: igitur bene debemus scire, quod omne corpus quod soluitur, & inde efficitur azenzar, quod est factum de auro viuo & de sulphure. Si concedunt, concedunt de quali sulphure, & de quali auro viuo est vnumquodque istorum, quæ se elongant.

Ponit exemplum de vitro.

At nos quæremus ab eis, vitrum quid est: & dicent vnum de duobus: aut dicent quod est simplex res facta de quatuor elementis. Si dicunt quod simplex res est, hoc non potest fieri: quia simplex res non est in mundo, quam videant oculi: igitur vitrum est de quatuor elementis: & videmus quod efficitur fluens, & inde non efficitur azenzar:
igitur

igitur bene possumus scire quòd vitrum est de terra, de qua posset fieri aurum viuum: Igitur Magistri scilicet figuli, qui faciunt terrea vasa, quando mittunt ignem in eis diu efficiuntur vitrea. Quid est quod hoc facit? Dicunt isti philosophi, quod est, quòd calor solis coqueret in ventre terræ per centena annorum, facit ignis in breui hora. Igitur quis prohibet nobis, quod sulphur & aurum viuum coquit calor solis in ventre terræ per centena annorum, & inde efficitur aurum quod coquimus nos in paruo tempore ad ignem, & facimus inde aurum: quia quod coquit calor solis per centena annorum, coquimus nos ad ignem in paruo tempore, sicut illi dixerunt superius de vitro. Hæc est ratio super philosophos, qui dicunt, quod non potest homo trahere genus quod spectet suum genus de alio genere, quod non sit de sua natura.

Quòd de ordeo potest fieri res viuens.

Nos dicemus eis, de ordeo potest homo facere rem viuentem: negabunt & dicent, quod ordeum est vnum genus: & res viuens aliud genus, & non potest fieri quòd genus procedat de re quæ non est de suo genere.

Ostensio de prædicto.

Nos dicemus eis: Ergo si nos accipiamus de stercore equi, quod non est aliud quòd ordeum, & mittimus in loco vbi calor tangat

illud procedent inde ille bestia, quas dicunt abaxes. Ili dicent hoc euenit de putredine stercoreis, sicut musca de putredine aeris, & humorum hominum putredine. Dicemus eis: Ergo iam probauistis, quod genus se facit in alia natura, & non in sua, sicuti se faciunt istae res vitales de herbalibus. Sicut qui accipit spinam alicuius piscis, & mittit subtus algoceram, & permaneat ibi per mensem, inueniet ipsam spinam vermen, qui est centipes: ergo bene probauimus, quod bene trahit homo de genere aliud genus, quod non est de suo genere.

Contradicentes dicunt, quod res naturales mutari non possunt.

Sed sunt alij philosophi qui non concedunt hoc magisterium, propter istam rem quam dicemus. Dicunt, quod non est de re, cuius natura non est ut sustineat ignem, quod ignem sustineat: & non potest fieri quod rem coloratam discolorat, & mutet eam in alium colorem, & permaneat in secundo colore, & non possit verti ad primum colorem: hoc quod sit in re naturali, quod non sit vitalis, neque herbalis: quia primus color debet persistere semper, & secundus color debet deleri, & reverti ad primam suam naturam: & adhuc magis non potest fieri, quod tu mutes vnum colorem in alium colorem: qui non sit de sua natura, de colore, de sapore, & de pondere videtur.

dendo hãc diuersitatẽ & nõ descédédo ab ea.

Solutio.

Dicemus eis rationem primã: Quia dixistis, quod nõ potest fieri, quod homo trahat de natura quæ non potest substinere ignem, naturam quæ substineat ignem, quæ est de vitro: quia terra cito deletur ad ignem: & quãdo ignis diu tangit eam, efficitur fortis: quia non habet ignis vim super vitrum.

Solutio de colore cum exemplo latonis & vitri.

Et dicemus eis rationem super tincturã: Vos dixistis, quòd non potest fieri, quòd nulla res possit mutari de colore suo, & ille color quòd sit perẽnis: ergo quid est, quòd cuprum quãdo miscetur cum tucia efficitur in laton: cũ mixtũ est cum capillis, efficitur aurum: & nunquam cuprũ amittit colorẽ illum quem recipit quando mixtũ est cũ tucia: ergo iam probauimus qd' colores possunt mutari, & magis durat secundus quàm primus. Modò dicam' vobis rationẽ quomodo possunt mutari res cum omnibus naturis suis. Vos dixistis, quòd nulla res potest mutari ad aliam rem in colore, in sapore, & in pondere: Ego probabo vobis, quòd potest in vitro, quia vitrum non est de colore terræ, nec de suo sapore, nec de suo pondere: & nisi esset longum narrare multa, ostenderem vobis rationes vt probarem magisterium, & visio auferet omnes rationes.

*Quòd elixir tingit corpora, & non cres-
cunt in pondere.*

Et si aliquis garrulus dicat: Non potest esse verum magiiterium, quòd nulla res quæ mixta est cum alia crescat in suo pondere: & hoc quod magistri dicunt, quod faciunt, quòd miscent elixir cum corporibus, non crescat elixir in ponderibus corporum, Dicemus enim, magis dabimus tibi, quod hoc noster elixir debet esse tingens patiens præparata & sic incorporanda cum suo corpore, & non crescat in eo surgens & sustinens omnes tentationes huius seculi: & ipsum semper existit bonum.

*Ratio cur non crescit, & de tribus
commistionibus.*

Sed dicemus tibi: Cur non crescit in suo pondere? omne hoc quod miscetur cum alia re, miscet se cum aliquo de tribus modis: aut per mixtionem, quod nunquã possit diuidi, sicut tucia cum cupro: aut per mixtionem quæ possit diuidi, sicut mercurius cum aliquibus de corporibus: aut per mixtionem de conjunctione, & permanet vnusquisque singulariter: sed iste elixir, qui se miscet cum corpore est cõmistio sicut tucia cù cupro: & nõ augmentat in suo pondere, sicut crescit cuprũ de illa tucia: & hæc est ratio, quia tucia est res terrenalís, & nostra elixir est spiritualis:
quia

lis : quia reuertitur natura sui generis ad aliud genus . . . Iam habes rationem per tincturam, modò dabimus rationem, vt possit reuerti de totis suis proprietatibus, sicut de re dulci efficitur amara, de alba nigra, de leui ponderosa : hoc est verbum impletum de omnibus suis proprietatibus. Si vis scire omne hoc, vide quomodo fit metallum : & ibi inueuies omne hoc quod tibi dixi. & non putes, quòd ego trahã id de suo genere ad aliud genus, & ipsum nõ sit ibi pyim; sed est ibi per vim, & verè est ibi . Si ibi non esset, non posset mutari in illam naturam in quam mutatur. Et in hoc sunt duo verba: vnum est, quòd verum est magisterium: aliud est, quod non est verum . & si est verum, est sicut adhuc dicemus. Sed non est verũ, & nõ potest esse: quia inuenimus quòd tucia mutat cuprum in eodem modo, & vitrum efficitur propter longam decoctionem in ventre ferræ. Ergo ferrum non potest tam citò dissolui, quia parum est ibi de auro viuo. Ergo quis prohibet, vt nos non faciamus magisterium quod sit simile huic? Modò habes rationem quod verum est.

Adhuc dicam tibi rationem, quæ est fortitudo istarum rationum: cur valent magis lapides Gir q̄ alij? & sulphur magis quàm alij, & vitrũ minus q̄ alij? Illi lapides sunt preciosi, quia efficiuntur in loco calido cũ magno

calore. Et sicut est magnus calor ex parte orientis : & sicut locus ille vbi illi inueniuntur est proximus Soli, sic valent magis lapides: hoc verum est. Et vitrum in quantum plus tangitur de calore Solis, tantum magis valet. Et hinc non est locus quod loquamur de colore lapidum. Et ille lapis qui magis sustinet ignem & alios labores, ille magis valet. & si quis sciret experimētum lapidum, posset reducere, & facere deteriores bonos cū sapientia, sicut faciunt illi, qui annulos faciunt cū grosso sensu in tinctura vitri. sicut illi faciunt illam tincturam cum grosso sensu: si haberēt acutum sensum, facerent illam tincturam durare in omni tempore, & reducerent illam naturam ad naturam illius tincturæ. Sed modò vide, quod lapis qui proximus igitur est, & coctus, & sustinet ignem, & tardè frangitur, ille magis valet. Sic est de sex quæ se elongant cum malleis : quia ille qui propinquior est Soli, sustinet ignem, & frangitur tardè, ille valet magis, sicut magis valet aurum arbutiū q̄ argentum, & argentū magis q̄ cuprum, & cuprū magis q̄ stannum. & stannū magis q̄ ferrum, & ferrū magis quàm plumbum. & pessimi magistri sicut mutant cuprum de colore auri, si essent acuti ingenij, possent facere ipsum cuprum aurum, sicut dicemus in hoc libro. Et postquam diximus rationes ad hominem sapientem, quod
magi-

magisterium est, diuidemus hoc capitulum de capitulo primo, de prima dictione, quod superius diximus, est clavis totius magisterij: & modò incipiemus capitulum secundum, & dicemus in ipso, quòd non potest fieri, quin magisterium sit, si Deo domino totius mundi placuerit.

*De tribus rationibus, & quanta est visio
quæ vincit rationes. Cap. II.*

IN nomine, domini pij & misericordis. Dixit Abuali Abincine: quia dixi, quòd ponerem illud capitulum, quòd non potest esse, quòd magisterium non sit verum: loquar in eo, & postea litigabo cum quo me oportet litem habere & contentionem. Modò dicam tibi, quare non potest fieri, quòd non sit magisterium. Si aurum & argentum non viderem, dicerem quòd nihil erat magisterium. Sed quia video, credo & scio, quòd magisterium est. & via rationis est in tribus modis: ratio Dialecticæ, & de Philosophia, & ratio de sophisticis, & ratio visionis: per rationem Dialecticæ, quòd non potest fieri quòd non sit magisterium, est de vitro, quòd postquam diximus, quòd aurum se facit sub tus terram de auro viuo, & de auripigmento cum calore solis in centena annorum: & vitrum similiter efficitur sub tus terram cum calore Solis in centena annorum, & quando homo coquit terram ad ignem,

in paucis diebus facit eam vitrum: ergo non potest fieri, si nos miscemus sulphur & aurum viuū, sicut oportet, & coquamus ad ignem sicut oportet, quòd non se faciat aurum, & magis si duas res misceas procedit inde tertia, quæ non erit de similitudine illarum. Ergo non potest fieri, si nos misceamus sulphur cū auro viuo, quòd inde non procedat tertia res, quæ non erit de similitudine illarum.

De ratione Sophistica.

Per rationem sophisticam dic mihi, croceum est mixtum de paucis nigro & multo albo cum calore ignis & cum suis proprietatibus. Dic mihi quid est rubeum? Rubeum magis nigrum quam album cū calore ignis. Dic mihi, quid est Cineritium? Magis album quam rubeum cum frigiditate aquæ. Ergo qui commisceret omnes istos colores, qualis color procederet, vide: color auri per fidem, quam mihi debes, vide quomodo seduxi te: quia cum ore tuo dixisti, quòd color auri est factus: quia tu scis quòd croceum cum colore est auripigmentum, & alius color est auripigmentum, & tertius aurum viuum. Ergo bene potest sciri, quòd non potest fieri, quòd color auri non sit per fidem quam debes domino. Si tu acciperes aurum viuum

viuum, & faceres illud durum, & mutares de illo colore, cur non esset aurum? Verum est, si aurum viuum posset indurari. hoc non potest fieri sine ratione visionis. hoc vide. Sed bene scis, quia si tu siccas illam humiditatē, quæ est in eo, efficietur aurum.

De induratione Mercurij.

Acceptit Abuali Abizalemi suum filium & misit eum in domum quandam, & accepit de plumbo alcofoli quatuor libras, de alio plumbo libras duas, de stanno tres libr. de auro viuo libram & mediam: lauauit cū aqua salis, & bulliuit illud in aceto ter, postea misit illud in ouo anseris, & posuit in olla de ferro facta ad modum eius, & ita grandis, & soluit plumbum cum stanno in olla quadam, & dimisit ollam cum ouo defursū, & bulliuit per viginti quatuor horas, & in hora duodecima discooperuit, & ostendit filio suo, & erat durum sicut mel, & in hora 24 discooperuit, & ostendit filio suo, & erat durum & album sicut plata: ergo modò habes tres causas, quòd non potest esse, quin sit magisterium.

Aristoteles de Lapidibus.

Inuenimus scriptum in lib. Aristotelis, què fecit de Lapidibus, dicit: Duo lapides ia-

cent in stercore vnus foetens, & alius bene odorans, perges, & parum apreciati in oculis gentium, si scirent gentes eorum valetudines, tenerent eos honorificè: sed quia nesciunt illorum valetudinem, despiciunt, & dimittunt eos super stercorea in locis foetentibus, & qui coniungit eos, ibi est magisterium. Sed Aristoteles fecit eum ita obscurum, vt nullus intelligeret.

Plato, quod de eo & de filio suo erat magisterium.

Et Plato dicit, Plato pater vnum de lo Salomares, quod quaesierunt ad illum alature, si erat verum magisterium: & ingressus est domum, & accepit filium suum paruulū in collo suo, & dixit, per Deum dominum cœli & terræ, magisterium est in meo filio, et de illo, et in me, et in ipso: ergo ostendit, quod magisterium erat verum. Et quidam philosophorum requisitus à discipulis suis, quid dicis in calce? Ipse respondit: Si miscetur ea in alutel, bona eueniet inde medicina. Ij dixerunt ei: Quid dicis in auripigmento? ipse respondit: Si miscuerint eum cum calce, incidit capillos. Dixerunt ei: Quid dicis in argento viuo? respondit: Si fecerint inde vnguentum cum sulphure emblancheto, mundat scabiem.

De

De Philosopho, qui dicit:

Qui accipit quod debet.

Et quæsierunt ab alio philosopho, quid dicebat in magisterio: dixit, quòd per Deum ego reuelabo vobis, & non negabo vobis: qui accipit quod debet, & miscet sicut debet, & operatur sicut debet, & tenet sicut debet, procedit inde quod debet procedere: & ita in physica, qui dat medicinam ægroto illam quam debet, & sicut debet, & quantam debet, exit inde quod debet. Vide ergo quòd nullus magistrorum, nec vllus philosophus sit, qui neget magisterium qui esset sapiens, & intelligeret intentiones, et ex parte Astronomiæ, sicut sunt septem planetæ: ita sunt illa quæ cum malleo se elongant, Saturnus, plumbū, Iuppiter stannum, Marsæ, Sol aurū, Venus aurichalcum, cuprū Mercurius, aurum viuum Luna plata, et ideo misimus aurum viuum inter illa, quæ se malleant quia indurescunt.

De argento uiuo, Sole, & Luna, & Saturno.

Sicut diximus, et dicemus in suo loco, aurum viuū est humidum, et frigidū, et calidū, et siccū: frigidum et humidū per corpus suū, calidū et siccū per spiritū suum currentē per frigiditatē suam, et nigrū propter colorem, nigrum et albū nigredinem habet propter

corpus suum, albedinem per animam suam: ponderatum & leue ponderatum per frigiditatem, frigidum per corpus suum, leue per calorem, calidum per animam suam: in facie sua habet nigredinem & albedinem: in corpore suum contrarium frigidum in similitudine, calidum interius: & qui vult eum durum facere, debet siccare suam humiditatem, & calefacere suam siccitatem, & redibit suum absconditum manifestum: & ideo, quia Mercurius habet magis de spiritu quam alij. Ideo locutus sum amplius de eo quam de alijs in hoc loco: quia adhuc loquemur in vino quoque corpore manifesto, si Deo placuerit. Et sicut Sol magis valet, dat fortitudinem suam vsque ad Saturnum, & deorsum vsque ad Lunam, & ita aurum est preciosius omnibus alijs: & ideo, quia omnes res coelestes sunt mixtae cum terrestribus, ita mittunt suam fortitudinem de sursum deorsum: quia fortitudo terrenorum fuit vt ascenderet superius, & fortitudo superius fuit vt descenderet inferius: & sicut non potest fieri, quod Saturnus non currat cum Sole in eodem signo: ita non potest fieri, quod hoc magisterium non retrahat de plumbo aurum. Sed intellige quod volumus dicere, postquam habes rationem, quod non potest fieri quod non sit magisterium. Modò est tempus vt finiamus istud capitulum in
hoc

hoc loco, & habebimus dicta duo capitula de nostra dictione prima: & loquemur de rationibus bonorum philosophorum & de preteritis, & presentibus in libris eorum per rationes directas, si Deo placuerit, & ipse custodiat nos de errore.

Disputatio cum Geber de lapide.

Cap. III.

IN nomine Domini, dixit Abuali Abincine: Incipiam dicere in capitulo tertio rationes cum Geber Abinhaen, qui fuit magister magistrorum in hoc magisterio. Dicemus verba Geber planè. Ille dicit, petra non est petra, leuis petra: non diligunt eam gentes. petra inuenitur vbique: petram non habent reges: petra inuenitur in harenis: qui accipit eam, et diuidit per quatuor elementa, & facit sicut ipse dicit, habet bonâ elixir. Ego probabo per suum magisterium quod mentitur, quia in tali magisterio nemo debet recundari. Ille dicit, quòd accipiat homo de petra quod non est petra, & herba est aut bestia: & ille dicit petra est leuis, & inuenta est in stercoreibus, & postquam ibi inuenitur, nō est arbor, & herba est, bestia est, & non potest viuere post vnum annum, & non efficitur in stercoreibus nisi de putredine stercoreū: Postquam ipse dicit, petrâ nō diligunt homines, non potest esse qd' herba sit: quia gentes comederēt omnia, aut diligerēt, aut si esset me-

d

dicinalis, quis diligeret eam? Ille dicit, petra, iactata in stercore, & postq̄ est iactata in stercore nō est herba: q̄a herba nō potest diuidi per quatuor elementa: qd̄ sit, piecta in stercore, & nō sit arbor: ergo nō pōt esse arbor nec petra, remansit bestia. Ille dicit qd̄ est cara apud reges, & leuis apud paupes: & iam diximus qd̄ nō pōt esse bestia in stercore. q̄ dureret xij. mensibus in antea: ergo quō potest esse, qd̄ ista bestia sit cara apud reges, & leuis apud pauperes? Ille dixit, petra inuenitur in arena, & non potest esse qd̄ bestia uiuat in arena. Ergo diximus, quod petra de Geber Abenhaen nō est herbalis, neq̄ petralis, neq̄ spiritalis per istas rationes quas diximus: & rationes non dixit, nisi vt obscuratū esset legentibus. & per impinguare corda hominū, & per cōuertere de gracili grossum, & de aere qui ascēdit sursum, uertere deorsum. Sed omnes sapiētes intelligūt res de reb. & uerba de uerbis: quia nunq̄ Geber Abenhaen uoluit hac uerba dicere, vt homines intelligāt. Sed dixit ea, vt turbaret corda sapientū, & adhuc magister dicit, qd̄ de sua alexir si darēt femine pregnāti, de femina efficeretur masculus. Et dicit de sua alexir, Si quis sepeliret in quatuor partibus alicuius ciuitatis non ingrederetur ibi neq̄ rata, neq̄ raton, neq̄ alia res polluta: Et dicit, quod si de illa alexir biberet æger, quācunq̄ infirmitatem pateretur, sanaretur. & dicit de talibus uerbis & similib. de quibus oēs
libr

libri sui sunt pleni. & hoc non dicit, nisi propter obscuritatē magisterij. Et omnis sapiēs intelligit hoc, cur ipse dicit & tentat hoc stulti, & nō inueniūt: & tentant sapiētes, & inueniūt: quia ille dicit, quod ad indurādū mercuriū miscet aūt de alchazara, & grana de mirtis, & marchasitā de auro & argēto. & hoc nō capit sensus hoīs: quia ipse miscet cū via bona malā viā. & nemo intelligit nisi sapiēs, qui sciat eligere malū de bono, potest cognoscere suā falsitatē: Ego nō dico quod petra nō sit herbalis, aut petralis, aut bestialis: nec nego quod sua alexir non reddat de femina masculū, & cætera quæ diximus nō faciat, & nō est mihi graue nisi per hoc, quod vult coopire oculos gētiū, vt nō videāt, & corda eorū vt nō intelligāt: quia hoc quidē ipse dicit, quia mittat homo de alexir in quatuor partib. ciuitatis, & nullus eō ingredietur: hoc vult dicere, quod in nostro magisterio, quod aliquis mittit ibi de quatuor elemētis, per rationē nō nascetur ibi aliquid falsum: & hoc quod dicit, quod si scēmina pręgnās bibat de sua alexir, reuertetur in masculum, verū est: hoc est quod dicit. Et nota, quod si aliquis mittat de nostra alexir sup lunā efficietur aurū: sed oīa verba sua nō exponemus quia nihil valēt, & sunt vana, & ideo dimittimus. Sed hoc quod dicit de præparatione ouorum, capillorum, operare tu cum isto lapide, & operabor ego cum meo, & valebit magis opus meum

quàm tuum: & ego iactabo vnum super mille, & valebit magis quàm tuum. Hoc non dicit, nisi vt seducat homines, quia suum opus & aliorum opus vnum & idé est. Et hoc qđ dicit per vitam domini nostri nō opereris cū auro viuo, nec cum auripigmento, nec cum sale armoniaco, nec cum sulphure, nec cū aceto, nec cum aliquibus de salibus, nihil est: quia totum hoc dicit vt seducat gentes: & sapiens homo bene intelligit sua verba, & propter dilectionem quam habeo, curo vel dico verba ista, & expono ea: quia tu potes explanare totum librum huius magisterij, & intelliges librum de Geber & suorum sociorum. Et modò finiam in hoc loco hoc capitulū: & dicemus in hoc capitulo 4. primę dictionis: & dicemus ibi rationes Iahie Abindinon: & Deus laudetur.

Disputatio cum Iahie Abindinon. Cap. III.

IN nomine Domini: Hoc est initium capituli quarti. Dixit Abuali Abincine de Babylonia. Quia dixi, quòd poneré istud capitulum in rationibus de Iahie Abindinon, incipiam cum virtute domini, & dicam, qđ Iahie Abindinon facit in libris suis, & tenuit viam meliorem quàm fecerit Geber Abenhaen. quia Geber Abenhaen dixit obscure, & Iahie quod dixit, dixit planè. Quod dixit, Accipe de sulphure, & de auripigméto, & de argento viuo, & de sale armoniaco, & de sal
gemma,

gemma, & vitreolo, & de sale alcali, & de alu-
 mine, & de aceto, & de sex quæ se elongant
 ad malleum, quæ sunt aurum, argentum, plû-
 bum, stannum, cuprum, ferrum, & vrinam, &
 capilli, & oua, & sanguis, & fortitudinem, &
 sterqus equinum, & sal cõmune, & vitreolû:
 & non dixit quomodo præparêtur, sed dixit,
 accipe hoc, misce cû hoc, & eueniet tibi hoc,
 ideo dicimus contra ipsum: quia inuenimus
 in libro suo, quòd miscuit res cum quib. non
 oportebat, & dimisit quædam, quæ erant ne-
 cessaria. & adhuc maximè errauit, quia dixit
 in sua elixir, tingit cum tinctura, & dixit in li-
 bro Sponsalitij, hæc alexir nõ tingit cum tin-
 ctura, sed magis tingit cû alia virtute, & hoc
 verbum cum primo verbo videntur contra-
 ria, sed non sunt. Si ita diceretur, hæc alexir
 tingit cum sua tinctura quæ est manifesta, pla-
 nè diceret: sed homo sapiens intelligit verbû
 de verbo. Et adhuc inueniunt in libro suo v-
 bi dicit, hic lapis est bonus ad sponsalitium,
 & nutrit eum in sponsalitio. & dicit in capitu-
 lo Lapidarij, hic lapis non est bonus ad spon-
 salitium, & sunt verba cum alijs verbis con-
 traria, & totum hoc non inuenies in li-
 bro meo. & finit capitulum quar-
 tum, & incipit capitulû quin-
 tum, si Deo placuerit.

Commendatio de operibus Abimazere

Alfarabi. Cap. V.

IN nomine Domini dixit Abuali Abinci-
ne: iam diximus vsque modo in capitulis
primis, modò dicemus in hoc capitulo ra-
tiones quæ sunt in libris Abimazer Alfarabi.
Abimazer Alfarabi fuit de magnatib; qui
in hoc fuerunt magisterio, & ipse illumina-
uit multos cæcos, & reuelauit multa obscu-
ra, & aperuit multa sigilla: & quomodo po-
terimus malum de eo dicere? quia omne
quod scimus ab illo habuimus. Et ipse est na-
turalis magister noster: ideo dicemus hinc
suas rationes cum consilio suo, & de magi-
sterijs suis de quibus operatus est: non vt vi-
lipendamus eum, nec dicamus malum de i-
pso: sed vt reducamus ad memoriam: & lau-
demus eum, sicut facit bonus discipulus bo-
num magistrum. Ideo præcipio & dico tibi
fili Abinzalemi, quod legas frequenter in li-
bris Abimazer vbicunque inueneris eos:
quia non inuenimus meliores. Et incipiam
cum virtute Domini, & dicam opera sua &
magisteria cum cõsilio suo si placuerit. Dixit
Abimazer Alfarabi in libris de principio mû-
di, vbi locutus fuit de vij. Planetis, in dictio-
ne vbi dicit, Quid est post naturam? dicit pe-
tra, quam philosophi absconderunt, dixerunt
eam tribus modis: & ita prope dicit Abima-
zer

zer in loco in quo tibi dixi. Sunt de philo-
phis qui dicunt, quòd petra est herbalis : &
alij qui ducùt quòd est naturalis, & alij dicùt
eam esse vitalem, siue animale, secundum
quod mihi videtur, & probaui. Petra herba-
lis sunt capilli, petra naturalis oua, petra ani-
malis sanguis humanus. Sed sicut ratio ostē-
dit & visio, hæc sunt penè abstracta de philo-
sophis : sicut Haramuge dixit, quod accepit
in filium suum in collo suo, & iurauit per Do-
minum cœli & terræ, lapis est de me, & in i-
pso. & quando dicit de me, intellige fortitu-
dinem seculi : & quando dicit in illo, capil-
los, & sanguinem, & (sicut Geber dicit) pe-
tra quæ non est petra, quæ inuenitur in fir-
mis, illa est petra philosophorum : & vult di-
cere propter capillos, sicut dixit Aristoteles,
duo lapides inuenti super firmos : vnus red-
dit odorem bonum, alius malum : vnus est
ponderosus, alius leuis, & subtilis in oculis
pauperum : si cognoscerent seruarent : Illi
sunt lapides philosophorum, si quis agnosce-
ret nunquam indigeret : hoc est dicere, pro-
pter capillos, & oua : & ita Maurienus di-
xit, Noster lapis pretiosior alijs lapidibus,
& in omni loco inuenies absconditum va-
bi prudenter inquisieris : Hoc est dicere,
propter sanguinem. Et quando dicit, in
omni loco est : hoc dixit, quia est in corpo-
re hominis : & quia est in omni loco in

RUD

d 4

ventre: hoc est dicere, quia est vbi non est, &
 nullus fuit qui nec per signa, nec aliter dice-
 ret, nisi ppter hos lapides. Si tu accipias eos
 & diuidas per quatuor elementa, & laues, &
 prepares sicut oportet: & facias sponsalitiū si-
 cut prudēs homo facere debet, inuenies ma-
 gisterium. Et non labores de auripigmento,
 nec de sulphure, nec de salibus: hoc est ver-
 bum Abimiger. Et adhuc magister dicit in
 eodem loco, vbi dicit de vij. planetis, & signi-
 ficat per septem quæ se elongant. Dicit cur
 est Saturnus frigidus & siccus, & luna frigi-
 da & humida: frigiditas in vtroque bona est,
 quia si non esset propter frigiditatem Satur-
 ni, tantus esset calor solis, quod combureret
 omne quod esset super Saturnum. Et in eo-
 dem modo sicut diximus per Saturnum, de
 super sic dicimus per Lunam, quæ est infe-
 rior. Sed cur est Saturnus siccus, & Luna hu-
 mida? ideo est, quia Saturnus est prope spe-
 cies, & Luna iuxta aquam & terram: & hanc
 rationem eandem dixit per alios quinque
 planetas. Et non diximus in hoc loco hoc
 verbum, nisi vt sciamus quòd plumbum est
 contra Lunam per partes humiditatis, & est
 contra solem ex parte frigiditatis: ideo est le-
 uis ad intelligendum ex qua parte volueris,
 sicut siccitas est super solem, ita humiditas
 est subtus solem: & ideo dicit quòd Mercu-
 rius indurat, & est leuis ad tornandum in
 qua

Qua parte volueris: & hoc est primū verbū: & intelligē. Modò dicam in operibus Abimeger sicut ipse operabatur, & videbatur operari per incorporata, & non per alexir: & perficere opus per vim de cursibus, & non de Spiritibus: quia vis cursuū est per incorporata, & vis Spirituum est perficere causam, quæ non est in eo per visionem, & est in eo per naturam: & ita dixit, quòd nullus operaretur cum auripigmento & sulphure & salibus de alexir, sed ad incorporandum posunt ibi mitti. Et modò incipit dicere incorporamentum de Abimazer Alfarabi, si Deo placuerit, vsque quòd miscuit captionē eum perfectione cucurrit, quòd Deus facit res de non re, & ita qui mortuus est, non viuet, si Deo placuerit.

Opera Abimezer Alfarabi sunt hæc.

In nomine Domini: dixit Abimezer, accipe de auripigmento, & tere, & mole bene, & immisce salem armoniacum, & mitte in alutzel per vnum diem, & habebit colorē sicut de auro, & reiteres ad terendum cum sale armoniaco soluto, & incorpora cum auro viuo indurato, & cum fimo Saturni & Iouis: & lauato postea cum aceto & sale armoniaco, & habebit colorem sicut argentum, & nullus homo poterit distinguere inter illa. Sed si vis eum incorporare cum cupro, i-

d 5

tem aurum vivum & auripigmentum, solve
& infunde cuprum, & projice ibi de colore
vel fermento lunæ, & dimitte eum infrigi-
dari, & dixit de talibus incorporamentis,
sed cum istis, quæ diximus satis habebimus:
quia bonum sensum habemus.

Reprehensio de operibus Abimezer Alfarabi.

Dixit Abuali Abincine. Hic magister di-
xit incorporare, & non dixit quantum oporteret
mittere de vnoquoque, & modò dicam ego
per mandatum suum, & reducam ad memoriam.
Debet primùm mittere de auro pigmento 3. libras,
& quando erit sublimatum quòd reuertatur
ad libram mediã, et debet esse aurum viii. libra,
et cadat auripigmentum in tribus quintis,
et aurum vivum in duabus quintis, et ad colorem
de cupro incorporatio debet esse vna libra,
et aurum vivum præparatum et coloratum
alia libra, et de cupro libra et media,
ita quòd aurum vivum et auripigmentum
veniât in septenis, et cuprũ in tribus:
et pondera colorem cum atramentis,
vade per hunc ordinem et stringe stannum,
et albifica eodem modo.

De lapide.

Modò dicemus super magisterium suas
rationes. Et ille dicit, noster lapis multũ
laudatur à magistris, et est probatus, et est ve-

rus

rus, et disputatur secūre de eo per rationes sensus visionis, sicut ignis viuit de aere, et aer est de liniamento aquæ, et aqua est de liniamento terræ, ita est lapis noster, ita diuidatur in quatuor elementa. Intellige, quia bene intellecta est petra nostra, et fecerunt ibi multa verba superfluitatis, quæ dimissimus.

De filio qui non intelligebat superflua quæ dixerat pater.

Dixit Abuzalem ad Abulai patrem suū: ego nō intelligo prædicta superflua verba, sed dic mihi, verbum quod intelligere possum: quia non possum sustinere ista verba philosophorū acutissima: & sicut promisisti mihi, ostende magisterium, & dimitte aurum viuum, auripigmentum, & dic mihi prius magisteriū. Dixit Abuali non potest dici bonū magisterium absq; bonis rationibus: bonus magister nō potest esse nisi sciat omnes rationes: quia non oportet scire, cur lapis noster diuiditur in quatuor elementa, & nos accepimus parum de eo, & proijcimus super corpus, & solem facit siue lunam. hoc non potest fieri sine præparatione & sublimatione corporis: quia suæ partes minimæ non possent ingredi, nisi in minimis & subtiliat'is partibus corporis. Ideo diuisimus quod præparemus suā materiam, & facimus eā primā,

& diuidamus in quatuor elementa, et mit-
tamus de vno minus, et de alio magis, secun-
dum rationem, et vt possumus iustè præpa-
remus, et in ipsa hora incorporat se cum cor-
pore, sed antea non poterat propter multam
grossitiem, quæ in ipso corpore erat. hæc est
vna ratio de rationibus, cur diuiditur lapis
in quatuor elementa.

Cur lauantur corpora.

Modò dicamus, cur lauamus corpus, et ac-
cipiamus modestè cuprum. Nos lauamus
primùm, vt auferamus immunditiam eius:
nos facimus eū calcem, vt attenuemus suam
materiam, vt possit reuerti de grosso in leue:
nos lauamus eum aquis fortissimis, vt re-
ciperet humiditatem, quam perdidit in
calce: et de siccitate aquæ, quæ est in eo:
nos induramus, et inceramus, vt sit leuis,
vt possit reuerti de vna materia in aliam: et
nos sublimamus eum vt magis attenuetur
materia illa: nos miscemus cum auro viuo,
vt præparetur magis sua materia: et omne
hoc non facimus, nisi vt habeamus aurum vi-
uum, et sulphur de illa materia de qua aurū
et argentum efficiebatur subtus terrâ: nos
mittimus ignem ei cum nostris viribus, et i-
gnis noster penè siccus est, et est ad aurū: et
nos mittimus ibi fermentum de illa materia
quam

quam facere volumus, si est ad aurū: si est ad argētum, argentum. Et mittimus pacē inter inimicos, cum nō sit inimicitia in nostro magisterio; et damus vnicuiq; de lapide quem diligit. totum hoc, per facere materiam super terram in paucis diebus, quam natura faceret in ventre terræ millesima annorum: et hoc totum non est, nisi per magnam sapientiam; et ideo habemus necesse, vt sciamus rationes vniuscuiusq; magistrorum, vt sciamus eorum magisterium, et non reuertamus verba super illos, nisi vt manifestemus verba eorum, scilicet super Geber Aben-haen, et Iahiz Abindinon, et Maurienum: super istos debemus reiterare, et Deus laudetur.

De magisterijs Abimezer Alfarabi, de indurando mercurio.

Modò dicemus de magisterijs Abimezer Alfarabi, et istud capitulum est suum: et ipse tractat de indurando mercurio. Accipe de mercurio duas libras, et laua, et bulli per 3. dies in aceto et sale, et mitte in alcutia angusta et rotunda in furno per diē et noctem. Et dixit super hoc has duas causas. Aurum viu. non ponderatum nil valet: aurum viuum non assatum nil valet: aurum induratum necesse est vt bulliat, cum aceto et sale lauetur. Postea dixit, quòd abstrahat homo, et mittat

in modum vasis ferrei factum admodum teste oui, foramina habentis in latere: & recipiat fumum Saturni & Iouis mixti ad magis per triginta sex horas, ad minus per 18. Et sunt quidam magistri, & ego met Abuali dixi, quod necessaria erat testa oui, & nihil est, & volui dicere propter vas ferreum factum ad modum teste oui: quia testa oui nil valet.

De præparatione cupri.

Qui vult præparare cuprum, abluat primum cū aceto & sale, & faciat inde tabulas admodum ollæ in grossitudine digiti, & habeat de sulphure sublimato, & de sale armoniaco sicut opus est, & faciat calcem sicut ratio postulat, erinceret & induret, & fermêtet & desponset sicut ratio est, & præparet alexir, sicut ratio est. Et non dixit modum præparandi, nec pondus, sed si deo placuerit, nos dicemus, vt intelligatur in hoc libro, & illuminabo omnes cæcos, & soluam omnes cærenatos, & nullus homo ita planè locutus fuit sicut & nos, si Deo placuerit. Et intellige, modò finiemus capitulum istud, & incipiemus capitulum sextum dictionis primæ, si Deo placuerit.

Disputatio contra Maurienum.

Cap. VI.

In nomine Dei Regis regum: Dixit Abualis Abincine, senior honoratus: quia dixi, quod ponerem istud capitulum sextum in ratio.

rationibus cum Maurieno, faciam hoc cum virtute domini. Maurienus fuit homo regis Versusaha: & fuit multum acutus & subtilis sensus: nisi quia in suis libris dixit multa mendacia. Ipse dixit, lapis magistrorum non sunt capilli, & vult intelligere per capillos lanam, id est capillos omnis bestiae praeter hominem, & qui bene legit, intelligit hoc quod dicit propter capillos hominum. Et dixit, noster lapis non sunt capilli: hoc dixit ut non intelligerent homines, & adhuc magis dicit in alio libro, in quo loquitur cum rege: dicit, non opereris de capillis, & non opereris de ouis, nec de sanguine: quia non est ibi utilitas: operare cum nostro lapide, & inuenies magisterium. Et dixit hoc, ut homines non intelligerent, & excicaret oculos eorum, ut clauderet feras eorum: & hoc dixit sicut philosophus, qui quandoque per affirmationem intelligit negationem, & e converso: & ita fecit Maurienus: dixit regi, quod ipse non operetur cum praedictis lapidibus. & fecit eum intelligere, quod cum eis operaretur.

De sanguine.

Modo loquemur de sanguine, de quo Maurien. locutus fuit in paruo libro, quem fecit regi propter memoriam: vbi dixit, Accipe de lapide rubeo multum, & sit talis quem non inueniatur in omni tempore ille fluit, et est congelatus, calor eius sicut calor, & diuide p 4. elementa,

et sic maior pars terræ, et præpara, et de hoc
sit tua alexir, et adhuc dixit Regi.

Quòd alexir est mixta de vij. naturis.

Noster puluis de nostra alexir est mixtus
de septem naturis, scilicet, de calore, de fri-
gore, de siccitate, de humiditate, de leuitate,
de ponderositate, et de paruitate: et iste la-
pis vnde est ista alexir efficitur, et non est a-
liud nisi sanguis, et non intelligas aliud, quie
quid alij dicant. Et quomodo potest esse,
quòd Maurienus diceret veritatem: quia i-
pse dicit propriè, non est necesse vt corpus
lauetur: et calcem aliquam non dixit de ali-
quo magisterio: propter hoc conuenit, vt
contédamus cum eo: quia in tantum voluit
abscondere rem, quòd nihil per suum librū
non incedas: quia interficiet te ille, qui
quantum dicit, nihil dicit nisi tantummodo
sibi ipsi, et qui se cum ipso intelligit. Et dixit,
quòd qui accipit aurū viu. et miscet cum fel-
le hominis, indurescet, et super hoc nō dixit
rationē, et dixit: accipe saturnum, et solue: et
fac foueā in cinere, et imple de mercurio, et
cooperi cum cinere, et super Saturnum pro-
ijce, inuenies mercurium induratum, pul-
chrū vt argentum: et dixit, laua mercurium,
et erit argentum: et ille dixit colores mul-
tos ad lapides: et nihil
valent.

Quòd

Quòd filius reprehendit patrem de vituperio magistrorum, & responsio patris.

Dixit Abuzaleini ad Abuali patrè suum: cur nihil valet, & cur laudes magistrorum despicias? & cur còtemnis illos? Dixit Abuali: Fili, si tu intelligeres sicut ego facio, tu scires quæ ego contemneré: & quæ ego laudarem: quia ratio est, quòd dicas, lapis tingit, & lapis non tingit: lapis leuis, & lapis pòderosus: vnūquodq; illorū dicitur propter magisterium, & qui intelligit: & ideo non elongabo verba mea cum Maurieno: quia ipse non fuit tantæ auctoritatis, quòd ego interponam verba mea in hoc meo libro: ideo dicemus multa verba in hoc capitulo, si Deo placuerit, quæ refero Deo creatori cœli & terræ, qui misit in lingua sapientiam ad loquendum mirabilia sua.

Contemptus marcasitæ.

Marcasitâ de auro & argento non mittit vltus sapiens in sua alexir: quia alexir opus est vt sit tingens alexir cum colore suo: & non augmentet in pondere: quia debet esse spiritus, & non corpus: & si quis mitteret marcasitâ augmentaret in pondere: quia marcasitâ est corpus, & nō est spiritus: & sic de omnibus rebus quæ non sunt spiritus. Maurien. dicit quòd operetur homo de stanno ad album: & hoc non videmus nos de consilio nostro: non ideo quòd non habeat vim in magiste-

e

rio vt fiat album : sed quia est graue ad faciendum, & semper erit pessimum opus, quāuis sit ibi subtile magisterium : & ille dicit, quòd accipiat homo bestiam quam abscondit per lapidem, & frangat per partes viuam aut mortuam. Et dicit in alio loco, si mortua est nil valet : ergo non potest esse de aliqua bestia, quòd postquam diuidatur per partes non moriatur : & hoc non dixit nisi propter sanguinem hominis, & non de alio sanguine: quia sanguis est bestia, & hoc quod dicit, frangitur per partes existens viua, hoc est quòd sanguis quando egreditur de corpore pars quædam congelatur, illa quæ magis est terrenalís, et vult dicere, viuam de homine viuo. Et hoc quod dicit, si mortua est, vult dicere, quòd de homine mortuo nihil valet. Et in libris suis inuenies multa talia, in quibus vnum mittit pro alio, & tu debes super hoc subtiliter intelligere, quò non seducat te ille, vel alij.

Nomina magistrorum istius artis.

Modò dicā tibi fili Abuzalemi, qui fuerūt magistri, quos ego audiui, aut vidi, et sunt vsq; in hodiernum diem, à quibus multa poteris addiscere. Et elige ex eis bonos siue malos, Adam, Noe, Iariz, Aramus, Squiliarupiz. leuf. nullum prophetam dicam tibi. Rex Galud de Babilonia, Rebilogar bebazuria, Isaac Iudęus de moiros, Ombre abelhata, alias

liàs abnabitalui . Et ante istos alij gentiles.
Aramus medianus et alius vltimus Zucrat.
Bucras flatô: Clarô, Pliuus, Zaib, Zubaibar,
Aristotel. Alexander, Còsta fildeluca, Batla-
nunz, Geber, Abenhaé, Abimezer Alfarabi,
Iahiq, Abendenon: Mahomet de Razi. Piza-
gros, Nitafors, Abul, Caradisse, Maurien. Ia-
cob Almonù. Abumazar, Albateli, Alaua, Re-
zini, Cotahiua, Higer, Gebé, & multi alij, qđ
tibi dicere non potui: de Christianis Iohan.
Euangelista, Prior alexandrię, Garsia cardi-
nalis, Gilebert Cardinalis Hug. apostolicus
vel vniuersalis archiep. Penu monachus,
Durádus monachus, Virgil. almortid, Do-
minicus, Egidius, magister hospitalis Ieroso-
lomitani, qui traxit librú de 125. lapidibus,
Episcopus Antroicus, Dominus de pōderi-
bus: Et iste episcopus docuit me magnú ma-
gisterium in Africa: & dixit quòd acciperem
aurum viu. & sublimaré duabus vicib. vt fa-
cias viuum, infunde illú in sale: & mitte eum
in stercore humano, & maneat ibi per 2. dies
& olla ferrea. Et in hoc magisterio est sensus
magnus: & apostolic. Dominicus docuit me
super hoc duas res: vná ad indurandú, & a-
liá ad incerandú. Indurare est quòd misceas
cū rebus bene calidis multú frigida: ideo vt
frigidum faciat intrare calidum, sicut sal a-
cetum dissoluendum . Non misceas rem
frigidam , sed calidam , sicut vrina & sal, et

& primùm quòd me docuit Episcopus est ad indurandum mercurium, & omne hoc dico ad vtilitatē tuam: eò quòd scias magisteria hominum. Et Iacob alhartarne Iudæus docuit me multas res, qui erat acuti ingenij: & adhuc dicam tibi, quòd me docuit, Deo volente, corrogo te. Si tu vis naturaliter esse philosophus, dico tibi per sensum, & ex parte legis vbicunq; sis: quòd audias hominem sapientem, vt eas & discas ab eo cuiuscunq; legis sit: quia lex & prophetæ dicunt: Non interficias, nec furtum facias: non facias fornicationem: quod tibi vis alij velis: & ne sis maledicus. Modò finiemus capitulum istud, & finitum est, Deo gratias: Modò incipiemus septimum.

Disputatio contra Abubacher, & de commendatione Rasis. Capitulum VII.

In nomine Domini: Dixit Abuali Abincinne: Quòd dixi, quòd mitterem istud capitulum vij. in rationibus cum Abubechar Mahomet Abnebezacharia Arazi, faciã, si Deo placuerit. Arazi fuit homo sapiens multum, philosophus acutus, & traxit multos libros in philosophia, & in hoc magisterio: & dixit veritatē sine obscuritate, non vt seduceret, & docuit mercurium indurare, & de toto magisterio, & de directa alexir, & lapidem verum: & est multum de voluntate nostra.

Si tu

Si tu inuenies de libris suis, lege eos: quia multa bona inuenies ibi: quia ille tenuit in libris suis viam philosophorum: ideo dicemus in hoc capitulo de tuis dictis, si Deo placuerit. Ille dicit ad mercurium indurandum.

De induratione mercurij, & de mutatione naturarum.

Laua mercurium cum aceto, & sale, & bulli per 2. dies, & noctem vnā, vt recipiat siccitatem: mitte in alcutiam, & mitte, & imple in furno communi, vt asserur per 3. dies, & hoc facias in die & in nocte: postea bullias alia vice cum sale & aceto ter, vt colligat siccitatem, fac ei vas ferreū admodum testē oui, & imple de eo p̄ foramen quoddam angustū quod ibi facies, & cooperi foramen cum terra magisterij, & habeas in alia olla solutum de Saturno & Ioue, & de aqua aquilę mittes in vase illo, vbi mercurius est: postquam solueris Saturnum & Iouem, pone ollam ferream desuper, vt recipiat totum fumum, & ita indurabitur mercurius. Et aliter ostendit adhuc, & dicit, quod debes scire naturam lapidum, & fortitudinem illorum, & qui sit, & cui sit amicus siue inimicus: & vt opereris cum magna subtilitate, & non festinanter, & quod agnoscas hoc quod facies, & grossum facies gracile & ponderatum al-

leuia, & mollifices asperú, & dulcescas amarum, & cum hoc habebis magisteriú . Dixit Abuali hoc, quod dicit grossum facies gracile, vult dicere, quòd corpus, quod est de grossa materia, facias primùm vt fiat spiritus, sicut facimus de auro & argento , fermentum: & quod dicit alleuia ponderosum, vult dicere, quòd res, quæ est de grossa materia, quòd facias leuem, sicut facimus plumbum & cuprum sublimatú: & quod dicit mitiga asperum, vult dicere, quòd facias de materia aspera leuê, sicut facimus de metallo & plúbo alcofolis curréte: & hoc quod dicit dulcesce amarum, vult dicere, quòd res, quæ est de amara materia facias dulcem, sicut facimus de stanno argentú: hæc est quinta pars verborum suorum, & adhuc magis dicit.

De commixtione duorum lapidum, & de additione tertiæ .

Accipe de petra naturali, & de herballi, & de ambabus facias vnam, & diuide per 4. elementa: & hîc sit vna petra, & in alio loco dicit, quòd tertiã petram misceas cû illis duabus, & sit vna, & illum lapidem diuides per quatuor elementa. Dixit Abuali: hîc commixtio videtur mihi quòd habet magnum spiritum, & est multum acuta: & primú, quia in commixtione rerum habet magnam obscuritatem, quam non possunt intelligere homines: & non est mirum si dixit res obscuras, sed

sed vt mihi videtur hoc nō dixit, nisi per fortitudinem alexir ad corpora grossa, scilicet ferrum, metallum, stannum & latonem: ista alexir est bona ad ista corpora, & adhuc magis facit ista alexir, quod non dixit ille, scilicet vt projicias de ista alexir parum in multo corpore. Et dixit aliud verbum, quod in præparatis corporibus capiūt spem statim: non propter hoc dicit, quod capiunt spiritus in corporibus non præparatis, sed plus confestim capiunt in præparatis corporib. & meliora fiunt corpora, & minori fermento indigent, & minus intrat in illo corpore de alexir: & adhuc magis dixit in manibus medicinarum: dixit materias vniuscuiusq; planè: ita quod omnes possunt eas bene cognoscere. Et dixit, quod marcasita de auro, nec de argento non est bona ad miscendum: & ille laudat stercus equinum multum ad hoc magisterium, & est necesse in hoc magisterio: quia dixit, quod est bonum prædictum stercus pro lauare, & ad fermētum, & ad alexir, & ad mercurium indurandum: & intrat multum in hoc magisterio: quia in hoc stercore sunt contrariæ fortitudines, scilicet caliditas, siccitas, & humiditas: & idè est bonum ad indurandum & mollificandum, & ad soluendum, & ad indurandum cum calore & siccitate, ad mollificandum cum calore & humiditate, ad soluendum per

nimiam frigiditatem, quæ in eo est & humiditatem: ideo magis prodest nobis hoc stercus quàm aliud: & quia est propinquius equitati, propterea hoc stercus est melius omnibus: & præter hoc stercus ipse mittit tibi fortitudinem seculi: & neminem magistrum sibi audiui hoc dicere; nisi ipsum solū: & vidi quod ipse iustè dicit, & sapienter, & subtiliter, & non credebam donec tentavi in fermentum & in alexir, & indurando mercurio, & in alijs magisterijs: & fermentū auri est bonū, & in multis magisterijs nominatur, hoc est verbum Abuzatri Arazi: sed in sequenti capitulo ostendam tibi qualiter debet inueniri fortitudo seculi: Iacob Abiani Iudeus ostendit mihi valetudinem fortitudinis: accipe de fortitudine seculi vnciam i. & de cupro preparato x. vncias, & de auripigmento preparato, & sublimato 3. vncias, & commisto & soluto habebis aurum medianum. Postea docuit, vt mittamus ibi de fermēto boni auri octauam partem vnciæ, sed esset acerrimum, & non posset operari, nisi mitteretur in aliquo modulo, & multa alia ostendit: & modo finietur istud capitulum.

Disputatio cum illis qui negant magisterium.
Capitulum VIII.

In nomine domini, dixit Abuali Abincine: ego dixi hoc capitulum 8. propter illos qui negāt magisterium: quidā negabant, quia non pote-

poterat operari in diebus octo. Alij negabāt, quia sine colore erat: & qui negabant de octo diebus, hæc erat ratio: quia videbant soluere argentum scamam de terra desuper, & dicebant, quod ipsa scama ostendebat, quia argētum non poterat operari nisi per centena annorum. Nos dicemus eis, quod nō potest coqui in ventre terræ: & quando soluitur facit scamam illam: & hoc euenit propter quatuor elementa, quæ sunt ibi, & terra illa scilicet scama, monstrat terram: quia quando calor venit & soluit, illa terra quæ non est incorporata ascendit desuper: & quæ est bene incorporata non potest recedere. Et qui negant per mensem vnum, dicunt: Nos videmus, quod quando aurum soluitur non minuitur in igne, si finum sit: & quando abstrahūt inde, statim congelatur, & hoc ostendit, quod non est incorporatum cum alia re, sed natura facit hoc, & si incorporaretur cum argento viuo, nō induraretur tam citò: & si misceretur cum aliquo corporum, minueretur ad ignē. Rationem super illos iam diximus, quia hoc quod soluitur & elongatur, facit se de argento viuo & sulphure coctis in ventre terræ, & quomodo stat in ventre terræ, eodem modo erexit: & quātò magis coquitur in ventre terræ, tātò minus minuitur in ventre terræ, & ideo aurum quod est coctum nō potest minui: & si non esset propter argētum quod est

ibi non posset solui : quia in terrâ est parum de mercurio, & ideo non potest ita statim solui: & illi qui negant propter colorem, dicunt quòd si verum esset magisterium de colore, de quo est alexir, de eodem esse aurum & argentum: Ratio super illos puluerem vitreoli & gallę quando misces, non dat colorem nigrum : & quando misces cum aqua est nigrũ. Ita est de alexir : qđ quãdo misces cum quibus oportet, erit calor absconditus. Alij negant magisterium, & dicunt, quòd nemo potest facere de re leui ponderatam, nec de duro molle, nec de aspero leue, nec de acri dulce, nec de grosso tenue, & è contrã. Ratio super illos : aliam rationem non possumus dicere hominibus, nisi visionem, & possumus cum eis dicere verũ. Verbi gratia: Mercurium debemus eis ostendere induratum, & dicimus eis : quia propter hoc quòd mercurius erat frigidus & humidus, nos calefecimus : quòd non est res in mundo sine calore, humiditate, frigiditate, siccitate: & in mercurio est magis frigidum & humidum quàm calidum : & sic ideo volumus nos quod sit ibi magis de calore & siccitate quàm de alijs. At qui negant hoc magisterium, debet eis responderi per rationem: & qui negant, similiter. Et quia dixi, quod ostenderem tibi quomodo inueni-

res

res fortitudinem seculi, dicam tibi in plumbo, aut in stanno erit melius, quàm in alia re: & modo dicam tibi valetudines fortitudinis: & sunt viginti tres. Indurare, mollicicare, incerare, fermentare, sponsalium in minima calce, incolorare & subtiliare: fortitudinem ignis percremare cum alia re per alcosol, per defamar, per auferre timorem, per dæmones coniungere, per malum quod faciunt animalia quæ mordent, per canem rabidum, per cæcos illuminare, per claudos sanare: cum hoc comedunt dæmones, per sanare lepram, quæ est de melancholia, per ficcare colorem, per facere ad castoson, per colligere vt non siccantur, per dulcescere aquam, per soluere ferrum, per dormire, per ydropicum ex frigiditate sanare, per rugitum aurium auferre, per siccitatem nervorum, per omnem infirmitatem frigidam & siccam: Quando magister qui operatur est acuti ingenij, & mittat vnum quodque in suo loco, & operetur cum magna sapientia.

De diuersis nominibus lapidum quæ
 aliis nomen figurant lapidem.

Modò dicemus quæ est bona, & quæ est mala per quinque sensus corporis: primum per visionem. Videas eam, si est alba, aut cineritij coloris: audire nõ est opus. Odera, si flagrat benè vel malè. Gùsta si est acris vel dulcis, aut si est salsa: Tenta si sæpè aut non, quia dicit Aramus, quod voluit habere ad magisterium, & inuenit eam amaram: Dicit Aristoteles, quod quæstuit, & inuenit eam calidam: & prima fuit de igneo, & secunda de coctineo, & totum verbum debet esse æquale in omnibus rebus: Et modò dicam tibi rem secretam: oculus hominis, oculus tauri, & de vacca, & de gallina, & de ceruo. Et hominis oculus est ad significandum mercurium, sterco humanum, & alia omnia sterco, est dens lingua hominis, & aliæ lingue, (sicut ego exponam) sunt cera nigra, & alba, & rubea. & iste ceræ sunt de capillis, & ouis, & sanguine. Oua nigræ gallinæ sunt aqua de petra nigra, id est, de capillis: aquila & grifus sunt lapides nostri: auripigmentum, ignis & sal. ignis similiter, & in quibusdã locis terra, aurum viuum aqua: aliquando aer, & secundum diuersa loca diuersa est terra: & in hoc intellectu est necessarius magnus sensus. bletas, berdolagos, lactucas, spinachia, coriádrum, herba lana, multæ earum significant lapides

pides. Intellige quod dico: quia verum est,
 quia leuamen est fermentum auri & argenti:
 & non est aliud leuamen. Illud animal quod
 vocatur Anoca nō intrat in magisterium. Et
 intelligas fili, quōd quando iuro tibi dicere
 verum, credas esse mēdaciū, & è conuerso:
 & hoc capitulum nemini dicas, quia hīc dixi
 tibi magnum secretū: & in hoc capitulo sunt
 multa bona, & hoc capitulum non mittas in
 hoc libro. Deus scit omnia: ista societas non
 erat necesse, quia tale capitulum non debes
 hīc mittere. Et quādo audies me dicere, cau-
 les, scias quod plumbum est, & plumbum de
 caulibus est noster lapis. Et quando audies
 me dicere, armarcasita, si est de auro, scias
 quod dico tibi propter sanguinē, & si est de
 argento, scias quod dico tibi propter oua. Et
 quando tibi dico yritium, dico tibi propter
 capillos: quia yritium intrat in magisterium.
 Et multi dicunt, quod hīc erat lapis, & dice-
 bant propter capillos. Et quando dico tibi
 pastinacas & raphanos, scias quod vult dice-
 re propter sanguinem: & hoc multum debet
 obscurari propter insipientes: & ideo dico ti-
 bi vnū pro alio. Et quando dico tibi pilulas
 auripigmenti, scias quod dico propter ignē
 de petra. Intellige quæ dixi ad operandum,
 & ad aliud faciendum sicut bonus filius
 facit. & totum hoc est bonū. Re-
 uertar ad ea quæ dixi.

*Quod malitiosè philosophi negant
magisterium.*

Dico tibi quòd omnis philosophus, qui negat hoc magisterium, facit hoc malitiosè, quia scit quod verum est. Nam postquã scit, si vult, scientia parua est magna, & longa est quamuis sit curta: & non requiescas donec scias. & qui negant tibi hoc magisterium, nõ credas.

*De expositione linguæ syluestri hominis,
& fermento.*

Sed antequam finiatur, dico tibi, quòd quando audies me dicere linguam syluestri hominis, aut carnem eiusdem, volo dicere capillos: & hoc quod facit de calce cupri, aut de alia calce, quæ sit ad sublimandũ, nõ est nisi vt mittas in alexir: & adhuc mittũt in alexir calcem cupri, quando est alexir ad proijciendum super cuprum. Facias calcem de illa materia cuius fuerit corpus, super quo proijcere vis: & mitte ibi fermentum: si est ad aurum, de auro, & si ad argentum, de argento. Et sponsalium non est aliud, nisi quod coniungas fermentum cum corpore quod ego dico. & alexires sunt pulueres simplices debent fieri de lapide & corpus, & fermentum quod ibi misces, debet esse puluis.

De

De lapide vitali & animali, & de iuramento filij. Cap. VIII.

Dixit Abuali Abincine: Dicam in hoc capitulo de nostro lapide, si est vitalis, verè vitalis est: quia si non esset, non ita bene possemus operari. Sed dicam tibi quare vitalis est: Tu scis quia aurum & argentum sunt de preciosioribus rebus huius seculi: & sicut aurum est preciosius alijs, ita lapis noster non est nisi vitalis. & ego ostendam tibi quia vitalis est: & corpus non esset forte nisi per spiritum, & omnis res ubi spiritus est, preciosior est alia quæ est sine spiritu. Et ad hoc quod omnes magistri dicunt cum Geber, verum est quòd sunt ibi lapides alijs, sed magis valet vitalis lapis. Et dicit Geber, Tu operare cum tuo, & ego cum meo, & magis valebit meus quàm tuus: quia meus est spiritalis cum anima, & tuus non est spiritalis: & ideo si vis fili ostendam tibi quòd multum valet noster lapis. Respondit Abuzalemi, non opto aliud. Dixit Abuali, si teneas secretum, ostendam tibi: Respondit filius, certè tenebo: Tenebis? Iura mihi per legem quam tu tenes, & per fidem quam tu mihi debes, quòd magisterium nemini reueles. Iurat filius, &
Deus laudetur.

De sublimatione mercurij, & de rixa in-
ter filium & patrem.

Dixit Abuali: Fili, vidisti mercurium indu-
rari, & indurasti: modò volo quòd sublimes
mercurium. Respondet, placet. Accepit duas
libras mercurij, & misit in aludel, & recessit:
& reuersus postea vt discooperiret aludel, &
videret si erat sublimatus, in discoopertio-
ne ascendit mercurius in faciem, & combus-
sit eum, & exclamauit: & dixit coràm omni-
bus. Pater meus stultus, qui facit de lapidi-
bus aurum, & de terra argentum. Vidit eum
auunculus suus & remisit in domum suam,
& dixit ei: scias quòd mercurius sublimatur
tribus modis, per fortitudinem ignis, aliàs
p semetipsum, aliàs per cõiunctione: Sic qui
combussit te, fuit per fortitudinem ignis: Di-
xit Abuzalemi ad Abuali, maledicèdo eum,
& qui docuit eum: quia vos fecistis me com-
burere: dixit Abuali, stultus es, & facies tua
est facies canis. Dixit Abuzalemi, si ego sum
amatus, sum filius, & si sum canis, filius sum
canis, & si sum malus non degenero: vis me
verberare? dubitas in hoc? non dubites: cer-
tè verberabo te, & occidam te. fecerunt pacè,
& dixit Abuali filio suo Abuzalemi: Remit-
te mihi quæ tibi feci, & misit eum in domum
suam, & docuit eum sublimare mercurium
sicut dicemus in hoc libro. Dixit Abuali filio
suo: Ego ostendam tibi tuum bonum magi-
sterium

sterium, si Deo placuerit. Iuit Abuzalemi cum patre suo in domū quandam, & sublimauerunt mercurium, præparauerunt lapidem, qui est cera rubea, & diuiserunt per quatuor elemēta, & fecit calcem cupri, & lauit, & præparauit, & sublimauit, indurauit, & incerauit, & mollificauit, & præparauit fermentum argenti, & fecit ipsum calcem, & præparauit sicut necesse fuit, & fecit alexir sicut necesse fuit. Postea præparauit corpus maius argenti, & piccit ibi fermentū: postea proiecit ibi quod remansit de alexir, & traxit argentum bonum. hoc fecit cum petra animali, ita fecit cum alexir de sole, & traxit aurum bonum, & sustulit aurum, et argentum fecit. Quot temperamenta facere potuit: primum temperauerunt cum lapide, postea ad ignem, postea in opere: & fuerunt bona & de bono colore, et de bono pondere: intrauit in eis alexir, & non creuit in pondere.

De utilitatibus magisterij.

Modò dicam tibi utilitates magisterij: Si non diuidas lapidem per quatuor elemēta, non potest bene coniungi cum corpore: et nisi misceas de ipso corpore in alexir, non diligit corpus spiritum: & si non misces fermentum cum alexir, non coloratur corpus sicut debet: et si non sublimas totum hoc quod tu mittis in alexir, exit aurum aut argentū acre:

& si non præpares corpus, non sustinet igne lapidis, & nisi tibi caueas indurando aut mollificando, non erit habile aurum siue argentum ad operandum: Modò dixi tibi magnas utilitates: custodi & scias vnde procedit detrimentum in magisterio, & quomodo possis præparare: & intellige quæ dixi: & perlege multotiens à quadraginta usque ad quinquaginta: quod si bene non præparas nihil valet: & si non durè facis bene mercurium, nihil valet opus. Miratus fuit Abuzalemi de hoc argento & auro quod vidit patri suo, & rogauit quod compleret ei librum istum: post vidit lapidem animallem qualis erat: sciuit in rei veritate, quod lapis animalis bonus erat.

De lapide nostro, si est herbalis.

Cap. X.

DIXIT Abuali Abincine in hoc capitulo, dicam si noster lapis est herbalis: Herbalis est noster lapis: si herbalis non esset, quis posset eum facere herbalem? quia omnis res quæ non crescit non est herbalis, nec animalis: & nostrum magisterium crescit multum: ergo necesse est quòd noster lapis sit animalis cum herballi: & quia tu non credis quod lapis noster sit herbalis, ostendam tibi vt videas oculis tuis. Accepit Abuali

Abuali lapidem herbalem, & diuisit per quatuor elementa, & ostendit filio suo quomodo præpararet: & dixit ei, postquam scis quomodo præparatur, & tu præparasti, faciam tibi hunc librum in memoriam, & non obliuiscaris magisterium sicut Deo placuerit.

*De vita alexiris, & quod cum aqua lapidis sol-
uuntur corpora, & induratur
mercurius.*

Et vita alexiri est per multos annos, quod non peioratur in mille annis: & magis valet ducentorum annorum, quam in primo anno: quia si ita non esset, non esset verum magisterium, quod faceret materiam reuerti: & esset reuertens & hoc non esset, intrat insensu: & intellige verbum istud duobus modis in modum lauandi, & in modo maledicendi: nõ opereris de sulphure, de aceto, de auripigmento, de sale, quia nihil est. hoc est verum magisterium: Magis valet operari cum isto lapide, quam multum cum alijs: Ideo dixi tibi, intellige benè: & mercurius potest indurari cum aqua istius lapidis, & omnia alia corpora soluuntur cum eadem aqua.

IN nomine Domini : dixit Abuali Abinci-
ne : ego facio capitulum istud vndecimū
in lapide naturali, & dicam vtilitates suas
in hoc loco. Lapis naturalis est illa res, quæ
efficitur in ventre terræ sine opere : & lapis
noster naturalis est res quæ per se ipsam na-
scitur, & non crescit, & non minuitur : & lapi-
des naturales sunt aurum viuum, auripigmē-
tum, sal armoniacum, sulphur : hij sunt natu-
rales et spiritales. & lapis herbalis nō potest
esse, quōd si nascatur & non crescat, et natu-
ralis nascitur & non crescit : quia si cresceret
non esset inter eos diuisio. Acetū, vrina, dēs,
sunt medicinæ nostri lapidis naturalis, et vti-
litates nostri lapidis naturalis non possunt
numerari : quia aqua nostri lapidis naturalis
indurat mercurium, & tingit omnes res sicut
spiritalis. & inter spiritalem & naturalē sunt
duę differentię : prima differentia est, quia na-
turalis statim operatur, & spiritalis non nisi
in termino statuto : sed hic lapis noster est pri-
mi corporis et operatur in grossis rebus, et
reddit eas in modum suum : quia si nō dimit-
teret grossas sicut erant, nō eueniret inde o-
pus quod venit : quia lapis noster naturalis
quamuis non operetur nisi in subtiliādo cor-
pora, et traheret de sua natura ad aliam, satis
suffice-

sufficeret. et hîc dicimus nostra verba secreta, et nō est mirum si omnino nō reuelamus, et si quis videt miratur.

De quatuor mendacijs, & de alleuiando corpora.

Modò dicam tibi magnum mendacium: et non credas. Accipe mercurium, et misce cum igne tui lapidis, & statim erit rubeus, et semper diligent se. Et hîc dicam tibi magnū mendacium: Accipe de mercurio pondus vnum, & de igne lapidis quartam partem ponderis, et de aqua lapidis medietatem quantitatis mercurij, et mitte in furno calido, et sic vade agitando et miscendo. Modò dicam tibi magnum mēdacium: Accipe mercurium et incorpora eum cum quatuor elementis, et cum cupro, cum sapientia, & habebis magisterium. et non dicam tibi magis. Modò dicā tibi magnum mendacium: Quādo sublimas aliquod corpus cum commixtione spiritus sublimati, potest picere vnum super decē, magis quā illud quod nō est sublimatum. Et istud corpus præparatum bis plus valet: & quotiens sublimas totiens lucraris ad proijciendum vnum super decem, & quanto magis alleuias tuum corpus, magis valebit. hoc verum est quod magis valet alleuiatum quā ponderatum. Vtere hoc libro, & eris Dominus totius mundi.

omni

f 3

*De lapide vero, & quòd magisterium est
sempiternum. Cap. XII.*

IN nomine Domini: Dixit Abuali Abinci-
ne, mitte capitulum istud duodecimum
in quo est noster lapis. Incipio & dico,
quòd lapis noster non est aliud nisi capilli, o-
ua, sanguis hominis, oua gallinarum, capilli
hominis: & non mittas capillos nisi pueriles
virginesque, & sanguinem de iuuenibus, &
oua nisi de albis gallinis, & nigris, & gallo per
manente cum eis: quia sine gallo nihil valét.
Stercus equinum debet mutari in vno quo-
que mense: sed magisterium non est nisi diui-
tibus & sapientibus, & qui non habet non o-
peretur. hoc pertinet regibus & altioribus:
quia hoc magisterium est sempiternum.

Primò mercurius induretur.

Primum quod debes facere in hoc magi-
sterio est, quod indures vel sublimes mercu-
rium, & hoc primum debet esse in magiste-
rio: Munda corpora quando vis mittere in
eis spiritus: quando habes induratū mercu-
rium redige eum in calcem, & postea solue
eum, & redige eum in suam materiam: & sub-
lima eum si potes eum indurare: fac in-
de puluerem, & illum pulue-
rem mitte in tuo ma-
gisterio.

Solutio

Solutio salis armoniaci.

Quando vis soluere salem armoniacum solue hoc modo, in budello porci cum aqua, quod facis fac suaviter, & non festinanter: quia alexir nil valet in mercurio indurare videtur subtilitatis sub & intelligentia magistri.

De sulphure rubeo.

Et sulphur rubeum est vtile in hoc magisterio, & aliud non valet tantum.

Calx cupri de laminis grossis.

In quantum grossiores facies laminas cupri ad faciendum calcem, magis valet. Verum est quod quanto magis operaberis in hoc magisterio, magis volueris operari: Verum magisterium est quod tibi dixi.

De vrina.

Vrina debet destillari multotiens, & est fortior aceto.

De ablutione calcis & commixtione alexir.

Quando abluis calcem laua multotiens, & postea incorpora eam cum salibus vel dentibus: quia quanto magis abluis, magis alba efficietur: & mitte ibi aliquem spiritum, ad album magis valet cuprum, ad rubeum, plumbum: stannum ad album, ferrum ad rubeum: sed cum ferro non opereris.

Quando vis miscere alexir nullus te videat.
hoc est verum, quod quādo aliquis facit qd
debet, accipit quod debet.

De modulis.

Totum magisterium est in commixtione
spirituum, quādo misces vnum spiritū, ter-
tius non deterioratur. Ergo non feci in hoc
libro modulum, scilicet transfectamentum.
Sed dicā in hoc capitulo: Dixit Abuali Abin-
cine: Hoc capitulum est bonum, & qui nescit
facere totum magisterium: quia sunt quidā
qui faciunt aurum & argentum, & non pos-
sunt bene operari: & quidam faciunt aurum
& argētum, & sunt acres, & ad ista omnia va-
let transgetare: sed ante debes mollificare
corpus illud quod vis trāsgetare cum rebus
fortibus, cum vrina puerorum, & aceto, & sa-
le armoniaco, & alijs salibus quō volueris, &
non mollifices multum ne valeat minus ma-
gisterium: Et si est aurum, est acre, cito frangi-
tur. Ideo est necesse vt soluatur multum cum
rebus fortibus subtus stercus equinum: & in
hora soluendi, id est mollificandi vel in hora
fundendi, est opus magno magisterio, quod
non habeat ignem multum vt deterioretur,
sed paruum vt soluatur. Dico tibi, quod quā-
do vis facere vas aureum, fac primum de cē-
ra illud vas, & postea cooperi de terra magi-
sterij, & sicca ad solem vt multū indurescat:
sed

sed prius fac foramen aliquod, & postea projice in ignem, et egredietur cera: & per illud foramen mitte aurum siue argentum. Modus Moraberinorū hoc modo est: Fac centū aut ducentos modulos cere ad modum Moraberinorum, & cooperi de terra admodum de canna longa quadrata, & facies ibi foramina unde egrediatur cera, & intret aurum, & projice inde ceram cum virtute ignis, & mitte aurum siue argentum: postea frange terrā, & inuenies tuos morabunt: et ita facies de argento. Sed si sint quadrati de argento, fac signa eodem modo. Accipe de mercurio sublimato & misce cum cupro, & facta de alexir, et habebis magisterium. Modulus efficitur tribus modis: modulus per astronomiū, aut modulus ad hoc magisterium, & modulus ad anellarios. Quanto magis sublimes auripigmentū, magis valebit: quanto magis sublimabis sulphur, magis valebit: quanto magis soluas salem armoniacum, magis valebit: quanto magis abescas sal alcali, magis valebit. Modò dicam tibi quomodo debes facere modulum moraburti & denariorum: Habeas partem ferri, & mitte super terram, et facies rotundum & planum, & scribe signū, modum et litteras: & ita fac quòd creatoris sit in medio, et deorsum nomen regis, et in circuitu millesima: & ita debes facere, quod morabunt bene exeat formatus, & con-

cauus, & ita facies in superiori parte, vt possit legi facies tabulas auri: & scindes quantum morabunt fuerint, & parum minus, & mittes in modulo: & alius modulus desuper, & desuper dabis ter cum martello. Prima percussio parua, secunda grandis, tertia erit parua, & habebis morabunt bonos. Sed si vis proijcere in modulo, facies ferrum quadratum decem palmarum in longitudine, in latitudine manum vnam, & facies foueas in modum morabunt, & facies in circuitu, & habebis cinerem & sal, & cum vrina puerorum facies pastam, & implebis ex ea modulum: & quando erit recens desuper, signabis de aliquo morabunt, & ita facies in alio modulo: & inter morabunt & morabunt, mittas vnam pennam anseris, vt possit incurrere aurum de fouea in aliam, & inunge

ambos modulos postquam sicci fuerint, & implebis de auro vel de argento.

Explicit Dictio prima.

INCL

INCIPIVNT CA-
pitula secunda Dictionis
quæ sunt sex.

In primo capitulo tractat de re subtili facere altam: Ibi etiam tractat de mercurio indurando, & de incorporatione mercurij cum corpore minori.

In secundo capitulo tractat de leui re facere ponderatam, & de vtilitate sublimandi, & de lauatione.

In tertio capitulo tractat de mutatione Colôrum.

In quarto capitulo tractat de mutatione elementorum: & de molli facere durum, & de tribus in hoc magisterio inquirendis: & quæ & quot sunt in hoc opere necessaria: & de corporibus quæ se elongant vt ære, plumbo, & septem salibus, & alijs quæ huic operi sunt necessaria: & quod bortus non nominatur inter sales, & quod marcasita, nec litargirum, nec alchizaram, nec mirtum non habeas. & de Geber, & Maurieno non credendo, & de electuario contra fumum & foctorem magisterij: & de vnguento contra vulnera ex magisterio prouenientia: & de mercurio indurando, & de Luna conficienda.

In quinto capitulo tractat de mutatione, scilicet de duro facere molle, & de molle facere durum, & de elementis.

In sexto capitulo tractat de mutatione naturæ totius rei.

Expliciunt Capitula.

I N C I P I T D I C T I O

secunda cum virtute Dei.

C A P V T I

IN nomine Domini, Dixit Abūā li Abincine: Modò dicam hanc dictionem & sua capitula plane, si Deo placuerit. Primum capitulum huius dictionis est de subtilire facere magnam, et dicam omnes rationes suas per directum. De ære volumus facere aurum, quia vbi nimis est combustum, volumus facere quòd non sit multum combustum: & vbi non sustinet ignem, volumus vt sustineat: & vbi in terra peioratur, volumus quòd non peioretur: & sicut diximus de cupro, ita est de omnibus rebus, scilicet de sex. Sed de nostro lapide quod magis valet, est quod primum diuiditur de corpore non bono, & spiritus crescit paulatim. & mo
dò

do dicemus de mercurio indurando. Mercurius debet hoc modo præparari, sicut nos facimus: quia primum lauamus, postea soluimus, postea induramus, postea incorporamus cum ære, & facimus inde argentum, & nulla luna est illa melior. Sed ante mittimus alexir, & sal armoniacum soluimus: ideo quod attenuetur materia & auripigmentum sublimamus, & sulphur eo quod minuatur de fortitudine, & totum hoc dicimus, ut faciamus de subtili bonum, & ita de omnibus rebus ideo explicamus istud capitulum. & laudetur Deus.

De rebus leuibus facere ponderatas.

Cap. II.

Dixit Abuali Abincine: Hic dicam quomodo facimus de rebus leuibus ponderatas, & de ponderatis leues: de leui ponderatam, sicut de cupro, quando miscetur cum mercurio est cuprum magis ponderatum quam sit mercurius, & ita erit si sit mixtum cum aliquibus illorum, quæ se elongant: sed quando æs bis sublimatur, efficitur magis albū, & miscetur cum malo granato: & hinc sunt verba quæ præcessores nostri dixerunt: quia quotiens sublimatur mercurius magis solito, toties lucratur mercurius. Morabunt primum verbum, est lauatio cupri, & loquor ibi latum verbum: quod lauatio cu-

pri est: vt redigamus cuprum in suam priorē naturā, & redigamus in aurum viuum, & sulphur, & illud aurum viuum, & sulphur, volumus tantum lauare, vt sint verè aurum & sulphur, vt possimus inde facere aurum aut aliā naturam: & ideo facimus illud ascendere, vt reuertatur tenuis & leuis, & damus eis ignē cum sublimatur, donec sit album aut rubeū: si rubeum mittimus in sublimatione fermentum & ignem lapidis, vt nimis coquatur, & cum magno calore, & cum magis coquitur ad rubeum, magis valet: & vt sit album lucramur humiditatem, & nō mittimus ibi ignem multum: & coquimus crudum de natura albi: quia nullū est hoc magisterium, nisi reuertantur naturæ.

De rebus duris facere molles de coloribus. Cap. III.

DIXIT Abuali Abincinæ, modō loquar de duro facere molle, & de coloribus nigris facere albos, & è conuerso. Colores reuertuntur quando corpora fiunt tenuata, leuius reuertuntur, nos miscemus colores rubeos in albis coloribus: idem in corporibus dealbatis: res albas cum igne scilicet rubeo, & magna sapientia est in mutatione colorum: quia tinctorum sciunt hoc, & mirum est mittere colorem per vim, & crescere in pondus, & hac de causa dicunt nostra

stra

stra in alexir tingens: quia tingit quod volumus sine augmentatione sui ponderis, & magnum est mutare colores: & intellige bene.

*De rebus mollibus facere duras, & de figuratiuis nominibus operis, & de quatuor speciebus, & de septem corporibus, & de septem salibus, & de tribus ce-
ris.*

Cap. IIII.

DIXIT Abuali Abincine: Dicam in hoc capitulo de molli facere durum, & cur: Et fit tribus de causis, prima per mutare naturam, & facere tenuē: Istæ sunt tres rationes, cur durum facimus molle: quia mollificare magnum est: ideo magna tibi dicam. Factum est quod quis facit per opus manuum suarum in hoc magisterio sunt tria inquirenda. Primum subtilitas animæ, & opera manuū, & arbitrium: sed arbitrium habet necessarias diuitias, sapientiā & libros: quia si accipis æs, & vis indurare & incerare, necessariam habes rem frigidā & calidam: Calidam per incerare, & frigidam per stringere, & rem siccam & humidam per mollificare, & siccam per durificare. Et quia tu vis incerare, ideo misce de re calida & humida magis, quàm de frigida & sicca.

Et radix istius verbi est sapientia naturarum
 & mutatio. Habeas de carnibus, scilicet de
 de porco, arietina, gallinacea, asinina, anatina,
 leporina arogrilli, & comede de qua vis:
 & habeas panem triticeum, ordeaceum, panem
 siligineum, & panem milij: hic est opus
 alexir si tu intelligis, Sed hoc est verbum singulari.
 Debes habere de quatuor spiritibus, scilicet aurum viuum,
 sulphur, auripigmentum, sal armoniacum. Et debes habere de
 vij. corporibus, scilicet aurum, argentum, ferrum,
 mercurium, stannum, æs, plumbum: & debes habere vij. sales,
 quæ sunt sal nitri, hauc, sal gemma, sal alcali, sal commune,
 alumen, vitreolum: & debes habere de tribus lapidibus,
 cera nigra, alba, rubea: & debes habere de vrina puerorum,
 sed distillatam, & de dentibus diaboli, & de stercore equino,
 & de stercore humano, & de plumbo alcofoli,
 & acetum forte: sed de nulla marcasita, nec de litargirio,
 nec de virgis alchizaram, nec de granis mirri, non inueniam
 in domo tua: quia in die qua inueniam, ipsa die cremabo
 te, & hoc dico, quod non credas Gebero nec Maurieno,
 hunc librum habereas, & munu teneas: quia
 illuminabit te.
 Ele.

Electuarium contra infirmitates quæ perueniunt ex magisterio.

Fac hanc medicinam, & non timebis fumum: quia hæc acuit sensum, & non dimittit ut odores malum faciât in corpore: Hęc sunt galanga, nux muscata, piper longum, spica, folium anacardinum, fu, meu, falle, balauſtia, xall. reubarbari, æqualia pondera: violę, roſę, abſinthium, ſuccus oliuarum, grana leuticinia, & grana plantaginis, ſcariola, ſemē portulacę, grana purgata de buteſis, de melonibus, de cucurbitis, de pinpinellis, ſemen lactucę, ſemen herbę fanę, fariles quartum, ana pondus vnum, muſci media nouena pōderis, perlas, lignum aloes quintum ponderis, & vocarum ſex pondera: omnia tere & conficias cum iſto ſirupo, ſcilicet polipodij duas vncias, radicis fœniculi, petroſelini, & de tarde piperato ſcabamū, radicis apri ana vnciam vnam, ſquinanti vnam vnciam, liquiritij, yſopi, fœniculi, aniſi, caladrelli, caltas, ana vnciam vnam. Coque, fac ſyrupum: & paſtam facias, & miſce in ſirupo ſtecados incuſcutam, ana vncias duas. Accipe quotidie in mane quatuor arenticos, & ille ſyrupus auferet omnes infirmitates huius magiſterij, & non timebis, nec de auripigmento, nec de aliquo fumo.

Vnguentum contra adustiones.

Sed si cadat de corporibus in vno corpore extra, fac hoc vnguentum ad vngendum, non timebis. Recipit auri viui vnciam vnam, blanci vnciam mediam, litargirij quartum vnciæ, viridis vnum arentium, sarcocollæ tres arentios, aloes epatici quatuor arentios, olei rosacei vnciam semis, ceræ albæ vnciam mediam, tragacanti, gummi arabici, malum vobiscum, alfoba, seminis lini, sandalorum ana duos arentios. Quæ sunt terenda, tere, scilicet species, & gummas solue in abuam cum malo vobisco, & alfoba, & semine lini, coniunge cum cera, fac vnguentum, & in loco combusto corporis tui vnge bis vel ter, vel quater.

De collirio.

Et si de opere ceciderit in oculo, fac hoc alcofol, quod recipit agrestæ succum: pone super cuprum, & misce tuciam, & tere, & fac alcofol: & si opus fuerit mitte, & sunt multæ species, quas numeramus in libro corporis. Sed quando vis indurare mercurium, vide quod olla sit calida, & facta ad modum oui, & perforata in tribus locis minimis perforaminibus, & si ipsa, et cæt. Sed de frigida nō posset indurari mercurius. Accipe de cupro, & fac de eo calcem, & albesce

besce cum sale armoniaco, & de alijs salibus
& descende eum per botum barbatū, & subli-
ma mercurium, & induresce, & in corpora
cum ea, habebis argentum, quotiēs sublima-
bis magis valebit.

De quatuor elementis. Cap. V.

DIXIT Abuali Abincine. Dicam in
hoc capitulo de quatuor elementis,
quæ sunt ignis, aqua, aer, terra, & cum
istis quatuor perficitur opus nostrū,
& sunt radices nostri magisterij: & dicemus
in loco suo præparamenta istorum elemen-
torum.

De mutatione naturarum rerum.

Cap. VI.

DIXIT Abuali Abincine: Ratio om-
nium rerum est, quod mutantur extra
naturam suorum, quod est mutare de
vna natura in aliam: sicut facimus de
cupro platam, de plumbo aurum, de mercu-
rio durū, de ferro molle, de sulphure rem vo-
lantem: & totum hoc verbum philosophicū.
Et si ita non mutaretur, nō perficeretur opus
istud: quia sicut philosophi dicunt: Mutatio
est sapientia magna, & res quæ mutantur, mutā-
tur in vnū de tribus modis: per meliorē, per
peiorem, aut per eius simile: si est per alium
simile, nihil valet, sed peius est perditio: si
per meliorem bonū est: Ergo hoc magisteriū

debet mutare per melius. Explicit sextum
Capitulum, sed ante dicam aliquid, quando
misces corpus cum spiritu, prius mitte cor-
pus, & postea spiritum: & si bene non sit præ-
paratum, corpus non coniungetur cum spiri-
tu, & non festines magisterium.

Explicit Dictio secunda.

INCIPIUNT CA-
PITVLA DICTIO-
nis tertiae quae sunt quinque.

In primo capitulo tractat de præparatio-
ne corporum.

In secundo capitulo tractat de præparatio-
ne elemétorum, & de tribus resinis, id est de
tribus lapidibus, & de tribus legibus de re-
sina, & lege Domini, & de quatuor elemen-
tis.

In tertio capitulo tractat quomodo præpa-
ratur spiritus, & quòd elementa quandoque
dicuntur spiritus, & spiritus elementa.

In quarto capitulo tractat de præparatio-
ne alexir, & quot sunt quæ ibi ponuntur.

In quinto capitulo tractat de præparatio-
ne fermenti, & sponfalitij, & quid sit leuamé,
& quid sit sponfalitium.

INCI-

I N C I P I T D I C T I O

*tertia cum virtute Dei.**De præparatione corporum.*

C A P V T I.

DIXIT Abuali Abincine: Mo-
dò tractabo in hac dictione de
capitulis de quibus tractaturus
sum: Primum capitulum de præ-
paratione corporis. Sic præpara-
tur corpus per fortitudinem salium, per for-
titudinem lapidis, & spirituum, & aceti, &
cum alijs rebus. Præparatio sua est subli-
mare eum, & mutare in naturam primam, &
in aliam naturam altiore: Hęc est explana-
tio prima præparationis corporum.

*De præparatione elementorum &
de tribus resinis.*

Cap. II.

Dixit Abuali Abincine: præparatio ele-
mentorum habet resinas tres: de vna-
quaque fac legem: Vna lex dominum,
alia lapidum, alia herbarum. Resina est lapis:
lex dominus est. Lex lapidis est opus quod
faciunt de auro viuo & de auripigmento:
lex herbalis est lapis capillorum. Elementa

præparantur in diuisione illorum, & in præparatione singulorum: ignis in parte sua, terra similiter, aqua similiter, aer similiter: quia illi mittunt animam, & præparabimus præparationem illorum. Hæc est autem præparatio.

De præparatione spirituum.

Cap. III.

DIXIT Abuali Abincine. Hic dicam præparationem spirituum, quæ est vt subtiles in quantum potes: & vt quam citius poterit intret in corporibus. Spiritus ita præparantur: Salarmonicum soluitur & sublimatur: Aurum viuum sublimat se, & facit se puluerem, & induratur, & soluitur: Auripigmentum sublimatur & comburit corpora: sulphur sublimatur, & comburit corpora magna combustione: iam diximus quomodo præparatur spiritus.

De præparatione alexiris.

Cap. IIII.

DIXIT Abuali Abincine: In hoc capitulo tractabo de præparatione alexiris, quæ sic præparatur, quando coniungunt elementa: lapidis & spiritus, & fermentum & corpus minus. hæc est præparatio alexir, sed quomodo præparatur modo dicemus: Ad alexir solis mitte terram & mercurium, aerem, ignem, fermentum solis,
&

& de corpore plumbi, aut aliud. Ad alexir de luna mittit terram, aquam, aerem, fermentum: & ita mittunt in prædictum aurum viuum, & fermentum lunæ & cuprum, aut de corporibus alijs.

De leuamine & sponfalitio quid sunt.

Cap. V.

DIXIT Abuali Abincine: In hoc capitulo exponam quid est leuamen, quid sponfalitium: Leuamen est res quam mittunt in alexir, vt reducat corpus maius in eandem materiam de qua est fermentum: sicut sol, sicut luna: Et de alia re non potest effici fermentum, nisi de sole aut de luna: sed fermentum ita præparatur: Fac eam calcem, & abluere, & solue, & mollescunt, & indurescunt, vt sit de primâ materia, & miscetur benè cum corpore minori. Sponfalitium est quando miscetur spiritus, & elementa cum fermêto & corpore. Præparatio est singulariter post præparationem istam.

Explicit tertia Dictio.

I N C I P I T D I C T I O

*quarta, & cur præparatur
corpus, & de duobus bo-
nis verbis.*

Primum capitulum tractat cur præpara-
tur corpus, & quod alexir capit etiam in cor-
pore non præparato, & de indurâdo mercu-
rio, & quid sit vas ferreum in quo induratur
mercurius: qd̄ prius fumigetur exterius fu-
mo Saturni, & similiter fumigetur interius
ipso fumo. Multum ibidem tractat de mercu-
rio: & quod magnum corpus in quo proijci-
tur alexir non est sublimandum: & qualiter
Geber seducebat aduersarios: & de ponde-
ribus.

In secundo capitulo agit cur præparatur
spiritus: agit ibidem de spiritibus, id est sale
armoniaci, sulphure, auripigmento: & qua-
re dicuntur spiritus, & de simulatis nomini-
bus elementorum.

In capitulo tertio agit, cur est lapis noster,
& quia cum aqua lapidis soluuntur corpora,
& mercurius induratur.

In capitulo quarto agit quid sit alexir, &
cur est: agit etiam de interpretatione alexir.

Incipit

I N C I P I T D I C T I O Q V A R T A

cur præparatur corpus, & de duobus bonis
verbis. C A P. I.

DIXIT Abuali Abincine: Iam locutus sum in Dictione prima: Si est magisterium. In secunda dixi, si est quid est. In tertia quomodo est: in hac verò dicam cur est. Primum quod dicam cur præparatur corpus. Corpus ideo præparatur, ut spiritus possit cum eo citius coadunari leuius: quia si corpus bene prius non præparetur, nil valeret: non idèò ut tollas fortitudinè nostri lapidis: quia quanuis corpus non præparetur bene coniungetur, & corpus minus præparamus, ut misceamus cum fermento: & necesse est, ut præparemus: quia si non præparetur, non coniungeretur cum fermento: quia fermentum est purum. Modò dicam qualiter te debes custodire, dum opus facis de malis hominibus, non opereris corà omnibus quando vis indurare mercurium. Mitte in ferro calido, quando sublimas sulphur, aut auripigmentum: nō aperias alutel, donec sit frigidum: & ita facies quando sublimabis sal armoniacum, non remaneat: quia corpus minus quod vis coniungere cum fermento, & fermentum quod non sit sublimatum & induratum, et melle factum bis vel ter: quia hoc est quod dicit Geber: Si lapis noster est

sanguis, aut capilli, aut oua, operamini cum eis: Si meus lapis venit melior quàm vester, magis valet meus, et ipse non operabatur cum alio, nisi cum capillis, et sanguine, et cum ouis: sed sublimabat corpus, & spiritum, & fermentum multotiens, & ita eos seducere & intellige. Modò dicam tibi verba bona: accipe cuprum & fac illud calcem, & fac illud album, & multotiens solue, & habebis argentum. Modò dicam tibi bonum verbum, in ponderibus vj. & vj. & media vj. hoc est dicere. Sexta de corpore, sexta de sexta de spiritu, media sexta de sexta de elemento.

De preparatione spirituum: & quòd elementa vocantur nominibus spirituum, & è contrariò.

Capitulum II.

Primùm dicam tibi cur sunt spiritus. Spiritus sunt vt imprimetur corpus, vt possit coniungi cum anima, & spiritus sunt corpora, sed habent differentiam cum alijs corporibus: quia sublimantur ista & non alia: & dicuntur spiritus: quia nulla res potest sublimari sine spiritu: quia lapis aliquis non ascendit, si tu non facias eum ascendere cum manibus, aut cum alia re, & ita de alijs corporibus, & ista ascendunt per semet ipsa, & spiritus soluuntur leniter, & faciunt soluere alia, & cremant, et infrigidant, & sic.

ficcant, et humidant, & quandoque vocant istos spiritus quatuor elementa, et nominant quatuor elementa lapidis, scilicet terram, aquam, aerem, ignem. quandoque nominibus quatuor spirituum figuratiuè, et secundum nomina spirituum mittunt, et nominant quatuor elementa in alexir, et ita quatuor elementa lapidis, scilicet terram, aquam, aerem, ignem nominant nominibus spirituum. Vnde multi decipiuntur, et dicunt, aurum viuum, et sulphur, et auripigmentum, et sal armoniacum, et qui vident istam elixir, putant propter illa nomina quòd de illis constet, et illa mittere laborant in hoc opere, et non inueniunt magisterium. Sed tu fili non intendas ita magisterium: quia vbi inueneris auripigmentum, mitte in loco suo ignem lapidis, et quando inueneris sulphur, intellige aerem, et quandoque ignem, et sal armoniacum non solum intellige terram, aurum viu. aquam, et aurum viuum quandoque per se.

De lapide cur est. Cap. III.

Dixit Abuali Abincine: Dicam in hoc capitulo cur est lapis noster: Lapis noster est per tingere per fortitudinem: per sustentare ignem, per facere de malo bonum: cū aqua sua soluuntur corpora, & induratur mercurius, & hoc est de fortitudine sua, & suus ignis

non diuiditur ab aliquo loco vel corpore. magnam valetudinem habet lapis noster. Si rex cognouisset, seruaret sicut plas: & lapides preciosos. Benedictus Deus: quia nouit ostendere nisi philosophis.

De Elixir cur est, et quomodo interpretatur. C. III.

Dixit Abuali Abincine: Hic dicam, cur est alexir: Alexir est res quam iactamus super corpus maius, vt mittat rem de sua natura in aliam. Alexir dicunt quando miscntibi corpus minus, & spiritum, & elementa, & fermentum: & de omnibus fit confectio vna, & propter hoc est alexir. Alexir verbum Græcū, & diuiditur in ic xir, & vult dicere magnus thesaurus. Et dicunt quidam, quod ic est melius, & xir census: xir verū est quod est census: & ita est (vult dicere) melior de thesauris. *Explicit dictio Quarta.*

Capitula dictionis quinta, quæ sūt xxxix.

Primum capitulum agit de Ære.

Secundum cap. agit de naturis plumbi, & de effusione cupri, & de terra magisterij, & de caputijs, & de artificiosa effusione cupri, & furno faciendo, & plumbo necessario in magisterio, & qualiter efficitur balcher & acceron, id est vermilio.

Tertium capitulum tractat de stanno, & de eodem indurando, & facere album: & de
boto

botō barbaro, & luna artificiali, & de luna nostra.

Quartum cap. loquitur de allotone, & qualiter fit aurichalcum, & de cognitione auricalchi.

In quinto cap. agit de arsenico, & de lapidibus, & de metallo.

In sexto cap. agit de ferro, & de cuneis, id est formulis faciendis, & de metallo.

In septimo cap. agit de auro, & eius muneribus, & de falso auro, & de cognitione auri, siue sit bonum per vij. signa, & de fermentis, & de auro obrizo, de natura ferri, & de natura auri naturalis, & de capucio ad aurum, & de præparatione auri acris, & quòd statim frangitur, & de aqua, & quòd media libra argenti viu. redigitur ad 3. uncias post sublimationem & solutionem, & de his quæ sunt in auro, & profunt dæmonibus, & tofsico, & alijs.

In octauo capitulo loquitur de argento lapidis, & eius naturis, & quæ differentia est inter argentum naturale & artificiale, & de notitia argenti, si sit petrale, aut herbale, & qualiter fit argentum de medicinis, & de indurando eo, & mercurio: & de olla ferrea tribus foraminibus perforata, & qualiter fit terra magisterij: & de calce cupri facta cum sale armoniaco, & descensa per botum barbatum, & mixta cum mercurio sit argen-

tum : & de ponderibus alexir Lunæ, & de cognitione istius argenti, & eius effusione, & fermenti.

In nono cap. tractat de marcasita.

In 10. cap. tractat de plumbo alcofoli, & eius virtutibus.

In 11. cap. tractat qualiter fit sal alcali, & de naturis & vtilitatibus eius, & quomodo dealbatur.

In 12. cap. tractat de sale nitro, & de eius solutione.

In 13. cap. tractat de sale gemma, et de natura eius, et vtilitatibus.

In xiiij. tractat de sale communi, et quòd mercurius stringitur cum sale armoniaco, & de vtilitatibus salis communis, et quòd pro sale communi induratur mercurius, & quòd non lauetur mercurius cum aqua dulci, sed cum salsa, et quòd pars vite intelligas aquam de vij. salibus.

In xv. cap. tractat de vitriolo, & de eius naturis: ibidem tractat de duobus aluminib. s. hyameni, et magra, de alumine hyameni et eius vtilitatib. & naturis. Ibidem etiam tractat de sale baurac. Et quia suppositum egeri statim in aqua soluitur, in ipso valde agit ibidem, quòd sal per vitrum intelligatur terra, per vitriolum similiter terra, per sal commune terra, per sal alcali aqua, per sal gema oleum, per alumen oleum, per baurac ignem.

In

In xvj. capitulo tractat de sulphure et eius naturis: et qualiter habeant ignem de sulphure qui durabit semper, aut per biennium: & quòd sulphur intrat in calce facienda tantum: & quòd multi ponunt sulphur pro lapide, & de aquila, & gallina, & quòd lapis huius magisterij vnus est. Agit etiam de correctione filij, & quòd secretum verum huius magisterij est sanguis, oua et capilli: et hi sunt veri lapides, et non alij, quamuis alij nominentur. Agit etiam de correctione filij, et quòd argentum viuum potest colorari cum sulphure, et de luna coloranda in solem, et quòd sulphur rubeum non est nisi de subtus terra, et de probatione sulphuris.

In xvij. cap. tractat de auripigmento, et vbi dicimus mitte auripigmentum, intelligatur ignis, et quòd quatuor sunt quæ se sublimant, auripigmentum, aurum viuum, sal armoniacum, et sulphur, et qualiter per nomina spirituum intelliguntur elementa.

In xvij. capitulo tractat de sale armoniaco, et quòd sal quidem armoniacum fit de aqua, et quòd per magnas partes frangitur, melius est in hoc opere: et quomodo soluitur armoniacum, et quòd in multis magisterijs prodest sal armoniacum, et quòd aurum quod inuenitur in arena, est melius quàm illud quod fit de herba, et de induratio mercurio, et quomodo corpus acrum preparatur.

In xix. capitulo tractat de lapide qui non est lapis, & de lapide naturali, & de foetente lapide, & de ponderibus Solis & Lunæ, & quot modis dicitur mercurius, & de cognitione mercurij naturalis & artificialis, & quomodo fit metallum, & quòd de argento viuo mixto cū cupro fit argentum, & de natura æris & argenti viui, quòd quando sublimatur fit calidum & siccum: & de cōcordia inter inimicos, & de indurando mercurio.

In xx. cap. tractat de capillis, & quòd aqua capillorum indurat mercurium, & quales capilli intrant in magisterio ad habendū lapidem, et quòd botus barbatus fit cum terra magisterij, & aqua salium capillorumq;.

In vigesimo primo capitulo tractat de vrina, et quòd alia vrina non intrat in magisterio, nisi puerorum: agit etiam de stercore hominis, et quòd sterco intrat in magisterio in multis, et de sudore hominis.

In xxij. cap. tractat de ouis, & quòd alia oua non intrant in magisterio, nisi de gallinis permanentibus cum gallo.

In xxij. cap. agit, quòd nullus sanguis intrat in magisterio nisi humanus.

In xxiiij. capitulo agit de vitro, quòd vitrum necesse est in magisterio, & de cognitione vitri crudi aut cocti: & in quibus vasis seruantur medicinæ, et quòd seruatur in
vitro

vitro magis valet alio: & in quibus vasis seruantur elementa, & in quibus seruetur vrina, & sanguis, & de mercurio, & alijs sublimandis in vasis terreis.

In xxv. cap. tractat de pãno lineo, & quòd nullum alutel ponas ad ignem, nisi sit prius coopertum terra magisterij cum panno.

In xxvj. capit. agit de stercore equino, & quomodo præparatur stercus equinum.

In xxvij. cap. tractat de aceto, & quòd cū aceto potes pastare terram magisterij.

In xxviii. cap. agit de atrogongis: ibidem agit, quòd cuprum fundatur cum fortitudine barchinorum, agit de auricalco, & quòd ferrum non soluitur, neq; plumbum alcosolis, neq; vitreolum.

In xxix. cap. agit de his quæ per ordinem in magisterio sunt facienda.

Q V I N T A D I C T I O

de tribus generibus Aeris.

Cap. I.

Dixit Abuali Abincine: In hac dictione dicam radicem huius libri, & loquar talia, quæ nunquã alicui reuelata fuerunt: dicemus per deza, per habubede, per habuahabez, per xina, per achomar, per mozram, per zalema, per alhuaxi, per aelge, per nostro semorralab, abimaz alfarabi naturas specie-

h

rum, & incipiam capitulum cum virtute Do-
mini : Cuprum est in tribus modis: cuprum
Herminium, cuprum Naturale, & cuprum
Nauarræ. Et natura illius calida & sicca, &
non est multus calx suus: & est in eo humi-
ditas: & ideo funditur. Et secundum Philo-
sophos quos dixi, est cuprum de auro viuo
grosso, & de sulphure rubeo cocto in ven-
tre terræ per centena annorū: sed nō cocto
tantum sicut aurum, & non est combustum
sicut ferrum, & ideo est leue ad mutandum
adhibitum hominis: & est magis propin-
quum argento quàm auro: quia habet de sul-
phure plusquàm de auro viuo. Et cuprum
est rubeum, & est album, & quando percu-
tis, sonat, & melius est. Et vide ne opereris
eum cupro herminio in hoc magisterio. Et
cuprum herminium est nigrum, & multitu-
do sulphuris quæ est ibi confundit eum: &
ideo non poteris eum lauare, nec album fa-
cere: quia non potest dealbari nisi per mul-
titudinem auri viui: & aurum viuum est ar-
gentum, nisi quia argentum est magis co-
ctum in ventre terræ per centena annorum.
Et adhuc dicemus naturam suam in suo lo-
co: & si tu percutias cum martello in cupro
isto herminio, sonabit ad modum rei com-
bustæ: & melius est rubeum & album. Et
sunt quidam qui de isto solo faciunt argen-
tum, et non est bonum: quia tantum deal-
bant

bant eum : & postquam albificant eum, & non miscent, ibi mercurium non est naturale: & dicam in loco suo quomodo faciunt.

De quatuor generibus plumbi, & de fusione cupri, & de terra madefacta.

Cap. II.

Dixit Abuali Abincine: Loquar tibi fili in hoc capitulo de rebus necessarijs, & non dicam tibi superfluitates, & dicam tibi naturam plumbi. Plumbum est in quatuor modis, plumbum mixtum cum stanno, & plumbum naturale, & plumbum de enchachia, & plumbum gessuri, & est natura sua frigida & sicca, & est petra Saturni: & frigiditas sua est ibi magis quam siccitas, & est ibi multa humiditas secundum philosophos supradictos: Plumbum est de auro viuo grosso, & de sulfure grosso, & est magis de auro viuo quam de sulphure, & non est multum coctum: ideo remanet molle, & soluitur statim: & quia argentum viuum est ibi multum est magis de natura auri: nisi quia aurum est de pulchro auro, & de sulfure pulchro, & hoc est de grosso auro viuo de grosso sulfure spisso, non claro, & aurum est coctum, & illud est crudum: & qui scit preparare leuiter mutat se in naturam auri, & plumbum melius est magis ponderatum, & quando scindis eum

h 2

est album, & quando percutis, non sonat: & quando fundis, tardè in frigidat se. Et postquam incoepimus dicere de effusione, dicemus de effusione cupri, & postea de plumbo: & dicemus de effusione vniuscuiusque corporis in suo loco. In fusione cupri est magna scientia, & non est vt omnes sciant: quādo vis fundere, fac ita: fac capucium de terra magisterij, & modò dicam tibi terram magisterij quomodo efficitur. Accipe de terra rubea, et tere multum, et mitte ad Solem, & desicca, & massa eam cū vrina puerorū, & adiūge sal assatū & contritum, et diuide per partes, & iterū sicca: et quādo fuerit bene sicca, pista eā: & munda eam cū taracantaro, et pulueriza ad modum farine, et habe de malo nobisco, et trahe inde aquam in hunc modum: Bulli aquam, & mitte ibi de malo nobisco, et dimitte ibi per noctem, & cola, et habe de albumine ouorum: et sit aqua in quadruplum quā sint albumina ouorum, et sit ibi media de parte octaua cineris de quercu: et pista, & misce ibi de capillis hominum minutatim incisis, & quando pistas, misce fortiter. Et sunt qui faciunt cum alio magisterio, sed hoc magisteriū est melius: & si vis magis leue percooperire ollas, aut per aliud cooperire, accipe de terra supradicta, et vide quòd terra ista sit de natura terræ, quæ se pectat et conglutinat, et misce cum
capil-

capillis: et pasta eam, et de modo quem supradiximus est bona per facere caputia, et per botos: et ipse modus est bonus per cooperire omne quod diximus. Sed tu fac capellos in hunc modum: accipe de illa terra quam fecisti cum ouis, et fac caputium in latitudine, et per circuitum duodecim palmarum, aut ad modum quem volueris, et habeat in altitudine tres palmas, et dimitte siccari, et facias aliud quod habeat per circuitum 6. palmas, & aliud quod habeat per circuitum tres palmas, et aliud quod habeat per circuitum vnam palmam, et aliud quod habeat minus, vel magis sicut tu vis, et fac de illis multa, ad minus quinquaginta aut sexaginta, et de totis materiebus, et fac in hunc modum, in fundo grossa: et postea attenuando, et in superiori grossa: et quando volueris fundere cuprum, funde in hunc modum: habe furnum cum quatuor barchinis ad minus duobus, et sint bene sani, et fac furnum secundum quod sunt barchini: et fac in medio vnam foueam descendendo inferius, et habeas de carbone, et mitte in illa fouea, et accipe capucium, sed fac ei coopertorium, et in medio de luto habeat quantum pugnus vnus, vt sit ponderatum, et non erigat eum calor ignis, et fac in medio quinque foramina, vnde aer egrediatur ad modum digiti rotundi,

& ampli, & fac desuper vnde capi possit cum forcibus, & vas coopertum mittes in foueam: & facies de cupro partes, libra vna de duabus libris: postea calefacies & mittes ibi partem cupri, & calefiat ibi tam diu, quòd sit rubeum, & proijcies partem aliam, & sit ibi donec sit rubeum: & ita facies, donec totum cuprum sit fufum. Et si vis facere maiestatem, aut aliud, non abstrahas ab igne, donec ipsum proijcias: quia non est in corporibus quòd festinátius indurescat, hoc est propter sulphur quod est magis in eo, quàm in alijs. Ita funditur cuprum. Et plumbum tantum est, leue ad fundendum, quod non tractabo: & vide quòd non accipias de plumbo anthachi: quia plumbum anthachi est de terra falsa, & plumbum quod inde exit est combustum, & sonat quando percutitur, & est nigrum, & non de bono colore: non mittas in tuo magisterio. Plumbum bonum est illud, quod quando percutitur non sonat, est albi coloris, & est pulchrum: & statim funditur, & illud est bonum in hoc magisterio. Et dicã tibi prius res quas faciunt de plumbo: de plumbo faciunt blanchetum, & acerton:

& ita faciunt blanchetum.

De

De blancheto & acerton quomodo fiat.

Accipe de plūbo, & incide ad modum digi-
 ti, & habe tanallam vnū, & perfora per circu-
 lū vnde mittas filū, & fac foramina in plūbo
 inciso, vnde mittas fila, & fila illa trāseant per
 tanallā, & mitte ibi acetū, & vide quòd non
 fila tangat acetum, & pendeat per foramina
 tanallæ plumbū: & cooperi os eius, & sepeli
 subtus stercus per septem menses, & inter
 tres menses discooperi, & trahe plumbum
 ad Solem, & florem quem inuenies in plum-
 bo rade cum cultro, & congregabis: & illud
 erit blanchetum: postea reduc plumbum ad
 tanallam, & sit ibi per alios tres menses, do-
 nec totum sit album, & de plumbo faciunt
 acerton: comburunt eum cum pauco de au-
 ro viuo.

*De quatuor generibus stanni.**Cap. III.*

Dixit Abuali Abincine: In hoc capitulo
 tractabo de natura stanni: Stannum est in
 quatuor modis: primus modus vocatur
 Taliconi: alius modus vocatur Calhi: a-
 lius Cerob: alius modus est quem dicunt
 Vnoc. Isti modi intrant in hoc magiste-
 rium, sed vnus est melior altero. Stannum
 melius est album & croceum: & quando

percutit, sonat, Talicon est, quod graue soluitur. Et cerob est sicut*: et sunt quidam qui stringunt stannum, et dealbant, et faciunt inde multa opera: et illi qui negant magisterium, putant quod faciamus nos sicut illi, et nesciunt illi magisterium nostrum, id est dominium totius magisterij nostri. Et dicemus nostrum magisterium, et dimittemus alia, sed dicemus quomodo illi dealbant stannum, et quomodo indurant: faciunt de eo calcem, et lauant et fundunt, et vendunt eum pro argento, et quod nos facimus de cupro cum argento viuo, postquam descendimus de boto barbato, magis valet quam argentum naturale, et non valet tantum quoduis argentum de alexir: Et stanni fusio est leuis, et ideo non tractabo: quia sicut plumbum funditur: et scias in veritate, quia magna sapientia est in argento quod facimus de cupro. Sed dicam tibi obscure: intellige si vis, sed quod dixi tibi, quod obscurum tibi dicerem, totum est in descensione bori barbati.

De allatone quod fit duobus modis & tuthia & acetone.

Capitulum IIII.

Dixit Abuali Abincine. Et dicam in hoc capitulo de Allatone. Allaton est res mixta de cu-

de cupro, & tutia, & secundum magisterium venit allaton: quia allaton est duobus modis, vnum cum tutia, aliud cum ateron, & est melioris coloris, & non potest benè operari; & illud de tutia non est tam boni coloris, & melius operatur; & magistri cognoscunt differentias amborum. Et modo dicam quando se facit vnaqueq; de maneriebus. Accipe de cupro tres libras, & mitte tres vncias de tutia, & efficietur allaton. Et si tu accipias sex libras de cupro, & laues cum sale & aceto, & facies in cinerem foueas, & ponas ibi tutiam cribellatam, & accipe cuprum, & solue: postea accipe duas libras de tutia, & fac puluerem & pastam, & fac panes: & desiccabis, & postea tere, & projice in cupro quod fecisti, & projicias omne simul in foueam quàm fecisti, habebis bonum allatonē. Et in alijs multis modis faciunt hoc. sed allaton quod faciunt de acecon, faciunt pulcrum & lucidum, sed non est tam bonum ad operandum: quia acecon habet in se calorem nimium. Acecon est lapis quidam leuis, de calore cineris inuenitur suprà mare: & vocant eum arthochis acecon, & Arabici Azauene. Verùm est quod azauene teritur, & puluerizatur admodum farine, & faciunt inde panes rotundos admodum vncie & dimidiæ, & desiccant: postea puluerizant, & projiciunt duas vncias super libram cupri, & efficitur pulchrum allaton.

h 5

Et si vis scire quale est de acertō: & quale est de tutia, calefac, & mitte eum in mercurio si efficitur de colore suo, est de acerton: si nō, est de tutia.

Quod filius biberet aquam frigidam mixtam cum feruento. Cap. V.

DIxit Abuali Abincine: Accipe de aqua frigida, & misce cum feruenti, & bibe, & scies magisterium: Respondet Abuzalem: non bibam: Dixit pater, Ergo non dicam tibi magisterium. Respondet filius. Non curo, quia ego scio magisterium. Accipiam de sanguine humano, & præparabo, & proijciam super cuprum. Respondet pater. Bibe de aqua, & ostendam tibi præparare capillos & sanguinem et oua. Dixit Abuzalemi: Hæc aquam non bibam, quia ego scio oua præparare, et proijciam vnum super xx. et fiet argentum. Dixit Abuali, Quid valet tibi si nō scias lauare, nec calcem facere, nec lauare nec soluere, nec indurare, nec incerare, nec sublimare? quia quamuis lapidem agnoscas nescies operari. Dixit Abuzalemi: eia iam bibi aquam: et dixit patri suo, rogo quod reuertaris ad pristinum statum magisterij. Iam dixi quod in hoc capitulo tractarem de metallo: Metallum faciunt duobus modis, & non sunt nobis necessaria aliqua de metallis in hoc magisterio. Finio itaque capitulum istud.

De

De sex generibus ferri. Cap. VI.

Dixit Abuali Abincine. Ferrum efficitur in sex modis, ferrum de Landelum, & ferrum de Aldeua, et acetum, et ferrum de India, et ferrum grossum: & primum. Modo dicemus differentias vniuscuiusque, et dicemus in vnoquoque quod conuenit dicere, ferrum de Landelū, est ferrum forte, sed molle: de illo faciunt martellos, et fossiles, et falces, & omnia opera de illo ferro faciūt enclū, et hoc iterum ferrum per ferire: sed nō est bonum ad scindendum, et non intrat in hoc magisteriū: ferrum de Aldeua est grossum, & nō est bonum ad operādū: acerum est per acuerre ferrum de Landelum. Ferrū de India scindit magis quā aliud ferrum: ideo quia calor magis est in eo quā alijs, et magis scindit quā alię maneries, quæ se elongant: sed opus habet calefactione, aut ad ignem, aut ad solem. In acerto habetur multum de sulphure, nisi hoc esset de natura, esset de illo de India. De ferro multa alia possem dicere, sed in hoc loco non dicam, nisi quòd conuenit, & nullum de ferris intrat in magisterium, sed seruit magisterio, & species de suis speciebus, sicut firmus de cauallo & acetū: sed bene posset preparari vt ingrederetur in magisterium, & fieret corpus. Et dicam quomodo debet preparari, sed non cures de eo, & ferrum nō funditur nisi grauiter, & cū magno magisterio, & ita funditur.

De fusione ferri.

Accipe de ferro Indiæ, aut de ferro Aldeua,
aut de ferro Deladelum, & laua eum extrà: &
fac ei caputium de terra sicut faciunt cupro,
sed fortius: sed prius iacta ferrū in sale armo-
niaco soluto, & in aceto subtus sterco equi-
num per mensem, & mitte in vrina puerorū
per xv. dies: & abstrahe, & erit molle. Et po-
ne eum in caputio, & funde eum cū magno i-
gne, & quàm citò funditur, tam cito potes fa-
cere magisterium quoduis. Si vis in maiesta-
tibus aut potes eum in frigidare, & facere cal-
cem sicut dicemus, & est ferrum non equale,
ideo dixi tibi, hîc totas quatuor maneries,
sed de primo & grosso nōdū sum locutus: &
sunt in istis manerieb. de grossa, & prima ma-
teria grossam materiam potes cognoscere in
illo ferro quod est plenum de stario, & quan-
do mittis in ignem, nigrescit: & quod est de
subtili materia, & est contra istas maneries:
quia statim efficitur rubeum, & nō est nigrū
nec scoriosum: & quando vis facere modu-
lū, facias de ferro de Landelū, & non habeas
de ferro fulloso: quia ferrum fullosum est de
Alchudaua, & cum vis facere cuneos fac de
ferro Landelum: & quando vis fodere fode
cum ferro Indiæ: & olla quam facies ad indu-
randum mercurium, sit de ferro Ladelum, &
hoc ferrum multum confert: faciunt inde for-
cipes & cannas de barchinis, & quotquot
sunt

sunt necessaria in magisterium. Metallum est leue ad fundendum, ideo nō dixi quomodo soluitur, sed fit de cupro & plumbo, & iam diximus de cupro, & in plumbo, & stanno, & in latone, & metallo, & in furno.

De auro quod est multis modis, & quod aurum de alexir est in tribus modis, & de auro & argento falso.

Cap. VII.

TR Actabo in capitulo de auro. Aurum est multis modis, naturale, magistrale, xarchi, zafri, obrizi, coloti, & multis alijs modis: & est ibi de acri quod non potest operari: & illud quod est de alexir valet magis: & istud est in tribus modis, de petra capillorum, de petra sanguinis, & de petra ouorum: & non potest esse aurum de illo lapide. Faciunt quidam falsum sicut argentum falsum: quia stringunt, indurant stannum & dealbant, & dicunt esse argentum. Sic faciunt de auripigmento sublimato, & mittunt subrus stercus, & miscent ibi sal armoniacum, & incorporant cum cupro descendēdo per botum barbatum, & cum mercurio rubeo: & dicunt quod est aurum.

De vij. signis ad cognoscendum aurum.

Modò dicam tibi, vt cognoscas aurum cuiusmodi sit. Primum in solutione, secundum in lapide, tertium in pōdere, quartum in ore,

vt gustes, quintum in igne, sextum in sublimatione, septimum in fusione. Et in vnoquoque eorum est magisterium tentandi. Si vis scire cuius naturæ sit aurum, funde cum salibus, & si soluetur, est de magisterio: Et si vis eum tentare in lapide si est de quinto, aut de sexto, aut de octauo, aut de medietate, aut de tertio: aut de quarto, secundum quod est iudicabis. Et si vis tentare ad pondus, vide si est leue aut ponderatum magis alio: & si est, est de lapide, si sustineat omnes alias tentationes. Si vis tentare ad ignem, iacta in ignem. Si permanebit in colore suo, est aurum: sin autem, est falsum aurum. Et tenta in sublimatione puluerizatum cum alijs speciebus: Si sublimatur, ita quod antè non fiat calx, nec lauetur. Et si facias eum puluerem, & proijcias in aludel, & sublimetur: scies quod est de nostro auro. Et in fusione est magna scientia: quia quando fundis debes videre si ferueat, aut si non ferueat. Si ferueat, est de nostro lapide, & in gustu potes cognoscere falsum, & extrahi. Et modo dicam diuersitates, vt tentes cuiuscunque lapidis sit de nostris lapidibus. Quando fundis & feruet, vide si sonat: & accipe de sanguine vnciam vnã, & iacta in tribus de auro: & vide si incorporetur, & abstrahe ab igne: & vide si indurabitur: & si auget in colore suo rubedinem, & si auget in pondere: Si autem

tem

rem non facit ista prædicta, non est de lapide isto. Item accipe de aqua capillorum quartam partem vnciæ, & de suo igne vnam vnciam, & de auro quod sit de magisterio nouem vncias, & funde, & vide si ferueat: quando feruet projice ibi aquam prædictam, & ignem: & vide quia si incorporatur & sonat, est de nostro lapide: Sin autem, non est de lapide illo. Tentatio cum ouis. Tentatio ouorum est leuis. Accipe de igne ouorum, & projice super illud aurum quod est de suo lapide: quia non potest magis de igne sustinere: & si est contrà, scias quòd non est de isto lapide. Quando vis facere fermentum vide si aurum est de magisterio vnde tu facis fermentum: & vide cum quo lapide, & cum illo lapide operare magisterium. Et nisi cum illo lapide fieret, non cõiungeretur magisteriũ: & si accipias de auro quod non sit de magisterio, potes mittere vbicunq; vis in loco fermenti. Vide quòd tibi dixi: quia aurũ de magisterio debet scire cum quo lapide operatum est, & cum illo lapide operare tu in magisterio tuo: & intellige hoc, quia magnum est quod dico, quia in fermento est totum magisterium, & magis valet operari cum fermento de magisterio, quàm cum fermento auri naturalis: Quia si projicias de naturali vnum super decem, potes projicere de auro magisterij vnum super mille:

Et vide si misceas aurum naturale cum auro magisterij ad fermentum, & cum lapide cum quo magisterium fuit operatum, cum illo operare in magisterio vbi mittis fermentum. Si quis acciperet aurum obrizum, & projiciat cum sale armoniaco per tres dies, postea faciat calcem, & præparet eum ad fermentum, valet magis quam aliud aurum absq; illo de magisterio. Et radix verbi istius est, quod accipias de auro magisterij per fermentum, & operare cum lapide, vnde fermentum illud operatum est: & si non accipias de alio auro, postquam tentaueris, & aurum exarchi non mittas in magisterio tuo.

De natura ferri.

Hic dicam de natura ferri, est calida & sicca: & siccitas eius est maior omnibus alijs quæ se elongant: & ideo non potest fundi nisi cum magno magisterio: & ferrum est factum de auro viuo grosso, & de sulphure rubeo lapidoso, grosso.

De auro naturali & de occultis naturis eius.

Redeamus ad aurum naturale: Natura eius est calida & sicca, & quantum habet ferrum de natura siccitatis & duritiei, tantum habet aurum bonam naturam: Et aurum efficitur in ventre terræ de viuo, bono & claro, & nimis claro, & de sulphure non multum rubeo,
 & cocto

& cocto cū ratione: & ideo nos præparamus aurum viuū, & sulphur quod est in plumbo de grossa materia facimus pulchrum & splendidum, & de materia auri, & coquimus cum nostro igne lapidis per directum sicut decoquit sol aurum in ventre terræ. In effusione auri est necessarium bonum magisterium, vt facias caputium sicut supra diximus, & mittas in furno, & cum duobus barchinis calefacias vt oportet cum carbone bono, qui non statim redigatur in cinerem. Et dicam tibi de auro quod statim frustratur quomodo molificatur, & dicemus de præparatione multorum aureorum: Quando inueneris aurum de hoc magisterio nimis acre, scias quod habet hoc de multo igne: & quandoq; per oleum quod non mittunt ibi per directum, sed detrimētum quod euenit propter oleum, non est tantum quantum quod venit per ignem: Et præparatio, id est emendatio iolis corrupti propter malum ignem, vel oleum, præparetur cum argento viuo, & aqua lapidis, & cum re frigida & humida, sicut dicitur. Vnde illud aurum quod est acre cum quo lapide operatum est, si cum capillis præpara cum argento viuo & aqua lapidis: si cum sanguine, præpara cum sale armoniaco soluto, & cum aqua: si cum ouis, præpara cum aqua sola. Vbi audis dicere aquam, scias quod est aqua lapidis, & præparabis hoc modo:

Accipe de auro libram vnam, argenti viuum
 mediam libram, sublima, argentum viuum
 ter indura, & solue vsq; redigatur ad tres vn-
 cias. Accipe de aqua capillorum quatuor vn-
 cias, & bulliant ambo insimul, & projice ibi
 aurum & mitte subtus stercus equinum per
 dies octo: trahe ibi & mitte aquam: & simili-
 ter ita fit ibi per alios octo: & aufer de mer-
 curio medietatem, & funde, & erit pulchrū
 & bonum vt aurum preciosum. Et quando
 vis præparare aurum ex archi præpara sicut
 dixi: & aurum quod est confusum propter
 oleum, præpara in hunc modum: Accipe li-
 bram vnam auri, & projice ibi mediam librā
 aquæ, & stet in stercore per quindecim dies:
 trahe & funde, & erit pulchrum aurum: & v-
 tilitates auri iam dixi per medicinam in li-
 bro corporis & naturas absconditas auri,
 modò dicam, Deo volente: In auro sunt na-
 turæ absconditæ quæ profunt toxico, aut illi
 qui percussus est ferro, & pueris nascentibus
 si quando natus fuerit teneat, non timebit
 dæmonem: & si prægnans mulier biberit,
 non abortabit. Si projiciant super ignem &
 faciant fumum fugiunt sortes, si facias de
 eo puluerem, & bibas cum vino,
 valet ad ventrem: & in-
 tellige.

De

*De tribus generibus argenti, & de eius
natura. Cap. VIII.*

IN hoc capitulo tractabo de argento, & de eius virtutibus. Argentum diuiditur in tres partes, Argentum naturale: argētum nostri magisterij, scilicet petræ, & argentū quod faciunt per vim medicinarum, & meli^o est de nostro lapide. Natura argenti est frigida & humida, & est factum de argento viuo multo, & de paucis sulphure, & totum argentum non est de vna natura: quia naturale magis est frigidum, quàm est illud de nostro lapide: & illud de nostro lapide est magis frigidum, quàm sit illud quod faciunt de medicinis. Et si vis cognoscere si sit naturale, petræ, aut de nostro magisterio, modò dicam tibi: Funde ad ignē, & vide si minuatur, & vide si faciat scoriā. Si non minuitur, nec facit scoriā, scias quod est de magisterio, & vt breuiter dicam, omne temperamentum quod facis ad aurum facias in argento. Et modò dicam tibi argentum quod faciunt de medicinis: Accipe mercurium, & laua, & sublima bis vel ter: & si potes indurare, indura: & dixi tibi quomodo induratur, & dicam tibi adhuc: Accipe de plūbo alcofoli quatuor libras, & de stanno libras quatuor, & de alio plumbo quatuor libras, & de mercurio abluto & sublimato bis, & assato duas libras: & mitte in olla ferrea quam fecisti ad modum

oui perforata tribus foraminib. & sit calida de fumo istorum : & facias lutum istud per claudere ora ollæ. Accipe ferræ magisterij mediam libram, & de cinere sextam partem libræ, & de sale assato & pistato, octavam partem libræ : Accipe de pilis quantum sufficit : albumina ouorum quod sufficiat ad pistandum, & de aristis lini contritis, & incisiss mediam vnciam : impasta eum, & sit rarum, & expande super pannum : cum illo cooperi ora ollæ : & hoc lutum est de magisterio, & mitte ollam intus in aludel postquam miseris plumbum & stannum, & cooperi aludel ac si deberes aliquid sublimare, & mitte ignem multum ad minus per quindecim horas, ad magis per vigintiquatuor horas. Trahe iam induratum, & projice eum in salem armoniacum solutum, & urinâ puerorum, & mitte subtus stercus per quindecim dies : & postea indura in hunc eundem modum. Et accipe de calce cupri facta cum sale armoniaco libram vnam, & laua cum bonis lauamentis : & distilla ipsum per botum, quod fecisti cum septem salibus : & misce, & funde de mercurio quâtum est vna vncia : & pone mediam vnciam olei, & duas vnc. terre : & si vis mittas ibi nihil aliud de lapide, nisi tantum mercurium & cuprum, & habebis argentum bene coloratum, & bonum ad operandum : & hoc est melius magisterium, & hic liber est
melior

melior alijs. Et hoc argentum cognoscitur in sonitu effusionis, & nulla est differentia inter istud & naturale. Et quando vis fundere argentum, ita funde sicut cuprū: & fermentū quod mittis de argento fit sicut de auro, & de quali opere erit fermentum, de tali opere opereris.

De V. generibus marcasitæ. & non intrat in magisterio. Cap. IX.

Dixit Abuali Abincine. In hoc capitulo tractabo de marcasita: Marcasita est multis modis, argentalis, & de auro, plumbalis, & de cupro, & de stāno: & nulla istarum est necessaria huic nostro operi: sed melior est quæ fit de auro. Si quis operatur peiorat magisterium suum. Dico tibi, quod non opereris de Marcasita: & dixi de naturis corporum: & dicam tibi modò de medicinis.

De plumbō Alcofoli & eius utilitatibus. Cap. X.

Dixit Abuali Abincine: In hoc capitulo tractabo de plumbō alcofoli quod est in multis maneriebus: & non intrat in nostro magisterio nisi tantum ad inducendum mercurium, sed prodest per alcofol: Oculos sanat, & curat quædam quæ sunt in palpebris ad modū lenticulæ, & auget visum.

Qualiter fit sal alcali.

Cap. XI.

DIXIT Abuali Abincine: In hoc capitulo tractabo de sale alcali. Alcali est herba quedam, à qua abstrahunt succum, & faciunt inde sal: & dicitur Sosa: & est viridis cum magno folio in longitudine medij palmi, & spinosa multum. faciunt foueam subtus terram, & extrahunt succum de ea, & implent foueam de illo succo: & illa est sosa, & color eius cinericius, leuis: sed non multum perforata, tingunt inde pannos, & cum aqua eius & cum aqua de gallis tingunt nigrum. Sosa est calida & sicca, & non multum calida & multum sicca: & miscetur ad soluenda corpora cum alijs salibus, & per indurare per emollire: & est vna de septem salibus, quæ intrant in hoc magisterio. Sed si vis dealbare, fac in hunc modum, accipe de sosa libram vnam, & pista & solue, & misce de aqua in duplum, & bulli cum aqua donec redigatur ad libram vnam, & mitte de aqua, & fac ita septies vsque quo alba sit sicut sal gemma, & mitte ad ignem donec sit sicca, & serua grana, quia granosa efficitur, & alio modo dealbant, sed ista est melior.

Caput

DIXIT Abuali Abincine: tractabo de sale nitro, quod fit septem modis: Vnum quod afferunt de Sicilia, & de India, & de Ægypto, & de Herminia, & de Seduna, & de Andeluz, & de Allodua: & vnumquodque istorum est calidum & siccum, & est ibi magis de siccitate, quàm de humiditate: & est ibi sal de albo colore, & de cinericio colore, & de nigro, & de rubeo, & de viridi: & melior est albus. Quando frangitur, apparet intus sicut petra vltra modum alba: & soluit cum fortitudine alterius salis, scilicet salis gemme, aut salis communis: & solutio fit cum multa aqua calida, & sunt qui mittunt in yrina puerorum distillata, & bulliunt per tres dies ter in die: & mittunt subtus stercus, & dimittunt ibi per octo dies, & totum hoc postquam puluerizabitur: & sunt qui mittunt in aquam calidam, & bulliunt: & mittunt subtus stercus per octo dies postquam puluerizabitur: & soluitur quocunque modo velis, & sal nitri valet: Prodest in multis, quia si vis fundere cuprum mitte de eo parum, & in alijs multis prodest, & est de septem salibus. diximus virtutes

salis nitri.

De sale gemma & eius natura.

Ab o d a f o r m a t i o n i . Cap. XIII. TIXI

Dixit Abuali Abincine: In hoc capitulo tractabo de sale gemma. Sal gemma est multis modis, scilicet multum albu, & de colore cineris, & nigri coloris, & melius est albu. Natura eius calida & sicca, & sua siccitas est multa, & intrat multum in hoc: & habet fortitudinem in ablutione & in multis locis in magisterio, quia solunt cum eo & indurant, & est de septem salibus. Et si quis non habet de alio sale, manducat de eo, & faciunt inde multa magisteria. Et quia longum est enumerare, dimittimus, & dicemus quod pertinet ad magisterium: sal gemma lauat multum bene & soluit eum in aqua.

De sale communi & eius utilitatibus.

Cap. XIII.

Dixit Abuali Abincine: In hoc capitulo tractabo de sale communi, qui est multis modis, scilicet de subtili & leuiter induratur: & qui est grossus non teritur, nisi ad molam, & qui est ad modum aque non induratur. Melior de istis est quod leuiter induratur & soluitur: & modo dicemus quomodo intrat in hoc magisterio: Intrat sal commune in lauamentis, & in solutione, & induratione: si quis accipiat de sale communi, & misceat cum aqua, & non cum alio, & lauet

lauet inde quodlibet corpus tantum valet,
ac si lauaret cum alijs salibus, & dealbat cor-
pus, & lauat & munda. Si quis accipit de sa-
le armoniaco, & soluit cum aceto, & lauet
cum eo mercurium valet multum ad strin-
gendum. Natura eius est calida & sicca: &
ideo non induratur, & est ad modum aquæ,
& hoc est humidius quàm alij sales, eò quòd
induratur & existit siccum, & est magis sic-
cum quàm alij sales, & est de vij. salibus, &
nullum conuiuium est bonum sine iplo: &
in isto sale est magna virtus: quia potest sub-
limari, sed parum: & combustus ad ignem
potest commisceri cum terra magisterij, &
non possem valorem istius salis enarrare:
& mittunt de eo in furno, vt teneat ipsum
calidum: & si quis facit furnum cum barchi-
nis ad fundendum, oportet vt mittat ibi de
eo aliquid: quia citius funditur corpus, &
de illo sale solo faciunt pastam, & mittunt in
medio mercurium, & ponunt in ollam fer-
ream, & dant ei ignem cum fumo stanni, &
plumbi alcosol: & propter hoc induratur
mercurius, & facultates istius salis multæ
sunt. Quod non posse dicere de alio sale, qui
non induratur, possumus operari sicut cum
alijs, & hoc magisterio: & cum aqua falsa fac-
tuum opus, si non habes de sale indurato: &
mercurium non laues cum aqua dulci: quia
aqua dulcis auget eius humiditatem, & a-

qua salsa facit perdere humiditatem, & facit eum prope spiritum. Quando audis nominare Sapretum in hoc libro, scias quod est de aqua vij. salium, & volo tibi dicere aquam, vbi soluuntur vij. sales. Et sunt quidam qui dicunt Sapretum per aquam lapidis.*

De quatuor generibus vitreoli, et eius natura.

Cap. XV.

Dixit Abu Ali Abincine: Tractabo in hoc capitulo de vitreolo, Vitreolum est multis modis: est vitreolum quod dicitur Calcarrar: aliud quod dicunt calcadiz: aliud quod dicunt calcant, & mutat se secundum loca vbi fit: & aliud quod dicunt Ixfili: & hoc est melius omnium, & facit se album sicut sosa, sed non se soluit omnino: quia est terrenale, & est de vij. salibus, & color eius est croceus & trahit ad nigredinem. Natura eius calida & sicca: & calor non multus: intrat in hoc magisterio, sed non tantum sicut alij sales lauat & soluit.

De duobus aluminibus et eius utilitatibus et naturis.

Alumen est duobus modis, hiameni, & magrani: hiameni est album, & stringit, & magrani est rubeum, & non intrat in nostro magisterio ad album: hiameni intrat in multis locis, & sunt in eo utilitates multæ: quia mittant in lauamento: quia fortiter lauat & bene,

bene : & in solutione, & in sublimatione, & indurare, & in mollificare & incerare, & in multis magisterijs intrat: & melius hoc alumen hiameni, quia est album, & purum, & lucidum: & diuiditur per crustas, & in calidis locis nascitur. Natura eius calida & sicca, & prodest ad tingendum pannos, & non est locus eius vt dicamus: & est de subtili materia. & est prope spiritus.

De baurach et eius natura.

Est baurach sal currens, & est magis de subtili materia quam alij sales, & est naturalis sicut armoniacus. Natura eius calida & sicca: baurach est in multis modis: baurach de pane, de aqua, baurach de mena: baurach soluitur & non intrat in hoc magisterio, nisi baurach de mena, & est tantæ fortitudinis: quod albescit corpora, et lauat et soluit, et facit omne opus, quod faciunt alij sales cum maiori fortitudine. Iam tractavi de omnibus salibus, sed dicam quod intelligunt per sales in magisterio, per sal nitrum terra: & quando dicit solutum, dicit aquam: per sal alcali, aquam: per sal gemma, oleum, per sal commuue, terram, per vitreolum terram, per alumen oleum.

De sulphure & eius natura, & eius utilitatibus,
et de veris lapidibus philosophorum:

et de correctione filij.

Cap. XVI.

In nomine Domini dixit Abuali Abinci-
ne: Incipio capitulum xvj. Tractabo de spi-
ritibus, sulphur est de spiritibus: & est cali-
dum & siccum, & non habet multum colo-
ris: sed frangit omnia corpora, & facit pulve-
rem & comburit, & sublimat se, & ideo est
spiritus, & faciunt ex eo multas res: & non
intrat in nostro magisterio nisi in calce faci-
enda ad solem: & monstrabo tibi vt semper
habeas ab eo ignem. Accipe de quatuor
spiritibus de vnoquoque vnciam vniam, &
de calce martis vncias duas, & de lucernis
vnciam mediam, & de felle de haneca me-
diam vnciam: tere omnia & mole, & mitte
subtus stercus equinum, scilicet diebus 50. ab-
strahe & tere, & cum aqua soluta de bau-
rach misce, & pasta, & remitte subtus ster-
cus per triginta dies, & abstrahe & misce
cum media vncia de felle tartuet: & habeas
de cupro, & fac de eo circulum rotundum,
sicuti folium de folijs astrelabri, & vnge de
isto vnguento intantum quod nihil rema-
neat de vnguento siccando & vngendo: &
postea incende eum cum igne, & ille ignis
non extinguetur in sempiternum, & quâto
magis

magis projicietur de aqua, magis accende-
 tur: & non intelligas quod semper indunt,
 nisi tantum quantum fuerit pondus circuli:
 quod si feceris illum circulum de duabus
 vncijs, durabit per biennium, & intellige. Et
 quando dicunt magistri: Accipe sulphur &
 fac hoc, & hoc, & hoc: scias quod sulphur nō
 ingreditur in nostro magisterio, sed nomi-
 nauerunt sulphur ad significandum per la-
 pidem eorū: sicut multi qui significant per
 lapidem suum auripigmentum, & alij mar-
 casitam, et alij litargirum, & alij argentum
 viuum, & alij magnesiā, & alij aneca, & a-
 lij bestias dicunt: & non dixerunt nisi vt ab-
 sconderent magisterium. Et qui dicunt ac-
 cipe lapidem qui non est lapis, & sulphur
 quod nō est sulphur, de auripigmento quod
 non est auripigmentū, non dicunt nisi vt ab-
 scondant magisterium: & nullus illorum di-
 lexit magis filium suum quā ego dilexi te:
 quia illi non curant de nominibus: quia la-
 pis eorum vnus est: & veniunt stulti & ope-
 rantur sicut inueniunt in libris suis, & non
 possunt attingere ad profectum: dicunt,
 quia non est verum magisterium. Et quia di-
 cebant quod philosophi erant mendaces, &
 non erat verum magisterium: ideo compo-
 sui librum istum, & illuminaui cæcos, solui
 catenatos, & intelligi feci quod non intelli-
 gebant, & solui ligaturas: & dixit tibi cum vir

tute Domini secretū philosophorum, & eorum intentionē. Et ideo iurando tibi, quòd istum librum non venundes nisi filio tuo, & filius tuus filio suo, & de generatione in generationem, & detur sapientioribus: quia malum feci quòd reuelavi puritatem domini: ideo non reueles, quia dico in veritate, quòd nullus philosophorum cum alijs fuerunt operati nisi cum sanguine, & cum capillis, & cum ouis, & hoc est secretum illorum, & hoc est sulphur eorum & auripigmentum, litargirum, marcasita & magnesia, & hoc est aquila, et gallina eorum, & quęcunq; nominauerint, hi sunt lapides eorū. Reuelavi tibi secretum sapientię: scias quòd in die qua ista reuelaueris, in ipso die morieris, & si alij des nisi filijs tuis sapientioribus, tu & omnis generatio tua propter hunc librum moriemini. Cum isto libro sis, & nō recedat à te, & fac illū scribere de auro, & abscondere eum, & rogo deū quòd non moriaris per hūc librum. Et de sulfure faciunt multa magisteria. Colorant argentum viu. & cum illo argento faciunt aurū, quia incorporant cum plumbo, & faciunt inde multa magisteria. Sulfur est multis modis, sc. citrinum, & de India venit, et aliud croceum cinericium, et venit de Albuaria, et est aliud de colore cineris, et alij dicūt Aranici, et aliud quod venit de Burchina, et aliud est nigri coloris, et melius istorum

storum est Indicum in hoc magisterio, et postea Aranici. Et sulfur efficitur in locis multis calidis, et fontibus, et valet multis infirmitatibus, et quando miscetur cum auro viuo, et mittuntur super ignem, efficitur rubei coloris, et illud quod dicunt sulfur rubeum non est verum: quia sulfur rubeum non est in mundo, quia sub terra est, et nemo potest habere: ideo philosophi dicunt, lapidem suum sulfur rubeum. Et sunt qui vendunt in loco sulfuris rubei illud quod miscetur cum argento viuo, et mitte eum ad ignem, et si accenditur bonum est: si autem de illo quod miscetur cum argento viuo, quia argentum viuo tantum ei confert humiditatem, quod non potest accendi.

De auripigmento, et eius utilitatibus et natura.

Cap. XVII.
Dixit Abuali Abincine, Tractabo in hoc capitulo de auripigmento. Auripigmentum est in multis modis: unum quod venit de Sicilia, et est aliud quod venit de Xeduna, et aliud quod venit de Albozani, et melius est quod venit de Alburchen de Sicilia, & est aurei coloris per partes minutas, quando aperis ita lucidissimum est quod vix potest cerni, & est de colore auri obrizi. Natura eius nimium calida & sicca: quia cremat. Ideo ubi audis dicere, mitte de auripigmento dico de igne, & non de alio. Et

qui terunt illud, quod adducitur de Xedi-
ma, & mittunt in alutel & sublimant & fran-
gunt per partes, & dicunt illud esse de Si-
cilia, & non est bonum in hoc magisterio.
Auripigmentum cremat corpora, & qui o-
peratur illud per rationem, mittit corpori-
bus colorem, sed non prodest in hoc magi-
sterio. Illa quæ sublimantur sunt quatuor,
& dicunt quod sunt spiritus: & quandoque
dicunt ea esse elementa in multis libris: quia
nominant auripigmentum ignem, aut au-
rum viuum, aquam & sal armoniacum solu-
tum aerem, & sulphur, terram: & quandoque
nominant sal armoniacum quod non sit so-
lutum terram: & nos nominamus eos spiri-
tus, & non curamus de nominibus, magis
curamus de vtilitate. Intellige quomodo se
nominent vnum pro alio: & intellige præ-
parationem lapidum, & in auripigmento non
habeo multum quid loquar: quia iam dixi
quomodo miscent eum ad significandum i-
gnem, & dandum rubeum colorem: & quan-
doque album. Sunt multi qui cum eo sedu-
cunt homines, quia faciunt de eo colorem,
& miscent cum cupro: quia est res falsa, non
dabo tibi.

*De sale armoniaco, et natura, de vtilitatibus, et de
mercurio. Cap. XVIII.*

Dixit Abuali Abincine: In hoc capitulo
loquar

loquar de sale armoniaco. Sal armoniacum est in multis modis vnum quod venit de Ægypto, aliud de India, aliud quod venit de Forperia. Oportet vt multum reserues de sale armoniaco, quòd non accipias nigrum sal, nec grossum, nec aliud quod est fractum per partes minutas, nec puluerizatũ ad modum farinae, & natura eius calida & sicca. Et primò melius est sal illud quod inuenies partes grossas circumqua; cũ oris album, quando aperis inuenitur intus album & tenue, & alij sales non perficiunt in hoc magisterio, & hoc sal faciunt sublimando de aqua tantũ, & adducunt partes magnas. Et aliud sal armoniacum est quod fodiunt, & frangũt per partes; & sublimant eum vt dicant, quòd de illo est; & vendunt eum in similitudinem alterius. Differentia inter ea primũ est album, vt diximus: & istud quando frangis, inuenies nigrum in medio. Et ita soluitur sal armoniacum: Accipe budellum vnũ, et imple de sale armoniaco puluerizato, & bulli ad ignem, et soluitur: tamen vt mittas parum de aqua in budello, & faciunt multa magisteria de eo, per soluere, per lauere, per emolire, & per durare, et sublimare corpora. Et est quidam modus auri quem non diximus in tractatu auri, & est melior alio, & illud quod inuenitur in arena coniungit eum: & aliud est quod nascitur ad modũ herbæ, de nocte lu-

obis

k

cet, in die non videtur: superiacant in eo ci-
 neré, et colligunt eum, et ille qui coniungit
 eum, et mittit eum super salé armoniacum
 solutum, valet magis ad duplum, et hoc est
 de meliori auro: postquá locuti sumus de sa-
 le armoniaco, & diximus suas valitudines:
 sed facimus transitû. Dicemus adhuc parum
 ad indurandum mercuriû, laua cum sale ar-
 moniaco soluto, & sublima eum bis cû sale
 armoniaco soluto, & mitte eum in alcutia
 ad assandum, & misce cum cera in duplum,
 et sit cera bona et munda, et mitte mercu-
 rium cum cera in olla ferrea, et habeat de or-
 sum de fumis plumborum, et de stanno, et
 induresce, et da ignem ad magis per xxiiij.
 horas, ad minus per xvij. horas: & omne cor-
 pus acre de auro siue de argento cum sale ar-
 moniaco, et stercore equino præparatur.
 Et vide quòd de nullo alio sale accipias, nisi
 de illo de Ægypto: quia alij non prodesent,
 & non possent solui, sicut et iste: et Algara-
 ni dicunt salem istum reuiuiscens mortuos,
 et aliud vocant mortificans viuos: ideo ad
 indurandum mercurium magis valet peius
 quam bonum: intellige.

De tribus lapidibus, et de ponderibus.

Cap. XIX.

Dixit Abuali Abincine: In hoc capitulo
 dicam tibi tres res: Accipe lapidem qui non
 est lapis, et non est de naturis lapidum, et di-
 uide

uide, et fac de eo spiritum, et animam & corpus, et projice vnum super xx. Secunda, accipe de lapide qui est in montibus, et mortifica, et iacta super medietatem corporis.

Tertia, accipe de lapide naturali qui est perforatus, fetens inuenies super stercore, prepara, et fac de eo ignem et aquam, aerem et terram: et fac alexir, et iacta vnum super 3, et super xxx, et super ccc. vj. et super ccc. xj.

Hic est numerus magistrorū. Modò dicam pondera de prædictis tribus rebus. De prima v. vij. xj. xxj. De secunda ij. iiij. x. xl. De tertia iiij. vj. xvij. xix. Adhuc explanabo tibi pondera ista quinque de quinq;, et 7. de septimis, & vndecim de vndecimis, et xxj. de xxj. habebis solem, quinque de quinque, vij. de vij. et xj. de xj. habebis lunam. Accipe decem, et fac corpus. Vide ràm breuiter tibi dixi, et planè. Adhuc magis illuminabo te: Accipe pondus, et pondera triginta sex, hæc est maior pars: et quandoque mittunt nonaginta tres, et pondera xl. octo, et xxiiij. et pondera xij. et sex, tolle vnum et remanent xxv. figura maiestatis iiij. iiij. et iiij. in duobus, et duo in tribus, et quinque in vnum,

terra, aer, aqua et ignis, terra minus, aqua minus, aer minus, ignis

magis.

De mercurio naturali, plumbali, & stannali.

Dixit Abuali Abincine. Hic dicam tibi de mercurio. Mercurius est multis modis: & naturalis, & de plumbo, & de stanno, & commixtum. In hoc magisterio non est tibi necesse nisi naturalis: quia alij nō prodesse tibi, & si potes habere de mena bonū esset: differentia inter illos aurum viu. de mena: quādo accipis cinerem, & expuis in eo cinere, & mittis in mortario, & iactas ibi de mercurio, & tenuis perdes mercurium, & non inuenies nisi forte sublimes: & si est de plūbo, aut de commixto, non amittes: sed semper uiuet, & iste grauius induratur: Natura eius frigida & humida, & sublimat se.

Querit filius de eo quod dixit pater in differentijs.

Dixit Abuzalemi ad Abuali: Pater, intellexi omne quod mihi dixisti vsq; modo, & bene intelligo: sed tu dixisti in differentijs in principio libri, quod totum corpus, quod sublimatur, magis est ibi de calore & siccitate, quā de alia re: & est de natura ignis, & ideo sublimatur. Et dixisti quod debet esse leue: & dixisti, quia aurum viu. sublimatur, & aurum viu. est frigidum & humidū: ergo quomodo sublimantur. est contrarius igitur quia ignis est calidus, & iste frigidus ignis est siccus, & ille humidus: ignis est leuis, & ille ponderatus: ergo quomodo sublimatur?
quia

quia hæc duo sunt cōtraria. Solutio Abuali
 Abincine. Hęc verbā faciā te intelligere: di-
 xi tibi quòd nullū corpus est, in quo non sit
 de calore & siccitate, & de frigiditate & hu-
 miditate, et in igne non est nisi calor & sicci-
 tas, quia est elementum: & de corpore nō di-
 cimus istud esse calidū aut frigidū, sed quod
 est ibi magis de calore aut frigore, nō quòd
 non sit cum calore aliquid de frigiditate: &
 cum frigore aliquid de calore, et ita de sicci-
 tate & humiditate: sed illud quod magis est
 in corpore nominatur, et aliud est ibi absco-
 ditum: quia fugit à suo contrario, et quod est
 magis, vincit quod est minus: ideo aurū viu-
 dicimus, quòd est frigidū & humidū: et tamē
 est ibi calor & siccitas: & quia est ibi frigiditas
 magis et humiditas, abscondit se calor &
 siccitas, et quando mittūt in alutē, et dāt ei
 ignem, calefcit, et exit calor absconditus, et
 vincit frigiditatē: siccitas vincit humiditatē,
 et leuitas nō est nisi de calore et sicci-
 tate, et pōdus de frigiditate & humiditate: et postq̄
 calefcit & siccat, facit se leue et ascendit.

Interrogatio filij.

Dixit Abuzalemi: ergo omne corpus quod
 est frigidum & humidū, cū calefcit debet
 accendere. Respōsio patris. Dixit Abuali, Fa-
 ceret hoc si esset de materiā tā subtili, sicut
 est aurū viu. Intellexit filius quòd dixit pater

Dixit Abuzalemi: Iam intellexi quod dixisti, modò fac me intelligere pondera prædicta, et ita quæram de te paulatim res, quas non intellexi vsque modo.

De regula ponderum.

Hæc est regula ponderum j. ij. iiij. v. et sic vsq; ad duodecim, et de vno vsq; ad duodecim ad lunam. de vno vsq; ad xvj. ad solem, Intellige hoc. Respõdet: Intellexi quod mihi dixisti, mi pater, in ponderibus.

Querit filius quòd dicat sibi pater magistrum metalli.

Modò dic mihi, quomodo non ostendisti metallum quomodo efficitur? Respondet, ideo non ostendi: quia non est opus in hoc magisterio. Dixit filius: Quomodo non est opus in hoc magisterio? quia tu mihi dixisti: quia quando non inuenirem vitrum, quod facerem cucurbitas de metallo ad destillandum?

Satisfactio patris.

Dixit Abuali: modò dicam tibi quomodo efficitur metallum: Metallum efficitur de cupro, de plumbo & stanno: & de cupro habes duas partes, de vno scilicet ære, & vnam partem de alio.

De commixtione argenti viui cum cupro.

Modò reuertamur ad argentum viuum: Argentum viu. quando se miscet cum cupro, fugit de

git de eo, quia est cōtrariū ei: quia cuprum est calidum & siccum, & illud est frigidum & humidū: quomodo se sublimat aut se indurat, reuertitur calidum & siccum, & incorporat se cum cupro, & diligit eum & defendit eum, vt non comedat eum ignis, & dealbat eum, & facit eum argentum, hoc est quod dicunt magistri: Mitte pacem inter inimicos, vult dicere, inter Venerem & Mercurium. Sunt quidam qui faciunt hanc pacem cum Ioue & Mercurio ad lunam, sed magis valet nostrum, scilicet cum Marte & Mercurio ad lunam, & cum Saturno & Mercurio mitte pacem ad solem. Et sunt qui indurant mercurium in olla terrea, & mittunt illam ollam in olla stanni, & de plumbo soluto, & sunt qui accipiunt mercurium, & mittunt in olla plumbea, & soluunt stannum, & mittunt de super: & sunt qui iactant mercurium cum plumbo, & sublimant, & nulla istarum est cum ratione. Intellige.

De capillis, et eorum natura.

Cap. XX.

Dixit Abuali: & loquar in hoc capitulo de capillis. Natura illorum frigida & sicca, & intrant in hoc magisterio. Si quis diuidat eos per 4. partes, aqua illorū indurat mercuriū. Capilli sunt in multis modis, de homine grādi, de homine paruo, de mediocri, de bestijs, sed de bestijs nō intrant in hoc magisterio, et

k 4

sunt ibi de pilis hominū, & sunt de colera nigra, de colera citrina, & de flegmate, & de sanguine: & capilli qui intrant in magisterio ad habendum lapidem, sunt de iuuenib. de xiiij. annis, qui sunt de sanguine, & de 4. humoribus, & fumus capillorū reddit cuprum de colore auri. Valitudines eorū multę sūt: quia faciunt de eis per botum barbatum, mixti tamen cum terra magisterij. *Intellige. De vrina & eius utilitatibus, & de alijs quę egressiuntur, & eorum utilitatibus. Cap. XXI.*

In hoc capitulo tractabo de vrina: & in hoc magisterio non intrat nisi vrina puerorum: & distillāt eam sicut aquam rosaceam, & est bona ad lauandum & soluendum, & indurandum, mollificandum & incerandum: & primū ad lauandum, & postea postq̄ incepit loqui de superfluitate, loquar omnino de superfluitate hominis, stercus hominis est calidū & siccum sicut vrina: sed mutatur ista superfluitas secundum commissionem hominis: quandoq; calidum, quandoq; minus calidum: quia vrina febricitantium de febre acuta, non est talis qualis est de egritudine quam dicunt piper & cepas: & permanent ad solem, & faciunt aliquid opus, quale est illorum qui comedunt portulacas & lactucas: & habent frigus & non operatur, et ita mutatur stercus eorum. Sed tu scias pro veritate: quia non dicimus hoc nisi de rebus
in edio-

mediocribus inter caliditatē, & frigiditatem, siccitatem & humiditatem : & mediocris est calidus & siccus. Dicunt quidam, quod ster-
cus est lapis, & mentiuntur: quia non est, sed intrat in magisterium in lauare, & in sublima-
re, & indurare, & in mollificare, & in mortifi-
care postquam est siccuin. De fortitudine se-
culi iam dixi tibi: & docui quomodo collige-
res: & acciperes eius valitudines in tractatu
suo. Adhuc dicā tibi de sudore hominis: qui
colligit & miscet cum salibus adiuuat multū
ad dealbandum cuprū. Et in hoc modo colli-
ge: Accipe fustes de buxo, & fac ad modum
cultri, & quando sudat, quis radit & seruat.

De ouis & eorum diuersitatibus.

Cap. XXII.

IN hoc capitulo tractabo de ouis: Oua
sunt de multis volatilibus, de gallinis, de
anseribus, & de perdicibus: de aquilis, de
coruis, de anatibus, de griffio: nulla istorum
intran in magisterio nisi de gallinis: Natura
illorum est temperata: meliora sunt oua de
gallinis, quæ permanent cum gallo: & sine
gallo non intran in hoc magisterio: sed di-
co quòd non accipias de ouis quæ sunt octo
dierum.

De sanguine & eius natura.

Cap. XXIII.

IN hoc capitulo tractabo de sanguine: & fit
in multis modis. Natura eius calida & humi

da, & sanguis de bestijs volatilibus, & sanguis de piscibus, & sanguis hominum: & nullus alius intrat in hoc magisterio, nisi de hominibus: & sanguis hominum non est æqualis. Quidam abstrahunt sibi sanguinem & viuunt, & quidam moriuntur: sicut percussus, aut iugulatus aut flebotomatus. Satis locutus sum de sanguine. Melior sanguis de iuuenibus vsque ad xx. annos, vel etiam vsque ad xxx.

De vitro & eius natura, & diuersitate.

Cap. XXIIII.

IN hoc capit. tractabo de vitro: Vitrum est multis modis: Naturale, herbale: aut de argento, aut de auro, aut de cupro: & videtur secundū qd' est prima natura vitri calida & sicca, secunda frigida & humida, vitrum intrat in hoc magisterio ad seruandas multas res, & ad distillandum & coquendum, & sublimandum, & multis alijs magisterijs quæ numerare non possumus, & melius illorum est naturale: & de elherachi, & albordali, & adteegadi: quia nunquā coquitur in istis locis vitrum, nisi ibi homo assetur, & non debes accipere de nimis cocto, nec de nimis crudo, nec de herballi: Inter herbale & balharachi non est differentia, inter alarchi, & ista alia quæ fiunt super ignem, non est differentia: quia nota est notitia sua. Si est nimis coctum aut
parum

parum, aut mediocriter, téperabis ita: habe de sanguine columbi, aut de sanguine hyrundinis, aut passerum de portali, & iacta sanguinem super ignem, & vitrum recipiat fumum, ita vt non frangatur, si se facit nigrum, scias quod multum est coctum, si vertatur ad albedinem scias quod est crudum: si fit rubrum, scias quod est coctum & bonum, & ista temperamenta non sunt nisi in vitro alharach antequam cadat ibi: aut in vitro cichilli, non propter aliud, nisi quod coquitur cum rebus viuis. istud est temperamentum corporale. Modò dicam tibi temperamentum spiritale: Tu scis quod dicit musica: quia voces sunt duodecim, & vnaqueque illarum diuiditur in multis partibus. talis est quod est alexir almagne & alibem, & alhanzar, & albenzar, & hatin aharta minalcaf, & scias quod azir habet sonum altum, albane habet sonum, sed non altum: aliben, habet sonum latum, alhanzar habet sonum longum. de vitro quod est bonum accipe.

Explicit capitulum xxiiij. Sed antequam ego incipiam aliud, explanabo tibi in quo vase conseruentur medicinae.

Metalla.

Cuprum in quo vis permanet.
 Plumbum similiter.
 Stannum similiter.
 Auricalcum similiter.
 Metallum similiter.
 Ferrum similiter.
 Aurum similiter.
 Argentum similiter.
 Marcasita similiter.
 Plumbum alcofoli similiter.

Sales.

Alcali quod non est solutum fit vbi vult:
 & quod est solutum, & ita quod sit album in
 metallo, & quādo perfecero hoc capitulum,
 explanabo de vnoquoque.

Sal nitrum est necesse quod serues in or-
 deo: si autem sit solutum mitte in vitro, & sit
 sub terra in fimo.

Sal gemma non solutum, sit vbicunq; vis,
 solutum fit in cinere.

Sal commune sicut cæteri sales.

Vitreolum fit vbi vult.

Baurach, quod non est solutum, fit in co-
 rio ligato: quod est solutum fit in vitro, sub-
 tus terra.

Spiritus.

Sulphur quod est sublimatum sit in vi-
 tro subtus stercus: Quod non est sublimatū,
 vbi vult.

Auri

Auripigmentum quod est sublimatum fit in vitro subtus stercus: Quod non est sublimatum in pifside lignea.

Sal armoniacum quod est sanum mitte vbi vis, sublimatum in vitro, solutum in metallo, puluis eius in corio ligatus.

Aurum viuum crudum in vase terreo vitreato, aurum viuum combustum similiter, sublimatum in vitro, induratum in metallo, solutum in vitro, induratum secunda vice in vitro: & scias quod hoc quod seruatur in vitro magis valet de alijs.

Lapis scilicet pili.

Pilos quando sunt remolliti in salibus, debes seruare in vitro aut in metallo: & quando vis eos diuidere per quatuor elementa, scilicet aquam, ignem, aerem, terram, vnumquodque in partem.

Ignem mitte in vitro: aquam in metallo: aerem in vase terreo vitreato: terram ligatam in panno lineo in vitro: & ita ista quatuor elementa permanceant subtus stercus: & quomodo dixi ita facias.

Vrina lapis.

Vrinam non teneas nisi in vitro aut in metallo.

Oua diuisa per quatuor elementa, aerem, ignem, terram, & aqua: aqua & ignis sunt in vitro, aer in metallo, terra in vase terreo vitreato.

Lapis.

Sanguis quando est collectus sit in metallo, quando diuisus est per quatuor elementa ista, aer, ignis, & aqua in vitro, terra in panno lineo.

Modò dicam tibi quod mercurius quando se sublimat in vasis de metallo, valet minus: quando se sublimat in vasis de terra vitreatis, valet magis: & ita dico tibi de omnibus rebus, quæ se sublimant: & intellige quæ dixi, vnumquodque in sua Porta, & intelliges magnam rem de magisterio.

*De panno lineo & eius natura.**Cap. XXV.*

DIXIT Abuali Abincine: In hoc capitulo tractabo de panno lineo. In hoc magisterio intrat pannus lineus primus, & grossus de stupa, & de lino. Quia nullum aliud pones ad ignem, nisi fundus eius sit coopertus de terra magisterij, & de panno lineo: & quando sublimas mercurium aut aliud, necesse est vt cooperiatur vas & foramina de panno & terra magisterij. Et quando induras, necesse est vt pannis lineis cooperiantur ora vasis: & sic de omnibus vasis, & ita est necesse ad colandum mercurium & omne aliud: & est necesse ad cooperiendum solem ad vmbra: & quod est primum est necesse perseverare omnes

nes pulueres: & quod est grossum, est necesse ad extinguendum: & linum est frigidum & humidum, et facit se in loco aquoso. Natura eius grossa, & ad omne hoc quod dixi est necessarium, sed de suis arestis ponderatis intrant in luto faciendo magisterij, & in multis alijs rebus.

De stercore equino, & eius utilitatibus.

Cap. XXVI.

Dixit Abuali Abincine: In hoc capitulo tractabo de stercore equino. Nullum aliud est opus tibi nisi equinum: natura eius calida & sicca, & est magis primum omnibus alijs, & est magis calidum: & necesse est in hoc magisterio in multis rebus, per lauare, per soluere, per indurescere, & in mollificare, & incerare, in multis alijs & per ad fermentum, & stercois hominis esset bonum in hoc magisterio. Sed quum tu vis præparare stercois equinū in xxx. cargas de stercore equino, mitte vnam de sale, & ita mitte in magisterio. Et sunt in eo multe utilitates per ad mercurium indurandum, & mollificandum, & soluendum: & sic in omnibus corporibus & spiritibus. Et multa possemus dicere de stercore, sed longum est: breuiter dico.

Ferrum non soluitur.

Aurum soluitur benè.

Argentum grauiter soluitur.

Marca ra non est necessaria.

Plumbum alcofoli non soluitur.

Sal alcali soluitur, & sal nitrum, & sal gemma, & sal commune.

Vitreolum non soluitur, nec baurach.

Sulphur se sublimat, & auripigmentum, sal armoniacum sublimatum soluitur, aurū viuum, sed sublimatum.

Pili se diuidunt.

Vrina se distillat.

Oua se diuidunt.

Sanguis se diuidit.

Vitrum se soluit.

Pannus se comburit.

Stercus deterioratur.

Acetum est necesse, quod sit acerrimum.

Vide & intellige : & operare, quod est de magisterio: Tenta res, & vide sicut sunt.

Explicit capitulum xxviiij. cum impletione Dictionis quinte. Sed antequam incipiam sextam Dictionem dicam tibi precepta bona.

Exhor-

Exhortatio patris, quod filius medietur in istis capitulis

XXIX.

D I X I T Abuali Abincine filio suo:
 Hæc præcepta tene, & non dimittas
 quando accūbis in lectulo tuo dic ea:
 Primum opus terra, Secundum opus,
 facere clibanum: Tertium opus facere vasa
 quæcunque tibi sunt necessaria, de vitro, de
 metallo, de terra, & fac multa de eis. Quar-
 tum opus habeas de septem salibus: & com-
 buras & soluas: & teras combustum quod
 necesse fuerit, solutum similiter. Quintum
 opus quod habeas de sex quæ se elongant:
 & opereris de illis, & vnumquodque per
 suum magisterium, & non sis sine illis, laua-
 tis, calcinatis, & aliter iterum lauatis, solutis,
 induratis, mollificatis, & inceratis. Et sem-
 per habeas de eis quocunque modo de qua-
 tuor qui se sublimant: habeas puluerem in-
 duratum, & tres lapides habeas diuisos per
 quatuor elementa vnumquodque singulari-
 ter, & de stercore equino, & de aceto
 habeas, & cum omnia hæc ha-
 bebis, plenè habebis &
 non sis sine
 his.

ARGVMENTA CAPI.

*tum sexte Dictionis que
sunt XXXIII.*

Primum capitulum tractat de lauandis rebus & ære: ibidem etiam tractat de faciendis ollis, & furnis et alijs vasis: & de furno calcis et sublimationis, et de furno distillationis, et de ollis faciendis ad calcem, & de furno ad diuidendos lapides per quatuor elementa: Agit etiam de vasis metallinis p̄ soluere & seruare rem solutã, & inceratam, et de alba, vel in multis modis faciendis: & tractat de ablutione cupri ad corpus et ad fermentum faciendũ in vase metallino. Ibidem etiam agit ordinatè de lauamentis: agit de ablutione cupri, et quod puluis solis vel lunæ dicitur fermentum. Et quando miscetur cum calce minoris corporis, totum dicitur fermentum. Et de alexir lunæ ad cuprum, & quæ sunt ibi mittenda, & quod sufficit lauare & calcinare corpus maius: et agit de alexir solis, & quæ sunt ibi mittenda. Et quidem rationabiliter patrem interrogat filius. Quæritur etiam ibidem, an sit melius habere elementa seorsum, & fermentum seorsum, & mercurium seorsum, & corpus minus seorsum. an omnia coniungere simul in modum electuarij, vt omnia hæc sint vna alexir. Item quot & quæ intrant

trant in elixir solis, vel lunæ: Tractat etiam quantum hæc omnia durant, id est de vita eorum, & similiter de vita æris, & parum de humatione, et obscure, & parabolicè de sublimatione mercurij.

In secundo capitulo tractat de calce æris, et cur calcinatur: et quid sit calx: et de signis æris benè cocti, et si non sit benè coctum qualiter præparetur: & sic de calcibus ad lunam et ad solem, & de quibusdam quæ spectant ad geometriam: et parabolicè de spiritibus, et quod in calce ad lunam non ponas auripigmentum, nec sulphur: sed ad solem: et de furnis calcis: & quod plus oportet decoqui calcem salium quàm auripigmentum, vel sulphur, et de nitro, & obscure notat elixir, & de horis calcinandi, & de signis cupri cocti, & de buffone, & cum quilibus rebus æs debeat cremari: & agit de quadratura circuli, et de horis calcinandi, & quod non calcinemus cuprum ad aurum, sed ad lunam: nec plumbum ad lunam, sed ad solem: Ostendit etiam quomodo scies quòd non sit benè coctum, & si refrigeretur vix poterit postea præparari: tamen quoquo modo præparatur, & agit de carnibus quatuor spiritus significationibus: & quod flamma non possit exire de furno, et quod sustinet in opere, & quod æs infri-

gidatum vix poterit postea præparari, & quod ignis in furno iugiter ardeat, nec per horam deficiat: Et qualiter ponas pulverem inter laminam & laminam: & agit de generali calce ad lunam, scilicet per botum ad fermentum, ad sponsalium, ad corpus maius & minus: & ibi obscure agit de aceto, vino, aqua, & melle: id est de spiritibus.

In tertio capitulo ostendit cur lauatur æs, & quomodo, & de tribus ablutionibus: & parabolicè agit de cupro, & de interpretatione alexir, & quod æs calcinatum & pulverizatum calidum ponatur in furno equi: & de natura fini, & agit de calcinationibus calcis aris, & obscure agit de tribus lapidibus, & protectione super corpora, & agit de girguncis: agit etiam de ponderibus quatuor spirituum ad solem & ad lunam, & de oleo lapidis: Et notat alexir de capillis & de sanguine: & exponit obscuritatem nominum: & de ablutione æris, quod parum requiescat aqua antequam projicias, & quod fiat in vase vitreo: & de humatione calcis in vase vitreo, & quod scias pondera & mensuras & michilas, & quod si benè abluas calx videbitur luna: & ostendit quid sit sal mercurialis, & de calce æris ad solem, & de lignis calcis benè ablutè, sed obscure.

In

In quarto capitulo agit de induratione quæ debet fieri in vase metallino, & de magisterio boti barbati breuiter ostendit: sed postea plenius quod corpus minus ad botum barbatum debet abluï, calcinari, iterum abluï, indurari, incerari, sublimari, solui: Corpus verò maius debet abluï, calcinari, iterum abluï, & non plus. Iterum agit de humatione, & quod induratio fit in vase metallino.

In quinto capitulo agit de inceramento, & de differentia inter inceramentum & solutionem: & quare fit solutio, & quod fiat in vase vitreo, & de humatione, & quod per vnam horam intelliguntur tres horæ & dimidia, & quod in inceramento semper apponatur aqua lapidis.

In vi. capitulo agit de sublimatione, & quas calces debeas sublimare, & quæ sal armoniacum non ponatur in opere solis, & quod fiat sublimatio in vase terreo, & de tribus in sublimatione notandis, & quod calx argenti viui ad album fit alba, ad rubeum rubea, & de boto barbato: et quod nihil aliud ponatur in mercurio cū sublanatur ad lunã, nisi mercurius: et de humatione, et quæ mercurius ad solem nõ debet tantõ sublimari quantũ ad lunã, et si in aludello aliqd remanet ad sublimadũ, iterũ sublima, & quod aludellum antequam discooperiatur sit frigidum, & agit de lutis faciendis ad totũ magisteriũ, et qualiter fit luna.

In septimo capitulo tractat de solutione æris, & non credas quod æs reuertatur in aquam. Et agit de tribus solutionibus: Nunquam soluas cum sale, quod fit sublimatum, nec sublimes cum calce qui fuerit solutus. et agit ibi de siccitate et humiditate, caliditate & frigiditate. Relege capitulum illud: quia vtile est: Fiat solutio in vase vitreo vel metallino, & post ponatur in fimo: Et quod in solutione corporum sales sint soluti: et agit de solutione auripigmenti, et qualiter aues moriantur.

In octauo capitulo agit de ablutione plumbi: quod est naturaliter frigidum et siccum: prima ablutio fit vt desuper abluatur, sed quæ fit ad corpus post calcem fit: Æs vel Saturnus non remaneant per noctem in illa re in qua abluuntur, quia fieret viride, & scias quod plumbum non est bonum ad lunam sine alexir, & ideo non est ibi opus botus, vrina vel acetum non intrant in magisterio, nisi semel vel bis distillentur: plumbum non debet fundi, nisi in vase metallino.

In nono capitulo agit de calce facienda: & quod septem corpora possint calcinari, & quod sunt sales vel spiritus cum quibus fit calcinatio, & scias quod mercurius artificialiter factus non intrat in magisterio

solis

solis vel lunæ, & offendit qualiter fit azoc artificialiter, & qualiter cognoscitur, & dum calcinatur non fiat cum carbone rubeo, vel igne citrino.

In decimo capitulo agit de ablutione plumbi, & cur fit ablutio, & quod ablutio fiat in vase vitreo, vel vitreato, vel metallino. Scias quod plumbum & omne opus solis debet præparari in æstate. agit de inhumatione. & obscure de ponderibus.

In undecimo capitulo agit de induratione Saturni, & quod maior debet fieri induratio in eo quam in ære, & cur fiat induratio, & quod fumus Saturni indurat azoc. Induratio fiat in vase vitreo: cum stat ad solem agitetur cum spatula lignea, quod misces cum plumbo ad sublimandum debet prius puluerizari & sublimari: non mittas sub fimo, nec fundas indurando: species quam mittis cum plumbo si dimittas vsque ad sex menses, non valebit: Quæ sit vita incerandi, sublimandi, & soluendi, ablutionum sublimandi & soluendi.

In duodecimo capitulo agit de inceratione, & quod multum non debet incerari, & inceretur in vase metallino, & quare inceretur & in frigidetur super ignem debitem: inceramentum non est aliud, nisi

quod crescat humiditas.

In decimotertio capitulo agit de sublimatione, et cur fiat sublimatio ad solem: nō mittas mercurium nisi rubeum & naturalem, et agit de caputijs cucurbitarum, sublimatione rerum quæ ponuntur in corpore: fiat ad minus bis. Solutio post inhumationem remouet immundicias: post ostendit quod anima hominis est sanguis hominis: post agit de lapide herbari, id est capillis.

In decimoquarto capitulo agit de solutione plūbi, & fit in vase metallino, & sub fimo, et cur fiat solutio.

In decimoquinto capitulo agit de stanno, quod præparatur sicut corpora prædicta, & agit de vasis geometricè: & agit de quinque modis stanni, et fiat opus in olla ferrea vel de terra rubea, et agit de signo combustionis. Quando dico tibi alerim quod mittas azoc, et postea mittas aquam, intellige azoc per azoc, & agit quanta sit hora, et agit de lapide qui fugit plumbum: Quidam stulti cum deberent complere opus dimittunt: quia qui multum quærit inuenit: Scientiæ sunt decem. quatuor sunt matres, et sex filie: et agit de poderibus magisterij, et agit de horis magisterij, et de mercurio parabolicè, et de verbis occultis huius magisterij, & agit de ablutione fit in duratone stanni, et de mercurio indurando, et agit de lapide, post agit de incera-
mento

mento stanni, et cur incerât: pōst agit de sublimatione. Mercurius, vel sulphur, vel auripigmentum non intrat in sublimatione ad lunam. pōst agit de solutione stanni, et ostendit quid sit sublimatio, quid solutio, et quomodo corpus minimum misceatur cum alexir, et fermento, et Mercurio.

In decimosexto capitulo agit de auricalco, & quod mysticè xij. sunt lapides, elephas, vrsus, et alij quos enumerat: quod totum dicit pro homine: quia participat cum istis, et quod Aramus dixit de me & filio meo est lapis iste: et accepto gladio infixit ventri et expiravit: et agit obscurè de re et nō re, id est de lapidibus et de tartucis et buffonibus, et ovis fortitudinis, et de indurando mercurio: pōst agit de ablutione, et de induratione, et de inceramento auricalci apertè et obscurè, et quod fiat in vase vitreo, & quod mittūt eum in fimo, pōst ad solem per tres horas: & ita fiat in omnibus inceramentis omnium corporum: pōst agit de sublimatione: pōst exponit quædā verba obscura, scilicet de lachryma clara, de musco, de arbore quæ nascitur ad foramē, de buffone, et de fermento mittēdo in alexir, et obscurè agit de illo q̄ scit respōdere, et de illis q̄ sunt res et non res: & de septem salibus & quatuor spiritibus, & de re alba & nigra: & de lapide herbari exponit, & quid sit fortis & debilis, et quid sit filius

quem debemus vigilare : & de lapide quem dicunt dextrum, medium, sinistrum : & quid sit granum : & quæ sunt tres terræ, tres aquæ, tres ignes : & de causa subtus causam : & quid sit sermo de sermone, & quid sit terra nigra, alba, rubea : post agit de solutione auricalci, & quod fiat in vase vitreo.

In xvij. capitulo agit de præparatione arsenici, id est metalli, & de reb. præcedentibus de sua natura ad aliam : ostendit etiam Abincine quantum laboravit, & vigilavit ut ista sciret, & quod metallum multis modis fit : & quomodo vel qualiter stannum vel plumbum separetur ab ære postquam factum est metallum : & quæ sit res minor de tribus, & minor de quinque : & quæ sint res quæ faciunt tres in tribus rebus : & agit de solutione mercurij indurati siue ad botum siue ad alexir : & quod Sol non fit sine alexir, & de mutatione medicinarum in alexir vel boto barbato, & de lauatione metalli. Scire debes quod nullum eorum quæ se malleant debet mitti in aceto vel aqua falsa, nisi per quatuor horas : & quando dico bulli per quinque vel quatuor dies, in hora qua bullit teneas ibi : quando refrigerat acetum, trahere : post agit de metallo calcinando, & post de lauatione : post ostendit quid est stella de stella, & quid sit farina orde, quid tritici, quid milij, quid farina ficili : postea ostendit quid sint spiritus,
quid

quid patres, quid matres: post agit de lauationibus, & quod fiant in vase vitreo: & de inhumatione: post agit de inceratione, post de sublimatione; & geometricè post de solutione.

In xviiij. capitulo agit de præparatione ferri & eius solutione, & probatione: cuius proprietatis sit rubeus color, & quæ proprietates quam proprietatem faciant: nam siccitas proprietatem habet de terra: post agit de abluitione ferri: præpara res tuas in terra vt ferues in cælo, & de mercurio nimis indurato, & agit de calcinatione, & quod non comedas causas tuas & parètum tuorum, & quid intelligamus per salem armoniacum solutū & non solutū, post agit de induratione, quando non dico tibi quantitatem mensis, intellige mensem xxx dierum, aliquando xv. post agit de inceratione ferri, post de sublimatione, in qua tres res sunt ponendæ quæ humidant, diuidant, lauent.

In decimonono capitulo agit de argento & eius præparamento, & quomodo sit luna sine alexir, per botum barbatum, & est melior modus & melior luna quàm naturalis & melior quàm illa quæ fit per alexir, & agit de quinque mensuris geometricis, & de boto barbato faciendo. Mercurius qui intrat ad solem per botum barbatum debet esse rubeus, sed consilio meo non laborabis cū bo-

to ad solem, si cum alexir opereris, scias vtrū
argentum sit artificiale, et de quo lapide, &
cum tali opere: docui autem superius discernere
cum quo lapide sit factum, et hīc docet
discernere de argento, vtrum sit artificiale
vel naturale: et si est artificiale, docet vtrum
sit factum per alexir vel per botum, & cum
simili luna & simili lapide operare, pōst agit
de ablutione lunæ, nec lunam debes bullire
nisi in metallo vel vitro: pōst agit de calci-
bus ad fermentum, et agit de calce ad cor-
pus siue sponsalium: & non conuenit fer-
mentum indurare, vel incerare, vel sublima-
re, vel soluere. Et scias quod non debes vas
mittere super ignem, siue in aludello, siue in
calcibus vel alijs operibus, donec terra sit be-
nè sicca: & in his calcibus non cesset ignis ali-
quo modo: pōst agit de ablutionibus lunæ:
& lunam non multum abluas, quia munda
est, & fiat opus cum vrina puerorum, vel cū
aqua de puteis falsis, non cum marina, fiat ab-
lutio in vase vitreo vel in metallino, & cum
dico tibi bullias ter in die, in tertia vice de-
bes mutare medicinas, & abluere lunam cū
aqua dulci, et sit vas coopertum quando bul-
lis, & ibi agit de verbis philosophorum. Cum
facis calcem de luna naturali, debes fundare
bis vel ter, pōst agit de induratione lunæ ad
corpus, quæ non est necessaria ad fermētum,
sed ad corpus vel sponsalium: pōst agit de
incera-

inceramento, & quare fit inceramētum: pōst agit quare acetum sit frigidum et ficcum, cū fiat de vino quod est calidum & humidum naturaliter, & agit philosophicè, & de pipere si cremes fiet cinis frigidus & ficcus, & cum in ceras & mittis in fimo, non sit nimis calidus vel frigidus: pōst agit de sublimatiōe lunę, & quātitate diei: cū tollis ab igne nō sit calidū, pōst agit de solutionib. & debet fieri in vase metallino, cū erit in fimo agita de quarto in quartum diem.

In xx. capitulo agit de pparamēto auri, & eius ablutione: pōst de fermēto solis, & quare fiat cū dicitur qđ bulliat p xx. dies, nō dicitur qđ assiduè bullias, sed bis in die, & fiat in vase metallino vel vitreo: ante q̄ abluas fundas bis: pōst agit de calcib. pōst de maiori ablutione, et bulli in vase vitreo, et muta medicinas de tertio in tertiū diē: Regulariter dico qđ bullis, nō auferas ab igne donec paulatī refrigeretur, cū aliqd bullis prius debes sales conterere & miscere cū vrina vel aceto distillato, & cum bullierit mitte corpus, ablutio fiat in vase metalli.

In xxj. capitulo agit de vrina distillanda, pōst de furno in quo debet distillari, & de inhumanda vrina, & ad quid valeat prima distillatio vrinæ, ad quid secunda.

In xxij. capitulo agit de sale armoniaco & eius solutione.

In vigesimotertio capitulo agit de sublimatione salis armoniaci sublimandi ad minus bis vel ter.

In vigesimoquarto capitulo agit de sublimatione auripigmenti: & citrinum sublimetur, & quod est sublimatum dicitur auripigmentum rubeum: per girgunzos & auripigmentum rubeum, intelligas ignem in libris meis: & agit de oculo hominis, & oculo canis, & oculo sine oculo de oculo.

In vigesimoquinto capitulo agit de mercurio & eius effectu, & de luna facienda per botum sine alexir: post agit de sublimatione mercurij & eius ablutione in vase ferreo non stanno: & bulli per septē dies sexies in die: post agit de mortificatione mercurij in quo non est magna utilitas, & est magna difficultas: nam melius est sublimare: & agit de affatione mercurij: non indures nisi in olla ferrea rubea, id est valde calefacta ad ignem antequam ponas mercurium, & multum agit de induratione.

In vigesimosexto capitulo agit de arsenico sublimando.

In vigesimo septimo capitulo agit de sublimatione sulphuris & sublimetur citrinum, aludel sit bene coopertum terra magisterij: & quando trahis sit frigidum, & docet qualiter debet fieri caput aludeli: & nota quod hora magisterij est duę horę & dimidia diei 24. horarum. In

In vigesimo octavo capitulo agit de ablutione salis alcali.

In vigesimo nono capitulo agit de solutionibus omnium salium: sal armoniacum non computatur inter sales, sed inter spiritus: post docet quomodo fiat sal nitrum: post agit de solutione salis baurach, vitreolum, & alumē non soluitur, sed aquę eorum accipiuntur, & docet quomodo, & docet tres modos aluminis.

In trigesimo capitulo agit de corporibus albificandis, & ad quid valet calx solis dealbata, & agit de igne cœli, de igne terræ, de igne maris, & fiat opus in vase vitreo.

In trigesimo primo capitulo tractat de plūbo alcofolis & plumbo alcali, & quomodo fiat mercurius de plumbo.

In xxxij. capitulo agit de electione omnium corporum, & prius de ære.

In trigesimo tertio capitulo tractat de electione spirituum, & prius de sale armoniaco.

*I N C I P I T D I C T I O
sexta, in cuius primo capitulo tractat de furnis magisterij.*

DIXIT Abuali Abincine: Incipio in nomine domini Dictionem sextam, & loquar qualiter debes operari, & præparare cor

m

pora, & sunt ibi xxxiiij. capitula: de lauare, de calce faciendo, & de omni præparamêto corporum, & de medicinis & spiritibus: & antequam incipiã dicere docebo te facere ollas, et furnos, & vasa, quę sunt necessaria, qualia debent esse, et modos earum. Et incipio cū virtute domini. Quãdo tu vis lauare corpus quodlibet, necesse est qđ vas sit de metallo ad modum bacilis latum, vt benè possis agitare: & necesse est habere in hoc magnas diuitias, vnde facias & perficias opus, ollas in suū modū, & furnos in suū modū, & vnū quodq; in suū modū. Furnū ad calcinandū facias ita: In longitudine sit 4. palmarum, in latitudine duarū, & triū in altitudine: in longitudine habeat duo foramina ita qđ fumus siue flāma ascendat per ea, & ollę possint ibi mitti: & foramē vnde ignis mittitur sit latum, ita tamen vt ignis attingat ad ollas. Hic furnus est ad p̄ faciendū calcē, & ad sublimandū. Modò dicā tibi furnū distillationis. Fac furnū in longitudine palmarū v. & triū in latitudine, & altitudine palmarum quatuor, & mittes in medio lanā primam quā ignis consumere non possit, & facies foramen subtus lanā, vnde magnum mittas ignem: & mitte super lanā tres cucurbitas de metallo, & quando vis distillare vrinam puerorum, aut salem armoniacū, mittes super cucurbitas coopertorium cum alembic. Et si vis corpora sublimare, erunt si

ne

ne alembic : sed ppter mercurium fit aludel
 de metallo . Oliæ quas debes facere per ad
 ad calcē sint in hunc modū, sint quadratæ, &
 coctæ de terra rubea, non sint multū grādes:
 facies ora magna per quæ possint firmari in
 furno, & magis sint ollæ latę in fundo, q̄ in su
 periori parte, & multas fac de eis. Modò di
 cā tibi furnum vbi diuidas lapides per 4. ele
 menta: fac furnū xxx. palmarum in longitu
 dine, in latitudine palmorum vj. & trium in
 altitudine, & fac eum de lanis, & fac ozellas
 super lanas in latitudine palmi & medij: & i
 pte ozellæ sint apertæ à parte inferiori, &
 clausæ desuper, & mittas ibi cucurbitas xv.
 & inter cucurbitam & cucurbitam palmus v
 nus: vna vt porrigat vasum ad ozellas, & ex
 alia parte aliam vel aliæ similiter, & imple
 quod est vacuum inter vtrunque de cinere,
 & mitte ignem à parte inferiori, & distilla
 bitur. Sed habeas vasa de metalla ad mo
 dum deferata per soluere & seruare rem so
 lutam, & inceratam: & aludelos quos facies
 debes facere in multis modis, paruos, ma
 gnos, cum amplis oris & strictis: sed maior
 pars illorum debet esse cum amplis o
 ris: ideo quod quicquid sublima
 tur, ibi omnino sublime
 tur. Intelli
 ge.

De ablutione cupri.

Cap. I.

DIXIT Abuali Abincine : In hoc capitulo tractabo de ablutione cupri : ideo abluatur cuprum , vt munde- tur ab immundicijs : Et acci- pe illud cuprum quod nondum fuit opera- tum , ideo quia nondum recepit immundi- tiam : & sicut dixi , melius est vt accipias cum signis quæ tibi dixi , & funde eum ter , & fran- ge eum , per partes in grossitudine morabût , & de duobus morabunt : & bulli eum in sale communi : & in aceto per tres dies , & in vri- na puerorum per diem vnum : & vide quia quando erit bullitum vt abstrahas : quia si non fieret viride propter fortitudinem ace- ti , aut propter fortitudinem salis , aut ppter fortitudinem vrinæ : & terge eum cum pan- no lineo , & sit bene mundatum : & ita facies quoties bullies , & quoties iacies in vrina puerorum . Et scias quòd lauamentum de cupro non est propter aliud , nisi vt munde- tur ab immunditia sua : & cuprum leuius mu- tari potest in argento , quàm alia corpora : & ideo dicam tibi lauamentum per ad corpus scilicet maius alexir , & per ad fermentum , scilicet corpus minus , & per argentum : & mutabo lauaciones in ponderibus & in spe- ciebus , non propter aliud , nisi ad subliman- dum

dum sensum puerorum : Accipe de eupro tres libras, & de sale armoniaco libram semis, de sale communi similiter, de aceto libram vnam. Solue sales, & misce cum aceto, & libram vnam de vrina puerorum, & bulli per dies quatuor quater in die, sicut docuisti: & hoc est per ad corpus. Aliud lauamentum : Accipe de cupro quinque libras, seminis artozongis drachmas duas, salis gemmæ libras duas, vnam aceti libram, aquæ falsæ libram vnam : solue sales in ista aqua, & commisce totum, & bulli per biduum: & vnaquaque die terge fortiter sicut dixi : hoc est per ad fermentum.

Alia ablutio cupri.

Quæ fiat ita, quòd corpora coniungantur cum spiritibus, ita quod sit totum fermentum vel elementum. Hoc lauamentum quod modo dicam tibi, est melius alijs : Accipe de cupro quatuor libras, laua cum aceto bis in die, & pone ibi de sale minuto, & laua eum cum vrina puerorum, & terge cum lana. Ego non dico tibi ista lauamenta quòd tu facias de istis aliquod lauamentum simplex, nisi vbi misceas medicinas vnus lauamenti cum medicinis alterius lauamenti, & sit lauamentum compositum secundum tuum arbitrium : nec omnes ponas quas dico, nec omnes dimittas, & ponderes cum tuo sensu :

quia ista lauamenta sunt sicut verba : non quod tu simpliciter opereris de eis. Lauamentum ad cuprum , solue salis nitri lib. i. accipe aceti lib. ij. vrinæ puerorum distillatę mediam librã, de cupro quinque lib. bulli per tres dies ter in die, & deinceps sufficiant tibi lauamenta: & hæc sunt ad primam ablu-tionem , quia satis dixi tibi , & per temetipsum operare. Dixi tibi, quia magis subtilitas est in hoc opere, & est necesse habere subtilem sensum , & magnas diuitias illi , qui ex hoc opere operatur : quia debet præparare corpora, ita quod quando spiritus coniunguntur cum eis , nullam inueniant immundiciã. In ipsa hora est sponsalitiū bonum , quãdo benè conueniunt vir & vxor , & non fugit vnus ab alio , & si frangit vnusquisque sociam suam, & hoc est bonum sponsalitiū: sed quando vis fermentare, vide quod non misceas opus petræ cum alia petra : & misce benè elementa lapidis cum fermento, vt totum sit fermentum vel elementum.

De elixir lunæ & de quæstione filij, quòd non potest intelligere verba patris & de solutione quæstionis.

In alexir lunæ si vis illam facere de cupro, fac ita: Mitte ibi terram & aerem, & aurum vitium, & fermentum lunæ, & calcem cupri benè præparatam , & totum commisce , & hæc est alexir lunæ. Quando vis proijcere super corpus

corpus, laua corpus, & fac illud calcē, & præpara eum: quia melius conuenient cum eo, & sine eo satis conuenient hoc modo. Quando iaciunt fermentum, postea alexir, postea fermentum ad alexir solis, mitte ignem, aerem, aquam, terram, & fermentum solis, & calcem de plumbo præparatam: tamen si est corpus de plumbo: sin autem mitte cum illis quodcunq; corpus operaberis, & cōmisce totum: & habe de plūbo abluto, & fac calcē, & præpara si cum illo opereris, & iacta desuper de alexir, & de fermento: de alexir non ideo dico, quod non iungeretur etiam si non esset ablutū & calcinatū. Dixit Abuzalemi ad Abuali. Dicis mihi verba quæ non possum intelligere: quia in alio loco dicis, mitte fermentum in alexir. & dicis iacta alexir, postea fermentum, postea alexir. Ergo ego quō potero abstrahere fermentū de alexir, postq̄ commixtum fuerit? Dixit pater, si ita intelligas de cætero in hijs quæ tibi locutus fuero tibi melius esset, quod nunquam videres librū istū. Et nōne dixi tibi, quod non intelligeres lauamēta ad calces ad præparādū simpliciter? Sed dixi tibi p̄ verbū, qd̄ tu misceas vnū lauamentū vel calcē cū alio, & ponderes ea cū tuo sensu. Et quando dico tibi quod misceas fermentum cum alexir facere debes: quia alexir non est aliud, nisi res mixta de corpore minori, & spiritibus, & fermento, non

quod alexir sit in partem, & fermentum in partem, & hoc quod dixi tibi iacta alexir postea fermentum, postea alexir. Dixi tibi propter hoc quod quando habes elemēta in parte, & fermentum in aliam partem, & calcem illius corporis cum mercurio in aliam partem: ideo dixi tibi, iacta calcem cum mercurio, iacta fermentum super maius corpus, ut iactares fermentum: & quando dixi tibi ut iactares alexir, dixi tibi quod iactares quatuor elementa. Dixit filius, ergo verbum tuum est quod necessariam habemus in alexir calcem præparatā de quocunq; corpore sit, & sup illud corpus minimū debemus pijcere, et molere illā alexir, & fiet calx illa spiritus. Dixit Abuali verū est, qđ ita dixi tibi. Dixit filius: Quę differentiæ erunt inter illas, & quę magis valebit, aut illa cum qua mixtū est alexir cum fermento & mercurio & calce, aut illa quæ non est mixta? sed mercurius est in parte: & calx & fermētū in parte, & alexir in parte? Dixit Abuali: Ego dicam differentiā q̄ est inter illa, & quæ magis valebit: primā alexir potes portare in omni re, & etiā in vna sola: quæ est cōfecta de omnib; medicinis: & bene potes cōmēdare, id est incorporare cū maiori corpore. & secūdam nō potes portare nisi in tribus rebus, & est sicut species electuarij, qñ sunt puluerizatæ: quæ quando vis cōficere primō iactas vnā, postea aliā, postea tertiam: vel

vel si vis cōficias et proijcias totas simul mixtas: et de prima alexir proijcias super quod aīs corpus, et venies ad illud quod optas: et si proijcias puluerem de vno solo et non alio, nihil valet: et ideo verum est, quia magis valet electuarium confectum ex pulueribus simul mixtis, quàm illud quod non est confectum, et magis valet quando est confectum, et comedis, quàm quando est tantum puluerizatum: sed feci istud secundum electuarium propter subtiliandum sensum tuum, et quòd homines habeāt de vno quoquo modo. Intellige: et Deus concedat tibi cor. Intellige.

De vita alexir, & de rebus quæ intrant in eo.

Tu scis, quòd iustum esset, quòd nihil dicerem tibi: quia multotiens, dehonestasti me: & voluisti percutere me: sed ego dilexite, sicut bonus pater dilexit filium suum bonum: ideo dicam tibi quantum viuit alexir cum subtilitate magna: & dicam tibi perfectè. In alexir Solis intrant vij. res, aer, aqua, ignis & terra, fermentum Solis, & calx de quocunque corpore sit, & mercurius rubeus. Modò dicam tibi quantum debet viuere: & ideo dicam tibi, quia nusquam inuenires librum istum: quia multi Philosophi fuerunt ante me, et locuti fuerunt de hoc opere: ego explanavi, & melioravi quod ipsi locuti fuerunt, & feci librum istum: vt vi-

deas, legas: quia lapis hominis intrat in hoc magisterio. Dicam tibi vitam hominis, quæ est de lxxxiiij. annis vsq; ad centum xx. plus est cxx. minus lxxxiiij. Et quia fermentum solis durat in æternum, non diximus de vita eius: verum est quòd mercurius durat per xc. annos, sicut Aristotel. & Abunezar magister noster dixerunt in libro post Naturam: quia miserunt vnicuiq; corpori vitâ suam: miserunt homini cxx. & mercurio xc. plumbo lxxv. cupro l. stanno lxxiiij. gallinis iij. gallo xij. equo xxi. & ad minus xij. ad linum xiiij. & plus xxiiij.

De vita alexiris Solis.

Modò dicam tibi planius: Homo vsq; ad l. annos crescit in totis viribus suis, & in corpore suo vsq; ad xxiiij. Equus crescit viribus suis vsque ad xij. annos, & in corpore suo vsque ad v. Gallina vsq; xviiij. menses. Linum crescit in quatuor mensibus, & in corpore suo tribus mensibus: & quia vita hominis est cxx. annos: ergo lapis hominis debet vivere cxx. annos. Et quâuis fermentum solis omni tēpore duret, tamen nō auget in eo nec minuit, & cuprum durat lxxv. & sunt inter petram & cuprum clxxxv. anni. Mercurius vivit l. annos: & sunt inter cuprum & petram, & mercurium ccxxxv. anni. Minuit in combustionē ignis viginti quinque dies, & viginti

ginti quinque horas, & totidem puncti, & totidem secundi, & totidem tertij, & totidem quarti, & totidem quinti, & totidem sexti: & ita vsq; non habet finē. Minuit in statione Solis tres menses & duos dies, & tres dies, & tres punctos, & tres secundos, & tres tertios, & tres quartos, & tres quintos, & sic vsque non habet finem. Minuit in statione aeris triginta duos annos, triginta duos menses, triginta duos dies, triginta duas horas, triginta duos punctos, xxxij. secundos, xxxij. tertios, xxxij. quartos: & sic vsque non habet finem. Ergo vita de alexir Solis est cc. & vnus annus & medius, & tres dies, & quartam partem diei. Circulus Solis est paruus in vno anno minus tres dies, & quarta parte diei, & cursus suus medius viginti octo anni, & cursus suus grandis septuagintanouem anni & dimidius, & magis grandis mille quingenti anni. Adiunge super primum, & sunt mille octingenti anni, & annus est de trecentis & sexaginta quatuor diebus, & quatuor horis, & sexaginta puncti, et lix. secundis, & dies est de viginti quatuor horis. Hora secundum Astronomianos sexaginta punctis, & secundum philosophos mille octoginta, & punctus est de sexaginta secundis, & secundus de sexaginta tertijs, & tertius de sexaginta quarris: & sic vsque non habet finem.

Iam scis vitam de alexir solis per magnam subtilitatem, & magnum ingenium.

De vita alexiris Lunæ.

Modò dicam tibi de alexir Lunæ: Vita Lunæ est minor quàm vita Solis, quantum minor est cursu cursus eius: minimus est de xxix. diebus & dimidio, et duas partes de hora, & lxxiij. punctis. Cursus maior xix. annis, cursus maximus mille tricentos & viginti dies: ergo vita eius est postquam au-geamus ibi vitam lapidum mille ducentis & viginti quinque annis. Annus Lunæ est de tricenis & quinquaginta quatuor dieb. & octo horis, et octingentis lxxvj. punctis et de mille octingentis punctis in hora. Et mensis eius est de xxix. diebus, & dimidio, & duabus partib. horæ, & delxxiij. punctis.

De vita lapidum post abscissionem de loco suo.

Modò dicemus quantum durant lapides postquã abscinduntur de loco suo. Herbalis durat xxx. annos, quando diuiditur per quatuor elementa. Antequã diuidatur per quatuor elementa vsq; ad sex hebdomadas operare eam, & deinceps non: quia non esset utilis. Vitalis postquam extraxeris de loco suo, & antequam diuidas per quatuor elementa, est vita eius xv. dies, et deinceps nõ opereris de ea: quia nihil valeret, & quando diui-

diuiditur per quatuor elementa, est vita eius xij. annorum. Lapis naturalis vsque ad vnum mensem antequam diuidatur per 4. elementa durat, & quando diuiditur est vita eius xv. annorum.

De vita aliorum lapidum.

Modò dicam tibi de aquis. Aqua petræ herbalis durat per quatuor annos, aer eius per septem annos, ignis eius per quindecim annos, terra eius per tres annos, & sunt triginta anni. Aqua lapidis animalis durat per tres annos, aer eius per quatuor annos, ignis eius per quinque annos, terra eius non mittitur in numerum, & sunt duodecim anni. Aqua lapidis naturalis durat per tres annos & dimidium, aer eius per quatuor annos & dimidium, terra eius per septem annos, ignis eius non enumeratur, & sunt anni quindecim. Et de hora in antea quando mittis opus tuum subtus stercus, ab illa in antea incipis operari.

De vita calcis cupri: & plumbo & sale armoniaco: et stercoris equi.

Dixit Abuzalemi patri suo: Refecisti me, quia dixisti mihi vitam de alexiris: Modò si placet dic mihi aliarum rerum. Respondit pater filio suo, & dixit: Scias quòd vita cal-

cis cupri est xxv. anni, & sublimata l. anni, & subtus stercus iij. anni, & quando facis calcem, cum statim operata fuerit, confestim mitte subtus stercus: fac foueas subtus terram in profundum palmum & medium, & mitte in fundo eius stercus equinum, & accipe pannum lineum & firma eum super os foueæ, vt non cadat ibi puluis, aut aliquid aliud: & quando aliquid volueris ibi mittere, mitte: sed bene cooperi cum panno lineo, & sunt qui cooperiunt vas suum cū panno lineo, & mittunt in foueā. Et vita plumbi calcinati est xij. annorum, & sublimati xl. annorum, & subtus stercus iij. annorum. Vita fals armoniaci soluti iij. annorum, vita vrine puerorum solutæ vnus anni, vita stercoris equini trium annorum in hora qua incipit operari: & scias quòd vita istarum rerum est quòd tu cognoscas in eis totum peioramentum, sed natura peioratur in eis.

De vitapium azoc, & de potatione sanguinis.

Dixit Abuali ad Abuzalemi: Tu occidisti puerum tum Azoc, & non indicasti mihi, & fecisti transitum per viam, & ducebas eum, & abstraxisti ab eo sanguinem: ideo dico tibi quòd debes bibere de sanguine in die 3. vncias, & nocte vnciam & mediam, in mane vnam vnciam, ad medium diem duas vncias, & de prima nocte vnam vnciam, & in media nocte mediã vnciam. Dealba mercurium,

curiū, & indura (hîc dixi tibi magnum mendacium) & habebis bonum argentum.

De calce cupri, & cur faciunt calcem.

Cap. II.

Dixit Abuali Abincine: In hoc dicam tibi de calce cupri: & antequam hoc incipiam dicere, dicam tibi magnum magisterium: cur faciunt calces, & cur lauant, & cur sublimât. Primam lauationem faciunt sc. pro auferre immunditiam eius. Calcem faciunt vt redeant in naturam suam pristinam, & vt redeant de natura in naturam, vt alleuietur: & colligit ibi combustionem: & de corpore minori debes facere calcem, & lauare, & sublimare, & totum præparare: modò dicam tibi diuide corpus tuum ab anima tua.

De calce cupri et signis eius si est bene coctum.

Dicam tibi de calcibus: Calx subintelligitur puluis, & est verbum Græcum, & secundum aliâ linguam calx intelligitur confusio: magis valet intelligere confusionem, quàm puluerem. Ad alexir solis ad fermentum accipe de calce hoc modo facta. Accipe cuprum & frange per partes in grossitudine trium vel quatuor morabunt, & fac tabulas ex eo in latitudine trium digitorum, in longitudine sex, & facies ollam in eundem modum, & accipe de auripigméto pulverizato & sublimato, & de vtroque pon-

dere æqualia : & accipe de cupro quatuor libras, & de sulphure & auripigmento vnā libram, mitte de puluere subtus tabulam in fundo ollæ, et super tabulam pone de eo puluere, & ita facias per omnes tabulas vsque quo abundet, et cooperi ollam cum coopertorio suo, & terra magisterij, et mitte in furno calcis, & da ignem ad magis per x. & viij. horas, ad minus per xij. Et tu debes aspiciere calcem cum istis temporibus, quæ tibi dedimus et dabimus: et si non est bene cocta; quòd iterum recoquas, et si multum cocta, quòd prepares sicut nostibi dicemus. Signa vniuscuiusque æris si bene sit coctum sunt hæc.

Hæc signa sunt Philosophorum.

Accipe cuprum quod putas calcem esse in manu, & ideo dicit tibi putas, quia non cognoscis illud bene: quia omne quod putat homo, bene non scit, et preme cum duabus manibus, et si citò frangatur, et sit magna fractura, est coctum nimium: et si tardè frangatur, et rubeum in fractura, est bonum.

Signum aliud.

Accipe de eo, et terge, et frica cum eo vnguem: et si rubescat vnguis, est bonum, et non recoquas ignem eum: & si vides quòd non frangatur, et sonum faciat, remansit in eo parum ad coquendū: et quando vis eum recoquere hoc modo facias: Puluerem saluum

uum

um quem fecisti diuide in octo partibus, & octauam partem ibi mitte de eodem puluere quem fecisti: & postea recoque ad magis per 8. horas, ad minus per sex horas.

Calx de cupro obscure assignata per Geometriam ad fermentum solis.

Accipe de cupro vij. libras, & fac eum rotundum ad modum cannæ: & intus vanum in longitudine vnus palmi, & duorum digitorum, & grositudo eius sit octo morabūt: ita fac omne cuprum, & accipe de auripigmento sublimato, & de sulphure sublimato de vnoquoq; librā & semis, & fac in hunc modum: Vas quod sit rotundum, & in longitudine circuli tres palmas, & habeat palmum vnum in amplitudine, vt probatur in Geometria: quia hoc quod habet 3. palmos in rotunditate, habet palmum vnum in amplitudine: & adhuc magis in Geometria: quia totus circulus vbi mittitur quadrangulus quod sint partes eius æquales, & quod faciat in medio quadranguli regulam, & veniat in medio quadranguli, & habebit in ipsa regula vnam partem & duas quintas de parte quadranguli: & habet in omni circulo de vna parte quadranguli quatuor partes, & vnam quintam de parte quadranguli.

Et modò dicam tibi per Geometrica: quomodo facies in pōderibus regula ad album:

Terra, quadrangulus, aqua, aer & spiritus, & fermentum, & circulus, corpus præparatum. Et modò dicam tibi aliud. Fac circulum, & diuide de eo v. partes æquales, & fac de illis partibus xij. & habebis circulum de eis: computa i. ij. iij. iiij. & v. & quinque infra quinque sunt viginti quinque, & computa j. ij. iij. & vsque ad xij. & xij. sunt cxi. & quatuor. Nomina xxv. de cxliij. veniunt quinta, & quinta de quinta, & quinta & 4. quintas de quinta quinta, de quinta de eo ascendit de quinque infra quinque: quia verum est quod totum quintanum partes æquales quando intrat in circulo. Regula quæ diuidit circulum per mediũ æquale non diuidit quintatum per medium æquale, sed diuidit in puncto & quatuor octauas, & media octaua de parte inferiori, & habet. Regula de parte quintata duo, & octaua de octaua, de vna parte de quinque: ergo venit totus circulus vj. & vj. octauas de octaua, de octaua de octaua.

Aliam.

Per ad solem regula: Terræ quatuor partes, ignis, aer, aqua, fermentum cum spiritu, circulum per corpus.

Per de calce Geometricè & obscurè.

Sed tu vide, quòd in opere dealbo non sublimes mercurium cū vitreolo, nec cum salibus

salibus vllis, nisi cum sale armoniaco mortificato, & si singulariter sublimabis, magis valebit opus tuum, sicut ego didici de Abimazer magistro meo. Quod dixi tibi de quinto in quinto, modò dicam tibi de sexto in sexto. Verum est quòd totum hoc quod habet sex in medio, habet in circulo de octodecim, & est regula de sextato duo, & 4. quintas de sexto: ergo habet in circulo octo, & duo quinta de sexta. Ideo debes facere ollam in longitudine trium palmorum, in latitudine vnus palmi, & quòd virgæ exeat de olla, quòd transeant de parte in partem: ideo, vt possint ibi mitti virgæ concauæ, quas fecimus de cupro ad modum cannae: si est trium palmorum sint ibi sex: si est quatuor palmorum sint ibi nouem: si est de quinque, duodecim, si est de sex, xv. & hic est lapis de lapide, & mitte ignem per xxij. ad minus per septendecim.

De calce ad lunã cum salib. et de aqua parabolicè.

Calx ad fermenta de albis: dicam tibi modò mendacium: quia in hac dictione nondum tibi dixi mendacium. Leuius te saturabo de aqua quàm de vino: & melius forũ habebitur de aqua quàm de vino, & magis tibi valet aqua quàm vinum: & de aqua te satura de vino non cures. Videbis aquam per rigum currere, vinum per cannellam dolij:

Accipe aquam, & vinum dimitte, si aliquid intelligis, intellige. Accipe de cupro ablato pondus vnum, de sale armoniaco, de sale nitro, de vnoquoque medium pondus, per ad album non mittas de sulphure, nec de auripigmento: per ad rubeum mittas, fac cuprum in modum Mosabetinorum, quod habet in grossitudine digiti vnum, & fac ollam rotundam in eundem modum: primum cocta ad solem, postea ad ignem, & imple ollam, inter folia mittes salem, donec sit plena olla. Fac clibanum ita quod tota olla vadat inferius, & non appareat superius, & facies foramina per circulum ollae, sed non pertranseant, ut per ipsa transeat calor, & coque ad magis per viginti quatuor horas, ad minus per viginti duas horas: quia oportet plus decoqui calcem salis, quam calx de sulphure & de auripigmento.

Calx ad fermentum lunae de coloribus, et de mercurio quod non sit rugialis.

Accipe de cupro duas libras & semis, de nitro, de gemma, de armoniaco, de vnoquoque tres uncias & semis: fac de cupro laminas ad modum digiti, & mitte in olla cocta ad Solem, & coque cum testis auellanarum, & de castaneis, ad magis per viginti octo horas, ad minus per nouendecim horas. Reiterabo de nitro, & de cognitione eius
secun-

secundum Philosophos naturales intellige. Tres sunt colores, color albus, citrinus & niger, diuide, præpara, mallea, sublima, mortifica: misce ad pondus rectum, potes proijcere vnum super viginti quinque. Accipe vitrum, id est mercurium, pone ad aurem, & percipe si sonat quando proijcitur superius liquefactum, aut qualem faciat sonitum: & quando proijcias super ignem, scilicet super æs, si rugiat est rugialis: propterea labora sublimando vel indurando, donec non rugiat: non tamen desicces omnino suam humiditatem, dixi tibi alexir, si intelligis.

Calx de cupro ad sponsalium solis et eius tentamentis.

Accipe auripigmentum sublimatum, & sulphur, de vnoquoque mediam vnciam: fac de cupro anulos, & imple de puluere, & mitte in olla cocta ad umbram, i. ad solem, ad magis per xvij. horas, ad minus per xij. De lx. punctis secundum philosophos hora, de mille & xc. punctis secundum magistros. Signa cupri cocti per ad solem proijce in acetum, si soluatur coctum est, sin autem, non: ad magis sit in aceto per xx. horas, ad minus per x. & viij. & non extimes, quod si soluatur tu inuenias ipsum solutum, sed quando tentabis inuenies solutum.

Calx ad sponfalitium Lune.

Accipe de cera rubea, de illa quæ non est indurata, & iunge propè de auripigmento, & projice super x. de cupro, & videbis mirabilia. In zapos est magnum mirabile ei qui intelligere potest, quòd diuidat per quatuor elementa, & quòd iungat cum isto sponfalitio de cupro xxv. vncias, de sale armoniaco soluto tantundem: bulliat per xxxv. horas ad minus: ad magis per xxxix. mitte in fimo, & præpara sicut dicemus, & non mitas virgas de alchizaron, nec grana de mirris, neque hîc, neque ad indurandum mercurium.

De preparatione cupri ad Solem. Præparamentum corporis.

Calx cupri ad corpus Solis in cupro, quâdo ingreditur rem calidâ, & delet vim suam: & diminuit per vigorem caloris, & frangit partes: ideo quando vis cremare cum calida re, citò crematur: & quando sunt frigida non potest ibi capere calx: & non crematur tam citò: verum est quòd sulphur & auripigmentum sunt bene calidiora in hoc magisterio, absque igne: quia ignis domat omnia corpora: ideo quod potes facere in hoc magisterio cum sulphure & auripigmento, fac, & non cum alijs. Accipe de cupro quinque libras: vnaquæque libra sit de tringinta

ginta sex vncijs . Accipe de auripigmento sublimato, & de sulphure sublimato, & de sale armoniaco sublimato, & de sale alcali albefacto: de vno quoque mediam libram, & fit libra de xxxvj. vncijs : mitte in ollam rotundam coctam ad ignem, & fac cuprum, laminas in grossitudine vnus digiti, & fac cli banum in hunc modum rotundum decem palmos, in circulo & medio fit olla posita, ita quòd nihil appareat ab ea, & mitte ignem per quadraginta horas, & ignis sit flamma absque carbone : ideo, quia capiat omnes partes: quia carbo non potest capere omnes suas partes.

Calx ad corpus Solis Geometricè & obscure.

Accipe de cupro libras decem, de auripigmento & sale armoniaco : de vnoquoque libram & semis: præparetur cuprum: ita fac de eo virgas de palmo in longitudine in grosso duorum digitorum, & habe ollam coctam ad solem, in circuitu quinque palmorum, in amplo palmum vnum, & duas partes palmi, quòd eueniat quadrangulus de duodecim partibus, de vnaquaque palmum vnum, & duas partes habeat in circulo sedecim palmos, nec magis nec minus: quia quando mittis duodecim partes, et habeat

in vnaqua; palmum vnum & duas partes, habet in circulo xyj. palmos: quia multiplicat duas tertias in xij. & eueniunt octo & xij quod habes eueniunt xx. aufer 4. remanent xvj. Intellige quæ tibi dico: quia Aristoteles dicit: quia nemo potest scire quadrangulum facere rotundum, nec de rotundo facere quadrangulum: sed tamen dicit, quod potest fieri, hoc scias: ideo intellige quæ dixi tibi, & dicam in nomine Domini.

Sub nomine calcis de vero lapide Geometricè, et obscure.

Omnes Seniores de Geometria dicunt, quod regula de medio est circulus, tres partes de ea, & septendecim partes de nouendecim, de vno de triginta: & dicunt quadranguli. Quid est quadrangulus? Quadrangulus est quod habet computa in sua spatula rot, quot habet in vnaquaque aliarum spatularum: verbi gratia per Geometriam fac circulum, & scribe in centro alef, & in parte vbi possunt cõpassum, scribe, gim, & immedietate circuli b. ergo tantum est de alef ad gim. quantum de alis ad b. & scribe in quarta parte circuli del. & in alia parte e. ergo tantum est de alef ad b. quantum de alef ad gim. aut de alef ad e. aut de alef ad del.

del. Habe regulam rectam & vadat de b ad del, & alia de del ad e, & alia de e ad gim, & alia de gim. ad del: & alia regula per alium modum quartatum, & in vno quarto scribe zé. & sit quartū illud immedietate alius quarti: & in alia parte quarti scribe a, & in tertia scribe tha, & in quarta scribe hē, & regula de zen. ad a. & de a. ad tha: & de tha ad hen, & sunt partes æquales. Et fac alium quadrangulum: & sit per quartum de primo, et per medium de secundo: primum vbi est alef, gim: b. del. secundum vbi est zai. a. tha. hē. et pone in quatuor angulis in vno. chof. in alio lem. et in alio num. in alio non. et tantum habet de alef. ad gim: quantum de chof ad lem. & tantum habet de zai. ad a, quantū de num ad non: computa tertium, & sit cornu super octauum de primo, & quartum de secundo: & scribe in vno quarto cui & alio quarto hain. & in tertio quarto fe. & in quarto zad. & tantum est de alef ad gim. quantum habet de fcin ad hain. & tantū est de tha. ad hie: quantum est de fe ad zad. Computa quadrangulos inuenies eos tres. Multiplica tres infra quatuor, & inuenies duodecim. Computa trinarios, et inuenies duodecim. eat compassus de super, & inuenies quod tangit vnūquemq; trinarium. Ergo probauimus: quod de xij. quadrangulis euenit rotundum: quia ru scis, quod hain. num. be. hie. eueniant.

chefcafhain. Compone ibi magisterium in primo puncto compassi. ita sicut primum punctum compassi est mater totius circuli, ita lapis est mater totius magisterij: & pone per petram alef. & per quatuor elementa gim b. del. he. & propter spiritum zai. & per septem sales. ha. tha. hie. chef. lem. num. non. et per frumentum, & corpus et mercurium. Schin. hai. se: et per totum aliud zad. da xxv. horas ad coquendum, & intellige, et habebis bonam calcem.

De calce cupri cum salibus.

Accipe cupri pondus vnum, salis nitri, salis armoniaci, aquam de aquila, de vno quoque quartam ponderis, coque per viginti-quinque horas. Intellige vnamquamque horam per totum istum librum, de cxxxv. punctis eueniunt de horis nostri diei, de viginti-quatuor horis: inter diem & noctem duæ hora & quarta. Et intellige quæ dixi, & ne obliuiscaris: iam probaui per geometriam hoc magisterium: & quod quadrangulus vertitur in circulum. Modò dicam tibi quod remansit de calcibus cupri sine labore.

Filius rogat patrem quòd dicat apertius ad sponsalium auri.

Dixit Abuzalemi ad Abuali patrem suum: pater dic mihi quod dicis planè. Dixit Abuali: Iacob, quod tibi dixi non est graue, sed vltèrius intellige. Accipe de cupro tria pon-

pondera, de auripigmento sublimato medium pondus, de sulphure sublimato medium pondus: fac in grositudine de quatuor morabunt, in longitudine medij palmi: in amplo trium digitorum: fac ollam in eundem modum, & mitte sicut scis, & coque per viginti quinque horas: & vide quod omnes horas scias per abstrolabium, vt non minuas, nec addas in eis: & aliter non valeret, & intellige quæ dico.

Calx ad sponsalium lunæ, & de correctione patris.

Mando tibi, castigo, quod non opereris cuprum ad aurum, nec plumbum ad argentum: operare hoc modo, & non errabis. Accipe cuprum vnum, & quartam partem de quinta pondera, salis armoniaci sublimati medium pondus, & quartam partem de quinta pondera. Intellige quæ dixi: salis gemme vnum pondus: fac in modum banzolæ, & sepeli in puluere saluum in olla rotunda ad ignem cocta per xxxvj. horas, & trahe & calidum bene mitte in fimo, & vide quod non permittas cuprum infrigidari: & videas si est coctum. Sed dum est calidum, videas si est coctum: quia si non videris dum est calidum, & forte permittas refrigerari, non poteris eum reducere vt bene coquatur, nisi cum magno labore.

Ascende astrolabium cum horis, & non errabis: & si erraueris, hoc modo emendabis. Mitte de quocunq; puluere duas tertias

cum illo puluere qui ibi erat, sed prius pista puluerem cum primo puluere in marmore, & vide quod remaneat de combusto sale in laminis cupri, & præpara tabulas cupri sicut prius erant: & quando mittis in fimo, stet ibi per duos dies, & noctem vnâ, & postea pista.

Calx ad sponsalitiū solis.

Accipe cupri lauati pondus vnum, sulphuris sublimati, et atripigmenti sublimati de vnoquoque quartam ponderis, salis armoniaci quintam ponderis, fac ad modum de banzalis, et plana eas benè, & mitte ad coquendum in olla quadrata ad magis per xv. horas, ad minus per x. horas.

De vero lapide sub obscuris nominibus.

Accipe de carne abluta, et de carne falsata, et de carne putrida, et de carne quæ est sine colore, et de carne quæ non est caro, de vnoquoque vnum pondus, fac inde aerem, aquam, ignem, et terram, et calcem, et fermentum, et sponsalitiū: et projice vnum super centum, et centum super decem millia, et decem millia, super centum millia; et centum millia, super decem mille millia. Intelliges si habes cor.

De vero magisterio enigmaticæ.

Accipe de herba quæ non est herba, & indure.

dureſce ſicut oportet, & proijce, id eſt ſuper xij. cum quinta parte de carne ſalla, et cum decima parte de carne abluta: nares tortas fac rectas, & groſſas fac tenues, & longas fac curtas, et habebis magiſterium.

De calce cupri: & quomodo debeas facere ignem in furno.

Accipe ſal nitrum et ſal armoniacum, de vnoquoque vnum pondus: & quartam partem ponderis de baurac hermini: piſta & miſce, et fac cuprum in groſſitudine vnus digiti, in latitudine vnus manus, & fac ollá cum tribus angulis, & capiant ibi duas palmas de manibus, & in longitudine ſexdecim digitorum cocta ad ſolem, & mitte ſuper clibanum factum in eundem modum, et coque ad magis per xxv. horas, ad minus per xxj horam. Et non fui auſus exire de computo multiplicato de ſanis, & modò intellige, & vide quæ tibi dicam: Quando facis clibanum ad calcem faciendam, vide quòd non ſit ita quòd flamma poſſit inde procedere, nec tu poſſis inde videre ignem, niſi illum quem tu mittis deorſum: ſed ita ſit ſuperius lutatum, quòd nemo videat ipſum: quia ſi flamma procederet, inde totus ignis amitteret vim ſuam, & non attingeret ad calcem, nec ingrederetur ibi de validudine ignis, & intellige, & Deus det tibi bonum intellectum.

Doctrina patris ad filium parabolice.

Dixit Abuali Abincine ad filium suum Abuzalemi : Iacob, sis tardus in opere tuo, & non festinus: quia qui festinat nihil videt, & qui tardat videt paulatim. Intellige signa, & non cures de prolixitate, quia prolixitas librorum peiorat super sapientes opus eorū. Et ego non detardabo te in multis verbis, sed dico tibi, quod prius ponas piper quam cānellam, & sefran antequam galangal. postquam desiccatum fuerit safran, quia aliter nō posset pistari, & non sustinebit calorem ignis, & non mittas piper in portulacas, nec safran in lactucas, & intellige quæ tibi dico.

Calx ad cuprum.

Accipe de cupro vnum pondus, salis armoniaci & auripigmenti, de vnoquoq; quartam vnius ponderis: fac tabulas & coquatur ad magis per viginti quinque horas, ad minus per quindecim horas. Quando facis solem, non infrigides: Quando facis lunam, non infrigides. Facies pondus de horis sicut tibi dixerim: & non facias mediam horam minus. Intellige quæ tibi dico de magisterijs, quia si forte infrigidetur cuprum: vix poterit postea redigi in calcem: nisi cum magno labore: & quando mittis ignem: iugiter ardeat, & nec per horam deficiat, & ita dicunt magistri quod iugiter ardeat, & nullo modo deficiat.

ficiat. Adhuc magis dicam tibi de calcibus: Quando mittis puluerem inter tabulam: vide quod vno modo mittas & non mittas magis in vno loco quàm in alio. Sed planum sit: vt totum hoc æs planè comburatur: & intellige quæ dico tibi de magisterio.

Calx cum salibus.

Dixit Abuali Abincine: Hæc calx est bona: & multum bona, qui facit eam benè. Dixit ei. Accipe de cupro dealbato cum aqua lapidis decies libram vnã, salis armoniaci soluti & sublimati mediam libram, salis nitri quartam partem librę. Accipe cuprum & fac in modum cascanellos vanos de intus, et pone intus puluerem: & postquam impleueris illos, pone illos super salem, & pone in olla vitreata ad ignem, sed sit cocta ad solem, & da ignem ad magis vigintiseptē horas & mediam, ad minus per viginti quinque horas & quartam. hæc est calx lunæ per ad fermentum: per ad sponsalitiũ: per ad paruum corpus, et ad magnum. Modò dicam tibi calcem solis bonam, sicut prædictam in suo modo.

Alia calx.

Accipe cuprũ bene ablutum, & fac in modum ditali, & accipe de sulphure sublimato ad pondus de medietate cupri: & de argento viuo sublimato quintam partem ponderis: mitte de eo in ditalibus, & quod remansit

de puluere, mitte in ollam vitreatam: & illa olla habeat quinque angulos, & in altitudine vj. digitos, in latitudine viij. digitos, in longitudine xij. digitos, & fac coopertorium ollæ in eisdem modis, & da ignem ad magis per vigintiseptem horas, ad minus per vigintiquatuor horas.

Philosophicè loquitur.

Accipe de aceto loto, de vino longo, de aqua curta, de melle stricto, de vnoquoque pondus vnum: hoc fac, et habebis bonum magisterium. Et vide quod calx prædicta ad lunam, quæ fit cassauellis: sit de cassauellis habentibus in grossum iunior: & in cupro vnde facies istam calcem debes ibi mittere de cornibus diaboli medietatem, de octaua parte ponderis, & intellige quæ dico.

De calce cupri ad lunam, & de calce plumbi ad solem.

Accipe de cupro tres libras, & mortifica eum calefactum & rubefactum in igne, in aqua lapidis xx. vices, & accipe de sale armoniaco præparato de vnoquoque singula pondera. Fac cuprum in modum de canna vana in grossitudine medij digiti, & vnus morabunt, & a c ollam cum virgis in talé modum, vt possis ibi mittere cuprum, & nullo modo potes facere cuprum melius, & per ad luná
fac

fac de cupro, & ad solem de plumbo, & mitte de virgis de prædicto cupro, postquam miseris de puluere salis intus & foris, & da ignem ad magis per vigintiocto horas, ad minus per vigintiduas horas: hæc est calx magistrorum, calx philosophorum. Intellige quæ tibi dico in parabolis: comede de safran multotiens, & cū hoc miserebitur tui Deus: dimitte safran, & adiuuet te Deus.

De ablutione cupri, & quare fit ablutio, & quid est.

Cap. III.

IN nomine Domini, dixit Abuali Abincine: Ego dixi quod loquerer in hoc capitulo de ablutione cupri. Primum dicam cur lauant, & quomodo, & qualiter. Ablutio cupri est quod minimæ partes ex eo se soluant, id est abluant, & ablutio reddit cuprum de alio colore, & de sua natura ad aliam naturam, quæ est in eo per vim: quia nos non quærimus aliud in hoc magisterio, nisi trahere rem ad aliam naturam, quæ est in ea, per vim: Et ablutio est tribus modis, scilicet ablutio exterius, & non intus: ablutio de intus, & non exterius, & ablutio vtriusque: & nos quærimus hîc vtramque ablutionem, scilicet ablutionem exterius & interius. Et nomen ablutionis quid est? Ablutio est quod aufer-

tur de alia re , sicut ablutio pannorum per auferendum , & ablutio argenti & auri permittere : quia lauamentum super pannum est accidentale , & lauamentum est partitio generalis super duas differentias: vna differentia est lauare corpus , et dare ei claritatem, & pulchritudinem, & auferre ei immunditiam. Differentia secunda est, lauare corpus, & dare pulchritudinem, & nihil auferre de eo : & in lauatione istius cupri quod nos volumus facere : volumus facere meliorem modum quem nos scire poterimus.

De tribus verbis quæ intrant in differentijs lauamentorum.

Modò dicamus quæ est melior differentia , & præmissa per naturam , & natura præmisit, et elegit de istis differentijs differentiam vltimam, & illa est melior omnibus alijs. Et hîc intrant tria verba, vnum verbum est lauamentum corporis per se ipsum deforis , & aliud lauare intus & exterius, & aliud mutare illud de sua natura ad aliam naturam. Intellexisti cur primum lauatur. Intellexisti cur fecimus eum calcem, & modò volumus eum iterum lauare: & nos lauamus eum vt benè mundetur de immundicia sua & redeat in colorem auriviui sicut fuit prius , quando se creauit in
ventre

ventre terræ : & partem sulphuris quod ibi remansit minuamus, & quod remansit faciamus bonum & clarum.

Quare lauatur cuprum.

Nos lauamus cuprum, ideo ut reueletur ibi natura auri viui, quæ est in eo, & quod sulphur se minuatur.

Loquitur filius patri.

Dixit Abuzalemi. Iacob Alchinili, ad patrem suum Alguazir : Alagel Abuali Abincine, filius Hauz, filius Xad, filius Xada, per mulierem quæ fuit de Auida.

Parabolicè loquitur de magisterio sanguinis.

Dixit quod quidam homo ingrediebatur ciuitatem, alio egrediente, & in manu sua cuprum deferente : cecidit cuprum, & percussit eum in digito pedis, & exiit sanguis. Dixit alius, hæc est ostensio quod adhuc exiet ex hoc digito res, quæ sciet adhuc quod erit cuprum. Dixit qui fecit librum author, hæc est inquisitio Xad : est inuentio Xada, cuprum Auida alexir : hoc est dicere, quod inueniet cuprum per alexir. Modò explanabo lauamenta.

*Cum quibus medicinis fiat ab-
lutio.*

Dixit Abuali Abincine: Lauamentum debet fieri cum fortioribus rebus, cum aqua falsa, cum vrina, cum sale gemma soluto, cum sale armoniaco soluto, & puluere salis nitri, & aqua lapidis: & cum multis alijs rebus quæ lauant per fortitudinem, sicut alumen, & similia: & tu debes magis lauare cum aqua falsa quàm cum alia: sicut cuprum quando facis eum calcem, non dimittas eum refrigerari ad uentum, quia citò frangerentur ollæ, sed calidum repone in fimo, sed ante facias eum puluerem: sed quia inhumatio fimi est antequàm ablutio, loquar prius de inhumatione fimi.

De humatione calcis, & quomodo debet fieri.

Fimus sit equinus & purus ab alio fimo, & sit collectus ad magis per vnum annum. Natura fimi est calida & sicca: & quia est calidus & siccus, ideo volumus mittere ad calcem calorem & siccitatem: ideo ut possit sufferre humiditatem & frigiditatem ablutio. Non ideo dico quin hoc lapide lauamus calidum & siccum, non sit in maiori parte: sed humiditas aeris dat humiditatem, & frigiditas terræ refrigerat.

Et

Et modò dicam qualiter debet fieri : Accipe calcem dum calida est: & pondera in mortario cupri, & mitte in panno lineo, & dum ponderas, misce cum vnaquaque libra ipsius calcis tres vncias salis armoniaci, & vnam vnciam salis gemmæ: & liga in panno lineo, ita quod puluis non sit ibi strictus, & permaneat ibi per duos dies & duas noctes: & habeat fimum superius & inferius, & tere & pondera.

Alia inhumatio.

ACCIPE cuprum factum in tabulis, & mitte in panno lineo, & sepeli in fimo: & sit ibi per quatuor dies & tot noctes: quia magis opus est, quod fortitudo fimi ingrediat in istud, quàm in aliud: hic multa superflua prætermisimus.

Geometricè loquitur.

Tres, & tres, & tres, & tres, sunt duodecim: & per duodecim vices duodecim sunt centum quadragintaquatuor: & per centum quadragintaquatuor vices centum & quadragintaquatuor: sunt xij. M. & ccc. lvj.

Expositio quarundam obscuritatum.

Cornua bouis sunt capilli & petra dura: cornua cerui sunt sanguis, & mollis: cornua rinocerontis sunt oua & petra mediana. In hoc quod dixi tibi, per quatuor vices tres:

hoc est dicere quòd de vnoquoque lapide prædicto facies quatuor elementa, scilicet ignem, aquam, terram, & aerem, & tres quæ complent xij. per pondera sunt. Et quod dixi tibi, xij. infra xij. sunt cxliiij. hoc est dicere quòd vnumquodque de xij super duodecim proijcias de corpore minori super maius: & quod dixi tibi de centum quadragintaquatuor, super centum quadragintaquatuor, est proiectio de hoc corpore super aliud corp⁹. & vbi inueneris gergozos, scias esse ignem. Disce quod tibi dixi, & non erres: & inhumationem cupri subtus fimum non dixi, nec mihi in nullo capitulo, quia est leuis: non ideo quia magnam vim habet, & est necessaria in magisterio.

Alia inhumatio.

Accipe de cupro duas libras, de sale nitro pistato mediam libram: misce super marmorem, & pista bene simul donec misceantur, & postea expande super pannum lineum, et stet ibi per tres dies et duas noctes, & trahe & pisa: & * * super vnam cazolam: & iterum pisa cum tribus vncijs salis armoniaci, & mitte subtus fimum in panno lineo, et stet ibi per tres dies. hic est me-

lior modus mittendi subtus
fimum.

Alia

*Alia inhumatio, & est bonus modus
philosophorum.*

Modus sapientis quando benè præparat
magisterium suum: Accipe tabulas cupri cal-
cinatas, & mortifica in aqua lapidis ter: & po-
stea pisa cum sexta parte salis armoniaci, &
cum media de sexta parte salis nitri, salis ar-
moniaci soluta & sublimata, & sale nitro be-
nè præparato: pisa super marmor, & bibe
cum vrina puerorum distillata, & expande
super pannum lineum, & mitte alium pan-
num lineum desuper, & consue sicut confuit
canpam cum penna, et consue orellas suas,
& mitte subtus finum, & stet ibi per quatuor
dies, et trahe, et præpara.

*De ponderibus elementorum ad solem
& ad lunam.*

Intellige quæ tibi dico. Accipe vnum, &
duo, & tria, & quatuor: vnus est aer, duo
sunt aqua, tria sunt terra, quatuor ignis: intel-
lige pondera ista, ad solem duo ponde-
ra terræ, tria de aqua, tot de aere, vnum pon-
dus & dimidium de igne. Ad lunam tria de
terra, duo de aqua, tot de aere, & vnicuique
medium pondus mercurij. Accipe de
cupro tres libras, salis armoniaci tres vn-
cias, salis nitri vnam vnciam, salis gemæ vnâ

unciam, & semis, baurach armini vnam vnā
 unciam & quartam : tere cum marmore, &
 misceatur cum cupro. Accipe pannum lane-
 um et expande, & expande desuper prædi-
 ctum puluerem : et accipe de oleo de lapidi-
 bus gregoncis : & accipe aquam de alcarca-
 dre, & misce cum prædicto oleo, et imbibe vt
 homo habeat sitim in mane, & meridie, in no-
 cte, et nō habeas famem : sit sub fimo per l. &
 v. horas, & octaua hora trahe et operare.

*Loquitur parabolicè de magi-
 sterio.*

Accipe de tribus cordibus, & quartum
 de quarto sit minor pars, quàm de omnibus
 alijs, & corda sint de istis bestijs quas tibi di-
 cam. Cor lupi, de leone, de panthera, & cor
 viperæ: misce & imbibe de eis calcem cupri
 quam fecisti, & nō mittas ibi aliud sal: & mit-
 te subtus finum, & stet ibi per duas noctes,
 & duos dies: & quartam & quintam, & sextā
 partem diei.

*De puero azoc, & de iugulatione
 filiorum.*

Dixit Abuali Abincine ad Abuzalemi:
 Quando vides filium tuum azoch transire:
 Accipe vrinam suam & distilla : & stercus
 suum, & mitte subtus finum : & diuide
 capillos

capillos suos per quatuor elementa, & iugula eum, & sanguinē diuide per quatuor elementa: & accipe de vnoquoque vnum pondus, & projice ibi cuprum: & si vis facere rem vtilem quando nascitur filia in domo tua, in ipsa nocte iugula eam, & sanguinem diuide per quatuor elementa: & intellige, quòd filios tuos & filias iugules: sed propter filios dico tibi argentum viuum, & propter filiam petram mollem: Intellige scilicet sanguinem, signum lapidis nostri si est bonum: Da bibere mulieri prægnanti: de filia pariet filium, hoc est dicere, mitte super lunam, & erit Sol: & insuper de hac medicina si dabis mulieri cuilibet concipiet, hoc est dicere: quia si projicias hanc alexir super quodlibet corpus, mutabis eum in suam naturam.

Alia inhumatio.

Accipe de cupro xij. libras, de sale alcali soluto & dealbato, vnam libram, de sale armoniaco sublimato & præparato mediam libram, de sale gemma tot, nitri quartam partem l. tere simul, & fac de eo pastam cum aqua lapidis, & in illa pasta misce cuprum totum, & fac inde panes, & vide quòd bene sit pitata: & mitte vnūquemq; panem singularē in pannis lineis, & mitte sub fimo, & stet per vij. dies & duas noctes, & trahe, & mitte in opere. Postquam diximus de humatione cu

pri, & compleuimus: modò de ablutionibus dicemus: in nomine Domini.

Alia ablutio.

Dixit Abuali Abincine: Prima ablutio cupri post calces hæc est: Accipe acetum distillatum, & vrinam puerorum distillatam, & sal armoniacum solutum, & omnes sales solutos, & de aqua lapidis multum, & de vasis vitreis factis in multis modis, rotundis, & quadratis, & quintatis, & sextatis, hoc est dicere cum tot: angulis. Et hæc est prima ablutio cupri ad opus Lunæ per ad fermentum. Accipe de calce cupri quam inhumasti quatuor libras, salis communis 4. libras, de aceto forti tot: bulli per tres dies ter in die, agita cum spatula vnaquaque hora, & abluè cum aqua falsa in quarto die, & quando abluè dimitte eum parum quiescere, & postea verte aquam: ita facies quinquies, aut sexies. postea accipe de sale alcali facto puluere, & dealbato duas libras: & de aceto duas libras de aqua dulci vnam libram, & mitte in cucurbita cæca, & bulli vnaquaque die quinquies per tres dies: postea laua cum aqua falsa mixta cum dulci, & agita inter manus. Sed vide ne projicias aquam donec requiescat parum. Postea accipe de sale armoniaco soluto libram semis, de alumine albo soluto libram semis, de puluere salis nitri

tres

tres vncias : misce totum cum puluere cupri, & mitte ibi de aqua lapidis quartam partem libræ, & mitte in vase vitreo, & sit subtus fimum per nouem dies, & septies in die agita : postea ablue cum aqua salsa & dulci mixta, sed magis sit ibi de dulci quàm de salsa : & postquam sic lauaueris, accipe de vrina puerorum distillata, & mitte de sale gemma vnam libram, & vrina sit quinque lib. & tu debes habere in opere tuo pondera & mensuras, & michillas. Pondera cum quo ponderes cuprum, et omnem calcem, et omne aliud. Mensuræ sint cum quibus mensuras aquam, & acetum, & urinam, & omne quod defluit. Michillæ sint vt capias cum eis ignem, & terram, et oleum, accipies de aceto vnam libram, et bullies ibi calcem cupri per quindecim dies, quinquies in die: et vnaquaq; die misceas vnam libram de vrina distillata cum duabus vncijs de sale gemma, et duab. vncijs de aceto: postea ablue cum aqua dulci simplici, & si fundas, apparebit argentum, & nulla erit differentia inter illos, nisi ad ignem: & misces ibi de mercurio, sicut dicam in suo loco, si Deo placuerit.

Alia

Alia ablutio.

Accipe de cupro xij. libras, bulli in aceto & sale quantum necesse fuerit per 12. dies: in istis 12. diebus tres dies subtus fimum. Primus dies erit in primis quatuor diebus: alter in aliis quatuor: tertius in aliis quatuor: & vnaquaque vice quando extrahis de fimo, bulli & agita bene: & ita facies quando mittes in fimo. Accipe de sale armoniaco quatuor vncias, & tantum de sale nitro, & sale gemme, sale communi, & de alumine, de vno quoque duas vncias: misce cum his calcem cupri, & projice ibi de vrina distillata xx. libras, de aceto x. libras, de aqua lapidis tres libras, commisce totum cum tribus libris de sale alcali dealbato, & agita in die ter: & ita facies vsq; in xv. dies, laua & mitte in opere, & intellige.

Alia ad Solem.

Accipe baurach armini vnam libram, tantundem de vitreolo, de vrina puerorum distillata, x. libras salis, armoniaci, mercurialis vnam libram. Et sal mercurialis est hoc modo: omne sal est mercuriale cū quo mercurius sublimatur, & tantum valet apud nos bis sublimatum, quantum si sublimaretur ter aut centies: & temper vocatur sal mercuriale, quanuis semel sublimetur. Accipe
de

de aceto duas libras, misce, & bulli per xxiii dies, quinquies in die: postea abluere cum aqua dulci: postea accipe de vrina distillata vnam libram, de vitreolo duas libras, de oleo lapidis libram semis: fac pastam, & misce ibi cuprum: & prædictum cuprum sit v. libræ: mitte subtus finum in vase vitreo, & stet ibi per sex dies, & trahe, & abluere cum aqua dulci, & operare: & si fundas eum cum paruo igne lapidis, inuenies eum cum colore auri, sed non est verum, donec mittas ibi de mercurio sicut tibi dicam.

Alia.

Dixit Abuali Abincine: Accipe de baurach armini, & de vitreolo, & de sale gemma, de vnoquoque vnum pondus: sed vide quòd sit de tertio in tertium: & debet esse calx duplum quàm sit puluis, laua sicut conuenit, & habebis bonam calcem.

De signis calcis bene ablutæ obscure dictis.

Signa calcis bene ablutæ sunt quatuor: duo sunt lunæ, & duo solis: primùm signum lunæ, si mittas in pane, & comedas illum album in felle: quia calor fellis faciet eum solueri cum auxilio panis & aquæ, quam mittes ibi. Signum secundum, accipe de puluere cum puluere auellanis, & antequam descendat ad epar erit fufum. Signa solis. Pasta

calcem cum parua aqua, & comede, & inuenies eum in felle de colore auri : & hic non est necessarius panis . Signum secundum folis in puluere de auellanis : sicut fecisti cum luna, sic facias cum sole : sed mittes ibi partem quandam de gergoncis, & intellige : & Deus det tibi intellectum ad intelligendum signa philosophorum: quia qui eorum signa intelligit, ipse scit magisterium.

Istud est de instrumento & non de libro.

Dixit inspector libri, Non misimus pondera de sale nitro, nec de borag. sed modò dicam tibi, mitte duas partes de calce, de sale nitro, & de borag pondera æqualia, quòd conueniant ad tertiam partem calcis.

Alia.

Accipe de cupro 15. lib. salis armoniaci, salis nitri, de vnoquoq; vnâ: salis gemme, & salis communis de vnoquoque duas libras & femis : de vrina puerorum distillata, de aceto, de vnoquoq; 10. libras . Bulli sicut diximus superius in cæteris, & mitte in fimo, & stet ibi per nouem dies, & trahe, & fac pastam de septem salibus, & videbis quòd

efficietur sicut de xiiij.

diebus.

Alia

Alia.

Dixit Abuali Abincine: Sunt multi magistri qui lauant alio modo: quia dicunt, quòd sales non debent mitti, donec ablutio sit facta. Hoc verbum multi non concedunt, & hoc est verbum Micratis philosophi, qui dicit: Non desicces donec prius imbibas. Et sunt multi qui desiccant antequam bibant: sed si omnes in vnum pendemus verbum, nihil erit, & citò deficiemus. Dicam tibi verum, hîc dimisimus multa superflua.

Alia ablutio.

Dixit Abuali Abincine: Mitte corpus minimum super maximum, & sublima mercurium, & aufer ei valorem suum: Accipe de cupro 3. libras, & salis nitri 4. libras, misce totum cum 5. libris vrinæ puerorum, & tantundem de aceto, & intellige: sublima mercurium purum, & magis valet. Sed si vis sublima cum sale armoniaco: quia aufert ei humiditatem: sed qui sublimat mercurium purum nouies, habet totum magisterium. Accipe cuprum, & laua hoc modo, & fac eum calcem, & mitte in fimo. Accipe de sale communi 3. libras, de aceto 5. libras, de vrina distillata tantundem, & bulli per dies semel in die, & frica inter manus cum aqua dulci: post dimitte iacere in vrina distillata per

tres dies in aceto, tere & frequenter agita:
 & accipe de sale armoniaco, & sale nitro, de
 alumine, de vnoquoque vnum pondus, mi-
 fce cum calce, & pista cum aqua lapidis, &
 mitte subtus finum in olla vitrea per xii.
 dies: postea abstrahere, & bulli cum aqua salis
 armoniaci, & aqua salis alcali pondera æ-
 qualia quinque diebus, semel in die: postea
 permaneat per tres dies in vrina distillata:
 induresce, incera, sublima, solue, misce quar-
 tam partem mercurii sublimati pulueriza-
 ti, & fac pastam de septem salibus, & descen-
 de per botum barbatum per tres vices.
 Postquam commiscueris illud cum xxi. lib.
 de cupro abluto, & calce facto, & lauato,
 sicut iussi in prima ablutione, & laua bene
 corpora: quia melius recipient spiritus: &
 quantò magis descendes per botum barba-
 tum, magis valebit. Intellige quæ dixi.

Alia.

Accipe cuprum, & sales debes lauare, &
 præparare, & bullire, & agitare, & subtus fi-
 num sepelire, & facere sicut magister facit
 per omnes tres, intellige: sed mercurius an-
 tequam opereris sit bene præparatus.

Alia.

Accipe de sale alcali tres libras, pista in
 marmore cum quinque libris calcis, & mi-
 fceatur

sceatur totum, et pone in olla vitreata, & stet subtus fimum nouem dies, et vide quòd istas fortes ablutiones non facias, nisi tantum ad mercurium, non ad alexir: et non opereris, nisi coram tribus tantum hominibus, id est corpore minori, mercurio, et fermento per botum.

Explicit capitulum 3. de dictione Sexta de lauamenti: & modo loquar de indurare cum virtute Domini, & intellige quòd mercurium nullo modo dimittas sublimare. intellige.

De induratione qua fit multis modis.

C A P V T IIII.

IN nomine Domini: dixit Abuali Abincine: Omnes res quæ se indurant, aut se indurant quomodo petra congelando, aut se indurant vt possint malleari. Et modum indurandi et congelandi non quærimus ad indurandum calcem, sed magis induramus vt possit malleari, et vt magis sit gratiosa natura eius: et hoc induramentum non fit vt partes eius se coniungant vnà cum alia. Et fit induratio multis modis: fit induratio per fortitudinem alterius, sicut mercurius per fimum plumbi: et est induratio cum adiun-

P

ctione alterius, & sicut cuprum cum sale armoniaco. Et omnes res quæ sunt frigida naturæ congelant cuprum: & eodem modo fit de ficcis rebus: & induramentum debet fieri in vase metallino, & non in alio: quia si faceres invitreo, aut in alio non tantum valeret. Et cuprum quod tu indurabis, & incerabis, & sublimabis, & solues, illud erit bonum quando coniunges cum alio per descendere per botum barbatum: & illud cuprum quando tu coniungis cum eo debet abluï & calcinari: non oportet indurari, incerari, sublimari, solui, & ad magis quod debet esse l. pondera ad vnum pondus, ad minus viginti quinque: & sunt qui faciunt de viginti, & est melius, & est melius de xvij. & de xv. sed melius est xx.xxij. & de xxv. Et modò incipiam induramentum cupri in nomine Domini.

Induratio.

Dixit Abuali Abincine: Accipe de cupro xij. libras, de sale armoniaco bis sublimato totidem: misce cum cupro, & mitte in vase metallino, & sepeli in fimo per xij. dies, & trahere, & mitte in magisterio.

Alia ad indurandum.

Accipe de cupro duodecim pondera, & misce cum totidem de sale nitro, & de aceto in media quantitate: mitte in cucurbita metal.

metallina, & stet sub fumo per nouem dies,
& trahe. intellige quæ dico.

Aliud.

Accipe de sale nitro sublimato vnam li-
bram, de calce cupri tres libras, misce &
pista super marmore cum vrina puero-
rum, & aceto mitte in vase rotundo de me-
tallo, & stet subtus finum per quindecim
horas, & trahe, & mitte in opere.

Aliud.

Accipe de baurach ermini duas libras, de
cupro octo libr. & pista super marmore, im-
bibe cum oleo lapidis, & cum vrina puero-
rum distillata, & cum aceto distillato, & mit-
te in panno lineo in vase metalli, & stet
subtus finum per triginta duas horas an-
nales, & intellige.

*De inceramento, & quid est incerare, & de diffe-
rentia inter incerationem et solutionem.*

Capitulum. V

In nomine Domini: dixit Abuali Abinc,
Hoc est capitulum incerandi & non mis-
imus differenriã de indurando cupro per ad
aurum, siue per ad album: neq; in incerando
misimus differentiam de indurando. Et di-
cam primùm quid est incerare. Incerare est

p 2

partes primas cupri quæ sunt induratæ, reduce
 re in humiditatē, et facere ad modū ceræ, &
 hunc modū operandi cuprū vocauerūt phi-
 losophi, incerare. Et si quis dicat nobis, quæ est
 differentia inter incerare et soluere: quia sol-
 uere non est aliud, nisi redigere cuprū in humi-
 ditatem, et similiter incerare. Respondemus:
 Reprehendis quod non debes, et quæris si-
 militer quod non debes quærere: quia qui
 incerat non soluit, nec qui soluit incerat:
 quia calx cupri quando est indurata, si acci-
 pias de ea partem, et malleas, efficitur pul-
 uis: et quando inceratur, malleat se. Si acci-
 pias de cupro sublimato, et malleas, elon-
 gabitur: et quando est solutum, efficietur a-
 qua: non aqua pura, sed ut possit pistari.
 Et adhuc magis dicam tibi: quia quando in-
 duras primum, et postea mollificas illud, vo-
 catur incerare: quando ponitur de calce in
 alutello, et fit cum spiritibus, et sublimatur,
 recedit humiditas, et desiccatur se: et quando
 reuertitur in prima humiditate, vocatur sol-
 uere: vult dicere soluere rem quam fecimus
 et soluere partes cupri vnas ad alias. Si quis
 dicat cur volumus sublimare, ut postea sol-
 uamus, dicemus: quia hoc facimus ut im-
 primamus naturam cupri. Ergo iam intel-
 leximus differentiam inter solutionem et
 incerationem, et modo dicam modum in-
 cerandi, et intellige incerare.

Quod

Quod inceratio fit multis modis, & de sanguine pueri azoch.

Incerare fit multis modis, sunt quidam qui incerant in vase vitreato: & ego dico, quòd in nullo alio inceres, nisi in vase vitreo rotundo, & non festines in magisterio tuo, sed sit spacium inter vtrumque, id est inter opus & opus. Ad incerare non mittimus differentiam inter aurum & argentum. Et accipe de calce cupri tres libras, salis armoniaci vnam libram, de nitro soluto libram semis, & tot de aqua lapidis: mitte & misce subtus fimum per duodecim dies, & perfora pedem filij tui azoch, & sùge totum sanguinem, & de illo sanguine mitte ibi quartam partem mediæ vnciæ. hîc dimissimus superflua.

Aliud inceramentum.

Accipe de vrina puerorum distillata quatuor libras: de aceto distillato cum sale communi, & de aqua lapidis, de vnoquoque vnam libram. Accipe de calce cupri duas libras, salis armoniaci quartam partem libræ, de sale alcali soluto quartam partem libræ: mitte in vase vitreo subtus fimum per quindecim dies, & intellige.

P 3

Aliud.

De vno oculo, de vna manu, de vno pede, de vnoquoque mediam vnciam: de aqua lapidis quartam partem vnciæ: mitte subtus finum per tres dies.

Aliud.

Accipe de sale armoniac o soluto, sale alcali soluto, baurac soluto, sale nitro soluto, alumine soluto, sale gemma, & sale communi soluto, de vnoquoq; pondera equalia: de calce cupri quartam partem totius ponderis prædicti, de aqua lapidis partem, de aqua lapidis quartam de pondere vnius salis: mitte subtus finum, & stet per xxj. horas, & vnaqua; hora fit de tribus horis & dimidia, & fit hora de sexaginta punctis, & puncta sint de sexaginta secundis, & secundus de sexaginta tertijs, & tertius de sexaginta quartis, & sic vsque non habet finem.

Aliud: obscure loquitur.

Cor cuculi, cor aquilæ, cor lupi, de vnoquoque vnam libram: de calce cupri duas libras: mitte subtus finum, & stet ibi per duos dies, & intellige. Sed vide quod in omnibus inceramentis quæ facis, mittas de aqua lapidis, & inceramentum fit de vase vitreo.

Aliud

Aliud ad solem.

Accipe vitreoli libram i. & semis, baurach
 mediam libram, salis armoniaci soluti me-
 diam libram, de aqua lapidis vnciam vnam:
 stet in fimo per xxij. dies, & trahe, & mitte
 mediam vnciam ignis antequam sublimes:
 intellige: satis dixi de inceratione, & modò
 explanabo inceramentum.

*De sublimatione corporum.**Cap. VI.*

In nomine Domini: dixit Abuali Abinci-
 ne: Quia dixi quòd in hoc capitulo ponerè
 magnum magisterium cupri, sc. sublimatio-
 nem, dicam cù virtute Dei: sed Deus det no-
 bis intellectum. Quatuor sunt quę nos oportet
 facere ad Deum, & qui facit habet magi-
 sterium, quę sunt: Da elemosinam: hìc dimi-
 simus superflua. Nullus debet sublimare cal-
 cem per descendere per botù barbatum, sed
 debet sublimare per alexir, & illę res quę se
 sublimant, 2. modis se sublimant, aut se subli-
 mat per se ipsas: quia sunt spirituales, aut se
 sublimant, quia incorporatur cum spiritib.
 Et illę quę per se sublimant, sunt quatuor
 spiritus: sed alię sunt quę nò per se, sed admi-
 niculo spirituũ: quomodo ista calx, & alię
 calces. Et istud sublimamentũ facimus, quòd
 reducamus ad corpora subtilem naturam

habentia, vt sint sicut spiritus: & quod sit leue ad redigendum in omnes res, si vult per ad solem, aut per ad lunam, & hoc quod nos facimus de sublimatione, facimus vt redigamus ipsum in primam naturam: sed facimus per ad solé & lunam mixtos de 4. elementis quæ se sublimant: & intellige qualis sit sublimatio per ad solem, aut per ad lunam: quia fiunt sublimationes quædam cum 4. elementis, siue cum tribus spiritibus, & cum duobus secundum quòd locutus est: quia sulfur et auripigmentum non sunt necessaria ad sublimandum æs ad opus lunæ.

Alia sublimatio.

Dixit Abuali Abincine: Modò incipiam sublimamenta quomodo sunt, & dicam tibi sicut pater dicit bono filio: Accipe de cupro abluto & calefacto, & abluto, indurato, & incerato 3. lib. de auro viuo sublimato duodecies 3. lib. salis arcali sublimati medium pondus: mittimus ibi sal arcali, non vt sublimet se, sed vt adiuuet ad sublimandum: sed vide quòd ad opus lunæ nō misceas auripigmentum, nec sulfur, nec ad opus solis sal armonicum: pista totum in marmore, & misce pistando & miscendo: & mitte ignem per diem et noctem: & trahe, et mitte in fimo, & cucurbita vbi sublimas corpus debet esse vitreata duodecies, & nō sublimes corpus, nec in metallo, nec in vitro. hîc demissimus superflua.

Alia

Alia sublimatio cupri.

Dixit Abuali Abincine: Fac ferrum quod fit in longitudine duorum palmorum & medij, & in medio ferri fac concam cupri: & pone matrem tuam in medio ferri, & ferrum intret in fundo matris. hic dimissim⁹ superflua. Accipe de sale armoniaco quatuor lib. de argento viuo quatuor lib. de aceto vnam librā, de sale gemma vnam libram: pista totum in marmore, miscendo, & pistando, & adiunge tres libras cupri, & mitte ignē per duos dies, & per noctem vnam, postea trahe, & sublima eum in cucurbita, aut in aludel.

Alia sublimatio.

Intellige quid est sublimatio, & intellige ibi tres res. Vna est quòd corpus fit spiritus de subtili natura. Secunda est quòd mercurius se incorporat cum calce. Tertia est quòd calx assumit calorem: & debes intelligere vnamquamque istarū quomodo se debet fieri in sublimatione, & debes scire quòd per ad lunam, quando sublimas calcem cum argento viuo debet esse, & mercurius albus, & mercurius cum quo tu sublimas calcem ad solē debet esse rubeus, scilicet rubefactus cū igne lapidis, et debet esse puluis nō induratus. nisi sit inceratus nō benè operatur, nec ad lunā nec ad solē sicut suprā dixim⁹: nec magis, nec minus, & mercurium cū sublimas per ad lunam, non misceas vllam rem: & ita facias hāc

sublimationem & non errabis: Accipe de calce cupri lauata, & indurata, & incerata, vnâ libram, de argento viuo sublimato mediam libram, sale armoniaci sublimati ij. lib. salis alcali soluti vnâ libram, de aqua lapidis quartam partem libræ. Misce totum & mole in mar more, & pone in aludello facto ad sublimandum, & succende ignem per duos dies & totidem noctes, trahe & mitte subtus fimum & trahe & mitte in magisterio, & hoc bene potes descendere per botum barbatum cum maiori corpore vt misceas in eo de cupro abluto, & calefacto & abluto, & indurato, & incerato. & intellige, & Deus det tibi intellectum.

A'ia sublimatio.

Dixit Abuali Abincine: sunt quidam qui sublimant cum auripigmento sublimato & cum sulphure sublimato, & dicam tibi de istis sublimationibus, sed non conueniunt ad lunam: quia ad lunam non debet fieri sublimatio nisi cum mercurio, & sale armoniaco siue sulphure. Et per ad solem debet sublimari cum auripigmento & sulphure sublimato, & mercurio sublimato: quia auripigmentum & sulphur colorant in citrinum & rubeum, & ad lunam non sunt necessarij isti colores: quia isti colores sunt ad solem, & intellige quæ d. co. Et mercurium quem sublimas ad solem non debes tantum sublimare, ac si esset ad lunam, quia aliæ res quas ibi mittes desiccabunt satis

ris humiditatem suam: & ad lunam non sunt
 tot res quæ deficcant humiditatem suam. Ac
 cipe de cupro iij. lib. de auripigmento & de
 auro viuo, & de sulphure sublimato, de vno-
 quoque vnam libram, de vitreolo mediam li-
 bram, misce cum aceto omnes pulueres su-
 per marmor, & sublima in aludello per vigin-
 tiocto horas, & vide quod sublimabis in vna
 quaque vice, & repone & si quid remanebit,
 sublima iterum donec de vitreolo non rema-
 neât nisi quatuor vnciæ, & istas quatuor vn-
 cias laua, & postea dimitte, & prius vide si re-
 maneat ibi de mercurio aliquid, & reuertere
 ad sublimandum, donec agnoscas quòd non
 remansit ibi de mercurio.

Alia sublimatio.

Accipe de cupro abluto, & calefacto, & la-
 uato, & indurato, & incerato octo libras, de
 auripigmento sublimato, de mercurio subli-
 mato, de sulphure sublimato, de baurac armi-
 ni de vnoquoque vnam libram & semis, de
 sale alcali, de sale gemma, de vitreolo, de vno
 quoque sex vncias: pone totum prædictû cõmi-
 xtû sup marmor, & misce, & mole, & imbibe
 cum oleo lapidis: postq̃ miseris ibi de vitreo-
 lo j. lib. & mitte in aludello, & da ignē p̃ duos
 dies, & noctem vnam de diebus medianis:
 nec magnis, nec paruis, & dimitte, & vide
 quod quando vis trahere aludellû de furno,
 ita debes facere sicut dicam; dimitte eum

refrigerescere & non sit calidum, & debes eum tergere ex omni parte: postea discooperi illud ita quod nō remaneat ibi de luto, nec de pannis, terge eum cum panno aspero, & grosso, ita qd' totam terrā tollas: postea mitte in aludel, antequam discooperias in vno bacino de cupro rubeo aut citrino, & discooperi aludel, & habeas palā de ligno nucis, & rade cum illa quod in aludel, sed tamē ita suauiter radas: quōd non radas de aludello, & nō misceas illud quod inuenies in fundo cum illo quod inuenies in coopertorio: sed mitte vnumquodq; in partem: quia illud de fundo reiterabis ad sublimandum.

De luto magisterij.

Dixit Abuali Abincine: Hic dicā quomodo faciunt lutum magisterij, & lutū per ad totū magisteriū, & dicam tibi omnia luta quæ intrant. Primum dicam lutum per claudere ollas ad calcem faciēdum per ad solem, vel per ad lunam, rotundas vel quadratas, vel tertias, vel in alio modo factas, & illud lutum nō debes facere nisi de terra rubea mixta cum capillis.

Aliud lutum per cooperire ollas.

De terra rubea xx. lib. de capillis, de arestis mediam libram, falis cōmunis quintam partem libræ: tere & taratariza, & misce cum aqua sic vt sufficiat: & macera, quia benè potest operari ad magisterium.

Aliud

Aliud ad cooperiendum ollas.

Accipe de terra rubea quinque libras, de capillis mediam libram: pasta per medium de aceto & aqua, & hîc intimauius lutum de faciendis calcibus: sed quando cooperiunt ollas, non mittant pannum lineum, nisi tantum lutum, & sufficit quando benè sit lutatum.

De lutis.

In nomine Domini: Incipio dicere, Lutum ad lutandos aludellos, & debet lutum istud esse secundum rem qua se sublimat in aludellis: quia si tu sublimas & non conlutas aludellum cum terra mixta cum albumine oui, non valet, sed si sublimas corpus, non debes illam pastare cum albumine oui, sed tantum cum aceto & cum vrina distillata. Et hîc incipiam modum luti dicere ad lutandum aludellos, & quomodo debent cooperiri.

Accipe de terra rubea de magisterio, quod non sit sicca, viginti libras, de pilis tres libras, salis gemmæ, & salis cômunis, de vno quoque quartam partem libræ, cineris famentorum vnam libram, aceti & vrinæ puerorum de vnoquoque vnam libram: tere terram & tarantatarariza cum spisso tarantaro: & ita facies de salibus, & ita facies de cinere: & scinde pilos, & pista totum fortiter, & habe pannos lineos grossos, & nō sint de stupa, &

fiat rari, & mitte de luto in loco illo vbi se cōiungunt coopertorium & aludel, & vide qđ aludel vbi sublimas mercurium, ita se coniungat cum eo coopertorio, qđ vix possis mittere pilum vnum capitis: & si ita nō coniungeretur, nil valeret, quia sublimatio mercurij non fit nisi per suam fumositatem, & per suā leuitatem: & si inuenerit locum apertū egreditur inde: sed si est ad sublimādum calcem, vel alios spiritus non cures quod se tantum coniungat. Et modi de aludellis non sunt æquales. & dicam eos tibi quādo finies tractatus luti. Accipe de panno, & misce de luto cū claro oui: & mitte prius de luto vbi se cōiungit coopertoriū cū aludello, & desup mites pannos lineos linitos de terra ista prædicta, & super pannos mitte de luto, & in fundo aludelli debes mittere pannos cum alio luto, & postea primum dimitte siccari: & postea dabis ignem, & quādo vis extrahere dimitte refrigerari, & radendo cū pala ferrea discooperi, & mitte super vno bacino sicut dixi: & tu debes intelligere ista luta.

Aliud lutum per ad aludellos ad sublimandum mercurium.

Accipe de terra decem libras, salis cōmunis vnam libram, de pilis scissis vnam librā, de aristis duas vncias, de aqua quantum sufficiat: & misce ibi sex albumina ouorum.

Aliud

Aliud per sublimare spiritus & corpora.

Accipe de terra triginta libras, de pilis sex libras, de cinere j. lib. pasta cū aqua falsa sufficienter, & operare sicut diximus.

Aliud ad aludellos per sublimare spiritus & corpora.

Accipe de terra quadraginta lib. de pilis quatuor libras, salis armoniaci j. lib. de aristis ij. lib. pasta sicut diximus cum aqua dulci: & si vis lutare vas quando assas mercuriū, debes accipere de ipso luto: & sunt qui mittunt in ipso luto mercuriū, puluerem de gal-
lis, sed non est nobis necesse.

De quodam magisterio ad lunam philosophicè.

Ostendam tibi quoddā magisterium: quod faciunt philosophi. Accipiunt laminas cupri & mittunt in ignem donec sint rubeę, & mortificant in aqua lapidis & in oleo mixto per medietatem quinquaginta vices, & projiciunt super illos alexir lunæ, & non curant de lauare, nec de calce facienda: & sunt qui vendunt eum p̄ luna: ita bonus iam videtur, & efficitur: sed Deus scit quod nolui facere nisi rem certam, & bonam, sed quando volo facere sine alexir descendo per botum barbatum, & valet magis quàm illud fit quod fit cū alexir. Modò dicam tibi modum de aludellis ad sublimandas omnes res,

De aludellis.

In nomine Domini: dixit Abuali Abincine: hîc dicâ quô debêt fieri aludella. Aludel fuit inuentum per geometrica, & docet nos hoc magisterium: quod oportet quasdâ res sublimare: & quod sublimatur si se sublimet in vase quadrato, tenet se per angulos, & ita fit in vase: quod habeat angulos: ergo vas debet esse rotundû. Et vas rotundû valet, et est omnib. alijs melius: postq̄ aludel debet esse rotundû, debemus dicere longitudinem, & latitudinē: latitudo eius debet esse quantum poterit intrare pugnus. Et si est per sublimare azoc, debet esse magis angustû, & debes videre, qđ os inde p̄cedit debet esse amplius fundo si sit per mercuriû an p̄ aliud: & in summitate oris debet facere quandâ orellâ ad altitudinē digiti, vt qđ se sublimat non possit reuerti intus, & facies ad modû scutellę, & in medio facies valliculâ quandam: vt circulus quē facies in coopertorio possit intus in prædicta valle ingredi: qđ se sublimabit nō poterit foras egredi, & postea ampliabit vas planē, & de iplo eleuabis circulû quēdâ in altitudine vnus digiti: hic est modus de aludel p̄ sublimare mercurium, & qui ita non facit: nihil scit de magisterio, & ita si sit profundû qđ miseris intus rē sublimandâ remaneat adhuc spaciū vacuū circa altitudinē q̄nq; digitorum. Modò dicâ tibi coopertoriū, quomodo debet

debet fieri de latitudine aludelli, ita quod non minuat nec superet: & facias eum in modum scutellæ, & intus in summitate facias cauum, ut digitus vnus possit ibi abscondi, & sit os eius amplius quam os aludelli, & facias in coopertorio quoddam ut possit ibi abscondi digitus vnus & medius: & deinde facias latum, & postea facies in eo quendam circulũ qui intrat in vallicula illa, quam tibi dixi de aludello. Hoc est aludel de philosophis ad sublimandum mercurium.

Aliud.

Aliud ab sublimandum mercurium facies in modum quem prædixi, sed non facies in eo vltimum circulum: sed prædictum aludel valet magis ad sublimandum mercuriũ. Modò incipiam dicere alios aludellos.

Aliud.

Sunt qui faciunt in modum scutellæ profundæ, sed faciunt in eo circulos magnos, et ita in coopertorio, & sublimat in eo spiritus et corpora, sed non mercurium.

Aliud.

Fac in modum primi aludelli, & non facias in eo cauum intus, nec in coopertorio facies planum: & fac ei coopertorium in eundem modum. Accipe de cupro viginti libras, salis gémæ tres lib. sails armoniaci sublimati decem libras, mercurij sublimati de-

cies quatuor libr. mortifica, & misce, & mitte in alutello, & da ignem per diem vnum & noctem. Intimauius alutellos, & lutum magisterij, & sublimatione cupri: & finit hîc capitulum sextum de Dictione sexta.

De solutionibus corporum, & quòd non possunt homines quòd utantur in aqua: & cum quibus rebus soluantur corpora. Cap. VII.

IN nomine domini, dixit Abuali Abincine: In hoc capitulo dicam solutione corporum, & tantum solutione cupri: & qui audit solutionem, putat quòd corpus reuertatur in aquam: & hoc non potest fieri, quia sensus nec natura hoc præstat. Sensus duobus modis hoc non dat: primum quia de re tam sicca nõ fit resolutio in aquam: quia res prohibita est: quia ferrum non potest reduci in aquam, nec petra de riuo. Secunda ratio est, si tu proijcis corpus vnum super ignem, non vincet: & super aquam, nõ vincet: & natura hoc non faceret propter tres rationes. Prima, quòd natura non facit nisi quod ibi est per vim. Et secunda est, quia illa res, quæ est ibi per vim, debet esse maior quàm sit alia pars. Tertia, quia si natura faceret de sicca re aquam, nostrum corpus faceremus aqua, & nõ siccum. Et quòd sit siccum per vim, de re & non per naturam. & intellige: quia multi
sunt

sunt qui putauere, quòd solutio corporũ reuertitur in aquã: & hoc scias p̄pterea, quòd superius diximus. Sed dicã tibi: Solutio est tribus modis. Solutio quę vertitur in aquam omnino, sicut faciunt sales qui se vertunt in aquã: & solutio vnius partis corporis, & nõ de toto: sicut solutio mercurij, & solutio corporis, quòd non soluat̄ de eo aliquid: sicut solutio cupri & aliorum corporũ. Sed dicũt hanc solutionem ideo, quia soluitur in ea sua falsedo, & quòd natura quę absconditur in ea appareat: & adhuc restat dicere alius modus solutionis, quem non numerauimus in istis tribus, sicut est solutio corporum: quando fundũtur in hora fusionis, quãdo se faciũt eurentia, & postea in frigidantur, & redeunt sicut erant, & sicut faciunt de plumbo: quia tantam dant ei humiditatem, quòd faciunt eum currens, & videtur esse mercurius: & sic soluunt multas alias res: quia si vellemus dicere in hoc libro, non esset finis libri in hoc quod incepimus. Sed tu debes scire, quòd solutio istius corporis non est aliud nisi quòd reuertatur humidum, & auferantur suę falsedines: & debes scire, quòd solutio nõ debet fieri per res siccas, sed per res humidas: & anteq̄ dicam tibi de solutione, dicam tibi cum quib. reb. debes soluere: & quia sunt pauciores illæ res cũ quib. soluuntur, quàm sint cũ quibus non soluũtur. Sunt aut̄ hæc: Sal arm.

folutum, & baurach armeni, & sal nitri, & sal
alcali folutum, et aqua aluminis alba, et ac-
cingar, et vrina puerorum distillata, et sal cō-
mune folutum, et sal gemma folutum cum a-
qua lapidis, & oleo lapidis, & aqua vitreoli,
fortitudine seculi: & sunt qui soluunt cum
dentibus diaboli, sed non habemus necesse.
Istę sunt res cum quibus soluunt, & debes sci-
re quod non debes soluere cū sale qui sit sub-
limatus, nec debes calcē facere cum sale qui
sit solutus: sed prius debet sublimari p ad cal-
cē bis, vel ter, vel quater. Et dixi tibi in prin-
cipio libri, quòd si prius non scis omnes res
quę sunt naturales, & in qua differentia sint
de prædictis complexionibus, non debes in-
gredi in magisterio. Et quando hoc scias qd̄
scias eas soluere, & reuertere ad primam nā-
turam, & scias quantum sit in vnaquaque de
aqua, de aere, de terra, de igne. Ideo qd̄ quan-
do tu vis soluere, quòd scias quòd calx illa
quam tu vis soluere, quantū amisit de sua pri-
ma natura: et si hoc nescires nil prodesset ti-
bi: Scias quod quando tu vis facere calcē cu-
pri, cuprum naturaliter est in differētia xxix.
de differentijs primis antequam fundatur in
illo loco vbi est grandis siccitas, calor minor,
frigidity minima, humiditas minima. Sed si
tu fundes vel ter, efficietur calor maior, sic-
citas minor, humiditas minor, frigidity mi-
nor: quando tu facis calcem per ad lunam, re-
digis

digis eum de maiori siccitate, de minori frigiditate, de calore minori, de humiditate minori: quando tu abluis bona ablutione, redigis eum in humiditate maiori, calore minori, frigiditate minori, siccitate minori: quando tu induras redigis eum in siccitate maiori, calore minori, frigiditate minori, humiditate minori. Quādo tu inceras, facis humiditatem maiorem, frigiditatem minorem, calorem minorem, siccitatem minorem. Quando tu sublimas, facis calorem maiorem, humiditatem minorem, frigiditatem minorem, siccitatem minorem. Quando tu soluis, facis frigiditatem maiorem, humiditatem minorem, calorem minorem, siccitatem minorem. Et hæc est differentia lvij. in loco ubi est luna apponimus ibi mercurium præparatum, vitra illum qui est ibi naturaliter, & fit melior luna. Et si non esset propter dilationem libri, facerem te intelligere hanc reuersionem calcis de differentia in differentia, & cur hoc facit & quomodo. Et si quis nobis dicat hanc differentiam, iam nobis dixisti in bona lauatione, dicemus quod hoc nõ facimus nisi vt redeamus ad differentias: quod primum facimus induramus, et quādo est induratum, eius differentia est sicut differentia cupri, quando est subtus terram, & postea mutamus differentias, sicut prius: incere sicut abluere, sublimare sicut calcem fa-

cere, soluere sicut lauare cum lauatione magna. & postquam hoc factum est, est sicut argentum bonum. Et quia diximus solutio quid est, dicemus modum soluendi.

De modo soluendi.

Accipe de cupro abluto, & calce facto, id est abluto, & indurato, & incerato, & sublimato quatuor libras, salis armoniaci soluti sex lib. salis alcali soluti duas lib. aquę lapidis vnam lib. mitte in cucurbita vitreata, aut metallina, & sit sub fimo per viginti septem horas, vnaqueque hora de xxiiij. in die, trahe & operare.

Alia solutio bona.

Accipe de cupro tres lib. salis gemmæ, & salis communis soluti, de vnoquoque tres libras, de aqua aluminis, & de vrina distillata, de vnaquaque duas libras misce, & sit subtus finum per octo dies.

Alia solutio.

Accipe de cupro vnam libram, de aqua lapidis, & sale armoniaco soluto, & sale nitro, & sale alcali, & aqua aluminis, de vnoquoque quartam partem libræ: mitte sub fimo, & stet ibi per viginti quinque horas, hora vnaqueque de xxiiij. horis,

Alia

Alia solutio: & est melior omnibus alijs.

Dixit Abuali Abincine: Hæc est melior solutio omnibus alijs per ad album, id est, ad rem quæ est corpus istud. Accipe de cupro decem lib. de sale armoniaco soluto tres lib. aqua aluminis, vrina puerorum distillata, sale alcali soluto, sale gemma, sale communi, sale nitri, de vnoquoque vnam libram: aqua lapidis vnam lib. & ss. totum misce, & mitte sub fimo in vase vitreo per nouem dies: postea trahere & operare.

Alia solutio.

Accipe salis gemmæ soluti, salis nitri, de vnoquoque quartam partem libræ: baurachermini, auripigmenti soluti, de vnoquoque vnciam vnam, cupri tres libras, mitte in vase vitreo, & stet sub fimo per x. dies.

Alia solutio.

De auripigmento, sulphure, de vnoquoque duas vncias, oleo lapidis vnam vnciam, cupri vnam libram, mitte in vase vitreo sub fimo per tres dies.

De solutione auripigmenti.

At modò dicam tibi qualiter se soluit auripigmentum: Accipe de auripigmento vnam lib. pisa cū aceto super marmor: cinggar vnciam vnâ: pisa super marmor per nouem

dies, in die nouies: & mitte ad solem, postea mitte sub fimo, & stet per quadraginta dies: & inuenies aquam currentem, hic modus est ad solem tantum, et in alijs modis soluit eum, et ego dicam tibi, & postea dicam tibi de plumbi: quomodo descendunt eum per botum barbaturum, per ad aurum, sicut cuprum ad argentum,

Alia solutio.

Accipe de auripigmento tres libras, de lacte caprarum viij. lib. pisa auripigmentum & projice in lacte, & bulli donec remaneat de lacte, & postea pisa super marmor parum de aceto, & cum vna libra de sale nitro, & vnam libram de sale armoniaco, & borace vnciam vnam: mitte ad solem, et stet ibi per quadraginta dies: postea accipe de sale nitro, vnam libram & semis, & misce cum eo, et simul pisa bene, & mitte postea in concha rotunda facta in modum aludelli: & cooperi cum filtro, & stet subtus fimo per viginti dies, & mitte multum finum de super & inferius, & inuenies aquam solutam currentem, & operare: & mitte inter alia opera: & si in illa aqua mittas triticum: & postea projicias triticum in campo: aues quæ inde comederint morientur, & istud est toxicum eorum: & iste est modus melior ad occidendas aues.

Alia

Alia solutio.

Accipe de cupro iij. lib. de vitreolo j. lib. de baurach libram semis, de sale gemina ij. lib. de sale armoniaco soluto duas libras, mitte in vase vitreo, & stet sub fimo, per vndecim dies.

Alia solutio.

Accipe de sale armoniaco soluto decem lib. sale nitro, & sale gemma & sale alcali, & sale comuni, de vnoquoque libram & semis aqua aluminis alba, & vrina puerorum distillata, de vnoquoque iij. libras: aqua lapidis vnam librâ, de cupro quindecim libras, pisa totum & misce, et mitte in vase vitreo, & stet sub fimo per xiiij. dies, & hæc est melior solutio philosophi.

Alia solutio.

Dixit Abuali Abincine: cum ista solutione perficiemus capitula solutionum: quia diximus in solutionibus quæ oportuit, & cum hoc quod hîc dicemus erit completum, & in hoc omni supradicto sunt solutiones auri, & argenti, & sponsalitij, & ad omnes res, quæ eas benè potest præparare cum subtilitate. Accipe de cupro quatuor libras, de vitreolo vnam libram, de baurach vnam librâ, de gironcis vnam vnciam, pisa & mitte in vase vitreo, & stet sub fimo xl. diebus, perficimus verba solutionis, & finiuius capitulum septimum, & Deo gratias.

IN nomine Domini dixit Abuali Abinci-
ne: In hoc capitulo loquar de plumbo, &
incipit capitulum octauum. Postquam
locutus fui in re rubea & alba, & in hoc quod
non est rubeum, nec album: modò loquar in
nigra: & intellige, quòd omne quod loquar
tibi in hoc libro, vtile est totum, & nihil tibi
est superfluum: & qui non intelligit, videt
verba philosophorum, & despicit. Natura
plūbi est frigida & sicca, & est de natura Sa-
turni: & est in differentia xxxix. Intellige o-
pus eius, & mutationem eius. Multum di-
cam quid opereris in auro & argento, sed in
auro mite plumbum, & in argento cu-
prum. Prima res, hīc dicam tibi, erit ab-
lutio, & calx facere, lauare, indurare, &
incerare, & sublimare, & soluere: & leuius
tractabo quàm fecerim de cupro, & non di-
cam tibi tot rationes. Plumbum ita ablutur
per purgare quod extra est: sed prius debes
fundere vj. vices aut vij. Laua hoc modo:
Accipe de aceto vnam libram, de vrina pue-
rorum tantundem, salis communis tantun-
dem, de plumbo duas libras: fac partes
sicut debes, & laua, & bulli sicut
debes, & erit ablutum:

Alia

Alia ablutio.

Accipe de plūbo v. lib. de vrina puerorū tā
 tūde de aqua falsa tantūdem: bulli per xxiiij.
 horas, & erit ablutū. Sed debes scire qd' quā-
 do lauas cuprum, aut plumbum, quādo de-
 bes tergere cum panno lineo, ideo vt nō ac-
 cipiat falsedinem, debes scire quòd hęc ab-
 lutio non est, nisi vt desuper abluatur: quia
 quæ est per ad corpus, post calcem fit. Et nō
 debet cuprum, nec plumbum, quando ea la-
 uas, remanere per noctem in illa re in qua ea
 lauas: & si ibi remanerent, efficerentur viri-
 dia: & debes scire quòd cuprum est bonum
 per facere argentum absque alexir: & plum-
 bum non est bonum minus de alexir. Hęc
 est res probata, quam philosophi probaue-
 runt.

Alia ablutio.

Accipe de aceto tres lib. de vrina puero-
 rum tantundem, de aqua vitreoli tantūde,
 de arena tres lib. de plumbo quinq; lib. bul-
 li & frica vsque sit bene ablutum. Et debes
 scire, quòd vrina nec acetum intrant in ma-
 gisterio, nisi distillantur & bis, & ter: quia in
 quantū amplius distillantur magis valēt: &
 quando bullis plumbum, debes bullire
 in vase de metallo: quia si in a-
 lio vase bullires, non tan-
 tum valeret.

Alia ablutio.

Non debes accipere de plumbo alcofoli, sed de plúbo abluto, nisi prius esset præparatum sicut necesse est. Nec debes accipere de plumbo gozi, nec alio plúbo, nisi de illo quod tibi ostendi in principio libri. Accipe de illo x. lib. & bulli in aqua falsa: & terge cum panno lineo múdo, & nulla hora dimittas ipsum humidum: quia si dimitteres ipsum humidum, iam dixi tibi detrimentum quod inde sequeretur: & intellige magisterium philosophorum.

Alia ablutio.

Accipe de plumbo quinque libras, salis gemmæ unam libram, salis armoniaci unam librâ, salis communis mediam librâ, de vrina puerorum, & de aceto de vnoquoque tres libras, de aqua falsa quinque libras, bulli per vigintiquatuor horas quinque vices: & in illis vigintiquatuor horis trahe ad solem per duas horas, & non festines opus.

Alia ablutio.

Dixit Abuali Abincine: Dicam hanc ablutio-
nem, & in hac perficiam omnes ablutio-
nes plumbi. Accipe de plumbo x. libras, de
vrina puerorum distillata, de aceto distillato
& de aqua falsa, & de aqua aluminis rubei de
vnaquaque tres libras, bulli per octodecim
vices, & serua. Finit capitulum octauum. lau-
detur Deus. De

De calcibus plumbi. Cap. IX.

IN nomine Domini: Dixit Abuali Abincine: In hoc capitulo loquar de calcibus plumbi faciendis, & loquar sicut philosophus debet loqui, & dimittam omnes dilationes aliorum hominum. Iam scis cur faciunt calcem, et quid est calx, et cur efficitur calx. Et illa quæ se faciunt calcem sunt septem: plumbum, ferrum, cuprum, stannum, aurum, argentum, metallum lato, id est auricalcum, & dixi cuprum: & dicam modo de alijs sex cum virtute Domini. Septem sunt modi faciendi calcem plumbi, & illa quæ comburunt corpora, & auferunt suam humiditatem: Sunt hæc, sal alcali, sal armoniacus, sulphur, auripigmentum: & debes scire quòd argentum viuum sublimatum nõ intrat in magisterio lunæ, nec auri: quia quidam faciunt illum de plumbo, & hîc dicam tibi modum faciendi ante qua incipiam dicere de calcibus: quia quidam accipiunt plumbum, & fundunt vij. in cibis, & in vnaquaque vice mortificant eum in sale armoniaco soluto: postea accipiunt de eo tres libras, & de sale nitro vnam librâ, de borace libram semis, commiscent totum, & mittunt sub fimo per quadraginta dies, & efficitur argentum viuum, & non est differentia inter istud & illud quod intrat in magisterio, nisi tantum quod intrat in magisterio & aliud non: & quando vis probare illud an

fit bonum, accipe laminam cupri, & calefac, & frica eam cū illo, & si albescit, scias quòd est bonum: sin autem nihil valet: & sunt qui seducuntur in hac temperatione.

Alia probatio.

Accipe de argento viuo, & mitte, & cola per pannum lineum, & cadat in aluta: sed liga illam alutam fortiter ne possit egredi, & accipe ollam vnam, & imple de aqua, & projice ibi illam alutam, & si ascendat sursum, scias quod est bonum: si non, non est bonum: & nō mittas illud in opere tuo Solis vel Lunæ: sed vide quòd olla plena aqua prius bulliat, & dum bullierit bene, projice ibi illā alutā, & cum intus fuerit diu, facias ollam bullire.

Alia probatio.

Accipe de argento viuo, & mitte in panno lineo, & mitte sub fimo: & cū extraxeris inde, si inueneris illud, non est bonum: sin aut, bonum est. Et modò incipiam dicere de calcibus cū breuifs. verbo, si Deo placuerit.

Prima calx ad plumbum.

Accipe de plumbo pondus vnum: fac laminas, & mitte in ollam de terra magisterij cocta ad solē, & mitte ibi de sale, & fit sal per medietatē plumbi, & mitte sal inter laminā & laminā, & mitte in furno magisterij: & coque ibi, & accēde ignem ad minus per xvij. horas, ad magis per xxviiij. horas: & iam tibi
osten-

ostendi modum de ollis in illo loco, vbi tibi locutus fui de cupro, & qualiter debes claudere ollas cū luto. Accipe de illo luto si opus fuerit, & operare, & nullus in hunc modum operatur sicut nos.

Calx secunda.

Accipe de plumbo, & fac ad modum brachij, i. ad modum cubiti: & fac ollam ad modum cucurbitæ longæ de terra rubea cocta ad solé: & accipe de sulphure sublimato, & pisa, & mitte super plumbum, & sit plumbū 4. partes, & sulphur 5. partes, & mitte in furno, & da ignē ad magis per xxviiiij. horas, ad minus per xxij. horas.

Calx tertia.

Accipe de plumbo, & fac in modum cannæ, & mitte in olla sicut decet, & accipe de auripigmēto sublimato, puluerizato, & mitte desuper & deorsum: & similiter mittes de eo in cauo cannæ plumbi, & mitte in furno magisterij, & da ignem ad magis per xlij. horas, ad minus per xxxvj. horas.

Calx quarta.

Accipe de plumbo, & fac ad modum morabunt octo pondera: mitte in olla, & accipe de sale armoniaco sublimato, puluerizato, & indurato duo pondera, de sale communi quatuor pondera, mitte in olla intermorabunt & morabunt, & mitte in furno magisterij communis, & sit ad minus per

per xiiij. horas, ad magis per lx. horas.

Calx quinta.

Accipe de plumbo, & fac partes longas & grossas, & accipe de auripigmento sublimate, de sulphure pondera equalia, & sint ambo decima pars plūbi in cōcas terreas: & ora earum sint in amplitudine trium digitorum, & mitte in furno magisterij, & sit ibi ad magis per duodecim horas, ad minus per nouem horas.

Calx sexta.

Fac de plumbo in modum canne, & frange p partes minimas, & fac caseos terreos, & mitte ibi partes illas, & mitte super ignem, qui non sit de carbone rubeo, nec de igne citrino, hoc est cinis, sed debet esse in modum luti. Hic est modus philosophorum sapientium, & non inuenies aliquem qui hoc opus operaretur. Scias quod in alijs se miscēt corpora cum spiritibus, & non in hoc. Accipe sal armoniaci, sal alcali, sulphur, auripigmentum, pondera equalia. Accipe de plumbo tantundem, quantum sunt prædicta pondera, mitte caseos quos fecisti in olla cocta ad solem, & postea ad ignem, & mittas puluerem sicut soles facere in laminis, & cooperi, & da ignem, à mane vsque ad vesperam, aut de nocte vsque ad medium diem.

Calx

Calx septima.

Calx septima non valet in opere isto : sed valet physicis, & valet ad opus manuum, & ad emplastra, & ad vulnera, & ad alcofolis. Accipe salis communis partes æquales cum plumbo, coque in arbitrio tuo: & hinc finiunt septem modi calcium. Sed amplius dicam tibi ad subtiliandam sapientiam, & intelligendum magisterium.

Calx octava.

Accipe de plumbo tres libras, & fac partes ad modum digiti in grossitudine trium morabunt. Accipe de auripigmento tria pondera, & mitte cum plumbo in olla noua, & mitte ignem per duodecim vnaquaque hora, de v. horis de xxiiij. in die, & non coquant nisi tantum quantum est necesse, nec minus, & non sit in hoc solum, sed in omnibus rebus quas coquis. & intellige.

Calx nona.

Accipe de plumbo decem libras, salis armoniaci, salis nitri, tantundem vitreoli, baurach quintam partem ponderis, fac partes & mitte in olla, & da ignem ad minus per vintiquatuor horas, ad magis per vintiquinq; horas: trahe, & mitte in magisterio.

Calx decima.

Accipe de plumbo vnam libram, sulphure, auripigmento, de vnoquoq; tres quartas: da ignem sicut decet, & non decoquatur, nec

magis nec minus, nisi sicut debet.

Calx XI.

Accipe de plumbo iij. lib. nitrum sicut necesse fuerit: da ignem.

Calx XII.

In hac calce complebimus omnes calces. Accipe de plūbo v. lib. auripigmenti, & sulphuris, & baurach de vno quoque mediam libram: da ignem per xxv. horas: & quia diximus sufficienter in calcibus, modò loquemur in ablutione plumbi sicut debemus.

De ablutione plumbi, & de rebus cum quibus soluitur.

Cap. X.

IN nomine domini: Dixit Abuali Abinci-
ne: hoc est cap. x. de hac dictione. Dicam
hîc de ablutione plumbi: Lauamus plū-
bum ad tenuandam naturam, & reducere eū
de natura grossa ad naturam primā & ad hu-
mectandā siccitatē quā recipit in calcibus, &
ad auferendū odorē malū, & dare bonum. Et
ea cū quibus abluitur plūbū, sunt multa, &
plura sunt quā ea vnde abluitur cuprum, de
quibus est auripigmetum solutum, & oleum
lapidis & salis armaniaci solutum, & aqua
vitreoli, & aqua aluminis rubei & baurach,
& vrina

& vrina distillata, & sal nitri, & sal comune, & sal gemma, & sal alcali, & acetum, & aqua falsa, & aqua marina, & aqua capillorum: cum omnibus istis abluatur plumbū singulariter, aut commune, aut cum parte vna illa: & dicemus qualiter debet effici si deo placuerit. Debes scire quod plūbum non debet lauari in vase cupri, nec ferreo: sed potest lauari in vase metalli, aut in vitro, aut in vase vitrea to: & quia prius debes mittere sub fimo probluere, dicam tibi prius de humatione. Accipe de calce plumbi tres libras, de vitriolo vnā libram, de baurach libram semis, de sale gemma, de sale communi, de oleo lapidis, de vno quoque iij. vncias: pisa totum supra marmor, & misce donec incorporētur, & mitte in vitro sub fimo per octo dies, vnaqueque dies de viginti quatuor horis. Et scias qd̄ plumbum debes operari in æstate, & omne quod pertinet ad solem, & in illa hora quando calores sunt grandes, & cuprum, & hoc quod pertinet ad lunam potes operari in omni tempore, quia non habet tempus statutum operandi, sed in omni tempore potes operari per tenuitatem suæ naturæ, & intellige verba mea.

Inhumatio.

Accipe de plumbo tres libras, & semis, auri vitri sublimati ter, libram semis, auripigmenti tantundem, de sulphure tantundem, de lapide albo qui inuenitur in grossis terris, & est in similitudine illius de quo excutiunt ignem: accipe de eo iij. vncias: pisa & misce, & stet sub fimo vij. diebus.

Alia.

Accipe de calce plumbi xxx. lib. de auripigmento sublimato sedecim vicibus, sedecim libras, de sulphure tres libras, sale gemma duas libras, vitreoli vnam librā, baurach lib. semis: misce totum super marmor, & mitte sub fimo, & stet xj. diebus.

Alia.

De plumbo accipe nouem libras, salis gemmæ, salis alcali, salis nitri de vnoquoque tres libras, misce, & sub fimo sit per diem vnum, & ita trahe & misce quotidie per nouē dies: & hic est melior modus quem facere possumus per ad lunam, & hæc quæ subsequitur erit per ad solem. Intelligat qui habet naturā philosophi.

Alia.

Accipe de auripigmento quinque libras, & de plumbo decem libras, de baurach vnā libram, misce super marmor, & mitte sub fimo equino per vndecim dies, & intellige.

Alia.

Alia.

In hac finiemus oēs inhumationes, & loquemur de lauatione plumbi. Accipe de calce plumbi quinque libras, de auripigmento sublimato ter vnam libram, de sulphure rubeo quintam partem vnius libræ, de baurach tātundem: misce & pisa super marmor, & pone sub fimo per nouem dies. Finiuimus inhumationes, incipiemus lauationes.

De lauatione plumbi.

In nomine Domini: Dixit Abuali Abincine. Accipe de plumbo quinque libras, de sale armoniaco soluto tres libras, de sale gemma, de auripigmento soluto, de vnoquoque libram vnam, de aceto duodecim libras, pone prædicta in aceto, & bulli vnaquaque die per tres vices per duodecim dies: postea accipe de vrina distillata iij. lib. de aqua falsa iij. lib. laua puluerem & muta medicinas nouas: & misce totum in vase vitreato, & mitte sub fimo, & stet per nouem dies: post nouē dies trahe, & bulli in vrina, & in aqua aluminis, & in aceto per tres dies ter in die.

Alia ablutio philosophi.

Ablutio philosophi. Accipe de aceto, de oleo, de plumbo: laua.

Alia.

Accipe de plumbo nouem libras, de sale armoniaco, de nitro, de vnoquoq; iij. libras, de vrina puerorū duas libras & semis, de ace

to quinq; libras, de aqua aluminis x. lib. bulli per nouē dies in die per sex vices. postea accipe de auripigmēto soluto & de aqua vitrioli, de vnoquoq; vnam libram, de oleo lapidis iij. lib. misce & mitte sub fimo per xj. dies: postea trahē & abluē cum aqua salsa, & accipe de aceto iij. lib. de baurach vnā libram, de vrina puerorum. vj. lib. bulli per nouem dies in die nouies in vase de metallo: postea abluē cum aqua dulci.

Alia.

Accipe de plumbo vnam libram, de baurac libram semis: laua sicut necesse est, & intellige.

Alia ablutio philosophica.

Accipe iij. aquas, iij. terras, iij. aera, & iij. ignes: de vnoquoque pondus & mediū: pondus medium de medio, & medium de medio medij, & de plumbo pondus, & duas tertias de pondere, & duas tertias de duabus tertijs duarum tertiarum, & bullias per vnum diem & medium, & per medium medij & medium de medio medij diei. Hæc sunt xlv. horæ & mitte sub fimo per vnum diem & duas partes diei, & duas partes de duabus, & duas partes de duabus partibus, & duas partes de duabus partib. duarū partiū: hoc est dicere, qd' iungas xxiiij. & xvj. faciunt se xl. xl & x. & duas tertias: sūt. l & duas tertias. l & duas tertias

tertias, & vij. & mediū : & tertia tertiæ partis faciunt se. l ix. tres & sextas minus quarta media. Ergo durat inter lauare & bullire & stare sub fimo per duos dies, & medium diē, & minus quintam partē de medio die. Tres ignes, & tres terras, & tres aquas, & tria aera omnis philosophus hoc intelligit qui aliud scit, & qui hoc non scit, non operetur.

Alia

Accipe sal nitri, sal armoniacum, baurach, sal alcali, de vnoquoque vnā libram, de oleo lapidis mediam libram, auripigmenti soluti quartam partem libræ: tere & misce cum sex libris plumbi, & cum xij. libris de vrina distillata, & bulli p̄ vij. dies vnaquaq; die sexies, & augmenta ibi vnaque die vnā libram fortis aceti, postea accipe & misce cum tribus libris de aqua aluminis, & abluere cum aqua falsa postquam steterit in aqua aluminis per diem & noctem. postea accipe de auripigmento ter sublimato, & de argēto viuo, de vnoquoque quartam partem librę, & misce cum quinque libris aceti, & v. lib. de vrina pūerorū destillata, & stet in cucurbita per v. dies.

Ablutio philosophica.

Accipe aquam & vinum pōdera æqualia, plumbum in duplum: bulli per duos dies & medium.

Alia ablutio physica.

Accipe de petra quæ non est petra, & fac sicut docui : postquam rubificaueris extingue in ea plumbum per xxij. vices, & hæc est sua ablutio, & est ablutio physica.

Alia.

Accipe de plumbo decem libras, & bulli in sale per vigintitres vices, vsque sit siccum, & in vnaquaque vice mittes ibi vnam libram de aqua & mediam aceti : postea accipe de baurach vnam libram, de auripigmento soluto tantundem : misce in vrina puerorum, & laua per viginti quinque vices, sicut docui te, & non festines in opere tuo, & non opereris de plumbo ad argentum, & ablutio est sustentatio argenti & vita auri : & de vnaquaque istorum fit opus secundum magisterium suum, & modò finit capitulum istud de Dictione sexta.

De induratione plumbi, & de maneriebus indurandi.

Cap. XI.

IN nomine Domini, dixit Abuali Abinci-
ne: In hoc capitulo dicam de Induratione
plumbi: Plumbum debet indurari multò
amplius quàm cuprum, quia est humidius
cupro, quia cuprum est multum coctum in
ventre terræ, & plumbum crudum: ideo est
nobis necesse quòd siccet se de sua humidita
te:

te: & omnia quę deficcatur in vno de tribus modis, aut per fortitudinem solis, sicut illa quę fluunt, nisi sit de natura ignis cum sua subtilitate, sicut oleum, & cætera similia: sed si est de natura terræ cum suis similibus, sicut succus herbarum, potest deficcari ad Solem & ad aerem. Secundus modus deficcandi est cum igne, si sit illa res quę deficcatur de natura ignis, aut de natura terræ, aut de natura aeris, aut de natura aquæ, scilicet amplius facit ignis: quia si nō inuenit humiditatem quam deficcet, comburit. Tertius modus deficcandi est in alio modo, & non in isto modo, sicut diximus de alijs: sed facit se per absconditam naturam, quam nos non cognoscimus: sicut facit illud glutinum aigni, quod congelat lac, & fumus plūbi ad aurum viuum: & ista deficcatio quam facere volumus, non est talis, sicut sunt istæ tres, sed est similis tertię: quia nos siccamus humiditatem plumbi cū fortitudine aliarum medicinarum. Et modō dicemus quomodo deficcet, & totum hoc non dixi, nisi vt haberes intellectum in scientia philosophorum: quia non debes facere aliquam rem, nisi cum scientia philosophorum. modō incipiemus dicere quomodo induratur.

Induratio.

Accipe de plumbo tres libras, salis nitri

r 5

vnam libram, salis armoniaci sublimati libram semis: pista totum, & misce super marmor, & mitte in vase vitreo, & stet ad solem per xj. dies, nocte & die.

Alia induratio plumbi.

Accipe de plumbo x. libras, de baurac vnā libram, de auripigmento bis sublimato vnā libram, de sulphure quater sublimato duas libras, sale alcali sublimato 3. libras, misce totum, & tere cum aceto, & mitte in vase vitreo, & stet ad solem triginta diebus, & vnaquaque die misceas cum spatula lignea.

Quòd indurationes non sunt faciendæ cum rebus solutis.

Et scias quòd nullam rem solutam debes mittere ad indurandum, nec sal nec aliud: & quodcunque sal ibi ponas, debet sublimari ter vel quater, & antequam misceas cum calce plumbi, debet puluerizari ad modum farinæ.

Alia.

Accipe de plumbo soluto, abluto, & calce facto & abluto septem libras, & misce cum tanto de aceto, & pisa super marmor per 3. dies tribus vicibus, & vnaquaque hora tere, proijce ibi de sale armoniaco puluerizato vnā libram, de baurac armeni libram semis: de auripigmento sublimato ter libram semis: pisa bene, & mitte in vase vitreo, & stet ad solem quadraginta diebus.

De

*De plumbo quòd non mittatur in fimo ad
indurandum.*

Et debes scire, quòd plumbum non oportet mittere sub fimo ad indurandum, nec super ignem ad feruendum, quando est per indurare: & intellige quæ tibi dico, & habebis magisterium bonum & subtile, & debes tenere coopertum dum steterit ad solem: quia necesse est, vt multum custodias illud.

Induratio philosophica.

Hæc induratio est de philosopho, & melior alijs: Accipe de girgongis pondus vnum, de auripigmento medium pondus, de oleo terræ rubeæ aut nigræ duas partes ponderis, falis nitri, & falis armoniaci de vnoquoque quartam partem ponderis. Aqua de aquila v. partes, de Saturno præparato 3. pondera, misce super marmor, & tere, & mitte in vase vitreo, & stet ad solem per sexaginta tres dies, & de nocte mitte intus in domum.

Alia.

Accipe de plumbo xx libras, de sale nitri, de sale armoniaco, de sale alcali, de sale gemma, de alumine albo, de vnoquoque duas libras, misce super marmor, & mitte de vrina puerorum distillata quatuor libras, & mitte in vase vitreo, stet que ad solem per quinquaginta dies.

*Docet filium quòd custodiat vitam corporum,
et non dimittat magisterium
auri.*

Et non festines opus tuum, & non dimittas magisterium auri, & dicam tibi quomodo: quia si has species dimitteres cum plumbo vsq; ad 6. menses nil valeret in opere: & ita de cupro, & ita de incerare, & ita de sublimare, & de soluere: quia non est vita in durandi, nisi 6. menses, & vita maioris abluitionis quatuor menses, & de lauatione minori iij. dies, & de sublimare per annum & dimidium, & de soluere 8. menses: & debes custodire has vitas, quia si dimitteres cuprum in minori abluitione, post tres dies deterioraretur, & nil valeret: & ita de abluitione, & de alijs, quæ habent vitas. Intellige hanc regulam, & vide, & custodi.

Quòd calor destruet opus.

Sed vide, quia quando mittis cuprum vel plumbum ad indurandum, quòd fit sine calore: quia si calor ibi esset, minus valeret opus tuum.

Vltima induratio.

In hac induratione finiemus capitula omnia de indurationibus. Accipe de plumbo tres libras, salis armoniaci libram semis,
salis

salis gemmæ libram semis, aluminis albi libram semis : pisa super marmor, & collige, & mitte in vase vitreo, & stet ibi per xj. dies, et misce ibi vnaquaque die vnam libram de aceto, & mediam libram de vrina distillata, et muta species post vndecim dies, et permane bis cum speciebus nouis per alios xj. dies. Et ita facies donec transacti sint quadraginta et quatuor dies : & post dies xl. pisa eum cum aceto, et dimitte ad solem per duos dies, et operare postea. Finit capitulum xj. de dictione vj.

De inceramento plumbi.

Cap. XII.

In nomine Domini: dixit Abuali Abinc. In hoc capitulo loquar de inceramento plumbi: Inceramentum plumbi, quod non debet esse plumbum nimis inceratum: quia si multum se inceraret, reuerteretur ad primam humiditatem: & debemus mittere cum istis quæ se incerant res quæ desiccant, sicut sal armoniacus sublimatus, & sal alcali sublimatus, & vrina puerorum distillata, & auripigmentum sublimatum, & eius similia. & hoc est principium de inceramento.

Inceratio plumbi.

Accipe de plumbo sex libras, de vrina libram vnam, salis armoniaci soluti libram se-

mis, salis gemmæ salis alcali, de vnoquoque libram i. de oleo lapidis libram i. baurac armeni quartam partem libræ, collige, & mitte in vno vase de metallo, & bulli semel, & mitte subtus fimum, & stet ibi per xv. dies: & trahe eum semel in die: & stet ad solem per horam vnam, & vnaquaq; hora misce, & muta ibi medicinas, & reuertere ad fimum, & stet ibi per xij. dies, & in illis diebus non trahas ipsum ad solem.

Inceratio Philosophi.

Accipe de plumbo vnam lib. de aqua lapidis libram, de igne suo libram vnam: bulli per l. tres vices in xj. diebus: & intellige hoc opus, quia opus est philosophi.

Alia.

Accipe de plumbo viginti libras, aqua aluminis albi, & aluminis rubei, de vnoquoque vnam libram, de oleo tres libras, misce totum, & pone subtus fimum, & stet per xv. dies, & in capite quindecim dierum bulli illud in aceto, & trahe ad solem, & stet ibi per d. em vnum, & non intelligas quòd inceramentum plumbi sit ad modum ceræ, sed per imprimere suam naturam, & vt mutemus in eo humiditatem de ficcitate quam habuit in induratione, vt mutemus leuiter de natura in naturam, & de opere in opus de gradu in gradum.

Incera-

Inceratio Philosophi.

Accipe de tribus ceris, de vnaquaque vnam libram, de spuma istarum accipias quartam partem libræ, & bulli per xxiiij. vices in vrina distillata, & habebis totū melius opus.

Alia.

Accipe de plumbo tres libras, de vrina distillata vnam libram, salis nitri, & salis armoniaci de vno quoq; libram semis: mitte sub fimo, & stet ibi per xv. dies, & postea trahe, & bulli in aqua lapidis.

De rebus quæ facilius incerantur.

Et quando bullis, vide quòd quando remoues ab igne, non ponas eum in loco frigido, sed super ignem dimitte eum frigerare, donec sit bene frigidum. Et hoc est magisteriū philosophorum, & modò dicam quid vult dicere inceramentum. Tu non potes incerare ferrū, nec metallum, nec petram per rationem quam philosophi sciunt: sed illæ res quas tu potes incerare, sunt illæ quæ habent in se humiditatem per fortitudinem, & in his quæ dixi potest esse quòd habeat de humiditate, sed non tantum quæ appareat: quia si tãtam ibi haberet, omnes res possent incerari. Ergo illæ res, quæ se incerant, sunt plus humidæ quàm aliæ quæ non se incerant: ergo inceramentum non est aliud, nisi crescere humiditatem in illis rebus, quæ se incerant: ergo per rationem plus debet incerari

plumbum & stannum, quàm aliqua aliarum.
Modò perficiemus capitulum inceramen-
ti: non ideo, quia multa oporteret nos loqui
de inceramento per rationem quã diximus.

Ultima inceratio.

Accipe de plumbo tres libras, salis nitri,
salis gemme, salis alcali, salis communis, vri-
næ puerorum, de girgongis, de baurac arme-
ni, de aqua aquilæ, de vnoquoq; libram j. pi-
sta super marmor, & mitte in vase de metal-
lo, & stet in fimo per xxx. dies, & vnaquaq;
die trahes ad solem, finit capitulum xij. de
dictione vj.

*Quòd sublimatio fit per aliquem de quinq; mo-
dis. Cap. XIII.*

In nomine Domini: dixit Abuali Abinci-
ne: In capitulo isto loquar de sublimare, &
dicam verbum amplũ, & aperiam in eo suas
obscuritates. primũ dicam tibi quomodo
fit sublimatio. Sublimatio fit per aliquem de
quinq; modis, aut se sublimat per aliud quo-
modo facit mercurius, aut per se sicut ignis,
aut per præparationem sicut corpus quan-
do coniungitur cum spiritibus, aut per for-
titudinem hominis, sicut facit petra de ter-
ra, quando aliquis iacit. Aut per fortitudi-
nem alius, sicut facit lapis magnetis ascen-
dere ferrũ, & iste ascendit cum præparatio-
ne quãdo nos præparamus corpus cum spiri-
tibus

tibus, & ascendit cum xvj. rebus, sc. cum auripigmento, cum auro viuo, cum sulphure, sale armoniaco, sale alcali, sale nitri, sal gemma, baurac, sale communi, aceto, vrina puerorum, vitreolo, alumine albo & rubeo, & igne: cum istis ascendit plumbum, & diximus modum de alutellis multotiens: & hæc quæ narrauimus cum paucioribus quatuor possēt fieri. Sed nos quia per Geometricam habemus necesse, & quatuor infra quatuor sunt xvj. habemus necesse, & modò incipimus dicere modum sublimationis.

Prima sublimatio.

Accipe de plumbo xij. lib. salis alcali, salis armoniaci, sulphuris, auripigmenti de vnoquoq; tres libras, pisa super marmor, & misce cum vrina puerorum 3. libras, & mitte in alutello, & sit alutel sicut docui: & fac furnum sicut docui, & da ignem per xxv. horas ad minus, ad magis per xxxvj. horas, & vnaquæq; hora de viginti quatuor hōris in die, & intellige.

Sublimatio Philosophi.

Hæc est sublimatio philosophi: Accipe de plumbo xx. lib. de auripigmento sublimato xxx. lib. de sulfure sublimato x. lib. mercurij sublimati 3. lib. & tertia, salis armoniaci sublimati vnam libram, & vnam vnciam & ter-

tiam partem vnciæ: pisa cum aceto, & mitte in alutello sicut docui, & da ignem ad magis per xxiiij. horas ad minus per xvij. horas, & quando trahis sit bene frigidum.

Alia.

Accipe de mercurio quatuor lib. auripigmenti tres libras, plumbo xij. libras, baurac vnam libram, misce sicut necesse est cum aere lapidis, & da ignem ad magis xxx. horis, ad minus xxiiij.

Quòd mercurius non debet poni nisi rubeus in magisterio auri.

Debes scire quòd nullus mercurius, nisi sit rubeus, intrat in magisterio auri: & dicam in suo loco, quomodo debet fieri rubeum, nisi cum fortitudine medicinarum aliarum, & aurum viuum quod facere vis rubeum, quod non sit de plumbo cum signis quæ tibi dixi.

Alia.

Accipe de plumbo xiiij. salis alcali, salis nîtri, aqua aluminis de vnoquoq; 2. lib. & mediam: misce cum plumbo, & projice 2. libras de aceto, & vnam lib. de vrina puerorum, misce totum, & mitte in cucurbita quæ habet caput sine alembico, & da ignem per xij. horas, & mitte aliam cucurbitam cum alembico, & claude foramina, vt nō possit inde exire: & da igne per xv. horas, & trahe, & mitte

ig

in magisterio, & modus in quo debet fieri cucurbita cęca est hęc: fac cucurbitā de duobus palmis, & quartum palmos medianos, & in rotunditate medium palmum: de terra quę sustineat ignem, & non de alia terra: quia frangeretur, & in hunc modum debent esse cucurbitę: & modò dicam tibi modos de lenis: sed spiritum dicam tibi modum de caputijs cucurbitarum. Caputia debent esse ad modum de caputijs capitis, sed ad os stricta cum gargantis, & in circuitu habeant ocellas in latitudine duorū digitorum: & adhuc dicemus magis de modis cucurbitarum in loco distillationis, sed prius dicemus omnes modos manentes, qui sunt necessarij ad præparationem plumbi.

Alia.

Accipe de plumbo iij. lib. de quatuor spiritibus, de vnoquoq; mediam libram, sublima per iustam rationem: quia nos non facimus diuersa pondera, nisi ad acuendum ingenium.

Alia Philosophi, & quòd aurum viuum album ad lunam, & aurum viuum rubeum ad solem.

Accipe de plumbo 4. lib. salis armoniaci 2. de auripigmento vnam libram: mitte in alutello, & da ignem per iij. dies, vnaquaq; dies de sex horis, vnaquaque hora de sex M. CCC. & XL. in anno intellige ma-

gisterium philosophi, & non mittas aurum
vium rubeum ad lunam, nec aurum viu.
quod non est rubeum ad solem, & quando
facis sublimationem de aliquo corpore, de-
bes sublimare bis vel ter, vt non remaneat
quod non sublimetur: quia corpus grauitur
ascendit, & si non esset propter incorpora-
mentum quod tu incorporas eum cum spi-
ritibus non ascenderet, & ideo sublimamus
nos naturam suam cum istis magisterijs, que
nos facimus, & nisi ita faceremus, non ascen-
deret: ideo necesse est, quod si aliquod rema-
neat de eo, tu pisces eum super marmor fre-
quenter: ita de plumbo & de cupro, & de alijs
corporibus vnumquodq; in suo magiste-
rio: quia solutio post sublimationem remo-
uebit omnes res, & sales de corporibus, &
intellige.

Alia.

Accipe de plumbo 3. lib. & semis, de bau-
rach armeni j. lib. salis gemme, salis armonia-
ci, sulphuris & auripigmenti de vnoquoq;
j. lib. & pista super marmor, & misce de aqua
lapidis, & mitte in alutel, & da ignem per ho-
ras xxvij. nec magis nec minus.

Alia de tribus sensibus, i. de tribus lapidibus.

In hoc loquemur de rebus naturalibus,
qualiter discat homo: res naturales sunt 4.
Sensus magnus, Sensus medianus, Sensus
paruus, & sensus qui non est de istis. Sensus
magnus

magnus, sicut petra spiritualis. Sensus medianus sicut petra herbalis. Sensus parvus sicut petra naturalis. Sensus qui non est de istis sicut commixtio spirituum. Sensus magnus est res spiritualis: & qui illum scit scit omnes res naturales quæ in mundo sunt, & sic de anima si moritur, aut non, & si peioratur cū suo peioramento. Dixit Abuzalemi: Ergo homo quādo minuit, se debet peiorare quando trahit sanguinem. Dixit Abuali: Ego non dixi in hoc capit. si debet peiorare vel nō, aut si moritur aut nō: Sed dico tibi in veritate, quia si homo, quādo se minuit, & dimittat sanguinē exire vsque quo moriatur, tunc perdit se anima, & homo similiter: & anima est sanguis, & sanguis est anima: & tota anima sanguis, & totus sanguis anima, & qui aliter credit, nō tenet naturā philosophi: id eò dicunt Philof. Accipe de petra quæ non est petra, & non est de naturis petræ, diuide per 4. partes, per aerē & ignem, & terram, & aquam, & nos nō possumus inuenire quod aliter fieri possit, nisi in hunc modum: & de sanguine viuit homo, & moritur & stat. Ita de lapide: ideo dicunt, quòd iste lapis est lapis animalis: & ideo, quia non est anima altior homine: ideo accipiūt lapidē hominis, non quia in corporib. non est corpus altius auro: ideo facimus de sanguine aurū: & non putes, quòd lapides, quāuis cariores vendā-

tur auro, quòd magis valeant quàm aurum: ideo enim principiū habent, quia pauci inueniuntur, & de omnib. rebus huius seculi magis valet aurū, & ita fuit & erit per omnia secula: & ita inuenimus quòd lapis animalis ille est quem diximus: & lapis herbalis est lapis de quo multoties mentionē fecimus, & lapis ille magis valet omnibus alijs: & dicemus cur lapis paruus dicunt, quòd sunt oua gallinarū, & non alia oua: ideo, quia gallina est propinquior complexum hominis, quàm aliæ aues: ergo postq̄ accepimus lapidē, qui est iuxta lapidem maiore, accipiamus ipsum lapidē maiorem, et non queramus quis est iuxta lapidē maiorem & vsq; modò locuti sumus de lapidibus.

Pater castigat filium.

Et video quod nullus videat hoc capitulum in libro tuo nec in opere in lege: quia non teneret legem.

Alia.

Accipe de plumbo i. libr. & liga in panno lineo: accipe de auro viuo sublimato per xij vices, & de auripigmēto toties sublimato, & de sulphure similiter, de sale armon. similiter, de vnoquoq; lib. i. pisa cum aceto, & fac pastam, & mitte puluerem plumbi intus in pasta illa, & mitte in alutello, & cooperi cum luto magisterij, & da ignem ad magis per 30. horas, ad minus per 25. horas.

Alia.

Accipe

Accipe de plúbo 16. lib. sale gēma, sale armon. mercurio, de vnoquoq; 15. pisa cū aceto, & mitte in alutel. da ignem per 2. dies.

Alia.

Accipe de sulfure de auripigmēto, sale armon. de vnoquoq; 1. lib. de plumbo 7. lib. de vrina puerorum 3. lib. pisa super marmor, & mitte in alutello, & da ignem per 2. dies, & dimidium, finit capitulum xij.

De solutione plumbi. Cap. XIII.

In nomine dom. dixit Abuali Abin. incipit cap. 14. & loquar in eo de solutione plūbi solutio aut plūbi alterius corporis, nō est aliud nisi diuide, &c. corpora q̄ se cōiunxerunt in sublimatiōe, & p̄soluere in durationē & reducere in humiditatē: & nisi propter dilationē multā dicerē adhuc. & quando dico tibi qđ accipias de plumbo ad soluendū: debes accipere, sicut est incorporatum per sublimatiōnē, & alia magisteria cum alijs rebus, & ita cum cupro.

Prima solutio.

Accipe de plumbo x. lib. de sale armon. soluto, & sale gēma, & sale alcali, & vrina puerorū, & aqua aluminis, de vnoquoq; 2. lib. pisa & misce cum aqua lapidis 1. lib. & mitte in vase de metallo, & sepeli in fimo, & stet ibi per xv. dies, & dixi tibi in capitulo solutionis cupri: quia non putes quòd dicant solutionem, eò quòd redigatur in aquā, & intel-

lige has res subtiles: quia propter res subtiles fuit inuentum opus istud, & non propter aliud: quia trahit de fortitudine ad factum: & quando dicimus tibi, accipe de gongcis, intellige de igne, magisterij: reuelauit ego opus istud omnibus alijs qui præcesserunt, & intellige.

Alia solutio Philosophi.

Accipe de aqua quæ non est aqua, de aere qui non est aer, de vnoquoq; equalia pondera, de sale descendente, & non descendente cū calore 2. pondera, de re frigida, quæ fuit calida, & est currens 3. pondera, de plumbo 4. & dimidium: misce super marmor, & mitte in cucurbita, & fac bis bullire, & mitte sub fimo, & stet ibi per 8. dies, & in capite 8. dierū, trahe & mitte, & stet ad solem per 8. dies: postea stet sub fimo per alios 8. dies, & trahe & mitte in magisterio, & intellige magisteria philosophorum: quia magna scientia est in eis, & in hoc quod diximus de magisterijs potes intelligere per alia magisteria.

Alia.

Accipe de plumbo v. lib. baurac, aqua salis armeni, aqua aluminis rubei, & aqua aluminis albi de vnaquaq; 3. libras & semis, salis armoniaci soluti 3. libras, pisa & misce, & mitte in vase vitreo, & stet sub fimo per quindecim dies, & postea trahe ad solē, & accipe
vrinam

vrinam puerorum distillatam, acetum distillatum, sal armoniac. solutum de vnoquoque quartam partem libræ sit de xxv. vncijs, retio mite sub fumo, & stet ibi per xxj. diem, postea mitte in magisterio. modo finit capitulū xiiij de Dictione vj. & laudetur Deus.

De stanno, & eius natura, & præparatione. Cap. XV.

IN nomine domini. Incipit capitulum decimum quintum, & loquor in eo de stanno sicut vsque modo locutus sum de cæteris rebus: Et stannum est iuxta naturam argenti, & est tale vt illud, nisi quòd mercurius suus non est tam benè coctus, quia terra non potuit eum tatum coquere propter sulphur quod erat grossum, & non est tam coctum in ventre terræ, & quia fortitudo aeris non se impressit in eo, ideo est stridēs, vt nimis currens, et non est pulcher in fractura, et dicitur apud philosophos aer, et hoc non euenit nisi propter hoc quod dixi: & si quis velit præparare hoc modo, sepeliat subtus terram in longitudine quinque palmorum, in latitudine vnus palmi, & in fundo duorū, & solues stannum, & implebis foueam illam, & fouea illa capiet de stanno cc. xlvij. libras, & fac aliam quindecim palmorum in latitudine vnus palmi, & medij, in fundo palmorū quatuor, & secundum prædictum computum ca

piet de stanno duo mille & cc. & xx. & qua-
 tuor libras. Si vis rationem super eum de
 Geometria, multiplica longitudinem in la-
 titudine, & quod multiplicabitur multiplica
 in fundo, & hoc quod fit de alio, dabis totidē
 cc & xlvij : dices quinque in vno, quinque
 quinque in duobus: decem decem, in cc &
 quadraginta septem, sunt duo mille & ccc. &
 lxx. ergo vnicuique x capit cc. & quadragin-
 ta septem libras, quantum capit in alio, fac &
 videbis. Dices quindecim quod est in longi-
 tudine, in vno & dimidio, quod est latitudo
 xxij. & dimidium xxij. & medium in quatuor
 quod est in fundo lxxxx. multiplica lxxxx. in
 cc. xlvij. erunt xj. mille, & d cc xlvj. Secundum
 rectum numerum, aut si vis dic quantum est
 x de lxxxx. dices nouena: ergo fouea ista de-
 bet capere duo mille & cccc. & lxx. libras, se-
 cundum primum computum: sed si vis face-
 re secundum rectam multiplicationem, mul-
 tiplica lxxxx. in cc xl vij. erunt xxj. m. et de
 & xliij. & dices nouena istius computi, quan-
 ta est duo m cccc & lxx. tot libras capit fo-
 uea ista. postquam scis de stanno quantum
 capit fouea. Dimitto hinc multa super-
 flua: dimissimus pertinentia ad
 geometriam de men-
 suris.

De

De prima lauatione stanni.

Modò dicam tibi de prima lauatione stanni. Accipe stannum & funde septies: & postea res cum quibus lauatur sunt hæc: sal alcali, vrina puerorum, sal gemma, acetum, sal commune, aqua aluminis, sal armoniacum, aqua vitrioli, baurach, aqua falsa, aqua marina, aqua de aquila, aqua lucens, cum his abluatur stannum: sed maneries quomodo lauatur, est in hunc modum. Accipe de stanno x. lib. funde septies, & reuertetur ad viij. lib. & fac de eo laminas in quantitate palmæ manus, in grossitudine vij morabunt morabunt: & quando vis eum abluere iasta eum in aceto per noctem: & in alia die accipe de vrina puerorum distillata quinque libras, & de aqua falsa tantundem, & de sale armoniaco soluto vnam libram, de alio aceto absque eo in quo iacuit tres lib. bulli totum hoc cū stanno per tres dies ter in die, & in vnaquaque vice terge eum cum panno lineo, & non abstrahas eum de bulitione, donec sit bene frigidum, & postea trahere: & quando trahis sepe li in fimo per diem vnum.

Alia lauatio.

Accipe de stāno xij. lib. bulli in aceto & in vrina puerorū equaliter de vnoquoque viij. libras: fac in modū oui, & bulliat quatuor dies quater in die: & trahere & terge, & iterū bulli in sale armoniaco, de vtroque duas libras.

Alia philosophica.

Lauatio philosophi. Aqua lapidis & aqua maris, de vnoquoque duas libras, calefac stannum & mortifica in eis, & erit ablutum.

Alia.

Accipe de stanno viginti quinque libras, de sale gemma, de sale armoniaco, de vnoquoque quinque libras, de aqua salsa viij. lib. Fac stannum in modum nucis, & laua in istis, & bulli per quinque dies quinquies in die, & serua: & postquã diximus de ablutio-
ne, modò dicam calcem & suas maneries.

*De calcibus stanni & suis manerie-
bus & modis.*

Calx stanni est leuis, & fit multis modis, & stannum est in quinque modis. Stannum nimis croceũ, & quando percutitur cum malleo, facit magnũ rugitum, & vocatur stannũ carrareum. Secundus modus est multũ album, et nil apparet in eo crocei, et est melius omnibus alijs, et vocatur stannum bahadi. Tertius modus est stannum quod trahit ad nigredinem, et non est necessarium huic operi: et quia est nigrum, miscuit se cum plumbo alcofolis, & vocatur stannũ alcofolis: & quando percutitur, citò per partes frangitur, & quando finditur, trahitur ad nigredinẽ. Quartus modus est stannum, quod trahit ad albedinem: quia est ibi multum de sulphure rubeo,

beo, & proxima est natura eius naturæ auri, & quando percutitur, sonat ad modum auri, & quando finditur trahit ad rubedinem, & vocatur stannū rubeū. Quintus modus est stannū, qd' vocatur gartar, si est albū est ad bonam lunam, si est rubeū est bonū ad solem, & differentia inter istum & prædictum est, quia istud finditur tardè & prædictum citò finditur, & iam dicam tibi calces mixtas ad aurum, & argentum: et operare de quocunque vis, et nisi esset propter moram, dicerem cur sint huiusmodi colores, et radix omnium istorum est vt intelligas naturas, & reducas ad suas proprietates, & non errabis: & modò incipiam tibi dicere de calcibus.

Calx prima ad lunam.

Accipe de stanno albo, et fac laminas in spissitudine duodecim morabunt, & laua, sicut suprà diximus, & sit pondus stanni triū lib. & sal armoniacum sublimatum & sal gemæ, & sal alcali de vnoquoque libram & semis: mitte stannum in olla terrea rubea, & inter laminam & laminam mittes pulueres salium, donec nil remaneat de pulueribus: da ignem ad plus per tres dies, & dimidium, ad minus per duos dies.

Alia ad Solem.

Accipe de stanno 24. libras, & fac in mo-

dum de medijs cannis in longitudine octo palmorum, & de palmo in palmo incidet in latitudinē trium digitorum, & in rotunditate duorum digitorum, & fac ollam ad modū incurbite, & mitte prædictas medias cannas in ea in longitudine, & accipe de sulphure de auripigmento de vnoquoque quatuor lib. de baurach vnā libram: pulueriza sulphur & auripigmentum, & mitte in cucurbita donec impleatur, & cooperi cum coopertorio, & terræ magisterij, & mitte in furno magisterij, & da ignem ad magis per quatuor dies, ad minus per tres dies. Signum combustionis est, quando olla est bene rubea, & de colore carnij, nec magis nec minus, & intellige verba ista philosophorum.

De verbis philosophorum in lapide & nominibus figuratis.

Modò tibi dicam verba philosophorum quomodo sunt. Dicunt philosophi quòd auripigmentum est de lapidibus, & dicunt causam: quia sicut est de colore auri, ita est ad aurum, & hoc verbum deletur, per Dialecticā. Hic dimissimus disputationes, & superflua multa, & auripigmentum non mittunt in calcem: quia est lapis, & quia comburit, & manes auripigmenti: iam dixi & verum est, quòd mittimus quantum ad nomen in alexir: nam in alexiris nomine auripigmenti significo ignem lapidis: quia dicimus auripigmentum
ignem

ignem lapidis finire sicut nominamus, per aquam terram nomen accommodatum: & intellige hæc verba, vt scias ea in alexires, & quando dico tibi in alexir quòd mittas aurum viuum. Et postea dico quòd mittas aquam, non intelligas per aurum viuum aliam rem, sed ipsum mitte. & quod locuti fuimus de lapide in hoc loco, sufficit secundum doctrinam nostri libri.

Alia calx,

Accipe de stanno abluto viginti libras: fac in modum morabunt spissas multum, & fac ollam quadratam sicut docui te, & pone in ea modos illos, & accipe de sale nitro & sale armoniaco sublimato, & sale alcali, de vnoquoque quatuor libras: pisa & pone inter modulos illos, donec sit olla plena, & cooperi cum terra magisterij, & da ignem ad plus per vigintinouem horas, ad minus per vigintiquatuor in die, & trahe dum calidum est, nõ refrigerat: sed calidum sepeli in fimo.

De calcibus stanni, & de lapide qui surgat plumbum.

Calx prima & naturalis: Accipe de stanno duodecim libras, & auripigmento totiens sublimato de vnoquoque iij. lib. baurach carmini medium pondus: fac danno admodum cubiti, & frage p partes, & fac ollam primam de

terra rubea cocta ad solem, tertiata, & mitte in ea stannum prædicto modo præparatum cum prædictis salibus, & cooperi cum coopertorio & terra magisterij, & mitte in furno, & da ignem per duos dies ad plus, ad minus per diem & dimidium. Et dicunt quidã, quòd calx stanni non debet fieri hoc modo, sed accipias ollam, & mittas in ea duas partes stanni, & vnam plumbi: & quando funditur, miscnt cum pala ferri, donec sit benefusum, & faciunt hoc per tres aut quinq; horas, donec cognoscant quòd non possit congelari: & quando factum est puluis, habent de lapide qui fugit plumbum, & vadunt iactando super puluerem, & quod se tenet in lapide seruant: quia plumbum est, & quod remanet est stannum. Lava etiam sicut oportet, & ego nunquam feci hunc modum combustionis, nec scio an verum sit: sed credo, & sensus ostendit, quod est verum per multas rationes.

Alia calx per ad Lunam.

Accipe de stanno 5. lib. fac laminas, & accipe de sale armoniac. de sale nitri, de vnoquoque duas libras, de calce alcali vnam libram: mitte in olla cum laminis, sicut docui, & da ignem per 5. dies. hæc est calx philosophi. Et si non esset propter moram magis dicerem tibi: & intellige quod dicimus, & habebis opus.

Alia

Alia calx.

Accipe de stanno duodecim libras, & fac in modum canne, sicut docui in plumbo: & accipe de auripigmento & de sulphure, de vnoquoque libram & semis, & da ignem per octo dies, postquam miseris in olla cum stanno & puluere.

*Quomodo philosophi inuenerunt
magisteria.*

Modò dicam materias philosophorū, quomodo inuenerunt hæc magisteria. Dicunt philosophi contrarium inuenit suum contrarium: & dicunt mitte corpus super corpus, & exhibit ter trium: corporis tardamentum, & & præparamentum debêt esse in magisterio, & vnumquodq; istorum intelligitur in multis rationibus.

*De lapide, & quod scientiæ sunt x.iiij.
matres, & v. filia.*

Dixit Abuali Abincine. Vide rem quæ est res, & videbis vnam rem. Non sitias, & cum operatus fueris non dimittas opus in finem: quia qui multum laborat, inuenit, & propter hoc dimittunt multi hoc magisterium, quod diu laborant, & sua expendunt, & cum debent venire ad perfectum dimittunt. Et ego non abscondi tibi lapides, sed manifestaui tibi in re vera: nõ sis in loco populato cum hominibus, & habita in heremo in quo nullus te videat operari, & operare opus totū cum

fenſu, & non dimittas: quia qui multum querit, inuenit. Scientiæ ſunt x: matres ſcientiæ ſunt quatuor. & non dicunt philoſophum niſi qui ſcit magiſterium: & nõ poteſt ſcire magiſterium donec ſciat quatuor matres & ſex filias: & quando hoc ſcit, ſcit magiſterium. Et quis eſt philoſophus ille qui diligit ſapientiam? & quæ eſt ſapientia? hoc magiſterium. Quæ ſunt matres ſapientiæ? Dialectica, Geometria naturæ, & ſcientia, Algoriſmus, arithmetica, theorica de Phyſica, muſica, aſtronomia, ſcientia quæ habitat totum mundũ: hoc eſt magiſteriũ iſtud. & vocatur Philoſophia. Ad quid eſt neceſſaria Dialectica in hoc magiſterio? Vt ſciamus rationes, ſi eſt, aut non. Geometria quid prodeſt huic magiſterio? vt ſciamus quantitates omnium illorum, quæ ingrediuntur in magiſterio. Quantitates debent eſſe ſicut clibani, & aludelli, & cucurbitæ. Quid profunt naturæ magiſterio? vt ſciamus naturas lapidum & omnium rerum. Quid prodeſt ſcire firmamentũ magiſterio? vt ſciamus tempora calida & frigida. & poſtquam probauimus quòd quatuor matres ſcientiæ ſunt neceſſariæ noſtro magiſterio, modò dicemus, ſex filiæ quomodo ſunt neceſſariæ in magiſterio, aut quomodo non. Quid prodeſt Algoriſmũ magiſterio? vt ſciamus cõputũ omnium rerum. Quid prodeſt Arithmetica magiſterio? vt ſciamus materiam diminuen-
di

di computum & ascendendi. Quid prodest theorica magisterio? vt sciamus res in quibus gradibus sunt frigidæ, aut humidæ, aut calidæ, aut siccæ. Quid prodest Musica magisterio? vt sciamus sonos rerum, si sint coctæ, aut non: Quid prodest astronomia? vt sciamus in qua hora debemus incipere aut non, & e-conuersò. Postquam probauimus quod prædicta omnia sunt nostro magisterio necessaria, qui scit, scit magisterium, & qui non, est sicut bestia.

Verba philosophorum de lapide.

Dixit Abuali Abincine. Quæ est res quæ est in directo annorū? hoc est panis coctus. Modò dicam tibi veritatem vnde potes accipere pondera magisterij si sis philosophus. vt intelligas magisterium computa de vno ad xxviiij, multiplica xxviiij. in quatuor, & erunt c xij: multiplica c xij in duobus v. de quinta erunt octo, & duæ partes & vna quinta: de quinta multiplica in quatuor, & erunt xxiiij. & media pars de quinta parte de quinta: & multiplica in iij. & vna quinta erit, c & viij, & iij quintæ de media quinta. Scies quid habet inter illos, & dices primam appositionē ad solem, secundam ad lunam, & tertiam ad præparandos spiritus, & quartam ad præparandum corpora, quomodo præparantur, aut non.

De verbis geometricis in lapide.

Dixit Abuali Abincine, si nō intelligas opus dicam tibi per geometriā quomodo debes intelligere: & si per illam maneriam non intelligas, dicam tibi aliam tertiam de geometria.

De elementis lapidis pondera.

Dixit Hahomar Abnabi Rabiha: accipe vij.v. quatuor, & vnum ad solem: de igne vij, de aere, v. de terra quatuor, vnum de terra.

*Contra reprehendentes de verbis
superfluis.*

Dixit Abuali Abincine: si quis dicat quod verba superflua nisi in hoc libro, dico quod illis sunt superflua, qui non intelligunt: illis verò qui intelligunt, non sunt superflua. Et qui dicit mendacium in loco vbi verum debet dicere, contingit ei sicut homini mendacissimo.

*De calcibus & de præceptis
Ieconiæ.*

Dixit Abuali Abincine: Reduc te ad calces, & accipe de stanno duodecim libras, de auripigmento mediam libram, & impugna cum oleo, & mitte de igne quintam partem de media parte ponderis, & mitte in ollam, & da ignē per octodecim horas de horis magisterij de duabus horis & dimidia. In hora quando trahis vide quod olla sit frigida, & sunt qui non trahunt donec per diem & noctem

et refrigeretur, & apud nos non est ratio. & quando facis quod non debes facere, ut non fugiat à te quod facere debes: & hæc sunt bona præcepta.

De verbis allegoricis in magisterio.

Dixit Abuali Abincine: Qui discere vult ut intelligat verba vnum pro alio, ascultet in hoc loco. Homines qui loquuntur dicit Pythagoras. Quid vult dicere, quando transit filius tuus iugula eū, & bibe de sanguine duas uncias & mediam: hoc est dicere, quod siccat humiditatem mercurij, & pondera sunt horæ verbi gratia: si sunt duæ uncia & semis, sunt duæ horæ & dimidia: & si duas vel duæ horæ, si duo arentij, duas horas: & ita ad vnū quodque computum ponderis hora.

De Mercurio.

Dixit Abugael: quid est, accipe vnum oculum de monoculo, & pellem de homine non habente nisi vnum testiculum: Hæc sunt verba ad mercurium. Et quid est dicere, intra in mare & bibe de aqua: hoc est dicere, quod quando facis magisterium, accipe de sale armoniaco.

De Mercurio.

Dixit Abugalid: quid est ascende in cælum: hoc est præpara mercurium. Quid est descende ad terram: hoc indura mercurium.

*Verbum spirituale quod carnales non
intelligunt.*

Dicit Abulbagezar Alhalci: Cur dicis quod lingua hominis sit oleum, & ita de quibuscunque linguis quas posuisti? Lingua hominis est oleum, ideo quia est nuncius animæ, & anima est ignis, & viuit de aere, & ideo dicimus linguam aerem esse, & hoc est verbum spirituale, & non intelligunt carnales, & qui est philosophus intelligit.

Vltima Calx.

Dixit Abuali Abincine: Lege librū istūno cte & die, ideo vt omnia bene scias. & si hoc intelligas intelliges magnū magisteriū. Accipe de sale armoniaco, de sale nitro, de baurac carmini, de sulphure viuo sublimato, de vno quoque vnā libram: pisa & accipe de stanno v. libras, & fac laminas rotundas in modum morabūt, de grositudine xij morabetinorū, & mitte in ollam, et mitte puluerem desuper & deorsum, & cooperi, et da ignē p̄ iij dies, ad minus per duos dies.

De lauationibus calcis stanni.

Modò dicemus lauationes. Magis valet ablutio in stanno, quā vlla res: quia est magis prope ad argentū, quia cito mutatur suę mutationes: et lauationes stanni debent hoc modo fieri. Accipe de stāno xij lib. & fac calcem, et mitte sub fimo, et stet ibi p̄ duos dies. Trahe, et accipe de eo x lib. stet ibi, & bulliat xv. die-

dieb, septies in die. Accipe de sale alcali, et sale armonia. soluto, et sale nitro, de vnoquoque iij lib. mitte ibi calcē, & pone sub fimo, et stet per xv dies: postea terge cum panno lineo, et laua cū aqua dulci, donec albū sit. & hæc calx est ad luxiam et ad fermentū lunæ, & ad spōsalitiū lunę: & postq̄ fuerit album mitte in vase vitreo sub fimo, donec opereris.

Alia.

Accipe de stanno puluerizato xxv. lib. de aqua salsa, de sale armoniaco soluto, de vnoquoque v lib. de vrina puerorum distillata viij libras: de sale nitro tres libras, aqua dulci quindecim libras, salis communis soluti & salis gemmæ, de vnoquoque octo libras, misce cum puluere, & stet sub fimo per mēsem, et de quinto die bulliat agitando, postea trahere & laua sicut oportet. hæc est bona lauatio.

Alia lauatio.

Accipe de vrina tres libras, aqua aluminis rubei septem, aceti octo, baurach carmini, salis armonici. soluti, de vnoquoque tres lib. de stāno puluerizato xij libras: misce & bulli octies in die p octo dies: muta medicinas, & mitte sub fimo per quindecim dies: laua postea bona lauatione cum aqua dulci & serua: & postquam diximus lauationes modo dicemus de Induratione cum virtute Dei.

Incipit induratio calcis stanni: sed primo dicit de induratione Mercurij.

Dixit Abuali Abincine: Induratio stanni est leuis omni philosophiæ, sicut est induratio argenti viui. Et dicemus de induratione arg. viui qd̄ sufficiat, postea dicemus de induratione stanni. Non credas alicui quòd mittas in induratione mercurij virgas Alchizaram, nec grana de mirto. Crede mihi & non errabis: quia scias qd̄ nō debes mittere mercurium in vase ferreo, donec vas sit rubeum sicut ignis. fac ollam in hunc modum rotundam, & coopertorium planum & perforatū tribus foraminibus, & sit bene rubea ad ignem, postquam lutaueris de luto magisterij hoc modo. Accipe de cinere vnam librā, de sale communi vnam libram, pasta cum clara oui & cum panno lineo mittas, & cooperias ollam & coopertoriū, & fac ollam bene rubeam, & mitte intus per foramine vñā libram mercurij, & quartam partem libræ de aqua lapidis, & mitte ollam super stannum & plumbum alcali soluti pondera æqualia, & plumbi alcali foli medium pondus: & cum cognoueris quòd sit siccata aqua, mitte aliam donec cognoscas quòd sit induratus.

Alia

Alia.

Accipe de cannis & fac de eis puluerem: accipe illum cinerem, & de puluere galis æqualiter, & de scorza de cortice coloreris, fac cinerem, & de vinacea terra de costa, de vnoquoque pondere æqualia, pulueriza, & pasta cum aceto, & fac foueam in illa pasta, & mitte intra mercurium, & in illa hora mittes pastam cum mercurio in olla, & facies sicut dixi.

Alia Philosophicè, & verum magisterium de induratione mercurij.

Accipe de mercurio quantum debes, & mitte in ollam sicut scis, & fac bullire sicut intelligis, & misce ibi rem quam audisti ad quantitatem quam mihi dixisti: & hic est melior modus de indurando mercurio, & expertus & leuis: & omnino in hoc loco dixi tibi magisterium indurationis, & intellige.

De induratione aliorum philosophorum.

Modò dicam tibi indurationem aliorum philosophorum: Accipiunt mercurium, & mittunt ei alas, & faciunt eum volare per 3. dies, & inueniunt eum induratum, & quæ sunt aliter, scilicet sal armon. Et quod dicunt volare, est quod sublimant per 3. dies ter in die, & dicunt, accipe de mercurio, &

fuſſa eum, donec fit durus, & imbibe donec fit durus, quanuis non fit nobis neceſſarius, & dicunt quòd accipiant de textis veteribus, & puluerizent, & faciant paſtam, & mutant ibi mercuriũ, & indurabitur: & dicunt quòd accipiãt de caſchis auellanis, & de belotis, & de caſtaneis, & artouis, & cũ quibusdam partibus, de cannis faciant cinerem, & paſtent cum aceto, & mutant mercurium & faciant ficut ſolent.

De inceratione ſtanni.

Postquã diximus de induratione mercurij, modò dicam de induratione ſtanni, & leuiter & breuiter dicam. Accipe de ſtanno prædicto xx. libras, & ſale alcali, & ſale nitri. & ſale armoniaco ſublimate, de vnoquoque decem libras: miſce ſuper marmor cum ſtanno bene, & paſta eum cum aceto diſtillato, & paſta illam miſce ſub ſimo, & ſtet per xv. dies, de quinto in quintum diem mutata medicina.

Alia.

Accipe de ſtanno viginti quinque libras: baurach armini, ſulphuris, auripigmenti, quater ſublimate, de vnoque duodecim libras: miſce cum puluere, & mitte ſub ſimo, & ſtet per menſem.

De vero lapide philoſophiæ.

Accipe de re quæ non eſt res, & aues vocant

cant eam ré gras, gras, & colligunt in maiori hyeme, & raytas comedunt eam quando inueniunt eam: & si videant eam rem asini, moriuntur statim, & quando vident philosophi gaudent. Et si vadas ad Indiam ad ciuitatem Goracini, inuenies eam inter tres arbores in mediana, & custodit eam vnus lacertus, & in parte sinistra est lacertus, & in dextra est anora, in medio inuenies ré quam quæris, & caue quando colligis, quòd non te mordeant feræ illæ, & vocatur res illa res fortis & debilis, animalis, naturalis & herbalis: & accipe lapidem illum, & de aqua eius indurabitur stannum.

De iurmento quòd magisterium verum est lapis.

Dixit Abualj Abincine: Iuro tibi fili per totum mundum, quòd non decipiam te in lapide inueniendo, & magis reuelauit tibi magisteria philosophorum, quàm vlli alij. cum illo lapide potes indurare omnia corpora, & mercurium: et hoc est verbum quod dicit Laconia filio suo, accipe lapidem dextrum medianum: de tertio est lapis philosophorum. & si intelligis magisterium, intellexisti lapidem, & in duratione stanni. non dicam tibi amplius.

*Istud capitulum non est de libro, sed est inter
Patrem & filium, & se-
niorem.*

Dicit inspector: Hic dicam tibi rationes de Albumazer & Abuali super fermentum, & rationabo per eas in memetipso. Dicat mihi Abumazer: Alexir est pulvis, qui mutat naturas de vna in aliam. Dicat Abuali: Quid est alexir? Alexir pulvis qui mutat naturas non bonas ad bonas. Dicat Abumazer: Quot sunt elementa? Elementa sunt diuisa de lapide, & præparata, & mutant naturam ad naturam fermenti. Dicat Abuali: Quid sunt elementa? Sicut dixit Abumazer. Dicat Abuali: Quid est fermentum? Fermentum est quod mutat naturam de opere minori ad suam naturam. Dicat Abumazer eadē verba: ergo Abuali & Abumazer, non habet inter illos, nisi quod vnus mittit fermentum cum elementis, & post mercuriū, & post corpus minimū: & Abumazer mittit elementa, & mercurium, & corpus minimū, & postea fermentum. Dixit Abumazer: cur mittit fermentum postremum? ideo, quia redigat corpus minimum de sua natura. Dicat Abuali: Cur miscet fermentum cum spiritibus? ideo vt imprimant naturam fermenti. Dicat Abumazer: est alia ratio, cur postremum mittat fermentum: ideo vt mutantur naturæ corporum in sua natura. Dicat senior:

nior: sicut alia ratio cur misceat fermentum cum quatuor elementis: ideo quando facimus solem, quod sint quatuor, fermentum & elementa, et mercurium, et corpus minimum: et per ad lunam fermenta, et elementa, quod sint vnum, et mercurius secundus, & corpus minimum tertius. Hæc ratio quæ imprimat fermentum cum elementis, est ratio, sed non transit in dialectica: quia quatuor per ad solem sunt quatuor elementa, ignis, aer, aqua, et terra: et tres per ad lunam, sunt terra, aqua & aer: quia alia quatuor intrant similiter ad lunam, sicut ad solem. Et hæc non est ratio, sed prima est ratio: & vt mihi videtur rationes senioris sunt fortiores et meliores, et modò dicam tibi de ponderibus in glossula post istam.

De inceramento stanni, sed primò loquitur de induratione.

Modò loquar tibi in inceramento stanni, et antequam incipiam de inceramento, dicam tibi indurationem cur faciunt: non faciunt nisi quod natura reuertatur sicut prius fuit, de engreuir, et de indurare, & de visificare, et de sonare, et in vnoquoque habetur magnum magisterium, et bene induratum cum fortitudine aliarum medicinarum, sicut sulphur et auripigmentum, et his similibus: et magis valet in eo fortitudo lapidis

omnibus alijs medicinis: & iã diximus, quid est lapis: modò dicam tibi inceramentum.

De inceratione stanni.

Dixit Abuali Abinc. Inceramentum est naturá corporis redigere in modum lauatio nis, scil. quòd de induratione quam accepit in humectatione, & redigatur in mollicie, & res quæ faciunt eum molle, sunt res calidæ et humidæ, aut frigidæ & humidæ sunt sales soluti, & aqua: et qui vult facere inceramentum, faciat in modum lauatio nis quod bulliat: ita in quantitate salium, sicut diximus mixtũ in aqua dulci, quod accipiat de stanno x. lib. de sale armon. soluto, sale gemma soluto, de vnoquoq; 3. lib. aquæ dulcis x. lib. bulli per duos dies septies in die, in hoc modo, et in eadem similitudine se incerat stannum.

De sub'imatione stanni.

Modò dicam tibi quomodo se sublimat. Stannum se sublimat cum corporatione 4. spirituum, scil. de sale armon. de argento viuo, de auripigmento et sulfure. Sed modus sublimandi est hic. Accipe de stanno incerato 4. lib. de auripigmento, de sale armon. de sulphure, de vnoquoq; vnam lib. pisa & misce, & mitte in cucurbita sublimationis, aut in alutello in quolibet, & da ignem ad plus per 28. horas, ad minus per 25. horas. & qđ non se sublimabit in illa hora, iterum sublimabis

mabis cum alijs speciebus, donec nihil ibi remaneat: et postquam hæc feceris, reiterra sublimationem, vt se imprimat sua natura: quia oportet quòd natura stanni habeat magis imprimamentum quàm omnia alia corpora: ideo, quia est cruxent, et nõ est figens in vnum colorem, si sublimaretur ter magis, valeret.

Alia sublimatio ad solem.

Accipe de auripigmento vnam lib. & sulphur, & sal armon. vnam lib. mitte in alutello sicut diximus, et sublima cum vna libra stanni, et ista sublimamenta sunt ad solem.

Alia sublimatio ad lunam.

Sed si vis sublimare ad lunam, non sublimes nisi cum sale armoniaco solo: quia quãuis verum sit, quòd argentum viuum sit vnum de spiritibus, non intrat in magisterio sublimationis stanni ad lunam, nec sulphur, nec auripigmētum: ergo oportet eum sublimare cum sale armoniaco hoc modo.

Accipe de sale armon. i. lib. de stanno lauato & calefacto, & lauato, & indurato, & incerato i. lib. mitte in alutello, & sublima per 25. horas. hinc finiunt modi sublimandi. Dixit Abuali Abincine: Modò dicam tibi de solutione. Solutio debet esse vltima de omnibus operibus, & debet esse post sublimationem.

De rebus septem, & quid est solutio, & quid est sublimatio.

Dixit Abuzalemi patri suo: Dic mihi quot sunt res quæ se creauerunt de re. Res illæ sunt septem: et cur eas præmisit ad rem? Ideo vt sciret naturas causarum quales sunt: ideóue limatio ad septimam rem, quæ est sublimatio. Et si aliquis quærat, quid est sublimatio et solutio? Dices: sublimatio est deturpatio, et solutio est mundatio. Deturpatio est, quia corpus cum spiritibus se deturpat, et solutio est, quando se soluunt spiritus, et recedunt ab eo.

De solutione.

Modò dicam tibi modum solutionis. Accipe de stanno tres lib. Et debes scire, quòd corpus sublimatum debes accipere cum spiritibus, cum quibus sublimatur, et de sale armoniaco soluto, de aqua aluminis albi, de vnoquoque tres libras, pulueriza super marmor, et misce aquas solutas cum sale armoniaco soluto in vase vitreo cum stanno, et mitte sub fimo, et stet per mensem et dimidium, et trahe, et mitte medicinas, et stet per dimidium mensem, et laua bene sicut docui.

Alia.

Accipe de aqua falsa et vrina distillata, et acetum distillatum, de vnoquoque tres lib.
falis

salis armoniaci soluti vnam libram, baurac libram semis, stanni sublimati cum suis spiritibus quatuor libras, bulli per 4. dies, quater in die: & mitte sub fimo per mensem. Et si vis descendere per botum barbatum, bene potes facere cum mercurio, sicut adhuc docebo te in hac dictione. Sed quomodo debes mittere corpus istud minimum cum alexir: fit hoc modo. Accipe fermentum, & misce cum quatuor elementis, & adiunge cum corpore paruo, & postea misce mercurium. hic est modus de adiunctione cum alexir.

Alia solutio Phisica.

Accipe de stella quæ apparet ante auroram, & præpara in eo modo, id est tamdiu sublima, donec figatur, & nõ det crepitum, sicut salit stella de vno loco in alio, & non crescant ibi voces, & solue sicut debes, et erit soluta: et postea potes soluere corpus tuum. Intellige. Modò finiunt solutiones: sed adhuc loquar de stanno in alio loco, & in hoc loco finit capit. xv. cum virtute dei.

De Latone & de verbis dialecticis et Phisicis.

Cap. XVI.

IN nomine Domini: dixit Abuali Abinci: ne: in hoc capitulo loquar de allatone: & primùm dicam quomodo se facit, & pe-

Istea dicam quomodo se præparat in nostro magisterio : Lato est de cupro præparato, & mutat se de materia in materiam, & tingit se cum Tutia, & Tutia est vna materia de terra naturali, afferunt etiã de Ægypto : & quia lapis ille tingit latonem de tali colore, dicunt quod est vnus ex lapidibus. Sed hoc non est verum per multas rationes, sicut diximus in auripigmẽto: & propter illas dicimus, quod non est verum per dialecticam. Et bonum est apud nos, si dicamus dialecticam, aut philosophiam, aut sapientiam: quia hoc non dicimus, nisi vt intelligamus rationes.

De figuratis nominibus lapidis.

Modò dicam tibi qui sunt lapides nostri. & quot sunt cum radice Philosophiæ, & sensu magisterij: & nominabo tibi in lingua de bestijs, & de volatilib. & scorpionibus, sicut debeo facere filio meo, & non celabo tibi verbum. Et induratio mercurij potest fieri cum istis lapidibus, & omne aliud magisterium, sicut dealbare & indurare, & similia: quæ sunt magisteria philosophorum. Et elementa se diuidunt ab istis lapidibus, & sunt xiiij. elephas, vrsus, porcus, simia, bufo, tartuca, scorpio, aranea, lupus, cocollata, rana, picis, grus, aquila, algerid. hæc omnia sunt xiiij. lapides, sed dicunt quod cocollata & algerid vnum & idem est. Dicit Abu-

Abuzalemi: Pater mi, dixisti mihi quod non intelligo: & suus sapor non est color sicut eius.

Queritur Pater quòd non intelligit, exponit quòd dixerat per dilectionem filij.

Dixit Abuali: Si non intelligis, ego non possum aliud facere: quia sicut philosophi absconderunt eam, & ego abscondo: & ego satis facio si reuelo tibi magisterium, & nolo tibi reuelare lapidem, sed propter amorem tuum omnia exponam tibi. Accipe rem illam, in qua omnia quæ diximus vigintiquatuor se iungunt. Quomodo se ibi iungunt? Accipiamus in homine: hoc est in aliquibus similis elephanti: quia est albus sicut homo, & de manerie visus: quia comedit carnes sicut homo, & de manerie porci: quia venter & interiora eius sunt sicut hominis: & sicut fimię in figura, & sicut bufo, quia habet toxicum sicut bufo: quia sputum hominis est toxicum: & sicut tartuca, quia abscondit se, & exit, & ita de omnibus alijs: ergo postquam in homine omnia conueniunt lapis est de homine.

De monte Arami.

Et ideo dixit philosophus Aramus, quado quęsierunt ab eo: quid est lapis? perrexit in domũ suam, & accepit filiũ suũ in collo suo: & dixit per deũ qui creauit cœlum & terrã,

lapis est de me, & de illo: & accepit gladium
& fixit in ventre suo, & mortuus est Aramus
hoc modo.

Quomodo fit lato.

Modò dicam tibi opus Veneris, quomodo se facit. Accipiunt magistri de aurichalcho bene rubeo, & faciunt de eo longas partes, & mittunt sub fimo: & trahunt, & fundunt tres vices, & in hora fusionis ad vnam libram cupri iaciunt duas vncias, aut vnam vnciam & semis, aut vnam vnciam de tutia, & faciunt bonum allatonem: postea lauant, & es curant, & lauant, & seruant.

Item aliter.

Dixit Abuali Abincine: modò dicam tibi alias maneries allatonis: Accipe de cupro bene rubeo fuso, & funde octo & nouem vices, & postea ad vnam libram cupri mitte duas vncias & semis de tutia, & pulueriza: & postquam puluerizaueris, & habueris fufum cuprum, misce cuprum, & iacta ibi puluerem totum, & fac foueam in cinere de duabus libris, aut de libra et semis, & iacta ibi cuprum fufum, & hæc est bona maneries allatonis, & hic alius modus est melior.

Alia.

Alia.

Accipe de tutia vnam libram, de capillis hominis libram semis, pisa totum, & fac cum aceto distillato, et fac panes de tribus vncijs, & sicca ad solem, & cum fuerint sicci, accipe de cupro tres libras, & funde, et iacta ibi duos panes, et agita tantum, donec bene misceatur, & iacta in foueis, et est bonus modus.

Philosophus de vero lapide.

Modò dicam tibi et feriam partes super partes. Super maneries philosophorum: & medius æqualis et rectus in totis partibus est verbum istud apud philosophos bonum: et apparens, & non factitium, & scriptum est hoc verbum apud philosophos. Istud est arentium æquale, pars de parte Dei, quatuor dies æquales inquisitoribus, et Deus scit finem. non ista res composita de re quæ non est res, sed est ista res, res quæ est completa de re, non re de re: et iste modus est videns, et non videns de vidente, et hoc verbum mittimus ad verum lapidem, sanguinè non non lapidem nostrum: & noster lapis capilli, non non noster lapis: et noster lapis oua, non non noster lapis oua: et si noster lapis est de tribus istis. Si tertiam de istis tribus linguam dielici: quia de istis tribus est

lapis noster, exijt fortuna de lecto suo, & nō res fortuna quòd de istis tribus lapidibus sit in loco suo. Dixit Abuzalemi: Si non illa, si nō illa res. ista res est noster lapis, & non illa. Dixit Abuali: Ista res est noster lapis, quod sunt capilli, & non est noster lapis sanguis, & sic de tertia intellige verba philosophorū: & habebis magisterium: quia tarturæ, & bufo, & oua, & sperma, & quod est super sanguinem adiuuant ad magisterium, & non sunt lapides magisterij: quia si essent per aliquid istorum, simpliciter se faceret magisterium, & esset magisterium mundum sine turpitudine. Sed lapis qui non est lapis, & lapis est & non est lapis: & nascitur in capite mortuum, & facit se de multis differentiis, & de vno genere, & calor suus secundū quod est mons, & ille est noster lapis: & Deo gratias. Modò indurabo tibi mercurium, vt scias magisterium.

Dictum est de lapide vero, dicit de mercurio indurando.

Accipe de sanguine hominis, & de farina hordei, & de sicalo, & puluerem de canis combustis: indura mercurium sicut debes. Et expositores dicunt, quòd facias in vase vitreo, & mitte ibi de aqua nostræ ceræ herbalis. Intellige magisteria philosophorum, vt sis sapiens in omnibus modis illorum. Et postquam diximus de lapide vero,
de

de mercurio indurando, & adhuc in alio loco loquar de eo cum virtute Domini. Modò dicam tibi de præparamento allatonis.

De præparatione allatonis.

Dixit Abuali Abincine: Modò dicam tibi præparationem allatonis. Lauatio eius est leuis, quòd abluitur melius cum eperfina. Et in multis locis dicam tibi sal armoniacum, & in multis locis ablutionis, & in loco eius est necessarium Eperfina: & non est qui ita bene tingat quomodo sal armoniacum. Et ego quãdoq; voco sal armoniacum dentes diaboli: ideo vt nullus me intelligat. Intellige magisteria pilosa, & non errabis.

Alia lauatio.

Accipe sal alcali, aquam falfam, acetum de vnoquoque tres libras, bulli per tres dies ter in die, & erit ablutum. Et terge in vnaquaque vice cum panno lineo. Sed sua calx, & sua lauatio magna, & sua induratio est in modum cupri, nec magis, nec minus: & quãdo vis scire inuenies in tractatu de cupro, sed inceratio est in hoc modo.

De inceratione allatonis.

Accipe de allatone v. libras, de sale armoniacum, de sale alcali, de vnoquoque quatuor lib. baurac armini, aqua aluminis rubei, de vnoquoque duas libras: diuide species per

quattuor: postea commiscantur, & adiunge vnā partem cum aurichalco: & mitte in vase vitreo, & mitte sub fimo per quatuor menses, vnusquisque de quinque diebus, vnusquisque dies de duobus diebus & dimidio de xxiiij. horis diei: & ad caput de quatuor mensibus, trahes & mutabis species, & permanebit ibi per alios quatuor menses: ita facies vsque ad sedecim menses transactos, qui veniunt per quinquaginta dies, & est bonum magisterium.

Philosophica inceratio.

Accipe de vulpe, & de lacrima clara, & partem vnā de musco quem dicunt Anefuga, & de arbore quæ nascitur prope foramen de sapo: de vnoquoque pondus de tribus arentijs. projice in vigintiseptem ponderibus allatonis, & erit inceratum. Et vnumquodque inceramentum habet opus magno sensu, quòd se facit in vase vitreo, & non in alio, & de quinto in quintum diem, quòd mutetur fimo, & in vnaquaque vice quòd mutant eum ad solem, & stet ibi per tres horas, & ita fiat in alijs inceramentis corporū.

Et quia opus allatonis non est multum nobis necesse, loquar modò de sublimationibus.

De

De sublimatione allatonis philosophicè.

Sublimatio allatonis est grauis & leuis: grauis est illi qui non scit naturam philosophorum: leuis est illi qui scit, & intelligit eorum verba sicut dicunt. Accipe de lepore quod est oleum lapidis: accipe de lachryma clara, quod est aqua lapidis: accipe de musco quod est terra lapidis, accipe de arbore quæ nascitur ad foramen sapo, quod est ignis. & intellige.

Sublimatio philosophorum.

Dixit Abuali Abincine: hæ sunt sublimationes philosophorum de allatone quando dicunt, quære quod non debes quære, & dimitte quod nõ debes dimittere, & verba quæ non inerentur, & totum opus tuum sit per multiplicationem algorismi. Qui intelligit verba philosophorum, intellexit hanc sublimationem. sed pondera huius sublimationis sunt hæc. Quære quod non debes quære vnã libram, dimitte cum non debes librã semis, & quinta de quinta parte libræ, & secundum hoc pondus vadit omne aliud pondus.

Alia sublimatio & de responsione muti.

Accipe de sulphure viuo quatuor libras, de auripigmento citrino quinq; lib. de allatone abluto & calefacto & lauato & indurato

& incerato 18. lib. salis armon. tantundem: pi
 fa totum super marmor, & pasta cum vrina
 puerorum distillata, & mitte in cucurbita &
 aludello, & da ignem donec se sublimet: &
 quando erit sublimatum, calidum mitte in fi
 mo. Responde homini muto, & dic ei, quan
 do tu vis mittere fermentum in alexir, prius
 misce cum spiritibus, & nisi faceres non im
 primeretur sua natura, & ideo mado tibi mi
 scere cum elementis.

De Mercurio.

Dixit Haum primū, quis est ille qui scit re
 spōdere in loco suo, sicut facit mercurius su
 per ignem declinatus? quis ille qui se absco
 dit ideo vt nemo videat eum, sicut aurum cū
 auro viuo, aut ignis cum lapide?

De nominibus figuratis.

Dixit Cuzahir: Res quæ sunt res quot
 sunt? Quatuor: & quæ sunt? Aer: Aqua: Ignis
 & terra. Et res quæ non sunt, quæ sunt? sales:
 & quot sunt? septem. & hæc sunt sal armo
 niacum, sal gemma, sal alcali, sal nitri, baurac,
 alumen, sal commune, vitriolum. & qui non
 mittunt salem armoniacum in computo, mit
 tunt in loco suo alumen rubeum. Et quando
 dico tibi accipe rem quæ non est res, dico ti
 bi de salibus. Et quando dico tibi accipe res
 quæ sunt res, dico tibi de quatuor
 elementis.

Expo-

Expositio figuratorum nominum.

Dicit Lubeit. Quæ sunt res quæ non sunt res & sunt res? Quatuor spiritus, & sunt aurû viuum, sal armoniccum, sulphur, auripigmētum. Quomodo sunt res & non sunt res & sunt res? Non sunt, quia sunt compositæ: & sunt res, quia sunt spiritus, quia sunt iuxta de elementis. & ita intelliges. de istis quatuor dicam tibi quod accipias de eis.

Expositio figuratorum nominum in argento viuo.

Dicit Faraffar filius de Ahemar Abualha-beit: Quæ est res alba & nigra, & habet omnes colores in se, & descendit de cælo ad horas, & de nocte apparet & non in die: hoc est mercurius. Quomodo est mercurius? quia dicit quod est albus & niger: albus est quando est ablutus, aut sublimatus, aut indurat⁹, niger in sua similitudine. Quomodo descendit de cælo ad horas? quando fit magnus calor & plumbum se soluit, ascendit fumus de plumbo, & descendit & cadit super altos montes, & ideo potest fieri de plûbo mercurius. Quomodo est argentû viuû qd⁹ apparet nocte, & ascondit se in die? Omnes sciunt.

De Mercurio.

Dicit Haurabua: rogas quis est lapis, quæ vocant philosophi lapidem, & est herbalis, & nascitur in altis montibus: sunt capilli hominis.

De mercurio, & quod faciat opera sua

morose.

Dicit Almugier Ablialmo hiret : Qui est fortis & debilis, & debilis fortis, totum hoc est mercurius. Est debilis quia recipit in se omnia corpora dura, est fortis quia corpora currentia non intrant in eo. Ne timeas de debilitate, nec insuperbias de fortitudine. Intellege verba mea cum operibus meis, nec timeas paupertatem, nec paruum sensum. Ne festines in opere, quia nemo festinans proficit, nec proficit. Non dimittas opera quæ debilia sint. ad operandum dispone res tuas sicut decet.

De Mercurio.

Dicit Almocarram. Quis est filius quem debemus iugulare, & bibere sanguinẽ eius? hoc est mercurius, & sanguis est humiditas eius.

Qui isti sint lapides.

Dicit Alhocarram Abuala gegg. Quis est lapis quem dicunt philosophi, ubi dicunt, dextrum, medium, & sinistrum? & dicunt dextrum tartucam, & medium ouum, & tertium sappo. & ipsimet sunt lapides, & enumerant tres lapides.

De igne.

Dixit Xeheir: Quid est granũ quod debet accipere ad modum grani? & vocat arentiũ, hoc est ignis.

De

De elementis lapidis.

Dicit Iahie Abengalid Abnedenon. Quæ sunt tres terræ, tres aquæ, & tres ignes, & tres aeres: hoc est dicere terra de vno quoque de tribus lapidibus, de sanguine, de capillis, & de ouis, & sic de vnoquoq; aliorum elementorum.

De corpore minimo obscure, & de nominibus, quòd intelligantur vnum pro alio.

Dicit Abubir Aben hanair, Abancere, Abé fade, Abenharaula. Quæ est res de re & non re, & super causam, subtus causam, de causa: hoc est dicere corpus minimum. Et quomodo res de re quæ non est res: hoc est dicere ablutū, & calx factum, et ablutum: quia postquam incipit indurescere, est sicut ille qui nō est res. Et postquam diximus de sublimatione allatonis, loquemur de solutione eius cū virtute domini. Sermo de sermone de toto sermone quid est? Oleum sanguinis. cera nigra quid est? Oleum capillorum. cera rubea, quid est? Oleum sanguinis. cera alba, quid est? Oleum ouorum. Dentes dyaboli quid est? Spersina, & illud est salarmoniacus. auripigmentum quid est? ignis lapidis. sulphur quid est? quandoq; terra, quādoq; aer. sal armoniacus quid est? quādoq; aqua, quādoq; terra. mercurius quid est? quandoque ipsemet, et

quandoque aqua, & intellige in suis locis.

De solutione allatonis.

Dixit Abuali Abincine: Quando vis solue-
re latonem, debes facere in hunc modū: Ac-
cipe de auricalco pondus vnū, de sale armo-
niaco soluto, de aceto, de vrina puerorū, de
vnoquoq; medium pōdus, de aqua aluminis
albi duo pondera: misce cum allatone, & bul-
li per xv. dies, quinquies in die, & muta medi-
cinas quinquies: postea abstrahē & laua cum
aqua falsa per tres diēs: postea accipe de sale
armoniacō soluto quatuor libras, gemmā, al-
cali soluto, de vnoquoque dūas libras: misce
cum allatone in vase vitreo: mitte sub fimo,
& stet p̄ duos mēses: vnusquisq; sit xv. dierū:
postea trahe & laua cum aqua dulci, & erit
præparatum.

Alia solutio.

Accipe de allatone v. lib. armoniaci soluti
4. lib. alcali soluti 3. lib. auripigmēti soluti v.
nā lib. pisa super marmor, & mitte in vase vi-
treo, & stet sub fimo per 3. mēses: vnusquisq;
mensis sit 30 dierū. Et scias quòd metallū ha-
bet magnū subtiliamentū, & in solutione, q̄a
incorporat se cum spiritibus, & incorporat
se magis quàm alia: quia magis de prima na-
tura: quia quando fecerunt eum latonē mul-
totiens fuderūt, & impressit se, & ideo est ne-
cesse vt multū soluatur: & q̄a est de prima na-
tura incorporantur ibi spiritus. Et postq̄ in-
tellexi-

tellexisti solutiones, & omnia corpora allatonis, explicat cap. xvj. & Deo gratias, & cum illo finiunt omnia quæ pertingunt ad allatonem. Incipiã capitulũ xvij. & loquar in eo de metallo, sicut ordinaui in principio libri, & omnis homo qui legit librũ illum, debet primũ scire rationes principij, & naturã eius, ideo quod sciat ordinem & ducatus eius, ideo quod sciat ordinem & ducatus huius libri.

De metallo. Cap. XVII.

IN nomine domini dixit Abuali Abincine. In hoc capit. loquar de metallo & de eius manerieb. & quomodo operatur, & quomodo se facit: ideo vt hic liber sit completus de totis faciendis, & de cognitione lapidũ & corporum, & elige melius illorum, & operare quod operari potest, si Deo placet.

De tribus mixturis.

Dixit Abuali Abincine: Senior dixit oēs res quæ procedunt de sua natura ad aliã naturã faciunt illã vnã de trib. manerieb. aut facit ppter incorporamentũ de alia specie, q̄ se incorporat cũ eo, & nõ exit de sua natura oĩo: aut facit ppter aliã medicinã, quæ nõ se incorporat cũ ea, & nõ exit de sua natura omnino: aut facit de quolibet amborum, & redigit se de sua natura ad aliã omnino. Quo modo est primus, quomodo metallum, qualis est secundus, quomodo de allatone, qualis est tertius, de alexir.

Questio filij.

Dixit Abuzalemi patri suo. Dic mihi unde habuisti hanc scientiam & visionem oculorum tuorum, quod possis ita fortes rationes scire in tali loco, & debent mirari qui sensum habent, quod facias me cōcedere quod metallum est incorporatum, & non exit de tota sua natura, & adhuc potest reuerti ad primam naturam unde fuit: & auricalcum exiuit de sua natura & non tantum quantum metallum: & quod aurum & argentum fiunt de alijs corporibus quod fit cum alexir. exeunt priora corpora de tota sua natura, & nunquā possunt reuerti ad suam primam naturam, nec admittere vltimam.

Responso Patris.

Dixit Abuali, Deus faciat bonū: ego hoc totum quod didici frequenter legēdo, & parum dormiendo, & parum comedēdo, & minus bibendo, & quantum expenderunt socij mei in lumine ad potādum vinum de nocte, tantum ego expendi ad vigilandum & legendum de nocte in oleo: & quantum expēdebant in commestione, amplius expēdebam ego in lumine ad vigilandum & discendum de nocte: & nisi hoc facerem, non scirem de magisterio.

De maneriebus metalli.

Modō dicam tibi maneries metalli, quomodo est metallum quod fit de stanno, & plum-

plumbo, & ære per partes equales. Et est metallū qđ fit magis de cupro qđ de stanno, & est stannū in quo mittunt plumbū, & statim per partes frangitur, & ideo quia citò frangitur, signū est qđ in eo plumbū est, & nullū de metallis intrat in nostro magisterio, donec fundatur & diuidatur cuprū in parte, plumbum in aliam, & stannum in aliam: sed maneries quomodo se facit metallum, non cōuenit dicere: quia omnes sciunt, & maneries diuisionis oportet nos dicere.

De stanno quomodo separatur ab ære.

Dixit Abuali Abinç. hæc est diuisio spiritalis: quia operatur per opus naturæ, & hoc est magisteriū suum. Accipe de tegulis veterib. & fac puluerē, & de ossibus pinguium bestiarū, aut de bobus, et fac subtiliter puluerem: et modus puluerizandi est, qđ cremes ea, & facto puluere, accipe de sale nitro pondus vñū, & de puluere ossiū duo pōdera, & de puluere testarū duo pondera, & de terra magisterij rubea tria pondera, de pilis hominis quartam partē ponderis: pisa totū minutatim bene, et pasta cū clara oui: facies botū magnū, & in mediū boti facies ad modum tecti, & pforetur pluribus foraminib. ad modum acuminis acus, & facies metallum puluerem, & claudes foramiā boti cū pasta de solo sale nitro primo. et mittes puluerē metalli intus, & dabis ignē, & videbis qđ primū descēdet stā

x

num per foramina, & remanebit cuprum de-
super, & pone illud cuprum in terra, et in alia
parte pones stannum, & ita facies donec co-
gnoscas quod stannum totum est in parte &
cuprum in alia: & si vis perdere stannum da
ignem, & cremabitur stannum, & remanebit
cuprum, & ita facies si sit mixtum cum plum-
bo, & ita mundantur omnia illa, q̄ se malleāt
si sint mixta, quia hoc quod sustinet ignē, re-
manet, & quod non comburitur. & ita pur-
gant aurum si sit mixtum post purgationem
metalli: modò dicam præparationes eius.

*De præparationibus metalli, & de vero
lapide obscure.*

Dixit Abuali Abincine: præparatio metal-
li est sicut vnaquæq; aliarum præparationū,
de lauando, de calce faciendo, et de lauādo,
& indurando, & sublimando & incerando,
& soluendo. Et quia nos debemus dicere si-
cut diximus in alijs modis, & diffinire sicut
alios modos diffiniuimus, oportet nos prius
dicere de lauatiōe quā de calce facienda,
& de lauando, sicut de alijs operibus. Si intel-
ligeres, multa verba tibi dicerem antequam
dicerem⁹ minor de trib. & minor de quinq;
vnusquisque illorum est præparatus minori
qui est maior: & ita dico tibi, quia tres qui sci-
unt tres in tribus rebus sunt æquales de tri-
bus rebus, ideo debes mittere de cupro qd̄
abstulisti de stanno, & diximus illud me-
tallum

tallum tres partes, & tantum est apud nos si dicamus metallum aut cuprum, aut aliud nomen: quia nō curamus de nominibus, sed de utilitate nominum. & qui habet intelligentiam philosophi, intelligat fortitudinem verbi, & non tantum verbum. Hęc verba retine, vt reducas ad memoriam. Ad solutionē mitte solutionem, & solutioni mitte diffinitionem. fac de cupro laminas, & da ignem sicut oportet. Quando vis præparare præpara in hunc modum: si vis soluere cuprum solve in hunc modum, quod mittas in eo vnum pondus ignis, et aliud pondus aeris.

Alia solutio.

Accipe sal armoniacum, & metallū de vnoquoque partes æquales, & stet ad solem & agita. Et non fui locutus de solutione mercurij, & hīc loquar & dicam suas maneries: & ideo non fui locutus in suo loco, nec feci capitulum: quia in loco vbi dixi de induratione & sublimatione mercurij, potui dicere de solutione, sed ideo distuli, vt tu legas istud capitulum, & intelligas sua bona verba.

De solutione Mercurij.

Est solutio mercurij indurati, & est solutio sublimati: sed quia magis est nobis necessarius sublimatus quàm induratus, prius loquemur de sublimato: & ille est in duobus modis, est qui vult soluere ad solem, & est qui vult soluere ad lunam.

Et solutio ad lunam fit duobus modis, quæ est luna quæ habet opus alexir, & est luna quæ non habet opus alexir. Et modò incipiemus dicere suas solutiones cum virtute Dei.

Alia.

Dixit Abuali Abinc. Hæc est solutio mercurij sublimati ad lunã per botũ, siue alexir: Accipe de mercurio sublimato duodecies iij lib. de borace, iij ʒ. de aqua aquilæ vnam lib. de cera alba quartam partem librę, salis nitri puluerizati tertiam partẽ librę: pisa & misce super marmor, & mitte in vase vitreo sub fimo, & stet ibi per tres menses, vnusquisque mensis sit de quindecim diebus. Iste est mercurius naturalis: postea trahe & pisa super marmor, & tege cum dulci, & mitte ad solẽ, & stet per octo dies. Et sunt quidam qui operantur eum ad lunam sine alexir: hoc est dicere per botum barbatũ, quẽ nos dicimus modò, & mittunt in eo mercuriũ solutũ, & apud nos non debet ibi mitti, donec sit solutus.

Alia.

Alius modus de soluendo mercurio ad lunã sine alexir, hoc est per ad botum barbatũ: Accipe de mercurio sublimato duodecies 4. li. & semis, & mitte in cucurbita vitrea, & mitte desuper de aqua lapidis vj. lib. & bulli super ignem per tres bullitiones in die, per iij. dies, & mitte postea sub fimo, & stet ibi per xxij. dies, & trahe & mitte ad solem, & stet ibi per
octo

octo dies:& quádo mittis ad solem, mitte de sale armo. soluto iij. vnc. de borace j. vnc. & trahe,& tege cum aqua frigida dulci.

Alia.

Dixit Abuali Abinci. hæc est solutio mercurij sublimati ad lunam cum alexir: Accipe de aqua philosophorum iij. libras, de mercurio sublimato duodecies iij. lib. mitte ad solem,& stet per iij. menses.

Alia.

Accipe de mercurio sublimato viij. libras, de aqua dulci v. lib. da ignem in vase vitreo, & sit vas in aqua sicut faciunt aquam rosaceam. & sit cucurbita cœca illa in qua mittis mercurium ad plus per xvij. horas, ad minus per xv.

Alia.

Dixit Abuali Abinc. hæc est solutio mercurij sublimati ad solem. Solem non faciunt sine alexir. Accipe de mercurio iij. libras, de baurach carmini vnam libram, de aqua lapidis vnam libram, de sale armoniaco soluto librá semis, de cera rubea viij. vncias, mitte in cucurbita vitrea: cera, & mitte sub fimo, & stet per tres menses, & si vis tingere cum igne, tinge sicut docui: & quando volueris miscere mercurium solutum ad lunam, & vis indurare, indura cum rebus siccis:& quia non est tibi necesse non dixi tibi.

x 3

Alia solutio.

Accipe de mercurio sublimato, & sulphure soluto, & aqua lapidis pōdera equalia: stet sub fimo per duos menses.

Alia solutio.

Dixit Abuali Abinc. hęc est solutio mercurij indurati ad opus lunę ad botum barbatū, sine alexir; Accipe de mercurio indurato xij. lib. salis armoniac. soluti, & aqua lapidis soluti, de vnoquoq; iiij. lib. aqua dulci viij. lib. alcali soluti iiij. lib. mitte in vase vitreo & stet sub fimo per xv. dies, & postea trahe, & muta medicinas, et retro mitte sub fimo per alios quindecim dies, et ita facies donec sit solutū: & si vis indurare mitte de alcali indurato, et armoniaco sublimato pondera æqualia, et bulli per tres dies, & p hęc indurationem, & hanc solutionem se habet mercurius induratus ad lunam cum alexir, & solutio mercurij indurati ad solem hęc est.

Alia solutio.

Accipe aquam aluminis rubei, & baurach cārmini, de vnoquoq; vnam libram, de mercurio indurato nouem libras: et librę sunt in hac manerie, sicut tu facies in tuo libro in ponderibus, & rogo te per fidem quàm mihi debes, quod facias et exponas omnia nostra pondera, & mitte sub fimo, et stet per tres menses.

De

De ablutione metalli.

Dixit Abuali Abinc. de tribu de cortex alto, Deus det tibi bonum Intimaui solutionē mercurij, & omnia quæ in eo oportuit me loqui. Modò reuertar ad metallum. Accipe de metallo octo libras, & funde quater, et diuide eum à stanno, sicut dixi, & fac laminas, & laua in vrina puerorū & in aqua salsa sicut sufficit, et bulli.

Alia lauatio.

Accipe de metallo x. lib. & aqua aluminis rubei, & aqua aluminis albi, de vnoquoq; v. lib. bulli per v. dies quinquies in die, & de duobus dieb. in duos muta medicinas, & si nō vis mutare medicinas, magis appone, & ita facies de descensu boti barbati: quia quando descendis, potes mutare sales. Et ille est honoratus, qui honorat animā suā in operib. bonis, & ille est sapiens, qui intelligit verba mea.

Alia lauatio.

Alia bullitio in aqua salsa, & non facias aliud magisterium: sed debes scire quod nullum illorum qui se malleant, debes dimittere in aceto, nec in aqua salsa de quatuor horis in antea: & quando dico bulli per quinque dies, aut per quatuor dies, in hora qua bullit teneas ibi. sed quando incepit refrigerari trahere eam. Satis locuti sumus de lauationibus: modò loquemur de calcibus faciendis.

De calcibus metalli.

Accipe de metallo tres libras, salis nitri, armoniaci, de vnoquoque duas libras. Fac cucurbitam terreã vitreatã in latitudine quinque digitorum, & mitte in ea cuprum præparatum cum salibus, & da ignem per xxij. horas ad plus, ad minus per xvij. & quando trahis dimitte frigerare.

Alia.

Fac de stãno in modũ terraceũ, & fac vt vnº possit ingredi aliũ, & accipe de sulphure sublimato, & de auripigmento sublimato, & fac in modum farine puluerizatæ, & sit puluis iste medietas ponderis metalli: & mitte puluerem & terraceum vnũ super alium, & cucurbita: cera, & in circuitu imple terraceos de puluere, & da ignem ad plus per vigintiseptem horas, ad minus per vigintiquatuor.

Alia physica.

Accipe de metallo, & de re quæ non est res, quantum opus est mista cum re de non re, & da ignem sicut decet, & erit præparatum. Et postquam diximus de calcibus quod sufficit, modò dicemus de lauatione cum virtute Dei.

Collo-

*Collocutio Magistri & Discipuli, & de ver-
bis allegoricis in ma-
gisterio.*

Disce rem quæ non est res cum causa, & veniet inde causa, quam quæris. Dicit magister discipulo suo : Quære à me in materia philosophi. & ego respondebo tibi. Dicit discipulus: Quid est farina hordei? Dicit magister : farina hordei est plumbum, & quidam dicunt mercurium. Dicit discip. Quid est farina tritici? Dicit magister: Farina tritici est sanguis. Dicit discipulus. Quid est fariua siccali? Dicit magister : vnus est de 4. spiritibus. Compleuimus fratres nostros, & mactauimus patres nostros, & iugulauimus matres nostras, & habebimus magisteriam. Dicit discipulus: Quæ sunt verba ista? Dicit magister : Fratres sunt falsedines & humiditates: patres nostri sunt elementa: matres nostræ sunt corpora: compleuimus verba philosophi in hoc loco.

De lauationibus.

Dixit Abuali Abinc. modò dicam de lauationibus sicut debeo. & non intermiscibo alia verba: pro eo quòd non sit tibi graue. Accipe de metallo x. libras, & salis armoniaci soluti, & salis nitri, & vrinæ puerorum, de vnoquoq; v. libras: bulli per quinque dies semel in die, & muta medicinas in quinto die,

& mitte sub fimo, & stet ibi per mensem.

Alia.

Accipe de metallo puluerizato duodecim libras, armoniaco soluto, octo libras, aqua salsa duodecim lib. b ulli per tres dies, ter in die, & muta medicinas, & mitte sub fimo, et stet per quindecim dies: & trahe, & laua cum aqua salsa, frigida primùm, & postea cum dulci frigida: & scias, quia sua induratio, & sua inceratio est sicut de cupro, nec maius nec minus: tamen induratio istius est plus leuis de induratione cupri: id eò dicam tibi vnum modum indurandi, qui sit leuis.

De induratione calcis metalli.

Accipe de cupro puluerizato & lauato octo libras, & tantum est mihi in hoc si dicam cuprum aut metallum: quia metallum rediget in cuprum, & de sale armoniaco soluto, et alcali albificato, de vnoquoq; 3. libras auripigmenti, sulphuris de vnoquoque lib. semis: mitte in vase vitreo, & stet sub fimo per quinque dies muta medicinas, et non mittes armoniacum, & non mittas sub fimo, & stet per quindecim dies, & erit induratum.

De inceratione.

Dixit Abuali Abincine: Postquam diximus indurationem, modò dicemus inceramentum. facit se per Geometrica in hunc modum,

modum: hîc dimissimus superflua pertinentia ad Geometrica.

De sublimatione.

Dixit Abuali Abincine: Postquam dixi inceramentum, modò dicam sublimationem, & de inceratione non intellexisti per Geometriá, nisi quid est: quia opus suæ incerationis est sicut de cupro, nec magis nec minus: & modò dicam tibi sublimationem per Geometriam xj. & xj. & xj. & xj. sunt 44. medietas est viginti duo multiplica xxij. in quadraginta quatuor, & sunt d cccc. & xlviij. appone xxij. et sunt in minus decem: & postquam scis sublimationem per Geometrica, modò dicam opus eius. Accipe de cupro viginti libras, & sublima sicut est necesse cum quatuor spiritibus, & potes projicere vnum super quadraginta, et vnum super millia millium: hîc intellige verba philosophorum. et postquam finit sublimatio, modò dicam tibi solutionem.

De solutione.

Solutio eius est sicut solutio cupri, nec magis nec minus: et ideo non est opus vt faciamus moram, et postquam finit sublimatio, explicit capitulum decimum septimum: deo gratias.

*De ferro, et eius natura.**Cap. XVIII.*

IN nomine Domini : Incipit capitulum xvij. & loquar ibi de ferro, & est graue opus. Dixit Abuali Abinc. Ferrum est multum coctum de sulphure non bono, & de auro viuo non bono : & qui operatur non est de filijs philosophorum, & non sapit de materia eorum, sed ideo vt magisterium sit completum, dicamus in hoc libro. Dicemus in eis sicut in alijs fecimus vsq; modò secundum quòd pertinet ad nostrum librum. Primum quod facere debemus, est quòd faciamus ferrum currens: & postea si hoc fecerimus, habebimus magnù magisterium: quia postquam fundemus, faciemus quod facimus de alijs rebus, & ars vt fundamus eù, est cum rebus humidis, & res quæ imprimant naturam de rebus, & res quæ sunt lauantes. Et istæ res sunt scilicet sal armon. sal nitrum, & alij sales, et vrina, & acetum, & aqua salium, & aqua aluminum, vnaquæq; istarum, si velint simpliciter aut compositæ facient illud fundere, & modus faciendi est iste.

De fusione ferri.

Accipias ferrum, nec molle, nec durum: & modus probationis est, quòd mittas eum in igne, donec sit rubeum, & postea iacta in aquam, & statim abstrahe, et si sit color eius
cardi-

cardinus est bonum, si rugen aut rubeus, non est bonus. Et postquam intellexisti istum modum, modò dicam tibi cur est bonum, aut non bonum: cur se diuidunt corpora propter siccitatem: cur se coniungunt propter humiditatem. Ergo ferrum humidum: quia cum alio iungitur. Rubeus color ferri, cuius proprietatis est: De igne: & ignis qualis est: siccus. Color niger cuius proprietatis est: de terra. Et terra qualis est: sicca: ergo isti duo colores ferri sunt sicci, & indicus est equalis est & bonus: quia diximus color indicus, cur sit bonus, modò dicemus suã preparationem: est natura quæ vincit naturam, & natura quæ fugit de natura, sicut diximus in principio libri. Ergo accipe de illo ferro 3. lib. & extingue eum in aqua lapidis per xl. vices, aut in aqua salis armon. & postea mitte sub fimo cum tribus libris salis armon. & stet per vnum mensem, & trahe, & accipe i. lib. salis nitri, & i. lib. de baurac, & mediam salis armon. & mitte cum ferro in botum totum puluerizatũ, & mitte super carbonem, & cum barchinis sufflãdo, donec se fundat, & si non se fundat in illa vice muta medicinas, & mitte sub fimo sicut prius, & fac sicut prius.

De preparatione ferri,

Dixit Abuali Abinc. Postquam diximus fusionẽ ferri, modò dicam præparationem

eius si vis operari : non ideo , quia aliquod proficuum sit, si bene non sit præparatum. Accipe de ferro, & funde eum ix. vices, & fac de eo laminas sicut de cupro, & bulli in aceto, et in aqua falsa per 3. dies, ter in die, et tege cum panno lineo, sicut in alijs diximus, & habeas vnam lauationem.

Alia lautio.

Accipe de ferro 8. lib. & aqua aluminis rubei 12. lib. bulli per 4. dies, quater in die, & mitte sub fimo, et stet ibi per tres horas, et quando trahis, tege cum panno, sicut superius diximus, et si præparas res tuas in terra, serua eas, donec præpares in cælo, hoc est dicere: si opereris eas cū rebus compositis de grossa materia, serua eas donec opereris cum re de subtili materia, et aufer immunditiam corporum antequam opereris, & ita facies de salibus et spiritibus : & si intelligis magisteria philosophorum, intellige hæc omnia.

Expositio Parabolica.

Dixit Abuali Abincine : Omnis homo qui occidit puerum suum, et grauiter percussit eum, fecit sicut stultus : hoc est dicere: quia fortiter vult exiccare humiditatem mercurij. & postquam diximus de lauatione, modò dicam de calce.

De

De calce ferri.

Dixit Abuali Abincine: Accipe de ferro abluto tres lib. & fac in modum de caschis ouorum, vt possit vnà stare super aliam. Accipe de sulphure et auripigmento, de vnoquoq; vnam libram, & pulueriza, et quod remanet mitte in cucurbita, et imple cassas illa de puluere, et mitte in circuitu cucurbitæ, et da ignem per viginti duas horas, ad minus per xx.

Calx philosophi magna.

Calx philosophi magna: mitte res, quibus opus habes, cum quo habes opus, & fac quod opus habes: et veniet tibi quod opus habes. & postquam dixi tibi de calce facienda, modò dicam tibi de lauatione.

De lauatione ferri.

Lauatio est, sicut in multis locis dixi tibi: quia est per subtiliare naturam, et non per ingrossare: ideo, quia ferrum est de grossa materia. et oportet eum multum imprimere: et sicut primùm locutus tui de solutione mercurij: et loquar de sublimatione, et de induratione sua, vti feci de ferro: si tu intelligas quod tibi dixero. Non habeatis super vos alas, quòd comedatis vestras cassas & casas parentum vestrorum. Et quando intellexisti per alas, quod dixi in mercurio: in-

tellige per domos nostras & parentum nostrorum, quod debes intelligere, quò accipias de sale armon. soluto iij. libas, de aqua aluminis albi & rubei, de vnoquoq; vnam libram. Et scias, quòd quando dico in lauatione sal armon. solutum, ipsum intellige: & quando dico in lauatione salis armon. & nò dico solutum, intellige dentes diaboli: & intellige magisterium philosophorum, & accipe de aqua falsa 8. lib. & de calce ferri 4. libras: pisa & misce cum speciebus, & bulli per totidem dies, postea laua in aqua dulci fricando intus manus fortiter, & serua.

Alia lauatio philosophi.

Accipe de sale armon. multiplicatio de vno & quarta infra vnum et quarta: et hoc sal non sit solutum, de baurac armini multiplicatio de tribus quartis ista 4. quintas, et de sale alcali soluti multiplicatio de vno, et duas tertias infra vnam, et tres octauas, et de calce ferri multiplicatio de tribus & duabus quintis. infra ij. et iij. septimas, præpara & laua sicut opus est.

De induratione.

Dixit Abuali Abincine: Postquam diximus de lauatione, modò dicà de induratione. Induratio est leuis in ferro, in metallo, & in allatone, et est difficilis in plumbo & stanno.

stanno. Ideoque est mollis eorum natura, quia postquam multa est ibi humiditas, auferitur cum magna fortitudine siccitas: & idè, quia non habetur in hoc magnum magisterium, tractabo leuiter. Accipe de calce abluti ferri libr. j., de mercurio sublimato mediam, de nitro quartam partem libræ, de baurac vnam vnciam: pisa & mitte in vitro, & stet sub fimo per duos menses, vnusquisq; mensis de viginti diebus, & quando non didico tibi quantitatem mensis, intellige de triginta diebus, aliquando de quindecim diebus.

Alia.

Accipe de ferro puluerizato lauato v. libras de nitro, de armonico sublimato, de vnoq; iij. libras, de aceto, aqua salsa, de vnoquoq; iij. libras, mitte in vino, & stet sub fimo per mensem, & de decimo in decimū diē muta medicinas: post trahe & stet ad solem per octo dies. Et postquam diximus de induratione, modò dicemus de inceratione.

De inceratione.

Inceramentum est de bonis medicinis veri operis, & de subtilitatibus. Qui errat errat in magisterio: & dixerunt sapientes non fixes in inceratione, & de induratione sit quomodo vult: & postquam in rebus leuibus homo non debet remissus esse in

y

fortibus, quæ sunt de forti natura, sicut ferrum: ideo debes accipere de armoniaco soluto octo libras, et de puluere ferri lauto, indurato vj. libras: proijce ibi, & stet sub fimo per mensem.

Alia.

Accipe de ferro, de armoniaco soluto: fac sicut debes, et erit ablutum, & misce ibi aquam lapidis, quantum vnum pondus de alijs medicinis, & stet sicut aliæ. Dixit Abuali Abincine: Postquam dixi incerationes, modo dicam sublimationes. Sublimatio esse debet sicut in alijs corporibus cum quatuor spiritibus, & ego non mitto mercurium in hac sublimatione, nec in alijs:

De sublimatione ferri.

Accipe de ferro quinque libras, de auripigmento, de sulphure, de vnoquoque duas libras, de armoniaco, de alcali, de vnoquoque tres libras: pisa, misce, mitte in alutello, & da ignem ad plus per tres dies, ad minus per duos.

Alia sublimatio Physica.

Sublimatio Philosophorum: ausculta & disce: & accipe res quæ sunt necessariæ in magisterio cum vna libra ferri, & libram semis decimo, et sublima sicut opus est.

De

De solutione.

Dixit Abuali Abin. Postquam diximus de sublimatione, modo dicemus de solutione. Accipe de ferro vnam libram, de armoniaco soluto, de vrina puerorum, de vnoque libras duas, salis armoniaci, alcali soluti, de vnoquoque libram semis, salis gemmæ vnam libram: pisa & misce cum ferro, et mitte in cucurbita ferri, et sit cucurbita in aqua calida, et bulliat tibi tres bullitiones: et trahe, et mitte sub fimo: et stet per octodecim dies, et muta medicinas de quinto in quintum diem: & trahe, et laua cum aqua falsa, et dabis donec sit pulchrum, sicut debet esse.

Alius modus.

Fac tres sicut debes, et trahe res sicut debes, mitte in solutione rem quæ humectat, & quæ diuidat, et quæ lauet, & cum illis debes facere omnes lauaciones. Et postquam dixi de humectando ferro: & fundendo, & lauando, & calefaciendo, et lauando, et indurando, et incerando, & sublimando, et soluendo finit capitulum, postquam operæ ferri finiunt. & finit capitulum decimum octauum: & deo gratias:

De argento, & sua natura, & suis operibus.

Caput XIX.

IN nomine Domini: dixit Abuali Abinci-
ne: In hoc capitulo xix. loquar de argen-
to: & loquar suos modos, & vnde fit, &
qualiter præparatur ad solem, & ad lunam,
& ad sponsalium, & in vnoquoq; loquar ra-
tionem philosophi. Primùm dicam quòd na-
tura argēti est frigida & humida, & est in dif-
ferentia de xxix. differentijs, & vnaquęque
fit per rationem, & iam dixi tibi in capitulo
cupri, quomodo efficitur de cupro luna abs-
que alexir, & adhuc explanabo tibi quomo-
do fit cum alexir: & in hoc capitulo dicam
tibi, quomodo descendit per botum barba-
tum: quia nondum dixi tibi plenè. Et est a-
lius modus argenti, & ille modus est subti-
lis, & ille est naturalis, secundum quem col-
ligunt & operantur omnes gentes. Et adhuc
dicam tibi valorem nostræ lunæ super illam
in suo loco, in illo loco, vbi dicam, quòd sol
noster magis valet omnibus alijs, & in hoc:
quia multa est dilatatio, dicam parum in lo-
co suo.

De Geometria in lapide.

Debes scire: quia maneries cum quibus
mensurant in Geometria, sunt quinq;, scil.
digitus, & algerab, & canna, & albeu, & al-
gazeb. Digitus est duo ossa digiti, algerab
est

est sex pilli iuncti infra tres : Canna est xiiij. digiti : algazeb est mons, qui habet duodecim portas, vnaquæq; porta habet M. & D. L. cannas, vnaquæq; canna de quatuordecim digitis : ergo in illo monte vnaquæque porta habet xx. m. & m. & dcc. digitos, & vnusquisque digitus habet octodecim pillos iunctos: ergo sunt in isto monte de pillis iunctis cc. m. millia renumerati quatuor vices, & d. m. renumerati iij. vices, & xxx. millia & xxv.

De botis barbatis.

Postquam scis modos vnam mensuram in Geometria, dicam tibi cum istis modis in qua quantitate debes facere botum barbatus, & intellige fili quod dico tibi. In totis magisterijs botum barbatus est verbum Græcum: barba apud illos est foramen, & botus barbatus vult dicere pro perforatus. Et est alius modus secundum quem dicunt botum barbatus. Botum: quia faciunt botum, barbatus: quia descendit per foramina ad modum barbæ. Et boti sunt duo, vnum quod est superius, & habet foramina: aliud inferius, & non habet foramina. Et inferior debet esse maior quam superior, et superior debet esse in circulo duodecim digitos, de prædictis digitis, & minor sit de tribus digitis, & istos digitos non intelligas sicut in cal-

ce facienda: quia in hoc loco intrant per longitudinem, & illuc per grossitudinem: & debent esse foramina vt possint transire per ea vj. & infra tres pillos.

De salibus numerus.

Postquam dixi tibi modum de botis, modo dicam tibi numerum de salibus, quos ibi mittes. Enumera vnum, duo, tria, quatuor, & ita vsq; ad viginti quatuor, & si est per ad lunam, mitte duodecim de sale armoniaco, & octo de sale nitro, & sex de sale alcali: & quatuor de sale gemma, & iij. de sale communi, & duo de alumine albo, & s. baurac. Et si fit ad solem, mitte viginti quatuor de sale armoniaco, & sedecim de sale nitro, & duodecim de sale alcali, & octo de sale gemma, & sex de sale communi, & quatuor de alumine rubeo, & duo de baurac, & vnũ de vitreolo.

De quatuor modis faciendi botos.

Postquam dixi tibi de ponderibus, siue numeris, dicam tibi modum faciendi. Secundum philosophum fit quatuor modis.

Primus modus est quòd accipias sales cũ ponderibus supradiçtis, & facias eos, pasta cum clara oui & aceto, & facias ad modum boti superioris foraminis perforati, & permittas desiccari ad solem, & sol ingrediatur fenestras per parietem grossum duorum palmorum,

morum, vt se siccet paulatim, & non se scindat, & quando videris quòd bene se tenebit, scias quòd est siccus, et serua.

Secundus modus.

Accipe sales, et solue eos, & mitte in botum solutos, et mitte in illa fusione quando volunt descendere.

Tertius modus.

Tertius modus est melior modus, qui nunquam inueniri possit, et est ille modus, quem nos facimus modò. Accipe septem sales, et fac inde aquam, et pasta terram magisterij cum aqua illa absque pilis, et absque alia re. & fac idem superiorem botum, & omnes alij boti inferiores debent fieri de luto magisterij cum pillis. Et botus qui est inferius eodem modo si vis fieri debet: facies botum superiorem de terra & septem salibus, sicut dixi tibi, & facies in foramine. Postea accipies septem sales, et teres: & facies pastam cum vrina puerorum distillata, & facies in medium cauum: et mittes ibi corpus quod volueris: & cooperies cum paruo carbone, & mittes corpus in boto de terra, quem fecisti cum septem salibus solutis, superlinito de prædicta pasta, & illum botum cooperies cum magno carbone, et mittes super alium botum.

Quartus modus.

Quartus modus: Accipe sales, & fac inde aquam, & incorpora cum alijs salibus. illud corpus quoduis miscere cum eo, & iste modus est nullius valoris, & tu operare cum tertio modo. & alij volunt, quòd pondera salium sint in alio modo: quia dicunt septem sunt sales, & de illo est fortis nimis: mittunt septem pondera, & descendunt de medio ad medium vsque veniunt ad tres & dimidium: sed vices quas reiterèt ad descendendum per botum barbatum, sunt ab xj. vsque ad viginti quatuor, & qui videt ista nostra pòdera, dicit quòd vnaquaq; vice quando descendit, oportet mutari in eo sales, & est bonum consiliũ, quòd fortitudo eorum consumitur in còbustione. Sed alij dicunt, quòd non oportet mutari, nisi 4. vices, semel in tribus vicibus, & semel in duabus: sed quantitas mercurij, & quantitas calcis cupri ad lunam, & quantitas mercurij & plumbi ad solem, & quantitas salium ad vnumquodque istorum est ista. sed debes scire, quòd mercurius, qui intrat ad solem, debet esse rubeus: Quátitas mercurij & cupri debet esse in hunc modum: de mercurio 3. vncias, de cupro vnam libram, de salibus 2. libr. et 3. vncias et semis. Ferrum tamen debet haberi in hoc magisterio secundum philosophos vnum super 24. & vnum super 1. & istud

istud xxiiij. & istud l. debet esse de corpore minori non de maiori. Et adhuc dicam modum preparandi fermentum in suo loco. Fermentum debet esse in modum quem dixi, & quantitas mercurij, & plumbi ad solem est de mercurio v. vnc. de plumbo xxv. vnc. de salibus iiij. lib. & ij. vnc.

Alius modus.

Alius modus argenti: Accipe de calce cupri vnam libram, de mercurio iij. vnc. de fermento vnciam mediam, de corpore minori xl & viij. vncias, de salibus v. lib. fac descēdere per xvij. vices.

Alius modus.

Alius modus de corpore minori vj. lib. de mercurio vnam libram & semis, de salibus x. libras & semis, de fermento vnam vnciam, & duas partes vnciæ. Misce, & descende per botum barbatum vij. vices, & debes habere de vij. salibus in parte, & facias semper de magisterio sicut philosophi iubent: & ego dixi tibi in hoc libro.

Alius.

Alius modus ad lunam, & vadit secundum pondera quæ vidit philosophus de salibus. Accipe de mercurio septem vncias, de fermento vnam vnciam & octauam, de cupro duas libras & quatuor vncias, de septem salibus septem libras, & fac currere per nouem vices, & vnaquaque vice non dimittas eum

bullire, nisi tantum quòd se fundat, & ita facies fundendo, & descendendo, et mutando sales, et vide quòd non dimittas multũ fundi: et postquã diximus de cupro, loquemur de calce facienda.

De notitia argenti.

In nomine domini, dixit Abuali Abincin. Melior luna est illa, quæ sit de nostro argento, sed ad fermentum non debes, nisi scias cum quo lapide operatum est, & operaberis cum illo lapide. Etiam dixi tibi signa, cũ quibus cognoscas lapidem in prædictis capitulis. Sed adhuc dicam tibi, vt magis intelligas. Si vis scire argentum si sit naturale, an de magisterio, mitte in ignem, & si nigrescat, scias quod non est de magisterio.

Alia tentatio.

Accipe de argento, & solue: si cito solvatur, scias quòd est de magisterio, & si nõ, scias quòd est naturale.

Alia.

Accipe argentum, & funde eum: si faciat rugitũ, scias quòd est de magisterio, & si non, non.

Alia.

Si vis scire cum quo lapide est operatum, & si descendat per botum barbatum, & non per alium: Accipe de igne magisterij, & mitte pondus vnus arentij super vnam vnciam: & mittes ibi dum ferueat: & si non mutauer

uerit colorem, scias quòd non fuit operatū cum illo lapide, vnde fuit ignis, quem tu ibi misisti: & si se mutauerit ad citrinitatē, scias quòd operatus fuit cum illo lapide, cum quo operatus fuisti ignem: & si det ei albedinem, scias quòd descendit per botum barbatum, & intellige. Et postquam videris quòd non est operatum de magisterio, tu potes facere ex eo fermentum, si opus habueris. Et si non est naturale, tu mitte in opere lapidis cum quo illud operatum fuit: si descendit per botum barbatum, tantum valet quantum naturale.

De ablutione.

Modò incipiemus præparare per fermentum, per argentum corpus ad aurum. Accipe de argento vnam libram, de sale armonia. de vrina puerorum, de aceto, de vnoquoque vnam libram: bulli per x. vices & frica, & trahere, & desicca, & antequam abluas fac inde laminas. & intellige opus nostrum.

Alia.

Accipe de argento x. lib. de vrina puerorū distillata, & aceto distillato de vnoquoq; iij. lib. de aqua falsa quinque libras, de sale armoniaco soluto vnam libram, bullies decies, & vade eum tingendo cum panno lineo: & scire debes qd' argentū nō debet bullire, nisi in metallo, aut in vitre, in vasis rotundis: & si in alio vase feceris, minus valeret.

Alia ablutio.

Accipe de vrina puerorum distillata, de acetato distillato, de vnoquoque iij. lib. de sale gemma, & sale communi, de vnoquoque mediam libram, de argento duas libras: bulli novies.

Alia.

Accipe de argento xvij. lib. de vrina puerorū distillata & aqua aluminis, de vnoquoque xv. lib. salis alcali vj. lib. pisa & bulli per xxvij. vices, & trahe, & terge, & nō festines in opere tuo, & intellige.

Alia.

Accipe aquam, salem, acetum, vrinam, argentum pondera æqualia : bulli quinques, & serua, & intellige.

Alia.

Accipe aquam, salem, & baurach. Modò dicemus calces.

De calcibus.

Calx vno modo fit ad sponfalitium, ad fermentum, ad corpus, nisi quod in calce lunæ ad fermentū, non debet haberi res rubea, & fermentū est de albo, & ideo est ad albū, & calcē ad fermentū nō cōuenit incerare, neq; sublimare, neq; indurare. Sed fermentū ad lunā fit de luna. Accipe de argēto, & fac eodē modo, sicut de prædicto cupro, aut in modū stanni. Sed adhuc tibi recordabor, vt melius intelligas, fac laminas in grositudine de quatuor
mora-

morabunt, & sint iij. libræ, & mitte in olla vitrea, & habe de sale armon. sublimato quarter, & de sale nitro, de vnoquoq; vnam librâ & semis: & mitte inter laminâ & laminâ pulverizatâ, donec sit olla plena, & cooperi bene ad magis per xxv. horas, ad minus per 18. horas, & dimitte siccare terram magisterij ad solem: & debes scire, quod nullû aludel nec vllam calcê debes dimittere sup ignê, donec lutû magisterij vnde lutatû est, sit bene siccû: qa si aliter faceres, minus valeret magisteriû: & da ignê ad magis per iij. dies & dimidiû, & ad minus per iij. dies & dimidium.

Alia Calx.

Accipe de argêto vj. lib. salis armo. & salis nitri, & salis alcali, & salis gême, de vnoquoq; vnâ librâ. Fac laminas quadratas, & pisa sales, & pasta cû vrina puerorû, & muta vnamquaque laminâ in pastâ, & sit lamina in grositudine de vij. morabunt, & mitte in ollâ vitream sicut docui. Et debes scire quòd olla in qua facis calcem, sit in grositudine iij. morabunt, & q̄ sit in grositudine vnus morabût illa magis valet: & mitte laminas pastatas in olla, & da ignê: postq̄ cooperta fuerit ad magis per v. dies, ad minus per quatuor dies. Et debes scire, quod quando facis calcê de quacunque re sit, non debet cessare ignis, neque per diem, neque per noctem, & si fortè cessaret, nil valeret opus tuum.

Alia.

Accipe de argento xv. lib. de auripigmēto sublimato quinques iij. lib. fac de argento laminas rotundas, & mitte ibi aurū. pisa, & da ignem ad magis per duos dies & medium, ad minus per vnum diem & dimidium.

Alia calx physica.

Accipe de gergongis bonis iij. vncias, misce cum tribus vncijs de argento, & da ignē per viginti quinque horas, nec magis nec minus.

Alia calx.

Ista est calx bona, calx ad totum opus qui intelligit & scit operari. Accipe de argento lv. libras, & vnaquæq; libra de xxv. vncijs, vnaquæque vncia de xxvij. morabunt, vnusquisque morabunt de d. & lxxvij. granis ordeii, & vnumquodque granum sine cauda, de baurach, de sale nitro, de sale alcali, de sale gemma sublimato per vij. vices, de vnoquoque multiplicatio de vij. & quarta, & quarta de quarta, & quarta de quarta de media quarta, & vnus, similiter misce: & postquam feceris de argento in modum de talis, cum sex facietibus: facies vnumquodque talum, id est datum de vna vncia & dimidia de duabus vncijs: mitte totum in ollā, & cooperi cum pulverib. salium ad magis per ix. dies, ad minus per vij. dies: & hoc est magisterium philosophorum, quod multum laudauerunt.

Alia

Alia.

Accipe de argento iij. lib. de sulphure vnā libram & dimidiam: da ignem per duos dies postquam bene miscueris in ollam, & argentum factum in modum morabunt, & in grossitudine iij. morabunt, & non magis.

Alia.

In hac calce finientur omnes calces argenti. Accipe de argento iij. lib. salis communis, salis alcali, de nitro, de sale gemma, salis armon. de vnoquoque ij. lib. Fac de argento in modum cannæ sicut docui te in calce plumbi, & misce in olla cum puluere, & da ignem ad magis per iij. dies & dimidium, ad minus per duos dies & dimidium. Modò dicam tibi de lauatione argenti cum virtute domini.

De ablutione argenti.

In nomine domini, Dixit Abuali Abincine. Hęc est ablutio prima de ablutionibus argenti. Accipe de argento calcinato duas libras, & de sale armoniaco soluto vnā librā, & bulli in aceto cum sale armoniaco per viij. vices: & accipe de vrina puerorum distillata, & sale gemina vnā libram: pisa sal, & de vrina puerorum decem libras, & misce sal geminæ cum vrina, & bulli per tres dies per viginti vices, & argentum quia satis mundum est, non est necesse vt multum abluas.

Alia.

Accipe de argento calefacto vnam libram, de aqua lapidis duas libras, de sale armonia. vnam libram, de aqua aluminis albi tres lib. de vrina puerorum tantundem: bulli per xx & vnam vicem in vij. diebus: & accipe de sale alcali, & de sale nitro, de vnoquoq; vnam libram, & pisa super marmor, & in corpora cum argento, & fac de eo pastam cum vrina puerorum, & mitte ad solem, & stet ibi per duos dies: postea accipe de aqua putei falsa. c. lib. Et quando dico tibi in hoc libro accipe de aqua falsa non intelligas de aqua marina, sed de puteo falso: & si non inueneris de sulphure soluto, quando dico tibi vt mittas in magisterio. Accipe de aqua calida quæ exit de sulphure, bulli in hac aqua per quinque dies septies in die, & trahet abluere cum aqua dulci, & operare: & intellige opus philosophorum, quia non errabis in eo. Et quotiens abluis calcem argenti, non debes abluere nisi in vase vitreo, aut in vase metallino, aut in vase terreo vitreato, & si in alio vase feceris, accipiet de falsedine vasis cum falsedine quàm tu ibi mittis.

Alia.

Alia.

Accipe de argento calcefacto duodecim libras, & de duabus aquis, & de duabus terris, & de duobus aeribus, de vnoquoque in duplum quàm sit corpus, de aceto distillato viginti libras: bulli cum est necesse, & fac sicut dixi tibi multotiens: & quando bullis per vnam vicem in alia vice muta in eo medicinas.

Alia

Accipe de baurach, de sale nitro, de aqua sulphuris, de vnoquoque tres libras, de argento vnam libram & semis, & bulli sicut decet per quindecim dies in die quindecim vices. Et quotiens tibi dico in die bullias, intellige quod semper in tertia vice debes mutare medicinas in omnibus calcibus, quas facis: & nisi ita faceres, non haberes præparamentum magisterij. Et quodocunque mutas medicinas in argento debes abluere cum aqua dulci per mittere ad corporis humiditatem. Intellige, & Deus donet tibi intellectum. & nõ debes dimittere vas discoopertum quando bullis, & est corpus intus: quia si faceres, aer noceret ei.

De magisterio philosophorum in elementis.

Intellige magisterium philosophorum, vbi dicunt: Non misceas aerem cum aqua, nec

Z

aquam cum aere: nec aerem cum igne, nec ignem cum aere, nec terram cum aere, nec aerem cum terra: nec terram cum aqua, nec aquam cum terra: nec aquam cum igne, nec ignem cum aqua: nec ignem cum terra, nec terram cum igne. Hæc sunt verba philosophorum, & hîc ea intellige. Et nisi esset propter dilationem magnam, facerem te intelligere. & non est tibi necesse: quia satis intelligis in libro philosophorum. Et quando facis de argento naturali calcem, primum debes fundere semel vel bis, & debes mittere in botrum barbatum, quia magis valebit: & per cōsiliū meum mitte vnam vnciam super xij. vncias de cupro, & intellige.

Alia ablutio philosophi.

Accipe de calce argenti viginti librās, de sale armoniaco soluto xxx. lib. de vrina puerorum, de aceto, de aqua dulci, de vnoquoq; x. libras: bulli per xxv. vices in quinque diebus, & trahe & mitte ad solem per duos dies, & iterum bulli cum ipsis medicinis per quinque dies ter in die.

Alia ablutio philosophi.

Accipe de argento vij. lib. de sulphure, de auripigmento, de aqua aluminis rubei, de vnoquoque v. lib. de aceto distillato, de vrina puerorum distillata, de vnoquoq; vij. lib. bulli per vij. dies septies in die: & postea trahe ad solem, & stet ibi per v. dies, & laua in die v. vi-

ces

ces ad subtiliandam suam naturam, & muta in eo medicinas, & stet ibi per v. dies, & bulli in die iij. vices, sed semper sit bene cooperatum.

De induratione calcis argenti.

Et modò dicam tibi de induratione. Induratio non est necessaria ad fermétum, sed est necessaria ad sponfalitium & ad corpus. Et quia omne hoc est ibi necesse, loquar tibi cū magno verbo. Accipe de argento abluto & calcefacto, & abluto vij. lib. & semis, & de aere lapidis, & de sulphure, & de auripigméto, & de baurac, de vnoquoq; iij. lib. milce cum vrina puerorū, & mitte in vase vitreo, & stet sub fimo per v. dies.

Exemplum de medicina.

Et sicut diximus in libro corporum de medicinis, qui acciperet moreretur q̄ nescit materiam: ita qui nesciret materiã de istis medicinis, qui mitteret in corpus, occideret eū. Verbi gratia, diximus in libro corporū, qui vult purgare corpus, accipiat aloë, & scamoneam, & turbit, & coloquintida, & agaricū, & polipodium, de vnoquoq; vnam vnciã, & pisent & pastent cum aqua prædictorū, & dēt ad bibendum ad pondus de quarteron de vncia. Et nos non dicimus istam receptionem nisi Medicis, qui sunt philosophici, qui sciunt omnes maneries, & omnes materias, & totas naturas, & homini insipienti non

dicimus hoc, qui veniat & intueniat hanc receptionem, & det hominibus quibus nō est danda. Occidit eos qui nescit naturam medicinæ, nec materiam hominis. Et ita de oleo quod vocatur garonton. Nos non dicimus quotiēs vngat oculū dolentē de frigiditate, quia omnis philosophus qui legit hunc librum Galeni, scit quantus locus est quē conueniat vngere cum illo oleo: quia si amplius vngeret, ex nimio calore olei noceret. Et locus qui debet vngi est ab illo loco in media fronte, qui dicitur Lamazarac, vsque ad pulsum oculorum: & si amplius, nec minus vngeret, noceret ei ex nimio calore olei: & ita est de ista induratione, & quod multis alijs speciebus, de isto libro Animæ: quia qui nescit operari, occideret corpus propter fortitudinem & calorem quæ sunt in eis, & intellige materiam philosophorum.

Alia induratio.

In nomine domini: Dixit Abincine. Accipe de luna viginti quinque libras, de sulphure, de auripigmento, de sale nitro, de baurac, de sale gemma, de sale alcali, de sale armoniaco, de vnoquoque tres libras & semis: pisa, & misce super marmor, & mitte in vitro, & stet ad solem per viginti quinque dies, & trahes in die duodecim vices, & stet ibi per mediam horam, & post ipsam horam pisa, & cambia
medi-

medicinas: ita facies donec transacti sunt viginti quinque dies, & intellige. Si non intelligis materiam philosophorum, non poteris operari: quia materia eorum est multum prima: & ideo debes scire, quia quantam indurationem tu facis de argento, debet esse in vase vitreo duplicato.

Alia induratio philosophi.

Induratio philosophorum: Accipe multiplicationem quatuor iuxta quatuor, & sunt argentum, sulphur, auripigmentum, sal nitrum, sal gemma, sal alcali, acetum, de vnoquoque pondera æqualia, de igne, de aere, quintam partem ponderis. Accipe & mitte ad solem per quindecim dies, & trahe in die quindecim vices, sicut superius dictum est.

Alia induratio.

Accipe de argento vnam libram, de sale nitro, de sale armoniaco, de sale alcali, de baurach, de alumine albo, de vnoquoque mediã libram: pisa & mitte super marmor, & misce, & pone in vitro, & mitte ad solem per viginti dies, & in istis diebus non mittas noctes: & modò finierunt Indurationes.

De Inceramento.

Modò incipiam inceramentum: Inceramentum est res quæ trahit de siccitate ad humiditatem. Et hoc facit propter fortitudinẽ

medicinarum. Et dicā tibi cur hoc facit, si tū intelligas: & quia nō habeo cognitionem in lib. Philosophi, nō vellē tibi dicere: Sed quia volo vt discas de philosophia, ideo scias, vt verū est, quod non est in seculo liber melior isto. Et quod tibi dicā pderit tibi in hoc lib. & in hoc libro & in totis medicinis. Primum quod tibi dicam volo quòd mihi dicas, acetum cuius naturæ est?

Querit filius de natura aceti.

Dixit Abuzalemi patri suo: Pater, dic mihi postquam locutus es de philosophia, Dic mihi, cuius naturæ est acetum? Dixit Abuali: Acetum est de natura frigida & sicca. Et dixit Abuzalemi: Quomodo potest hoc fieri, quia vinum de quo fit est calidum & humidum?

Solutio Patris philosophicè.

Dixit Abuali: ideo habes necesse rationē philosophicè. Vnus est, duo sunt, iij. & iiij, & vnus duo iij. iiij. Non est in seculo quod non sit compositum de quatuor rebus, de calore, de siccitate, de frigiditate, & humiditate: & vnumquodq; istorū est in quatuor: calor est in siccitate & calore, & humiditate, & frigiditate. Frigidū est in humiditate & siccitate & calore. Siccū est in siccitate & humiditate in calore & frigiditate. humidū est in humiditate, in calore, frigiditate & siccitate. Et intellige rationē philosophi. Et scias quod vnumquodq; istorū se mutat ppter aliud, & ita oēs

4. Et

4. Et quæ se mutât ita, in vno est calor tantum quantû habere potest, & euenit ei alius calor ppter fortitudinē, est frigidû in quantû pôt: & ita fit de frigido calidum, & de calido frigidû: et de sicco humidû & de humido siccum. Sicut est vinû, quia est calidû & humidû, venit calor & facit illud frigidû, & si vis temperare vinû quod non faciat acetû, sint duę partes aquæ & tertia pars musti: & si vis quod fiat acetum non mittas ibi aquam. Verbi gratia in speciebus.

Exemplum.

Accipe lapidē qui est de frigida: & fortio- rem quem inuenire poteris, & da ignem, & fiet calidus & siccus. Si accipias piper, & cremes, inuenies ex eo cinerem frigidû & siccû. Et si quis contradicat, & dicat, tu dicis quia res quæ est calida & sicca, fiet humida & frigida, & quæ est frigida et humida, fiet calida & sicca. Et modo dixisti in lapide q̄ est frigidus et siccus, quòd fit calidus et siccus: et dixisti in pipere quod est calidû & siccû, quod fit frigidum & siccû. Ergo siccitas nō se mutat, sed calor et humiditas se mutant secundum qd̄ dixisti, debebas redigere humidum siccum & siccum humidum. Respondebimus & dicemus: Contradicis quod nullus debet contradicere, & dicis verbum quod nullus debet contradicere. Et dicis verbum quod nullus philosophorum debet dicere.

Quia ignis qui est siccus, quando recedit à calore, potest se iungere cum siccitate: & quando sunt duo sicca non potest recedere à siccitate, quia non est in eo humiditas, & ideo remanet siccitas quæ est in eo. Et si intelligis ea quæ transferunt de libro nostro, bene debes hoc intelligere. Et sicut vides quod intrat sol in Sagittario, ille est calidus, & signum est calidum, & tempus propter hoc fit frigidum: ita est de rebus istis istius libri. Quia res quæ siccant propter suum calorem, ipsæmet reuertuntur in humiditatem, quando frigida reuertuntur, quia siccitas conuenit calori, & humiditas frigiditati, & omnis philosophus intelligit verbum istud. & quod dicimus de sole, accipe spiritualiter, & non sicut vides. Et nisi esset propter nimiam dilationem, dicerem super hoc verbum amplum: sed explanabo tibi in libro de puritatibus sensus, si Deo placuerit.

De inceramento.

Accipe de argento viginti librâs, de sale armoniaco soluto viginti librâs, de vrina puerorum viginti librâs: misce & mitte in vase vitreo, & mitte sub fimo, et stet ibi per trigintaquinque dies, & trahe et muta medicinas de quinque in quinque diebus.

Aliud inceramentum philosophi.

Inceramentum philosophi, accipe de argento

gento tres libras & semis, mitte sub fimo, & quod mittis non sit calidum, nec frigidum, sed tepidum: & ita facies de omnibus quæ mittis ad incerandum: & si aliter feceris, nihil valeret magisterium: & stet sub fimo xvij diebus nocte & die: & quod diximus primū nō debet impermanere nisi tantū in diebus quibus fiunt inceramenta.

De sublimatione argenti.

In nomine domini: Dixit Abuali Abincine. Modò loquar de sublimatione argēti. Accipe de argento decem libras, de sulphure, de sale armoniaco, de auripigmento, de argento viuo, de vnoquoque tres libras & semis: distempera cum vrina puerorum, & misce in aludel, & sublima per noctem & diem, & da ignem per quinque dies, vnaquæque dies de duabus horis, vnaquæq; hora de duodecim in die naturali, & intellige istud sublimamentum.

Alia sublimatio.

Accipe de argento quinque libras, sale armoniaco sublimato, & de auripigmento sublimato, de vnoquoque tres libras, de sulphure, de argento viuo, de baurach, de vnoquoque vnā libram: pisa & mitte in aludel, & da ignem per quinque dies. Et quando vis trahere inde, quod non remaneat ibi de calore.

Alia sublimatio philosophi.

Sublimatio philosophi: Accipe duos aeres,
et duos ignes, et argentum, pōdera æqualia:
da ignem sicut oportet.

Alia sublimatio.

Accipe de argento vnam libram, de sale ar-
moniacō vnam libram, de auripigmento v-
nam libram et semis, misce in aludel, et da i-
gnem per duos dies et dimidium. Hīc finiūt
sublimationes.

Incipiunt solutiones.

In nomine domini: Accipe de auro viuo
vnam libram & semis, de sulphure, de auripi-
gmento, de baurach, de sale nitro, de sale ar-
moniacō, de vnoquoque vnam libram, de v-
rina puerorum distillata, de aceto distillato,
de vnoquoque duas libras & semis: mitte &
misce in vase de metallo, & sepeli sub fimo, et
stet ibi per xvij. dies.

Alia solutio.

Accipe sal armoniac. & baurach, & aquam
aluminis rubei et albi, de vnoquoque duas
libras, de argento quinque libras, de aceto,
de vrina puerorum, de vnoquoque octo li-
bras: misce & mitte sub fimo, & maneat
ibi per vigintiquatuor dies, &
agitabis eum de quarto in
quartum diem.

Alia.

Alia.

Accipe de aceto decem libras salis armoniaci, salis nitri, baurach, de vnoquoque quatuor libras, pisa & mitte sub fimo, & stet ibi per octodecim dies. Finiunt solutiones, & finit capitulum xix.

De auro & eius ablutione.

Cap. XX.

IN nomine Domini. Dixit Abuali Abinci-
ne: In hoc capitulo dicam de præparatione auri, & suas partitiones, & suas præparationes. Primum dicam tibi quòd de sole non est per facere corpus minimum, ideo nõ est necesse vt nos tractemus de eo, nisi tantum ad abluendum: & quia non potest operari nisi tantum per ad fermentum, primò loquar de fermento. Non est aliud nisi hoc quod reducas causam de illa natura, de qua est ad naturam fermenti. Et fermentum potest facere de auro magisterij, aut de auro naturali. Inter illa est iudex bonus ignis, quia iudicium ignis non mutatur, sed operatur in sole naturali sicut debet, & in artificiali sicut debet. Et diximus sua signa in alio loco, inde accipiant ea quæ necesse habuerint: sed modo qui vult facere puluerem aut lauamentum de auro, faciat in hunc modum.

De ablutione.

Accipe de auro duas libras, de aceto distillato, de vrina distillata, de aqua aluminis albi, de vnoquoque duas libras & semis, fac laminas de auro, & bulliat per viginti dies bis in die, & quando cunque fiat bullitio terge eum sicut ignis argentum.

Alia philosophi.

Accipe de auro viginti quinque libras, de aceto, de sale armoniaco, de vnoquoque quindecim libras: bulli quindecim vices in tribus diebus.

Alia.

Accipe de auro quatuor libras, salis alcali, salis nitri, de vnoquoque duas vncias, de aceto, de aqua falsa, de vrina distillata, de vnoquoque quatuor vncias: bulli per tres dies, in die ter, in vase de metallo vel de vitro, & antequam abluas, fundas eum bis vel ter vt sit magis mundum.

Alia.

Accipe de auro quinque libras, de salibus quinque libras, de aquis similiter: bulli sicut necesse. Incipio calces auri cum virtute Dei.

De calcibus auri.

In nomine domini. Accipe de auro quinque libras, & fac partes ad modum digiti, & accipe de sulphure duas libras, & pisa & mitte in ollam magisteriorum de calcibus, & da ignem per duos dies & dimidium.

Calx

Calx vera ad solem,

Accipe de auro tres libras, & fac in modū
oui mediani, et accipe de auripigmento sub-
limato, & sulphure, & sale nitro, de vnoquo-
que vnam libram. de baurach libram semis:
pisa & mitte in ollam rotundā, & da ignem
ad magis per tres dies, ad minus per duos
dies.

Alia.

Accipe de auro quinque libras, salis nitri,
salis armoniaci sublimati, & baurach cōmu-
nis, de vnoquoque duas libras, fac de auro la-
minas & pisa sales, & mitte in vase, & da i-
gnem ad magis per quinque dies, ad minus
per tres dies.

Alia.

Hęc calx nō conuenit huic magisterio. Ac-
cipe de plumbo iij. libras, & misce cum duo-
decim libris de auro, postquā fuerit fufum,
& frange & pulueriza, & intellige, & debet i-
bi permanere per vnam horam & dimidiam.

Alia.

Dixit Abuali Abincine: hęc calx finit, & fi-
niunt hic omnes calces auri. Accipe de auro
septem libras, de baurach communi, sale ni-
tro, sulphure, de vnoquoque tres libras: pisa
& misce, & da ignem ad magis per vij. dies,
ad minus per duos dies. Finiunt calces, & fi-
nit capitulum xx. & nihil de re mansit ad lo-
quendum de capitulo xx. nisi lauaciones.

Prima ablutio.

Accipe de sale nitri, sale armoniaco soluto, aqua aluminis albi & rubei, pondera æqualia, de auro medium pondus, de vrina puerorum, de aceto, de vnoquoque duo pondera: misce & bulli in vase vitreo per xij. dies quater in die, & cambia in eo medicinas de tertio in tertium diem, & intellige.

Alia.

Accipe de calce auri vnum pondus, aqua aluminis albi, aqua sulphuris, de auripigmento soluto, de vnoquoque pondus & tertiam, aquæ salis duo pondera & dimidium: bulli per decem dies, in die decies: & intellige magisteria philosophorum, & scias quòd quando aliquid bullis super ignem, non debes auferre dum est calidum: sed debes dimittere frigerare paulatim, quia nisi faceres, peioraretur ablutio, & ita facies de omnibus quæ abluis. Et quando aliquid abluis, debes pisare prius omnes sales, & debes prius bullire cum vrina, aut cum aceto, aut cum aqua falsa, & dum bullit mitte ibi corpus: ita de auro sicut de alijs corporibus, & si sint soluti sales, prius debent misceri, et bulliri, & postea debes mittere corpus.

Alia

Alia ablutio.

Accipe de calce auri vndecim libras, salis gemmæ, salis armoniaci tres libras, de baurach, de sulphure, de vnoquoque vnam librâ & semis, de vrina puerorum decem libras, salis armoniaci soluti absque prædicto vj. lib. misce & bulli per xij. dies, in die quinque vices in vase de metallo.

Alia ablutio Physica,

Omnes aquæ, & omnia olea, & vnam terram pondera æqualia : aurum ad pondus de omnibus ponderibus duas vices. Intellige sicut debes bullire. Finit ablutio, & finit Capitulum vigesimum, & omnia corporum opera : & omnes homines sicut nos diximus, possunt discere opus istud, sed tu nemini dimittas legere librum tuum : postquam est finitus laudetur Deus.

De distillatione urinæ.

Cap. XXI.

IN nomine Domini: Incipit capitulum vigesimum primum: loquar de distillatione urinæ, quia magis necessaria est omnibus alijs. Et sunt quidam philosophorum, qui dixerunt quod vrina erat lapis, & apposuerunt ei nomen tafrasim tesizin, & non potest esse: ideo loquemur qualiter debet distillari vrina.

Fac cucurbitas in modum de cucurbitis aquæ rosæ, nec maiores nec minores, & fac furnum in hunc modum, in longitudine viginti palmorum, & in latitudine trium palmorum, & facies orellam in altitudine vnus palmi & medij, vsque ad duos palmos, & mitte in eis, & implebis de vrina puerorum, & pueri fiat de ætate decem annorum, & in illa hora quando accipis vrinam, debes sepelire sub fimo ad minus quinque diebus, & da ignem donec tota se distillet.

Alia.

Sunt quidam qui distillant vrinam sicut aquam rosaceam, cum aqua & sine aqua.

Alia.

Accipe vrinam & distilla, & mitte in cucurbitis, & cucurbitas in foraminibus, & da ignem ad cucurbitas, & hoc apud me non est bonum. Debes scire quòd prima vrina quæ se distillat, est per ad incorporandos sales, & per pastare botos & similia, & per lauare lauacione tertia, & alia quæ postea se distillat est bona per lauare lauaciones primas: sed quando distillas, serua primam in partem, & in aliam similiter in partem.

Explicit capitulum

xxj. laudetur

Deus.

De

*De sale armoniaco.**Cap. XXII.*

IN nomine domini, dixit Abuali Abinc. In hoc capitulo xxij. loquar de sale armoniaco, & de suis maneriebus. Dixi tibi in prædicto libro, salem armoniacum meliorẽ omnibus alijs. Sed debes scire quod debes magis habere de eo sale, quàm de omnibus alijs, quia magis intrat in magisterium omnibus alijs salibus propter subtilitatem suæ nature, quæ est lauans, & facit misceri alias res, & trahit de rebus illas res, quæ sunt in eis per fortitudinem, & nulla res est magis necessaria in magisterio, quàm vrina, & postea sal armo. Et modò loquar de eius solutione.

De eius solutione.

Accipe de sale armoniaco vnã libram, & accipe de butellis porci, vel vaccæ, vel hominis, & fac bullire aquam, & pulueriza salem, & imple de eo butellum, & quando feruet aqua, projice eum ibi, & laua prius butellum exterius & interius cum aqua butello existente humido, & bulliat ad magis per quatuor horas, ad minus per duas horas, & sunt qui non feruent nisi tantum per vnã horã.

Alia.

Accipe de sale armoniaco tres libras, de aqua, & bulli donec cognoscas quòd aqua minuat, & serua in vase vitreo.

A

Alia.

Accipe de sale armoniac. l. libras, pulveriza, & mitte in ollam vitreatam, & mitte ad solem per xl. dies, & projice decem lib. de aqua, & misce, & mitte in vase vitreo, & sepeli sub fimo per xxv. dies. Explicit capitulum xxij. Incipit capitulum xxij.

De sublimatione salis armoniaci.

Cap. XXIII.

Dixit Abuali Abincine. In hoc capitulo loquar de sublimatione salis armonia. Sal armoniacus est vnus de quatuor spiritibus, & sublimat se sicut mercurius: & ideo vocant eum spiritum, quia ita ascendit sicut spiritus. Et dixi tibi multotiens quod non debes mittere in calcem, si non est sublimatus, & in hunc modum se sublimat.

Alia physica.

Accipe de bono sale armoniacō tres libras, mitte in cucurbita, aut in aludel, postquam feceris eum puluerem, & pastatum cum vrina puerorum, & da ignem bis ad magis per duos dies, ad minus per vnum diem, donec cognoscas quod sublimatum est, & ad magis sublimabis bis sex vices, & puluerizabis, & detemperabis cum vrina puerorum vel cum aceto, & sublimabis ad minus bis vel ter.

Alia.

Alia.

Accipe de sale armoniaco vnam libram
& semis, & fac pastam & mitte in aludel, atq̃
in cucurbita, & sublima sicut est necesse. Ex-
plicit capitulum xxiiij.

De mercurio & eius operibus.

Cap. XXIIII.

IN nomine domini, Dixit Abūali Abīncī-
ne. In hoc capit. vigesimoquarto loquat̃
de mercurio, & loquar amplum verbum:
Multi dicunt quòd Mercurius est petra, quia
vident: tinctus sine alexir facit solem, quod
singulariter operatur sine adiunctione, & si-
ne alexir facit lunam, tinctus sine alexir facit
solem: Ideo dico sua bona opera quæ eueni-
unt inde quando est sublimatus, & quando
se sublimat illuminat corpus, lauat, tingit,
imprimit illud, facit album per ad album, fa-
cit rubeum ad rubeum, facit lucem. Manu
tene ipsum cum suis bonis operibus, & acci-
pe pondus duarum librarum, & misce cum
vigintiquatuor libras, de cupro calefacto &
abluto, vnaquæque istarum librarum sit de
quatuor vncijs. Vnaquæque duarum libra-
rum quòd sit de duodecim vncijs, & misce
de argento calefacto & abluto vnam li-
bram. Sufficiunt tres vnciæ fermenti, vt po-
nantur super libras ij. minoris corporis, & cū
mercurio super xxiiij. lib. maioris corporis;

A 2

& veniet inde bona luna, si faciat sicut est necesse, ita tamen quod sit mercurius sublimatus per xx. vices, & si figunt in rubeum, facere possunt ab eo solem ad prædictū pondus, cum pluribus: ideo dicam modum sublimandi & abluendi.

Ablutio prima.

Accipe de mercurio 3. lib. & laua in modū quē tibi dicam, & mitte in aludel, & sublimatum. Et modus abluitionis est quod accipias de mercurio 4. lib. & bulli si est per ad album cum aqua aluminis albi, & sale communi, & vrina distillata, de vnoquoq; iij. lib. p̄ v. dies, in die quinquies: & accipe de sale armo. cum sale alcali, de vnoquoque ij. libras, & de aqua falsa vij. libras, & bulli per septem dies in die septies: & si est per ad solem, accipe de aqua aluminis rubei, & de baurach, de vnoquoq; ij. libras, de aceto distillato quatuor lib. bulli per vij. dies cum quatuor libris de mercurio septies in die, cum vase ferreo non stannato: & in capite vij. dierum accipe de auripigmento soluto, & de aqua sulphuris, & de sale armoniaco soluto, de vnoquoq; vnam libram & semis, de sale cōmuni, de sale alcali, de vnoquoque vnam libram. Misce cum mercurio, & bulli per tres dies in die quinquies: & postquam ablueris laua eum cum aqua dulci si sit ad solem vel ad lunam, & post mittas in aludel

del, & sublima. Et non dicam tibi alios modos abluendi, quia iste est de melioribus: & quia habes necesse magis lauare, dicā de sublimatione, & istud capitulum est sublimationis.

Alia sublimatio.

Accipe de mercurio abluto septem vncias, si est ad lunam, mortifica eum in tribus vncijs de sale nitro cum vrina puerorum cōterendo super marmor, & mitte in aludello: & iam dixi tibi modum aludelli quomodo debes facere, & cooperire, & quomodo debes custodire vt non egrediatur, & da ignem per xxiiij. horas, & sublimabit se.

Alia sublimatio ad solem.

Accipe de mercurio quindecim vncias, mortifica cum alumine rubeo vel vitreolo, de quocunque vis vij. vncias cum aceto distillato, & mitte in aludello & sublima.

Alia siue ad solem, siue ad lunam.

Accipe de mercurio tres libras, & mitte in aludello de magisterio ita facto vt inde non possit egredi, & bene lutato sicut docuisti, & da ignem donec cognoscas quòd bene est sublimatus. *Explicit capitulum vigesimum quartum.*

IN nomine domini dixit Abuali Abincine. In hoc capitulo loquar de Induratione mercurij. Mercuriū indurat ille qui nescit sublimare, & quando habet illum induratum videtur ei magnā rem mirabilem fecisse, & hæc res non est magna apud philosophos, sed est nimis subtilis & sine magna utilitate, & ille se indurat per corruptionem quā recipit ab alio, & qui incorporat eum quando vult indurare cum alia re ferè nihil facit, & nos quando induramus illum, non mittimus ibi de rebus illis, quas alij ibi mittunt: quia sunt quidam qui mittunt ibi de puluere gallarum & de virgis alchizaram, & de granis mirti: quia putant quòd propter siccitatem suam valeant ibi, & hoc est melancholiæ, & infirmitas capitis: sed ratio quomodo debet fieri est hæc, quòd assetur primum: & qui asfaret eum quando vult sublimare magis valeret, sed induratio non potest fieri nisi prius assetur.

Assatio.

Hic illuminando oculos tuos dico, quòd accipias de mercurio duas libras, & mitte in olla ferrea, & cooperias cum terra magisterij, & mittas in igne communi, & stet ibi per duos

duos dies & vnam noctem.

Alia affatio.

Accipe de terra , & fac de ea vas & vitrea-
tum, & fac eum rotundum in medio camini,
& fac coopertorium eius vt bene coniun-
gat, & mitte de mercurio in arbitrio tuo, &
de aqua lapidis quartam partem mercurij, &
lutabis extrà cum luto magisterij, & mitte in
furno, & stet ibi donec affetur ad magis per
iij. dies, ad minus per duos dies.

Alia.

Accipe de mercurio quinque libras, & fac
ollam ferream subtilem multum, sicut est au-
ris catti. & calefac eam, & mitte in eam mer-
curium, & cooperi bene, & mitte eam in fur-
no, & stet per diem & dimidium, & ita debes
eum indurare : Fac ollam rotundam ferri in
modum oui, & fac orellam amplam ad mo-
dum digiti, & fac coopertorium, & in eo fac
tria foramina, & mittes ibi in arbitrio tuo, &
mitte ibi quintam vel quartam partem aquæ
lapidis. postea accipe de plumbo alcofoli, &
de alio plumbo, & de stanno, & funde, &
quando erit solutum mitte ollam vbi
est mercurius superius, & stet
ibi per septemdecim
horas.

Alia induratio.

Accipe ollam ferream in modum oui totâ clausam, & fac in ea foramen vnum, & mitte in ea mercurium, & fac bullire cum plumbis sicut prædixi per vigintiquatuor horas. Et vide qd̄ modus superior est ad modû medij oui, & iste est ad modum vnus oui. & debes scire, quòd nō debes mittere mercuriū in ollam, donec olla bene rubefacta sit ad ignem. Et hoc est qd̄ dicit philosophus: mitte mercurium in ollam ferream, rubeam, & vult dicere de ferro calefacto.

Alia.

Accipe de mercurio, & mitte in cassa oui postquam assaueris, & mitte cassam illam in ollam de ferro, & mitte illam ollam super plumbos sicut superius diximus. Et scias quòd illa cassa in qua mittis mercurium, debet esse perforata, & mitte acum vnam intrus, & agita paulatim quod inferius est album & rubicundum, vt egrediatur illud, & imple de mercurio & claude foramen cum terra magisterij sicut dictum est. aut accipe farinam triticeam, & cum aqua distempera & frica inter manus, & postea cum panno lineo de ea linito cooperi foramen.

Alia.

Alia.

Fac foueam in cinere, & mitte ibi mercurium, & cooperi cum cinere bene, & in circuitu de longe duos digitos, fode: & accipe de plumbo alcali, & solue, & proijce super cinerem vbi est mercurius, & fac ita quater aut septies, & inuenies durum: & hic est melior modus qui possit esse, quanuis mercurius induratus non sit nobis multum necessarius in hoc magisterio: quia magis valet ille qui est sublimatus duodecies. & quia bonum est magisterium: ideo diximus, & nisi esset propter dilationem, magis loquerer in eo: & quia in multis locis locuti sumus de induratione mercurij: ideo finit hinc capitulum vigesimum quintum de induratione mercurij.

De auripigmento, & eius sublimatione.

Capit. XXVI.

In nomine Domini: Dixit Abuali Abincine; In hoc capitulo xxvj. loquar de sublimatione auripigmenti, & iam dixi tibi de solutione eius. Iam scis naturam auripigmenti, & melioramentum eius. Accipe de auripigmento duas libras, & vide quod sit citrinum & lucens, & pisa super marmor bene, donec puluerizetur, et pasta eum cum aceto distillato: mitte in alutel, sicut docui te, qualiter debet fieri alutel, & caput aluteli in

A 5

bes sublima quemlibet de tribus spiritibus non debet esse concavum superius, nec debet habere foramen aliquod: in alutello mercurij debet esse illud foramen, & sunt alij 3. spiritus præter mercurium, sal armoniacum & auripigmentum, et sulphur. Dabis ignem per 2. dies, donec cognoscas, quia sit sublimatum.

Alia sublimatio.

Accipe de auripigmento v. lib. & miscé ibi de alumine rubeo i. lib. pisa totum super marmor, & pasta eum cum aceto, & mitte in alutello, & sit caput alutelli factum cavum ad modum duarum fabarum, & da ignem per 3. dies, et vnam noctem, & hoc quod se sublimabit inde illud dicunt auripigmentum rubeum: et quando vis trahere illud prius refrigerare dimitte, & cum alia sublimatione quam dixerimus, finient sublimationes omnes, & girgonzas, & auripigmentum rubeum est ignis: & sic intellige in omnibus locis.

Incipit Tertia sublimatio auripigmenti

Philosophica.

Accipe de auripigmento x. lib. & de aqua maris x. lib. & pisa tantum super marmor donec tota aqua sit incorporata cum auripigmento: & accipe de oleo ouorum 2. lib. & quartam, & de alumine albo i. lib. pisa totum super marmor cum prædicto auripigmento,

gumento, & mitte in alutello, & vide quòd alutel vbi mittis bene fit vitreatum: & accipe oculum hominis, & oculum canis, & oculum sine oculo de oculo, & misce istos 3. cum auripigmento, & da ignem per xxv. horas, vnaquæque hora de duab. horis et quarta. *Explicit capitulum xxvj. & deo gratias.*

De sublimatione sulphuris.

Cap. XXVII.

In nomine Domini: Dixit Abuali Abinc. *Incipit capitulum xxvij. & loquar de sublimatione sulphuris. Dixi tibi quòd non accipias de sulphure aranici, nec de sulphure camonato, & de sulphure citrino. Illud sulphur est quod dicunt magistri, quod non est sulphur. Accipe de eo 3. lib. de vrina puerorum distillata 2. lib. pisa, et mitte in alutello, et da ignem per xij. horas, vnaquæque hora de tribus horis de xxiiij. in die.*

Alia sublimatio.

Accipe de sulfure 4. lib. pisa & misce cù aceto distillato in alutello, & da igne per vnum diē & dimidium. Et vide quòd quando sublimas auripigmentū sine sulfure, quòd alutel sit bene coopertū, & bene lutatū cù luto magisterij: & quando trahis, quòd sit bene frigidū, et in capite alutelli vbi sublimatur sulphur est magnum magisterium, & debet esse ad modum digitorum qui sunt retorti de intus, & sint de talib. incarpide xv. vsq; ad xij.

Alia sublimatio.

Accipe de sulphure viuo vnam lib. misce cum aceto. & sublima per xxvij. horas de horis magisterij, quæ sunt duæ & dimidia in horz, de viginti quatuor in die secundum philosophos.

Alia sublimatio.

Accipe de sulphure quatuor libras, pasta cum aqua lapidis : postquam puluerizaue- ris mitte in alutello, & da ignem per xvij. horas de horis magisterij.

Explicit capitulum XXXVII.

De sale alcali, & eius albatione.

Cap. XXXVIII.

IN nomine Domini : Dixit Abuali Abin-
one: In hoc capitulo xxvij. loquar de al-
batione salis alcali, & de diuisione per
suas differētias. Sal alcali est herba quæ vo-
catur Albellui, & extrahunt succum ab ea, &
implent foueas, & induratur, & efficitur la-
pis perforatus niger, & vocatur Sosa, ran-
tūm quòd cooperiatur, & dimittunt ad so-
lem v. dies postea accipe filtrū in longitudi-
nē duorum palmorum, in latitudinem triū
digitorum, & mitte vnum caput illius vbi
est aqua falsa, & aliud caput in cazolavitrea-
ta, & quod clarum decurrit dimitte in cazo-
la, & mitte in furno, & dimitte ibi per diē &
noctem,

noctem, & inuenies duram & albam, vt fal:
& illa est quam dicunt album sale, & si for-
tè non indurefcit per diem & noctem, tan-
tùm dimittunt intus, donec induratur.

Alia dealbatio.

Accipe quã dicunt Sofam 4. libras, & fac
puluerem, & mitte in aqua dulci, & per me-
dium de falla decem libras, projice ibi pul-
uerem: & misce, & bulli in die vnam vicem,
& ita fiat per 3. dies : & in capite trium die-
rum aquam, quę fuerit clara, mitte in cazola,
& stet in furno, sicut diximus.

Alia

Accipe de puluere salis, & projice ibi de
aqua dulci tantum, quòd cooperiatur, & mi-
sce bene, & postea illam quę fuerit clara, mit-
te in cazola, & stet in furno, nec per duos
dies, nec per vnum.

Alia.

Sed puluis in aqua per duos dies, & po-
stea cola per pannum spissum, & quod egre-
diatur, vide: mitte in cazola, & stet in furno,
& si vis soluere, solue sicut soluuntur alij
sales, de quibus postea tra-
ctabimus.

Explicit capitulum XXVIII.

De Salibus. Cap. XXIX.

IN nomine Domini: Dixit Abuali Abincine: In hoc capitulo xxix. loquar de solutione salium, & de trahenda aqua ab eis. Sales sunt in multis modis, & diuiduntur in multas differētias: sed maneries suæ sunt septem. Et sunt sal nitri, sal gemma, sal de aqua, vitreolum, baurac, alumen album, alumen rubeum, & sal alcali non est de huiusmodi manerie: quia est de herba. Sal armoniacus non computatur inter sales, & diximus de solutione & sublimatione eius. Diximus de albatatione salis alcali: nunc dicemus de solutione eius. Maneries eius sunt duæ: vna quæ efficitur de herba multum bona, vel sasonata, & quæ non est sasonata, non intret in magisterio, & si vis agnoscere vide lapidem, si sit perforatus de parte in partem est bonus, & qui non est perforatus, non est bonus: quia terra quæ est ibi, claudit foramina. Quando dealbatus erit sal alcali meliori modo, accipe de eo duas libras, & mediam libram de aqua eius, quæ remansit, & libram vnam de aqua dulci, mitte in cazola, & pone in clibano, & cùm inceperit bullire, erit solutum.

Alia

Alia solutio

Accipe de sale indurato vnam libram & semis, et projice ibi tantundem de aqua falsa: et mitte in vase vitreo, et stet sub fimo per octo dies, et vide quòd sal quod albificas & induras vel soluis, sit collectum in extremitate mensis Iulij, & quidam colligunt in Maio, vel in Martio: quia nunc vident magnam humiditatem in eo, sed non est bonum: quia non est facionalis.

De Baurac.

Modò dicam tibi de solutione baurac. Baurac est in tribus modis: vnum multum rubeum, & dicitur baurac canimi, & alia maneries est minus rubea, et dicitur baurac acerabam, et alia maneries est baurac, quod trahit ad albedinem, & vocatur baurac espini. Et putant gentes, quòd sit sal nitrum, et non est: quia sal nitrum est ponderosum, et baurac leue.

De sale nitro.

Sal nitrum efficitur de vitro, in hunc modum: quando coquit vitrum, et mittunt in clibano, exit inde fumus, et sublimatur in parietibus vnum super alium, et illud est sal nitri: et est alia materies salis nitri & naturalis, sed magis valet quæ efficitur de vitro ad magisterium, sed maneries suæ

solutionis est, quòd accipias de sale nitro, & fac puluerem: & accipe de aqua dulci in duplum, & mitte subtus fimum, & stet per xv. dies.

De sale communi.

Solutio salis communis est leuis, & non est necesse dicere solutionem: quia fit de aqua, & ita de sale gēma, sed qui vult soluere, mittat in duplum de sale quàm de aqua, & bulliat.

De baurac, & eius melioramento.

Solutionem baurac, & melioramentum eius non diximus, & modò dicemus: & baurac melius est quando est multum rubeum, et est multum leue, et sua solutio est, quòd mittunt eum solùm in vitro, & mittunt sub fimo, et stat ibi per mensem.

De vitreolo.

Vitreolum nec alumen album, nec rubeum non soluantur: sed accipere suam aquam est facile hoc modo: accipe de vitreolo vnam libram, de aqua dulci decem lib. & coquant vsque minuatur inde duæ partes: postea iaciunt vitreolum espili in aqua illa, & bulliunt ibi ter, & colant: illa est aqua vitreoli.

De aqua aluminis albi.

Aqua aluminis albi est in hunc modum: Accipe de alumine albo quatuor libras, de aqua dulci octo libras, pisa, & misce, & bulli
per

per quatuor dies, quater in die: & illa est aqua aluminis albi.

De tribus modis aluminum.

Non dixi tibi in hoc libro alumen quid est, nec de quo fit, nec maneries in quibus fit. Alumen est in tribus modis. Album, Rubrum, Citrinum. Citrinum non intrat in magisterium, dimittimus: quia quod non est nobis necesse in hoc libro dimittimus. Alumen album fit iuxta mare in parte dextra seculi, & dicitur alumen iameni, & diuiditur duobus modis: vnum est in modum pulueris, alius est in modum lapidis: & quod est in modum lapidis si tetigerit eum aqua fundit se, et exiit ex eo aqua sicut de sulphure: quia aqua quæ fit de sulphure est calida, & quæ fit de alumine similiter est calida. Si accipias alumen istud cum sua aqua, similiter vocatur aqua aluminis, & alumen rubrum est in alia parte, & vocatur almahagra, & facit se vbi inuenitur petra sanguinea, & dicitur alumen magrane: & accipiunt suam aquam, sicut accipiunt aquam aluminis albi.

Explicit capitulum XXIX.

Deo gratias.

B

De corporibus albificandis.

Cap. XXX.

IN nomine Domini: Dixit Abu'ali Abincine: In hoc capitulo xxx. loquar de albificandis corporibus. Albificatio corporum non est aliud, nisi quòd 6. quæ puluerizantur albificare. & sunt quædam quæ sunt alba, vt luna, & stannum, & non oportet dealbare: & modum albificandi cuprum, iam in multis locis, diximus, & modus de albificando sole non est nobis necessarius: nolumus de bono minus bonum, sed tamen si opus est, docebo quomodo potest dealbari.

Prima dealbatio

Accipe de sole, & fac calcem sicut diximus superius, & laua cum salibus, & calx sit cum salibus: et si lauationes cum re rubea fierent rubeæ: et si fieret calx cum re rubea, similiter fieret rubea: & si vis facere calcem leuem, accipe solem, et fac laminas, et mitte in ollam, et accipe de plumbo: & funde, & plumbo superpone ollam vbi sunt laminæ, & poterit fieri calx.

De sole albificato.

Accipe de sole vnam libram, de terra lapidis, & de aqua eius, de vnaquaq; quartam partem libræ, & sit lapis, lapis naturalis.
Accipe de sale soluto et sublimato vnam libram,

bram, et cum calce quam habes totum misce, & imbibe de vrina puerorum distillata, et fiat pasta, et mitte in vase vitreo, et stet sub fimo xvij. diebus, et erit alba vt luna.

Et medicinæ ad quas valet hic puluis, sunt hæc: ad lapides præparandos de non bonis facere bonos, & si facias vnum pondus huius solis, qui est quasi luna super perlas facit illas rubeas: et si mittas drachmam vnam cum vncia ad fermentum lunæ, valebit ibi quantum tres vnciæ de luna: et si des secundum physica calculosis, frangit lapidem in ipsa die: & si des mulieri prægnanti de masculo facit eam mulierem. hæc sunt medicinæ experimentatæ de hoc puluere solis dealbato. Nunc loquamur de Saturno dealbando.

De albificatione plumbi.

Plumbum dealbatur sicut cuprum: & dicam tibi modum. Accipe de plumbo duas libras, de sale armoniaco & soluto. & iterum sublimato libram & semis, de sale nitro libram semis: fac calcem sicut debet fieri, laua per xiiij. dies ter in die.

Albificatio Physica.

Albificatio ferri est difficilis illi qui non intelligit. Accipe de ferro vnam lib. de terra cæli, de terra terræ, de terra maris, de vnaquaq; i. libram: fac calcem sicut debes, & ac-

cipe de aqua cœli, de aqua terrę, de aqua maris, & laua cum istis tribus aquis: & sicut supra diximus in capitulo ferri: Accipe de igne cœli, de igne terrę, de igne maris, de vino quoq; quartam partem librę, & mitte in vase vitreo sub fimo per xv. dies, & erit album vt nix.

Alia.

Albificatio metalli dealbatio Physica, vnge cum sanguine porci ter in die, & erit album vt nix.

Questio filij: Responso patris.

Dixit Abuzalemi: Hęc sunt de quibus nescio rationem. Dixit Abuali: non dicam tibi omnes rationes, donec legas libros philosophorum, et meos libros: & ideo nolo tibi reuelare megisteria, & postquam albificauimus.

Explicit capitulum XXX. Deo gratias.

Quomodo fiat argentum viuum de plumbo.

Cap. XXXI.

IN nomine Domini: dixit Abuali Abinci. ne: In hoc capitulo xxxj. loquar de ipsa præparatione plumbi alcofolis. Plumbū alcofolis præparatur in multis modis, sed ego dicam suos modos. De plumbo alcofolis faciunt mercurium in hoc modo: Accipe de plumbo alcofolis nigri & ponderosi
septem

septem lib. pisa, & fac puluerem, & passa per pannum bene spissum. & projice ibi de aqua dulci xxj. lib. et misce in vase vitreo cum alcoholi, & stet sub fimo per 28. dies: postea accipe de eodem plumbo quinque libras: & projice plumbum primum super marmor: & pisa, & solue aliud plumbum, & projice super aliud plumbum vncia ad vnciam, donec tantum iacias: & tu miscendo et agitando, postea accipe illud cum libra vna salis armoniaci soluti: & mitte in fimo cum eadem aqua per 28. dies: postea trahere, & plumbum quod ibi inuenies factum durum, funde: & postea mitte super marmor, miscendo cum alio plumbo, et ita facies, donec fit argentum viuum. hic est vnus modus argenti-viui: & modò dicam tibi alium modum.

De plumbo alcali.

Accipe de plumbo alcali: & solue, et postea mitte sub fimo, et stet ibi per xxx. dies, & de decem in decem diebus mitte vnam libram salis armoniaci soluti, & quacunque hora miseris sal, fundas plumbum, et de xv. in xv. diebus projicias ibi vnam libram de aqua lapidis, & sit plumbum octo lib. postea accipe marmor, & de super mitte de plumbo alcali vnam libram, et de sale armoniaco soluto vnam libram, et de aqua lapidis vnam libram, et misce super marmor miscen-

do & proijciendo libram & libram, & ita facies donec totum plumbum ibi proijcias, & duo homines agitent fortiter: postea accipies illud plumbum quod habes fufum, & mittes in vase vitreo, et pones sub fimo, & dimittes, donec totum fit solutum: et si non inuenias plumbum alcali, & vis præparare plumbum alcofolis per facere corpus in loco plumbi alcali, potes facere hoc modo: accipe de plumbo alcofolis decem libras, pisa bene, & de sale nitro duas libras, & de sale armoniaco libram & semis, & de accingar libram et semis: pisa, et misce, et da ignem fortem cum barchinis, donec sit fufum.

Explicit capitulum XXXI.

De cognoscendo cupro.

Cap. XXXII.

IN nomine Domini: Dixit Abuali Abinc. In hoc capitulo xxxij. dicam tibi quomodo eligunt corpora bona de non bonis. Primùm dicam tibi de eligendo cupro. Accipe cuprum quando vis temperare: & fundas, et postquam fufum fuerit, vide colorem eius: si sit nimis rubeum, non est bonum, si habeat colorem citrinum bonum est: quia rubeum ostendit quod multum est coctum.

Aliud

Aliud signum.

Fac de eo laminas, et pone super incudine, & percutite cū martellis: si audieris, quòd sonauerit acutè, scias quòd crudum est, si audieris quòd faciat sonum, sicut qui sonat rotundo ore, scias quod est coctum nimis: si uideris quòd sonet gracili sono, scias quòd bonum est, et coctum sicut decet. hīc dimissimus multa superflua de Geometria.

Electio plumbi.

Sicut diximus de electione cupri: ita dicemus electionem plumbi. Vide plumbum non sit fullosum, nec nigrū: & quando scindis, quòd appareat album, & sit bene ponderosum, et hoc est signum quod bonum est. & quando percutis eum cum martello super incudinem, sonat sonū bonum & acutum: et quādo vis signare eum cum unguis, quòd appareat ibi signum alcali.

Electio stanni.

Debet esse stannum quod trahat ad albedinem, mixtum cum croceo colore: & non sit quod strideat, & cū percuties, quòd se elonget, & sonet sonitu durante. hīc dimissimus electionem de allatone, de metallo, de ferro.

Electio argenti.

Argentū est leue ad cognoscēdū cognoscē.

B 4

ribus, & graue non cognoscentibus: quia fit argentum de minera, & de opere cum alexir, et sine alexir: & melius omnibus istis est quod fit de opere per botum sine alexir: & cognitio sua est quod apparet albior omnibus alijs, & leuius fundit se omnib. alijs, & naturam philosophi plusquam aliam naturam vel lunam illud diligit. hæc est cognitio illius quæ fit de magisterio sine alexir, et cognitio illius lunæ, quæ fit cum alexir: hoc est, quia non est tã alba sicut prima, & tardius se fundit: & si turpis est, citò abluitur: & quando fundis, magis feruet quàm prima, & apparet de foris nigra.

De signo naturalis argenti.

Signum naturalis argenti, quando percussis eum cum malleo super incudinẽ, facit sonum extraneum, non sicut cuprum, nec sicut alia corpora: & quando funditur, exit inde stercus mixtum cum terra: & si habes necesse per ad fermentum calcinabis, vt supra: & si est per ad magisterium sine alexir, mitte de illo quod est cum alexir: & si non inuenias de vtroq;, mitte de naturali.

Electio auri.

Electio auri secundũ electiones lunæ. Cũ facis magisteriũ, & vis mittere fermentũ: & si fermentũ est de magisterio, cognoscas cũ quo lapide fuit operatũ magisteriũ, & cũ illo lapide operaberis magisteriũ: & nõ misceas lapidem

lapidem fermēti cum alio magisterio. & iam dixi tibi signa vnius cuiusque lapidis in alio loco. Explicit capitulum trigessimum secundum. Incipit capitulum xxxiiij. & ibi completur dictio vj. cum virtute Dei.

De colore salis armoniaci.

Cap. XXXIII.

IN nomine domini dixit Abuali Abincine. In hoc capitulo loquar de electione spirituum: & quia in quantitate eius est magis necessarium sal armoniac. loquar de sale armoniac. Quot sint eius maneries, & quæ est melior, dixi tibi in capitulo salis armoniaci: & dicam tibi quod nullum alium salem de bes accipere armoniacum, nisi quod album est, de colore lapidis crystalli: quia fumofitas fit in balneis sulphureis, vel falsis, & figit se in parietibus, & sublimatur fumus in lapidem, & illud non est bonum ad aliquod opus, & probatio eius est si est de illo vel non: Solue sicut diximus, & si fit de fumo non soluetur, & si non, soluetur: Et dicam tibi aliud signū, quod illud vile trahit ad nigredinem intus vel foris, & bonum est album.

De probatione Mercurij.

Modò dicā tibi p̄bationē mercurij. Mercurius est valde necessarius in isto ope ad sublimādū, ad indurādū, & ad albificādū, & ad alia opera facienda: & melior est qui fit de me

B 5

na, & melior probatio eius est, sicut diximus,
de sputo cum cinere.

Electio auripigmenti.

Probatio auripigmenti quod est lucidū,
citrinum & squamosum est bonum: ratio su-
per eum. illud quod est citrinum de natura
aeris, est calidum.

Electio sulphuris.

Probatio sulphuris: vide quòd non sit de
aramico, & sit de viuo, & quando sublimas
non facit magnum sonū, & est bene croceū.
Ratio soni in Geometria est v. infrà v. & vnū
v. sicut est de cupro: & nisi esset propter dila-
tionem, dicerem in eo magnum verbum: &
debet esse ponderosum & bene viuum.

*Explicit capitulum xxxiiij. & cum illo
explicit Dictionis sexta.*

*INCIPIVNT CAPITV-
la Dictionis septima, qua sunt
quatuor.*

In primo capitulo tractat de præparatio-
ne sanguinis & diuisione per quatuor ele-
menta. Ostendit ergo quis sanguis, & quan-
do debeat colligi: et hominum quot annorū,
et quod in vasis vitreis, vel vitreatis debeat
eruari. Prius inhumabis, postea distillabis
per

per mensem (intellige quindecim dies naturales) post agit de furno. Et quod fiat distillatio per cinerem calidum, & quarta pars cucurbitæ remaneat vacua: quod primo distillabitur est aqua, quam non exponas aeri, sed ponas in vase vitreo sub fimo, post distillabitur res crocea mixta cum rubeo, illud est oleum mixtum cum sanguine, id est igne, quod conseruabis in fimo in vase vitreo, & remanebit in fundo cucurbitæ terra sicca & nigra, quæ postea erit dealbanda: post separabis oleum ab igne distillando. Oleum erit croceum: ignis, id est, terra rubea, remanebit in fundo, quem postea præparabis, sicut docet magister, & molas in vitreo lapide, vel super marmor: post docet qualiter rubrificetur mercurius cum igne lapidis, & non cesses indurare ignem ad solem, donec sit durum, ut plumbum, vel saltem ut cera. Omnes spiritus conserua in fimo in vase vitreo: post agit de præparatione olei & aquæ, & de præparatione terræ, quæ inter duas concas debet præparari, donec fiat alba, ut nix vel camphora.

In capitulo secundo tractat de præparatione ouorum, & diuisione in quatuor elementa. hæc sunt lapis naturalis, sicut sanguis lapis animalis, quia sanguis anima est, post docet, quare oua gallinarum sunt ad hoc opus meliora, & ostendit qualiter præparentur & decoquantur, & postea inhumentur. postea

ostendit qualiter diuidantur per quatuor elementa, & dicit quòd lapis ouorum non est multum necessarius huic operi, & tractat de commixtione ouorum & tartarucarum, & agit de præparatione vniuscuiusque elementi ouorum, & scias quòd terra figit.

In capitulo tertio agit de lapide herbari, id est de capillis. Ostendit qui & quales accipiuntur, & de quibus hominibus, & cuius ætatis: prius loquitur philosophicè & obscurè: post docet qualiter abluantur in vase vitreo vel vitreato: post docet qualiter inhumantur: post loquitur philosophicè, & de ponderibus philosophicè & obscurè ostendit magisterium quod non videatis: post inhumationem capillorum diuidit capillos per 4. elementa, & tractat de præparatione elementorum: post ostendit qualiter abluatur terrarium lapidum.

In capitulo quarto loquitur de alexiris lunæ, & quædam philosophica interponit de cõiuiio, de caulibus, & alijs, de dalsine, post exponit, post docet quid debemus intelligere per salem armoniacum. In alexire lunæ significat terram, in alexire solis significat aerem, & agit de dentibus diaboli, id est, de fortitudine seculi, & fortitudo quandoque significatur per salem armoniacum, aqua aquilæ est aqua lapidis.

DI.

D I C T I O S E-
ptima.

DE SANGVINE, ET IN
quo tempore debeat colligi, & de
Quibus personis.

Cap. I.

DIXIT Abuali Abincine: hoc est capitulum primum de hac Dictione. Primum dicā quid est sanguis: Quomodo præparatur, & cur, & in quo se pparat, & qualis sanguis est necessari⁹ in magisterio. Sanguis necessarius in magisterio est hominis: & quia hominis anima est melior omnibus, & quia corpus solis & lunæ est omnib. melius, ideo mittimus sanguinē hominis, qui est anima, quia hominis anima est sanguis, & sanguis est anima: & ideo vocatur lapis animalis. Sicut iam diximus, hic est sanguis de quo operatur, sed de quibus hominibus accipiemus dicimus: Nec accipias de phlegmatico, nec de colerico, nec de melancholico, nec de sanguineo, sed tantum de illo accipias in quo sunt omnes quatuor humores æquales, & nō accipias in tempore tali in quo aliquis humor sit superexcellēs tempora cōuenien-

tia, in quibus debes colligere sanguinē: sunt
 hæc. Martius, Aprilis, Maius, Septēber, O-
 ctōber. Sunt qui dicunt quòd debes collige-
 re decem dieb. transactis de Martio vsque ad
 decem qui remanent de Aprili, & sunt qua-
 draginta dies & duo dies qui remanēt de A-
 ring. vsq; ad octo dies transactos Octobris.
 Verbum verum est in astronomia: quia quā-
 do sol est in Ariete, & in Libra, tunc sunt tem-
 pora annorum æqualia. Et facies postrema
 Piscis est talis, qualis facies prima Arietis: &
 facies postrema Arietis est talis, qualis facies
 prima Tauri: non est talis in tota sua quanti-
 tate, sed est proxima illi: & sic de cæteris. Fa-
 cies postrema est talis, sicut prima facies illi-
 us signi, quod est iuxta aliud, & tardat sol in
 cursu suo triginta dies in vnoquoque signo:
 & hoc propter adiunctionem, & nō propter
 veritatem: & vnumquodque signum habet
 tres facies, & postrema facies signi est sicut
 prima facies alterius quod est iuxta eum, &
 tardat sol cursum suum in vnaquaque facie
 decem dies. Dixi ergo quòd medietas faciei
 postremæ est v. gradus & v. dies, & tardat ibi
 sol cursum suum v. dies per adiunctionem,
 & ita v. gradus quod est media facies de pri-
 ma facie alterius signi quod transijt, & tardat
 sol in illis v. gradibus v. dies, & sunt decem
 dies & triginta dies de signo, sunt omnes xl.
 dies. Ergo signum Arietis & facies media de
 prima

Prima facie Tauri est æquale totum: & postquam æquale est, illi quadraginta dies quibus tardat sol in eis, sunt æquales: & nõ ideo quia postrema facies Piscis & prima facies Tauri essent æquales, sed propter maiorem æqualitatẽ dicimus, medias facies: & in hoc eodem conueniunt postrema facies Virginis cum Libra, & prima facies Scorpionis cū Libra. & intellige. Sed cum vis colligere sanguinem exalta astrolabium de hora illa quando intrat sol in primo gradu de prima facie Tauri, & de primo gradu de postrema facie Virginis vsque ad postremum gradũ de prima facie Scorpionis, est tempus magis æquale omnibus alijs temporibus.

Quod non accipiatur de ægro, sed de sano æqualiter complexionato.

Postquam scis tempus in quo debes colligere sanguinem, dicam tibi sanguinem necessarium per fidem quam mihi debes. Intellige magisteria philosophorum, quia debes videre & cauere, quod non accipias sanguinẽ de homine aliquam infirmitatem patiente, nisi de illo qui est sanus, & abstrahit sibi sanguinẽ ad tuendam sanitatem suam. Et si acciperes de homine ægro, & infirmitas esset de frigidityate, aut de caliditate, aut de humiditate, aut de siccitate, non veniret tibi lapis de qualita-

te quam velles. Sed debes accipere de homi-
ne bene sano in totis suis membris, & non sit
nec grossus, nec tenuis, nec albus, nec niger,
nec longus, nec parvus, nec citrinus, nec ru-
beus: sed sit æqualis in tota sua factura, & in
totis suis coloribus.

De qua ætate debent esse.

Postquam scis qualis debet esse homo, de
quo colligas: modò dicam tibi ætatem anno-
rum. Scias quòd sanguis quem colligis non
debet esse fœmina, & debes colligere in illa
hora in qua pueri sunt, in fortitudine sangui-
nis, & debent esse trium annorum vsque ad
octodecim annos, nec magis nec minus. Et
si potes habere pueros septem annorum, aut
nouè, aut tredecim, aut quindecim, optimus
est, & accipe sanguinem illorum. Hic est mo-
dus in quo debes accipere sanguinem, & si
videris sanguinem istorum decurrentem be-
ne rubeum, est bonus: & si nigrum, aut albù,
aut citrinum, non est bonus: & si congeletur
statim aut faciat desup spumã, nõ est bonus.
Et quantitas acceptionis vniuscuiusque pue-
ri est de tribus libris vsque ad v. Et postquã
scis quomodo debes accipere, aut in quo
tempore, aut in qua ætate, modò
dicam tibi in quibus vasis
debes seruare.

De

De vasis.

Debes mittere in cucurbita vitrei in fundo lata, & in summo angusta: & quàm citò ibi miseris sepeli in fimo, & si necesse fuerit in vase terreo vitreato, & non in alio, & sit sub fimo per mensem xxx. dierum.

Alia humatio.

Mitte octo libras sanguinis cū quarta parte libræ, & sepeli sub fimo in vase vitreo per tres menses, vnusquisque mensis quindecim dierum: quia mēsis naturalis est quindecim dierum, quantum vadit luna ad augmentatum vsque ad medium circulum: quia postquam decrescit fit alius mensis.

Alia.

Accipe sanguinem multum, & mitte in vase vitri, & stet sub fimo per viginouē dies. postquam scis humationes, modò dicam tibi distillationes.

Distillatio.

Quando abstrahis de fimo debes agitare cum cocleare ferreo, & non cum alio, donec sit solutus, & bene sit mixtus cum aqua clara: quæ apparet superius, & mitte in cucurbita vitri, & fac furnum in hunc modum: in longitudine viginti palmorum, in latitudine trium palmorum, & sit quadratus furnus, & cooperi cum lenis de quatuor digitis

C

in grositudine, & facies portas ad mittendū ignē, in anteriori parte, & facies super lenas horas circumqua; de alijs lenis, in longitudine trium palmorū, in grositudine 4. digitorū: & imple illas de cinere, & ibi mitte cucurbitas in quibus est sanguis, & ita sint plenæ cucurbitæ, vt tres partes sint plenæ, & quarta remaneat vacua, & da ignem. & quod plus distillauerit erit croceum vel album, & postea croceum mixtum cum rubeo, & vnū quodq; distillatū seruabis seorsum: ita facies donec in cucurbita nihil remaneat ad distillādum, & pones seorsum rem albam cum videbis distillare, & non exponas aeri per diē vnum, sed mitte in ampullam vitreā in fimo, donec dicamus quid facias.

Alia humatio.

Accipe aquam claram, quā inuenies super sanguine, qui est in fimo: & pone seorsum in ampulla in fimo, & mitte qd̄ remanet in fundo in cucurbita vitrea, & distilla sicut aquam rosaceam, & vnumquodq; quod distillaueris pone in fimo, sicut superius, & non misceas cum primis distillatis.

Alia

Accipe de sanguine quem posuisti sub fimo xxx. lib. & diuide per 4. cucurbitas, et de aqua quæ est superior accipe medietatem, & pone seorsum, & aliam medietatem misce, sicut dixi tibi in prima distillatione, & distilla
secun-

secundum primam distillationem, & mitte sub fimo, sicut dixi in prima distillatione. Et postquam feceris distillationes, dicam tibi quantitates de 4. elementis. Primum de igne dicemus.

Alia preparatio ignis.

Accipe ampullam illam quam seruasti, mixtam cum rubeo & citrino, & pone in cucurbitis vitreis factis longis & strictis, & imple usque ad medietatem, & pone in aqua vel cinere, & da ignem: & quod primum distillaueris rubeum & rubeum, illud est ignis purus, & mundus, & à philosophis vocatur oleum: & quod remanebit in fundo est ignis simplex, trahit ad nigredinem & rubedinem: postea ignem qui defluit rubeus & rubeus, iterum distilla, sed partem reserua: & quod distillabitur erit de colore olei latericij, & parum magis citrinum, & si incedas ad ignem incedet magis quam aliud oleum, & illud est oleum nostrum, quod colorat & figit, & quod indurat res humidas, & quod colorat lapides non bonos, & quod redigit mulierem in masculum, & quod facit dentes concutientes tenere, & ignem qui remansit in fundo miscebis cum priori igne, & pones super marmor, & habebis lapidem vitreum cum manu vitrea, erit de colore caelesti, ne offendat oculos tuos, & habebit ocellas duorum digitorum, & mitte tibi totum, & utrunque ignem mole ad calidum solem cum magna fortitudine, & ubi

moles non sit puluis, & quod habes de oleo rubeo, quod diximus oleum rubeum, & est oleum, iterum distilla: & quod remanebit in fundo misce cum igne, quem quotidie moles, & monebis super vitreum lapidē, & tunc moles in forti sole grandi calore, quando sol est in fine Tauri, vel in principio Leonis, & hoc facies mouēdo per mēsem: post pone in vase vitreo paruo, subtili, & pone sub fimo per quatuor dies: post trahe super lapidem, & mole ad calidum solem, & super vnam quāque libram ignis pone mediam vnciam olei calidi, id est rubei, & ita contere ad maximū solem per alios quindecim dies, & ne dimittas molere ab aurora vsq; ad noctem, & cū incœperit indurescere ad modū lapidis, serua.

Alia preparatio ignis philosophica.

Hęc est preparatio philosophica, leuis, subtilis. Accipe de igne prædicto, & mitte marmor super cinerem calidū, & da ignem cineri, & mole ignē desuper fortiter per xv. dies, nec magis nec minus: & si vis cum eo figere mercurium per ad solem, fac in hunc modū. Accipe de mercurio decies sublimato 4. vncias, & pisa super marmor cū vna vncia ignis, & pisa p duos dies. Accipe 7. vncias de mercurio sublimato, & mitte cum prædictis quatuor, & cum vncia ignis, & mitte in vase vitreo, & stet sub fimo per duos menses naturales: postea trahe ad solem, & videbis quod
erit

erit pulchri coloris, & ille est rubeus mercurius.

Aliud coloramentum mercurij.

Accipe de mercurio nouem vncias, & de igne vnam vnciam & semis, misce, & pone in vase vitreo cum vna vncia olei, & videbis cuius coloris fuerit: & ita tinges mercurium.

Alia præparatio ignis.

Accipe ignem quem seruasti, & pisa super marmor imbibendo de igne ad calidum solé: fac ita per quindecim dies, & serua, sed non serues donec sit durum ad magis sicut plumbum, ad minus sicut cera.

Præparatio olei.

Et postquam scis præparamentum ignis, modo dicam tibi præparamentum olei: & quando seruas ignem, debes seruare sub fimo, & sic quatuor elementa: de oleo non est præparatio, nisi distillatio & inhumatio sub fimo: & hic est noster ignis, qui tingit cum sua tinctura: & hoc est nostrum oleum, quod figit.

Præparatio aquæ.

Postquam diximus de præparatione ignis & olei, modo dicemus de præparatione aquæ. Aquam debes mittere in cucurbitis & distilla sicut aqua rosacea, & quod nigredinis apparebit in fundo, miscebis cum terra, & seruabis aquam: quia illa est bona aqua: &

postquam diximus de præparatione aquæ,
modò dicemus de præparatione terræ.

Præparatio terræ.

In terra est necessarium magnum præpara-
mentum : Accipe terrâ nigram, & pisa super
marmor vitreum, donec sit puluis, & imbibe
cum aqua, & pisa, & fac pastam, & mitte in va-
se vitreo, & stet in furno per viij. dies: trahe &
iterū mitte in furno, & ita facies per 4. vices:
postea trahe, & pisa super marmor ad solem
per viij. dies: & quando est alba vt nix, serua
sub fimo sicut docui te de alijs elementis.

Alia præparatio terræ.

Da mihi vnum arentium, ita grande, vt lé-
ticula de igne, & mitte super x. M. de terra, &
erit præparata.

Alia præparatio terræ.

Accipe terram quæ est in fundo cucurbita-
rum, & pulueriza, & mitte sub fimo, & stet ibi
per mēsem, & trahe, & pisa super marmor vi-
treum, & imbibe cum oleo immiscēdo aquā,
& pisa quotidie per xv. dies. Fac pastam cum
aqua sola, & mitte in vitreo vase, & mitte in
furno communi per duos dies & noctem, &
trahe, & iterum mitte : & debes scire, quod
vas vbi mittis terram ad dealbandum, debet
esse duæ conchæ, vna super aliam. & erunt al-
ba vt camphora: & quidam lauant terram, &
dicam lauationem eius in præparatione alia-
rum terrarum de lapidibus alijs. Explicit præ-
para-

paratio quatuor elementorum & sanguinis cum 1. capitulo septimæ Dictionis : & Deo gratias.

De præparatione ouorum: quia dicunt philosophi, quod ouum est lapis naturalis. Cap. II.

IN nomine domini, dixit Abuali Abincia. In hoc capitulo secundo loquar de præparatione ouorum, & diuidam per quatuor elementa: & hic lapis est naturalis: quia dicunt philosophi, quòd tres sunt lapides, animalis, herbas & naturalis. Iam diximus de animali, modò dicemus de naturali. Cur oua gallinarum vocantur magis naturalis lapis, quàm omnes alij lapides? ideo, quia non inuenies propinquiorem animæ altiori quàm gallina: & ideo dicemus, quia oua gallinarum sunt lapis naturalis, & viuunt vnde homo viuit, de pane, de carne, de aqua: & cito in ventre hominis vertuntur in sanguinem. propter has rationes dixerunt philosophi, quod oua gallinarum erant lapis naturalis, sed quidam dicunt, quod tantum testa ouorum sunt necessaria operi: & alij dicunt, quòd totum ouum est ibi necessarium: & alij dicunt, quòd non sunt ibi necessariae testæ. Dico ergo vt ita fiat: accipe oua & aufer ab eis folia, quæ sunt inter testas & ouum, & debes colligere in Martio & Aprili,

& Septembre & Octobre secundum rationē quam diximus in capitulo 1. sed de gallinis quæ habeant tantum vnum annū accipias, & sint per totum annū cum gallo, & nō de alijs: nec de gallinis quæ nō habeant cristā rubeā, & cū habueris oua hoc modo præpara: Bullias ea in aqua dulci, donec bene sint dura, & postea aufer ab eis testas cum folliculis illis, quæ dicuntur bauam oui, & non teneas oua postquā sunt posita per octo dies: & pisa ea bene, & mitte in vase vitreo, & pone sub fimo sicut docuimus multotiens: & stent ibi per tres menses naturales, & non mittas testas ouorum in opere, quia sunt superfluitas, & res leuis, & sunt quasi coopertoriū totius oui, quia natura est sapiens: quia mittit propter semen quod est intus: & totū aliud quod est extrā propter necessitatē seminis: sicut fecit pomariū pomis, cotoneariū cotoneis: & natura pomi & cotonearij nō fecit carnē pomorū & cotoneorū propter necessitatē carnis: sed fecit propter necessitatē seminis, vt sit bene coopertū & custoditū ab aere, & de alijs rebus: & adhuc quia hoc non suffecit, misit corium desuper quod custodiret carnem: & ideo si non accipiemus nisi tantum albedinem paruam, quæ est super, rubeum, bene faciemus: sed quia non sufficeret, totum aliud accipimus: sed testa oui est superfluitas & custos totius substantiæ oui. & intellige.

De ouis

De ouis accipiendis.

Accipe quadraginta oua: & coque, & tere cum testis: & mitte sub fimo, & stet per quinque menses.

Alia inhumatio.

Accipe de ouis x. m. millium: & bulli in caldario in aqua salsa, & iam dixi tibi terminum accipiendi, & de quibus gallinis, et dum calida sunt excoria: & pisa, & misce ibi i. libram salis armoniaci soluti: & pone sub fimo per tres menses.

Alia de lapide Philosophicè.

Accipe res, & misce cum re, & vnicuique rei iacta 50. oua: & pone sub fimo.

Alia.

Accipe centum oua cruda: & tere, & mitte sub fimo, et stent ibi per 3. menses, postquam scis modum sepeliendi, & diuisionem per quatuor elementa. Lapis ouorum non est multum necessarius in magisterio, sed dicemus qualiter debet preparari. formam cucurbitarum tibi dixi in capitulo primo, & similiter de furno.

De distillatione.

Dicam tibi prædicta oua qualiter debeant distillari: trahere oua, & mitte in cucurbi-

ta : & cooperi cucurbitam, & mitte in furno cineris, et antequam mittas in cucurbita, malaxa bene, & da ignem, donec distillent, et quod primùm distillabitur, est aqua, sed nondum pura : postea distillabitur ignis cū aere mixtus, serua donec diuidas, et quod in fundo inueneris combustum, est terra.

Alia distillatio de ouis & tartuca.

Accipe prædicta oua, & mitte in cucurbita vitrea : & cooperi cucurbitam, et mitte in aqua sicut facis aquam rosaceam : & distilla, et pone ad os alembici in ora distillationis aliud alembicum, aut aliã cucurbitam, & aliud alembicū distilletur aqua tartuce, et receptaculum distillationis simul cum aqua ouorum, & si faceres hoc, magnus esses sapiens in hoc magisterio. Accipe de tartucis marinis 3. & de siccis locis 2. & extrahe eas de testis, et facias partes, et ponas sub fimo cū cl. ouis coctis, et pistacis, et stēt per 4. mēses: et postea trahe, et mitte in vase vitreo, & fit vas in modum cucurbitæ, et mitte cucurbitam in furno cineris: & quando ceperit distillare croceum & rubeum, scias quod est ignis & aer, et quod in fundo remanet nigrū, est terra: et postquam diximus distillationem, modò dicemus præparationem quatuor elementorum: et primò dicemus de igne, sicut consuemimus.

De

De preparatione ignis.

Accipe ignem & aerem mixtos, et mitte in paruis cucurbitis, et distilla: et quod primum distillabitur, est aer, et quod remanebit in fundo, est ignis: & inuenies in igne illo grana bene rubea, & quæ per se ipsa trahunt ad rubedinem & nigredinem: accipe illa, et mitte in vase vitreo tenui, et pone sub fimo per octo dtes: postea trahere: & mitte super marmor vitrea, & calidum solem: bene mole, et caue à puluere: et hoc facies per xv. dies, donec sit durum vt plumbum, vel vt cera, nec magis nec minus, et sepeli sub fimo in vase vitreo: et postquam præparaueris vnumquodq; elementum, statim mitte sub fimo ad condensandum.

Alia præparatio ignis.

Accipe ignem mixtum cū aere, et distilla sicut prædiximus in primo cap. et imbibas cū aere, et mittas marmor super cinerem calidum, et mitte sub fimo, et serua: et iste ignis est fortis sicut alij ignes: sicut humiditates, & cremat frigiditates, et intellige.

Præparatio aeris.

Et postquam diximus de igne, modò dicemus de aere: Aerem non oportet præparari: quia postquam remotum est ab igne, præparatus est, & serua.

Præparatio aquæ.

Præparatio aquæ fit hoc modo, & quod remanebit in fūdo, misce cum terra: & quod distillabitur serua, quia est aqua, & noster ser figit cum sua tinctura, & nostra aqua bullit cum sua humiditate. & postquam dixi tibi de præparatione aquæ, modò dicam tibi de præparatione terræ.

Præparatio terræ tartucarum & ouorum.

Terra de istis duobus lapidibus qui sunt tartuce & oua, est grauior ad præparandum quàm omnes aliæ terræ, quia grosioris naturæ est omnibus alijs: & ita præparatur.

Accipe quod inuenies in fundo cucurbitarum, & pisa super marmor donec puluerizetur: postea pasta cum aqua, et mitte in paruis conchis: et pone in furno communi, et stet ibi per tres dies, et noctem vnam: postea trahere: & pisa, et pasta cum eadem aqua, & pone sub fimo per quindecim dies: et trahere, et pisa, et pasta, & pone in furno panis, & stet per duos dies, & duas noctes: & trahere, et inuenies album vt est nix, & non inueniens album, pisa, & mitte in furno, donec sit album.

Alia præparatio.

Accipe quod inuenies in fundo cucurbitarum, et pisa super marmor, donec puluerizetur,

rizetur: & pasta cum oleo lapidis, et mitte in furno communi: postquam cooperueris, donec sit album: ibi permaneat, & fac sicut docui in alijs præparationibus terræ, & terra facit figere calcem: & intellige quod dicunt philosophi. Fige & laua antequam figas, & hoc magisterium est, qui intelligit. Et in hoc quod diximus de præparatione lapidis naturalis, et de diuisione propter 4 elementa, abundat ille qui habet sensum philosophi: & finit capitulum Secundum de dictione Septima.

De lapide herballi.

Cap. III.

IN nomine Domini, dixit Abuali Abinc. In hoc capitulo loquar de lapide herballi, & de suis proprietatibus & diuisionibus suis per 4. elementa: & de suis præparationibus. dixit Abuzalemi patri suo: Quid est lapis herballis? lapis herballis est lapis philosophorum: & si vis scire magisterium huius lapidis, operare sicut dicam.

De vero lapide.

Accipe quod videt, et quod non videt, et fac quod non videt, et habebis lapidem.

De lapide vero necessario.

Accipe tria cornua, quæ tantum sunt in vnaquaq; bestia: & adiunge, & fac sicut dixi: & habebis lapidem. Pota eos qui sitiunt, & satura eos qui fame pereunt, & vesti nudos: & calcia calciatos, & tu non habedis famem, & habebis magisterium.

De tempore colligendi.

Postquam fecis lapidem, dicam tibi tempus colligendi, & de quibus debes colligere. Tempus est illud in quo colligis sanguinem & oua, scilicet Martius, Aprilis, September & October: quia in illo tempore sunt humores æquales, & de quibus colligas sunt pueri 6. annorum vsq; ad 15. annorum vsq; ad 30. vt dicit Adimuerat, & non habeant in seipsis humorem maiorem: & capilli qui non sint, nec albi, nec nigri, nec rubei, nec citrini, nec grossi, nec tenues, nec crispi, nec plani, nec de fœmina: sed sint æquales in totis suis proprietatibus.

Ablutio.

Et postquam collegeris, debes lauare illos in aqua salsa, & agita ibi eos, donec sint albi.

Alia ablutio.

Accipe de capillis 30. lib. de vrina puerorum distillata xl. de aqua salsa xx. lib. misce
cum

cum pillis, & bulli semel, et laua fortiter per duos dies.

Alia.

Accipe de capillis xv. lib. salis alcali, & salis armoniaci soluti de vnoquoq; lib. x. laua per iij. dies, septies in die, & quodocunq; lauas muta aquam, & vide quòd non ponas capillos nisi in vase vitreo aut vitreato.

De lapide vero. magisterium bonum philosophi.

Alia lauatio Phylosophica.

Laua & serua, & postquam lauaueris, mitte sub fimo in vase vitreo, & non mittas ibi vllam rem humiditatis, nisi solos capillos, & stet sub fimo per iij. menses.

Alia inhumatio Philosophica.

Accipe de capillis xv. lib. & mitte sub fimo per iij. menses. Postquam scideris in longitudine duorum digitorum, et vide quòd resuscites mortuū, & mortifices viuum, et mittas digitos tuos in oculos omnium illorum quos inueneris, & intellige magisterium meum, & has vias teneas quas tibi dicam.

Pondera

Si vis scire pondera scribe j. ij. iij. iij. v. vj. & sic vsque ad xvj. & dic de vno vsq; ad xij. per ad solem: et de vno vsq; ad xj. ad lunā: & specie de bestiis mitte in aliis bestiis, & que-re colores qui nō se vertant: & quando ascēdis in cœlū, vide ne cadas: et quando descen-

dis ad terram, vide ne ascendas. Si cadis in mari, nobilis de aqua. Si quis velit te interficere, sustine vt interficiaris: si videris filium tuum transire per portas iugula, & bibe sanguinem: quando vides canes latrare, da eis ad comedendum, vt ne dent tibi laetratus.

*Præparatio elementorum, & eorum
distillatio.*

Modò est hora verba faciendi, de præparationibus quatuor elementorum. Accipe capillos qui steterunt in fimo sicut oportuit: & distilla, & quod prius exiit serua seorsum: quia illa est aqua. Reitera aquam ad distillandum, & quod distillatur inde serua seorsum, et illa est aqua simplex. mitte sub fimo, & serua, et quod remanet in fundo cucurbitæ serua: quia illa est terra, & seorsum pone post vigorabis ignem primæ cucurbitæ, et distillabuntur simul oleum & ignis: et quod remanet in fundo, est terra, cum qua miscebis prædictam terram, & illam terram miscebis, vt dictum est, cum alia terra de alia cucurbita: & pista super marmor ad calidum solem fortiter: & pista cum aqua lapidis, et mitte in furno panis, & trahe, et pistabis, & pista, & ita facies quinquies, donec sit alba: et postea serua, quia illa est bona terra. Postea
vigoræ

vigora ignem sub cucurbita à qua distillasti aquam, & distillabuntur simul oleum & ignis. Et postea distilla oleum cum igne mixtum, & quod prius exiet, est oleū, & quod remanebit in fundo, est ignis. Serua oleum, præpara ignem sicut tibi dixi multotiens: & pone super marmor, et mole ad calidum solem per mensem vnum quotidie: & ille est ignis præparatus, et induratus ad modum lapidis, sicut dixi.

Lauatio trium terrarum.

Si vis scire lauationes terrarum de omnibus lapidibus, secundū quòd videris, quod eas oporteat lauari, sic facias: accipe de terra tres libras, fac concham vitream perforatam vndique minutatim ad modum aciei acus: & accipe de sale armoniaco, & de sale nitro, & de farina hordei, & fac pastam, & claude inde foramina prædicta, & pone terram in illo vase vitreo: & imple de aqua lapidis, & aperies foramina, & decurret aqua illa cum terra super pannum lineum & spissū, ita facies septedecim vices ad totas illas terras quas lauabis: & si vis tingere mercurium cum igne alicuius lapidis, de quibus tibi dixi: & nisi esset propter dilationem, multa tibi dicerem: & quia diximus in lapi-

D

de animali, naturali, & herbari verbum cōmpletū: explicit cap. iij. de septima dictione.

Capitulum Quartum.

IN nomine Domini, dixit Abuali Abinc. In hoc capitulo loquar de alexiris, et suis modis faciendis, secundum quòd pertinet ad hunc librum meum. Alexir est puluis compositus, et loquar de medicinis cōpositis, quando ponitur vna super aliam: & qui est philosophus intelligit verbum: & noda, & solue, et solue & noda: hoc conuiuium fac in tota hebdomada, non comedas panē, nec carnem, nec vinum: & vtere hoc conuiuio de sexta feria in sextam, et toquas in vna vice, & quando volueris comedere, vacuabis de olla, et non calefacias.

Accipe de caulibus, & de portulacis, de blētis, de spinachijs, de cicerib. de lenticulis, de arbellis, de tritico, de hordeo orrez, de fabis, de aluis coriandrum, allea, cepas, acetū, vinum, amigdalas, zafaram, napos, zaphanarias, cucurbitas, cucumeres, pimpinellos, de vnoquoque pondera æqualia, da ignem per diem & noctem, & quando vis comedere cū paruo cocleari accipe & comede, & nihil aliud comedas, & bis comede de isto in die, si vis habere magisterium: & dum comederis hoc: potes accipere tuas superfluitates duobus modis, quando vis mittere in aliqua parte bar-

te barcam tuam, scinde ei nares ne feriat in alia barca . Et quando intras in mari, et inteneris delphinum, mittes in os eius manū, & trahes eum si teneas anulum istum in manu tua: & dic est anulus. Accipe de auro vñciam i. & fac filios, et in illa hora quando facies antilum, iugula eos, & iacta sanguinem super anulum nullo te vidente, et te anulo illo tenete occides delphinos. Quando dixi tibi de portulacis, intellige totam rem frigidam & humidam, sicut aqua pro caulib. rem siccam & frigidam, sicut terra, & ita intellige de omnibus alijs. Nisi esset propter dilationes ego exponerem, sed credo quod intelligas. Et modò dicam tibi manerēs alexiris.

Prima alexir.

Accipe de sale armon. subtili & soluto i. pondus: & debes sublimare & soluere, sicut dixi superius in capitulo lauationis, sublimationis & indurationis: & quod habes intelligere pro sale armon. quia nō est solutio, sed debes intelligere pro sale aliquas de specieb. alijs quæ ponis in elixir: ideo intellige verba philosophorum, et accipe argentum viuum medium pondus: ideo argentum viuum est medium pōdus: quia sal armon. est i. pondus: et est calidum & siccum, et argentum viu. est frigidum & humidū: & nos volumus facere rem magis calidam q̄ frigidam

& magis siccam quàm humidam : ideo mittemus de mercurio medium, & de sale armoniaco vnum pondus, & ad lunam intellige, per sale armoniacum terram intellige. Preme verba ista, et non negligas intelligere magisterium philosophorum. Et si videas sal armoniacum in sole, scias quòd vult dicere aerem : & si non esset propter moram, facerem te intelligere omnia verba istius libri, quæ sunt obscura. Et scias quòd quando dico tibi dentes diaboli, intellige sal armoniacum, quod ponimus in multis locis indurando mercurium, et sublimando, & in lauandis corporibus, & albificando & mittendo colorem mercurio, et in alijs corporibus. Et quando vocamus sal armoniacum, intellige ipsum in suo loco postquam scis naturam eius : & ne obliuiscaris istud fundamentum: quia hîc est vna res philosophorum abscondita. Et quando dicam aquam aquilæ, & est aqua lapidis. Et ne sit tibi graue ad componendas alixires : dimittam totum aliud, & dicam tibi ordinatè.

Prima elixir ad album.

Prima alixir ad album abnicenum deanoxantur, id est terra pondus vnum: de azoch præparato, medium: de sanguine, id est oleo hominis, quartam partem vnus ponderis.

Sic

Sic h̄ic alexir vna pars (& est pr̄paratum)
 sic super xij. partes, projice pr̄dictam vnam
 super xij. partes çris, & h̄ec est ad lunam. Ite-
 rum brevis alexir: de azoch mediũ pondus,
 de oleo ouorum mediũ medij ponderis, de
 fale inter dimidium pondus: & projice super
 facirenum pr̄paratũ, vnum super xij. Item
 ad lunam bona elixir: accipe lapidem nõ de
 puteo, non de fouea, non de aqua: accipe de
 fale armon. i. pondus, de azoc dimidium, de
 oleo medium pondus, & de ære pr̄parato
 xij. pondera: & non ponas auripigmentum,
 & non habeat sitim vel famẽ, i. non sit nimis
 humidum vel siccum. Fac de omnib. pastam
 cum çre, & decoquatur ad plus per 36. horas
 ad minus per 17. & erit luna, i. alexir ad lunã.
 Item accipe de lingua hominis, quod est ter-
 ra lapidis, i. pondus: de lingua arietis, quod
 est azoc, medium pondus: de lingua cerui,
 quod est oleum, quartã partem ponderis: de
 ære abluto vj. pondera, bulliat per 17. horas:
 id est totum hoc commixtũ mitte in sartagi-
 ne ferrea, vel metallina bene cooperta, & bul-
 liat super carbones per 17. horas, vnaquaq;
 hora parum apponendo per intervalla pr̄-
 dictarum horarum ad ignem, et deponendo
 ab igne. Item accipe aliud aurum, terram
 nigram, et terram rubeam cum aqua distil-
 lata, & de plumbo abluto sex pondera, et

quartam partem ponderis, de aqua quæ versa est in terrâ, & de mercurio præparato, bulliat in igne, & fiet luna. Item accipe auram hominis sani, i. azoc præparatû, quod super ignem positum strepitû non audiatur, & oculum monoculi, & tolle sanitatê Saturni, faciendò mihi mercurium, & tolle pedem loripedis, i. humiditatê oui, distillando, & dando alium pedem, i. aliam humiditatem, & testiculos, vel pellem testiculorum hominis non habentis testiculos, & tolle Marti qui non habet testiculos, i. colorem, & da ei colorem alium, i. tolle ruborem eius dando albedinem. Hæc sunt 4. alia, i. azoc quod est frigidum & humidum, vt aqua: & sic indurando siccum et frigidum vt terra, & Saturnus frigidus et siccus vt terra: & post sicut de azoc, sicut de Marte, qui prius est calidus & siccus, vt ignis: et sic abluendo caliditatê et humiditatê, vt sit aer. Hic sunt 4. alia quæ diximus. hic superabundat Saturnus et oua: et postea accipe x. & multiplica in x. & fiet centum, et multiplica centum in centum, et fiet decem millia, & decem millia in decem millia, et non erit numerus. hoc est dicere: pone vnum super decem, & vnum illorum super decem martis, et sunt decem super centum, & vnum illorum centum super mille, & sunt vnum super 10000. et erit luna.

De

De rubeo alexir.

Ad rubeum secundum Abincen. oportet quòd fiat amor inter corpora & spiritus. Spiritus sunt 4. corpora sunt 7. Corpus nisi sit ablutum, non recipit. Scias primò quæ alexir cremat et siccat, quæ scil. facit siccari, et quæ humectat, quæ infrigidat, quæ tingit cum tinctura, quæ figit, quæ summergit, quæ facit bullire. Scias quòd ignis magis cremat in alexir, et hoc est zarnech. post illud est sulphur, et primò tamen horum est niger: cremat etiam in marcasita. Illa aut quæ siccant, sunt sales, plumbum, ferrum, et stannum. Infrigidantia sunt plumbum album, lytargium. De animabus humectantibus argentum viuum, ceræ, id est olea, aqua, medulla vaccæ, oculus siccus. Strictè stringentia sunt hæc, zarnoc, azoch, radices caulium syluestrium, et portulacæ collectæ in Martio, id est lapides terreni. Ista autem in figura dicta sunt, quæ faciunt siccare, sunt ceræ, i. olea, et terra, et cinis. Subergantia sunt hæc, argentum viu. aer, anima hominis. Quæ faciunt bullire sunt hæc, es ablutum, sal armon, nix. Ses et azoc per 24. horas comburunt vel indurant. Quatuor sunt elementa, duo sunt amica, et duo sunt inimica. ignis & aqua sunt inimica, et terra et ignis sunt amica: aer & aqua

D 4

sunt inimica, aer & terra sūt amica. duo sunt terra & aer, amica sunt terra & ignis: aer & aqua duo ascendunt, & duo descendunt. vnum est in alio alterum subtus alterum: facit pacem inter aquam, & ignem.

De calcinatione Plumbi prima rubrica.

De plumbo præparando prius dicamus, quòd sunt 7. modi quibus crematur, id est calcinatur corpus plumbi, et eius humiditas: sæpius debes scire, quòd in opere rubei non intrat azoc prædictum, sc. quòd sit de plúmbo: sed naturale plúbum crematur cū sale alcali, et sale armon. & sulphure, et auri-pigmento. Sed primò cum solo sale armon. vt fiant de plúmbo tenues laminæ, & ponátur in olla terræ rubeæ, quæ sit cocta ad solem, & ponantur intus laminæ inter laminas salis armon. & sit medietas salis armon. & duplum de plumbo: & cooperi ollam suo cooperculo, et sit in furno philosophico, non in furno panis ad minus xvij. horas, ad plus viginti octo, & fiat ignis continuus.

Secunda rubrica.

Secundo modo sic crematur: Accipe plúbum grossum ad modú brachij, & fiat olla ad modum cucurbitæ, et de prædicta terra cocta ad solem cū suo cooperculo, & puluerizato sulphure in olla inferius, & pone pondera
plumbi

plumbi quatuor vel v. in olla secundum eius quantitatem, & sulphur puluerizatum desuper: & sic de sulphure quinque partes secundum plumbum, & sit in olla & in furno ad minus vigintiduas horas, ad plus xxviij. cum igne continuo.

Tertia rubrica.

Tertio modo sic crematur: Fac plumbum rotundum & concauum ad modum cannæ, & mitte in olla simili secūdæ duo vel tria frustra, & pulueriza auripigmentum, & pone subtus, suprâ & infrâ concauicatur plumbū: & non fiat ignis tantus quantus suprâ: sed qualis fieret in scrupo, & sit in furnello ad minus per xxxvj. horas, ad plus per xlvij. horas vel xliij.

Quarta rubrica.

Quarto modo sic crematur: Fac de plumbopilas rotundas, & pone in olla rotunda, et iuxta pondera plumbi sint duo pondera salis armoniaci, et in xvij. sint quatuor pondera salis, & sint in furno panis ad plus per xlvij. horas, ad minus per xl. prædictæ cremationes debēt fieri in furno philosophico: sed ista debent fieri in furno, vbi panis coquitur cum similibus ollis.

Quinta rubrica.

Quinta crematio est mixta equaliter, cum auripigmento subtili & sulphure: & sit auripigmentum citrinum: nam post ostēdam ad

que valet rubeum: & sunt ambo decima pars respectu plumbi, & habeas scutellas ad solē coctas de prædicta terra, & habeant labia ad modum trium digitorum: & fiant de plumbo laminæ longæ & spissæ: & ponantur cum prædicto puluere inter illas scutellas bituminatas terra magisterij: & sint in furnello philosophico ad minus per viij. horas, ad plus xj & est hic modus melior: sed difficilior. timeatur enim nimia crematio.

Sexta Rubrica.

Sexta crematio ad calcinandum plumbū est hæc: Fiant de plumbo frusta ad modum mediocris nucis, ex illa incendantur per minora frusta ad longitudinem quatuor digitorum, & singula ponantur in singulis cassis factis de luto, & lutum non sit positum in albo vel nigro, vel rubeo, vel croceo: in albo, id est in sole: in nigro, id est, in carbone: rubeo, id est in igne: croceo, id est in cinere: sed sint ad modum luti in vmbra desiccati. intus ponantur prædicta frusta: & hoc est magisterium philosophorum, quia non est magisterium tam amicū, vt hoc: & ad hoc vt in re & anima, id est, vigor, saluam, vt spiritum, id est auripigmenti & sulphuris, & non intrat ad plumbum corpus saluam: nam in prædictis commisceantur corpora: id est sales cum plumbo, & non in hac præparatione. In hac ergo pone sal armoniac. & alcali sul.

fulphur & auripigmentum æqualiter : & sit totum ad pondus plumbi non luti, & sit olla de terra rubea cocta ad solem, post ignem: & pone in olla plumbū prædicto modo lutatum: & pone intus puluerem prædictum, & cooperi cum suo operculo & terra magistrorum, & fiat cum calido igne decoctio per triginta horas, non plus vel minus. Incipe in mane, & coquatur tota die & nocte vsque ad meridiem sequentis diei.

Septima Rubrica.

Septima calcinatio, sed non valet ad hoc opus, sc. animæ, id est alchymix, sed valet ad corpus, id est ad opus philosophicè, vt ponatur in alcool in emplastris, in ictibus, in operibus manuum, id est in cerngūcarfac sic. Accipe sal commune æqualiter cum plumbo, & pone in olla, & decoctio fiat ad arbitrium tuum. hoc valet ad corpus nō ad animā. Prædictas calces præparavi, quia primæ quæ fuerunt dictæ ante alexires non erant bene completæ, sed debes scire, quod istæ sunt ad solem, & primæ super quædam ad solem, quædam ad lunā. Et debes scire, quod istæ calces sunt ad fermenta & corpora, vbi non quod de istis calcibus fiant leuamina, sed sunt calces vel corpora ad recipienda leuamina. Et cum audis corpora ad fermenta solis vel lune, non intelligas quod sit corpus ad faciendum leuamen, sed est corpus calcinatum

ad recipiendum fermentum solis vellunæ.
 Dicitur est de calcinatione plumbi, nunc di-
 cemus de eius ablutione.

Prima ablutio plumbi.

Et hæc est prima ablutio : accipe aquam,
 acetum, sal, & bulliat totum, sed dicam ablu-
 tionem quod lauetur in aqua sola vsuali per
 viginti quatuor horas, & permitte residere:
 accipe quod inferius est, & projice quod su-
 perius est, & sit puluis calcis calx plumbi præ-
 parati cum sexta calcinatione. Puluerizata
 cum mola manuali super marmor subtiliter:
 & hoc facto abluere cum prædicta aqua de a-
 ceto, sale, & aqua: post accipe sal armoniacum,
 et pone in prædicta aqua confecta, vt sit du-
 plum de aqua, & ibi soluatur & coquatur, do-
 nec redigatur ad medietatem aquæ, & projice
 intus puluerem plumbi in vrinam puero-
 rum distillatam medium pondus, et sit ibi per
 triginta tres horas: & singulis horis misce, et
 frica inter manus horam post horam, die &
 nocte. post licet te, fili mi, dicam tibi ad solè
 vnum verbum philosophorum : Accipe de
 primo et vltimo anteriori, * de grandi ex
 pauca. hoc est magisterium. hoc est verbum
 quod solus philosophus intelligit, siue gran-
 de sunt quatuor elementa, vltimum est ho-
 mo, id est capilli et sanguis humanus, & vri-
 na: et hinc alexir tollit albedinem, & mutat in
 puluerem rubeum. igitur plumbum sic abluere.

Ablutio

Ablutio cupri.

Accipe puluerem quam abluisti in sale armoniaco, et sale communi quo vtimur in pane, id est de quo facimus panem, vt supra cū aceto et aqua. Accipe illum puluerem et pone in cuprum : hoc dixi in ablutione cupri. Hæc est pasta vij. saluam pone in puluerem, in prædicta pasta, & pone in aceto ligatam in corio quouis : & sit subtile corium, et sit ibi per xxxij. horas. pòst abstrahe: & mitte in fimo equino per mensem. Intellige et non fatigeris audire omnia verba mea, quæ ad utilitatem spectant tuam.

Secunda Rubrica.

Dicam aliam ablutionem, & hæc est secūda: sed prior est melior. Accipe prædictum puluerem plumbi, & pone in sale alcali dealbando: & sit per xxiiij. horas ibi: & sit iterum in sale alcali per xxiiij. horas. & pòst iterum pone in aceto, & bulliat ibi per xxiiij. horas & pòst iterum in aceto, & bulliat ibi per 24. horas. fac licet te septies, id est, per septem dies, & erit album multum: sed primum est melius ad nostrum alexir.

Tertia Rubrica, ablutio plumbi.

Ad hoc dicam tibi aliam ablutionem, et est tertia. Sicut sexta calcinatio fuit melior, quia ibi non intrant corpora, sed spiritus: sic hæc ablutio est melior, hoc est opus. Accipe misterium anceris, & abluè à stercore bene, &

non credas quòd hoc dicam pro ancere, sed pro ancere intelligo sal armoniac. quia est calidus & siccus. Iterum pro sale armo. intelligo lapidè, qui de cœlo cadit in æstate, & tempore pluuiæ cadit, id est paruum bufonem: qui habet coriũ: hîc lapis est bufo qui in tempore pluuiæ cadit, & proijce in æstiuâ, & imple puluere plumbi, & sit in fimo equino per iij. menses: pòst abstrahe, & bulliat in aceto per iij. dies continuos, & inuenies puluerem albiorem quàm in prædictis. & hæc est melior ablutio.

Quarta Rubrica.

Alia ablutio est quarta: Comede carnem auicinam hyrci, ipsa, id est de capriolo, & accipe stercus quod perueniet de isto cibo, & da cani ad comedendum: & accipe eius stercus, & cū illo stercore ablue per triduũ, & est albus puluis: sed de istis ablutionib. melior est prima scilicet de bufone.

Quinta Rubrica.

Alia ablutio est quinta: Nunc dicam tibi fili mi ablutionem meliorem alijs. Habeas hominem qui non comedat panem, carnes, vinũ: sed comedat portulacas, bletas & attriplies: & fac inde cibum, & nil aliud ponas, & decoquatur semel de octo in octo diebus: & in tempore fabarum coctarũ vel leguminum, comedat fabas cocta & legumina, & ne
fœteat

feteat cibus in æstate. Pone almori, id est
 confectionem factam ex farina ordei & sale,
 & ita vtatur hoc cibo sex mensibus, & habe-
 bis alexir: Accipe capillos, & vrinam, & ster-
 cus, & sanguinem huius hominis: & repone
 singula seorsum, & combusta, & præparata,
 & distillata, & hic est alexir. Si intelligas cum
 hoc lauabis & cremabis, id est calcinabis, &
 mundabis, & tinges, & facies cum hoc vnum
 opus: Et dixit Lancenia ad Danisam: Lan-
 cenia quærebat album, & Danisa rubeum:
 Si quis habet coronam, & in corona sit oculo,
 & in oculo albedo, & in albedine for-
 men, hic habet magisterium. Dixit Danisa, q
 habet spicam & in spica coronam, & in corona
 oculus rubeum, hic habet magisterium: &
 alter alterum intellexit. Si sit species tua de
 natura philosophorum, intelliges quæ dico.
 Coniuro te ne ista manifestes fili mi Sole-
 mi, non vni homini. Portulacæ frigida &
 humida, bletæ & calida & humida at tripli-
 ces calidi & sicci: & sic homo est magiste-
 rium, id est alexir. Capilli sunt vnus la-
 pis, id est cera nigra. Vrina non est lapis,
 sed ponitur cum lapidibus, id est adiuuamē-
 tum ad alexir. Similiter stercus: sanguis est
 cera rubea: nunc exponam qualiter facias.
 Intellige quod de octo in 8. dies coquatur
 de quarta: hoc est dicere, fac magisterium
 sine seueritate: quando cremas, stat post per

oçto dies postquam combustum est. Si lauas similiter stat per oçto dies, quando dicit, ponatur in etate altiori, ne fateat: Hoc ost dicitur, si facis opus ad rubeum in æstare, pone in sale secundum rationem: nam opus ad rubeum est æstatis opus, ad album est hyemis: cum his abluas, cremabis: & quando ablues & cremabis cum triplici quæ sunt calidi et sicci cum salibus, & sulphure, et auripigmento, sicut dixi tibi: si quæris abluere, laua cum bletis, fabis & herbellis: si quæris tingere, tinge cum cera rubea: si quæris figere, fige cum portulacis, & fige, id est solue vt figatur cum illis: & hoc est magisterium de re indurando azoc, & soluendo antequam figatur sublimando.

Sexta Rubrica: plumbi ablutio.

Et ablutio plumbi est talis: Accipe nuces, & amigdalas, & laua cū illis sicut magisteriū ostēdit: & dixi tibi, & nō dixi difficultatē iam manifestam: tibi verbū ablutiois dictum est de ablutioe & calcinatione in albo & rubeo: diximus similiter ablutioem & calcinationem & ablutioem, nunc dicemus. Quæ sunt res quæ faciunt colorem? Vna est marcasita, de qua inferius dicemus in fine libri huius. Pone capillos super carbones, & in ære recipiatur fumus, et erit simile auro. Item accipe gallinam nigram, & gallinam albam, ambæ simul tingunt zoala. Saturnus recipit
tin.

tincturam gallinarum & aquilarum, & simi-
 liter Amostari, id est Mars. Iam habes duas
 tincturas, Nūc accipe aliam tincturam natu-
 ralem tingētem: alac, id est Cancer, tingit Sa-
 turnum & Martem, Capricornus tingit Mer-
 curium. Cum dico gallinam intellige alexir,
 ibi sunt. ponas priores super quos est tota a-
 lexir. Cū dixi oua, intellige terram, quę sunt
 de terra: per nigram, intellige auripigmentū
 præparatum & sublimatum. per albam, argē-
 tum viuum præparatum & sublimatum. præ-
 paratum intellige cum rebus quę sibi admi-
 scentur, & sunt res cum quib. præparatur au-
 ripigmentū, alumen, terra, corpus: & ibi est
 anima. hoc est gallina nigra. Si scias quę sunt
 ista quatuor, gallina nigra est argentum vi-
 uum, & nihil aliud: & ideo dixi accipe galli-
 nam albam & nigrā: quia non fit rubeū sine
 gallina alba, & azoc, & luna fit sine gallina ni-
 gra, & sine auripigmento: aqua maris, aquilę
 figunt res quę sunt suę materię: sed solum
 puluerem. Ibi est magisterium: quia puluis
 gallinarum ipse est aqua maris et aquilarum.
 res quę figunt sunt octodecim: & hic fit nu-
 merus ex multiplicatiōe ternarij in senariū,
 aut senarij in multiplicatiōe iij. iij. res octo-
 decim sunt iste, septem corpora, quatuor ani-
 mę, id est spiritus, & septem lapides, iij. sunt
 tria elementa, s. terra, aqua, aer: & ignis vnū
 est per se, vnum est terra.

E

Preparatio æris ad rubeum.

Nunc dicemus de ære preparâdo ad faciendum rubeum. Indura ipsum cum canâ & lava cum vrina, & calcina cum canam mixta cum sale armoniaco, & non sit ibi sulphur: quia non valet magisterium. Dixi iam calces quomodo fiant, & abluciones, & corpora: nunc dicam ipsas alexires.

*De præparatione alexiris ad rubeum.**Cap. V.*

Nunc dicamus de alexir ad rubeum. Et hæc est prima alexir: Accipe æs combustum, & ablutum xxxvj. pondera: pondera autem decemus in fine libri: & accipe azoc sublimatum, & ablutum, induratum: & præparatum xvij. pondera de pondere magisterij quod ego dicam.

Rubrica.

De auripigmento abluto, & sublimato, & præparato, & indurato vnam partem de centum, & vna de partibus secundum pondera, quæ tibi dicam, de sale armonic. fixo & soluto vnam partem de lxxxij, & quartam partem secundum pondera quæ dicam. Grandis est sensus, & paruum est caput, in paruo capite grandis est sensus, pone ad coquendum in olla vitrea rotum mixtum, ad plus per dimidiam, ad minus per sextam partem horæ: & sit hora de xlviij. in die, & dies sint de xliij. n mense, & mensis duodecim menses, hebdomada

domadas in anno, & annus quando sol incipit in Ariete, & reuertitur in Ariete: inuenies solem bellum & bonum, fixum & coloratū, durabile, bulliens. Deo gratias.

Prima Rubrica.

Exponam quæ tibi dixi de ære abluendo. Dixi tibi in verbis septemdecim, vbi ostendi tibi quod æs sit bonum ad rubeum, & quod ad album: nunc dicam de ponderibus, & pondus æris est xxxvj. & nihil aliud significat. Accipe pondus libræ: & ideo loquutus sum prius de corpore quàm de anima: quia in homine prius formatur corpus quàm anima. Et quando dixi quod accipias vnū pondus de centum, & vnum est hoc dicere vnā partem de centum, sed quartam quintam, vel decimam. Ideo scias, quod ad minus debes ponere de omnibus medietatem corporis, medietas corporis est octodecim. Considera ergo quæ sit pars centenarij, quæ magis accedit ad xix. & est viginti, & viginti est quinta pars centenarij, & non inuenies aliam partem centenarij: quia magis ad xvij. & ideo per vnā partem centenarij intellige eius quintam, scilicet viginti: de alio verò pondere, scilicet de decimo quinto, minus quadraginta parte intelligo quartam partem de nonaginta sex, quæ sunt viginti octo minus quarta. Sic ergo accipe de ære vnum pondus. post considero medietatē: post

venio ad quartam, sed non eiusdem numeris currunt enim pondera ista per vnum pōdus & medium, et quartam, sicut in alio diximus: accipe vnum pōdus, et pōst mēdium, et pōst quartam. Scias autem quōd auripigmentū tingit, terra figit. per salem armoniacum intellige terram, sed in opere rubei non ponas ceram albam, id est, oua, & in his est alexis præparatum.

Secunda Rubrica, secunda alexir.

!Accipe de Iarnec quintam partem ponderis, de azoc præparato tantundem, de sale nitri, vel baurach, vel sale armoniaco quartam ponderis de cera rubea iij. partem ponderis: projice super ignem vnam partem super l. partes plumbi pparati, & sit in igne nec calido, nec frigido, nec sicco, nec humido, de glandibus: & in igne carbonum ligni vnde venerint bellotē, id est glandes, & coquetur donec calefiat, & inuenies salem ita bonum vt primum.

Tertia Rubrica, tertia alexir ad rubeum.

Accipe de sanguine hominis vncias tres, de azoc præparato cū quarta ablutione prædicta vncias quatuor et mediam, de arnes præparato & soluto et sublimato sicut diximus

mus

mus in quarto capitulo decimæ Dictionis, tres vnciæ & semis, de cera dealbata, de melle alcali præparato, sicut dixi in decimo capitulo Dictionis secundæ: & ibi dixi quid debes intelligere per illud, id est vnciam mediam: & sunt de plumbo præparato & calcinato sicut diximus in quarta parte de capitulo decimoquinto iij. & tres vnciæ, & tria arētia: omnes pulueres coniunge de quatuor elementis. & pone tertiam partem super totū plumbum ablutum, & inuenies solem. Vidiſti faciem meam, Deo gratias.

Quarta Rubrica, de quarta alexir, de qua nulla melior.

Accipe vnum pugillum de aqua, tres pugillos de terra, quatuor pugillos minus quarta parte pugilli de aere, duos pugnos, mediū & tertiam de tertia pugni, & est septima de septima pugni, et est media sex medię: sex medię 6. pugni & quarta pars sexti pugni, coniūge totos quatuor pugillos, & projice vnum pugnum super quindecim pugnos, ad sextā partem pugni de plumbo abluto, & inuenies pulchrum solem. Dixit Abincine filio suo Solemi, libros Gebri nō cures multum, nisi Lumen luminum, cum vnum dicam & exponā, intelligas idem p eodem, nisi in alexir: nam ibi pro Iarnec, id est auripigmentum, ignem intelligo: p sale armoniaco aerem: alia sunt

figurata per se ipsam, sicut per plumbū plum-
 bum, per æs æs intelligo, per stannum stan-
 num, per limaturam ferri, hoc est per se sine
 figura. figuratē quod sit cera iam dixi. I-
 tem intra balneum bonū, vel mediocre ma-
 lum non intres, id est quæras alexir bonum
 vel mediocre, falsam non habeas,

Quinta Rubrica, de quinta alexir.

Accipe de auripigmento duo pondera, de
 azoc dimidium ponderis, sal armoniac. ter-
 tiam pōderis, de cera nigra quintam ponde-
 ris: coniunge & projice super sexaginta-
 octo pondera stanni præparati, inuenies bo-
 num rubeum.

Sexta Rubrica, de sexta alexir.

Accipe azoc de auripigmento, & sal nitri,
 & ceram rubeam equaliter: projice super tri-
 ginta pondera limaturæ ferri, & inuenies.

Septima Rubrica, de septima alexir.

Accipe gallinam nigram, & oua sua, & nō
 ponas de alba, & projice super vigin-
 ti partes Veneris, & fiet sol:

Deo gratias.

DI.

DICTIO OCTAVA.

De Fermento.

Cap. I.

NVNC dicendum est de fermento, id est de leuamine. Fermentū reducit massam in aquam: ponitur sua natura vnde fit de ære vel de plumbo. Vis facere lunam: ponas in Marte vel Saturno lunam. Similiter de auro. Si iugules gallinam, & eius sanguinem ponas in aliam gallinam, & iugulas boues & ponas in faucibus eius lapidem, & ponas lapidem sub facie ircum & storam quæ sit de iungis, inuenies formam bouis filij: amaritudo & dulcedo & acuitas saporis, & eius remissio sunt contraria. hoc est verbū philosophicum, & intelligibile.

Rubrica.

Leuamen est quod reducit ad suam naturam & colorē & saporē illā cui admiscetur: si ponas leuamen siliginis in pasta tritici, redigit ad sui naturam: sed nō ad colorē suū: similiter si ponas leuamen lunę in solem, rediget in suū saporē, nō ad colorē: & similiter e contrario. Et ideo si ponatur parum boni super malum bonum rediget ad se totum: & si ponas solem pro leuamine in luna, nō fiet luna:

& si ponas lunam pro leuamine in aere fiet luna. Sic ergo si ponas deterius corpus in bonum, non rediget bonum ad deterius : sed si ponas corpus melius cum deteriori pro leuamine, rediget ad suam naturam. Leuamē est omne quod redigit ad suam naturam per omnem modum. scias quod iij. alexir dimi ad album & vnum ad rubeum, et modò dicam.

Prima Rubrica: Prima alexir ad album.

Solue, aperi & claude: & claude & aperi: hoc est magisterium: solue & post indura: indura & post solue. Accipe de sale armoniaco medium pondus, & de azoc vnum pondus, de cera alba quartā ponderis: proijce vnam super viginti quinque stanni præparati, & inuenies album. Accipe cannam vnde fit zucharam, quod est iuxta mare, & pone pro leuamine, & fiet dulce per naturam zuccari.

Secunda Rubrica, secunda alexir ad album.

Accipe de azoc medium pondus, de vitriolo quintam ponderis, de testis ouorum absconditis quintam ponderis, de ferro præparato vigintiocto partes, de lachryma oculi præparata & curata, & non falsa pro leuamine, vnam partem mediæ partis de quinta.

Tertia

*Tertia Rubrica, tertia alexir ad album
sicut philosophus mon-
strat.*

Accipe de aquila & de ouis quę fecit in ter-
ra duas vncias, de aqua maris dimidiam vn-
ciam, de aqua pimpinellorum & cucumerū
lauata, indurata mediam vnciam, & decoqua-
tur media hora: non ponas in terram, non su-
per lignum, non videat solem, non fumum i-
gnis, non adiungatur, & non stella ibi pona-
tur, non mus in re & ad fabas pparatas cente-
simam partem vnciæ. pro leuamine, projice
hęc alexir de petra sanguinis, super M. & cc.
vncias æris præparati, & inuenies album. Di-
xit Abuali: hęc alexir est obscura, & est philo-
sophorum, & rem philosophorum non di-
cam vel exponam, sed faciam te intelligere
tantum, quod anima tua et sensus tuus acua-
tur: dimittam verbum, & capiam verbum, &
intelligere poteris ex his quę dicam. Non di-
xi vitriolum pro vitriolo, sed pro re calida &
sicca, sicut figuramus de sale armoniaco. A-
quam pimpinellorum & cucumerum est a-
zoc, quę est frigidum & humidum, & sit laua-
tum & induratum, & quod ponas in aere &
non ponas in terra, id est sit in bono loco ne
adiungat, & sordes aliqua non tangat terrā,
& sit in aere bene ablutum, non sit ibi fumus,
ignis, nec sol videat hanc alexir: non sit com-

E e

bustum non intret mus, id est aliquid quod
ficiat nimis humidum vel siccum vel immū-
dum. lacena oculi est luna, de omnibus his
fit bona alexir.

Quarta.

Diximus de alexir ad album, nunc dica-
mus ad rubeum. Non loquor obscure in hac
alexir solis, sicut in prædicta alexir feci. Scias
primò quid sit lapis: lapis est sanguis. Accipe
sua quatuor elemēta, scilicet aquam, aerem,
terram, & ignem: & pone de vnoquoque me-
dium pondus, de azoc quartā ponderis, stan-
ni præparati & abluti. c. pondera, fermenti
de bono sole quartā partem paucioris pon-
deris quod est in hac alexir. cōiunge omnia,
& pone supra corpus, fiet sol. Sed si mihi cre-
das, tuus lapis erit capillorum. Dixi quare
ponitur fermentum, nunc dicam ad quid est,
quomodo est, de quo fit, & quantum fit: quid
fit diximus. Quaternarius est primus qua-
dratus vnus, & magnæ est dignitatis, & signi-
ficat quatuor elementa, in quibus est hoc
magisteriū. Quatuor aut sunt q̄ in omni sci-
entia requiruntur: primò an sit illud in re-
rum natura de quo quæritur: & si est, quid
est: & post quomodo est: deinde ad quid est.
Responsio ad primum quid est lapis vbi que
reperitur, & in omnibus sterquilinijs habe-
tur, pauperes habent, & est corpus regibus:
quomodo est, an albus, vel niger, vel rubeus,
vel

vel alterius coloris, aut naturę. In hoc lapide est natura quatuor elementorum, & suus color est ad album albus, ad rubeum rubeus, nostro consilio sanguis & oua. Leuamen est ad trahendum omnem rem à sua natura ad naturam leuaminis: & qui dicunt quòd lapis est anima, nihil dicunt: sed dicitur anima, quia ponit animam in aliud corpus, non quod sit lapis, aliàs respicit se ipsum cum sit de quatuor compositus. Mulus cum est ex diuersis generibus, non respicit seipsum, nec generat, sed sapit naturam illorum animalium ex quibus fit: similiter in arbore inserta, sed in lapide fit contrà: quia ex quatuor fit, & est eius melior alio sole. Nunquam operatus sum sine fermento, dixit Abincenus: nam sine fermento non exhibit sol vel luna, sed aliud: & fui operatus in hoc opere per quadraginta annos cum sim quadraginta octo annorum. Quatuor sunt leuamina, leuamen anulorum, leuamen auri, leuamen lunę, & mixtum ex sole & luna. Leuamen anulorum notum est, leuamen solis vel lunę

est sol vel luna: leuamen mixtum

ex sole & luna, mixtum

de sole & lu-

na.

Prima Rubrica.

Nunc dicam de leuamine lunæ & est album: Accipe de luna libram vnam, siue sit libra vnciarum, siue de arentijs, vel de c. libris: hoc est dicere vnum pondus: & laua sicut dixi in calcinatione solis vel lunæ, non secundum primam vel secundam vel quartam, aut quintam ablutioem, sed secundum tertiam: & calcina sicut inuenies in capitulo decimo octauo Portæ quintæ, & abluere sicut ibi dicitur, & pone in ouo euacuato albumine & vitello per modicum foramen, & imple puluere lunæ, & sicca ad solé, & pone per tres menses in fimo equino, vbi non sit transitus hominum. de hoc pone vnum in duodecim, & sexdecim, & octodecim, & non vltra: quia totum magisterium crescendi pondus est in leuamine: verum sit bonum, an malum, an bene ablutum: sed si bonum est, facit plus crescere: si minus bonum, facit minus bonum. Leuamina sunt vigintiquatuor ad album, & vigintiocto ad rubeum: de vno ad album iam sum locutus.

Secunda fermentatio.

De secundo leuamine, nullum leuamen quod fit alterius coloris, valet tantum quantum illud quod est eiusdem coloris, vt album ad album, & rubeum ad rubeum. Accipe album leuamen bellum, dimidium pondus: & fiat calx sicut diximus: laua cum aceto & aqua vt cooperia

periat in tribus digitis per diem vnum & noctem, & non ponas in vase æneo, vel æreo, vel stanno, vel auricalco: nam si misceas aliquod corpus quod recipit animam, non operabitur leuamen aliquod. Nam si ponas leuamen in aliquo vase corporum quod recipit spiritus, deterioratur: & ideo pone in vitro ad abluendum corpus in subtili, tunc grossum tollit inde suam subtilitatem. Nam si ponas ignem in multa aqua, tunc tollit suam vim igni rationaliter, & non causaliter. Operare & precogita si sit multa aqua, & paruus ignis, quia extinguetur: similiter si multa terra & paruus ignis extinguetur: similiter e contrario post abluitionem pulueris, factum puluerem pone in vase vitreo, quia nihil recipiet de suo corpore. Et hæc est ratio philosophica: nam si vis quod res non minuat vel crescat, pone eam in re subtili, id est vase vitreo & plano, & non ponas in eâ re grossam & planâ: quia grossa trahit succum primæ: sed prima, id est, subtilis, non facit hoc grossè, & e contrario. Et propter hanc rationem facias ad distillandû in cucurbitas de vitro, & caue in tuo magisterio ne ponas terram vnde fiunt vasa terrea, sed vitrum: & sit tuum magisterium in vase vitreo bono, & non sit vitrum multum coctum, quia frangeretur in aqua: nec sit crudum. Sic autem cognosces, vtrum sit nimis coctum vel crudum, an sit bonum: pone vas

in aurem & si facit multum acutum sonitum nimis est coctū: si grossum sonū, est rubeū, si mediocriter, mediocre. Aliter cognoscere poteris: Accipe de sulphure rubeo, vel potius citrino, & projice in ignem vt fumet, & appone vas vitreum ad illum fumum: si fiat nigrū nimis est coctum: si fiat album est crudū. Vel ita: pone sanguinem columbi ad ignem, & applica vitrum ad fumum. & si facit sonitū bacbac, est nimis coctum: si facit bobo est nimis crudum: si facit barbar est mediocre. & caue ne cum repetas vitrum sit infectum in aqua vel in aqueo humore: sed si sit siccum argentum viuum in vitro positum super ignem, facit sonitum grossum, mediocrē, subtilē: sed caue tibi, posses mori: nam sic in effusione argenti viui, sicut dictum est. Et ponatur prædicta calx in vase vitreo per diem & noctem cum aceto & sale: post abstrahere & desicca ad solem paulatim paulatim, & sit hoc leuamen ad pondus vigintiquatuor, & de xxvj, & de xxvij. & sit de fermento vnū pondus, de ære vigintiquatuor, vel xxvj. vel xxvij. pondera de fermento.

Tertia fermentatio.

Accipe lunæ vnciam mediam, & pone in leuamine seminis lini, vt fiat farina de semine lini, & inde fiat pasta: & hoc est leuamen lini, & in illo leuamine pone puluerem lunę, & pone totum in aceto & sale armoniaco, &
non

non in alio per tres dies & noctes: post pone in fimo equino per idem, post abstrahe & de sicca ad solem, post pone de hoc vnum pondus super lv. pondera.

Quarta fermentatio.

De quarto leuamine: Accipe de luna vncias duas & mediam: si quæris ad æs, est vnum: si ad plumbum, aliud: si ad æs, fac vt supra: si ad plumbum, fac sic. Accipe sal nitri, & solue in dimidia libra aquæ, & iacta per noctem postquam apposueris vnciam sanguinis humani, & per sanguinem nihil intelligas nisi sanguinem terræ: & pone vnam partem in xij. partes plumbi.

Quinta fermentatio.

De quinta fermentatione. Accipe de cinere alba subtili prima, scilicet de calce, de aqua fuimus locuti in decimo capitulo tertiæ Dictionis: quia non omnes calces sunt vnius generis: etenim calx quæ non valet ad leuamen (& ibidem diximus quæ est ad leuamē & quæ ad alias res) postquam acceperis hanc calcem, mitte vnam partem in viginti quatuor partibus farinæ, deligas non nisi farinam, & sit ibi per noctem, cum tantundem de aceto: & in mane, & sicca ad solem, & pone vnum pondus super octo pondera plumbi, vel æris.

Sexta fermentatio.

De sexta fermentatione : Accipe calcem præparatam in x. verbo xvij. capitulo quartæ Dictionis de xvij. verbis, & pone in duplo vitrioli per dimidiam noctem : laua postea cum aqua, & sicca ad solem, & ad vnum pondus pone septem pondera æris, vel saturni.

Septima fermentatio.

De septima fermentatione: Accipe de quâlibet calce facta ad fermentum octo vncias: & pasta in vase de latone facto cum tutia de ære: & sic fit auricalcum : Accipe de tutia vnam libram, & tere, & pulueriza, & pone ad solem, & fac aream in cinere, & sparge puluerem tutiæ desuper, & irriga ita ne misceatur cū cinere: & accipe capillos & crema, & cinerem capillorum solue cum aqua, & irriga cum illa aqua tutiam quæ est in cinere quotidie per octo dies : post accipe illam tutiam & pulueriza, & fac inde pilulas singulas de tribus vncijs, & pone vnam pilulam ad decem vncias æris abluti cum aceto & sale, & solue eam in aqua & projice desuper puluerem, & permittite infrigidari, & sit furnus magisterij, & inuenies latonem: accipe x. lib. de ære abluto cum sale & aceto: nam aliter non valet, & de tutia duas libras, et projice super ignem vt liquefiat, et inuenies latonem non tantum bonum vt suprâ: vel si vis facere es frágibile, postquam sit es paratum vt suprâ, fac de eo calcem, sicut diximus in 1. lib. Octa-

Octaua fermentatio.

De octaua fermentatione: Accipe de calcis lunæ vnā librā & semis, & projice quartam partem vnciæ de spermate desuper, & laua cum sale et aceto, et cum illo spermate, et hoc est probatum: projice vnā vnciam supra xx. vncias æris.

Nona fermentatio.

De nona fermentatione accipe nouem vncias calcis lunæ albæ, de illa quæ fuit præparata ad fermentum sicut dictum est: & accipe de hac quartam partem vnciæ, & coniunge cum decuplo aquæ ouorum distillatæ, & laua per tres horas, & assa & teræ in conca latonis præparati cum tutia, & rigati cum aqua capillorum: nam alius lato nõ valet ad assandū, vel ad opus hoc: quia capilli ponunt magnam vim animæ, & projice vnciam super xxx. vncias plumbi lauati.

Decima fermentatio.

De decima accipe calcem lunæ albæ (vt dictum est) quindecim vncias, & laua cum vrina puerorum septem annorum distillata vna nocte, & mitte calcem in vna canna, & cannā in puteo iuxta aquam, & non tangat aquam: vno die post trahe, & projice ad solem, & projice vnum super nouem de stanno, non de plumbo vel ære.

F

Vndecima fermentatio.

De xj. Accipe calcem lunæ albæ, aquam fellis tauri bis tantum, & sit ibi per iij. dies & noctes: & tu scis quod bonum magisterium ostenditur de felle tauri & virga eius in xvij verbo vij. Portæ intuente ad hoc opus: pōst sicca ad solem, & quando cunque audis, pone ad solem, intelligas ad vmbra, & quādo dico terram ad ignem, intelligas ad solem: nā si ad ignē apponeres cremaretur plus quā fuerit necesse, id est adderes cremamentum cremamento: & pone vnum pondus super sex cuiusque corporis volueris: nam in omni capiet excepto ferro.

Duodecima fermentatio.

De duodecima: Accipe lunam albam, nō dico calcem: nam xj. prædictæ sunt de calce lunæ xij. sequentes erunt de corpore lunæ in calce excepta hac xij: accipe ergo de corpore lunæ tria pondera, & bulli in aceto & sale communi vna nocte, vt sit acetū & sal in pondere triplo quā luna, & trahe, & cum panno lineo desicca, & projice vnum supra 24. & est valde bonum.

Decimatertia fermentatio.

De decimatertia: Accipe de corpore lunæ xj. pondera, & laua in aceto & sale armoniaco, & desicca ad solem, & pone in fimo, & desicca in panno lineo, & projice vnum supra xv. cuiusque corporis volueris.

Decima

Decimaquarta fermentatio.

De xiiij. laua lunam vt prius, & loco falis armon. pone baurac, non ponas in fimo, simili modo fac.

Decimaquinta fermentatio.

De decimaquinta. accipe de luna duodecim pondera, projice supra sanguinem humanum calidum, & desicca ad ignem, & pone vnum supra xx.

Decimasexta fermentatio.

De decimasexta. accipe sex pondera lune, & sint per diem & noctem in aqua capillorum distillata, & desicca ad solem, & projice vnum supra xx. pondera stanni.

Decimaseptima fermentatio.

De decimaseptima. accipe de luna viginti pondera, piper & acetum in duplum, de alijs pondus vnus: sit ibi per tres dies & noctes, tere ad ignem & desicca, & projice vnum super xl. corporis ferri.

Decimaoctaua fermentatio.

De decimaoctaua. accipe duo pondera lune, & quadruplum falis alcali soluti, & dealbati, sit ibi per noctem, & desicca ad solem, & projice vnum supra vndecim stanni.

Decimanona fermentatio.

De xix. accipe de luna tria pondera, de dē tibus diaboli tria pondera: bene scis quid significant dentes diaboli, nō ficces, nec aliud facias: projice vnum supra l. cuiuscunq; corporis volueris, & inuenies lunam bonam de viginti.

Vigesima fermentatio.

Accipe de luna xvij. pondera, de felle bouis in duplum, baurac vnam partem de xxix. idem vnam xix. de aceto xix. pondera, & sit ibi per duas noctes & vnum diem, trahe: desicca ad solem, & projice vnum super xx. stāni, & inuenies lunam bonam.

Vigesimaprima fermentatio.

Dixit Abuali Abincine: accipe de luna tria pondera, de aqua quæ pluit v. diebus iij. ad introitū Maij, & duob. ad egressum Aprilis. & cum tibi dico, accipe aquam & solue ibi salelem, non accipias aliam aquam nisi istam, & plus dico, si cum aqua ista pastas farinam, statim erit leuata, & nisi ita sit, non credas mihi de his quæ dixi in libro isto. In hac aqua est occulta natura: quia in diebus his quando pluit aqua ascendit ad aerem, id est finus quod aqua ascendit ad aerem, adeo est aer rectus & equalis, qd' fermētari facit omnia corpora: & si aquam illam conserues per omnia tempora, nunquam corrumpetur. In lib. corporis dixi tibi medicinas, quas hæc aqua habet

bet ad febres, ad vitium oculorum, & ad maculas corporis, scilicet morfeam : sed in anima multum valet ad tollendam combustionem : nam omnia corpora rectificat sui acumine. Aqua est cuius multæ sunt laudes : hæc aquam accipe ad solidam, ad faciēda leuamina : cum hac aqua laua corpus cum leuamine, si vis adiūgere laua lunam cum hac aqua per vigintiquatuor horas, & desicca ad solem sine pannis, & projice vnum supra l. cuiuslibet corporis.

Vigesima secunda fermentatio.

De xxij. accipe de luna tria pondera, de aceto bullito cum mentastro v. pondera : sit ibi per dimidium diem, & tere ad ignem, & projice vnum supra nouem.

Vigesima tertia fermentatio.

De xxij. fermentatione accipe de luna x. pondera, de ligno ebani combusto & præparato vnum pondus, cum crematione quam diximus in calce secunda de alba luna, & projice vnum super xx. Istud fermentum de quo loquar est superabundans xj : præcedentia sunt de calce xij. vltimo dicta sunt de corpore. Istud autem est mixtum de calce & corpore. Accipe de calce lunæ dimidium pondus, de corpore lunæ tantundem : laua totum simul, & projice vnum super xxx. postquã desiccatum erit ad solem in quocunque corpe volueris. finiunt fermenta lunæ.

De fermento solis.

Nunc dicam de fermento solis, id est quod fit de sole. Fermentum solis est tribus modis. Est enim fermentum confectum, est leuamē non confectū, & est leuamen quod est ad cōfectandum. Et non intelligas quod hæc duo leuamina sint vnum, scilicet secundum & tertium: imò sunt duo leuamina. Nam luna quæ non potest confectari propter aliquid sibi admixtum siue adiunctum, illa est leuamen nō confectatum. Illa verò quæ potest confectari, & non est confecta, est leuamen quod est confectum. Sicut est in istis tribus, sic est in vigintiquatuor leuaminibus, de quibus octo non possunt confectari, octo sunt confectata, octo possunt confectari: & ideo incipimus in octo iam confectis, & post in octo quæ possunt confectari: deinde in octo, quæ non possunt confectari.

Prima fermentatio solis,

De prima fermentatione, accipe calcem solis de loco calcium solis, quæ valet ad leuamen, & quæ non. Accipe igitur de illa calce solis duodecim pondera, laua cum aqua crocea per noctem vnam, projice vnum pondus super viginti de luna, & inuenies solem; & sit luna præparata ad hoc magisterium, vt fiat corpus maius.

Secur.

Secunda fermentatio solis.

De secundo leuamine: Accipe de luna ij. lib. & abluere bene cum sale armonia. soluto in aqua, & tantundem de aceto per xxxvj. horas, trahe & desicca ad solem in panno lineo subtili, & accipe de sole vnam vnciam, & bulli cum aceto & sale nitri: & sit medietas aceti, & trahe, & projice super totam lunam cū pondere, de quo loquimur de alexir facta: & inuenies solem præparatum.

Tertia fermentatio solis.

De 3. leuamine: Accipe de sale dimidiam libram (& quicquid loquimur de sale sit confectatum, id est præparatum) laua in aqua alcali soluta per 3. horas, abstrahere & desicca ad ignem, & tere, & projice, id est super 24. de plūbo abluto & præparato, & indurato, sine aliquo onere: & inuenies solem.

Quarta fermentatio solis.

De quarto leuamine: Accipe iij. lib. de luna, & de sole præparato. l. libras, cōmisce, & habebis solem.

Quinta fermentatio.

De v. leuamine: Accipe de sole pondus vnum, & de sanguine humano octauam: commisce cum duplo aceti, & aqua in qua fit solutum sal armoniac. & sit ibi per iij. dies, trahe & pone ad solem, & sicca, & pone vnum super xxv. & inuenies solem: & non projicias super aliud corpus, nisi super plumbum.

Sexta fermentatio.

Sextum istud leuamē est melius de primis 8. p̄paratis: Accipe cepā, & decortica, & pone in maiori cortice dimidiā vnciam solis, & fac pastā de farina ordeī, & sale armeni, & pone in illa pasta corticē cepæ cum sole, & cooperi ex omni parte, et pone in furno panis, & sit ibi per noctem; trahe et laua in aceto, & desicca ad solem, & projice vnū super 28. libras plumbi p̄parati, vel stanni, & inuenies solē

Septima fermentatio.

De septimo: Accipe tria pōdera de sole, pūbi alcofoli, & baurac soluti tria pondera, misce totum, & sit in furno per noctem: trahe inde et desicca in panno lineo, et projice vnum super xx. de latone p̄parato cum turia, & rigato, & inuenies solem.

Octaua fermentatio.

De 8. fermentatione cū ista finietur 8. primæ confectatę: accipe de sale quartā partem vnus ponderis, & de vrina distillata cū ouister tantū: et sit ibi sol per duas noctes, tere in ignem, & projice vnū super 24. ferri, & inuenies solem, et sit ferrum p̄paratum sicuti diximus in verbo xvj. verbi 4. partis. Nunc locuti fuimus de primis 8. iam loquemur de alijs vij. quæ sunt confectandæ, id est, p̄parandæ. Istæ possunt recipere p̄paramentum, sed vltimæ viij. nō possunt recipere: iste viij. sunt de sole p̄parando.

DI.

DICTIONIS NONAE

CAPVT I.

De sole præparando I. fermentatio solis de
sole, quæ possunt confectari.

Rubrica prima.

Accipe solem, non calcem, nec solem
qui vnquam fuerit in corpore istius
magisterij: bulli cum aceto et cepis: et
quicquid fui locutus vsque modò de leua-
mine solis, non fui locutus vnum pro alio,
figuratiuè: sed vnum pro eodem, et sit ibi
per diem et noctem: post trahe, et desicca
cum panno, et projice super xvij. plumbi
præparati.

Secunda.

De secunda fermentatione coniuro te fi-
li mi, per eum qui fecit mare & arenam, sic-
cum & humidum, ne alicui reueles. Accipe
garganum, id est arterias, et piper, et come-
de simul: ibi est magisterium. Si quæratur
aliud bonum, istud est de illo, nec illud de i-
sto, nec istud de illo: hoc est magisterium:
nunc ostendam ad faciendam vnam calcem.
Pone alcofol in oculis, & comede linguam
ad præparandam loquelam tuam, et munda
aures ab bene audiendum, et percutite bene
manibus, et ambula cum pedibus: et accipe

F 5

de sole vnum pondus, & de calce septemdecim, quam fecisti in verbo primo partis secundæ: & misce totum, & projice vnum super centum cuiuslibet corporis, & inuenies totum calcem. & hoc est leuamen leuaminum: dixi tibi alexir, & discooperi. ibi est anima tua, si intelligas.

Tertia.

Accipe de sole duo pondera: bulli in aceto, & projice vnum super quatuor cuiusuis corporis.

Quarta.

De quarto. accipe de sole xvij. pondera, de aqua ad bibendum tria: sit ibi per dies 3. inunge cum spermate, & projice vnum super triginta sex.

Quinta.

De quinto. accipe de sale duas vncias, oleum de capillis puerorum vnam libram, sit tibi per noctem & diem: trahe & desicca ad solem, & projice vnum super xxiiij. plumbi præparati, et erit sol.

Sexta.

De sexto. accipe de sole quantum est cauda hordei, & sit in azoc per diem, & projice super iij. vncias lunæ præparatæ, & iuuenies solem. partire per similes partes, & projice vnamquamque super totidem partes lunæ: & sic facies quantum volueris, donec sis diues.

Se-

Septima.

De septimo. accipe de sole v. pondera, & pone septies in igne, trahe & remitte septies, & vnaquaq; vice extingue in aceto, & projice super xv. cuiuscunq; corporis volueris, & inuenies solem.

Octaua.

De octauo . accipe de sole pondus dimidium, & de tinctura nigra vnde fiunt scutellæ albæ: & iam dixi hoc alfofol in principio libri, & sit hoc in duplum, & sit ibi die & nocte: post trahe & laua cū aceto, desicca cum panno lineo, & projice vnum super vij. æris præparati, & inuenies solem. Nunc dicendum est de 8. rebus, quæ non possunt confectari, & sunt ista: venter & viscera, & sonitus, & aures, & oleum, & similitudo, & obscurum: & omnia coniunge, & hoc est viij. & ista non exponā, per te intellige si philos. es.

Fermentatio solis non confectandorum.

Rubrica prima.

Primum de prædictis viij. si tu facis calcem de sole, & non projicis ibi vllam rem, vnum de xx. inuenies solem.

Secunda.

Secundū, & animo prendas sanguinē hominis stabilē, et projice in non minus q̄ duo pondera: laua et præpara sine sole, nō tergas, non desicces nisi in lino: non projicias nisi in xxv. de stanno, & inuenies solem.

Tertia.

Tertium leuamen: Dico tibi quòd non prendas de luna, non de sole, de ære non, de vna vncia, de aceto non, de bis tantum salis soluti non: stet quòd non bulliet vna nocte & vna die non, quòd non desicces cum panno lineo: sed tu quæris non, quòd non proijcias vnum super xx. inuenies solem.

Quarta.

Quartum album non, viride non, obscurum non, non prendas hanc rem nõ de non, sed si de non, non de si, et si de non: ibi habebis bonum solem.

Quinta.

Quinta fermentatio. Dico tibi, benedictus sit ille qui creauit cælum, non hominem solum, prendas solem, non vnã vnciam: et non dico tibi quot: non proijcias in aceto soluto cum duplo aquæ, vbi sit solum sal armon. de cera nigra non potest habere quòd sit suum caput album, sed de rubea non, et non quot, non proijcias cum aceto, et cum sale soluto, et cum sale armon. Dimidium pondus, et non quot, non prendas, et tergas cum panno lineo, et proijce vnum super xv. calcis præparatæ, et alexir de ære inuenies solé: 7. anseres, non perdisces, non palumbi, non quot, non prendas solem bonum multum, et misceas illud baurac, vt sit de sole quinta pars: vnum super xx. et xx. super

per

per cccc. & cccc. super lx. millia, & lx. millia super c. m. viij. lx. millia. Fac quintum, quæris de stanno præparato, clarifica vocem tuam, quot non, ibi sit vllus labor. Nunc & ponam tibi quod dixi in 4. colores, non accipias pro albo lunam, neq; pro viridi viridem, pro ære, quod in hoc volui dicere, ad accipias aliquem colorem, nisi de sole, non de non, hoc est, accipe solem, & si de non, hoc est prede de sole de quo dixeram non prendas, & non de si, hoc est de aceto, et si de non, hoc est accipe plumbum, & non de si, hoc est adiunctio hoc: hoc leuamen custodi, et per legem quam tenes nulli ostendes, et est hoc.

Octaua.

Accipe caseum magis rubeum quam inuenies, & non sit caillatum cum caillo de bestia, neque cum herba quæ cailat. Accipe ij. vncias, laua cum sale, pone in fimo equi per mensem cum panno lineo ligatum, et projice vnum super 7. quorum vis corporum, & tu inuenies bonum solem. Diximus omnia leuamina, et ibi non intelligas vnum pro alio, nisi in caseo, per quem intelligas aurum, in alijs intellige vnum pro eodem.

NVnc dicamus de ſponſalitijs: Et dicimus quòd vir ex vna parte, & vxorex alia præparentur: & dicemus obſcure, & non deſponſare & deſponſare. Nunc dicendum eſt, quomodo deſponſatio debet præparari: ſi non præparas corda, non poterunt amari. Dixi tibi quòd facias amorem inter inimicos, i. inter ignem & aquam, & aquam & ignem: ſimiliter inter omnia 4. elementa. Illumina corpora antequam ponas animam, non ſis famelicus, neq; mendicus, ſed ſis probus in omnibus tuis factis, nec donec tantum quòd pro ſtulto reputeris: non loquor niſi de magiſterio. Bene finge, bene tinge, bene bulli, bene miſce, & habebis magiſterium. Nunc dicam tibi xx. exempla deſponſationis: ſi velis deſponſare ad rubeum ſiue ad album, hoc eſt magiſterium de prima deſponſatione ad album.

Prima deſponſatio.

Accipe oleum terræ albæ tria pondera, de ſale armon. dimidium pondus, azoc præparatum decies tantum de maiori pondere: hoc modo pones, facies furnum ſicut diximus in furnis alexiris. Primò pones illam re quæ eſt de noſtro furno, et hoc eſt terra: poſt pone quod eſt ſupra terram, hoc eſt aquam

quam: post pone quod est iuxta aquam, hoc est oleum, & supra oleum, est ignis: sed ignis non intrat in alexir ad album. Nunc loquar verbum philosophicum, si prius mitteres oleum, & postea terram, esset oleum mortificatum in terra, quando cum aqua intraret: si poneres aquam, & post oleum staret oleum super aquam: si poneres aquam, & post terram esset aqua ponderosior quam terra: nunc manifestabo magisterium. Antequam facias ignem, fac locum vbi sit ignis: aperi ostium, vt intret aer: fige aquam cum terra vt ei adhæreat. Si occidas vnum, quatuor omnes sunt mortui: si vnum habet plus de anima quam aliud, nihil valet: intellige. deo te comendo.

Secunda desponsatio.

Accipe de terra tria pondera, de aqua duo pondera, & sint in ista per duas horas: immisce, & misce da aere quantum est totum, duæ tertiæ, & ostendam tibi magnum magisterium. Antequam ponas fermentum in corpore, ante ponas medietatem de alexir, vt expergefacias dormitionem, quæ est in ipso corpore: & post pone leuamê desuper, & post pone alexir: quia si anteponeres totum alexir, non operaretur leuamen sicut operaret. Et dicam rationem: si accipias oleum strictè & ponas in mari, non apparebit.

Tertia desponsatio.

Tertia desponsatio pone, vt dixi elementa, antequam facias desponsationem, ter abluere, & desicca: abluere & desicca, abluere & desicca: abluere corpus, vel abluere terram, vt dictum est supra, post fac sponfalitia. Sed in illis sponfalitijs caue ne in principio facias magnum ignem, sed paruum: postea paulatim vigora ignem. prima non apparebit, secunda magis apparebit, in tertia complebitur. hæc prima, secunda, tertia. Intellige in projectione alexiris.

Quarta.

In quarta desponsatione, sicut dixi, coniunge 4. elementa, & quarta pars illorum elementorum, quæ fuerit coniuncta sicut tua alexir, quædo proijcies, festinanter proijce in vna vice quod proijcies: nam si proijcies sicut proijcitur puluis paulatim, ignis auferret ei suam vim.

Quinta.

In quinta debes considerare, quod sit potus post comestionem, non comestio post potum: nam si bibis antequam comedas, facias ventrem humidum, & non recipiet siccitatem quam dixi. non bibas antequam comedas: volui dicere, non ponas aquam antequam terram: & ideo dixi, quod venter fieret

fieret humidus, aqua est argentum viuum:
volui per terrā significare terram nostram.

Sexta.

Sexta, in qua dicam pondera: primūm po-
ne de terra vnum, de alio duo, de alio tria,
de alio ter tria. hoc est magisterium.

Septima.

Septima, in ponderibus caue tibi. in olla
alexir coniunge: ibi monstra acuitatem phi-
losophi: ibi cognoscitur subtilitas illius qui
operatur, & ibi cognoscam te, fili mi. Nam
si magister qui operatur magisterium, non
est acutus, & ponat de terra magis vel mi-
nus, quā opus sit, quod maius erit morti-
ficabit animas, quod minus est faciet humi-
ditates, & non figet. Similiter in aqua, si am-
plius sit, vel minus faciet simile damnum.
Si plus sit, faciet humidum & molle: si mi-
nus, faciet contrarium. Aer si plus vnus ef-
set, faceret damnum: si plus sit, colorabit ni-
mium: si minus, non habebit colorem debi-
tum. Ignis lapidis simile damnum faceret: si
plus esset, combureret: si minus vel parum
esset, non siccaret totā humiditatem quam
deberet siccare, nec calefaceret: verunta-
men ad album nō ponas ignem, sed lo-

quor hīc generaliter de omni

alexir.

G

DECIMÆ DITIONIS

CAPVT I.

De Ponderibus.

OCTava desponsatio est in ponderibus. Caue tibi: quia ibi cognoscitur acuitas magisterij: de terra vnum pondus, de aqua duo pondera & dimidium, de aere j. pondus & quartam, de corpore quinquies tantum, quintum erit totum leuamen præparatum nona pars aeris. Nunc dicā exemplum pro omnib. ponderibus: cum vis coniungere pondera, si est ad album, semper sit de terra plus quàm de aliquo aliorum elemētorum. illud plus sit secundum rationē iuxta quam quæris facere. Verbi gratia, si est aer j. pondus & dimidium, & aqua ij. pondera, debet esse terra tria pondera minus quarta parte ponderis. Nam quantum erit aqua & aer, tantum debet esse terra videl. pondera minus quarta parte. Verbi gratia, nos habemus de aere j. pondus & dimidium, & sic sunt ibi 6. quartæ: habemus ij. pondera de aqua, & sunt ibi 8. quartæ & 6. quartæ, quas prius humanus de aere cum istis, & sunt 14. & sunt, de terra: ergo erunt de terra ii. quartæ sc. tria pondera minus quarta parte vnius ponderis, quintum deest de 14. tres quartæ. Ideo considera

fidera quod quot quartę erunt in aqua & aere, tantũ erit de terra tribus quartis minus. Iam scis quantum est de terra: nunc debes scire de aqua & aere. Si velis scire quantum est de aere, debes scire quantum est de terra & aqua: dicam leuiter, vt intelligas j. ij. iij. iiii. v. vj. vij. viij. ix. x. xj. xij. sit terra vsq; ad 8. sit aqua vsq; ad 7. sit aer vsq; ad 5. habebis alexir completam, commendo & mando fili per fidem quam mihi debes, vt exponas hęc pondera.

Nona.

Nona desponsatio sit de terra tertia, de aqua medię tertię, de aere tertia pars harum, & de corpore tres infra tres, i. nouem, & leuamen sexta medię.

Decima.

d X. desponsatio cõputus par de pari, impar e impari: hęc est tua alexir, iã locutus sum de 10. sponsalitijs lunę: eodem modo accipe 10. sponsalitia solis, nisi quòd in hac alexir solis pone ignem, & pòdus ignis: est medium pondus aque, & cũ hęc complebitur alexir, iam dixi tibi spõsalitia. Completus est liber, deo gratias. Sed ad hoc dicã pondera, & capitula: & exponã singula pòdera, & quot sunt: sed per fidẽ quã mihi debes fili mi, fac librũ de ponderib. vt liber ille sit lumen nostris pòderibus: quia aliter non potes illuminare librũ nostrum: nã in alijs libris noster apertus

est: quia nihil dimisimus ad illuminandum nisi hoc. Finit cc. xxij. anni sunt transacti, ex quo Abincenus perfecit hoc opus, & iam erant transacti m. & cc. & triginta quinque anni.

Accipe de sale alcali albo vnam partem, & de vitro iij. partes, Iacta ibi de lacte vaccino donec cooperiatur, & coque donec indurescat, & frange per partes, & custodi à pulvere.

Alia.

Pista vitriolum, & imbebe cum vrina distillata, donec se soluat: & cola, & dimitte ad solem fortem, donec se faciat per partes.

Alia confectatio vera.

Accipe de sale alcali, & de sale gemma, & de sale vrinæ, & de sale armoniaco partes æquales: pista cum pauco de lacte vaccino, vt possit confectari, & frange per partes, & dimitte ad solem per quadraginta dies: & apparebit in eo pinguedo, et erit clara vt cristallus.

Fimus ad soluendum calces & medicinas.

Solutio fimi: fode locum non ventosum. Fac duas foueas in profundum duorum cubitorum, & in latitudine vnius cubiti, & latabis foueas intus palumbina, id est stercore columborum, pistata & pastata cum succo cu-

CO CU-

co cucumerum agreftium : & accipe de fimo equino recenti partem vnam, & de fale communi quartam partem, & de palumbina quantum est fal, & pafabis hæc omnia fimul groffo pafamento, & implebis foueam hanc vſque ad medium, & quod vis ſoluere mitte in vrinale vitreo lato in fundo, & fac formulam ligni ad modum vrinalis, & mitte formulam illam in medio pafte, vt facias tibi locum, in quo poſſis mittere vrinale cum medicinis, capite vrinalis cooperto, mitte de ſuper filtrum, & de fimo vſque impleatur fouea. poſtea cooperi os foueæ cum cantara, vt non exeat inde odor : ſed ſemel in die eleua cantaram, & ſuper ſimum infunde de aqua falſa calida, & ita facias per ſeptem dies. & in capite 7. dierũ facias in alia fouea quod feciſti in iſta, & mutabis in ea vrinale cum medicinis, & cooperias bene : quia non eſt opus quod ſe refrigeret, & omnia potes ibi ſoluere.

Explicit liber de Anima.

In capitulo quarto libri ſecundi loquitur de rebus pertinentibus libro corporum: in nono ſexti libri loquitur de calce plumbi, & in 19. ſexti. & in capitulo quarto libri ſeptimi loquitur de calce plumbi, & in trigeſimo ſexti, & in cap. 1. libri V.

G 3

Dixit Abuali Abincine: istum librum feci in anima, & nominaui eum librum de Anima: ideoq; altior est corpore, & non potest videri oculis, sed mente: quia oculus tantū accidens videt, & mens videt proprietatem: & ideo altiora sunt ea quæ videntur oculis. Et anima est quædam pars circuli gloriæ, & circulus animæ est altior omnibus circulis de corporibus circulis, & de spiritualibus. Et ego diuisi istum librum de Anima per x. dictiones: sed antequam incipiam loqui de dictionibus, loquar de rebus proficientibus huic libro. Hæc sunt dictiones, Prima dicitio est Alchimia.

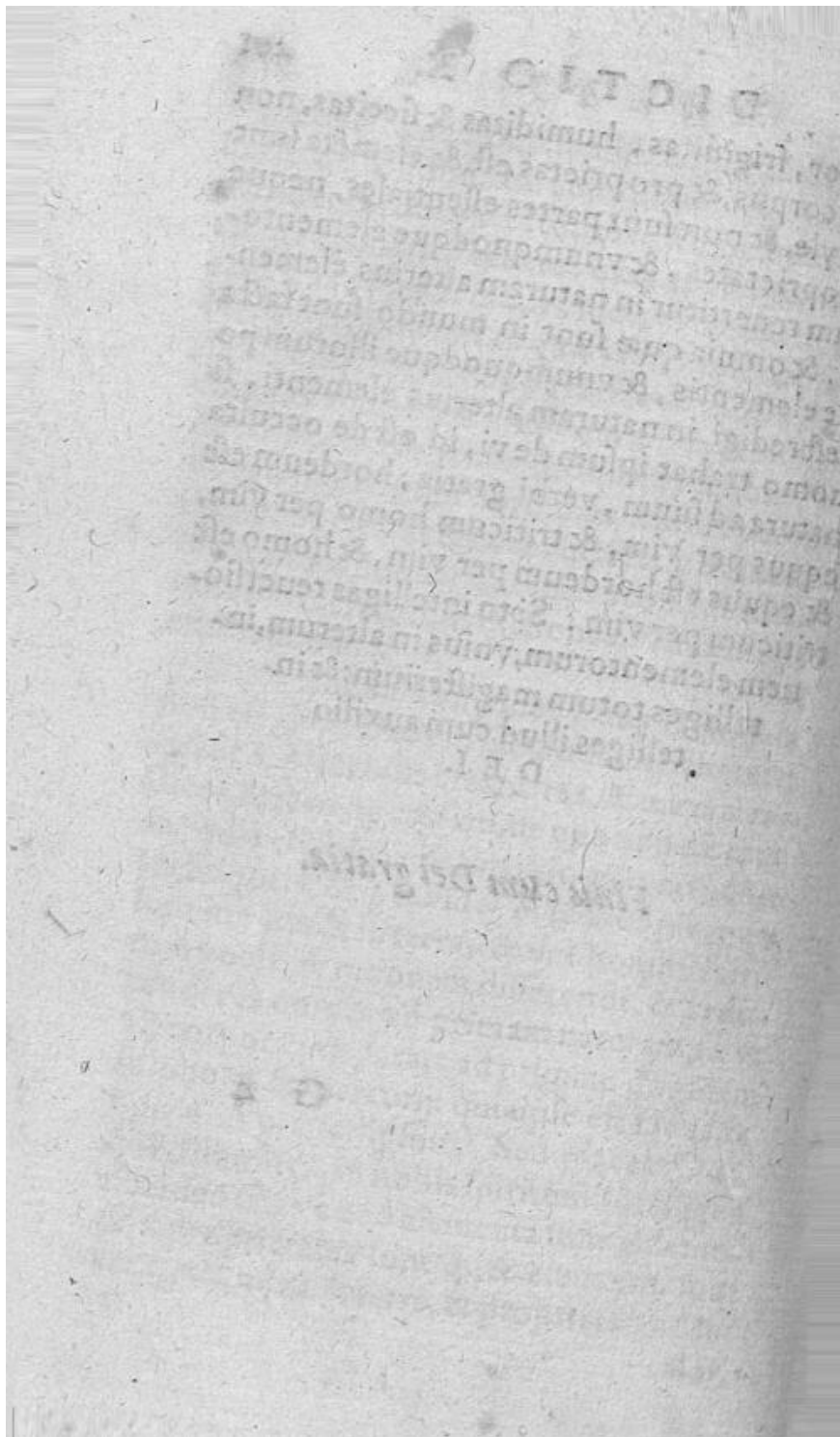
Dixit Abuali Abincine: Laus Deo, quia non est alius Deus in seculo laude dignus, qui sit & placabilis creans res, & eorum radices, & faciens causam, de qua non est causa: quia est solus, & fortis in magnitudine sui honoris, & ipse videt & scit omnia, quæ sunt in cælo & in terra, & dat homini spiritum vocis, & rationem differendi, & reducendi res omnes ad primam naturam, sc. vt vij. corpora præparata ad primam originem sulphuris & mercurij: quia ipse est Deus, & non alius præter ipsum. Sed placeat Deo, quòd immittat in nobis spiritum intelligentiæ: ideo scias quòd elementa sunt 4. & modi, i. proprietates sunt 4. & elementa sunt aer, ignis, aqua & terra, & proprietates sunt calor,

calor, frigiditas, humiditas & siccitas, non est corpus, & proprietates est, & elemēta sunt de yle, & non sunt partes essentielles, neque proprietates, & vnumquodque elementorum reuertitur in naturam alterius elementi. & omnia quæ sunt in mundo sunt facta de elementis, & vnumquodque illorum potest redigi in naturam alterius elementi, si homo trahat ipsum de vi, id est de occulta natura ad suum, verbi gratia, hordeum est equus per vim, & triticum homo per vim, & equus est hordeum per vim, & homo est triticum per vim. Si tu intelligas reuersionem elementorum, vnius in alterum, intelliges totum magisterium: & intelliges illud cum auxilio

D E I.

Finis cum Dei gratia.

G 4

GEBRI ARABIS

PHILOSOPHI SOLE-

*tissimi, rerumq; naturalium, præcipue
 metallicarum, peritissimi, Περὶ χημείας
 libellus, quem inscripsit, de Investi-
 gatione perfectionis, Incerto
 interprete.*

PRAEFATIO, IN QVA EX-
 plicat, cur hunc librum scripserit.

Cap. I.

INVESTIGATIONEM hu-
 ius nobilissimæ scientiæ, ex con-
 tinua, & frequenti operis seduli-
 tate, & huic cõpari studio nimio,
 necnõ cogitationibus nostris p-
 fundissimis, & varijs annexis, emulam vobis
 tradam: vt melius & apertius à vobis volu-
 mina subsequentiã intelligantur, & vt intelle-
 cta, & circa eadem ingeniata & perscrutata,
 facilius & promptius ad effectum perducantur.
 Et quia est aliud, artis inuestigare per ra-
 tionem, quàm attentare & probare subtilita-
 tes & ingenia horum: donec operádo, & per-
 scrutando, & experiendo, ad intentũ perue-
 niatur completum: ideo in hoc nostro libro,

G 5

quæcunque per narrata inuestigauimus, secundum nostræ mentis rationem scripsimus, artem dico perficientia. Non putet tamen quis, quòd hanc inuestigationem composuerimus ante librum nostrum, qui Summa perfectionis magisterij est intitulatus: in quo quæcunque vidimus & tetigimus, completè, secundum scientiæ ordinem determinauimus, secundum experientiam & cognitionem certam, quam scrutatione nostra, de naturalium, & mineralium effectibus, & trãlformantibus diuersis, in opere apparentibus notauimus. Et ingeniati sumus scientiam nostram prius compositam cum hoc inuestigationis commento, quod super ipsam declarandam composuimus, denudare. Ergo de iure hæc illam præcedit, cum per hûc librum inuestigare quæram de cognitione rei perficientis.

De rebus corpora metallica perficientibus, & corrumpentibus.

Cap. II.

CVM ergo hæc scientia de imperfectis tractet corporibus mineralium, in quantum ea perficere deceat. In primis circa hæc duo considerauius, imperfectionem scilicet, & perfectionem. Circa hæc duo nostram fundamus intentionem.

De

De rebus autem perficientibus & corruptentibus, secundum quòd per nostram inuestigauimus experientiam, hunc librum componimus, quia opposita iuxta se posita magis elucescunt. Res autem quæ perficit in mineralibus, est substantia argenti viui & sulphuris proportionabiliter commixta, per longam & temperatam decoctionem, in visceribus terræ mundæ inspissata & fixa, cum conseruatione suæ humiditatis radicalis, nõ corruptentis, sed ad substantiam solidam cum ignitione debita fusibilem, & sub malleo extensibilem producta. Per diffinitionem naturæ huius perficientis, leuius peruenire possumus ad cognitionem rei corruptentis. Et est illa, quæ à contrario sensu habet intelligi, videlicet substantia impura argenti viui & sulphuris, sine proportione debita commixta, vel minus vel nimis decocta in visceribus terræ immundæ, nec rectè inspissata, nec fixa, humiditatem habens combustibilem & corruptentem, & raræ substantiæ, & porosæ: vel habens fusionem sine ignitione debita, vel nullam, nec patiens malleum sufficienter. Primam autem diffinitionem inueni intrusam in his duobus corporibus, videlicet in Sole & Luna, secundum cuiuslibet perfectionem. Secundam verò in his quatuor, scilicet in stanno, plûbo, cupro, & ferro, secundum cuiuslibet imperfectionem.

Et quia hæc corpora imperfecta ad sanitatē & perfectionem non sunt reducibilia, nisi cōtrarium in eis operetur, id est, quod manifestum occultetur, & occultum manifestetur: quæ operatio vel contrariatio fit per præparationem: igitur præparatio est eis adhibenda. Est ergo præpare, superflua demere, & absentia supplere, & sic notam eis immittere perfectionem: hac autem præparatione non indigent corpora perfecta. Indigent verò præparatione tali, qua eorum partes magis subtilientur, & à corporalitate sua ad spiritualitatem reducantur fixam. Cuius intentio est ex eis facere corpus spirituale fixum, hoc est, multo magis attenuare & subtiliare, quàm erat prius. De horum omnium præparationibus, secundum nostram inuestigationem in loco suo tractabimus sufficienter in hoc libro. Quæ postquam præparata fuerint sufficienter, erunt apta, vt de eis elixir albū, vel rubeum fiat magnum.

De lapide Philosophorum, quòd vnus tantum sit, ad album & ad rubeum. & ex quibus rebus extrahatur. Deq; possibilitate ac modo perfectionis.

Cap. III.

INuenimus autem modernos nobis vnicum tantum scribere lapidem, ad album
vel

vel rubeum completum, quod & verum esse concedimus. Nam ex quocunque elixir conficiatur album vel rubeum, nihil tñ ibi aliud est, quàm argētum viuum & sulphur, quorū vnum sine altero nihil agit, nec esse potest. Et ideo vnus lapis à philosophis nuncupatur, quāuis à multis extrahatur corporibus siue rebus. Extrahere enim à re in qua nō est hoc stultum cogitare esset & vanum, vt quidam fatui putauerunt, quod nunquam erat intentio philosophorum. Dicunt tamen multa per similitudinem. Et quia omnia corpora metallica ex argento viuo composita sunt, & sulphure, puris vel impuris, per accidens, & non in prima sua natura innatum, etiam per præparationem conuenientem tolli est possibile. Nam expoliatio accidentium non est impossibilis. Est ergo præparatio, superfluum demere, & defectum supplere in corporibus imperfectis, quæ fieri non potest sine adiuuatione operis, & rerum purificantium. Diuersificatur autem præparatio secundum diuersitatem rerum indigentium. Experientia enim nobis dedit modos agendi, scilicet calcinationem, sublimationem, descensionem, solutionem, distillationem, coagulationem, fixationem, & cerationem. De quibus singulis narrationem fecimus in Sūma perfectionis magisterij sufficiēter. Ista enim sunt opera ad præparationē iuuantia.

De rebus preparationem iuuantibus, & earum mundatione.

Cap. IIII.

REs autem preparationes iuuantes sunt istæ, scilicet omnia genera salium, aluminum, atramentorum, etiam vitrum, borax, & quæ huius naturæ sunt, & acetum acerrimum, & ignis. Et cum istis proponimus corpora imperfecta præparare, sed conuenit ea prius mundare, si aliqua immundicia in his extiterit, secundum nostram experientiam, in qua certi fuimus per prædicta.

Mundatio salis communis.

Mundatur enim sal commune, per hunc modum: Primò comburatur, combustum in aqua communi calida soluatür, solutum per filtrum distilletur, distillatum per lentum igne in parapside vitreata vel vase terreo plumbato & non in metallo congeletur, congelatum calcinetur per diem & nocte in igne mediocri, & serua ipsum sic sufficiēter mundatū.

De salis communis preparatione.

Sal commune comburatur, combustū in aqua cōmuni, vel aqua clara fontis calida soluatür, solutum per filtrum distilletur, distillatum per lētum ignem in parapside vitreata, vel vase terreo plumbato, & non in metallo congeletur, congelatum calcinetur per diem & noctem in igne mediocri, & serua ipsum

psum sic sufficienter mundatum.

De salis uitri preparatione,

Sal petræ dissoluitur in aqua fontis, per filtrum distillatum congelatur in vase vitreo vsque ad ipsius fusionem cristallinam.

De salis nitri preparatione.

Sal nitri sic præparatur, dissolue sagimen vitri in aqua forti, distilla per filtrum, & congela in vase vitreo, & sic optime clarificatur.

De salis gemmæ preparatione.

Sal gemmæ teritur, dissoluitur & congelatur in vase terreo vitreato, sicut sal commune.

De salis alcali preparatione.

Sal alcali fit ex soda dissoluta, & per filtrum distillata, & cocta ad tertiam, & descendet sal in tempore ad fundum vasis in modum crystalli, & est præparatum. Similiter sal alcali apud aliquos sic præparatur. Accipiunt cineris clauellati pondera quinque vel duo, calcis viuæ pondus vnum, & trahunt totum lixiuium, & distillant & congelant, & hoc reiterant semel: & est præparatum. Vel sicut sal commune primò teratur totum, soluatur in aqua communi calida, postea distil-

letur per filtrum, & congeletur,

& calcinetur cum igne

lento.

De salis armoniaci præparatione.

Sal armoniacus fit ex quinque partibus vel duabus urinae humanae & parte vna sudoris eiusdem, & parte vna salis communis, & parte vna cum dimidia fuliginis lignorum, vel baculorum habitis simul coctis vsque ad consumptionem huiusmodi, sublima salem armoniacum verum & vtilem, hunc iterum in sudorem dissolue, & congela, & sublima à sale communi semel: & est præparatum. Vel teratur primò cum præparatione Salis communis mundati, postea sublimetur in alto alutel, donec totaliter fuerit extractum purum: postea soluatur super porphydum sub diuo, si de eius aqua habetur facere, vel seruetur ipsum sublimatum & purum sufficienter.

De salis tartari præparatione.

Sal Tartari fit ex fæcibus vini calcinatis & distillatis, vel ex tartaro calcinato, dissoluto, & congelato: & est præparatum.

De salis urinae præparatione.

Sal urinae fit ex fæcibus urinae distillatae calcinatis, & iterum in aqua eius dissoluitur & congelatur: & est magni iuuamenti: multi diuersimodè tractant de salium præparatione. Nos autem inuestigatione nostra inuenimus has præparationes salium breuiiores & vtiliores ad nostrum propositum consequendum. Cum ex omnibus rebus verè calcinatis
fales

sales per dissolutionem extrahantur, per viam prælibatam præparari tenentur, sufficit nos transire cum his ingenijs consuetis.

De aluminis glaciei vel rocæ præparatione.

Alumen glaciei vel rocæ duplicem habet præparationis modum, vnum pro corporibus calcinatis abluendis, alium pro spiritibus sublimandis. Primus modus. Dissolve ipsum in aqua fontis clara, distilla per filtrum, coque ad eius tertiam partem, pone in parapsidibus vitreatis, & descendet circa latera vasis, & in fundo alumen præparatum crystallinum. Secundus modus est, vt alumen vase terreo coquatur quousque humiditas evanuerit, & inuenies alumen album, spongiosum, leue, & præparatum pro sublimationibus, & alijs diuersis operibus. Fæces in fundo vasis remanentes, vel dissoluantur supra lapidem, vel in aliqua parte humida, vel in aqua inde extracta, vel reseruentur.

De aluminis iameni præparatione.

Alumen iameni quemadmodum alumen glaciei vel rocæ præparatur, excepto quòd in hac arte maioris est virtutis.

H

De aluminis plumosæ præparatione.

Alumen plumosæ dissoluitur & præparatur sicut alumen glaciæ vel rosæ. Nunc restat præparationes atramentorum inuestigare, cum multum sit nobis id, quod per ea colligimus in tinctura & ligamenti spirituum & aliorum quæ ad alexir spectant.

De atramenti nigri præparatione.

Atramentum nigrum soluatur in aceto mundo: vel in aqua bullienti, post per filtrum distilletur & coaguletur, & est præparatum. Vel ponatur primò in alembic, & humiditas totalis extrahatur. Fæces in hac distillatione calcinatæ super porphydum, vel in sua aqua soluantur & coagulentur, vel ipsa aqua secundum velle artificis reseruetur.

De cuperosæ præparatione & mundatione.

Cuperosa dissoluenda est in aceto distillato, clarificanda per filtrum, & congelanda, & sic est munda.

De vitrioli Romani præparatione.

Vitriolum Romanum alia præparatione non indiget, nisi quòd in aliquibus cineribus teneatur in igne mediocri, vt rubificetur. Est certum quòd à corporibus (vt amplius considerauimus) imperfectis extrahuntur

tur

tur diuersa nobis necessaria, & sunt adminicula perfectionis in casu quæ indigent præparatione.

De cerusæ præparatione.

Cerusa dissoluenda est in aceto, purificanda deinceps à grossioribus, & id quod vt lac emanauerit congelandum est in sole, vel lento igne, & est præparata.

De albi hispanici præparatione.

Eodem modo vt supra fit de albo hispanico, stannum candidum in vrina distillata soluendum est ad modum cerusæ: & sic præparandum.

De viridis æris præparatione.

Viride æs in aceto distillato solutū, & clarificatum limpide, congelandum est lentissimo calore: & est optimum.

De croci ferri præparatione.

Crocus ferri dissoluendus est in aceto distillato, & est clarificandus: & hæc aqua rubicunda crocea congelata dat sibi croceum aptum, & est factum.

De litargirij præparatione.

Litargirium in aceto distillato resolue, clarifica, & congela, quia bene præparatum est, quod iterum quemadmodum & alia prænominata dissoluere potes, & his vti dissolutis & congelatis: in hoc est inuestigatio profunda, & hæc præparatio fit breuissimè.

De antimonij præparatione.

Antimonium calcinatur, dissoluitur, clarificatur, & congelatur, & est præparatum.

De lapidis Lazuli præparatione.

Lapis Lazuli calcinatur, abluitur tritus, & est purificatus à terreatate.

De lapidis Ematitidis præparatione.

Lapis Ematitidis ignitur, extinguiturque sæpius in felle taurino & splene.

De boli præparatione.

Bolus teritur, dissoluitur, vt Ceruffa & cōgelatur.

De cinabrij præparatione.

Cinabrium semel est præparandum cum sale communi, & optimè est.

De tutie præparatione.

Tutia calcinatur & resoluitur in aceto distillato, & sic est præparata.

Diuerfa adhuc salium, aluminum, & atramentorum genera reperiuntur, quæ omnia, vt iam dicta in sua specie præparantur, & mundantur.

De vitri, & baurachij præparatione.

Vitrum & baurachia si debito modo fuerint facta, non indigent præparatione.

De

De aceti acerrimi præparatione.

Aceti autem acerrimi cuiuscunque genera subtiliantur & depurantur, & illorum virtus siue effectus per distillationem melioratur, de quorum mundatione & depuratione sufficienter tractauimus, cum quibus corpora imperfecta præparari possunt, & depurari, & meliorari, & subtiliari, igneque semper debito mediante.

De præparatione, & melioratione corporum in igne.

Cap. V.

PRÆPANTVR autem & depurantur per ista ad intentionem ignis, per hunc modum. Habent enim hæc corpora imperfecta humiditates superfluas, & sulphureitatem adustibilem, nigredinem in ipsis admiscendis generantem, ipsaque prædicta corpora corrumpentem. Habent etiam terreitatem immundam, fœculentam, & combustibilem, nimis grossam, ingressione impedientem & fusionem. Ista & talia sunt superflua in his corporibus prædictis, quæ in ipsis nostra experientia, & inuestigatione certa & ingeniosa sunt inuenta. Et quia hæc superflua accidentaliter his superueniunt corporibus, & non radicaliter, & spoliatio accidentalium possibilis est, oportet nos cum igne artificiali his prædictis mundatis, super

H 3

flua demere accidentia cuncta, sola substantia argenti viui & sulphuris radicalis permanente. Et hæc est integra præparatio imperfectorum, & deputatio perfecta. Melioratio, depuratio, & subtiliatio horum substantiæ puræ remanentis, fit multis modis, secundum quòd indiget elixir. Præparationis ergo & depurationis in generali modus est hic. Primo enim eleuanda est cum igne proportionali tota humiditas superflua & corrupta in illorum essentia, etiam superfluitas subtilis & comburens, & hoc calcinando. Deinde totalis substantia remanens corrupta, in illorum calce superflue humiditatis comburentis & nigredinis corrodenda est cum his mundatis prædictis corrosiuis, acutis, seu acerrimis, donec calx fuerit alba, siue rubea, aut secundum corporis naturam & proprietatem colorata, & munda, & pura ab omni superfluitate, seu corruptione prænarratis. Et hæc cum his corrosiuis mundantur, terendo, imbibendo, & lauando. Postea verò delenda, seu deponenda est totalis terreitas immunda, & fœculentia combustibilis & grossa, cum rebus prædictis, mundatis vel puris, fusionem metallicam non habentibus, cum calce prædicta, modò prædicto depurata, commixtis & bene tritis, quæ in fusionem, seu calcis reductionem retinebunt secum terreitatem grossam & immundam præ-

prædictam, remante corpore puro, ex omni
 superfluitate corrumpente mundato. Et
 hoc totum descendendo. Meliorationis &
 subtiliationis horum substantiæ puræ in ge-
 nerali modus hic est. Primò hoc corpus pur-
 gatum & reductum est iterum calcinan-
 dum cum igne, & adiutorijs mundatiuis præ-
 dictis, deinde cum his quæ sunt solutiua sol-
 uendum. Hæc enim aqua lapis noster est,
 & argentum viuum de argento viuo, & sul-
 phur de sulphure, ex corpore spiritali ab-
 stractum & subtiliatum, siue attenuatum,
 quæ meliorari potest, confortando in ipsam
 virtutes elementales cum alijs præparatis,
 quæ sunt ex genere sui generis: & augmen-
 tando colorem, fixationem, pondus, purita-
 tem, fusionem, & alia omnia, quæ pertinent
 ad elixir perfectum. Et iste est modus, per
 solos nos inuestigatus, præparationis, de-
 purificationis, subtiliationis, & meliorationis
 corporum mineralium in generali. Nunc
 transeamus ad specialem, seu particularem
 cuiuslibet corporis imperfecti præparatio-
 nem, cum omnibus modis suis, e-
 tiam perfecti corporis mi-
 neralis. Et primò
 de Ioue.

H 4

PRÆPARATUR autem Iupiter multipliciter: melius tamen per hunc modum: Et est, ut ponatur in furno calcinationis, in vase ad hoc apto, & projiciatur subtus ignis usque ad corporis ipsius fusionem bonam, mouendo tunc ipsius corpus liquefactum cum spatula ferrea perforata: scoriâ quæ super ipsum creatur contrahendo, iterumque corpus mouendo in ignis calore æquè perdurante, donec in superficie bona quantitas ipsius pulueris fuerit congregata. Deponatur tunc illa, & iterum moueatur, quo usque alternata vice totum corpus in puluerem subtilissimum fuerit reductum. Cribretur ergo puluis ille, & reponatur in furno, addendo illi ignem bonum, ipsius fusionem non superantem, & mouendo multoties. Stet ergo in igne suæ calcinationis sic per diem naturalem, vel circiter, donec tota humiditas accidentalis, & superfluitas fuerit deleta, cum sulphure combustibili & corrumpente. Postea extrahatur calx alba mundata. Nam ignis omnem fugitiuam substantiam, & inflammabilem eleuat, & consumit de prædictis, scilicet cum sale communi mundato, & alumine, & cum aceto purificato & acerrimo multum lauando, & ponatur ad solem, vel ad aerem, & iterum teratur, & lauetur, & deficcetur, & hoc alternatim
per

per vicem reiteretur, donec per acuitatem salium, aluminum, atque aceti, tota eius humiditas, nigredo, & immundicia fuerint consumptæ, corrosæ, & deletæ. Tunc apponatur de vitro trito cum his prædictis. Cumq; totum impastatum fuerit, descendatur per Botum barbatum, cum sufficienti igne. Descendit enim corpus purum & mundum, remanente cum vitro & salibus, siue aluminibus, tota substantia terrea & fæculenta. In illo enim corpore mundo descenso, & reducto, est æqualis, & perfecta proportio argenti viui mundi, & sulphuris albi non vrentis. Nam ignis & corrosiua totâ humiditatem, & substantiam fugitiuam, inflammabilem, & corrumpentem, atq; nigredinem diuiserunt, & per descensorium ipsius, siue per pastillum salium & aluminum, & vitri, diuisa est tota substantia terrea, fæculenta, substantia pura & temperata cum sua proportione remanente. Postea verò calcinetur iterum hoc corpus reductum purum, cum solo sale armoniaco puro, mundato, donec fuerit in pondere æquali, vel circiter. Cùm autem bene & minutissimè fuerit calcinatum: tunc illud totum per optimè, & bene diu teratur super porfidum, & ponatur sub dio, in loco frigido & humido: vel in vesicis vitreis in furno solutionis, vel in ventre equino, donec totum fuerit dissolutum, augendo sal, si fue-

rit necesse. Quam aquam honorare debemus: ipsa enim est quam quærimus ad album. Et hæc de præparatione Iouis dicta sufficiant.

De præparatione Saturni.

Cap. VII.

PRæparatur & Saturnus sic: Ponatur similiter in furno calcinationis, mouendo vt Iouem, donec conuertatur in puluerem tenuissimū: Cribretur, & reponatur ad furnum, stet in igne suę calcinationis per modum prædictum, donec fugitiua substantia, & inflammabilis fuerit deleta. Postea extrahatur calx rubea, quæ imbibatur, & teratur frequentissimè & minutissimè cum sale communi mundato, & atramento, & aceto purificato, & acerrimo. De istis verò ad rubrum vtaris, sicuti ad album fecisti, cum sale communi, & alumine Iameno, & aceto. Tunc multoties, vt de Ioue dictum est, desiccetur, & imbibatur, & teratur, donec per beneficium dictorum, dicta immunditia fuerit deleta. Tunc apponatur de vitro cū his prædictis, & descendat per Botum barbatum corpus purum, descendēdo reductum. Iterū calcinetur cum sale armoniaco puro, vt de Ioue, teratur subtilissimè & dissoluatur per modum prædictum. Ipsa enim est aqua argenti viui, & sulphuris proportionabiliter facta.

facta, qua utimur in rubei elixiris compositione. Et hæc de Saturni præparatione dicta sufficiant.

De præparatione Veneris.

Cap. VIII.

PRÆparatur etiam Venus optimè per hunc modum: Ponatur stratum de sale communi optimè mundato in crusibulo, & desuper ipsius lamina, & desuper salis stratū, & desuper lamina, & sic vicissim, donec vas fuerit plenum, & cooperiatur, & lutetur, & collocetur in furno calcinationis per diem naturalem. Deponatur & abradata quod calcinatum fuerit, & reponatur laminæ cum sale nouo. Et sic alternata vice calcinetur, donec omnes laminæ fuerint consumptæ, seu corrosæ, per beneficium salis & ignis: quia sal corrodit superfluam humiditatem, & sulphureitatē cōbustibilem: ignis eleuat substantiam fugitiuam & inflammabilem, cum proportione debita. Teratur omnino puluis ille minutissimè, & lauetur cū aceto, donec nigredine careat aqua exindè emanans: hinc alterna vice de sale nouo, & aceto imbibe, & tere: & post contritionē, ad furnum calcinationis in vase aperto reponatur, stetq; ibi per 3. dies naturales. Deinde extrahatur bene, & subtilietur, & abluatur cū aceto bene & diu, donec ab omni immundicia fuerit mūdatū & purgatū. Desiccetur ad

solem bene, tunc apponatur medietas eius de sale armoniaco, bene & diutissimè terendo, donec substantia impalpabilis fuerit. Ponatur sub dio, vel in resolutionis fimo, donec quicquid ibi est subtile, fuerit solutum: renouando sal armoniacum mundatum, si fuerit necesse, donec aqua totum fiat. Hanc aquam honora, quam aquam sulphuris fixi nominamus: cum qua tingitur elixir vsque ad infinitum. Et hæc sufficiant de Veneris præparatione.

De præparatione Martis.

Cap. IX.

MArs autem per hunc modum melius præparatur: Calcinetur, quemadmodum Venus, cum sale communi mundato, & cum aceto puro lauetur. Lotus ad Solem siccetur: desiccatus iterum cum nouo sale, & aceto teratur, & imbibatur, & ad eundem furnum ponatur per tres dies, vt de Venere dictum est. Solutum honora, aquam videlicet sulphuris fixi, mirabiliter colorem Elixiris augmentantem. Et hæc de imperfectorum corporum præparatione dicta sufficiant.

De præparatione Solis.

Cap. X.

PERfecta verò corpora non indigent præparatione, quantum ad perfectionem, cum perfecta sint, sed vt magis subtili.

subtilientur, & attenuentur, talis eiusdem præparatio est adhibenda: Accipiatur Sol in laminas tenues productus, & ponatur cū sale communi optimè preparato solariatim in vase calcinationis, & collocetur in furno, calcinando bene per tres dies, vel donec totum fuerit subtiliter calcinatum. Deinde extrahatur, multum bene teratur, cum aceto lauetur, & desiccetur ad solem. Postea teratur bene cum medietate sui salis ammoniaci mundati, & ponatur ad dissoluendum, donec totum fuerit per beneficium salis communis, & ammoniaci in aquam clarissimam dissolutum. Hoc est fermentum ad elixir rubrum, preciosum, & verum corpus spirituale factum.

De præparatione Lunæ.

Cap. XI.

Subtiliatur autem argentum, & tenuatur, & ad spiritualitatem reducitur per modum iam dictum. Ergo per omnia & singula fac in ipsius subtiliatione sicut de Sole fecisti. Et aqua Lunæ dissolutæ, est fermentum ad elixir album spirituale factum.

De proprietatibus elixiris maioris.

Cap. XII.

Iam imperfectorum præparationem, & perfectorum subtiliationem, sufficienter determinauimus, vt de eis quilibet discre-

tus possit adimplere intentionem. Attendat ergo quis proprietates & actionis modos compositionis Elixiris maioris. Nos enim quærimus substantiam vnã facere: tamen ex pluribus aggregatã, coadunatã, fixã, quam super ignem positã, ignis non exprimat, & liquatis permisceatur, & liquecat cum ipsis, cum eo quod est in ea de substantia ingressibili: & permisceatur cū eo quod est in ea de substantia permiscibili: & consolidetur cum eo, quod est in ea de substantia consolidatiua: & figatur cum eo quod est in ea de substantia fixatiua, & non comburatur ab his, quæ non comburunt aurum & argentum, & afferat consolidationes & pondus cum ignitione debita & perfecta. Non tamen eatenus breue tempus intelligas, vt paucis diebus, vel horis possit prima vice confici: sed quia respectu aliorum medicorum modernorum, respectu etiam nature operationis veritas hoc modo citius terminatur. Vnde dixit philosophus: Medicina est cuius temporis longū spacium anticipauit. Quare vobis dico, vt sustineatis patienter: quia fortè moratur, & festinantia quidē ex parte diaboli est. Ergo qui patientiã non habet, ab opere manuum suspendat: quia impedit eum festinantem credulitas. Omnis nanq; actio naturalis suū habet modum, & tēpus determinatum, in quo maiori vel minori

noni spacio terminatur. Ad hæc tria necessaria sunt: patientia, mora, & instrumentorum aptatio: de quibus in Summa nostri magisterij perfecti artificem allocuti sumus in Capitulis diuersis, in quibus experiri potest, si in nostris dictis fuerit sufficienter versatus. In quibus manifesta probatione & aperta concludimus, lapidem nostrum nihil aliud esse, quàm spiritum fetentem, & aquam viuam, (quam & siccam aquã nominauimus) & per naturalem proportionem mundatam, & unitam vnione tali, quòd sibi neuiquam abesse possunt. Quibus addi debet & tertium, ad opus abbreviandum, hoc est corpus perfectum attenuatum.

Epilogus, & conclusio operis.

Cap. XIII.

EX præmissis igitur patent res, in quibus veritas est propinqua: & perficientes ipsum opus, inuestigatione vera nostra, qua certi sumus, & per experientiam manifestam considerauimus omnia verba vera esse, quæ per nos solos in nostris voluminibus scripta sunt: secundum quod vidimus per experimentum & rationem in voluminibus istis relata. Ea verò quæ per nostram experientiam digitis extraximus, & vidimus oculis, & manibus tetigimus, scripsimus in Summa nostri perfecti magisterij. Sapiens ergo artifex in nostris studeat voluminibus colligendo

nostram dispersam intentionem, quam in diuersis locis proposuimus, ne malignis seu ignaris publicetur: & collectam prober, donec ad cognitionem studendo & experimentando cum laboris ingeniosi instantia peruenerit totalem. Exerceat ergo se artifex, & inueniet huius iam modum inuestigationis (commotis amore visceribus) per nostram considerationem, veritatis cognitionem etiam dare plenariam, perfectis & corruptis materiæ & formæ. Considerauimus enim inuestigatione nostra, perfectorum materiam cum forma, à radice suæ commixtionis vsque ad complementum, puram esse, sine corruptione superueniente aliqua. Considerauimus etiam à contrario sensu imperfectorum substantiam, & perfectorum vnâ esse vbiq̃ue, scilicet argentum viuum & sulphur: quæ ante commixtionem suam, pura sunt & munda. Et per hanc considerationem per nostrum exercitium inuenimus, corruptionem imperfectorum accidentaliter superuenisse, quæ materiæ nouam & corruptam dedit formam. Nam cum corpora imperfecta, per nostram experientiam, & per ingenium nostrum vidimus præparata, & mundata ab omni superflua corruptione, & immunditia fugitiua, seu terrestri deliberata, inuenimus ipsa maioris claritatis & fulgoris, seu purita-

puritatis, quàm ipsa corpora naturaliter perfecta. Perquam considerationem peruenimus ad finem huius scientiæ perfectum & completū, quam perfectè & completè scripsimus in codicib. nostris. Studeas ergo in illis, & inuenies totam nostram scientiam, quam ex antiquorū libris abbreviauius.

Finis libri de Inuestigatione perfectionis Gebri.

GEBRI ARABIS PHILOSOPHI SOLERTISSIMI, rerumq; naturalium (præcipuè Metallicarum) peritissimi, Πῶς χημείας Libri duo, quibus titulum fecit: *Summa perfectionis, siue perfecti magisterij.* Ex Arabico in Latinum translatis, Incerto interprete.

SVMMÆ PERFECTIO-
nis Gebri Liber I.

PRAEFATIO, DE MODO TRADENDI huius artis, & de idoneis discipulis.

Cap. I.

TOtam nostram *dei χημείας* scientiam, quam ex libris antiquorum compilatione diuersa in nostris voluminibus abbreviauius, hîc redigimus in summam

I

vnam. Et quod in alijs libris à nobis scriptis est diminutum, id sufficienter in hac traditione huius nostri libri compensauimus, & ipsorum defectū suppleuimus sermone breui. Et quod occultatum fuit à nobis in parte vna, manifestū fecimus illud in parte eadem in hoc nostro volumine, vt sapientibus patefiat complementum tam excellentis, nobilisquē partis philosophiæ. Scias ergo charissime fili, in hoc opere totā eius artis operationem in capitulis generalibus vniuersali disputatione, sine diminutione aliqua sufficienter cōtineri. Per Deum, qui secundum hunc librum operatus fuerit, verū finem huius artis se adinuenisse lætabitur. Sed scias charissime, quòd qui principia naturalia in seipso ignorauerit, hic iam multū remotus est ab arte nostra, quoniam non habet radicem veram, supra quā intentionem suam fundet. Et qui principia sua sciuerit naturalia, & causas mineralium omnes, nondum tamen adeptus est verū finem & proficuum huius artis occultissimæ: habet verò faciliorem aditum ad artis huius principia, quàm cui ignorantia cadit super intentionē eius de modo huius nostri operis, & hic parum remotus est ab artis introitu. Qui verò sciuerit omnium principia, & causas mineralium, & generationis modum, qui ex intentione naturæ consistit, parum quidē auferetur

fertur ab eo de operis cōplemento, sine quo tamen nō potest scientia nostra perfici: quoniam ars imitari non potest naturam in omnibus operibus, sed imitatur eam sicut ritē potest. Charissime igitur fili, secretum tibi pandimus, quōd in hoc artifices errāt, quōd naturam in omnibus differentijs proprietatum actionis imitari desiderāt. Labora itaq; studere in nostris voluminibus, & ea sepissime in mente tua reuoluere nitaris, vt intentionem ex nostræ loquelæ modo veram acquiras: quia in eis inuenies, super quę mentem tuam fundare debeas, & scies ex eis errores à te repellere, & in quibus imitari naturam possis in tui operis artificio.

Diuisio huius libri primi in quatuor partes.

Caput II.

Ponemus igitur tibi breuiter primò impedimēta omnia, quibus in opere impeditur artifex, ne verum finem adipiscatur: dicemus etiam conditiones artificis huius artis. Secundò verò disputabimus cōtra ignorantes & sophistas, qui propter suam ignorantia & imperitiam, huius artis magistrum & proficuū inquirendo, artem interimunt, & eam nullam esse contēdunt. Ponemus autem omnes rationes illorum, & postea ipsas destruemus euidentissimè: ita vt prudentib. satis apertè patefiat, nullā illorū sophismata veritatē continere. Tertiò dispu

I 2

tabimus super principijs naturalibus, quæ sunt de intentione naturæ: & ibidem super modo generationis & mixtionis eorum adinuicem ab opere naturæ, & super eorum effectu, secundum antiquorum philosophorum sententiam. Quartò verò monstrabimus principia, quæ sunt ad intentionem huius nostri operis, in quibus imitari naturam possumus, & modum miscendi, & alterandi, scilicet congruum naturæ cum causis suis, ad intentum nostri operis reducendis.

*PRIMA PARS HVIVS
PRIMI LIBRI DE IMPEDI-
mentis, quibus impediuntur artifices,
quo minus verum huius artis fi-
nem adipiscantur.*

Diuisio impedimentorum.

Cap. III.

SVnt ergo impedimenta huic operi superuenientia, duo generaliter: Naturalis scilicet impotentia, & necessariæ impensæ defectus, vel occupationes & labores. Naturalem tamen impotentiam multiplicem esse dicimus. Ex parte scilicet organici artificis, & ex parte animæ. Ex parte etiam

iam organi artificis multipliciter. Vel quia organū sit debile, vel ex toto corruptum. Ex animæ deniq; impotētijs multipliciter : vel quia sit anima peruersa in organis, propter organa nil rectitudinis, vel rationis in se habens, sicut anima insani, vel fatui. Vel quia sit fantastica, contrariarum facilè formarum susceptiua indebitè, & de vno scibili ad eius oppositum extensiuā subitò, & de vno velle ad eius oppositum similiter.

De impedimentis huius operis, ex parte corporis artificis. Cap. IIII.

IAm tibi generaliter determinauimus huius operis impedimēta. Nunc verò speciāliori sermone te alloquemur in hoc capitulo, & magis apertè narrabimus ibi omnia illa impedimenta plenissimè, seriatim. Dicimus igitur: quòd si quis nō habuerit sua cōpleta organa, non poterit ad huius operis cōplementum peruenire per se, velut si cæcus fuerit, vel extremis truncatus, quoniam nō iuuatur à membris, quibus mediantib. ars hæc perficitur, tanq̄ naturæ ministrantibus. Si verò fuerit artificis corpus debile & ægrotum, sicut febrientium, vel leproforum corpora, quibus membra cadunt, & in extremis vitæ laborantiū, & iam ætatis decrepitię senum, ad artis complementum non perueniet. His igitur naturalibus corporis impotentijs impeditur artifex in intentione sua.

De impedimentis ex parte animæ artificis.

Caput V.

PRÆmisimus tibi capitulum vnum, in quo narrauimus sermone absoluto & manifesto impedimenta, ex parte corporis artificis depēdētia. Restat nobis narrare breuiter impedimenta ex parte ipsius animæ, quæ maximè impediunt huius operis complementum. Dicimus igitur, quòd qui non habuerit ingenium naturale, & animam perscrutantem subtiliter principia naturalia, & naturæ fundamenta, & artificia, quæ consequi naturam possint in suæ actionis proprietatibus, non inueniet huius preciosissimæ scientiæ veram radicem. Sicut sunt multi, qui duram habent ceruicem, in omni perscrutatione vacuam ingenio, qui & vix communè intelligere queunt sermonem, & opera similiter cum difficultate discunt vulgò communia. Præter hos etiam multos inuenimus animam habere facilè opinantem fantasiá quamlibet: sed quod credunt se verum inuenisse, fantasticum est totum, & à ratione deuium, & errore plenum, & semotum à principijs naturalibus: quoniam eorum cerebrū, multis repletū fumatibus, non potest recipere veram rerum naturalium intentionem. Sunt etiam præter istos alij, qui mobilē habent animam, de
opinio

opinionem in opiniones, & de voluntate in voluntates, sicut qui modò credunt hoc, & idem volunt, sine rationis vllius fundamento: paululum verò post illud, & aliud credunt similiter, & aliud volunt. Et hi tam mobiles sunt, vt vix minimum eius ad quod intendunt, possint consummare, sed diminutum potius illud relinquunt. Sunt similiter & alij, qui non possunt videre veritatem aliquã ex rebus naturalibus, non magis quàm bestia, velut mente capti, insani & pueri. Sunt & alij, qui contemnunt scientiam, & ipsam non putant esse: quos similiter hæc scientia contemnit, ipsosq; ab huius preciosissimi operis fine repellit. Et sunt, qui serui sunt, pecuniæ deseruientes, hanc scientiam mirabile & ipsi affirmantes, sed ipsa dispendia interponere timent. ideoq; licet ipsam affirmant, & secundum rationem ipsam inuestigent: tamen ad operis experientiam non perueniunt propter pecuniæ auariciam. Ad hos igitur non peruenit hæc scientia nostra. Qualiter enim qui ignorãs fuerit, vel scientiam inuestigare neglexerit, faciliter ad ipsam perueniret?

*De impedimentis externis, huius artis opus impedi-
dientibus. Cap. VI.*

REduximus ad duo capitula omnia impedimenta, huius artis finem retardãtia, quæ sunt ex principijs radicalibus,

secundum naturam artificis huius preciosissimi negotij. Expediit ergo nos tandem narrare impedimenta exterius superuenientia, ex contingentibus fortunis & casibus, quibus impeditur hoc opus gloriosissimum. Videmus ergo quosdam astutos & ingeniosos, minimè ignorantes opera naturæ, & ipsius, in quibus est possibile, sequaces principijs & operibus, quibus est etiam inuestigatio non fantastica, in omnibus rebus, quæ naturæ regulantur motibus & actionibus infra lunarem circulum. Hi tamen vltima paupertate oppressi, ex dispensationis indigentia: hoc tamen excellens Magisterium coguntur postponere. Sunt & multi alij præter nunc dictos, curiosi, varijs huius mundi curis & sollicitudinibus detenti, se omni negotio seculari totos occupantes, à quibus hæc nostra scientia preciosa prorsus refugit. Iam ergo tibi fatis ex præmissis capitulis patet, quæ sint ab hac arte distrahentia impedimenta.

Epilogus huius primæ partis, qualem oporteat esse artificem. Cap. VII.

Concludimus igitur ex iâ dictis, quòd oporteat artificem huius operis in scientijs philosophiæ naturalis eruditum & perfectum esse: quia quantamcunq; pecuniam, & ingenium naturaliter profundum habuerit, & desiderium in hoc artificio, non tamen

men ipsius finem acquireret: nisi ex doctrina philosophiâ naturalem adeptus fuerit, quia quod per ingenium naturale nõ adipiscitur, huius defectui per doctrinam subuenitur. Oportet igitur altissima perscrutatione & industria naturali artificem iuuari. Propter doctrinam enim, quantamcunque scientiam acquisiuerit, nisi ab industria etiam iuuetur naturali, ad epulas tam preciosas non inuitabitur. In puncto enim errorem suum emendaret, per suam industriam: cui remedium ignoraret adhibere, si sola doctrina fundatus foret: & errori similiter subueniret in puncto ex acquisita scientia per doctrinam naturalem, quem per solam industriã euitare non posset: quoniam ars ab ingenio iunatur, & ingenium ab arte similiter. Et ipsum similiter necessarium est constantis voluntatis in opere fore, vt non modò hoc, modò illud attentare præsumat: quia in rerum multitudine ars nostra non consistit, nec perficitur. Est enim lapis vnus, medicina vna, in quo magisterium cõsistit, cui non addimus rem extraneam aliquam, nec minuimus, nisi quod in præparatione superflua remouemus. Oportet etiam ipsum sedulum operi vsque ad summationem ipsius insistere: vt non opus detruncatum dimittat, quia nec scientiam, proficuũ ex opere diminuto acquireret, sed potius desperationem, & damnum. Expedi

etiam ipsum huius artis principia & radices principales quæ sunt de esse operis, nō ignorare: quoniā qui principiū ignorat, finē non inueniet. Et nos dicemus tibi principia illa oīa sermone cōpleto, necnō & prudentibus sufficienter aperto & manifesto, secundū huius nostræ artis exigentiā. Expedit similiter artificē temperatū & tardum ad irā esse, ne subito ppter iræ impetū, iam incepta dissipet & destruat. Similiter & pecuniā suam custodiat, nec præsumptuosus eā vanè distribuatur, ne si forte artem non inuenerit, relinquatur in miseria, & desperatiōe paupertatis: vel ne forte, cum iam ad finē huius magisterij p suā indagatiōem approximauerit, cōsumpta sint ipsius impendia, & verū finē miser violenter ob paupertatē relinquat. Sicut cum in principio, qui ignorant, prodigaliter suū thesaurū totū exterminant, cum aut huic affines fuerint, non habēt vltius ex quo laborent. Vnde dupliciter hi tales in mœrore sepeliuntur, & quia pecuniā suam dissipauerūt in reb. inutilibus, & quia scientiā, quā protinus indagassent nobilissimā amittūt. Non enim oportet tua bona consumere, quoniā vili precio (si artis principia non ignoraueris, & ea quæ tibi tradidimus, rectè intellexeris) ad cōplementū magisterij peruenies. Si ergo es tuum perdidideris, non attendendo nostra monita, quæ tibi in hoc libello scripsimus aperta & manifesta,

nifesta,

nifesta, non nos iniquè corrodas, nec nobis blasphemias iniungas, sed tuæ imputa ignorantie & præsumptioni. Igitur hæc sciëntia nõ bene conuenit pauperi vel indigenti, sed potius est ei inimica & aduersaria. Nec etiã adinuenire nitatur sophisticam metam operis, sed soli sit complemento intentus, quoniam ars nostra in potentia diuina seruatur, & cui vult elargitur & subtrahit, qui est gloriosus, & sublimis, & omni iusticia & bonitate repletus: forte enim ex sophistici vindicta operis, tibi artẽ denegaret, & in deuiũ erroris te crudeliter detruderet, & ex errore in infelicitatem, & miseriam perpetuam, Miserrimus enim & infelix est, cui Deus semper post opis sui atq; laboris finem, veritatem denegat cõspicere: quoniã vitæ suæ spaciũ semper in errore concludit & terminat. Hic enim in labore constitutus perpetuò, omniq; infortunio & infelicitate obsessus, totã huius seculi consolationem, gaudium, & delectationem amittit, & vitam suã in mœrore sine proficuo consumit. Studeat similiter, cum in opere fuerit, omnia signa, quæ in qualibet decoctione apparent, in mentem sigillare, & illorum causas inquirere. Hæc itaque sunt quæ necessaria sunt artifici, ad artem nostram idoneo.

Si verò alterum eorum, quæ narrauimus eidẽ defuerit, huic arti non adhæreat.

*SECUNDA PARS HV.
ius primi Libri, in qua recensentur
rationes, hanc artem negan-
tium, deinde verò con-
futantur.*

Diuisio dicendorum generalis.

Cap. VIII.

QUONIAM in summa vna huius libelli nostri iam præmissimus tibi omnia huius operis impedimenta, & doctrinâ tibi dedimus ad artis huius adhærentiam sufficientem, expedit modò secundum nostri propositi intentionem, contra sophisticos & ignorantes disputare. Primò ipsorum rationes ponentes, secundum quòd promissimus à principio nos determinaturos esse. Vltimo verò eas omnes interimemus, vt manifesta demonstratione sapientibus patefiat, nihil veritatis illas continere.

Rationes variæ, artem simpliciter negantium. Cap. IX.

SVNT autem diuersi, qui eam negant & destruunt. Alij enim simpliciter, alij verò ex dictis à supponente eam esse. Sunt enim aliqui asserentes artem non esse simpliciter, suam opinionem sophisticè taliter corroborantes. dicunt enim: *Distinctæ sunt re-*
rum

rum species & diuersitates, quia diuersę sunt & distinctę elementorum ad inuicem in cõmixtione proportiones. Est enim asinus diuersus ab homine in specie, quia multo diuersam habuit elementorum in sui compositione proportionem: sic & in cæteris rerum diuersitatibus est inducere, ergo & in mineralibus. Ignota igitur miscibilium proportionem, qua adipiscitur forma, & rei perfectio, quomodo & mixtum & miscendum formare sciemus? Sed ignoramus Solis & Lunę veram elementorum proportionem, ergo & formare ipsa ignorare debemus. Ex his itaque concludunt. Igitur inutilis est ars ista & impossibilis. Similiter etiam aliter arguunt, magisterium nostrum interimentes. Dicunt enim: Etsi proportionem elementorum scires, modum tamen mixtionis ad inuicem eorũ ignorares, quoniam in cauernis, & mineris, & absconsis locis hæc natura procreat: ergo cum modum mixtionis eorũ ignoras, & hæc facere similiter ignoras. Similiter iterum arguunt: Etiam si hoc debite scires, attamen in mixtionis actione ignorares calorem æquare agentem, quo mediante res ita perficitur. Certam enim habet natura caloris quantitatem, qua metalla inesse deducit, cuius mensuram ignoras. Similiter & alias naturæ causarum differentias agentium ignoras, sine quibus non posset natura veraciter intentũ

perficere: his ergo ignoratis, & totus similiter agendi modus huius artis ignorabitur. Præterea etiam rationem & experienciã tibi adducunt. Tam diu enim, inquit, est à viris sapientibus hæc perquisita scientia, vt si possibile esset ad eam per aliquam viam perueniri, iam eam millies cõpleuissent. Similiter etiã, cum philosophi visi sint in suis voluminibus eam tradere, nec tamẽ in eis veritatem reperiamus, manifestũ satis per hoc est, & probabile, hanc scientiam non esse. Similiter & multi huius mudi Principes & Reges, thesaurum infinitum, & philosophorum copiam habentes, hanc artem adinuenire desiderauerunt, non tamen ad huius preciosissimę artis fructum pertingere potuerunt. Hoc vtique satis sufficiens est argumentum, quòd ars sit friuola, probatione. Similiter etiam in debilibus mixtionibus specierum, sequi naturam non valemus. Asinum enim fingere ignoramus & cætera similia, quarum mixtiones sunt debiles, & manifestę quasi sensibus. Quare & multo magis metallorũ mixtionẽ (quæ est fortissima) fingere ignorabimus: quę est etiam nostris sensibus & experiencijs occultata penitus. Cuius signum est difficultas resolutionis elementorum ex ipsis. Similiter etiam non videmus bouem in capram transformari, nec aliquam aliam speciem, in aliam trãsmutari, vel per aliquod aliud artificium

cium

ciūm reduci. Quomodo igitur cum metalla differant specie, niteris inuicem secundū specie m trāsformare, vt de tali specie talem specie m facias? Absurdum satis hoc nobis videtur, & à veritate illata ex principijs naturalibus femotum. Similiter etiam in millibus annorum natura metalla perficit: quomodo autem tu in artificio transmutationis per annorum millia durare poteris, cum vix ad annorum centum metā pertingere valeas? Si tamen ad hoc ita responderetur: Quod non potest natura perficere in maximo temporis spacio, id in breui per artificio m nostrum implemus: quoniam artificio m in multis naturæ defectum complet. Dicimus iterum, quòd & hoc impossibile est, & in metallis specialiter, cum sint fumi subtilissimi, qui temperata decoctione indigent, vt in seipsis secundum æqualitatem inspissetur humiditas propria, & non fugiat ab eis, & relinquat ipsa omni humiditate priuata, quā contusionem & extensionem suscipiunt. Si igitur per artificio m tuum volueris tempus decoctionis naturæ in mineralibus, & metallicis corporibus abbreviare, oportebit per excessum caloris hoc facere, qui non adæquabit, sed potius humiditatem dissoluendo ex eorū corporibus dissipabit & destruet. Solus enim temperatus calor humiditatis est spissatius, & mixtionis perfectius, non ignis

excedens. Similiter etiam, esse & perfectio dantur à stellis, tanquam à primis perficientibus, & mouentibus naturam generationis & corruptionis ad esse & nō esse specierum. Hoc autem fit subito, & in instanti, cum peruenit vna stella aut plures ex motibus, ad situm determinatum in firmamento, à quo datur perfectionis esse: quia vnaquæque res ex certo situ stellarum acquirit sibi esse in momento. Et non est solum vnus situs, imò plures, & sibi inuicem diuersi, quemadmodum ipsorum effectus sunt diuersi. Et horum diuersitatem, & distinctionem ab inuicem per notare non possumus, cum nobis sint incogniti & infiniti. Quomodo ergo supplebis defectum in opere tuo, ex ignorantia diuersitatum situum stellarum, ex motu earum? Et tamen si situm vnus, aut plurium stellarū certum, quo datur metallis perfectio, scires, non tamen opus ad intentum tuum perficeres. Non est enim alicuius operis præparatio ad suscipiendam formam per artificium in instanti, sed successiua. Ergo operi forma non dabitur, cum præparatio non sit in instanti. Similiter etiam in rebus naturalibus iste est ordo: quòd facilius est eas destruere, quàm construere. Sed vix aurū possumus destruere, quomodo igitur & construere præsumimus? Propter has igitur rationes sophisticas, & alias his minus apparentes, credūt hanc se
artem

artem diuinam interimere. Hæ omnes sunt persuasiones sophistarum, artem nostram simpliciter esse negantium. Rationes verò eorum, qui ex suppositione negant artem, ponam cum destructionibus illarum in sequentibus. Ab hinc verò ad harum interemptions nunc positarum, transeundum à nobis est: prius ponentibus nobis super has veram intentionem, ad operis complementum.

Occupatio, fieri nec posse, nec debere, quòd ars naturam in omnibus differentijs proprietatum actionis imitetur, & quædam de principijs metallorum erudita.

Cap. X.

Dicimus itaque, quòd principia, super quæ actione suam natura fundat, sunt durissimæ compositionis, atque fortissimæ: & sunt sulphur, & argentum viuum, vt dicunt quidam philosophi. Igitur quia durissimæ & fortissimæ compositionis, difficillimæ sunt etiam resolutionis: sed vt fiat inspissatio eorum ad inuicem & induratio, taliter, quòd fiat in eis contusio & extensio per mallei compulsionem, & non confractio, non est nisi per hoc, quòd humidum viscosum in eorum ad inuicem commixtione, saluatur per successiuam in minera decoctionem. Sed re-

K

gulam tibi tradimus, charissime fili, generalem: quòd non fit inspissatio alicuius humidi, nisi prius fiat ex humido partium subtilissimarum exhalatio, & conseruatio ex humido partium magis grossarum, si sit humidum in commixtione superans siccum, & vera mixtio sicci & humidum: vt humidum contemperetur à sicco, & siccum ab humido, & fiat hæc substantia vna in suis partibus homœomera, & temperata inter durum & molle, & extensua in contusione. Sed hoc non fit, nisi per diuturnam mixtionem humidum viscosi, & subtilis terre per minima, quousque humidum idem cum sicco, & siccum cum humido fiat. Et huiusmodi subtilis vaporis non fit resolutio subito: imò paulatim, & in millibus annorum, & illud ideo, quia vniformis est substantia principiorum naturæ: ergo si subito fieret ab eis superflui humidum resolutio, cum nō differat humidum à sicco, propter fortem mixtionem quam habent, huius vtique rei solueretur humidum cum sicco: quare totum in fumum euanesceret, nec separari posset humidum à sicco in resolutione, ppter fortem vnionem quam habent ad inuicem. Huius itaque videmus manifestam experientiam in spirituum sublimatione, quia cum in eis per sublimationem fiat subita resolutio, non separatur humidum à sicco, nec siccū ab humido, ita vt diuidantur in partes totales mixtiones

nes

ñes eorum, sed tota ascendit eorum substantia, aut parùm ex eorum componentibus dissoluitur. Resolutio ergo humidì subtilis fumosi, successiua, & diuturna, & æqualis, est causa inspissationis metallorum. Hanc quoque facere non possumus inspissatione per hunc modum. Ergo in hac sequi naturam non valeamus. Non enim possumus naturam in omnibus differentijs proprietatum actionis imitari. Nostra igitur intentio non est, in principijs naturam sequi, nec in proportionē miscibilium elementorū, nec in modo mixtionis ipsorum adinvicem, nec in æquatione caloris inspissantis: cum hæc omnia sint nobis impossibilia, & penitus ignota. Restat ergo rationes sophistarum interimerē, hanc excellentissimā scientiā per ignorantia negantiū.

Confutatio rationū, artem simpliciter negantiū.

Caput XI.

SI dixerint ergo, nos proportionē elementorum, & modum mixtionis eorum adinvicem, æquationem item caloris metalla inspissantis, causasque alias multas, & accidentia naturæ actionum consequentia, ignorare: concedimus eis utique, sed non propter hoc nostrā scientiā diuinā interimute quia nec scire volumus illa, nec possumus, nec ad opus nostrū possunt peruenire. Sed aliud ad hoc nobis principiū assumimus, aliūquē generationis metallorū modū, in qui-

bus sequi naturam possumus. Si dixerint, etiam philosophos & Principes huius mundi hanc desiderasse scientiam, & ipsam non inuenisse, respondemus, eos mentiri, quoniam & quosdam Principes (licet paucos) & maximè antiquos, & sapientes nostro tempore repertos, iam ex sua industria hanc constat indagasse scientiam: sed talibus, nec ore, nec scripturis eam tradere voluerunt, cum indigni sint eius. Ergo cum non viderint aliquos hanc scientiam possidere, cecidit super mentes illorum error, ut æstiment nullos hanc inuenisse. Ad hoc etiam, si arguant fantasticè, asserentes impotentiam nostram non posse saltem in debilibus mixtionibus naturam imitari, sicut in mixtione asini vel bouis, ergo nec in fortibus: detegimus eis errorem suum multiplicem, quòd in arguendi modo ipsorum non cadat necessitas, qua coartemur artem nostram non esse concedere, quia à simili, vel à maiori ad minus, suam corroborant fantasiam & errorem, in quibus non continetur necessitas, sed contingentia, ut in pluribus. Ostendemus quoque per aliam viam, demonstrando illos nullam assignare apparentem similitudinem, inter debilem commixtionem, & compositionem animalium, & mineralium firmam & fortem. Et hoc ideo, quia in animalibus & alijs viuētibus, in quibus compositio est debilis, non est

est perficiens solum proportio, nec miscibilia proportionis, nec qualitates miscibilium, nec commixtio, quæ sequitur ex illarum actione ad inuicem & passione, quæ est ex aggregatione illarum primarum qualitatum, sed est anima, secundum opinionem plurimum, quæ est ex occultis naturæ, siue ab essentia quinta, vel à primo motore: & hoc etiam secundum sententiam plurimum dicimus, & huius occultum ignoramus. Ideo hæc talia, licet in eis sit debilis mixtio, perficere nescimus, quia perfectiuum, quod est anima, infundere ignoramus. Per hoc utique patet, quòd non est defectus ex parte mixtionis, quòd non perficiamus bouem vel caprã, sed ex defectu infusionis animæ: quoniam sicut debilem & magis debilem, sic etiam fortem & magis fortem compositionem facere, viam & cursum naturalem imitantes, secundum artificium nostrum sciremus. In metallis igitur perfectio minor est, quàm in eis, & versatur illorũ perfectio magis circa proportionem & compositionem, quàm circa aliud. Ideo cum in eis minor sit perfectio, quàm in alijs, quæ iam narrauimus, liberius ipsa perficere possumus, illa verò non. Diuersificatur ergo Deus altissimus & gloriosus perfectiones ab inuicem multiformiter. Nam in quibus compositio, quæ est secundũ naturã fuit debilis, in illis maiorem & nobiliorem perfe-

tionem posuit, scilicet eam, quæ est secundum animam. Sed quædam fortioris condidit compositionis & firmioris, sicut lapides & mineralia, sed in eis posuit minorem perfectionem & ignobiliorem, scilicet eam quæ est ex mixtionis modo. Patet itaque, quòd non est eorum similitudo bona, quia non ignoramus bouem vel caprã formare ratione compositionis, sed formæ perfectiuz, quoniam perfectio in boue vel in capra nobilior est, & magis occulta, quàm quæ in metallo consistit. Si autẽ aliter arguant, quòd nõ mutetur species in speciem: dicimus eos mentiri iterum, sicut consueuerunt potius, quàm verum dicere super his: quoniã & species mutatur in speciem, secundum hanc viam, cum indiuiduum speciei vnus in alterius mutatur speciei. Videmus nãq; vermẽ, & naturaliter, & p̄ artificium naturale, in muscã verti, quæ ab eo differt specie, & vitulum strangulatum in apes, & frumentum in lolium, & canem strangulatum in vermes per ebullitionis putrefactionem. Sed hoc nõ facimus nos, facit autem natura, cui administramus. Similiter & metalla non mutamus, sed natura, cui secundum artificium illam materiam preparamus, quia ipsa per se agit, non nos: Nos verò administratores illius sumus. Et, si per aliam rationem similiter taliter arguant, & suã corroborant sophisticẽ opinionem, quòd in milibus

libus annorum natura metalla perficit, tu vero millibus perdurare non potes : dicimus quod natura super principia sua secundum opinionem antiquorum philosophorum agens perficit in millibus annorum: sed quia principia illa sequi non valemus, ideoque siue in millibus annorum, siue in pluribus, siue in paucioribus, vel momento, hæc natura perficiat non tenet illorum persuasio. Quod autem in principijs imitari naturam non possumus, iam ex præcedenti negatiuo sermone satis abbreviato determinauimus, & completiore sermone in subsequenti demonstrabimus. Secundum tamē opinionem aliquorum prudentium & perspicacium, intentum suum subito natura perficit, scilicet vna die, vel breuiori tempore. Etsi hoc verum sit, non tamen valemus in principijs naturam imitari. id quod manifestius ostensione sufficiens probauimus: residuum tamen huius questionis confitemur, quia totum verum concedimus esse. Etsi dicant, quod à situ vnus vel plurium stellarum datur metallis perfectio, quam ignoramus : dicimus hunc situm nos scire non oportere, quia non est species generabilium & corruptibilium, quin ex indiuiduis eius alicuius fiat generatio, & corruptio omni die, per quod patet vtique situm stellarum esse omni die perfectiuium cuiuslibet speciei indiuiduorum & corruptiuium. Non

igitur necessarium est stellarum situm expectare, esset tamen vtile, sed sufficit solum naturæ disponere, vt & ipsa quæ sagax est, disponat sitibus conuenientibus, mobilium corporum: Non enim suum motum potest natura perficere sine motu & situ mobilium. Vnde si naturæ artificium disposueris, & cōsideraueris quæcunque ex contingentibus huius magisterij fuerint debite, perficietur sub debito situ per naturam sibi conuenientem, absque consideratione illius. Cum enim videmus vermem ex cane vel alio animali putrescibili deductum in esse, nō cōsideramus immediatè sitū stellarū, sed dispositiones aeris circumstantis, & alias causas putrefactionis perfectiuas, præter illum. Et ex tali cōsideratione sufficienter scimus vermes secundum naturam in esse producere. Natura enim sibi inuenit conuenientem situm, licet à nobis ignoretur. Et si dicant, perfectionem in instanti dari, & præparationē nostrā non in instanti fieri, & cōcludunt ex hoc, nō perficietur per artificium, ergo nec ars. Dicimus capita illorum fatua, vacuaq; esse ratione humana, eosq; magis bestijs, quàm hominibus assimilari. Concludunt enim ex præmissis, nulla se habentibus habitudine ad id quod illatum est. Tantū ergo tenet hæc argumentatio, Asinus currit, ergo tu es capra, quantum & ipsorū. Et hoc ideo, quia etsi nō
 fiat

fiat præparatio in instanti, non prohibetur tamen hoc, quòd forma vel perfectio nõ possit præparato dari in instanti. Non enim præparatio est perfectio, sed habitatio ad suscipiendâ formam. Sed si dicant etiam, quòd facilius est, res naturales destruere, quàm construere illas per artificium, & vix aurum possumus destruere: & cõcludant, impossibile esse, construere illud. Respondemus eis taliter: quòd non concludunt de necessitate, qua coartemur concedere aurum non posse cõstrui. Nam cùm difficulter destruitur, difficilius cõstruitur: non aut impossibile est, illud posse cõstrui. huius autem assignamus causam: quia fortè habuit compositionem, ideoq; difficiliore habuit resolutionem, ideoq; difficulter destruitur. Et hoc est, quod facit eos opinari, impossibile esse illius constructionem: quia destructionem artificialem ex cursu naturæ ignorât. Attentauerunt fortè, quòd sit fortis compositionis, sed quâ fortis compositionis sit, nõ attentauerunt. Sufficiens itaq; tibi, charissime fili, sophistarû fantasias attulimus. Restat ergo, ex quo te attentum promissione fecimus, secundum illam promissionem ad ea quæ determinâda sunt, ex rationibus artem negantium, à datis transire. Quæ cùm debite determinata fuerint, tũ ad ea venire determinâda, quæ sũt

Etiam nos oportet disputare sufficientius in insequentibus. Post illam verò determinationem, etiam de ipsis sermonem faciemus, quæ sunt principia nostri magisterij. In prima tamen traditione vniuersalem, in sequenti verò singularem de vnoquoq; principiorum faciemus sermonem. Nunc verò ad præsens rationes negantium à datis, & ipsarum interemptionses in primis afferamus.

Diuerse opiniones eorum, qui artem esse supponunt. Cap. XII.

Hanc itaq; artem supponentes, multiplices ex intentione diuersa esse comperimus. Alij quidem in spiritibus: alij verò in corporibus: alij in salibus, & aluminibus, nitris & boracibus: alij verò in omnibus rebus vegetabilibus hanc inueniri artem & magisterium affirmant. Ex his aut omnibus, hi quidem secundum partem bene, & secundum partem male: hi verò secundum totum male, hoc diuinum magisterium estimantes: illud tradiderunt posteris. Ex ipsorum autem errorum multiplicitatibus veritatem nos collegisse, difficilis & laboriosæ cautelæ coniectura, longaq; & tædiosa experientia, multorumq; sumptuum interpositione contigit, & illorum error per nostræ mentis dispositione, & rationem sapissimè militauit, & quasi desperationem adduxit.

blas.

Blasphemati sint ergo in eternum: quia blasphemias & maledictionem posteris reliquerunt, & ex errore suo super philosophantes perfuderunt, non veritatem, sed diabolicam instigationem potius post mortem suam dimiserunt. Et ego blasphemandus sim, nisi errores illorum corrigam, & veritatē tradam in hac scientia, prout melius exigit hæc ars vera. Hoc enim magisterium occulto sermone non indiget, nec manifesto penitus. Trademus igitur eam sermone tali, quem latere prudentes non accidet: hinc autem mediocribus profundissimus erit, fatuis autē utrosque terminos irreferabiliter concludet in hac vna, & eadem nostra traditione. Redeuntes igitur ad propositum, dicimus eos, qui in spiritibus eam esse ponunt, diuersos esse multipliciter. Alij quidem ex argento viuo: alij autem ex sulphure, & huic affini arsenico, lapidem philosophorum perquiri asserunt necesse esse. Et alij quidā ex marchesita, quidā ex tutia & magnesia, & ex sale Ammoniaco quidā. Qui verò in corporibus, alij quidam in plumbo, alij in quolibet aliorum corporum esse dicunt: alij utique in vitro, & quidam in gemmis, & alij in diuersitatibus salium & aluminum, & nitrorum & boracium: & alij in omni genere rerum vegetabilium. Et illorum unicuique supponenti alius est aduersarius, secundum suam suppositionem.

Et his aduersarij credit se arti simpliciter aduersari. Et secundum plurimum vtriusque sectam inuenimus rationibus vacuum.

Rationes negantium artem in sulphure superpositam. Caput XIII.

Quidam igitur in sulphure supponentes eam inueniri, in sulphure laborem impenderunt, & ignorantes eius preparationis perfectionem, ipsam preparationem diminutam reliquerunt. Crediderunt enim solam mundationem, & purificationem, preparationem perfectionis fore, hæc autem per sublimationem fit: ideoque adductum est intentioni eorum, ut existimarent, quod sola sublimatio in sulphure, sit perfectio preparationis ipsius, & similiter in suo comparari, videlicet in arsenico autumantes induxerunt. Venientes igitur ad projectionem, quæ est ad intentionem alterationis, viderunt illud aduri, & euanescere, & non longam in corporibus moram trahere, & corpora relinqui ab eis magis immunda, quam prius fuerunt ante projectionem illius: quia ergo viderunt hanc delusionem in operis sui complemento, & longissimis fuit temporibus reuolutum in illorum pectoribus, ex solo sulphure hanc scientiam reperiri, & in illo non inuenissent, arguunt, non posse in alio hanc inueniri: quare cum nec in hoc,
nec

nec in alio inueniatur, arguunt nusquam inueniri.

Confutatio rationum precedentium.

Cap. XIII.

RESPONDemus eis itaque breuiter, & dicimus eos in hoc parum intelligere, & minimè sapere: quia supponunt solum sulphur esse materiam nostram: Et si vera hæc esset suppositio, tamen in modo utique præparationis decipiuntur: quia solam sublimationem credunt sufficientem esse. Est enim tanquam puer, qui ex principio natiuitatis suæ usque ad senectutem in domo concluditur, nō putans mundi latitudinem extēdi ultra suæ domus latitudinē, vel ultra quā oculo possit in domo conspicere. Non enim hi in multis lapidib. laborem suū adhibuerūt: non igitur potuerūt sentire, ex quo medicina nostra eliciatur, & ex quo non, ex quo manus suas etiam à laborum copia excusauerunt: quis ergo laborum perfectius sit vel non, meritò ignorare debuerunt. Sed quare fuerit opus illorum diminutum, dicimus: quia adurentiam in sulphure dimiserunt, & fugam, quæ non solum non perficiunt, verum etiam dissipant & destruunt.

Ratio-

Rationes negantium artem in arsenico suppositam, earumq; confutatio.

Cap. XV.

ALij verò in eodem & suo compari arsenico hunc lapidem inueniri existimantes necesse esse: & profundius ad operis consummationem attendentes, non solum per sublimationem mundauerunt adurentem sulphureitatem, verum etiam remouere conati sunt terreitatem, relicta in illo fuga. Ad quorum projectionem similiter delusio superuenit: quia non adhæsit stabiliter in his ipsis corporibus, sed successiuè & paulatim euauit, relicto tali corpore in priori sua dispositione. Qui & similiter arguerunt interimentes vt primi, & eisdem vt primis respondentes, artem affirmamus, & eam scimus esse: quia vidimus, & veritatem tetigimus.

Rationes negantium artem suppositam in Sulphure, Argento viuo, Tutia, Magnesia, Marchesita, & sale Ammoniaco, eorumq; confutatio.

Caput XVI.

ALij quidam profundius in ipso viderunt, & mundauerunt illud, & fugam, & adustionem abstulerunt, & factum est eis fixum & terreum, nullam dans in ignis calore

loré fusionē bonam, sed solam vitrificatoriā, & ideo non potuerunt in proiectione corporib. permiscere: ideoq; arguūt vt primi, & eisdem respōdemus sicut primis: quia opus diminutum dimiserunt, nec illud complere sciuerunt. Ingressionem enim, quæ est perfectiuum vltimum, inquirere ignorauerunt. In omnib. similiter spiritib. alijs est idem modus præparationis, nisi quòd in argento viuo & tutijs excusamur à maiori labore, qui est ex remotione adustionis: hæc enim sulphureitatem adustibilem & inflammabilem nō habent, sed solam fugā. magnesię verò & marchesitę omne genus sulphureitatis habēt: plus marchesita, minus verò magnesia: fugam tamen omnes habent, plus argentum viuum, & sal ammoniacum, minus verò sulphur: adhuc verò minus cōpar illius: quarto verò adhuc minus marchesita, quinto verò magnesia minus illa: sexto verò & vltimo, minimè omnium tutia. Vtraq; autem fuga participans est: alia tamen plus, alia verò minus: & ideo propter illorum fugam quibusdam experimentatoribus superuenit delusio vehemens in operationibus præparationum illorum, & ipsorum proiectionibus similiter. Ideoq; & ipsi arguunt, & interimunt, vt in sulphure supponentes, & eisdem, vt in sulphure supponentibus, respondemus.

Rationes negantium artem suppositam in spiritibus, unà cum corporibus figendis, & eorum confutatio.

Cap. XVII.

SVnt & alij nitentes spiritus in corporib. figere, nulla alia præparatione huic præueniente, sed eisdem delusio angarians similiter mœroré attulit & desperationé, & coacti sunt ex ea, nō esse hanc scientiam credere, & contra ipsam arguere. Est enimurbationis illorū causa ac incredulitatis hæc, quòd in fusione corporum spiritus illa dimittunt, nec eis adhærent, imò asperitatem ignis refugiunt, permanentibus in ea solis corporibus: quoniam pressuram impietatis ignis illi cōpati propter fugam nō possunt, quæ ab eis non est ablata. Accidit similiter quandoq; delusio: quia eisdē & cum corpora ignē effugiunt, & hoc est cū non fixi spiritus corporib. in profundo inseparabiliter adhæserunt, quoniam volatilis summa, summā fixi superat. Vnde & similiter vt primi arguunt, & similiter vt primis eis respondemus. Tota ergo illorum reprobatio hæc est: Si corpora filij doctrinæ vultis conuertere: tunc si per aliquam materiam fieri hoc possibile sit, per spiritus ipsos utiq; fieri necesse est: sed ipsos non fixos corporibus vtiliter adhærere non est possibile, imò fugiunt, & immunda relinquunt illa: ipsos autem
fixos

fixos non est possibile ingredi, cum terra facti sint, quæ non funditur : & cum inclusi corporibus fixi apparent, non tamen sunt, aut ab eis recedunt ipsis manentibus, aut ambo simul aufugiunt. Cum igitur in materia magis affini nullis modis hæc artem inuenire sit possibile, in magis remota non inuenietur, ergo nusquam. Responsio utique nostra hæc est, quod quicquid scibile circa hoc est, non totum sciunt, ideo nec operatum ex eo totum inueniunt : consequentis igitur vitium per insufficientiam ponunt ipsorum robur.

Rationes negantium artem in corporibus suppositam, & primò in plumbo albo, id est stanno, seu Ioue, & earum confutatio.

Cap. XVIII.

QUIDAM autem posuerunt in corporibus illam. Cum tamen ad opus peruenerunt, illusi sunt, ut existimantes plumbum vtrumque, liuidum scilicet & album, albedine non pura, multum naturæ solis & lunæ assimilari & approximare : liuidum quidem multum Soli, Lunæ verò parum : album verò Lunæ multum, Soli verò parum. Propterea horum aliqui autumantes stannum, seu Iouem multum Lunæ assimilari, & stri-

L

dore, mollicie, & liquefactionis velocitate solummodo differentem, credentes ex superfluitate suæ humiditatis, liquefactu esse facile, & molle similiter, ex substantia verò fugitiua argenti viui in illo intercidente partes stridorem possidere exposuerunt illud igni, & calcinantes ipsum tenuerunt in igne, quæ potuit tollerare, quousque album factum est in calce sua, quam postea volentes reducere non potuerunt, sed estimauerunt impossibile fore. Et horum aliqui reduxerunt ex illo aliquid, & stridorem, vt prius, & molliem in illo inuenerunt, atque liquefactionis velocitatem. Ideoque crediderunt hoc impossibile per viam hanc, & adducti sunt in incredulitatem, vt putarēt artem indurationis illius inueniri non posse. Horum verò aliqui calcinauerunt, & reduxerunt, & iterum scoriam illius subtrahendo cum maioris ignis expressione calcinauerunt & reduxerunt, & sic sæpe reiterantes opus ad illud, viderunt iam illud induratum, atq; sine stridore: quia verò velocitatē liquefactionis nō omnino remouerunt, errauit mens illorum, & existimauerunt ad illud non posse perueniri. Horum itaq; & alij volentes eidem duriciē & retardationem liquefactionis cum administratione durorum corporum præstare, in delusionem ceciderunt, vt frangeret illis quodcunque durorum corporum admixtum ei fuerit, nec
iuuit

iuuit in hoc eos vlla præparatio. Ideoque cum nec duris, nec igne illum præparare potuerint, excusauerunt se de longa mora inuentionis artis, quia eam impossibilẽ crediderunt & dixerunt, per hoc & contra artem arguentes instanter, posuerunt illam non esse. Præterea, & alij quidam addentes multa medicamina, viderunt illa nullam immutationem faciẽtia, nec ei cõueniẽtia, sed potius corrũpentia, & cõtra illorũ propositũ agẽtia: & ideo libros abiecerunt, & capita retorserũt, & artem veram & diuinam friuolam esse dixerunt. Quibus obuiantes respondemus responsione prima.

Rationes negantium artẽ in plumbo nigro suppositam. Cap. XIX.

EVNDEM etiã est in Saturno siue plũbo nigro reperire illusionis modũ, solo excepto, qd̃ corpora nõ frãgit, & quod citius redit à calce sua, quã lupiter, liuiditãtẽ verò eius remouere nõ possunt, quia ignorãt, ideo per illud de albare nõ possunt dealbatione bona, nec per suã fãtasiã potuerũt illud stabilibus corporibus tã stabiliter associare, quin contingat illud per fortem ignis expresionem recedere à cõmixto. Et illud quidem maximẽ decipit illos in huius præparatione, supponẽtes in nullo posse sciẽtiã inueniri, nisi in ipso, quia post duas redu,

etiones à calce sua nullam duriciem suscipit, sed maiorem potius mollitiem quam prius habuerat, & in alijs similiter non viderunt illud emendari differentijs. Et ideo cum in ipso putantes propinquius & melius inueniri, non inuenerunt, coguntur per hoc credere & argumentari, scientiam non esse, sed delusionem, & ideo peccant hi vt priores.

Rationes negantium artem in mixtione duro

rum cum duris, & molliū cum mol-

libus corporibus superpositam.

Cap. XX.

ALij verò componentes dura cum duris, & mollia cum mollibus, propter convenientiam voluerunt corpora sese inuicem transmutari & transmutare, & illud non potuerunt, propter suam ignorantiam, vt permiscentes Solem vel Lunam cum Venere, vel alio quocunque metallorum, non transmutant illa in Solem, vel Lunam transmutatione firma, quin experiantur ignis expressione forti vnumquodque illorum à commixtione separari, & comburi, vel ad priorè sui naturam redire. Quædam verò ex eis plus durant in commixtione, quædam verò minus, vt à nobis sufficienter determinatū est. Hæ itaque delusiones superuenientes propter ignorantiam, faciūt hos tales de hac diffidere arte, & illam arguere non esse.

Ratio-

Rationes negantium artem in mixtione durorum cum mollibus, & perfectorum cum imperfectis suppositam.

Cap. XXI.

ALij autem intimius & profundius super hoc inquirentes, cogitauerunt & ingeniatiati sunt, & viam voluerunt inuenire, vt dura mollibus vnita, ea stabiliter indurarent, & perfecta imperfectis, ad perfectione ea reducerent, & generaliter à se inuicē transmutarent, transmutatione firma. Et ideo voluerūt similitudinem & affinitatem illorum inuenire, tum quidē per medicinas, tum verò per ignis administrationem, attenuando grossa, sicut Venerem & Martem, & inspissando subtilia, sicut est Iupiter, & similia illi. Et aliqui eorum credentes hanc administrationem perficere, delusi sunt in commixtione horum durorum corporum, vel quia frangibile fecerunt omnino, vel omnino nimis molle non alteratum à duro, vel nimis durum non alteratum à molli. Et sic convenientiam non inuenerunt, & ideo artem esse negauerunt.

L 3

*Rationes negantium artem in extractione animæ,
uel ignis regimine suppositam.*

Cap. XXII.

ALII verò adhuc intimius & profundius inspicientes, alterare voluerunt corpora cum animarum suarum extractione, & cum extracta anima omnia alia similiter alterare. Et ad id non potuit eorum experientia peruenire, sed delusi fuerunt in intentione sua, per hoc æstimantes artem nõ posse inueniri. Alij verò solo igne ipsa perficere conantes delusi in opinione sua fuerunt, quia ad illud peruenire nescierunt. Et hi eã ex hoc non esse putauerunt. Quibus omnibus obuiamus vt primis.

*Rationes negantium artem in vitro, & gemmis
suppositam, & earum confutatio.*

Cap. XXIII.

QVI verò in vitro, & gemmis illam posuerunt, experti sunt per vitrũ & gemmas in corporibus alterationes fieri non posse, quia non alterat quod non ingreditur, at nec vitrum quidem, nec gemmæ ingrediuntur, ideoque non alterant. Sed & si conati sunt vitrum cum illis vnire, cũ tamen vix hoc fieri possit, non tamen propositũ habent, quoniam vitrum ex corporibus faciũt, & propter hoc æstimant hũc errorẽ super to
tam

tām artem cadere, & si eam arguunt nō esse. Quibus respondemus, eos operari in non debita materia: ideoq; indebitē terminantes, nō possunt hāc ex suis erroribus interimere.

Rationes negantiū artē in medijs mineralibus, uel uegetabilibus, uel quarumcunq; rerum commixtione suppositam.

Cap. XXIII.

SVNT & alij supponentes eā artē inueniri in salibus & aluminibus, nitris & boracibus, qui possunt quidem in his experiri, sed eā inueniri minimē putamus in eis. Ideoque si post suam experientiam paucam utilitatem transmutationis inueniunt, scilicet soluendo, coagulando & affando, tamen non interimant hanc artem diuinam, cū necessaria sit & scita: possibile est tamen in his omnibus aliquam alterationem inueniri, sed remota est valde, & maximē laboriosa. Adhuc verò & in alijs crescentibus omnibus, supponentibus magis laboriosa fore probatur: ideoq; qui eā in omnibus uegetabilibus ponūt, possibile quidē ponūt, sed nō eis: quoniam prius deficerēt in labore, quā laboratū p̄fici sit possibile: ideoq; si tales artē nō inueniūt suis laboribus, artē nullis laboribus inueniri posse argumentari non licet. Omnes autē prius dicti errantes, vnā materiā suā posuerunt, & nullā aliā supposuerūt pr̄ter illā.

L 4

Et hi quidem iam redarguti sunt omnes. Alij verò multi, & quasi infiniti, harum rerum omnium compositionem, aut quarūdam sub diuersa proportione facientes, ignoranter & inscienter incedunt, & error illorum in infinitum extenditur, quoniam infinita est diuersitas proportionis rerum miscibilium, & infinita est diuersitas materierum miscibilium, & in his ambabus infinitatibus infinite contingit errare, aliquando ex superabundantia, aliquando ex diminutione, & in his possibilis est correctio. Sed nos quidem longitudini & prolixitati sermonum parcentes, super infinitis insistere volumus, quoniam scientiam vniuersalem trademus breuibus locutionibus, quā euidenter infinitatem suorum errorum emendare potuerint, & illos corrigere. Nunc verò prius naturalia principia differamus, secundum eorum causas, vt ex principio te attentum fecimus & commemoratione illorum.

SEQVI.

*SEQUITUR TERTIA
pars huius libri primi, de Principijs
naturalibus, & eorum ef-
fectu.*

DE PRINCIPIIS NATV-
ralibus corporum metallicorum, se-
cundum opinionem anti-
quorum.

Cap. XXV.

INNVIMVS ergo tibi secundum anti-
quorum opinionem, qui fuerunt de secta
nostra artem imitantium, quòd principia
naturalia in opere naturæ sunt spiritus fœ-
tens, & aqua viua, quam & siccam aquam no-
minari concedimus. Spiritum autem fœten-
tem diuisimus, est enim albus in occulto &
rubeus & niger vterque, in magisterio huius
operis. In manifesto autem, vterque tendens
ad rubedinem. Dicemus igitur sermone bre-
ui, nec non & similiter completo & sufficien-
ti generationem vniuscuiusque istorum, &
modum similiter generationis. Expedit igi-
tur nos ampliare sermonem nostrum, & dila-
tare, & singulum Capitulum de singulo natu-
rali principio tradere. In genere tamen dici-
mus, quòd vnumquodque ipsorum est for-

L 5

tissimæ compositionis, & vniformis substantiæ, & illud ideo, quòd in eis partes terræ taliter partibus aerijs, aqueis, & igneis per minima sunt vnitæ, vt nulla ipsarum alteram in resolutione possit dimittere, imò quælibet cū qualibet resoluitur, propter fortem vnionē, quam habuerunt ad inuicem per minima, & paulatim à calore naturali & æquali in mineralibus in terræ visceribus condensato, multiplicato, & æquato secundum debitum cursum naturæ, ad exigentiam illorum essentię, secundum opinionem quorundam antiquorum philosophorum.

De principijs naturalibus metallorum, secundum opinionem recentiorum, & authoris.

Cap. XXVI.

ALij autem aliter dixerunt, quòd principium non fuerit argētum viuum in natura sua, sed alteratum & conuersum in terram suam, & sulphur similiter alteratum, & in terram mutatum. Vnde dixerunt quòd aliud fuerit principiū, quàm spiritus fœtens, & spiritus fugitiuus in intentione nature. Et ratio qua moti sunt, ea fuit, quia non inueniunt in mineris argenteis, vel aliorum metallorum aliquid quod sit argentum viuum in natura sua, & aliquid quod sit sulphur similiter, imò per se inueniunt vnumquodque illorum separatim in propria sua minera in
sua

sua natura. Et similiter per aliam rationem hoc quoque affirmant. Non est transitus in-quiunt à contrario in contrarium, nisi per dispositionem mediam. Ergo cum sic sit, coguntur confiteri & credere, quòd non sit transitus à mollicie argenti viui ad duriciem alicuius metallorum, nisi per dispositionem, quæ est inter duriciem & mollitiem illorum: sed in mineris non inueniunt aliquid, in quo saluetur hæc media dispositio, ideo hac ratione compelluntur credere, argentum viuum, & sulphur in sua natura non esse principium de intentione naturæ, imò aliud quod sequitur ex illorum essentiarum alteratione in radice naturæ ad terream substantiam.

Et est iste modus, quòd prius vnumquodque eorum conuertitur ad terream naturam, & ex his ambabus terreis naturis resoluitur fumus tenuissimus à calore multiplicato in viscere terræ: & hic duplex fumus est materia metallorum immediata. Hic fumus cum à calore temperato mineræ decoctus erit, conuertitur in naturam cuiusdam terræ, ideoque fixationem quandam suscipit, quam deinde fluens aqua per viscera mineræ, & terræ spongiositatem dissoluit, & ei vniformiter vnitur vnione naturali & firma. Ideoque sic dixerunt sic opinantes, quod aqua fluens per meatus terræ inuenit substantiam dissolubilem ex substantia terræ in visceribus illius,

& illam soluit, & vniformiter cum illa vnitur, quousque & substantia terræ in visceribus dissoluta, & aqua fluens dissoluens, vnũ fuerint vnione naturali, & ad talem mixtionem veniunt omnia elementa secundum debitam naturalem proportionem, & miscentur per minima, quousque faciant vniformẽ mixtionem. Et hæc mixtio per successiuam decoctionem in minera inspissatur & induratur, & fit metallum. Et hi quidem quamuis sint affines veritati, nõ tamen veritatem conijciunt puram.

Diuisio dicendorum de tribus principijs.

*sulphure scilicet, arsenico, &
argento viuo.*

Cap. XXVII.

IAm sermone vniuersali determinauimus de metallorum principijs naturalibus. Restat igitur vt nunc ponamus vnius cuiusq; principij capitulum. Cum ergo tria sint, Sulphur, Arsenicum, & Argentum viuum, primò ascribemus capitulum de sulphure, secundò de arsenico, tertio de argento viuo. Deinde vnius cuiusq; metallorum, quæ sunt effectus eorum, ponemus capitulum determinatum, secundum quod est ex opere naturæ. Dehinc ad ea quæ huius magisterij sunt fundamenta, & illorũ operationes transeundo, horum omnium causas assignabimus.

De

De sulphure. Cap. XXVIII.

Dicimus igitur quod sulphur est pingue do terræ, in minera terræ per temperatam decoctionem inspissata, quousque induretur, & sicca fiat, & cum indurata fuerit, Sulphur vocatur. Habet siquidem sulphur homogeniam & fortissimam compositionem, & est vniformis substantiæ in suis partibus homœomera, quia homogenium est. Ideoque nō aufertur eius oleum ab ipso per distillationem, sicut ab alijs rebus oleum habentibus. Qui ergo quærunt ipsum calcinare non perdendo de illius substantia aliquid, de quo sit curandum, in vanum laborāt, quoniam non calcinatur nisi per magnam industriam, & multum de illius substantia dissipando. Ex centum enim partibus vix tibi tres sufficienter reseruabis post calcinationem. Figi similiter non potest nisi calcinetur prius, commisceri attamen, & aliquantulum illius fuga retardari, & illius potest adustio reprimi, & cum commixto facilius calcinatur. Qui ergo quærat ex eo opus elicere, illud per se præparando nō eliciat, quoniam cum mixto perficitur, & sine illo protelatur magisterium vsque ad desperationem. Et cum suo compari fit tinctura, & dat pondus completum vnicuique metallorum, & ipsam à fœditate depurat & illustrat, & perficitur cum magisterio, sine quo nihil horum præstat, sed po

tius corrumpit & denigrat, non igitur sine magisterio ipso utaris. Qui etiam in præparatione ipsum commiscere & amicari corporibus nouerit, sciet vnum de secretis naturæ maximum, & viam perfectionis vnam, cum multæ sint viæ ad vnum effectum, & vnum intentum. Et quodcunque corpus ex ipso calcinatur, acquirit pondus sine dubio. Aes quoque assumit ex eo solis effigiem. Mercurio quoque associatur, & per sublimationem fit Visifur. Calcinantur denique omnia corpora ex eo facile, præterquam Sol & Iupiter. Sol verò difficillimè. Et non coagulatur argētum viuum ex eo in Solem vel Lunam, in quibus sit utilitas per artificium debile, sicut philosophorū quidam fatui putauerunt. Et ita dicimus, quod quæcunque corpora minus habent de humiditate, facilius per sulphur calcinantur, quam quæ multam. Per Deum altissimum, ipsum illuminat omne corpus, quoniam est lumen, alumen, & tinctura. Difficillimè quoque soluitur, quia non habet partes salsuginosas, sed oleagineas, quæ non facile in aquam soluuntur. Quæ autem facile vel difficilè soluuntur in aquam, in capitulo solutionis monstrabimus satis apertè. Sublimatur verò, quia spiritus est. Et si commiscetur Veneri, & adunatur cum ea, fit mirabile violaceum. Cum Mercurio quoque miscetur similiter, & fit ex eis per decoctionem celestinus

lestinus color & delectabilis. Non putet tamen quis, quòd sulphur per se opus cõpleat Alchemiæ, non enim esset hoc nisi vanum credere: hoc autem satis lucidè probabimus in sequentibus. Eligitur autem crassum & lucidum. Et de sulphure hæc dicta sufficiant.

De arsenico. Cap. XXIX.

Restat nos de arsenico determinare ad præsens. Dicimus igitur quòd est de subtili materia, & simile cum sulphure: iccirco non oportet illud aliter diffiniri, quàm sulphur: in hoc autem diuersificatur à sulphure, quia est albedinis tinctura de facili, rubedinis autem difficillimè: sulphur verò rubedinis de facili, albedinis autem difficillimè. Est autem sulphuris & arsenici duplex genus, citrinum scilicet, & rubeum, quæ sunt huic arti vtilia, reliqua autem multa genera non. Figitur autem arsenicum sicut sulphur. Vtriusque verò sublimatio ex metallorum calcibus melior est. Non sunt autem sulphur & arsenicum materia perfectiua huius operis. Non enim completa sunt ad perfectionem: habent autem adminiculum perfectionis in casu. Eligitur autem lucidum, & squamosum, & scissile.

De argento viuo, seu Mercurio.

Cap. XXX.

AR Gentum autem viuum, quod etiam Mercurius appellatur antiquorum v-
su, est aqua viscosa in visceribus terræ,
substantiæ subtilis albæ terræ per calorem
temperatissimum vnita totali vnione per mi-
nima, quousque humidum contemperetur
à sicco, & siccum ab humido equaliter. Ideo-
que fugit superficiem planam de facili, pro-
pter suæ aquæ humiditatem. Non autem ad-
hæret, viscosam licet habeat humiditatem,
propter siccitatem illius, quæ illam contem-
perat, & non adhærere permittit. Est etiam
(vt quidam dicunt) materia metallorum cū
sulphure. Adhæret quoque tribus minerali-
bus de facili, Saturno videlicet, & Ioui, & So-
li, Lunæ autem magis difficulter. Veneri ve-
rò difficilior quam Lunæ, Marti autem nul-
lo modo, nisi per artificium. Ex hoc itaque
maximum elicias secretum. Est enim amica-
bilis, & metallis placabilis, & medium con-
iungendi tincturas, & non submergitur ali-
quid in argento viuo, nisi Sol. Soluuntur ta-
men Iupiter & Saturnus, Luna & Venus ab
eo, & commiscentur, & sine ipso aliquod me-
tallorum deaurari non potest. Figitur & est
tinctura rubedinis exuberantissimæ refectionis,
& fulgidi splendoris, & non recedit à cō-
mixto, donec est in natura sua. Non est tamē
medici-

medicina nostra in natura sua, sed iuuare quandoque potest similiter in casu.

De effectibus principiorum naturæ, quæ sunt corpora metallica. Cap. XXXI.

Dicamus de metallicis corporibus, quæ sunt effectus horum naturæ principiorum. Sunt autem sex numero. Aurum, argentum, plumbum, stannum, es, & ferrum. Dicimus igitur quòd metallum est corpus minerale, fusibile, sub malleo ex omni dimensione extensibile. Est autem metallum (vt diximus) densæ substantiæ, & fortissimæ compositionis & firmæ. Habent aut affinitatem magnam metalla ad inuicem, non tamen perfectum diminutum perficit per eius commixtionem. Si enim aurum cum plumbo admisceatur fusione, non fit ex hoc plumbo aurum, sed euanescit plumbum ab admixtione, & aduritur. Aurum autem in examinatione remanet. Similiter in reliquis inducendo cadit secundum communem cursum. Secundum verò nostrum magisterium perfectum imperfectum adiuuat, & imperfectum in nostro magisterio per se perficitur, sine administratiõe alicuius rei extraneæ: & imperfectum hoc eodem magisterio perficitur. Et per Deum, se inuicem alterant & alterantur, & se inuicem perficiunt & perficiuntur: & per se tantum vnumquodque perficitur, sine alicuius administratiõe.

M

De Sole, siue auro. Cap. XXXII.

Attulimus tibi in generali capitulo summam de intétionibus metallorum: specialem tibi tamen faciemus de vnoquoque sermonem. Et primò de auro. Dicimus ergo quòd aurum est corpus metallicum, citrinum, ponderosum, mutum, fulgidum, æqualiter in ventre terre digestum, aqua minerali diutissimè lauatum, sub malleo extensibile, fusibile, examinationem cineritij & cimenti tolerans. Ex hac diffinitione itaque elicias, quòd aliquod non est aurum, nisi causas diffinitionis & differétias omnes habeat auri. Quicquid tamen metallum radicitus citrinat, & ad æqualitatem perducit & mūdāt, ex omni genere metallorum aurum facit. Ideoq̄ue per opus naturæ perpendimus, & artificio æs in aurum mutari posse. Vidimus namque in mineris æris, à quibus emanabat aqua, secum adducens æris squamas tenuissimas. Ipsa q̄ue diuturno, & continuo lapsu lauit & mundauit. Deinde verò aqua cessante fluere, vidimus cum sicca arena has squamas per triennium in solis calore excoqui, inter quas est inuentum aurum verissimum. Aestimauimus itaque per aquæ beneficium illas mundatas fuisse, per solis autem caloré in arenæ siccitate æqualiter digestū, & ad æqualitatem peruenisse. Imitates aut naturā cum possumus, similiter alteramus, nō tñ in hoc sequaturam

ſurā valemus. Aurū quoq; eſt precioſiſſimū
 metallorū, & eſt tinctura rubedinis, q̄a tingit
 ac trāſformat omne corpus. Calcinatur autē
 & ſoluitur ſine vtilitate, & eſt medicina lētifi-
 cās, & in iuuentutē corpus cōſeruans. Frāgi-
 tur facillimē cum Mercurio, & odore plum-
 bi teritur. Non eſt autem in actu aliquid
 quod magis in ſubſtantia illi cōueniat, quā
 Iupiter & Luna. In pondere autem & ſurdita-
 te, & putreſcibilitate Saturnus, in colore au-
 tem Venus, in potentia quidem magis Ve-
 nus, deinde Luna, deinde Iupiter, & deinde
 Saturnus: vltimo verò Mars. Et hoc eſt vnū
 de ſecretis naturæ. Cum ipſo ſimiliter com-
 miſcentur ſpiritus, & figuntur per ipſum mā-
 ximo ingenio, quod non peruenit ad artificē
 duræ ceruicis & pectoris.

De Luna, ſiue argento. Cap. XXXIII.

Solis itaque capitulo præmiſſo, dicāmus
 ſermonem noſtrum de Luna, comuni
 vocabulo argento. Dicimus igitur quòd
 argentum eſt corpus metallicum, albū albe-
 dine pura, mundū, durum, ſonans, perdurās
 in cinericio, ſub malleo extēſibile, ignibile, fu-
 ſibile. Eſt itaq; albedinis tinctura, & indurat
 Iouē per artificiū, & conuertit ad ſe, & cōmi-
 ſcetur Soli, & non frangit, ſed in examinatio-
 ne ſine artificio cū eo nō perſeuerat. Qui no-
 uit ipſum magis ſubtiliare, & poſt ſubtiliatio

nem inspissare & figere, cum auro associatū, cum eo manet in pugna, & ipsum non dimittit penitus. Positum super fumum acutorū, sicut aceti, salis ammoniaci, & agrestæ, fit color lettinus color mirabilis. Et est nobile corpus, sed diminutum à nobilitate auri. & inuenitur eius minera determinata, & aliquoties habet confusam mineram cum alijs corporibus, & illud non est ita nobile. Calcinatur autem similiter, & soluitur labore magno cum nulla utilitate.

De Saturno, siue plumbo. Cap. XXXIII.

DE plumbo similiter tradamus capitulum, & dicamus, quòd plumbū est corpus metallicum, liuidum, terreum, ponderosum, mutum, parua participans albedine, cum liuiditate multa, cinericium, & cementum refugiens, molle, facile, omni sua dimensione parua compressione extensibile, & facile fusibile sine ignitione. Plumbum autem quidam fatui putant, & dicunt multum in natura sua auro approximare: sed quia sunt duræ ceruicis, omni ratione vacui, nullam veritatem conijcere, quantum in se est, ex subtilissimis rebus queunt, sed de eis secundum sensum iudicant. Et quia vident illud ponderosum, & mutum, & non putrescere, credūt, illud soli multum approximare, sed hoc totū est erroneum, vt latius à nobis in sequēti negotio probatur apertè. Plumbū quoq; multum

tum habet de substantia terrea, ideo lauatur, & in stannum per lauacrum vertitur. Per hoc ergo patet stannum magis perfecto assimilari. Et plumbum similiter aduritur, & fit minimum, & ponitur super vapores aceti, & fit cerussa. Et licet non multum perfectioni appropinquet, ex eo tamen per nostrum artificium de facili argentum facimus, & non seruat pondus proprium in transmutatione, sed mutatur in nouum pondus. Et hoc totum in magisterio acquirit. Est etiam plumbum argenti examen in cineritio, cuius causas dicemus.

De Ioue, siue Stanno. Cap. XXXV.

IOuis ergo traditione non omitta, significamus filijs doctrine, quod est corpus metallicum, album, non purum, liuidum, & sonans parum, terreatate pauca participans, stridorem, molliciem, liquefactionis sine ignitione velocitatem in radice possidens, cineritium & cementum non expectans, sub malleo extensibile. Est ergo Iupiter inter diminuta a perfectione corpora magis perfecto in radice suae naturae affinis, Soli scilicet & Lunae: Lunae magis, Soli vero minus. Hoc itaque in sequentibus lucide narrabitur. Iupiter quia albedinem multam ex radice suae generationis suscepit, ideo omnia non alba corpora dealbat. Vitium est tamen ei, quod omne corpus frangit, praeter Saturnum, & purissimum Solem. Et Iupiter multum Soli & Lu-

M . 2

næ adhæret, & ideo ab eis per examina non de facili recedit. Suscipit tincturam rubedinis, & splendet in eo fulgore inæstimabili, & pondus acquirit in magisterio huius artis. Induratur verò & mundatur facilius quàm Saturnus. Et qui sciuerit eius vitium fractionis auferre, subito ex eius proficuo perfrui lætabitur. Conuenit enim Soli & Lunæ: nec separabitur ab eis vnquam.

De Venere, siue are. Cap. XXXVI.

DE Venere verò sermo noster fit ad præsens. Et est corpus metallicū, liuidū, rubedine fusca participās, ignibile, fusibile, sub malleo extēsibile, cineritiū & cemētū refugiēs. Venus itaq; (vt narratū est) in profundo suæ substantiæ colorem & essentiā auri præterdit, malleatur verò & ignitur vt argentū & aurū. Ideoq; secretū ex ea assumas, quæ est mediū Solis & Lunę, & faciliè ad vtrūque cōuertere naturā illius accidit, & est bonę conuersionis, & pauci laboris. Conuenit cū tutia vehemēter, q̄ illā citrinat citrinitate bona, & ex hoc proficuum elicias. Excusamur itaque per eā à laborib. indurationis & ignitionis illius. Assumas igitur eam præ cæteris imperfectis in opere minori & medio, in maiori verò minimè. Hoc tamen præ Ioue vitiū habet, quòd liuescit de facili, & infectionē ex acrib. & acutis suscipit, & eradicare illud nō est facile artificium, imò profundum.

De

MArtis verò narratio, & secretum illius totū est ex operæ naturæ, quia est corpus metallicum, liuidum multum, parum verò rubeum, albedine non pura participans, durum, ignibile, fusibile fusione non recta, sub malleo extensibile, & multū sonās. Est autē Mars duræ tractationis, propter impotentiam suę fusionis, qui si medicina illius naturam immutante fundatur, coniungitur Soli & Lunæ, & non separatur per examē, sine magna industria, sed si præparatur, coniungitur, & non separatur per aliquod artificiū, si eius natura fixationis non immutetur ab eo, sola remota immundicie illius. Est ergo tinctura rubedinis de facili, albedinis verò difficulter. Et cum coniungitur non alteratus, nō immutat colorem commixti, sed auget illud in quantitate. Inter omnia igitur corpora Iupiter in splendidius, & lucidius, fulgidius & perfectius in solare & lunare transformatur corpus. Sed in eo est opus facilis tractationis, & longi laboris. Post illum verò Venus minus perfectæ mutationis eligitur, difficilioris tractationis, breuioris verò quàm Iupiter laboris. Saturnus verò post Venerem perfectionem in transmutatione ab illa diminutā habet, facilis tractationis, longissimi verò laboris. Mars verò inter cetera minimę

Perfectionis in transmutatione consistit, tractationis utiq; difficillimæ, & laboris longissimi. Quæcûq; igitur à velocitate liquefactionis corpora remotiora sunt, difficilioris inveniuntur in transmutationis opere tractationis. Et sunt huiusmodi Venus & Mars. Quæ verò magis, magis: & quæ maximè, maximè: Quæcûq; verò maioris liuiditatis & infectionis de terra sunt participatia, & hæc laboris maioris inveniuntur, & minoris perfectionis. Quæcunque autem perfectionum diuersitates paulò prius à nobis determinatæ sunt, in minoris & medijs artis artificio repertæ sunt, in maiori verò vnius perfectionis sunt omnia, non autem vnius tractationis aut laboris sunt. Remanet enim dicere, & quæ tractationis facilitas, & difficultas, & quæ breuitas laboris, & longitudo, in radice in natura corporum inuenta sunt. Iam ergo principia naturalia ipsorum corporum, traditione vera, quæ est ex intentione naturæ perscriptissimus, & ipsorum corporum similiter determinatos sermones in singulis Capitulis veraciter exposuimus, & secundum sententiam eorum, qui intima naturæ videre potuerunt, & secundum nostram, qui ad ea peruenimus cum instantia laboris. Nunc verò secundum quod inuimus, expedit huius artis defectum supplere, & principia omnia huius magisterij tradere in huius nostri sermonis vltima parte,

parte, & perfectionem quam vidimus, secundum eius exigentiam, cum causis suis monstrare.

QVARTA PARS HV-
IVS PRIMI LIBRI, DE
*Principijs artificialibus
huius artis.*

Diuisio dicendorum in hac parte, cum insinuatione perfectionis, in secundo libro tradenda.

Caput XXXVIII.

Sunt duo quæ determinanda sunt. Principia scilicet huius magisterij, & perfectio eiusdem : Sunt itaque huius artis principia modi operationum ipsius, quibus applicatur artifex ad hoc magisterium. Qui quidem à se inuicem sunt diuersi. Est enim vnus modus sublimatio, & descensio alter, & vnus etiam distillatio, & vnus ex modis est calcinatio, & alius solutio, & alius coagulatio: septimus verò modus est fixatio, octauus verò ceratio. De quibus singulis singulas narrationes faciemus. Perfectio verò cõsistit ex consideratione eorũ, quibus peruenitur ad eam, & ex consideratione rerũ iuantium, & ex consideratione ipsius rei, quæ

M 5

ultimò perficit, & ex qua cognoscitur, an in perfectione fuerit magisterium, vel non. Consideratio eorum, quibus peruenitur ad operis complementum, & cōsideratio substantiæ manifestæ, & colorum manifestorum, & ponderis in vnoquoque corporum mutandorum, & eorum corporum, quæ nõ mutanda sunt ex radice suæ naturæ absq; illo artificio, & consideratio illorum similiter in radice sua cum artificio, & consideratio principiorum corporum, secundum suum profundum, occultum & manifestum, secundum naturam suam, sine artificio, & eorum similiter cum artificio. Quoniam si non cognoscerentur corpora & illorum principia in profundo suæ naturæ & manifesto, cum artificio, & sine, nesciretur quòd superfluum in eis, & quòd diminutum: qua ratione necesse foret, nos nunquam ad perfectionem transmutationis illorum peruenire. Consideratio autem rerum iuuantium perfectionem, est consideratio naturarum, illarum rerum, quæ corporibus sine artificio videmus adhærere, & mutationem facere. Et sunt marchesita, magnesia, tutia, antimonium, & lapis Lazuli, & consideratio eorum, quæ sine adhærentia corpora mundificant, & sunt scilicet sal & alumina, nitra, & boracia, & quæ illorum naturæ sunt, atque consideratio vitrificationis mundantis per consimilem naturam.

auram. Consideratio verò rei quæ perficit, est consideratio electionis puræ substantiæ argenti viui, & est materia, quæ ex materia illius assumpsit originé, & ex illa creata est. Non est autem ista materia argentum viu. in natura sua, nec in tota sua substantia, sed est pars illius: non est autem nunc, sed cùm lapis noster factus est. Ipse enim illustrat, & ab adustione cõseruat, quod perfectionis significatio est. Consideratio verò rei ex qua cognoscitur, vtrum magisterium in perfectione sit, vel non, est consideratio cinerij, cementi, ignitionis, expositionis super vapores acutorum, extinctionis, commixtionis sulphuris adurentis corpora, reductionis post calcinationem, & susceptionis argenti viui. Hæc aut omnia deinceps narrabimus cum causis suis, & cū experiētijs facilibus, quibus poteris manifestè cognoscere, sermones non errasse nostros. Et hæc experimenta erunt tibi penitus nota.

De Sublimatione cur sit inuenta.

Cap. XXXIX.

Prosequentes igitur nostrum propositū, dicimus de sublimatione. Et fuit causa inuentionis eius: quia non inuenerunt antiqui nostri, nec nos, nec qui post nos erunt aliquid, quod vniretur corporib. nisi spiritus solos, vel aliquod, quod naturā corpe-

ris & spiritus in se contineret, & hos proiectos super corpora sine illorum mundatione, viderunt, vel non perfectos colores dare, vel ex toto corrumpere, adurere, denigrare & defœdare. Et hoc secundum diuersitatem ipsorum spirituum. Quidam enim sunt adurentes, vt sulphur & arsenicum & marchesita: & hi quidem corrumpunt ex toto. Alij vero non adurunt, vt omne genus tutiæ, & hi quidem imperfectos colores dant: & illud ideo, quia quæ adurunt, & denigrant, & fœdant, duplici de causa hæc faciunt. Vna, quia vnctuositas adustiuæ sulphuris, de cuius proprietate est de facili inflammari, & per inflammationem denigrari, & per consequens denigrare, ab eis non est ablata. Altera verò causa est terreitas, quæ ab eis similiter ablata non fuit. In his autem, in quibus non datur perfectus color, est causa terreitas, liuidum faciens eum. Potest etiã adustio liuidum creare colorem. Ideoque ingeniati fuimus hos mundare ab vnctuositate videlicet adurente eam habentes, scilicet, & à terrea superfluitate omnes. Et ad hoc per nullum magisterium potuimus peruenire, nisi per solam sublimationem. Ignis enim cum eleuat, subtiliores partes semper eleuat: ergo dimittit grossiores. Ex hoc patet, per sublimationem spiritus à terreitate mundari, quæ & ingressionem impediēbat, & colorem

lorem immundum dabat. Experientia verò notum tibi facit satis per visum tuum, illos ab ea absolutos esse. vides enim eos splendiores & magis peruios, & eos facilius corporum densitatem subintrare & penetrare, & non fœdum vt prius colorem facere. Quòd verò per sublimationem adustio remoueat, patet experimento: quoniam arsenicum quo prius ante sui sublimationem, impium & pronum erat ad adustionem, post eius sublimationem inflammari se non permittit, sed solummodo sine inflammatione recedit: & hoc idem in sulphure (si experieris) inuenies. Quia autem in nullis alijs, quàm in spiritibus vidimus adhærentiã ad corpora cum alteratione, per nullam aliã causam fuimus ab eis excusati, quin necessarium fuerit, illos præparasse cum mundatione illorum, quæ est per sublimationem: ideo huius fuit causa necessaria inuentionis. Sublimationis igitur narremus ordinem totum sine diminutione, & ipsius causã.

Quid sit sublimatio, & de tribus gradibus ignis in ea obseruandis.

Cap. XL.

Dicimus igitur, Sublimatio est rei siccæ per ignem eleuatio, cum adhærentia sui vasis. Sublimatio verò diuersifica-

tur propter diuersitatem spirituum sublimandorum. Quædam enim fit cum forti ignitione: quædam verò cum mediocri: quædam verò cum igne remisso. Si igitur sublimetur arsenicum vel sulphur, necesse est illa per remissum ignem sublimari: quoniam cum habeant partes subtilissimas coniunctas uniformiter grossis, ascenderet utique illorum tota substantia sine purificatione aliqua immò denigrata & combusta. Ut igitur separaret quis immundam terream substantiam necesse est ingenia duorum inuenire generum, proportionem scilicet ignis, & mundificationem cum commixtione fæcum: quoniam commixtio cum fæcibus partes comprehendit grossas, & tenet illas in aludelis fundo depressas, nec eas scandere permittit. Vnde & necesse est, artificem triplicem ignis gradum sublimationi applicare. Vnum proportionatum taliter, quod per eum ascendant alterata tantum, & mundiora & lucidiora, donec per hoc manifestè videbit ipsa mundari à terrea fœculentia. Alter verò gradus est, ut quod in fæcibus remansit de pura illorum essentia, sublimetur cum maiori expressione ignis, videlicet cum ignitione aludelis & ipsarum fæcum, quam videre poterit oculis suis. Tertius verò gradus est, ut administretur ignis debilissimus sine fæcibus, ei quod sublimatum à fæcibus,
& iam

& iam depuratum est, ita vt vix aliquid de illo ascendat, & quod ascendet de illo sit res subtilissima, quæ in hoc opere nihil valet: quia illa est res, mediante qua adustio fit in sulphuribus. Est igitur tota sublimationis intentio hæc, vt remota terreatate illius per ignis administrationem debitam, & abiectæ similiter ex ea subtilissima & fumosa illius parte, quæ adustionem cum corruptione adducit, relinquatur nobis pars illa, quæ in æqualitate consistit, quæ simplicem fusionem super ignem facit, sine adustione aliqua de igne fugiēte sine inflammatione illius. Quod verò subtilissimum sit adustiuum, manifestissimis argumentationibus probatur: quia ignis ad suam conuertit naturā vnumquodque eorum quod magis affine illi est: quia ex vnaquaque re adustibili magis affine est, quod ex illa est subtile, & adhuc magis affine est, quod subtilius est: ergo & maximè affine quod subtilissimum est. Ab experiētia similiter: quoniam sulphur vel arsenicum non sublimatum velocissimè inflammatur: sulphur verò facilius. Sublimatum verò directè non inflammatur, sed euolat & extenuatur sine inflammatione, præcedente tamen fusionem. His itaq; patet, sermone nostrum veridicum esse.

*De fecibus corporum metallicorum, spiritibus
in sublimatione addendis, & earum
quantitate ac qualitate.*

Cap. XLI.

Probatio verò administrationis fecum, cum proportione sua est, vt eligatur materia illa cum qua plus conueniant spiritus sublimandi, cui & permisceatur profundius: quoniam illa cui magis vniuntur, potentior est in retentione fecum sublimandorum, quàm cui non. Huius rationabilis satis est & manifesta probatio. Probatio verò quòd necessaria sit fecum administratio, est: quia si non coniungerentur sulphur vel arsenicum sublimandum, cum fece de aliqua re fixa, tunc necesse esset ea cū tota sui substantia ascendere non mundata. Experientia verò sciūt nos verum dicere, qui in sublimationibus exercitati sunt. Probatio verò quòd necessaria sit talium fecum administratio, quibus sublimanda conueniant, & vniantur in profundo suo: quia si faeces non permiscerentur per minima, tunc idem contingeret, sicut si faecem non haberent, scilicet vt ascenderet tota illorum essentia sine mundatione aliqua, sicut ascendunt sine fecibus cum tota substantia: ergo & similiter à fecibus sublimata quibus non vniuntur, accidere necesse est. Experientia scit verum
hoc

hoc esse, qui hoc vidit & nouit: quia cū sublimauit à re extranea à corporū natura, sublimauit in vanū, vt nullo modo depurata post ascensionem illorum inueniret. Si verò cum calce alicuius corporum sublimauit, tunc bene sublimauit, & perfectè mundare potuit cum facilitate. Est ergo intentio fēcum, vt administrentur de calcibus metallorum. Est enim in illis facilis operationis sublimatio, cum rebus autem alijs difficillima. Non est ergo aliquid, quòd locum illorum possit obtinere. Non autem dicimus sublimationem impossibilem sine calcibus corporum, sed eam difficillimam, & longissimi laboris, & protelationis vsque in desperationem. Sed in hoc tamen aliquid bonitatis habet: quia quod sublimatur absque fēcibus, vel sine corporum calcibus, est quantitatis multæ, quòd verò cum fēcibus, minoris. Adhuc verò, & quòd cum corporū calcib. minimæ est quātitatis, sed facillimi laboris & breuissimi. Illud verò quod plus nos excusat à fēcibus de corporib. est omne genus salis preparati, & huius consimiliū in natura. Et est nobis cū eis sublimatio multæ quantitatis etiā possibilis: quia facilis sit ab eis sublimandarū fēcum separatio per salium solutionem, quod in nullis alijs rebus esse contingit. Proportio verò fēcū est, vt quantitas fēcum quantitati sublimandorum æquetur. In hoc

N

enim etiam rudis artifex errare non poterit: mediocrem verò artificem, ponere medietatem ponderis sublimandorum ex facibus, sufficiens esse contingit, & in hoc errare non debet. Exercitatio verò & maximè experto, minima illarum pars sufficit. Quanto enim minores facum sunt quantitates, tantò & maioris exuberantiæ sublimationem necesse est esse: dummodo & secundum diuersitatem subtractionis facum, fiat proportionalis illi subtractio ignis. In parua enim quantitate, paruus ad perfectionem ignis eliciatur, in magna magnus, in maiori maior.

De moderando igne in sublimatione.

Cap. XLII.

SED quoniam ignis non est res quæ mensurari possit: ideo contingit in illo errare sapissimè, cum quis exercitatus non est, tam ex diuersitate fornacum & lignorum adurendorum, quàm vasorum & coaptationis illorum: de quibus omnibus expedit artificem attentum sollicitare. Sed communem adducimus regulam. Quòd in primis expedit cum paruitate ignis, solam aequitatem ex sublimandis exprimere, qua remota, si quid ascendit per illum, tunc in principio hîc non augeatur ignis, vt per debilissimum ignem, subtilissima pars tollatur,

tur, & seorsum ponatur, quæ est causa adu-
 ftionis. Cùm autem iam nihil vel modicum
 ascenderit (quod experiri poteris cum in-
 tromissione bombicis lycinij in superius fo-
 ramen aludelis) vigoretur ignis sub eo, &
 quanti vigoris debeat esse ignis, tibi expe-
 rientia lycinij ostendet. Si enim parum de
 sublimando vel mundum exierit, adhuc par-
 uus erit ignis, augeatur igitur. Si verò mul-
 tum & immundum, tunc superfluum est, sub-
 trahatur igitur. Si verò mūdum & multum,
 iam inuenta est. Immundum autem vel mun-
 dum per extractionem lycinij, quod in fo-
 ramen aludelis positum est, cognoscetur: se-
 cundum. n. quam quā titatem, mundiciē, vel
 immundiciem ex sublimando respexerit ar-
 tifex adhæsisse lycinio, syllogizare poterit,
 & in tota sublimatione necessariò propor-
 tionalem ignem, & ex hoc ignis rectificatio-
 nem inueniet sine fallacia. Melior verò
 modus factum est, vt fumantur ferri squa-
 mæ, vel æris combusti. Et hæc quidem pro-
 pter priuationem malæ humiditatis, de fa-
 cili sulphur aut arsenicum sibi imbibunt,
 & secum vniunt. Huius autem
 viam scit exercitatus
 solus.

N 2

De erroribus circa quantitatem fæcum, & dispositionem fornacis in sublimando sulphure & arsenico vitandis. Item de Fornace construenda, & lignis eligendis.

Cap. XLIII.

EXPE DIT ergo nos rectificare artificem in omnibus, in quibus contingit errare ignoranter, in horum duorum spirituum sublimatione. Narremus igitur primò, quòd si multas fæces posuerit, tunc si non augmentauerit ignem proportionalem, nihil ex sublimando ascendet. Quomodo autem illum inueniat, iam ei sufficienter narratum est. Et si paucam fæcum quantitatem, vel non ex corporum calce posuerit, tunc si illius proportionem inuenierit, ascendit sublimandum cum tota substantia. Et huius tradidi similiter inuentionem sufficientem. Ex fornace verò similiter contingit errare. nam magna fornax magnum dat ignem, paruum verò parua, si ligna & foramina auricularum eius proportionantur. Si igitur posuerit multam rei sublimandæ quantitatem in paruam fornacem, ignem elevationis sufficientem non poterit exhibere: si verò paucam quantitatem in magnam fornacem, sublimationem exterminabit propter ignis excessum. Similiter verò spissa fornax condensatum & fortem dat ignem: tenuis verò raram & debilem, in quibus similiter

liter errare contingit. Similiter verò cū spaciōsis auriculis furnus, & clarū & magnum dat ignem, cum strictis verò debilem. Item si maior fuerit vasis in coaptatione ad furnū distantia à spondilibus eius, magnum dabit ignem: si verò minor, minorem. In quibus omnibus contingit errare maximè. Rectificatio ergo horū est, vt furnus scilicet construat̃ secundum intentionem ignis quam querit, spissus scil. cum liberis auriculis, cum distantia vasis aludelis multa à spondilib. furni, si magnum querit ignem. Si verò mediocrem, mediocrem in his omnibus inueniat proportionem: si verò debilem, proportionem in his eandem inueniat. Et has proportionem omnes docebimus te inuenire cum præparatione vera, & experientia determinata. Si igitur volueris multam sublimationis quantitatem eleuare, tunc vas aludel tantę capacitatis inuenias, quod illam suscipiat super fūdum, ad eleuationem vnus palmæ. Ad illud coaptēs furnum vt suscipiat aludel in medio sui cum distātia parietum suorum per duos digitos. Et furno factō, facies illi x. auriculas, æquē distantes proportione vna, vt vna æqualitas sit ignis ad omnes partes illius. Tunc verò stipite ferreo in medio fornacis ex transuerso in spondilibus eius firmato, qui à fundo fornacis distet ad extensionem vnus palmæ cum pollice suo, & ad

spissitudinem vnus digiti, super eo firme-
tur vas aludel, & circumlinatur ad furnum,
quem sequens demonstrat descriptio.

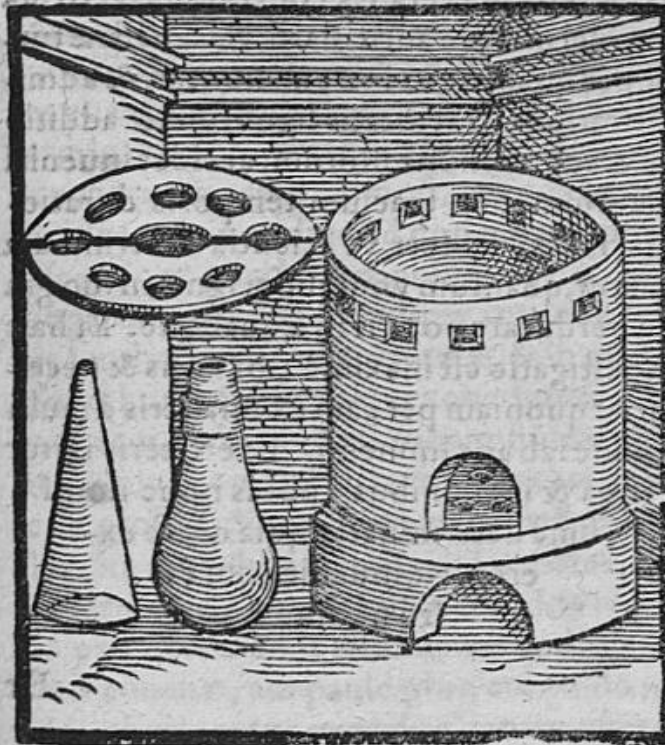

Ligna

Tunc verò aduerte, si bene & liberè se expe-
diuerit de fumositatibus, & flamma liberè
per totum furnum transuerit in circuitu a-
ludelis, tunc bene proportionatum est, si ve-
rò, non, non. Et tunc dilata eius auriculas,
& si emendatur, bene quidem: si verò non,
tunc necessariò relinquitur, quòd distantia
aludelis à parietibus nimis parua est: radan-
tur ergo tunc parietes, & ampliatur distan-
tia, & postea tentetur. Reiteretur ergo am-
pliatio auricularum, & rasura spondilium,
quousque liberè se absoluat à fumo, & flam-
ma in

SVMME PERF. GEBRI. 567

ma in circuitu aludelis sit lucida, & fumus li-
berè per auriculas exeat. Ita est sufficiens
experientia ad omnem sublimationis quan-
tatem de inuentione magnitudinis furni,
& dilatationis auricularum eius, & distantie
aludelis à parietibus eius. Inuentio verò
spissitudinis furni est, quòd si quæsieris ma-
gnum ignem, maior spissitudo illius sit, ad
mensuram extensionis palmæ cum pollice
suo: si verò mediocrem, ad mensuram vnus
palmæ: si verò minorem, ad spissitudinem
duorum digitorum formetur.

N 4

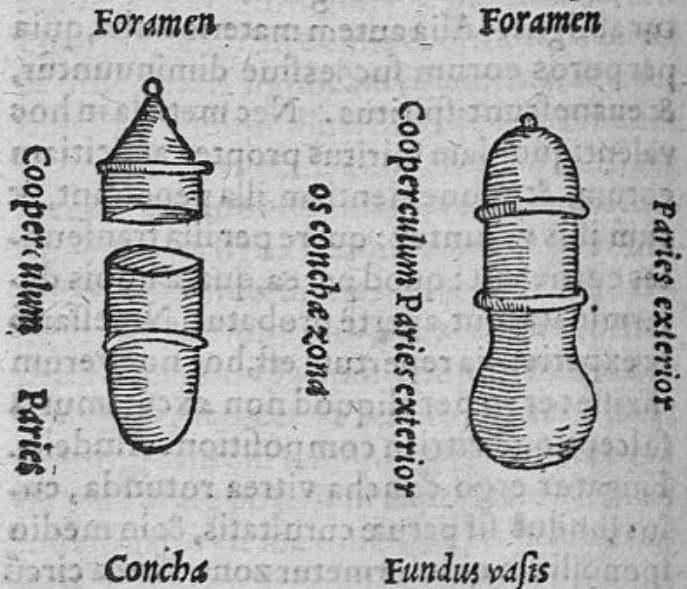
Similiter verò ex lignis eliciatur proportio: quoniam ligna solida fortè dant ignem, spongiosa verò debilem, sicca magnum & citò terminabilem, Viridia paruum & multum durantem. & similiter solida multum durantem. spògiosa verò de facili terminabile dant ignem. Consideratione ergo distantiae aludelis & magnitudinis & paruitatis auricularum, & spissitudinis & tenuitatis furni, & diuersitatis lignorum præmissis, accidet omnium ignium diuersitates perquiri cum experiètia sua vera. Ex conclusione verò maiore vel minore auriculari, vel fenestræ turni, per quam ligna intromittuntur, & administratione diuersitatis lignorum, & additione & subtractione illorum, accidet inueniri determinatum spacium temporis durationis ignis, scilicet vt scientia determinata sciatur, quantum vnusquisq; ignis in suo gradu perdurare poterit in æqualitate. Et hæc inuestigatio est maximè tibi utilis & necessaria: quoniam per eam excusaberis à multitudine laboris immensi. Exerciteris igitur in ea & in omnibus à nobis nunc nouissimè determinatis: quia qui se exercuerit, inueniet, qui verò non, non.

Ex

Ex qua materia & qua forma vas Aludel sit faciendum. Cap. XLIII.

Intentio verò vasis Aludelis est, vt fingatur vas de vitro spissum. de alia enim materia non valet, nisi fortè similis esset substantiæ cum vitro spissum. solum enim vitrum & ei simile cum poris careat, potens est spiritus tenere ne fugiant, & exterminentur ab igne. Alia autem materia nulla, quia per poros eorum successiuè diminuuntur, & euanescent spiritus. Nec metalla in hoc valent: quoniam spiritus propter amicitiam eorum, & conuenientiam illa penetrant, & cum illis vniuntur: quare per illa transeuntes euanescent: quod per ea, quæ à nobis determinata sunt, apertè probatur. Necessariò & experientia repertum est, hoc nos verum dixisse: ergo per aliquod non excusamur à susceptione vitri in compositione Aludelis. Fingatur ergo concha vitrea rotunda, cuius fundus sit paræ curuitatis, & in medio spondilium eius formetur zona vitrea circumdans eam, & super illam zonam fundetur paries rotundus æquè distans à conchæ pariete ad grossitudinem cooperuli ipsius conchæ, ita vt in distantia hac cadat paries cooperitorij largè sine pressura. Altitudo verò huius parietis sit ad mensuram altitudinis parietis conchæ, aut paulò plus, aut paulò minus. Formentur verò duo cooperitoria ad

mensuram huius concavitatis duorum parietum, æqualia, quorum longitudo sit æqualis, & sit vnus spannæ, & figura eorum figura vna, scilicet pyramidalis, in quorum capitibus duo æqualia sint foramina: vnum scilicet in vno, alterum in altero, in quibus ambobus possit cadere maior gallinæ penna, vt hîc clarius cernere licebit. Est ergo con-

chæ vasis intentio, vt possit moueri secundum artificis voluntatem coopertorium illius, & quòd iunctura sit ingeniosa, per quâ sine lutatione aliqua non pateat spiritibus egressio. Qui ergo in hoc potest magis ingeniari, non excuset se ab hoc per nostram traditionem. Et est specialis intentio super hoc, scilicet, vt concha interior cum spondilibus suis

suis vsq; ad medium subintret coopertoriū
 suum. Cum enim fumorum sit ascendere &
 non descendere, per hoc inuenimus inuen-
 tione prima, spiritus non habere ad consum-
 ptionem exitum, & propter hoc excellit mo-
 dos alios, quos inuentione nostra quæsiui-
 mus. Et hoc experiendo, videbunt nos verū
 æstimasse de illo. Intentio verò & vna est, vt
 sæpissimè euacuetur aludelis caput, ne præ-
 nimia sublimandorum multiplicatione in il-
 lud, cadant ad illius fundum, & detineat mul-
 titudo reiterationis sublimationis occupa-
 tum longo tempore. Est & similiter intentio
 altera, vt semper seorsum separetur, quod sur-
 sum ad propinquitatem foraminis capitis a-
 ludel ascendit in puluerē, ab eo quod fufum
 & densum in frustis, & apud fundum illius
 peruium & clarum, cum adhærentia ad vasis
 spondilia conscendisse inuenitur, quoniam
 hoc minus habet de adustione, q̄ qd̄ prope
 foramē reperitur scādisse. hoc aut̄ in superio-
 rib. aperta probatur ratione videlicet, & ex-
 perimento. Probatio verò bonitatis & perfe-
 ctionis sublimationis est iam dicta. Et est, vt
 inueniatur clara & lucida, & nō aduratur cū
 inflāmatione. Hæc est ergo perfectio inten-
 tionum sublimationis, sulphuris videlicet &
 arsenici. Et si non inuenta est sic, reiteretur
 opus super illa, cum consideratione omniū
 suarum intentionū, quousq; sic inueniatur.

De sublimatione Mercurij siue argenti viui.

Cap. XLV.

NVnc verò totam intétionem sublimationis argenti viui determinemus. Est igitur completa summa illius depuratio terreitatis, & remotio aqueitatis illius. Excusamur enim à labore remotionis adustionis eius, quoniam eam non habet. Dicimus igitur, quòd ingenium separationis superflue terræ ipsius est, ipsum commiscere rebus, cum quib. affinitatē nō habet, & sublimatio-

tionē eius reiterare ab eis multoties. Et harū genus est talk, & calx corticū ouorū, & marmoris albi. Similiter & vitrum minutissimè tritum, & salis omne genus præparati. Ab istis enim mundatur: ab alijs verò rebus habentibus affinitatem cum eo, nisi sint perfectionis corpora, corrūpitur potius: quia sulphureitatem habent omnia talia, quæ ascendēs cum eo in sublimatione ipsum corrūpit. Et in hoc experiētiā vides, quia si sublimas illud à stanno, vel à plumbo, ipsum post sublimationem infectum cōspicies nigredine. Ergo melior est eius sublimatio per ea cum quibus non cōuenit: cum quibus aut conuenit melior esset, si sulphureitatem non haberēt. Ideo à calce melior est sublimatio, quā à reb. omnibus, quoniam illa parūm cōuenit, & sulphureitatem non habet. Modus verò remotionis aqueitatis ipsius superflue, est, vt quādo commiscetur calcibus, à quibus sublimari debet, teratur & commisceatur illis cū imbibitione, quousq; de illo nihil appareat, & postea super ignem létissimum aqueitas imbibitionis remoueatur. Qua recedente, etiā argenti viui aqueitas cum ea recedit. Sit tamen ignis tam lenis, vt per eum argenti viui tota substantia non ascendat. Ex multiplici igitur reiteratione imbibitionis cum contritione, & leni assatione, aqueitas illius maior deletur, cuius residuū per sublimationis rei-

terationem remouetur. Et cum videris illud
 albidissimum, excellens niuem albedine sua, &
 quasi mortuum aludelis spondilibus adhæ-
 rere, tunc super ipsum reitera sublimationē
 eius sine fecibus. Quoniam adhæret pars il-
 lius fixa cum fecibus, & nunquam per inge-
 niorū genus aliquod ab illis separari posset.
 Aut post illud figas partem illius, & modum
 fixationis eius in sequentibus narratū tibi ex-
 pressē trademus. Et cum fixeris illam, tūc rei-
 tera sublimationē residuæ partis super eam,
 vt illa similiter figatur & serua: quod tētabis
 super ignem. Si fusionem bonā dederit, tunc
 sufficientem sublimationem illi administra-
 sti. Si verò non, adde illi de argento viuo
 sublimate partē aliquam, & reitera sublima-
 tionem, donec fiat. Quòd si lucidum & albid-
 simum habuerit colorem, & peruium, tūc be-
 ne mundasti: si non, non. Igitur ne sis in præ-
 paratione illius, quæ per sublimationem fit,
 negligens, quia qualis erit mundatio, talis &
 perfectio per illud sequitur, in projectione il-
 lius super vnum quodq; imperfectorū corpo-
 rum, & super ipsum viuum non preparatum.
 Vnde & quosdam contingit ferrū, quosdam
 verò plumbum, & quosdam per illud vene-
 rem, & quosdam stannum formare. Quod cō-
 tingit propter purificationis negligentiam,
 quandoque illius solius, quandoque in ful-
 phuris sibi admixti, vel eius comparis. Si igitur

tur

tur directè sublimando mundaueris, & illud perfecteris, erit albedinis tinctura firma & perfecta, cui non est par.

De sublimatione marchasitæ. Cap. XLVI.

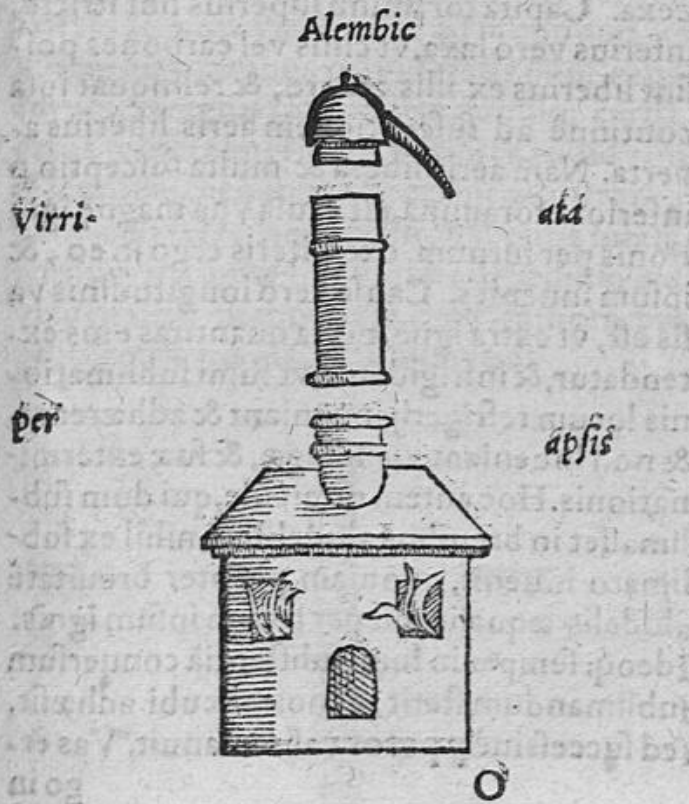
Sufficienter igitur sublimationis argenti viui summa intentionis tradita: nunc ad ipsius marchasitæ sublimationē accedamus. Duæ autē sunt illius sublimationes: Prima quidem sine ignitione perficitur, alia cum ignitione. Et illud ideo, habet enim duplicem substantiam. Vnam, scilicet sulphur purum in natura sua, aliam verò argentum viuum mortificatum. Prima utilis est, sicut sulphur. Secunda verò utilis, vt argentum viuum mortificatum, & mediocriter præparatum. Assumamus igitur hanc vltimam, quia per illam excusamur à superiore arg. viuo, & à labore mortificationis eius. Est igitur totus modus sublimatiōis illius, vt teratur, & in aludele ponatur, & sublimetur sine ignitione sulphur eius, semper remouēdo quod ex illo sublimatur, sepius, propter causam dictā, & augendo ignis vigorem vsque ad ignitionem aludelis. Et prima sublimatio marchasitæ debet fieri in vase sublimationis, quousq; sulphur recesserit, & postea in isto successiue & ordinatè procedere, quousq; totū quod in ea de sulphure cōstat, exierit. Quod probare poteris his manifestis experiētis. Nā cū totū illius sulphur fuerit eleuatum, videbis colo-

rem eius, quod post illud sublimabitur, mutari in albidissimum, mixto cœlestino eidem colore clarissimo & amœno. Aliter etiam, quia quod erit de sulphuris natura comburetur, & flammam dabit vt sulphur. Quod verò secundo post illud sublimatum fuerit, nec inflammabitur, nec proprietates sulphuris ostendet aliquas, sed vitii argenti mortificati in sublimationis reiteratione.

De vase, in quo Marchasita rectè possit sublimari. Cap. XLVII.

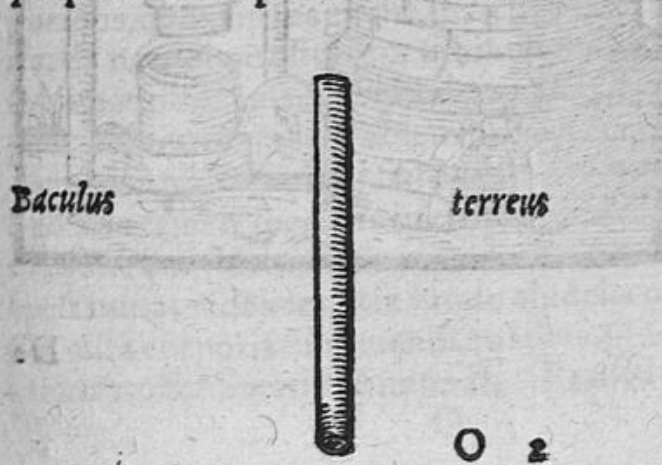
Illud ergo colligamus per suum sublimationis modum, qui est, vt fiat vas terreum solidissimum, & bene coctum, ad longitudinem mediæ stature virilis, ad latitudinem verò, per quam manus subintrare possit. Et fiat fundus eius qui separari & coniungi possit, ad similitudinem vnus planæ parapsidis profundæ multum. Et mensuretur ab orificio illius vasis, vsque prope fundum, ad mensuram longitudinis vnus manus cum digitis suis. Et de illo loco vsque ad caput eius vitrificetur interius vas vitrificatiõe spissa multum. Et super caput illius ponatur alëbicus cum laxo naso. In tali enim vase sublimatur illud. Coniugatur igitur fundus vasi suo per lutum firmæ tenacitatis, & super ipsum fundum spargatur Marchesita, & super caput vasis alembicus laxi nasi, & ponatur in furnum, de cuius proprietate sit fortem ignitionem dare,

dare, fusionis sc. argenti, vel veneris, si artifex indiguerit, quē in summa nostri opis, vbi diuersitates omniū instrumētōrū narrabimus, tibi sufficiēter trademus, & caput furni circū da cū rota habēte foramē in medio sui, ad magnitudinē vasis, per quod illud vas intrare possit, & luta iūcturas in circuitu vasis & furni, ne ignis exiens impediāt te in sublimationis adherētia, relictis tantūm quatuor fenestris paruis in rota, quę claudi & aperiri possint, per quas mittantur carbones in furnum, & in la-

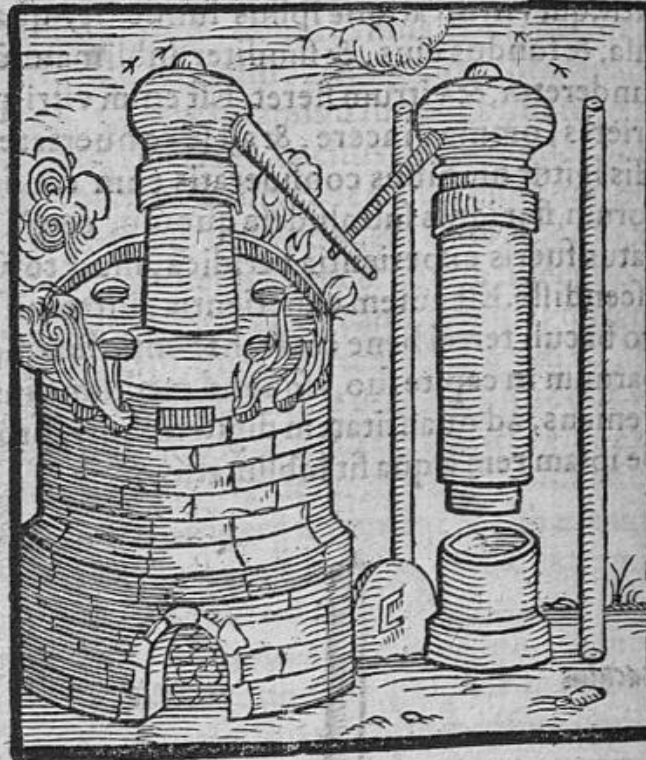

teribus fornacis similiter aliæ quatuor sub illis intermedie, per quas & similiter carbones mittantur, & sex vel octo foraminibus ad magnitudinem digiti minoris, quæ nunquam claudantur, vt per illa furnus à fumositatibus se liberè possit expedire. Et sint foramina illa in iunctura furni cum rota sua. Furnus verò magnæ ignitionis est, cuius spondilia sunt ad altitudinem cubitorum duorum. In medio sit rota, minutissimis & creberrimis perforata foraminibus, cum luto fortiter annexa. Capita foraminū superius sint stricta, inferius verò laxa, vt cinis vel carbones possint liberius ex illis cadere, & relinquat ipsa continuè ad susceptionem aeris liberius aperta. Nam aeris libera & multa susceptio per inferiora foramina, est causa vna magnæ ignitionis per furnum. exerciteris ergo in eo, & ipsum inuenies. Causa verò longitudinis vasis est, vt extra igne multa quantitas eius extendatur, & infrigidetur, vt fumi sublimationis locum refrigerij inueniant & adhæreant, & non inueniant viam fugæ, & suæ exterminationis. Hoc autem nouit ille, qui dum sublimasset in breuibus aludelibus, nihil ex sublimato inuenit, quoniam propter breuitatē aludelis æqualis fuit per totum ipsum ignis. Ideoq; semper in fumi substantiâ conuersum sublimandum stetit, & non alicubi adhæsit, sed successiuè per poros vasis euauit. Vas ergo in

ergo in omnibus sublimandis ad maiorem sui partem in loco sui refrigerij extendatur. Causa verò vitrificationis vasis est, ne fumi ascendentes in loco suę ascensionis, porosum inveniāt aludelis parietē, & illū penetrantes aufugiant. Vitrificatur ergo locus ascensionis illorū, vt obseretur illis via fugę: fundus verò aludelis non, quoniā ipsius fundus in igne consistit, qui vitrificationē ipsius funderet, quafusa, & fundus eius, & similiter sublimandū funderetur, & vitrum fieret. Est enim vitri proprietas, omnia vincere, & ad se conuertere. His igitur omnibus consideratis cum causis eorum, fiat ignis sub aludele quousq; certificatus fueris experientia veridica, illud totū ascendisse. Est autem experientia, intromissio baculi terrei bene cocti, habentis foramē paruum in capite suo, vsque ad medium eius veniens, ad quantitatem digiti minoris prope ipsam rem à qua fit sublimatio.

Et si foramini aliquid adhæserit ex sublimando, non est totum sublimatum: si verò non, tunc sublimatum est. Et hac eadem exercitatione in omnibus sublimandis certificari poteris. Descriptio verò vasis aludelis sublimationis Marchasite vltimæ, & cum fornace, & baculo suæ experientiæ hæc est.

De

De sublimatione magnesiæ & tutiæ, item corporum imperfectorum, & de additione materiæ subleuantis ea.

Cap. XLVIII.

Sublimationis verò magnesiæ & tutiæ est eadem intentio cum intentione ultimæ sublimationis marchasitæ. Non enim possunt hæc omnia sine ignitione sublimari, ideoque omnia vnam intentionem habent cū causis iisdem & experientijs eisdem, & habet vnum ordinem generalem. Quia sine facib. sublimari debent, quæcunq; sublimari cum ignitione necessariò contigerit. quia in seipsis facies habent sufficientes, imò superfluas, & huius signum est difficultas sublimationis ipsorum. Sublimantur etiam similiter omnia corpora à perfectione diminuta hoc eodem ordine: & non cadit diuersitas aliqua, nisi quæ ignis sublimationis vehementior est in corporibus, quàm in magnesiâ, marchasitâ, & tutiâ. Et non diuersificantur similiter corpora in sublimationib. suis, nisi quòd quædam indigent admixtione rei subleuantis ea, quædam verò nò, vt facilius fiat eorum eleuatio. Sed vna tamen specialis in corporum sublimatione considerationis experientia reperia est bona, videlicet vt in fundo aludelis nò sit multa corporis sublimandi quâtitas. Quia multitudo sublimationem impedit. Et plani-

cies sit in fundo aludelis sublimationis, & nō concauitas, vt possit æqualiter & tenuiter super fundum sparsum corpus æqualiter, & multum in omnibus suis partibus eleuari. Corpora verò indigentia admixtione rei eleuantis, sunt scilicet Venus & Mars; propter suæ fusionis tarditatem. Venus itaque tutia indiget, Mars verò arsenico, & cum his eleuantur de facili, quoniam cum eis maximè conueniunt. Fiat igitur post illorum considerationem sublimatio, vt in tutia, & illi similibus in sublimatione, & disponatur eorū sublimatio hoc eodem ordine cum causis suis & experientijs.

*De descensione, & modo purificandi per
pastillos. Cap. XLIX.*

N Arratis itaque sublimationis intentionibus cum causis suis omnibus, restat nos descensionis modum monstrare, cum causis suis similiter & suo ordine determinato, & cōpleto. Fuit ergo inuentionis illius causa triplex. Vna scilicet. vt cū materia aliqua inclusa est in illo vase quod vocatur descensorium Chemiæ, post fusionem suam descēdat per foramē illius, & per eius descensionē firmus certi fusionem suscepisse. Alia, vt corpora debilia per eam à combustionē præseruentur post reductionem à calcibus eorū. Nā cū à calcib. corpora debilia tētamus reducere, nō omnem illorū partē tēpore vno reducere possy-

possumus. Si igitur pars illa, quæ primò in corpus reducta est, reductionē totius expectaret, per ignē euanesceret maior illius quātitas. Necessse igitur fuit ingeniari, vt statim cū reducta est pars, ab igne deponatur. Hoc aut per descensorium fit. Est & tertia causa inuentionis illius corporū depuratio ab omni re extranea. Descendit enim corpus fufum mundū, & omnē rem extraneam in concauitate illius dimittit. His itaq; tribus necessitatibus inuenta descensione, determinetur modus illius cum instrumento suo prius notificato cū causis suis. Dicimus igitur, qd' forma eius talis erit, vt fundus illius sit acutus, & parietes illius sine scrupulo æqualiter sint terminantes in fundi acuitatem, vt possit vnum quodq; fufibile liberè sine adhærentia ad fundi illius foramen descendere, & coopertorium eius (si necesse sit) ad similitudinē planæ parapsidis, & bene conveniat illi, & sint de bona & firma terra, & non de facili per ignis pressuram findente. Mittatur igitur res, cuius intentio sit descendere, in illud, super baculos rotundos ex terra factos, vt magis fundo superiori approximēt, & cooperiatur cum eo, & iunctura firmetur, & in igne de carbonibus ponatur, & super ipsum suffletur, quousq; tota res descendat in vas sibi suppositum. Potest tamen (si res fuerit difficilis fusionis) poni super tabulam planā, vel paræ

concauitatis, à qua possit de facili descende-
 re cum inclinatione capitis descensorij, si fu-
 sa fuerit. Purificantur enim per hoc corpora.
 Sed per pastillum melius purificantur, cuius
 modus purificationis est idem cū modo pu-
 rificationis descensorij. Et ideo per illum ex-
 cufamur ab eo. Tenet enim feces corporum,
 vt descensorium, & melius, & ideo narramus
 modum illius. Dicimus igitur, quòd accipi-
 mus corpus, de cuius intentione est munda-
 ri, & illud in grana minutissima, vel limatu-
 ram, vel in calcem (quod perfectius est) redi-
 gimus, & ei commiscemus calcem aliquam,
 de cuius intentione non sit fundi, & postea il-
 lud fundimus. Inuenimus enim per illud cor-
 pora mundari multa iteratione, sed non mū-
 dificatione perfecta, quam perfectionem sci-
 mus esse, sed mundificatione vtili, vt medi-
 cina perfectionis suscepta, melius & perfe-
 ctius per eam transformetur corpora. Est
 enim administratio præcedens eam: omnem
 autem administrationem sufficienter in
 sequentibus tibi narrabimus.

Nunc verò descensorij po-
 namus descriptio-
 nem.

De

Ignis

Cooper. Bacu.

torium li Ignis
cipiens

Ignis vas
re

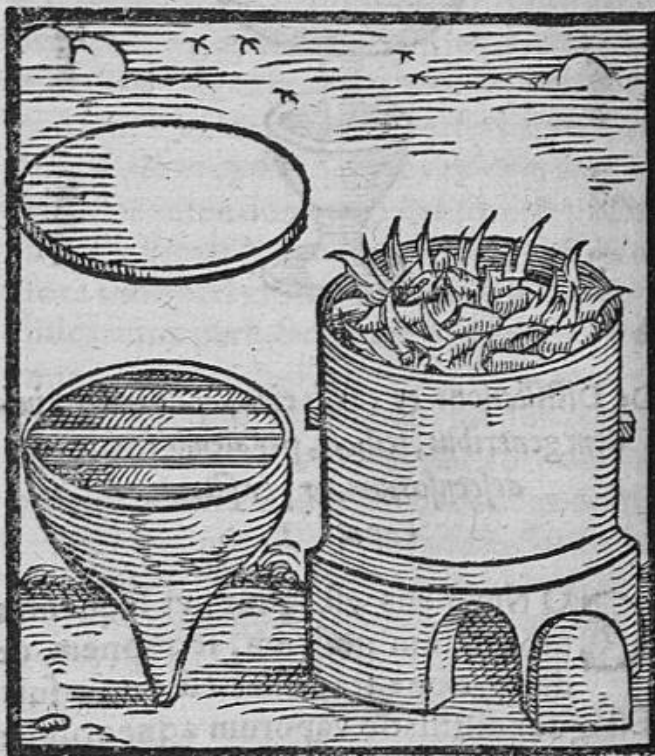
De Distillatione & causis eius, ac de tribus eiusdem generibus, scilicet, per alembicum, per descensorium, & per filtrum.

Caput L.

CONueniens est igitur, vt sequentes propositum nostrum, sermonem de distillatione tradamus cū causis suis. Est igitur distillatio vaporum aqueorum in suo vase eleuatio. Diuersificatur itaque distillatio. Nam quædam est per ignem, quædam verò sine igne. Quæ verò per ignem

O 5

fit, duorum generum inuenitur. Quædam est per eleuationem in alembicum, quædam per descensum Chemiæ, qua mediante oleum ex vegetabilibus elicetur. Causa quare inuenta sit distillatio, & causa generalis inuentionis cuiuslibet distillationis est purificatio liquorosi à face suæ turbulentæ, & cõseruatio illius à putrefactione. Videmus .

enim rem distillatam quocunq; distillationis genere puriorem effici, & melius à putrefactione custodiri. Causa verò specialis in-

inventionis illius, quæ per ascensum fit in alembicum, est inquisitio aquæ puræ sine terra. Cuius experientia est, quòd videmus aquam sic distillatam, nullam fæcem habere. Causa inventionis aquæ puræ, fuit imbibitio spirituum & medicinarum mundarum, ut si quando scilicet indigemus imbibitione, aquam puram habeamus, quæ fæcem post ipsius resolutionem non dimittat, qua fæce medicinæ nostræ, & spiritus mundari possint infici & corrumpi. Causa verò inventionis eius, quæ per descensum fit, fuit olei puri in natura sua extractio: quia per ascensum oleum in natura sua combustibili haberi non poterat, & huiusmodi inquisitio fuit, scilicet ut color eius, qui cum substantia sua permixtus est, habeatur. Hic enim iuvare potest in casu. Distillationis verò quæ per filtrum sine ignitione perficitur, causa inventionis, fuit aquæ sola serenitas. Dicamus igitur nunc omnium distillationum modos, cum causis suis. Eius itaque quæ per ascensum fit, est duplex modus. Alia enim fictili olla cineribus plena perficitur: alia autem cum aqua in vase suo cum graminibus vel lanositate, ordine suo disposita, ne cucurbita vel distillatorius alembicus rumpantur, antequam ad perfectionem deducatur. Ea verò quæ cum cineribus, maiori, & fortiori, & acutiori perficitur igne: quæ autem cum a-

mutaq

qua, mansueto igne & æquali. Aqua enim acuitatem ignitionis non suscipit, quemadmodum cineres. Ideo per eam quæ cum cineribus fit, colores & grossiores terræ partes eleuari solent. Cum ea verò quæ cum aqua fit, subtiliores, & sine colore, & ad naturam aqueitatis simplicis approximantes magis eleuari contingit. Subtilior ergo fit separatio per eam quæ aqua perficitur, quàm per eam, quæ cineribus elicitur. Experientia hoc nouit verum esse, qui cum distillasset oleum per cineres, oleum vix alteratum suscepit in recipientem. Volens verò partes eius separare, ad id necessitate peruenit, vt contingeret per aquam distillare. Et tunc per eius reiterationem separauit oleum in partes suas elementales, vt albissimam & serenissimam aquam ex rubicundissimo extraxerit oleo, remanente in fundo alembici totaliter illius rubore. Per hoc ergo magisteriũ ad omnis rei vegetabilis, & eius quæ ex vegetabili processit in esse, & omnis rei consimilis, ad omnium determinatam elementorum separationem peruenire necesse est. Per eam verò quæ per descensum fit, ad cuiuslibet rei oleum perueniri determinatè potest, scilicet vegetabilium omnium, & eorum consimilium. Per eam verò quæ per filtrum fit, ad cuiuslibet liquorosi serenitatem perueniri potest. Hæc autem omnia etiam
parum

parùm vel minimùm scientibus sunt manifesta & nota: qui verò hæc ignorat, nihil ex hoc nouit magisterio. Exercitetur igitur, & de facili ea inuestigabit. Dispositio igitur eius quæ per cineres fit, est, vt fumatur olla fortis ex terra, & coaptetur in furno, simili sublimationis furno præfato, cum eadem distantia à furni spondilibus, per eandem inuestigationem, & simililibus auriculis, super cuius fundum ponantur cineres cribelati ad digiti spissitudinem, & super ipsos cineres ponatur vas distillationis, & cooperiatur in circuitu eius cum eisdem, vsq; prope collum alembici: postea verò infundatur in illud res, de cuius intentione fit sic distillari. Vltimò verò cooperiatur illud cum alembico, cuius collum fulcipiat collum cucurbitæ inferioris intra se, vsq; ad curuitatem canalis ipsius alembici, ne viam fugæ inueniat distillandû. Et postea lutetur alembicus cû cucurbita sua, & firmetur eorum iunctura, & supponatur ignis quousq; distillet. Alembicus verò & eius cucurbita de vitro sint. Ignis verò illius augeatur ei secundum exigentiam distillationis, quousq; videatur totum distillandum cum magna ignis expressione distillatû esse. Secundæ verò intentionis distillationis dispositio, quæ per aquam fit, est similis huic in vase & aléxico. Differt tamé ab ea in hoc, quòd in hac sumitur olla

ferrea vel ænea, & coaptatur ad furnum, ve dictum est. Postea super fundum illius ollæ stratum de straminibus, vel lana, vel re consimili cōstruatur, ad spissitudinem trium digitorum, ne cucurbita frangatur, & eisdem graminibus, vel rebus consimilibus cooperiatur in circuitu cucurbita, vsq; prope collum alēbici, & super ipsa sarmenta virgę subtilis superspargantur, & super virgas ponantur lapides pōderosi, qui suo pondere cucurbitam, & alembicum, & ipsa sarmenta deprimant, & depressa firmiter & stabiliter teneāt super ollæ fundum, ne natent leuata per ipsam aquam, & sit leuatio hæc causa fracturæ vasis, & distillandæ rei perditio. Postea verò super sarmenta fundatur aqua vsq; ad ollæ plenitudinē, & supponatur ignis, quousq; distilletur totū. Dispositio verò eius quæ per descensum fit, est, vt fiat descensorium vitreum cum coopertorio eius, & lutetur vtrunq; , & intromittatur, quod sic distillare quis intēdit. Et fiat super caput illius ignis: descendet enim distillatio eius. Dispositio verò eius quæ per filtrum fit, est, vt ponatur liquor distillandus in concham lapideam, & filtri bene abluti & madidi. ponatur pars latior in dictum liquorem vsque ad fundum conchæ. Pendeat verò exilior pars eius ab orificio conchæ extra. Et sub capite illius filtri ponatur vas recipiens distillationem.

Cūm

Cum ergo distillare ipsum filtrum incipiet, primo aqua distillabit, qua madidum fuit. qua cessante, succedit illi liquor distillandus. Qui si nondum serenus fuerit, totiens ad concham reuertatur, quousque serenissimus distilletur. Hæc autem, quia facilia sunt omnia, magna probatione non indigent, ideoque eorum probationem siluimus. Descriptio verò omnium vasorum distillationis cuiuslibet, à nobis nunc traditæ, est hæc.

Secundus distillationis modus

Primus distillationis modus

Ampulla recipiens. Ignis. Receptaculum

Alambic. Lapidis. Concha. Vas recipiens

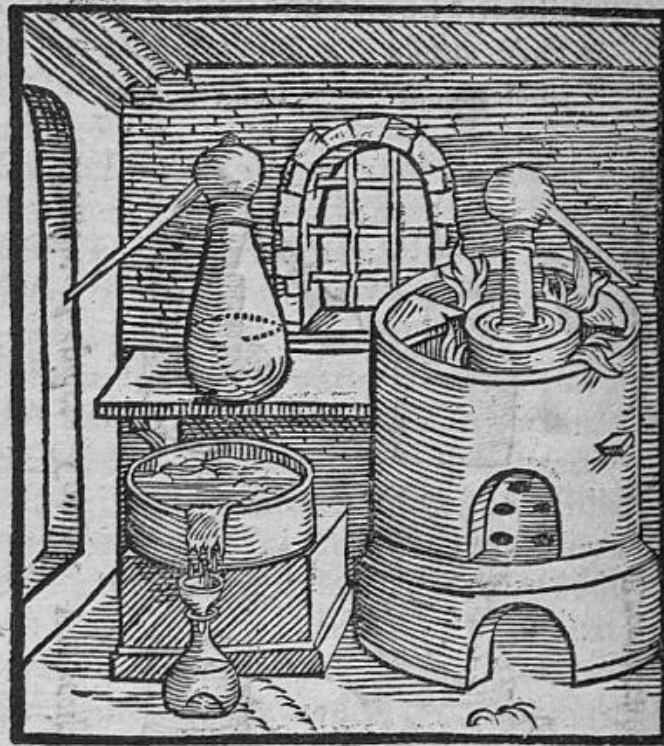
Quartus distillationis modus.

Tertius distillationis modus.

De Calcinatione, tam corporum, quam spirituum, cum causis & modis suis.

Caput LI.

POST igitur distillationis narrationem, sermonem nostrum tradamus de calcinatione. Est ergo calcinatio, rei per ignem puluerizatio, per priuationem humiditatis partes consolidantis. Causa inuen-

tionis eius est, vt sulphureitas adustiua corrupens & defœdans, per ignem deleatur. Diuersificatur verò secundum diuersitatem rerum

rerum calcinandarum. Calcinantur igitur corpora, & calcinantur spiritus, & res aliæ extraneæ à natura horum, diuersa tamen intentione. Quia igitur sunt corpora imperfecta, duorum scilicet generum, dura videlicet vt Venus & Mars, mollia verò vt Iuppiter & Saturnus, quæ omnia calcinantur, necesse fuit illa diuersa intentione calcinari, generali scilicet, & speciali. Generali attamen vna intentione calcinantur. Et est, vt sulphureitas illa corrumpens & defœdans deleatur per ignem. Sic enim comburitur omnis ex quacunq; re sulphureitas adustiuæ, quæ sine calcinatione deleri nõ potest. Quoniam ipsum corpus solidum est, & propter soliditatẽ & latitationem occultatæ sulphureitatis in continuitate substantiæ argenti viui defenditur per illud ab adustione. Ideoq; necesse fuit continuitatem eius separare, vt ignis liberius ad quamcũq; minimam eius partem perueniens sulphureitatem ex eo comburere possit, & non defœdat ipsum continuitas argenti viui in illo. Et est communis intentio similiter in illa depuratio terreitatis. Inuentum est enim, quòd corpora per reiterationem calcinationis & reductionis mundantur, vt monstrabimus in sequentibus. Specialis verò calcinatio corporum mollium est, vt cum his duabus intentionibus sit: intentio per eam illa indurare

& ignire. ad quod peruenitur cum ingenio. Ista reiteratione calcinationis super illa: de qua in sequenti traditione determinare nos expedit. Inuenimus enim per id ingenium manifestè ipsa indurari. Sed manifestius & citius Iupiter induratur. Causa verò inuentionis calcinationis spirituum est, vt ipsi melius figantur, & facilius soluantur in aquam. Quoniam omne calcinati genus fixius est, quàm non calcinati, & facilioris solutionis: quia partes calcinati magis subtiliatæ per ignem facilius cum aquis commiscuntur, & in aquam conuertuntur. Et hoc si expertus fueris, sic inuenies se habere. Calcinatio verò aliarum rerum facit ad exigentiam præparationis spirituum & corporum: de qua latius à nobis determinabitur in sequentibus. Non autem est de perfectione harum aliquid tale. Modus igitur ipsius calcinationis est diuersus, propter diuersitatem calcinandorum. Calcinantur enim corpora aliter, quàm spiritus vel aliæ res. Et corpora à se inuicem diuersa, similiter diuersimodè calcinantur. Corpora enim mollia vnū modum habent generalem ad calcinationis intentionem, scilicet quòd ambo per solū possunt calcinari igne, & per salis acuitatem, præparati vel non præparati ambo similiter. Primus igitur modus per ignem solū sic perficitur, vt sumatur vas ferreum, vel terreum ad similitudinē parapsidis for-

dis formatum, cuius structura sit firma, & coaptetur ad furnum calcinationis horum, taliter, quod sub ipso possint carbones proijci & sufflari. Proijciatur verò in fundum vasis illius plumbum vel stannum, quod super tripodem ferreum, vel tres lapideas columnas sedeat firmiter, & ad furni sui parietes similiter firmetur, quatuor vel tribus lapidibus coartantibus illud ad eos, ne vas moveri possit. Furni verò figura eadem sit cum forma furni magnæ ignitionis, de quo narratum est iam, & narrabitur similiter sermone completiori. Accendatur igitur in illo furno ignis sub vase calcinationis, ad ipsius calcinandi corporis fusionem potens. Et cum ipsum corpus cutem nigram super se creaverit ignis calore, subtrahatur illa ab eo cum pala ferrea vel lapidea, quæ se non permittit comburi ad infectionem calcis. Hæc autem exscoriatio tam diu continetur, quousque ipsum corpus in pulverem conuertatur. Quod si Saturnus fuerit, ad maiorem ponatur ignem, quousque in citrinissimum mutetur colorem calx eius. Si verò Iuppiter similiter exponatur, & dimittatur, quousque in albedinem inutetur completam. In hoc tamen sollicitum reddimus artificem, quod Saturnus de facili à calce sua redit ad corpus. Iuppiter verò difficilimè. Ideoque ne contingat illum errare in

expositione Saturni, post primam eius pulverificationem, ad maiorem ignem, ne illius calx prius redeat in corpus, quam perficiatur: quoniam temperantia ignis indiget, & successione augmenti illius paulatim, cum cautela, quousque in calce firmetur sua, ne de facili redeat in corpus, vt possit illi maior ignis administrari, ad suæ calcis perfectionem. Similiter ne contingat errare in Ioue, propter difficilem eius reductionem, vt si quando posuerit in reductione calcem eius, eueniat ei, quòd non reducat, sed inueniat eam prioris dispositionis, aut in vitrum redactam, & æstimet reductionem eius impossibilem. Dicimus enim, quòd si in Iouis reductione magnum non adhibuerit ignem, nō reducet. Si verò magnum, non necessario illum reducere contingit, sed possibile est illum in vitrificationem reducere. Et illud ideo, quia Iupiter in profundo suæ nature argenti viui fugitiuā inclusam habet substantiam. Quæ si longam in igne traxerit moram, fugiet, & corpus priuatū humiditate relinquet, ita vt potius aptum ad vitrificatione, quàm ad corporis metallici fusionem cōverti reperiatur. Omne enim propria priuatum humiditate, nullam nisi vitrificatoriā dat fusionem. Ideoq; necessario relinquitur, vt cū ignis impetu maximè veloci, reducere celeriter festinet, aliter enim nō reducitur.

Ex.

Exerceatur ergo ad illud, & sciet. Modus vero calcinationis horum duorum corporum, quae à salis acuitate perficitur, est, ut proiciatur super faciem illorum salis quantitas, post quantitatem sapientissimè in fusione sua: & permisceantur agitatione multa per baculum ferreum super ignem, quousque per salis mixtionem in cinerem vertantur. Et postea per eundem modum perfectionis perficiatur illorum calx cum suis considerationibus. Sed in hoc est etiam differentia in horum duorum corporum calcinatione: quia plumbum ex primis calcinationis laboribus ad pulverem convertitur facilius quam Iupiter: non tamen perficitur illius calx facilius quam Iouis. Dependet autem huius causa ex eo, quod Saturnus humiditatem magis fixam habeat quam Iupiter: Veneris vero & Martis est idem modus: diversus tamen à primis, & illud propter liquefactionis eorum difficultatem. Et est, ut laminati ponantur ad fortem ignitionem, de cuius intentione non sit fundere. Propter multam enim terreitatis eorum in illis quantitatem, & multam sulphureitatis adfluam & fugientis mensuram, de facili per hunc modum adducuntur in calcem. Et illud ideo, quia ex multa terreitate argenti vivi substantiae intermixta, turbatur argenti vivi debita continuatio. Et ideo porositas in eis causatur, per quam & sulphureitas transiens evolare potest, & ignis ex causa illa ad eam accipit.

cedens, comburere, & eam eleuare potest. Per hoc igitur relinquitur, & partes rariores fieri, & in cinerem per discontinuationē raritatis conuerti. Manifesta igitur experientia huius est, quia exposita ad ignitionem lamina Veneris, flammam dabit sulphuream, & squamam in superficie sua causabit puluerisabilem. Et illud ideo, quia ex propinquo partibus. necesse est faciliorem sulphuris combustionem fieri. Modus verò furni calcinationis huius, est idem eum modo furni distillationis, nisi quòd foramē solummodo vnum magnum debet super caput suum habere: vnde à fumositatibus se liberè absoluat. Et situs calcinadorum in medio furni sit, vt in circuitu liberè ignē suscipiant. Vas verò eius sit terreū, ad formam parapsidis factum.

Modus autem calcinationis spirituum est, vt eis ad fixationem approximantibus, administretur ignis, successiuè & paulatim illum augendo, ne fugiāt, quousq; maximum eos tollerare ignem contingat. Et vas eorum sit rotundum, vndiq; clausum, & furnus idem cum nouissimè dicto.

Cum consimili autem furno, & consimili vase, omnis similiter res calcinatur. Excusamus tamen à maiori labore, quàm qui adhibetur in custodia fugæ. Quoniam alia res non fugit nisi spiritus, & quòd spirituum naturæ approximatur.

De

Descriptio verò omnium, quæ narrata sunt no-
uissimè est hæc.

De Solutione.

Cap. LII.

DE Solutione sermo noster amplius
innuit, solutionem rei siccæ in aquam
esse redactionem. Dicimus igitur, quòd
omnis solutionis perfectio adducitur cum
aquis subtilibus, & maximè a cutis, & acris,
& ponticibus, facem nullam habentibus,

P 4

ficut est acetum distillatum, & vua acerba, et pira multæ acritudinis, & mala granata similiter distillata, & his similia. Fuit autem causa inuentionis eius subtiliatio eorū, quæ nec fusionem, nec ingressionem habent. de quibus magna vtilitas amittebatur spirituū fixorum, & eorū, quæ ipsorum naturæ sunt. Nam omne quod soluitur, necesse est salis, aut aluminis, vel eorum consimilium naturam habere. Est autem natura eorum, quod fusionem dant, ante illorum vitrificationem: ergo & spiritus soluti fusionem præstent similiter similem. Cū ergo multum ex natura sua corporibus & sibi inuicē conueniant, habita fusionem, necesse est per illam corpora penetrare, & penetrando transmutare. Ad hoc verò vt penetrent & transmutent, sine magisterio non peruenitur, quod est scilicet, vt post solutionem & coagulationem illius administretur illi aliquis ex spiritibus purificatus, non fixus. Et totiens ab illo sublimetur, quousq; secum maneat, & illi velociorem præstet fusionem, & ipsum in fusionem à vitrificatione conseruet. De natura enim spirituū est non vitrificari, & à vitrificatione commixtum saluare, donec in eo fuerint. Spiritus ergo qui magis naturam seruaui spiritus, magis à vitrificatione defendet. Magis autem seruaui spiritus, solummodo purificatus, quàm purificatus, fixus, calci-

calcinatus, atque solutus. ideo necesse est talem illi admisceri. Resultat enim ex his bonafusio, & ingressio, & fixio stans. Ex operibus autem naturę probare possumus, sola salium & aluminum, & similiarum naturam seruantia, solubilia esse. Non enim in operibus illius omnibus considerantes, inuenimus alia solui, præter illa. Igitur quęcunque soluuntur, necesse est per illorum naturam solui. Sed quia videmus omnia verè calcinata solui per reiterationem calcinationis & solutionis, ideoque probamus per illud, omnia calcinata ad salium vel aluminum naturam approximare, ideo sese in proprietatibus necesse est cõcomitari. Modus verò solutionis duplex est, scilicet per fimum calidum, & per feruentem aquam: quorum est vna intentio, & vnus effectus. Modus ergo per fimum est, vt ponatur calcinatũ in ampullam vitream, & super illud fundatur quantitas aceti distillati, vel consimilis, duplum eius, & obturetur caput ipsius bene ne respiret, & sub fimo tepido solui dimittatur, & postea per distillationem filtri solutum remoueatur. Non solutum verò iteratò calcinetur, & post calcinationem iteratò similiter soluatur, donec per reiterationem operis super illud totũ soluatur. Modus verò qui per bullientem aquam fit, velocior est. Et est vt calcinatum in ampullam similiter ordinetur cum aceto, obturato fora-

mine, ne respiret. quę in caldario pleno aqua
& stramine sepeliatur, vt in distillationis mo-
do per aquam præceptum attulimus per or-
dinem. & postea succendatur sub ea ignis,
donec aqua per horam ferueat. Post hoc ve-
rò solutū distilletur, & seorsum seruetur. Nō
solutum verò iteratò calcinetur, & iteratò eo-
dem ordine soluatur, donec per reiteratio-
nem totum soluatur.

Descriptio verò eius, quod nunc dictum
est, hæc est:

De

De coagulatione, & eius causis, deq; diuersis modis coagulandi Mercurij, & medicinarum solutarum. Cap. LIII.

COagulatio verò est rei liquorosæ ad solidam substâtiam per humidi priuationem reductio. Est autem duplex causa inuentionis illius. Vna scilicet argenti viui induratio. Altera verò inuentionis causa est, medicinarû solutarû ab aqueitate illis admixta absolutio. Diuersificatur ergo secundum ipsorum coagulandorum multipliciter. Alia enim argentum viuum coagulatione indiget, alia verò solutæ medicinæ. Est tamen ipsius argenti viui duplex coagulatio. Vna quidem per ablationem totius ab illo humidi innati. Alia verò per inspissationem ipsius humidi, quousque induretur. Congelare at tamen illud difficillimè atque laboriosè accidet, cum profunditate perspicacis industriæ, & nos narrabimus omne ingenium coagulationis illius. Ingenium verò coagulationis illius cogitauerunt quidam fore per conseruationem illius in ignis temperamento. Qui cum illud putassent se coagulasse, post remotionem eius ab igne, inuenerunt illud fluere sicut prius. Per hoc igitur in stuporè & in admirationem adducti sunt, vehementer arguentes, ad hoc perueniri non posse. Alij verò, necessariò ex principijs naturalibus suppo-

nentes, humidum quodlibet ab ignis calore in ficcitatem cōverti, conati sunt cum perseverantiæ instantia continuare illius conseruationem in igne, & per hanc continuationē ad hoc deuenerūt, vt ex eis aliqui in album, aliqui verò in rubeum cōuerterint lapidem, aliqui verò in citrinum, cui nō fuit fusio nec ingressio. Et harum diuersitatum causam nō potuerunt æstimare, ideoque illud abiecerunt. Alij verò cum medicinis illud coagulare conati sunt, & ad hoc non peruenerūt: sed accidit eis illusio, aut quia non coagulauerunt, aut quia insensibiliter extenuatum est, aut coagulatio eorum non fuit in forma alicuius corporis, & horū diuersitatis causam ignorauerunt. Alij medicinas artificiosas cōponētes, illud in projectione coagulauerūt: sed eorum non fuit coagulatio utilis, quoniam ad imperfectum corpus illud conuerterunt, & causam huius similiter videre non potuerunt. Horum igitur nos narrare causas expedit, vt ad coagulationis illius magisterium artifex perueniat. Vt autem iam à nobis sufficienter narratū est, vniformis est substantia argenti viui: Quare non est possibile in breui spacio temporis per conseruationē illius in igne, aqueitatem remouere illius. Ni mia igitur festinatio, causa fuit primi erroris: cum verò subtilis sit substantiæ, ab igne recedit. Ignis igitur excessus, est causa erroris
illo.

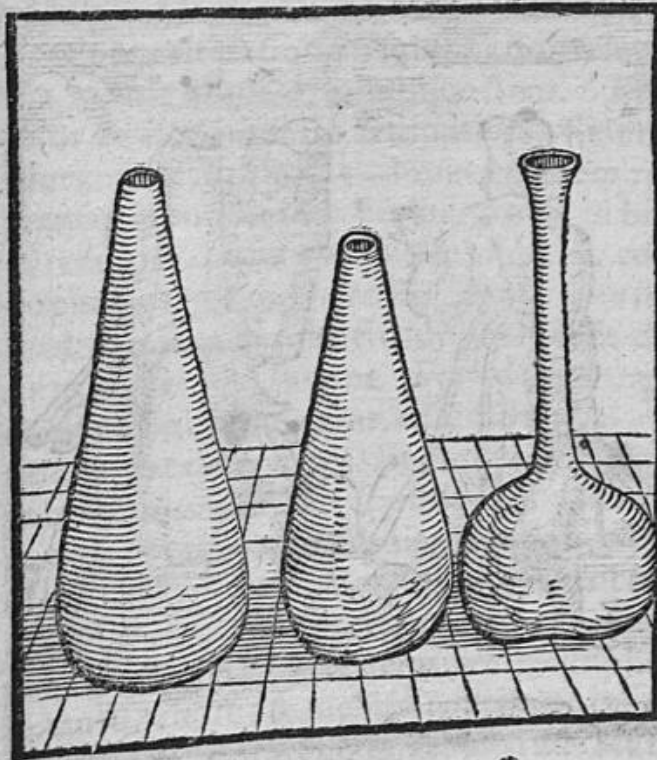
illorum, à quibus fugit. Commiscetur cum sulphure, arsenico, & marchasita de facili, propter communitatem in natura sua. Ideoque per illa apparet coagulatum nõ in forma corporis, sed argenti viui cum plũbo mixti. Non enim hæc cum fugitiua sint, possunt illud in ignis pugna tenere, quousq; ad corporis naturam perueniat. Sed fugiunt cum eo per ignis incursionem, & ideo illud est causa erroris eorum, qui sic coagulant. Habet similiter argentum viuum humiditatem multam sibi vnitam, quam ab illo separari non est possibile, nisi per ignis cautam violentiam, per conseruationẽ eius in suo igne. Et est suus ignis, quem illi augmentando, secundum exigentiam suæ tolerantiaẽ illius humiditatem tollunt, non relicta sibi parte ad fusionem metallicam sufficiente, qua remota non funditur. Et hæc est causa erroris illorum, qui in lapidem illud coagulant non fusibilem. Habet similiter partes sulphuris naturaliter sibi admixtas, quoddam tamen plus, quoddam verò minus, quod remouere per artificium contingit esse possibile. Cũ igitur sit sulphuris proprietas, cum argento viuo rubeum vel citrinum colorem (secundum mensuram suæ quantitatis) creare, eius ablatione proprietas argenti viui erit, albedinem dare per ignẽ. Hęc igitur est causa varietatis colorum illius post coagulationem eius in lapidem. Habet

similiter terreitatem sulphuris admixtá, quæ quidem infici omnes suas coagulationes necesse est. Et hæc est causa erroris illorum, qui illud in corpus imperfectum coagulát. Ex diuersitate igitur medicinarum illius coagulationis accidit, diuersa in coagulatione illius creari corpora, & ex diuersitate illius similiter quod coagulandú est. Nam si medicina, vel illud, habuerint sulphur non fixú, necesse est corpus molle ex illo creari. Si verò fixú, necesse est durú. Et si album, albú. Si verò rubeum, rubeum. Et si remissum ab albo vel rubeo, remissum similiter necesse est fieri. Et si terreú, imperfectú. Si verò non, nõ. Et omne similiter non fixum, liuidum creat, fixum verò non, quantum in illo est. Pura verò illius substantia purum creat corpus, non pura verò è contra. Accidit autem & similiter in solo argento viuo, absq; sulphuris commixtione, diuersitas eadem propter diuersitatem mundationis, & præparationis illius in medicina. Ideoque contingit ex parte medicinæ diuersitatis illius, vt quandoq; in coagulatione illius plumbum, quandoq; verò Iupiter, quandoq; autem Venus, & quandoq; Mars fiat, quod propter impuritatem accidit. Quãdoque verò Sol, quandoque Luna, quod ex puritate venire necesse est, & consideratione colorú. Coagulatur igitur ex frequenti illius præcipitatione cum violentia ad ignis asperitatem

ratem. Asperitas enim ignis aqueitatē illius
 de facili remouet. Hoc enim fit per vas, cuius
 figura sit multę longitudinis, in quo inueni-
 at locū refrigerij, adhęrētię, & quietis in eius
 spondilibus, propter suam longitudinem, &
 non fugę viam, quousque iterata vice ad il-
 lius fundum præcipitetur multa caliditate i-
 gnitionis, cum reiteratione multa, quousq;
 fiat fixum. Coagulatur similiter ex diuturna
 retentione in suo igne, in vase vitreo, cuius
 collum sit multę longitudinis, & in ventre fi-
 guram ampullę habeat, cum continua colli
 eius apertione, vt per illam possit humiditas
 eius euanescere. Coagulatur verò per medi-
 cinam illi conuenientem. Et nos illam tibi
 narrabimus in sequentibus apertius. Hic ve-
 rò similiter, vt intentionem nostram super il-
 lo narremus completam, secundum quod
 per nostrum inuenimus experimentum. Et
 est medicina illius, quę maximè illi in pro-
 fundo eius adhæret, & ei per minima com-
 miscetur ante illius fugam. Ex rebus ergo ei
 conuenientibus, necesse est illam colligere.
 Sunt autē huiusmodi corpora omnia, & sul-
 phur, & arsenicū. Sed quia non videmus cor-
 porum aliquod in natura sua illud coagula-
 re, sed ab eis ipsum fugere, quantūcunq; fue-
 rint suę conueniētīę, ideoq; cōsiderauimus,
 nullum corpus illi in profundo adhærere.
 Subtilioris ergo substantię, & liquidioris fu-

sionis necesse est medicinā illam esse, quā ipsa corpora. Ex spiritibus etiam non videmus, illis in natura sua manentibus, firmam & stabilem coagulationem fieri illius, sed fugitiuam, & multæ infectionis. Quod quidem contingit, alterum propter spirituum fugam, alterum verò ex terreæ, & adustibilis substantiæ illorum commixtione. Ideoq; ex hoc manifestè relinquitur, ex quacunque re medicina illius eliciatur, ipsam necessariò debere esse subtilissimæ, & purissimæ substantiæ, illi adhærentis ex natura sua, & facillimæ liquefactionis, & tenuissimæ ad modum aquæ, & fixæ super ignis pugnam. Hæc enim ipsum coagulabit, & in naturam solarem vel lunarem conuertet. Modos ingeniorum medicine tibi dedimus, ad quam per illos peruenire potes, & ipsam sermone sibi proprio determinauimus. Sollicitè igitur ad illam exerciteris, & eam inuenies. Sed vt nos non increpare possis ex eius insufficiētia, dicimus, quòd ex ipsis corporibus metallicis cum suo sulphure vel arsenico præparatis, hæc medicina elicitur, similiter ex solo sulphure, vel arsenico præparatis, & ex solis similiter corporibus elici potest. Ex solo verò viuo argento facilius, & propinquius, & perfectius inuenitur. Quoniam natura propriam naturam amplectitur amicabilius, & ea gaudet magis, quàm extranea. Et est in ipso facilitas extractionis
illius

illius substantiæ subtilis, cum iam in actu subtilem habeat substantiam. Modi verò inuentionis huius medicinæ sunt per sublimationem, vt à nobis narratum est sufficienter. Modus verò fixationis illius in capitulo suo similiter narratus est. Coagulationis verò solutorum modus est, per ampullam in cineribus vsque ad collum cum temperato igne, quousque aqueitas euanescat. Descriptio verò longorum vasorum, & eorum in quibus fit omnis coagulatio hæc est.

ρ

610 Q V A R T A P A R S

De Fixione, & causis eius, deq; diuersis modis figendi corpora. & spiritus.

Cap. LIIII.

Fixio verò, est rei fugientis ab igne conueniens ad tolerantiam eiusdem adaptatio. Causa verò inuentionis ipsius fixationis est, vt omnis tinctura, omnis que alteratio perpetuetur in alterato, & non mutetur. Diuersificatur verò & ipsa secundum rerum figendarum multipliciter, quæ sunt videlicet corpora quædam à perfectione diminu

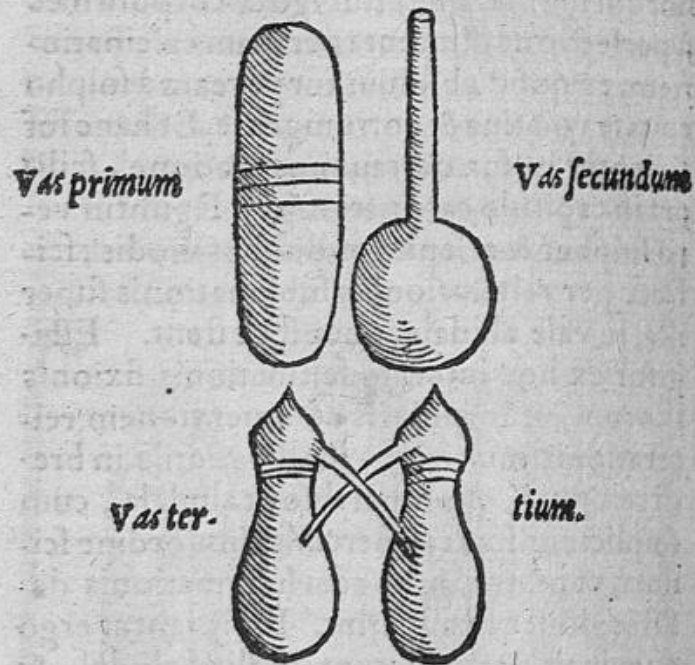

ta. Sicut Saturnus, Iupiter, Mars, & Venus. Et secundum diuersitatem ipsorum spirituum, qui sunt scilicet sulphur & arsenicum, in gradu vno, & argentum viuum in alio: in tertio verò marchasita, magnesia, & tutia, & horum similia. Figuntur igitur corpora hæc à perfectione diminuta per suam calcinationem, eo quòd absoluuntur per eam à sulphureitate volatiua & corrumpente. Et hanc sufficienter in sua narrauimus oratione, scilicet in capitulo calcinationis. Figuntur verò sulphur & arsenicum duobus modis, scilicet per reiterationem sublimationis super illa, in vase aludele, quousque stent. Est igitur ex hoc intentio festinationis fixationis illorum, vt ingenieris ad inuentionem reiterationis multiplicis sublimationis in breui tempore, quod per duo fit aludela, cum duplicibus suis cooperculis, hoc ordine scilicet, vt nunquam ab actu sublimationis desistas, donec fixa fuerint. Projiciantur ergo cum in vno ascenderunt, in aliud aludel, & sic alternata vice fiat. Et nunquam ociosa permittantur aludelis spondilibus adhærere, quin in cõtinaua sint ignis eleuatione, quousque cesset illorum eleuatio. Quotocunque enim in breuiori tempore poteris multiplices sublimationis reiterationes multiplicare, tantò celerius & melius cõtinet ipsius fixationis tẽpus abbreviare. Ideoq; fuit secun-

Q. 2

612 Q V A R T A P A R S

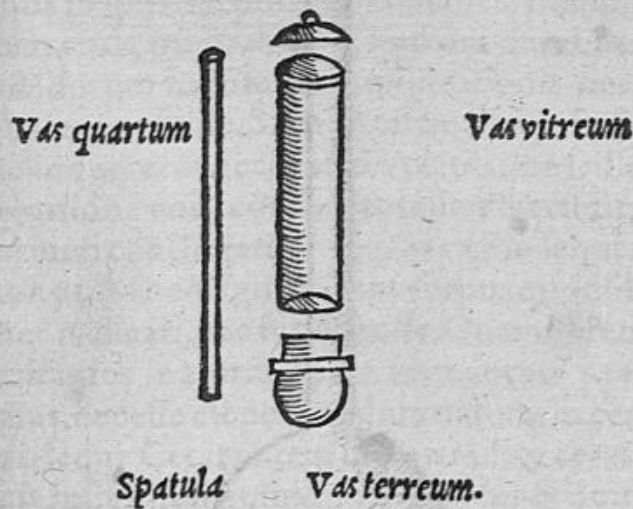
modus fixationis inuentus, qui est per
 ipsius sublimandi præcipitationem, ad calo-
 rem, vt continuo in illo sit, donec figatur. Et

hoc fit per longum vas vitreum, cuius fun-
 dus sit terreus, & non vitreus (quia scinde-
 retur in partes) illi artificialiter cum clausu-
 ra bona connexus, & per spatulam ferream,
 vel lapideam, cum ad spondilia eius adhæ-
 serit, deijciatur ad ima caloris continuè, per
 alter-

SVM. PERF. GEBRI. 613

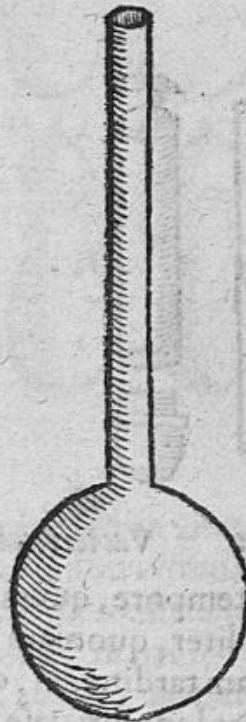
alternas vices, quousque figatur. Fixionis verò modus argenti viui, est idem cum modo fixationis sulphuris & arsenici, & non diuersificantur inter se, nisi in hoc, quòd non possunt sulphur & arsenicum figi, nisi prius eorum partes inflammabiles tenuissimæ, subtili diuisionis artificio ab eis separentur, per hunc vltimum fixationis modum. Argentum verò viuum hanc considerationem non habet, & ad hoc similiter temperatori calore, quàm argentum viuum indigent in hoc modo. Similiter diuersificantur, quia in lon-

giori figuntur tempore, quàm argentum viuum. In eo similiter, quoniam altius eleuantur propter suam tarditatem, quàm argentū viuum. Ideo que longiori vase indigēt quàm

argentum viuum ad suam fixationem. Fixio
verò marchefitæ, magnesiæ, & tutiæ est, vt
cum post primam illorum sublimationem
acquisuerimus quod ex eis volumus, abie-
ctis illorum fœcibus, reiteremus super ea sub-
limationem, totiens conuertendo, quod su-
perius ascendit ad id quod inferius reman-
sit, ex vnoquoque illorum, quousque figan-
tur.

Horum verò descriptio vasorum
iam tradita est.

De

Ceratio, est duræ rei non fusibilis mollificatio ad liquefactionem. Ex hoc igitur manifestum est, quòd causa inuentionis huius fuit, vt quod ingressionem ex priuatione suæ liquefactionis non habebat in corpus ad alterationem, mollificaretur vt flueret, & ingressionem haberet. Ideo putauerunt aliqui, cerationem debere de oleis liquidis & aquis fieri. Sed erroneum est illud, & à principijs huius magisterij naturalis semotum penitus, & ex manifestis naturæ operibus reprobatum. Naturam enim non videmus in ipsis corporibus metallicis humiditatem citò terminabilem, imò diu durabilem, ad illorum fusionis & mollificationis necessitatem posuisse. Si enim talem illis posuisset, relinqueretur necessariò, vt citissimè scilicet ignitione vna, corpora totaliter humiditate priuari contingeret. Quare ex illo sequeretur, post vnam ignitionem corpus quodlibet nec malleari, nec fundi posse. Quamobrem imitantes naturæ opera in quantum possumus, necesse est nos modum naturæ in cerando sequi. Cerat autem ipsa in radice cerationis fusibilium humiditate, quæ super omnes est humiditates, expectans ignis calorem. Igitur etiam nos consimili cerare humiditate necessariò expedit. In nullis autem rebus melius & possibilibus, & propinquius hæc humi

ditas ceratiua inuenitur, quàm in his, videlicet sulphure & arsenico propinquè, propinquius autem & melius in argento viuo. Horum igitur humiditatem non videmus terrâ illorum relinquere, propter fortem vnionem, quam in opere mixtionis naturæ habuerunt. In omnibus autem rebus alijs humiditatem habentibus, experimento inuenies, eam in resolutione à terrea sua substantia separari, & post illius separationem omnî humiditate priuari. In spiritibus autem prædictis hoc nomine contingit. Ideoque non est aliud, per quod ab illorum incerando acceptione excusari possimus. Modus ergo cerationis est per illos, vt totiens super rem cerandam multiplicetur eorû sublimatio, quousque in illa cum humiditate sua manentes, fusionem bonam præstent. Hoc autem non fiet ante illorum perfectam mundationem, ab omni re corrumpente. Sed mihi melius videtur, vt eorum olea prius figantur, per oleum tartari, & cum illis fiat omnis ceratio competens, & necessaria ad hanc artem.

*Finis libri primi Summæ perfectionis
Gebri Πρὶ χημείας.*

SVM.

S V M M A E P E R
 F E C T I O N I S G E B R I
 Π Ε Ρ Ι Χ Η Μ Ε Ι Α Σ
 Liber Secundus.

*Prefatio, diuidens hunc Secundum li-
 brum in tres partes.*

R I N C I P I O R T I M i t a q u e h u i u s m a-
 g i s t e r i j d i s c u s s i o n e t r a d i t a , n e-
 c e s s e e s t e x p r o m i s s i o n e n o s t r a
 i n t e n t u m h u i u s a r t i s c o m p l e t e
 p r o s e q u i , s e r m o n e i l l i c o n u e n i-
 e n t e . E t e s t s c i l i c e t c o n s i d e r a t i o o m n i s r e i ,
 p e r q u a m p e r f e c t i o h u i u s o p e r i s a p e r t i u s
 o s t e n d a t u r . E t c o n s i d e r a t i o n e c e s s i t a t i s p e r-
 f e c t i o n i s m e d i c i n æ , s c i l i c e t v t d i s c u t i a t u r ,
 e x q u a r e m e l i u s , v e l p r o p i n q u i u s e l i c i a t u r
 i l l a , a d o m n e m i m p e r f e c t i p e r f e c t i o n e m .
 E t c o n s i d e r a t i o s i m i l i t e r a r t i f i c i o r u m , p e r
 q u æ c o g n o s c a m u s , a n p e r f e c t i o s i t c o m p l e-
 t a . H i s t r i b u s i t a q u e t r a d i t i s , & t o t a e r i t
 p e r f e c t i o n i s t r a d i t a c o g n i t i o , s e-
 c u n d u m n o s t r æ a r t i s i n-
 d i g e n t i a m .

Q 5

PRIMA PARS HUIUS
 SECUNDI LIBRI,

De cognitione rerum, ex qua perfectionis
 possibilitas, & modus apprehendi potest.

*Quòd cognitio perfectionis huius artis, à
 cognitione naturæ spirituum, & corporum
 dependeat, & quòd de utrisque
 copiosè velit tradere.*

Cap. I.

Cognoscere verò non est possibile transformationes corporum, vel ipsius argenti viui, nisi super mentem artificis deueniat vera cognitio illorum naturæ, secundum suas radices. Prius igitur corporum principia notificabimus, quid scilicet sint secundum causas suas, & quid boni, vel mali in se contineant. Postea verò ipsorum omnium corporum naturas cum suis proprietatibus monstrabimus, quæ videlicet sint causæ corruptionis illorum cum suis experientijs comprobantes.

De natura sulphuris & arsenici.

Cap. II.

Ergo in primis spirituum naturam, quæ ipsorum corporum sunt principia, afferentes, quæ sunt videlicet sulphur, & eius

ius compar, & argentum viuum. Dicimus, quòd sulphur & arsenicum pinguedo sunt terre, vt à nobis narratum est. Cuius experientiam & manifestam probationem elicias per illius facilem inflammationé, & facilem eius liquefactioné per calidum. Non enim inflammatur, nisi quod oleaginum est, nec liquescit per calidum facile, nisi quòd illius naturam habet. Sulphur itaq;, & illius compar, causam corruptionis habent inflammabilem substantiam, & terream fæculentiam. Causam verò perficientem habent mediam, inter hanc videlicet & illam. Est igitur causa corruptionis in illo terreitas, per hoc, quòd neq; fusionem, neq; ingressione[m] habet. Et similiter inflammabilis substantia, quia neq; stat, neq; stare facit, & quòd nigredinem ex omni genere eius præstat. Causa igitur perfectionis in illis est mediocris illarum substantia, quia per illius terreitatem non turbatur ab ingressione, quæ per fusionem bonam perficitur. Et per illius subtilitatem nõ remouetur eius impressio de facili propter fugam. Non est autem mediocris illorũ substantia perfectionis causa corporũ, vel argenti viui, nisi figatur. Quæ cum non fixa sit, licet eius impressio nõ remoueatur de facili, nõ tamen stabiliter perpetuatur. Ex his itaq; elicitor illius mediocrẽ substantiam artificem diuidere necesse esse. Diuidere autem

putauerunt quidam impossibile esse propter fortem illius mixtionem. Et illi quidem suis operibus manifestis aduersi sunt: nam ipsum sulphur calcinauerunt, licet non multum, quod nullam fusionem nec inflammationem dedit: sed illud per diuisionem necesse est euenisse, quia sulphur in sua naturali commixtione permanens, necesse est inflammari & comburi. Ergo per diuisionem diuersarum substantiarum in illo, relinquitur, partem in ipso magis inflammabilem, à partibus non inflammabilibus seorsum in artificio separari: nam si possibile est, per calcinationem ad remotionem omnium inflammabilium partium in illo perueniri. necesse est ex eorum naturalibus operibus, eos confiteri, ad omnem partium diuisionem posse perueniri. Sed quia hoc dependet ex subtilissimo artificio, cogitauerunt fore impossibile. Patet itaque ex præmissis in capitulo, quod non est sulphur de veritate nostræ artis, sed pars eius. Et nos iam deduximus te in cognitionem artificij, per quod ad illius diuisionem possibile est deuenire. In arsenico verò, quia in radice suæ mineræ, per actionem naturæ resolutæ sunt multæ illius partes inflammabiles, ideo artificio separationis eius est facile. Sed ipsum est albedinis tinctura, sulphur verò rubedinis. In sulphuris igitur diuisione magnam adhibere

hibere cautelam necesse est.

De natura Mercurij, siue Argenti viui.

Caput III.

IN argento viuo similiter necesse est superflua demere. Habet enim corruptionis causas, videlicet terream, & adustibilis absque inflammatione aqueitatis substantiam. Putauerunt tamen aliqui illud non superfluum habere terram, vel immunditiam. Sed vanum est quòd cogitatur ab eisdem. Videmus enim ipsum multè liuiditatis, & non albedinis. Et similiter per leue artificium videmus ex illo terram nigram & fæculentam emanare, per lauationem videlicet, cuius modum narrabimus. Sed quia duplicem est per illud perfectionem elicere, medicinam scilicet ex eo facere, & illud perficere: ideoque necesse est ipsum duplicis mundationis gradu præparare, propterea duæ mundationes Mercurij sunt necessaria: vna per sublimationem ad medicinam, & hæc hîc innuitur: alia per lauacrû ad coagulationem, & illa innuetur. Si enim volumus medicinam ex illo creare, tunc necesse est eam à fæculentia suæ terreitatis mundare per sublimationem, ne in projectione creet colorem liuidum, & ipsius aqueitatem fugitiuam delere, ne totam medicinam fugitiuam in projectione faciat, & mediocre

illius substantiam saluare pro medicina. De cuius est proprietate non aduri, & ab adustione defendere, & quæ non fugit, & fixum facit. Probamus itaq; perfectiuum esse illud manifestis experiētijs. Nam videmus argentum viuum, argento viuo magis adhærere, & eidem magis amicari: post illud verò aurum, & post hoc argentum. Ideo ex hoc relinquitur, ipsum esse suæ naturæ magis. Alia verò corpora videmus non ad illa tantam conformitatem habere, & ideo ipsa verè dicè inuenimus minus de illius natura participare. Et quæcunq; videmus plus ab adustione saluare, illa consideramus plus illius naturam possidere. Ideoq; relinquitur ipsum argentum viu. esse perfectiuum, & adustionis saluatiuum, quod est perfectionis vltimum. Secundus verò mundationis gradus est ad ipsius coagulationem. Et est vt sufficiat illi solummodo lauatio suæ terreitatis per vnam diem. Cuius modus hic est: Sumatur patella terrea, & in ea mittatur argent. viuum, super quod fundatur aceti fortissimi pauca quantitas, vel alterius rei consimilis, quæ sufficiat ad cooperiendum illud. Post immittatur ad ignem lentum, ne ferueat, & agitetur cōtinuè cum digitis super fundum patellæ, vt diuidatur argentum viuum in similitudinem subtilissimi pulueris albi, donec totum acetum euaporauerit, & ipsum
 argentum

argentum viuum redeat. Postea verò quod fæculentum & nigrum videris ex illo emanasse, laua & abijce. Et hæc iterata vice multiplicata, quousq; videris colorem suæ terretatis in clarû, mixtum albo & cœlestino colore perfectè mutari, quod perfectæ lauationis est signû. Cùm igitur peruenerit ad illud, projiciatur super ipsum medicina suæ coagulationis, & coagulabitur in solificum, & lunificum, secundum quod ipsa præparata extiterit. Et ipsius narrationem in sequentibus ponemus. Ex iam igitur dictis patet similiter argentum viuum non esse perfectum in natura sua, sed illud quod ex ipso producitur per artificium nostrum. Et similiter in sulphure & eius compari est inducere. Non ergo in his possibile est naturaliter naturam sequi, sed per nostrum artificium naturale.

De natura marchesita, magnesia, & tutia.

Caput III.

DE alijs autem spiritibus naturalem necesse est nos facere traditionem, qui sunt scil. marchesita, magnesia, & tutia, impressionem magnam in corporibus facientes. Et ideo dicamus quid sint cum probationib. suis in hoc capitulo. Dicimus igitur, quòd marchesita duplicem habet in sui creatione substantiam, argenti viui scilicet mortificati, & ad fixationem approximantis, &

sulphuris adurentis . Ipsam autem habere
 sulphureitatem comperimus manifesta ex-
 perientia . Nam cum sublimatur, ex illa ema-
 nat substantia sulphurea manifesta combu-
 rens . Et sine sublimatione similiter perpen-
 ditur illius sulphureitas . Nam si ponatur ad
 ignitionem, nō suscipit illam priusquam in-
 flammatione sulphuris inflammetur & ar-
 deat . Ipsam verò argenti viui substantiam
 manifestatur habere sensibiliter . Nā albedi-
 nē præstat Veneri meri argenti, quemadmo-
 dum & ipsum argentum viu. & colorem in
 illius sublimatione cœlestinum præstare, &
 luciditatem manifestam metallicam habere
 videmus, quæ certum reddunt artificem, il-
 lam has substantias continere in radice sua.
 Magnesia verò sulphur plus turbidum, & ar-
 gentum viuum magis terreum & fæculen-
 tum, & ipsum sulphur similiter magis fixum,
 & minus inflammabile habere, per easdem
 probare experientias manifestè poteris, &
 ipsam magis naturæ Martis approximare.
 Tutia verò est fumus ipsorum corporum al-
 borū, & hoc manifesta probatione perpen-
 ditur . Nam proiecto fumo mixtionis Iouis
 & Veneris, adhærente in spondilibus fabri-
 cæ fabrorum, eandem impressionem facit
 cum ea . Et quòd fumus metallicus non re-
 dit, nec ipsa similiter sine alicuius corporis
 admixtione . Ideo cū fumus ipsa sit alborum
 cor-

corporum, alba non citrinat corpora, sed ru-
 bea: nam citrinitas non est aliud quàm ru-
 bei & albi determinatã proportio. Ideoq; i-
 psa propter sui subtilitatem magis ad profú-
 dum corporis penetrat. Et ideo magis alte-
 rat quàm suum corpus, & magis adhæret in
 examine pauco artificio, quod iam tibi nar-
 ratum est. Quæcunq; igitur alterantur, per
 argenti viui virtutem, vel sulphuris, aut ho-
 rum similitum necesse est alterari: quoniam
 hæc sola communicant in natura ad ipsa
 corpora.

De natura solis, siue auri.

Cap. V.

DE corporibus nunc, ampliato sermo-
 ne eorum intimam narremus essen-
 tiam. Et primò de Sole, postea de Lu-
 na: vltimo verò de alijs, secundum quod vi-
 debitur expedire cum suis probationib. quæ
 per experimentum habentur. Est igitur Sol
 creatus ex subtilissima substantia argenti vi-
 ui, & clarissima fixura, & ex substantia pau-
 ca sulphuris mundi, & puræ rubedinis, fixi,
 clari, & à natura sua mutati, ringentis illam.
 Et ideo, quia contingit diuersitas in colori-
 bus ipsius sulphuris, necesse est & auri citri-
 nitatem diuersitatem habere similiter. Est e-
 nim quoddam magis, quoddam verò minus
 in citrinitate intensum. Quòd autem sit ex
 subtilissima argenti viui substantia, perpen-

R

ditur & ipsum, quia argentum viuum de facili illud suscipit. Non enim argent. viuum aliud quam suæ naturæ suscipit. Quòd verò claram & mundá illius substantiam habuit, per splendentem eius fulgorem, & radiantem manifestatur, non solum in die, verum etiá in nocte sese manifestanté. Quòd verò fixam, & sine sulphureitate comburente habeat, patet per omnem operationem illius ad ignem: nam nec minuitur, nec inflammatur. Quòd verò ipsum sit sulphur tingens, patet per hoc, quòd admixtum argento viuo, ipsum in colorem transformat rubeum: & quod sublimatum forti ignitione de corporibus, ita quòd illorū ascendat subtilitas, cū ea citrinissimum creat coloré. Patet igitur, quòd cū pura eius substantia purum coloré generat, cū non pura, non purum. Qui verò probationis suæ citrinitatis ostensione indiget, sensum non habet: quia per visum percipitur. Subtilissima igitur argenti viui substantia ad fixationem deducta, & puritas eiusdem, & subtilissima sulphuris materia fixa, & non adurens, tota ipsius auri materia est essentialis. Maior verò argenti viui, quam sulphuris in illo probatur quántitas: ideo maiorem argentum viu. habet ingressionem in illud. Igitur quæcunq; volueris alterare, ad huius exemplar altera, vt ipsa ad æqualitatem eius perducas. Et modum iam ad illud nos dedimus. Et quia subtiles & fixas ha-

buit pates: ideo potuerunt partes eius multum densari. Et hæc fuit causa ipsius magni ponderis. Per multam verò operatam à natura decoctione, facta est ex illo paulatina resolutio, & inspissatio bona, & vltima mixtio, vt cū ignitione liquescat. Ex præcedentibus igitur patet, quòd multa quantitas argenti viui est causa perfectionis: multa verò sulphuris, causa corruptionis. Et vniformitas in substantia, quæ per mixtionem fit in decoctione naturali. Diuersitas verò in substantia est causa corruptionis. Et induratio & inspissatio, quæ per longam & temperatam perficitur decoctionem, est causa perfectionis, oppositum verò corruptionis. Igitur si ceciderit super ipsum argentum viuum sulphur non debite, necesse est secundum diuersitatem illius diuersas corruptiones adduci. Potest enim sulphur, quod super illud cadit, fixum, non adustibile esse totum, aut totum adustibile, & fugiens in natura sulphuris: aut fugiens, & non in natura sulphuris, aut partem fugientis, partem verò fixi tenere: sed in parte naturam sulphuris tenere, & in parte verò non: aut totum mundum, aut medium immundum: aut multæ quantitatis, aut pauca, superans in commixto: aut pauca quantitatis superatum in illo: aut nec superans nec superatum: aut album, aut rubeum, aut mediocre. Ex his itaq; omnibus diuersitatibus necesse fuit

R 2

in natura diuersa creari corpora, & his similia: quas omnes oportet narrare nos cum probationibus manifestis.

De natura Lunaë, siue argenti.

Cap. VI.

IAM ergo patet ex præcedentibus, quòd si ceciderit sulphur mundum, fixum, rubrum, clarum super substantiam argenti viui puram, non superans, inò pauca quantitas, & superatū, creatur ex hoc aurum purum. Si verò fuerit sulphur mundū, fixum, album, clarum, quod ceciderit super substantiam argenti viui, fit argentum purum, si in quantitate non superet: diminuat tamen habet puritatē ab auri puritate, & spissitudinem grossiorem, quàm aurū. Cuius signum est, quòd non densantur partes eius, in tantum, vt auro compòderet, nec ita fixam substantiam habet, vt illud. Signum est diminutio eius per ignem, & sulphur eius, quod nō est fixum, nec incombustibile, causa est illius. Et quòd sulphur in illo huius sit dispositionis, per illius paululam inflammationem probatur. Idem aurum fixum & non fixum ad aliud quidem, & ad aliud relatum esse, impossibile non est autumandum. Lunaë enim sulphureitas ad auri sulphureitatem relata, non fixa, & cōburens est. • Ad aliorum verò sulphur corporum fixa, & non comburens.

De

De natura Martis siue ferri. Item de effectibus,
sulphuris & Mercurij, deq; causis corru-
ptionis & perfectionis.

Cap. VII.

SI verò fuerit sulphur fixum terreum, ar-
gento viuo fixo terreo commixtum, &
hæc ambo non puræ, sed liuidæ albedi-
nis fuerint, cuius superantiæ quantitas sit
sulphuris fixi summè, fit ex his ferrum: Quo-
niam superantia sulphuris fixi fusionem pro-
hibet. Ideoq; ex hoc relinquitur, sulphur ve-
locius liquefactionis festinantiã per opus fi-
xionis perdere, quàm argêtum viuum. Non
fixum verò videmus citius quàm argentum
viuum liquefcere. Ex his verò manifestatur
causa velocitatis fusionis & tarditatis in cor-
porũ vnoquoq;. Nam quod plus de fixo ha-
bet sulphure, tardius: quod verò plus de adu-
rète, facilius & citius fusionẽ suscipit. Quòd
satis apertè relinquitur à nobis esse mōstran-
dum. Quòd verò ipsum fixum tardiozem fa-
ciat fusionẽ, manifestatur per hoc, quod ipsũ
nunquam, nisi calcinetur, figitur, & calcina-
tum nullam dat fusionem: ergo in omnibus
illam impedire debet. Quòd verò nisi calci-
netur non figatur, patet experimento illius,
qui illud figit non calcinatum: quoniam ip-
sum inuenit semper fugere, donec in terram
vertatur. Cuius similitudo est calcis nature.

R 3

Hoc autem minimè in argento viuo contingit: quoniam figi potest absq; hoc, quòd in terram vertatur, & figi similiter cum conuersione illius in terram potest. Nam per festinationem ad eius fixationem, quæ per præcipitationem perficitur, figitur, & in terram mutatur. Per successiuam verò illius iterata vice sublimationem figitur similiter, & non in terram vertitur, imò fusionem dat metallicam. Hoc autem manifestum est, & illi probatū, qui vtrasq; fixationes illius expertus est, vsq; in illius consummationem per festinam præcipitationem, & tardam, per successiuas sublimationes. Vidit enim & inuenit sic, vt à nobis scriptum suscepit. Et illud ideo: quoniam viscosam & densam habet substantiam: cuius signum est contritio illius cum imbibitione & mixtione cum rebus alijs. Sentitur enim in illo manifestè viscositas illius per multam adhærentiam. Densam autem substantiã illud habere, manifestè videt monoculus per illius aspectum, & per ponderationem sui immensi ponderis. Auro enim præponderat, cum in natura sua est, & est similiter fortissimæ compositionis, vt narratum est. His igitur relinquitur, ipsum posse figi sine illius humiditatis consumptione, & absq; in terram conuersione. Propter enim bonam partium adhærentiam, & fortitudinē suæ mixtionis, si quo modo partes illius
inspi-

inspissentur per ignem, vltius non permit-
 tit se corrumpi, neq; per ingressionem furio-
 sã flammæ in illud se in fumũ vltius eleua-
 ri permittit: quoniam rarefactionem sui nõ
 patitur propter sui densitatem, & carentiam
 adustionis, quæ per sulphureitatem combu-
 stibilem, quam nõ habet, perficitur. Per hoc
 igitur inuentũ est inuentione veridica duo-
 rum secretorũ genus mirabile duplex. Vnũ
 scil. causæ corruptionis vniuscuiusq; metal-
 lorum per ignem: quarũ vna est inclusio ad-
 urentis sulphureitatis in illorum substantiæ
 profundo per inflammationem illa diminuen-
 tis, & exterminans in fumum vltima con-
 sumptione, quantumcũq; in illis argentum
 viuum bonæ fixationis extiterit. Altera verò
 est multiplicatio flammæ exterioris super il-
 la penetrantis, & secum in fumum resoluen-
 tis, cuiuscunq; fixationis in eis ipsum fit. Ter-
 tia verò est rarificatio ipsorũ per calcinatio-
 nem. Tunc enim flamma vel ignis in illa pe-
 netrare potest, & ipsa exterminare. Si igitur
 omnes corruptionis causæ conueniant, ma-
 ximè corpora corrumpi necesse est. Si verò
 non omnes, remittitur corruptionis veloci-
 tas vniuscuiusq; corporis secundum remis-
 sionem illarũ. Secundum genus est bonitas,
 quæ per ipsum consideratur in corporibus.
 Quia igitur argentum viuum propter nul-
 las exterminationis, se in partes com-

positionis sui diuidi permittit (quia aut cū tota sua substantia ex igne recedit, aut cum tota in illo permanens stat) notatur in eo necessariò perfectionis causa. Laudetur igitur benedictus & gloriosus Altissimus, qui creauit illud: deditq; illi substantiam, & substantiæ proprietates, quas non contingit ex rebus vllam in natura possidere, vt in illa possit inueniri hæc perfectio per artificium aliquod, quod in illo inuenimus potentia propinqua. Ipsum enim est quod ignem superat, & ab igne non superatur: sed in illo amicabiliter requiescit, eo gaudens.

De natura Veneris siue æris.

Cap. VIII.

REdeuntes igitur ad propositum, dicimus, quòd si fuerit sulphur immundum, grossum, fixum, secundum sui maiorem partem, secundum verò sui minorem non fixum, rubeum, liuidum, secundum totum non superans neq; superatum, & ceciderit super argentum viu. grossum, ex eo çs creari necesse est. Horum itaq; omniũ probationem adducere per data ex natura illorũ contingit. Nam cū illud ad inflammationẽ deponitur, flammam ex eo sulphureã discernere poteris, quę sulphuris nõ fixi est signũ. Et deperditio quantitatis eius per exhalationem, per frequentẽ eius combustionem.

bustionem, sulphur illud fixum habere significat. Nam ex ea fit illius fusionis retardatio, & induratio substantiæ ipsius, quæ signa sunt, multitudinis fixi sulphuris ipsius. Quod illud autem sit rubeum immundum, adiunctum argento viuo immundo, significatur per sensum: unde alia probatione non indiget. Experimento itaque elicias secretum. Vides enim omnem rem caloris actione in terram mutatam, cum facilitate solui, & ad aquæ naturam redigi. Hoc autem contingit propter partium subtiliationem ab igne. Res igitur magis subtilis in natura propria ad hanc terream naturam reducta, magis subtiliatur. Igitur magis soluitur: ita & quæ maximè, maximè. Ex his igitur patet causa corruptionis, & infectionis horum duorum corporum, Martis scilicet & Veneris: quia est per sulphur multæ quantitatis fixum, & non fixum pauca in Venere, minimæ verò in Marte. Cum igitur sulphur fixum in fixationem devenit per calorem ignis, eius partes subtiliantur: sed pars illa quæ est in aptitudine solutionis suæ substantiæ soluitur: cuius signum est expositio horum duorum corporum ad vaporem aceti. Nam per illud floret in superficie illorum sulphuris eorum aluminositas, per calorem in illo creata subtiliatium. Et si posueris hæc duo corpora in liquorem ponticum, soluentur de facili per ebullitionem multæ

illorum partes. Et si respexeris in mineris horum duorum, manifestam inuenies ex eis solutam aluminositatis substantiam distillare, & in illis adhærere: quæ aluminositas per ponticitatem & facilem solutionem in aquâ mutatur. Non enim pôticum, & facilè solubile reperitur aliud quàm alumen, & quod illius naturæ est. Nigredo verò in vtroque horum duorum corporum ad ignem creatur ppter sulphur non fixum, quod in illis concluditur: multum quidem in Venere, parum verò in Marte, & ad naturam fixi approximâs. Ideoque non de facili talem impressionem de Marte remoueri est possibile. Iam igitur patuit, ex sulphure non fixo fusionem fieri, & fusionem adiuuari: ex fixo verò fusionem non fieri, & fusionem impediri. Ex argento verò viuo fixo non est necesse fusionem non fieri, & fusionem impediri. Illud scit necessariò verum esse, qui nullo ingeniorum fusionis, sulphur potuit cõseruare in fusione post illius fixationem. Argentum verò viuum figi potuit per frequentem sublimationis reiterationem ad illud, eo bonam fusionem suscipiente. Ex hoc itaque manifestum est, corpora esse maioris perfectionis, quæ plus argenti viui sunt continentia: quæ verò minus, minoris perfectionis. Studeas igitur in omnibus tuis operibus, vt argentum viuum in cõmixtione superet. Et si per solum argentum viuum

viuum perficere poteris, præciosissimæ perfectionis indagator eris, & eius perfectionis, quæ naturæ vincit opus. Mundare enim poteris intimè, ad quod natura non peruenit. Probatio verò eius, quòd ea quæ maioris argenti viui quantitatem sunt continentia, maioris sint perfectionis, est scilicet facilis susceptio argenti viui. Videmus enim corpora perfectionis amicabiliter argētum viuum suscipere. Ex præcedentibus itaque sermonibus relinquitur, duplicem esse in corporibus sulphureitatem. Vnam quidem in profunditate argenti viui cūclusam, in principio suæ mixtionis, alteram verò superuenientem. Quarum altera cum labore tollitur, alteram verò nullo artificiorum ingenio, quod per ignem perficitur, possibile est tolli, ad quod possit nostra operatio congruè ac vtiliter peruenire, cum iam cum eo ad eandem certationem vnitum factum est. Et hoc experimēto probatur, quòd sulphureitatem adustibilem videmus per ignem deleri, sulphureitatem verò fixam minimè. Si igitur dixerimus corpora calcinatione mundari, intelligas vtique à terrea substantia, quæ non in radice suæ naturæ vnita est. Quoniam vnita mundare per ignis ingenium non est possibile, nisi adueniat argenti viui medicina occultans & contemperans illam, aut illam de cōmixto separans. Separatio aut terrea substantiæ in ra-

dice naturæ metallo unitæ ab eius commixto fit. Aut per eleuationem cum rebus substantiam argenti viui eleuantibus, & sulphureitatem dimittentibus, propter convenientiam cum eis, vt est tutia & marchesita, quoniam si forti & subita fusione hæc coniunxeris cum corporibus, spiritus secum adducet corpora in fuga sua. Ideoque cum eis eleuare poteris. Aut cum lauatione per argenti viui commixtionem, quam narrauimus. Argentum enim viuum tenet quod suæ naturæ est, alienum verò respuit.

De natura Iouis, siue stanni.

Cap. XI.

HAc igitur inuestigatione proposita, nostrum propositum sequentes innuimus, quòd si sulphur fuerit in radice commixtionis, fixatione pauca participans, album albedine non pura, non superas, sed superatum, cum argento viuo secundum partem fixo, secundum partem verò non fixo, albo non puro commixto, sequetur ex eo stannum. Et horum probationem per præparationem inuenies. Quia si stannum calcinaueris, senties ex illo sulphuris fœtorem: quod signum est sulphuris non fixi. Et quia flammam non dat, ne putes illud fixum. Quia non propter fixationem, sed propter superantiam argenti viui, in commixtione saluantis à combustionem flam-

flammam non dat. Probatur itaque duplex in stanno sulphureitas : duplex item argenti viui substãtia. Vna quidem sulphureitas quę est minus fixa, quia cum calcinatur foetet vt sulphur. Per primam probatur mixtionis experientia. Altera per continuationem illius in calce sua ad ignem, quam habet, quia magis fixa non foetet. Probatur verò duplex argenti viui substãtia in illo, quarum vna est non fixa, altera fixa : quia ante illius calcinationem stridet, post verò triplicem ipsius calcinationem non stridet, quod est, quia eius argenti viui fugitiui substãtia stridorem faciens euolauit. Quòd verò argenti viui substãtia fugitiua sit causa stridorem faciens, probatur per lauationem plumbi cum argento viuo. Quia si cum argento viuo plumbum lauetur, & post lauacrum eius illud fuderis cum igne, non superante suę fusionis ignem, remanebit cum eo argenti viui pars, quę plumbo stridorem adducit, & illud in stannum conuertet. Econuerso verò, per mutationem stanni in plumbum illud considerare potes. Nam per multiplicem calcinationis reiterationem ad illud, & ignis illi magis conuenientis ad reductionis administrationem, in plumbum conuertitur. maximè verò cum per subtractionem suę scorix cum magno calcinatur igne. Et de harum substãtiarum diuersitatibus certificari poteris per

ingenia conseruationis illarū in instrumen-
tis proprijs, & ignis modo eas diuidentis: ad
quem nos peruenimus cum instantia, & vidi-
mus certificatione nostra, nos verum per il-
lud estimasse. Quid igitur fit quod post remo-
tionem duorum non fixorum ex loue scili-
cet sulphuris & argenti viui remansit, te cer-
tum reddere nos expedit: vt completè co-
gnoscas ipsius Iouis compositionem. Est igitur
illud liuidum, ponderosum, vt plum-
bum: maiori tamen albedine plumbo parti-
cipans. Est igitur plumbum purissimum. Et
est in ipso æqualitas fixationis duorum com-
ponentium, argenti viui scilicet, & sulphuris.
Non autem æqualitas quantitatis: quoniam
in commixtione vincit argentum viuum: cuius
signum est facilitas ingressionis in illud
argenti viui in natura sua. Igitur si non maio-
ris argenti viui in illo esset quantitas, non ad-
hæret illi in natura sua sumptum de facili.
Ideoque non adhæret Marti, nisi subtilissi-
mo ingenio: nec Veneri propter paucitatem
argenti viui in illa, in commixtione sua. Ex
hoc igitur patet, quia difficillimè Marti ad-
hæret. Veneri verò facilius, propter maio-
rem copiam argenti viui in ea: cuius signum
est fusio illius facilis, Martis verò difficilli-
ma. Fixio verò harum duarum substantiarū,
ad firmam approximat fixationem: non autem
fixa propterea est perpetuè. Et huius est pro-
batio,

batio, ipsius corporis calcinatio : & post calcinationem ad fortissimum igné expositio. Nam per eum non fiet diuisio, sed tota ascendet substantia: purificata tamen magis. Videmus ergo substantiam sulphuris in stanno adurêtem facilius separari, quàm in plumbo. Et huius experimentum vides per facilem Iouis indurationem, calcinationem, & meliorationem sui fulgoris. Ideoque consideraui-
 mus hæc corrupentia in radice illius non fuisse, sed ei postea aduenerunt. Et quia in prima commixtione non fuerunt illi multû coniuncta, ideo facilè possunt separari. Ideoque alterationes in eo sunt velocis operis, mûdificatio videlicet, induratio, & illi⁹ fixio. Et harû causas per ea quę iam à nobis tradita sunt, manifestè cõsiderare potes. Et quia post has operationes, calcinationem scilicet & reductionem, considerauius in fumo suo per magnam eleuationem, & ignis expressione, & vidimus illum ad citrinitatem pertingere, cum hoc sit de proprietate sulphuris calcinati, æstimauius æstimatione vera, in qua fuimus certificati, sulphuris fixi naturam illud secum multam continere. Qui igitur voluerit in hac nostra scientia videre veritatem, inuestigationem horum omniû perstudeant cum sedulitate operis, donec per eam principia ipsorum corporum, & proprietatem spirituum inueniât inuentione certa nõ

coniecturali, quam tradidimus, in hoc nostro volumine sufficienter ad artis exigentiam.

De natura Saturni, siue plumbi.

Cap. X.

Restat nos igitur de Saturno descriptionem ponere. Et dicimus, quòd non diuersificatur à Ioue post calcinationis reiterationem, ad illius naturam reductio, nisi quòd immundiorem habet substantiam à duabus substãtijs commixtam grossioribus, sulphure scilicet & argento viuo. Et quòd sulphur in illo comburens, est sui argenti viui substantiæ magis adhæsuum, & quòd plus habet de substantia sulphuris fixi ad compositionem suã, quàm Iupiter. Et harum probationes per experientias manifestas adducemus. Quòd igitur ipsum sit maioris terreæ feculentia, quàm Iupiter, manifestatur per visum, & per lauacrum eius ab argento viuo, in hoc, quòd plus per lauacrum emanat feculentia ab eo, quàm à Ioue, & quod primũ gradum calcinationis suscipit facilius quàm Iupiter, quod est signum multæ terreitatis. Nam corpora pluris terreitatis facilius inuenimus calcinationis, & terreitatis pauca difficilius calcinationis. Et huius est probatio, difficillima Solis calcinatio completa. Et quod nõ rectificatur eius fecunditas per calcinationis reiterationem sicut in Ioue, quod
est

est signum maioris fœditatis in principijs eius ex natura sua, quàm Iouis. Quod verò sulphuris quantitas combustibilis magis sit argenti viui substantiæ adhæsiva in eo quàm in Ioue, significatur per hoc, quòd non separatur de eo in fumum quantitas notanda, quin sit citrini coloris multæ citrinitatis: cuius signum similiter est quod in fundo inferiori ex eo remansit, id quod necessariò vnus trium horum esse signum relinquitur, aut nullius quâtitatis sulphuris combustibilis in eo, aut paucissimæ, aut multum coniunctæ, in principiorum propinquitate ad radicem cõmixtionis. Sed certificati fumus per illius odorem, ipsum alicuius esse quantitatis, & nõ paucę, imò multę, quia non remouetur ab eo odor sulphureitatis in breui tempore. Ideo considerauimus consideratione qua certi sumus sulphur comburens illius sulphuri non comburenti ad naturam fixi approximanti, in argenti viui substantia vniformiter esse cõmixtum. Ideo cum scandit fumus eius, necessariò cum sulphure non comburente scandit, de cuius proprietate est citrinitatē creare. Quod verò maior quantitas sulphuris nõ adurentis sit in ipso quàm in Ioue, à nobis adductum est cum veritate, per hoc quod videmus totum colorem ipsius in citrinum mutari, Iouis verò in albū, in calcinationibus suis. Et ideo in hoc nobis aperta est via inuestiga-

S

tionis causæ huius operis, per quod in calcinatione mutatur Iupiter facilius in durum quam Saturnus, non autem in tarditatem liquefactionis velocius quam Saturnus. Et illud ideo, quoniã causa duritiei naturæ est sulphur, & arg. viuum fixũ. Causa verò liquefactionis est duplex, arg. viuum sc. & sulphur combustibile. quorũ alterum, quo ad fusionis perfectionem, sufficit in vnoquoq; gradu eius, cum ignitione scilicet, & sine ignitione, scilicet argentum viuum. Quia igitur in Ioue est multa argenti viui quantitas non verè fixi, remanet in illo multa liquefactionis velocitas, & non remouetur ab illo faciliter. Causa verò mollificationis est duplex, argentum scilicet viuum, & sulphur combustibile. Quia igitur remouetur sulphureitas comburens ex Ioue facilius quam ex Saturno, ideo ex eo altera causarum molliciei remota, necesse est illud indurari calcinatum. Saturnus verò quia vtriusque molliciei causas fortiter habet coniunctas, non facilè induratur. Est tamen diuersitas in mollicie per argentum viuum, & mollicie per sulphur: quia mollicies per sulphur est celsiua, mollicies verò per argentum viuum extensiua est. Et hoc necessario probatur per hoc, quod videmus corpora multi argenti viui multæ extensionis esse, corpora verò pauci, pauca. Et ideo Iupiter facilius & subtilius extenditur quam Saturnus.

turnus, Saturnus facilius quàm Venus, Venus quàm Mars, Luna subtilius quàm Iupiter, Sol verò quàm Luna subtilius. Patet igitur, quod causa induratiōis est arg. viu. fixū, aut sulphur fixū, causa verò molliciei est opposita. Causa verò fusionis est duplex, sulphur nō fixum, & arg. viuum cuiuscunque generis. Sed sulphur non fixum necessariò est causa fusionis sine ignitione. Et manifestè vides huius rei experientiam, per projectionem arsenici super corpora difficilis fusionis: facit enim ea facilis fusionis, & sine ignitione. Causa verò fusionis facilis est & similiter argentum viuum. Causa verò fusionis cum ignitione est argentum viuum fixum. Causa igitur impediementi fusionis cuiuscunque est sulphur fixum. Per hoc itaque maximum poteris elicere secretum. Quod cum plurimæ argenti viui quantitatis corpora maximæ perfectionis sint inuenta, pluris utique quantitatis argenti viui corpora à perfectione diminuta perfecto magis approximare necesse est. Itaque & multæ sulphureitatis corpora plurimè corruptionis esse cōtingit. Quam ob rem igitur ex iam dictis patet, Iouem maximæ perfecto approximare, cum perfectionis plus participet. Saturnum verò minus, minus verò adhuc Venerem, minime verò Martem, ex eo quo perfectio dependet. Aliter autem ex medicina complente, &

defectum supplente, & perfectius attenuante ad profundum, corporum spissitudinem, & sub splendentis fulgoris substantia eorundem palliante fuscedinem, se habere contingit. Ex hac enim maximæ perfectibilis Venus existit, minus verò Mars, adhuc minus Iupiter, minimè verò Saturnus. Ex his igitur repertum est laboris inuestigatione veridica, ex corporum diuersitate, diuersas inueniri cum præparatione medicinas. Alia enim eget medicina, durum ignibile, alia verò molle & non ignibile corpus. Hoc quidem mollicificante, & ad profundum attenuante, & in sua æquante substantia. Illud verò indurante & inspissante occultum eius. Ex his igitur nos expedit ad medicinas transire, cum manifestis experientijs, ponentibus nobis causas inuentionis diuersarum medicinarum, & quod diminutum relinquunt, & quod ad complementum deducant.

SECVN-

SECUNDA PARS
HVIUS SECUNDI LIBRI, DE
Medicinis in genere, & de necessitate per-
fectionis medicina, omnia imperfecta
perficiente, atque ex qua reme-
lius & propinquius eli-
ciatur.

VNIUSCVIVS QVE CORPO-
ris imperfecti, similiter & argenti viui necessario
fore duplicem medicinam, vnā scilicet ad album,
alteram verò ad rubeum, à quibus tamen om-
nibus excusamur per vnicam
perfectissimam.

Cap. XI.

Probamus igitur, spiritus corporibus
 magis assimilari, per hoc, quòd magis
 corporibus vniuntur & amicabilius, q̄
 alia in natura. Per hoc ergo adductum est no-
 bis inuentione prima, hos esse corporum al-
 terationes medicinam veram. Ideoque om-
 ni quo potuimus ingeniorum genere nos i-
 plos exercuimus, vt per illos, imperfectorū
 vnumquodque corporum, mutatione firma
 in perfectum lunare & solare transformare-
 mus corpus. Quamobrem ex eisdem medici

nam diuersam ex diuersa alterandorum intentione creari necesse accidit. Cum sint igitur duplicis generis metalla alterationis, argentum viuum scilicet perfectione coagulabile, & à perfectiōe diminuta corpora. & hæc iterum multiplicia, alia quidem dura ignibilia, alia verò mollia non ignibilia. Dura quidem ignibilia, vt Mars & Venus, mollia verò, vt Iupiter & Saturnus, necesse est & medicinam similiter perfectiuam multiplicem esse. Alia etenim eget argentum viuum medicina perficiente, alia verò corpora transformanda. Quinetiam alia egent dura ignibilia, vt Venus & Mars, alia verò mollia non ignibilia, vt Saturnus & Iupiter. Et hæc utraque vtriusque generis cum ad se inuicem differant in natura, similiter diuersam ea egere medicinam necessario accidit. Vnius etenim generis sunt Mars & Venus, sed in speciali quadam proprietate differunt. Etenim hic non fusibilis: illa verò fusibilis. Ideoque alia quidem Mars, alia verò Venus medicina perficitur: & hic quidem ex toto immundus est, illa verò non. Et hic quidem quadam albedine fusca, illa verò rubedine & viriditate participat: quæ in medicina diuersitatis necessitatem imponunt consimiliter. Alterius etiam generis molliciei corpora, scilicet Iupiter & Saturnus, cū hic & similiter differat, diuersa medicina ea similiter egere necesse est.

est. Est enim hic quidem mundus, scilicet Iupiter, ille verò non. At verò & hæc quidem mutabilia omnia, nunc Lunaria, nunc Solaria efficiuntur corpora: ideoque necesse est vniuscuiusque duplicem medicinam fore. Vnam quidem citrinam, in citrinum mutantem solare corpus: alteram verò albam in album Lunare corpus mutantem similiter. Cum ex quatuor igitur imperfectorum corporum unicuique duplex materia adinueniatur, Solaris videlicet & Lunaris, octo in summa erunt medicinae omnes corpora perficientes, in forma bona. Perficitur & similiter argentum viuum in Solare & Lunare: ideoque & medicinae alterantis illud duplicem differentiam esse contingit. Decem igitur erunt omnes medicinae, quas inuenimus cum totalitate sua ad cuiuslibet imperfecti alterationem completam. Verum utique cum diuturni laboris instantia, & magnæ indagationis industria excusari volumus ab inuentionis labore harum decem medicinarum per vnius beneficium medicinae: & inuenimus inquisitione longa, necnon & laboriosa maxime, & cum experientia certa, medicinam vnam, qua quidem durum mollescit, & molle induratur corpus, & fugitiuum figitur, & illustratur fœdum splendore inenarrabili, & eo qui supra naturam consistit. Ideoque omnium harum medicinarum expedit singulum sermonem adducere, cum causis suis, &

manifestis probationum experientijs. Primum igitur medicinarum decem seriem, & abhinc quidem corporum omnium, deinde verò argenti viui, dehinc verò & vltimo ad perficientis magisterij medicinam transeundum, cum tamen præparatione indigeant imperfecta. Ideo ne propter insufficientiam traditionis artis mordeamur ab inuidis, afferamus in primis narrationem de imperfectorum præparationibus, earum inuentionis causæ necessitatem ponentes, quibus quidē in nostro artificio efficiantur congrua, perfectionis albedinis & rubedinis in vnoquoque gradu medicinam suscipere, & ab eadem perfici. Dehinc verò addendum medicinarum omnium narrationem sufficientem & congruam.

*Vnicuique imperfectorum corporum suam
præparationem esse adhibendam.*

Cap. XII.

EX iam ergo à nobis narratis sermonibus apparet quid superfluum quidue diminutum ex operibus natura relinquat in vnoquoque eorum, quæ imperfecta sunt corpora, secundum sufficientem partem: secundum verò complementum quæ in superioribus omisimus, hîc complebimus sufficienti sermone. Primum igitur, cum corpora imperfectionis mutabilia duplicis generis esse

esse contingat, mollia scilicet, & ignibilia, ut Saturnus & Iupiter. Dura & non fusibilia, aut cum ignitione fusibilia, ut Mars & Venus, hic quidem non fusibilis, illa verò cum ignitione: necessario nos natura informando edocuit, ex illorum diuersitate essentialium, in radice naturæ diuersas præparationes secundum exigentiam illis administrare. Sunt itaque vnius generis transformanda imperfectionis corpora duo necessario: plumbum sc. quod μέλαν, id est nigrū, dicitur & per artem Saturnus: & plumbum stridēs, quod λευκόν, id est album dicitur. Et in hac sententia Iupiter, quæ à se inuicem sunt diuersa in sui occulti profundo ex radice suæ naturæ innata, & in manifesto similiter: quia Saturnus, fuscus, liuidus, ponderosus, & niger, sine stridore totaliter mutus. Iupiter autem albus, liuens parū, multū verò stridens, & modico sono tinnitum adducens: quorū differentiam in profundo illorum tibi cum manifestis experiētijs monstrabimus ex illarum causis necessarijs. Ex quibus secundū magis & minus, præparationis ordinem colligere bonæ mentis artificem contingit. Primò igitur secundum ordinem corporum præparationem narremus: postea verò & ipsius argēti viui coagulabilis. Sed & primò vnius generis, molliciei scilicet, post hoc verò & alterius. Primi quidem generis corporum po-

natur Saturni præparatio & Iouis: postea verò & aliorum, secundum suum ordinem determinatum. Quia in præparatione corporū nihil superfluum ex profundo ipsius remouendum: sed ex manifesto potius.

Imperfectorum metallorum defectum, medicina suppleri, superfluum verò præparatione tolli oportere.

Cap. XIII.

Saturni verò præparatio multiplex adhibetur essentiæ, & Iouis similiter, secundū ipsorum multiplicis perfectioni approximationis, aut elongationis ab ea gradum. Cum sit igitur aliud ex corrupētibus quidem illorum profundo adueniens ex ipsorū naturæ radice innata, sulphureitatis scilicet terreitas, atque impuritas terrę argenti viui, illorum creationis principijs essentiali natura commixta. Aliud verò superueniens post primam illorum mixtionem, corruptionem adducens, & sunt primi generis sulphureitas comburens, & illius impuritas, & argenti viui substantia fœda: quæ omnia sunt Saturni & Iouis perfectionis substantiam corruptentia. Sed horum quidem alterum impossibile est remoueri per alicuius industriæ medicinam, primi ordinis: alterum verò paruo adminiculo remoueri contingit. Hoc quidem remouendum esse impossibile aduenit, propter hoc, quod in principijs naturæ propriæ

prię huius generis corporum in veram essentiam commixta fuerunt, & vera essentia facta sunt. Ideoque cum nō sit possibile veram rei cuiusque in natura remouere essentiam, re permanente, nō fuit possibile ab eis hęc corruptentia delere. Quamobrem igitur putauerunt quidam Philosophorum, per hoc ad artem non posse perueniri. Sed nos quidem & nostro tempore hanc inquirentes scientiā peruenimus ad hoc idem, quod & similiter nullo ingeniorū præparationis modo potuimus corpora illustrare, cum cōplemento sui fulgoris lucidi, quin contingeret illa ex toto infici, & denigrari potius. Propter hoc igitur & nos similiter in stuporem adducti, multi temporis spacio sub desperationis vmbraculo delituimus. Redeuntes tamen in nos ipsos, & nos ipsos torquentes immensæ cogitationum meditationis afflictionibus, riximur à perfectione corpora diminuta in profundo suę naturę fœda existere, & nihil ex eis fulgidum inueniri, cum in eis secundum naturam non sit. Non enim inuenitur in re quod in illa non est. Cum igitur nihil perfecti in illis inueniatur, necessario & in eisdem nihil superfluum inueniri relinquatur in diuersarū substantiarum separatione in illis, & in profundo suę naturę. Ideoque per hoc inuenimus aliquid diminutum in illis fuisse, quod compleri necessario accidit per materiā sibi cōue-

nientem, & diminutum complementem. Est igitur diminutum in illis scilicet paucitas argēti viui, & non recta spiffatio eiusdem. Igitur complementum erit in illis argenti viui multiplicatio, & spiffatio bona, & fixio pmanens. Hoc autem per medicinam ex illo creatam perficitur. Hæc enim cum ex argento viuo sit in esse deducta, per beneficium illius luciditatis & splendoris, illorum fuscedinem palliando celat & tegit, & splendorem educit, & in fulgorem conuertit. Cum enim argentum viuum in medicina præparatum per nostrū artificium sit mundatum, & in substantiam purissimam & fulgidissimam redactum, proiectum super diminuta à perfectione illustrabit, & sua fixatione perficiet. Hanc verò medicinam in sua narrabimus oratione. Relinquitur itaque ex præiacentibus necessariò, duplicem fore perfectionis inuentionem necessariam, vnam quidem per materiam, quæ de mixto substantiam fœdam separat, alterà verò per medicinam, quæ illam sui fulgoris splendore palliando tegat, & illustrando decoret. Cum nihil igitur superfluum, sed potius diminutum, in profundo corporum cōtingat reperiri, si quid omnino superflui remoueri expedit, necesse est id ex manifesto suæ naturæ superueniens, & tolli & moueri, diuersis cum præparationibus, quas in hac oratione nos expedit enarrare: primū
quidem

quidem in eadem oratione Iouis & Saturni,
ultimò verò & aliorum secundum ordinem.

De Præparatione Saturni & Iouis.

Cap. XIII.

PRÆparantur igitur Saturnus & Iupiter
præparationibus multiplicibus secun-
dum maioris perfectioni approximatio-
nis necessitatem, communi scilicet, & specia-
li præparationis modo. Communis quidem
est, per gradus approximationis ad perfectio-
nem multiplices. Est enim vnus gradus ap-
proximationis, scilicet fulgor ex substantia
munda: alter verò duricies, cum suæ fusionis
ignitione: tertio verò fixio, per remotionem
fugitiuæ substantiæ. Mundificantur igitur &
fulgida fiunt tripliciter: aut per res mundifi-
cantes, aut per calcinationis modum & redu-
ctionis, aut per solutionem. Per res igitur
depurantes mundantur dupliciter: aut in cal-
cem redacta, aut in natura corporum. In cal-
cem verò redacta, purificantur in hunc mo-
dum: aut per sales, aut per alumina, aut per
vitrum. Et est, vt cum corpus calcinatum ex-
titerit, tunc infundatur super eorum calcem
aluminum aut salium aqua, aut commiscea-
tur cum ea vitrum, & reducatur in corpus.
Hoc igitur toties super hæc corpora alterna-
ta vice reiteretur, quousque munda comple-
tè se ostendant. Nam cum sales & alumina &
vitrum fundantur fusione alia quàm corpo-

ra, ideo ab illis separantur, & secum terream substantiam ducunt, relicta sola corporum puritate. In natura verò corporum similiter, & per eundem depurantur modum. Et est, vt limentur subtilissimè hæc duo corpora: post hoc verò cum eisdem administrantur a-
 luminibus, salibus, & vitro videlicet, & postea in corpus reducantur. Et sic alternata vice reiterentur, quousque mundiora appareant. Mundantur & per argenti viui laucrum, cuius modum attulimus. Mundificantur & hæc similiter vtriusq; generis corpora per reiterationis vicem calcinatiõis ad illa, & reductionis similiter, cum sufficientia sui ignis, quousque mundiora appareant. Per hanc enim mundantur à perfectione hæc diminuta corpora, à duplici corrumpente substantia, hac quidem inflammabili & fugitiua, illa verò terrea fæculètia. Et illud ideo, quia ignis omnem fugitiuam substantiam eleuat & consumit. Et idem ignis similiter in reductionis modo omnè substantiam terræ diuidit cum proportione sua. Et hæc proportionem in alio nostro volumine, quod de Perfectionis inuestigatione intitulumur, conscripsimus: quod secundum ordinem hunc præcedit librum. In illo enim quæcunq; inuestigauimus, secundum nostræ mentis rationem scripsimus: hic verò quod vidimus & tetigimus completè, secundum scientiæ ordinem
 deter.

determinauimus. Mūdicantur & hæc utiq; similiter per solutionē suæ substantiæ, cuius modum iam diximus, & per reductionē similiter eius, quod ex eis dissolutū extiterit. Inuenitur enim illud mundius & perfectius q̄ alio quopiam præparationis genere, hoc eodem præparationis modo. Et huic modo nō comparatur modus, nisi qui per sublimationem perficitur, & ideo huic æquipollet. Est & similiter præparatio illis, induratio suæ molliis substantiæ, cum ignitione suæ fusionis. & est, ut ingeniemur illis permiscere argenti ui substantiam fixam in profundo illorū, aut sulphuris fixi, aut sui cōparis, aut cum rebus duris, & nō fusilibus, sicut est calx marche sitæ & tutiæ. Hęc etenim cū illis vniuntur & amicanur, & illa indurant, quousq; non fundantur, anteq̄ igniantur. Et per medicinam perficientē hoc idem cōpletur similiter, cuius narrationē ponemus. Et est similiter aliæ præparationis modus, p̄ remotionē suæ substantiæ fugitiuæ. Et hīc quidē perficitur per conseruationem illorum post primū calcinationis gradū, in igne illis proportionali. Et quia ordo in modis præparationis cōtingit necessario, ideo ponemus ordinē completū ex illis. Primò igitur mundetur ex eis omnis substantia fugitiua & adustiua corrupens. De hinc verò terrea supfluitas deleatur. Postea soluatur & reducatur, aut p̄ lauacrū argenti

viui lauentur completè. Et hic ordo utilis & necessarius est. Specialis attamen horū corporum præparatio, primū quidem Iouis est multiplex. Vna quidem per calcinationē: & per hanc induratur eius substantia magis, quod Saturno non euenit. Etiam per alumina similiter: hæc enim propriè Iouem indurant. Altera verò per conseruationem eius in igne suæ calcinationis. Per hanc enim stridorem amittit, & corporum similiter fractionē: quod Saturno similiter non cōtingit, quia stridorem non habet, nec corpora frangit, & per calcinationis reiterationem similiter ab acuitate salis stridorem amittit. Saturni verò secundo est præparatio specialis, scilicet per calcinationem à salis acuitate: per hanc enim induratur, & per talek specialiter dealbatur, & per marchesitam & tutiam. Modos verò omnes præparationum determinauimus completius, in libro, qui de Perfectionis inuentione intitulatur, quoniam in hoc abbreviamus summas illarum.

De præparatione Veneris.

Cap. XV.

IMitantes igitur præmissorum ordinem duorum corporum præparationes narremus. Primò igitur Veneris, deinde verò Martis. Est igitur Veneris multiplex præparationis modus. Alius quidem per eleuationem:

nem : alius verò sine eleuatione perficitur. Per eleuationem verò est modus, scilicet, vt accipiatur tutia, cum qua Venus magis conuenit, & cum ea per ingenia vniatur. Deinde verò in suo sublimationis vase ponatur ad sublimandum, & per excellentissimum gradum ignis, eius eleuetur pars subtilior, quæ fulgidissimi splendoris inuenta est. Vel cum sulphure misceatur per minima, & postea eleuetur per modum suum eleuationis iã dictum. Sine sublimatione verò præparatur, aut per res mundificationem facientes, aut in calce sua, aut in corpore, velut tutia, sales, & alumina: aut per argenti viui lauacrũ, cuius modum attulimus: aut per calcinationes & reductiones, vt in alijs narratũ est: aut per solutiones & reductiones eius quod solutũ est ad naturam corporis: aut per argenti viui lauacrũ mundificatur, sicut & corpora reliqua à perfectione diminuta.

De præparatione Martis. Cap. XVI.

MARTIS verò præparatio est similiter multiplex. Quædã enim per sublimationem, quædam verò sine sublimatione completur, quæ verò per sublimationem fit cũ arsenico, cuius modus hic est. Ingeniemur quã profundius possumus eidẽ arsenicũ nõ fixũ vnire, vt cũ fusione cum eo liquefcatur. Postea verò sublimetur in vase ppriæ sublimationis. Et hæc præparatio melior &

T

perfectior inter cæteras reperitur. Est & aliâ præparatio ipsius Martis, per arsenicū sublimatum ab eo multoties, quousque remaneat quantitas aliqua ipsius arsenici. Hoc enim si reductum fuerit, emanabit album, fusibile mundum, præparatum. Est & similiter modus tertius præparationis eiusdem perfusionem illius cum plumbo & tutia. Ab his enim fluit mundum & album. Sed quoniam ne minus sufficienter dixisse videamur, cū nos determinaturos esse præmisimus de durorū corporum ingeniosa mollificatione, atq; mollium induratione, per calcinationis modū, ideo illum nō omittamus: sed mollium quidem primò, durorum verò postea. Et est scilicet, vt soluatur argentum viuum præcipitatum, & soluatur corpus calcinatum, de cuius intentione sit indurari. Et hæ ambæ solutiones misceantur, & ex eis alternata vice calcinatum corpus misceatur, terendo, & imbibendo, & calcinando, & reducendo, quousque durum fiat, & cū ignitione fusibile. Hoc idem & cum corporum calce, & tutia, & marcheta calcinatis, solutis, & imbibitis, perfici completè contingit. Et quantò quidem hæc mundiora, tantò & perfectius mutant: Mollificantur similiter & dura corpora cum ingenio consimili. Et est scilicet, vt cum arsenico toties coniungantur & sublimentur, & post arsenici sublimationē assentur cum proportionē

tione

tione sui ignis, cuius modum narrauimus in libro Fornacum. Et vltimò reducantur cum expressione sui ignis in oratione sua dicti, quousq; in fusione mollescât, secundum exigentiam duritiei corporis. Et hæ quidē alterationes omnes sunt primi ordinis, sine quibus non perficitur magisterium.

De Mundificatione argenti viui.

Caput XVII.

Igitur ex præmissis necesse est argenti viui mundificationē completè narrare. Dicimus igitur quòd argētum viuum mundatur dupliciter: Aut per sublimationem, cuius attulimus modum, aut per lauacrum, cuius modus hic est. Fundatur argētum viuum in patella vitrea vel lapidea, & super ipsū aceti quantitas superfundatur, quæ sufficiat ad illud cooperiendum. Dehinc verò super lentum ignem ponatur, & calefieri permittatur in tantum, vt digitis tractari patiatur. Deinde verò digitis agitetur, quousq; in partes minutissimas diuidatur, in pulueris similitudinem: & tam diu agitetur, quousq; aceti totū quod in illo infusum est, consumatur omnino. Deinde verò quod in eo terreitatis inuentum sit, lauetur cū aceto, & abijciatur. Toties igitur super illud op^o reiteretur, quousq; terreitas illius in cœlestinū mutetur colorē perfectis. quod perfectæ lauationis est signum. Ab his igitur ad medicinās est trāseundum.

T 2

Quinq; differentes proprietates perfectionis necessario afferre medicinam perfectissimam, scilicet mundiciem, colorem, fusionem, perpetuitatē, & pondus, unde coniectura sumenda sit, ex quibus rebus eliciatur.

Cap. XVIII.

AFFERAMVS igitur in primis sermonem vniuersalem de medicinis, cū causis suis, & experientijs manifestis. Innuimus igitur, quòd nisi quidem omne superfluum, siue per medicinam, siue per præparationis modū auferatur ab imperfectis, scilicet vt ab illis tollatur omnis superflua sulphureitas, omnisque terreitas immunda, non purificetur, ita scilicet, quòd de commixto nō separantur in fusione, post proiectionem medicinæ alterantis illa. Cum hoc quidem inueneris, iam ex perfectionis differentijs, vnā habes. Similiter vtique nisi & medicina illustret, & aliter in colorem albū aut citrinum, secundum intentionem quā quæris, quæ fulgoris splendorem, & amœnitatis luciditatem adducat, non perficiuntur à perfectione corpora diminuta in complemento totaliter. Amplius autem, nisi fusionem Lunarem aut Solarem determinantē adducat, nō est in complemento alterabile, quia in iudicij nō quiescit, sed de commixto separatur omnino, & recedit. Hoc autē à nobis latius deter-

determinatum in sequentibus demonstra-
 tur in capitulo de Cineritio. Amplius au-
 tem, & nisi perpetuetur medicina cum im-
 pressiois alteratione firma, nō valet ipsius
 mutatio, quia non permanet, sed euanescit
 impressio. Amplius autē, & nisi pōdera per-
 fectionis adducat, nō mutat sub complemē-
 to naturæ firmo & vero, cui non sit fraus per
 credulitatis errorem. est enim pondus natu-
 ræ vnum ex perfectionis signis. Patet igitur,
 quod cum perfectionis differentiæ quinque
 sint, necesse est & medicinam nostri magiste-
 rij has scilicet adducere in projectione diffe-
 rentias. Per hoc igitur patet, ex quibus me-
 dicina nostra eliciatur. Nam per ea elicitur,
 quæ maximè corporibus adiunguntur, & a-
 micabiliter eisdem in profundo adherent al-
 terantia. Ideoque cum in rebus cæteris ex-
 quirentes, nō inuenimus inuentione nostra
 rem aliam magis, quàm argentum vinū cor-
 porum naturis amicari, per hoc opus no-
 strum in illo impendentes, reperimus
 ipsum esse veram alterabilium me-
 dicinam in complemento, cum
 alteratione vera, & non
 modicè pecu-
 liosa.

De preparationibus medicinae adhibendis,
ut differentias proprietatum debi-
tas acquirat.

Caput XIX.

Restat igitur nos substantiam ipsius & proprietatis substantiae differentias determinatè ascribere. Et cum non inuenimus ipsum sine alterationis naturæ illius administratione mutare, inuenimus & similiter ipsum præparari debere necessario, cum non permisceatur in profundo absque illius præparationis modo. Et est scilicet, ut talis fiat illius substantia, quòd permisceatur in profundo usque ad profundum corporis alterabilis, sine separatione in æternum. Hoc autem nõ fit, nisi subtilietur valde cum præparatione certa, & determinata in capitulo sublimationis. Et non manet eius impressio similiter, nisi figatur: nec illustrat, nisi fulgidissima ex illo eliciatur substantia cum sui modi ingenio, & modo suæ operationis per ignem congruum. Ea non præstat fusionem perfectam, nisi in illius fixatione adhibeatur cautela, cum hac dura remollire, & mollia indurare. Est tamen talis, ut cum sufficientia seruetur suæ humiditatis proportio-
nata, secundum exigentiam eius quæ quaeritur fusionis. Per hoc ergo patet, quod ipsius talis præparetur & administretur præ-
para.

paratio: qua fulgidissima & mundissima substantia ex illo creetur: Deinde verò figatur, & cautela eidem exhibeatur, vt scilicet exercitetur artifex in administratione ignis, in modo suæ fixationis, quò possit ex illo deleri humiditas in tantum, quod sufficiat ad fusionem perfectam complendam. Et est scilicet, vt si quæris per hanc corpora fusionis dura mollificari, in principio suæ creationis lentus adhibeatur ignis. Ignis enim lentus humiditatis est conseruatiuus, & fusionis perfectiuius. Si verò mollia indurare, ipsius componatur ignis vehemens. Talis enim ignis humiditatis est consumptiuius, & fusionis turbatiuus. Et has quidem regulas omnes in omni medicina bonæ mentis artificem necessariò considerare expedit. Et multas similiter alias in ponderis mutatione considerationes adducere necesse est, cum causis suis & ordine congruo. Est igitur causa ponderis magni, subtilitas substantiæ corporum, & vniformitas in essentia. Per hoc enim tantum illorum possunt densari partes, vt nihil intercidat: & partium densatio ponderis est adductio, & illius perfectio.

De differentijs medicinarum, scilicet quòd quædam sunt primi ordinis, quædam secundi, quædam uerò tertij.

Cap. XX.

PATET igitur, quòd tam in corporum administrationis præparatione, quàm ipsius perficientis medicinæ modo per operis artificia subtilitatem perquirere necessariò contingit. Quia quantò maioris pòderis sunt corpora transmutata, tantò & maioris sunt perfectionis inuenta inuestigatione per artem. Completur igitur sermo utilis de medicinis, si omnium medicinarũ differentias narremus. Innuimus quidem, quòd medicinarum triplicem differentiam esse necessariò accidit. Alia est primi ordinis, alia uerò secundi, alia uerò tertij. Dico autem primi ordinis medicinam, omnem præparationem mineralium, quæ super diminuta à perfectione corpora proiecta, alterationem imprimit: quæ non adducit complementum sufficiens, quin contingat alteratum mutari & corrumpi, cum euaporatione impressio- nis medicinæ illius totali. Sicut est omnis sublimatio dealbatiua Veneris, aut Martis, quæ fixationem non suscipit. Et huiusmodi est omne additamentum coloris Solis, & Lunæ, aut Veneri commixtorum, super furnũ cimenti positum, ut ziniar, & similiũ. Hoc n.

mu-

mutat immutatione non stante, sed potius
 diminvente se per exhalatione. Secundi verò
 ordinis medicinã dicimus omnem præpara-
 tionẽ, quæ quando super diminuta à perfe-
 ctione corpora proiecta est, alterrat in diffe-
 rentiã aliquam cõplemẽti, relictis differen-
 tijs aliquib. corruptionis omnino, velut est
 calcinatio corporũ, qua omne fugitium de-
 letur. Et est huius genẽris medicina perpe-
 tuè Lunam citrinans, aut perpetuè Vene-
 rem dealbans, relictis alijs in eis corruptio-
 nis differentijs. Tertij verò ordinis medici-
 nam appello, omnem præparationem, quæ
 quando corporibus aduenit, omnem corru-
 ptionem cum projectione sua tollit, & cum
 omnis complementi differentia perficit.
 Hæc autem est vnica sola. Et ideo per illam
 excusamur à laboribus inuentionis decem
 medicinarum secundi ordinis. Primi igitur
 ordinis opus minus appellatur: secundi ve-
 rò medij: tertij tandem maius: & hæc est o-
 mnium medicinarum differentia sufficiens.

*De medicinis primi ordinis Venerem deal-
 bantibus.*

Caput XXI.

EX ordinis igitur determinati promif-
 sione secuta (cũ quidem alia sit me-
 dicina corporum, alia verò argenti vi-

T 5

vi. Et corporum quidem alia primi ordinis, alia verò secundi, alia verò tertij, & argenti viui consimiliter) Narremus omnium medicinarum differentias, primò primi ordinis: deinde verò secundi, postremò tandem tertij: & corporum quidem primò, postea verò argenti viui medicinæ, cum sermone completo, & ordine congruo narrationem tradamus. Dicimus igitur, quòd primi ordinis medicina corporū, alia est durorum corporum, alia mollium. Durorum quidem corporum, alia Veneris, alia Martis, alia verò Lunæ. Veneris quidem & Martis est pura illorum substantiæ dealbatio, Lunæ verò rubificatio cum citrinitate fulgoris amœni: quia Veneri & Marti rubificatio non adducitur primi ordinis medicina cum fulgoris apparatione, quia ex toto immūda sunt, nō apta rubedinis fulgorem recipere, priusquam illis adueniat præparatio fulgorē adducens. Narremus igitur in primis Veneris medicinas omnes: postea verò Martis, quæ cadunt in ordine primo. Est igitur medicina Venerem dealbans, alia per argentum viuum, alia per arsenicum. Per argent. viuum quippe sic completur medicina dealbans illá: soluitur etenim primò argentum viu. præcipitatum, & soluitur similiter Veneris calcinatio, & hæc ambæ solutiones commiscetur in vnum. Dehinc verò coagulatur, & super ipsius corpus

opus proijcitur eorum medicina: hæc enim dealbat & mundat. Amplius autem & aliter. Soluitur argentum viuum præcipitatum, & soluitur litargirum, & hæc ambæ solutiones coniunguntur in vnum: & soluitur corporis calcinatio, de cuius intentione sit dealbari, & coniungitur cum prædictis solutionibus, & deinde coagulantur: dehinc verò super illius corpus proijciuntur, dealbatur verò per hanc. Aliter autem. Sublimatur altera vice ex illius corpore argenti viui quantitas, quousque cum illa permaneat argenti viui pars, cum ignitione completa. Dehinc verò ex aceto distillato sæpissimè imbibendo teritur, vt in profundo illius melius commisceatur, ab hinc verò assetur: & vltimò consimiliter ab eo argentum viuum sublimetur, & iteratò imbibatur, & assetur. Et sic totiens reiteretur opus super illa, quousque multa argenti viui quantitas in eo cum ignitione completa quiescat. Hæc enim primi ordinis bona est dealbatio. Aliter autem super argentum viuum præcipitatum toties sublimetur argentum viuum in natura propria, quousque in illo figatur, & fusionem præstet. De hinc verò super Veneris substantiam proijciatur, & dealbatur peculiôsè. Aliter autem soluitur Luna, & soluitur litargirum, & coniunguntur solutiones. Ex his Veneris substantia deal-

batur. Sed & melius quidem dealbatur, si in omnibus medicinis perpetuetur argentum viuum. Dealbatur verò per arsenicum sublimatum: vt si accipiatur calcinatio Veneris, & super illam iteretur eiusdem sublimatio, quousque cum eo maneat, & illam dealbet. Sed nisi exercueris teipsum cum modis sublimationum, non perseuerabit in ea arsenicum in alteratione aliqua. Et est scilicet, vt post primum sublimationis gradum secundariò reiteres, quem narrauimus in marchesitæ sublimatione. Dealbatur verò & aliter, vt sublimatum arsenicum in Lunam proijcias: dehinc verò totum super Venerem: dealbat enim peculiariter: aut commisce prius litargirium, vel plumbum vstum solutum cum Luna: deinde verò super hoc arsenicum superiacies, & hoc totum super Venerem proiectum dealbat, & est primi ordinis bona dealbatio: aut solùm super litargirium solutum & reductum proijciatur arsenicum sublimatum, & hoc totum super Veneris fusionem: quoniam dealbat eam cum curialitatis aspectu: aut commisceantur Luna & Venus, & super has proijciatur omnis medicina dealbatiua. Luna etenim amica est arsenici magis quàm corporum aliquod: & ideo fractionem ab eo tollit. Secundariò verò Saturnus, & ideo cum illis eum commiscemus. Aliter autem arsenicum fundimus

mus

mus sublimatum, quousque fiant frustra: deinde verò frustum post frustum super Venerem projicimus. Iubemus etenim in frustis potius quàm in pulvere projici: quoniam facilius inflammatur pulvis quàm frustum: & ideo facilius evanescit quàm frustum, & cōsumitur prius quàm super corpus cadat ignitum. Tollitur autem & aliter rubedo illius cum tutia videlicet, & dealbatur. Sed quia tutiæ dealbatio non sufficit: ideo solum citrinat, & citrinatio quælibet albedini est affinis. Et est modus huius scilicet, vt solvatur, & calcinetur omne genus tutiæ: deinde verò Venus, & hæ ambæ coniungantur solutiones, & cum his citrinetur Veneris substãtia, & cum tutia si exercueris, proficuum inuenies. Dealbatur verò per sublimatam marchesitam, quemadmodum cum sublimato argento viuo: & est modus idem.

De medicinis Martem dealbantibus.

Caput XXII.

Restat ergo, & dealbationes Martis ex medicinis sibi proprijs creatas narrare, quæ sunt secundum essentiam primi ordinis, secundum quem fusionem non habet rectam: ideo expedit nos cum medicina fundente illam dealbare. Est igitur omnis medicina Veneris dealbatiua, & Mar-

tis similiter cum eiusdem ordinis præpara-
 tione. Sed fusiva illius specialis est arseni-
 cum cuiuscunq; generis. Cum quocunq; igi-
 tur dealbatur & fūditur, expedit quòd cum
 argento viuo coniungatur & lauetur, quo-
 usq; omnis impuritas tollatur ab illo, & fiat
 albū & fusibile, aut calefiat cum ignitionis
 vehementia, & super ipsum proijciatur ar-
 senicum: & cum fūsum fuerit super illū pro-
 ijsce Lunæ quantitatem: quia quando cum
 eo vnitur, non separatur ab eo per leue arti-
 ficium: aut calcinetur & lauetur omnis ex i-
 pso solubilis aluminositas, corruptionis in-
 fectionem adducēs, per modum solutionis
 iam dictum. Dehinc verò ab illo sublimetur
 arsenicum mundatum per sublimationem
 aliquā, & reiteretur multoties, quousq; cum
 eo aliquid ex illo figatur. Dehinc verò cum
 solutione litargiri alterna vice imbibatur,
 commiscendo & agitando, & assando alter-
 na vice, & vltimò reducendo cū igne, quem
 docuimus in Iouis reductione à calce sua.
 Ex hac enim exhibit albus, mundus, & fusibi-
 lis: aut solum cum arsenico sublimato in cal-
 ce sua reducatur, & exhibit albus, mundus, &
 fusibilis. Sed eandem artificem expedit ad-
 hibere cautelam, quemadmodum in Vene-
 ris reiteratione sublimationis ab ea arsenici
 figentis se in illius profundo docuimus. De
 albatur & similiter per marchesitam & tu-
 tiam,

tiam, cum ingenio & industria, quæ tibi narrauimus: sed horum dealbatio, aut mūdatio non est sufficiens.

De medicinis Lunam citrinantibus.

Caput XXIII.

Prosequentes igitur præmissorum ordinem, medicinam Lunæ substantiam citrinantem in ordine primi generis narremus cum veritate certa. Et est scilicet medicina, quæ eidem in profundo adhæret, & adherendo colorat, siue per naturam propriam, siue per artificium huius magisterij. Narremus igitur medicinam, quæ ex sua radice innata illi adhæret. Deinde verò artificia per quæ facimus rem cuiusque generis adherere cum ingressione firma. Elicimus autem illam aut ex sulphure, aut ex argento viuo, aut ex amborum commixtione: sed per sulphur diminutè quidem magis, per argentum verò viuum perfectius. Elicitur autem & similiter per quasdam res minerales, quæ non sunt huius generis, quemadmodum est vitriolum & cuperosa, quod & gümma cupri, aut eiusdem stillicidium nuncupatur. Afferamus igitur in proximis modos omnes medicinarum, quæ ex argento viuo consurgunt. Deinde verò quæ ex sulphure, aut ex amborum commixtione. Vltimò verò & eam quæ ex gümma cupri aut simili. Est igitur modus eius quæ per argen-

tum viuum fit talis. Sumatur præcipitatum per præcipationē mortificatum & fixum. Deinde verò ponatur in furnum magnæ ignitionis, admodū conseruationis calcium, quem docuimus, donec rubescat in similitudinem Vñfur. Si verò non rubuerit, tolle argenti viui non mortificati partem, & cum sulphure reitera sublimationem illius. Sit tamen sulphur ab omni impuritate mundatum, & argentum viuum similiter. Et postquam vigesies illius sublimationem reiteraueris super ipsum præcipitatum, illud dissolue cum aquarum acumine dissolvente, & iteratò illud calcina, & iteratò dissolue, donec exuberanter sufficiat. Post hoc Lunæ partem dissolue, & cum soluta fuerit, solutiones admisce & coagula, & super Lunæ fusionem projicias. Citrinabit enim citrinitate peculiaris multum. Si verò argentum viuum in præcipatione rubuerit, ad projectionem suæ perfectionis, sufficit administratio dicta sine commixtione rei tingentis illud. Per sulphur verò rubificatur, sed illius est rubificatio difficilis, & laboriosa immense. Citrinatur verò & Luna cum Martis solutione similiter. Ad hoc autem nos inducit operis necessitas, vt prius calcinemus illum & figamus, quod laboris est copia. Dehinc verò hac eadem præparatione administremus, & eadem projectione super Lunæ
sub.

substantiam infundamus. Et tamen non resultat eius citrinatio fulgens, imò fusca & liuens citrinitate mortifera. Eius verò quæ per vitriolum aut cuperosam perficitur, citrinationis modus est talis. Tollatur illorū vniuscuiusque quantitas certa, & illius sublimetur pars quæ sublimari potest, donec cum expressione sublimetur totali. Post hoc verò iteratò quod sublimatum est, sublimetur cum modo ignis illi appropriati, vt ex eo figatur pars post partem, donec maior illius figatur pars. Postea verò calcinetur cum ignis cautelæ intensiōe, vt possit illi maior ignis ad perfectionem administrari. Post hoc verò soluiatur in aquam rubicundissimam, cui non est par. Dehinc verò ingenieris, vt illi ingressum in Lunare corpus exhibeas. Et hæc ingenia tibi sufficienter monstrata sunt, si perfecti fueris operis exquisitor, quod scripsimus. Et quia res huius videmus Lunæ profundè & amicabiliter adhærere considerauimus, & est certum, has esse de illorum radice: & ideo per illas alterari contingit. Hæ vtique sunt medicinæ omnes primi ordinis quas attulimus. Possunt tamen illarum plures multiplicari modi, salua pigmètalium rerum in modorum varietatis essentia. Argenti quippe vini non est medicina in hoc ordine primo, cum non sit medicina ipsum alterans vnica differentia:

V.

imò in complemento totali omnino. Quidam verò plures inuenerunt medicinas, sed vnum ex duobus necessario euenire contingit. Quòd aut ex eisdem, aut ex eadem naturam habentibus, illos medicinam creare necessarium est. Aut medicinam componunt, quæ ei quod non est, æquipollet cum alteratione sua, & quæ nec mundo confert, nec mundi partibus, donec motor in sublimi naturæ mobili quieuerit incorruptus.

De differentijs proprietatum medicinae secundi ordinis.

Caput XXIII.

Restat igitur ad secundi ordinis medicinas transire, cum sermonis sui exigentia sufficientia vera, & manifestis probationibus cum experientia vera. Cum sit igitur medicina alia corporum mutandum, alia verò argenti viui perfectè coagulabilis: prius omnium medicinas corporum narremus completè. Dehinc verò ad ipsius eiusdem argenti viui medicinam coagulabilis in Solificum Lunificumq; verum. Est igitur secundi ordinis medicina, quæ quidè imperfecta, sola perfectionis vnica differentia complet. Verùm cum multæ sint corruptionis causæ in vnoquoq; imperfectorum corporum, videl. in Saturno quidem sulphureitas volatua, & argenti viui fuga, per quæ
corru-

corruptionem adduci necessario accidit, & illius terreatas: fiat medicina, quæ quidem alterum eorum, aut ex toto tollat, aut palliando decoret, relictis solis alijs imperfectio- nis causis. Quia igitur corporum est aliquid impermutabile, quod in corporum radice innatum est, quod per secundi ordinis medi- cinam tolli non potest: ideo omnis illa medi- cina quæ illud de commixto tollit, non se- cundi ordinis, sed tertij, & maioris ordinis appellatur medicina. Et quia superfluitates fugientium inuenimus per calinationis mo- dum tolli, & per reductionis reiterationem terreatem non innatam: ideo necesse fuit medicinam secundi ordinis inuenire, quæ quidem innatū palliet, & durum remolliat, & molle induret, in duris scil. & mollibus, se- cundum completum non sophisticum, sed Solificum, aut Lunificum verum imper- fectorum corporū, perfectè constituat. Cū pateat igitur in corporib. solis quidem mol- libus per ingenia artificiorum huius operis non posse liquefactionis festinantiam tolli, nec impuritatem in principiorum sui radi- cē innatā, necessario euenit medicinam per- cunctari, quæ quidem in proiectione illo- rum tenuitatem inspisset, & inspissando ad suę liquefactionis ignitionis sufficientiam induret: in duris spissitudinem attenuet, & attenuando ad fusionis velocitatem suffi-

cientem cum proprietate ignitionis adducat, & vtriusque generis corporum fuscitatem palliando decoret: & hoc in album, illud verò in citrinum transformet perfectissimum. Non autem diuersificatur hæc medicina, nisi per minoris præparationis imperfectionem. Et non diuersificatur à se, quod in diuersorum corporum proiectione, & pigmentorū acceptatione constat, sed in modo præparationis. Similiter & alia eget præparationis industria corporū mollium medicina tenuitatem inspissans: alia verò duorum attenuans spissitudinem. Hæc quidem ignis consumptiui modo, illa verò humiditatis conseruationis administratione eget.

De medicina Lunari & Solari pro corporibus imperfectis.

Caput XXV.

Afferamus igitur sermonem vniuersalem de medicinis huius secundi ordinis completum, cum determinatione certa & vera, & prius omnes Lunares omnium à perfectione diminutorum corporum cum differentijs præparationis eorum. Dehinc verò Solares cum proprijs similiter differentijs. Probauimus autem iam ex nostris sermonib. sulphur cuiusq; generis perfectionis esse corruptiuū. Argentū quippe
vium

viuum perfectiuum est in operibus naturæ cōpletis regiminibus. Igitur & naturam mutantés minimè, sed imitantes, in quibus nos sequi est possibile operibus. Et argentum similiter in huius operis magisterio viuum assumimus, in cuiusque perfectionis medicina, lunari scilicet & solari, tam quidem imperfectorum quâ & ipsius argenti viui coagulabilis. Cùm autem iâ ex nouissimè dictis sermonibus duplicem medicinæ differentiationem diximus: aliam quidem corporum, aliam verò argenti viui verè coagulabilis. Hinc quidem corporū prius: deinde verò argenti viui narrationem medicinæ tradamus certam. Est igitur per se huius medicinæ materia cuiusq; generis vnica: & est, quod iam sufficienter notum est. Assume igitur illud, & si vis ad lunare secundum ordinē tibi promissum exercitatum te redde, & præparato illud cum modis huius magisterij notis. Quorum intentio est, vt purâ ex illo substantiam diuidas, & partem quidem figas, partem verò ad cerandum omittas: & sic totum magisterium prosequendo, donec compleas tentatam illius fusionem. Quòd si se subitò fuderit in duris, perfecta est: in mollibus verò econtrà. Hæc enim medicina super imperfectorū vnumquodq; proiecta, in lunare perfectum mutat corpus, si quidem præuenient huic medicinæ præparationes notæ. Si ve-

rò non, diminutum relinquit: sed perficit in altera perfectionis differentia tantum, quantum ex huius generis medicinae ordinis administratione dependet. Quantum verò ex tertij, non præueniente administratione aliqua, perficit in projectione sola. Solaris verò huius secundi ordinis medicina imperfectorum cuiusq; corporum est eadem materia, & administrationis eodem regimine communicans. In hoc tamen differentiam habet, scilicet in maiore partium per modos proprios digestionis subtiliatione, atque sulphuris subtili præparationis regimine administrati commixtione cum materia modò nota additio. Et est regimen scilicet ipsius purissimi sulphuris fixio, & solutio eius per modum. Cum hoc enim tingitur medicina, & cum hoc proiecta super vnum quodque à perfectione diminutorum, complet in complemento solari, quantum ex huius secundi ordinis medicinae præparatione dependet, administratione præueniente nota, & certa ipsius à perfectione diminuti corporis. Et super Lunam quoque proiecta, perficit eam in complemento solari peculi-

so multum.

De

De medicina coagulante argentum viuum.

Caput XXVI.

Secundum igitur præmissorum ordinem restat ex operis complemento, quod in primis nos determinaturos exhibuimus, ad medicinæ argenti viui coagulantis ipsum, narrationem transire. Dicimus igitur quòd ex eiusdem illius elicitur materia, scilicet ex noto in capitulis huius operis multiplicibus. Et illud ideo, quia cùm fugituum sit argentum viuum de facili, absq; inflammatione aliqua medicina egeat, quæ subito ante fugam eius in profundo illi adhæreat, & illi per minima coniungatur, & illud inspisset, & sua fixatione illud in igne conseruet, quousq; adueniat illi maioris ignis tolerantia, eius humiditatem consumentis, & conuertat illud per hoc beneficium in momento in Solificum & Lunificum verum, secundum illud ad quod medicina fuerit præparata. Cùm igitur non inueniamus aliquid magis illi conuenire, quàm ipsum, quod suæ naturæ est: ideo propter hoc æstimauimus cum eo medicinam illius posse compleri, & ingeniati sumus formam medicinæ illi per ingenia præstare. Et est scilicet, vt præparetur cū modis suis iam dictis cū diurnitatis laboris instantia: qua omnis illius subtilis substantia & purissima, alba quidem in La.

na: citrina verò intensa in Sole perhibeatur perfectè. Et hoc quidem non completur, vt citrinum creet sine commixtione rei tingentis illud, quæ suæ est naturæ. Dehinc verò cum hac purissima argenti viui substantia, perficiatur cum huius magisterij operis ingenij, medicina, quæ maximè argento viuo adhaereat, & fundatur facillimè, & illud coagulet. Conuertet enim hoc in Solificum & Lunificum verum, cum præparatione illius præhabita. Sed ex quibus maximè hæc argenti viui substantia elici possit, solet quæri. Et nos quidem respondentes narramus, quòd in quibus est, ex illis elicitur. Est autem tam quidem in corporibus, quàm in ipso argento viuo secundum naturam, cum vnus sint reperta naturæ. Sed in corporibus difficilior: in viuo argento propinquius, non autem perfectius. Igitur cuiuscunq; generis sit medicina, tam quidem in corporibus, quàm in ipsius argenti viui substantia, lapidis preciosi indagatur medicina.

Quomodo medicinis ingressio per artificium concilietur.

Caput XXVII.

SEd quoniam contingit quandoq; medicinam commisceri, quandoq; verò non: ideo modum permiscendi narrabimus scil. qualiter vnaquæque res in corpus profundit.

fundissimè ingressum acquirat, aut vnaqueque medicina non intrans. Et est modus per dissolutionem eius quod ingreditur, & per dissolutionem eius quod non ingreditur, & per commixtionem ambarum solutionum. Facit enim ingressium esse omne illud cuiusvis generis, quod illi per minima coniungitur. Hoc autem per solutionem completur, & completur per solutionem fusio in rebus non fusilibus: & ideò magis apta sunt ingredi & alterare. Et hæc est causa, quare quasdam res calcinamus, quæ non sunt de natura harum, scilicet vt melius soluantur, & ob hoc soluuntur, vt melius ab eis corpora impressionem suscipiant, & ab eis similiter per hæc præparentur & mundentur. Aut ingressum damus his quæ sua spissitudine ingredi nõ permittuntur, cum multiplici sublimationis reiteratione spirituum non inflammabilium super illa, Arsenici videlicet, & Argenti viui non fixorum, aut cum multiplici reiteratione sublimationis eius, quod ingressum non habet. Est tamen bona cautela ad ingressum rebus impermiscibilib. dandum, vt soluatur corpus, de cuius intentione per has mutari & alterari, & soluantur res, quarum intentionis sit ingredi cum alteratione. Non fiat tamè omnium partium solutio, sed quarundam: de hinc illud & non aliud imbibatur corpus vice post vicem. Per hoc enim

beneficium in id solum ingressum habet necessario, non autem in quocunque alio corpore necessario hoc contingit. Ex his igitur modorum ingenijs, necesse est rem quamlibet ingressum, quo ex illius naturæ pēdet beneficio habere, & alterare cum permixtione inuenta. Per hunc igitur sermonem, decem medicinarum completur numerus, cum suæ traditionis sufficientia.

De medicina tertij ordinis in genere.

Cap. XXVIII.

REstat igitur nos ad tertij ordinis medicinam transire. Est autē huius ordinis medicina duplex, scilicet Solaris & Lunar. Et est tamen in essentia vna, & agendi modo similiter: & ideo vnica medicina nuncupatur à nostris veteribus, quorum scripta perlegimus. Est tamen additamentum citrinantis coloris, qui à sulphuris fixi mundissima perficitur substantia, differētia inter hanc & illam, Lunarem scilicet & Solarem: hæc quidem id in se continet, illa verò non. Est tamen hic ordo tertius maioris operis ordo appellatus: & illud ideo, quia maioris sagacitatis industria in illius administratione, & perfectionis præparatione est, & labore longiori ad veritatis complementum indiget. Et ideo non diuersificatur huius ordinis medicina à secundi ordinis in essentia vllatenus, nisi per sub-

Subtilissimos præparationis gradus in creatione illius, & per diuturniorem laboris instantiam. Et hos gradus omnes narrabimus, cū complemento sermonis, & præparationis modum completè cum causis suis, & experiētijs manifestis: & modorum gradus administrationis pluris huius tertij ordinis. Alio etenim gradu eget Solaris medicina in pigmentorum præparatione completa, alio verò Lunaris. Hæc quidem sulphuris administratione tingentis eam: illa verò non.

De medicina Lunari tertij ordinis.

Cap. XXIX.

Primò igitur administrationis modum Lunaris medicinæ narremus. Et est, vt accipias lapidem illius notum, & per separationis modum illius purissimam partē diuidas, & seorsum ponas. Dehinc verò eius quæ purissima est partis aliquid figas, & aliquid ex illa relinquant: & cum fixa fuerit, solve quod ex illa solubile fuerit: quod verò nō fuerit solubile ad calcinationē mittas, & abhinc super idem solutionem reitera, donec iterum quod ex ea solubile est, solvatur omnimodè. Sic igitur ordo iste seruetur, quousque maior solvatur quantitas. Post hæc verò solutiones omnes simul commisce, & coagula. Dehinc verò leuiter affando, in ignis temperamento conserua, quousque illi maior ad illius exigentiam ignis ministrari possit.

Post hoc verò primum solutionis ordinem serua, quousq; iterato totum soluatur quod ex eo est solubile, & iteratò coagulo, & iteratò in ignis temperamento conserua, quousque iteratò illi possit ignis maior ad eius perfectionem administrari. Omnes igitur hos ordines præparationis super illa quater reitera, & vltimò calcina per modum suum: & sic preciosissimam lapidis terrâ sufficienter administrando rexisti. Deinde verò seruatae partis nõ fixæ cum hac terræ parte administratae quãtitate per ingeniorum subtilem coniunge modum per minima. Et sit ingenium hoc intétionis leuationis eius per modum sublimationis dictum, quousque fixum cum non fixo leuetur totaliter. Quod si non eueniat, addatur illi iteratò vicissim nõ fixæ partis quantitas, quousque ad eleuationem illius sufficiat. Cum igitur eleuata fuerit, reiteretur illius sublimatio, quousque per hanc administrationis reiterationem figatur totum. Cùm igitur totum fixum fuerit, iterato cū non fixæ partis quantitate: post quantitatem combibe per ingenium tibi notum, quousque totum iteratò leuetur. Igitur iteratò figatur, quousq; fusionem præstet facilem cum ignitione sua. Hæc enim medicina est, quæ omne à perfectione diminutum corpus, omneq; cuiuscunq; arg. viuũ generis, in Lunare perfectissimũ transformat corpus.

De me.

De medicina Solari tertij ordinis .

Cap. XXX.

Solaris igitur huius medicinæ præparationi, non adurentis fit additamentum sulphuris, per modum figentem & calcinantem, cum astutiæ industria administrati perfectè, atque solutionis modum multiplicem, cum reiteratione multa, quousq; mundum fiat: his quidem administratione perfectâ præueniente, quæ per sublimationé perficitur. Et est huius scilicet additamenti modus, per reiterationem partis non fixi lapidis, sublimationis, cum ingenio coniungendi, quousque eleuetur cum ea, & iteratò cum illa figatur vt stet, & quantò huius complementi exuberantiæ ordo reiteratur pluries, tantò & huius exuberantia medicinæ multiplicatur magis, & illius magis augetur bonitas, & multiplicatur illius augmentum perfectionis maximè. Et nos quidem, ne mordeamur ab impijs, complemētum narramus totum huius magisterij, sub breui sermone completo & noto. Et est illius intentio, vt per sublimationis modum mundetur perfectissimè lapis & illius additamentum: & ab hinc quidem cum ingeniorum modo volatium ex eis figatur. Dehinc verò fixum volatile fiat, & iteratò volatile fixum. Et in hoc ordine completur arcanum preciosissimum

quod est super omne huius mundi scientiarum arcanum, & thesaurus incomparabilis. Et tu quidem exerciteris ad illum, cum laboris instantia maxima, & cum diuturnitate meditationis immensæ. Cum illa enim inuenies, & sine illa non. Et huic quidem medicinæ reiteratio bonitatis administrationis, cum talis cautelæ industria potest in præparatione lapidis euenire, quousque argentum uiuum mutet in infinitum Solificum verum & Lunificum, & non dependet nisi in multiplicatione illius. Iam igitur laudetur sublimis naturarum Deus benedictus & gloriosus, qui nobis omnium medicinarum reuelauit seriem, cum illarum experientia, quam illius instigationis bonitate, & nostri laboris instantia perquisiimus, & oculis vidimus, & manu tetigimus complementum illius nostro magisterio indagatum. Sed si quidem hanc palliauerimus, non miretur doctrinæ filius. Nō enim illi palliauerimus, sed malis & improbis eam tali sermone tradidimus, quem latere insipientem necessario accidit: & eodē ad illius inuentionis perquisitionem prudentes allicio. Filij igitur doctrinæ perquirite, & hoc excellentissimum Dei donum vobis solis seruatum inuenietis. Filij insipientes nequitiae & malivolæ prauitatis, immense ab hac scientia fugite, quoniam est vobis inimica & aduersa, & vos in miseriam paupertatis constituet:

tuet: quoniam vobis penitus hoc Dei donū diuinæ prouidentię iudicio est occultum, & denegatum omnino. Perquisitis ergo omniū medicinarum modis, nostri propositi prosequentes intentum, ad eas quæ huius magisterij perfectionem notificant, cum probationum causis ab hinc transeundum est.

TERCIA ET VLTIMA
 PARS HVIVS
secundi Libri de probationibus perfectionis.

Diuisio dicendorum. Cap. XXXI.

PRÆtermisissis igitur manifestis experiētijs, de quibus narrationem non facimus, cum omnibus sint notę & certę absque vllius sagacitatis ingenio, ponderis scilicet, & coloris, & extensionis per malleum: artificiorum experientias tentemus cum cautela, an sit huius artis administrationis proiectio, complementum cum veritate adducens, quæ sunt scilicet Cineritium, Cementum, Ignitio, Fusio, super vapores acutorum Expositio, adurentis sulphuris mixtione Probatio, Extinctio, calcinationis & reductionis Reiteratio, & argen-

ti viui facilis aut difficilis susceptio. Primum igitur secundum ordinem inchoandum: dehinc verò secundum eundem ad alia, secundum promissionem perfectè curramus cum causis eorum notis.

De Cineritio, quare quædam corpora in eo perdurent, quædam non.

Cap. XXXIII.

DIcamus igitur sermonem de Cineritio cum suis omnibus causis manifestis, & suæ confectionis modo. Est autem sola Solaris & Lunaris substantia, in cineritij perdurans examine. Perquirentes igitur horum corporum perfectiorū veras substantiæ differentias, & causas similiter cineritij, quare quædam magis, quædam verò minus in huius magisterij examine à perfectione diminutorum perdurent, percunctabimur. Est tamen à nobis sufficienter narratum horum duorum secretum corporum in profundo illorum substantiæ. Et est scilicet, quòd illorum prima radix multa fuit Argenti viui quantitas, & purissima illius essentia, & subtilissima prius, postea verò inspissata, donec cum ignitione fusionem suscipiat. Quæcunque igitur à perfectione diminuta plus terreitatis habent, minus in hoc perdurant examine: quæcunq; verò minus, plus. Quoniam hæc quidem magis adhærēt, propter eorum partium

tium subtilitatem maximè se permiscentem
 & vnientem. Et similiter quæ maioris tenui-
 tatis sunt corpora, aut econtrà quidem, quæ
 maioris spissitudinis corpora, quàm quæ in
 perfectione consistunt, necesse est de com-
 mixto separari omnino, quia non sunt eiuf-
 dem fusionis, & ideo separantur. Et quidem
 quæ minoris sunt argenti viui quâtitate par-
 ticipantia, facilius de commixto separantur.
 Patet igitur, quòd cum sit multæ terreitatis
 Saturnus, paucæque argenti viui quantita-
 tis, facilisque tenuitatis liquefactionis, quæ
 maximè perfectioni examinis cineritij sunt
 opposita, ideo inter cætera corpora minimè
 in cineritij artificio in commixto perdurat, i-
 mò citissimè separatur & cedit. Ideoq; cum
 inter cætera à perfectione diminuta corpo-
 ra magis cedat, per hoc magis proprius est
 huius magisterij examini: & illud ideo, quia
 citius cedit, & citius imperfectorum vnum-
 quodq; secum de commixto trahit. Et pro-
 pter hoc saluatur maior perfecti quantitas
 ab ignis examinis combustionem forti, quia
 non quiescit spacio temporis longo perfe-
 ctum in consumptione examinis: & ideo ex
 eo per plumbi examen minus comburitur,
 & facilius depuratur. Quia verò Iouis sub-
 stantia pluris argenti viui capax extitit, & mi-
 nore terreitatis quantitate, maioreq; purita-
 te illius, atque subtiliore substantia partici-

pās, ideo magis in commixto saluatur quàm Saturnus & Venus, quia magis commixto in profundo adheret. Et hæc est causa, quare multa perfecti deletur quantitas, priusquam ab illo separetur coniunctus. Venus verò fusionem cum ignitione præstat. Sed quia tardior est illius quàm perfecti fusio, ideo separatur de commixto: tardius tamen quàm Saturnus, propter ignitionem substantiæ suæ fusibilis. Quia verò minoris est argenti viui quantitatis quàm Iupiter, & maioris terreatis, & substantiæ spissioris, ideo facilius quàm Iupiter de commixto tollitur, quoniam in profundo magis Iupiter quàm Venus adhæret. Mars verò fusionem non habet, & ideo non permiscetur: quod propter suæ humiditatis priuationem contingit. Sed & si propter ignis vehemētiam illum permisceri contingat, quia humiditatem non habet, Lunę aut Solis humiditatem combibendo, ei per minima vnitur: ideo licet terreatem multam, & argenti viui paucitatem, & fusionis carētiam habeat, non separatur ab eis per artificium leue. Per hoc igitur artificis dilatatur industria, ad cuiusque corporis rectificationem veram, si rectè eius quod scripsimus efficaciam nouerit. Si verò fantastice per illud intellectum contraxerit, nihil ex eo veritatis cognoscet. Sunt autem duo in huius examine perdurantia perfectionis corpora,

ra,

ra, Sol scilicet & Luna, propter bonam compositionem, quæ per bonam mixtionem resultat, & illorum puram substantiam.

Cinericij examen, quomodo sit componendum & exercendum.

Cap. XXXIII.

NArremus igitur modum illius. Et est ut tollatur cinis cribellatus, aut calx, aut puluis ossium animalium combustorum, aut horum omnium commixtio, aut quorundam. Dehinc itaque cum aqua made fiat, & super illud prematur manus, & fiat stratum firmum & solidum, & in medio strati fiat rotunda fouea & solida, & super illius fundum spargatur vitri triti quantitas aliqua. Deinde verò exsiccari permittatur, & cum sicca fuerit ponatur illud de cuius intentione sit tollerare huius examen, in foueam dictam, & super illam carbonum ignis fortis succendatur, & super faciem examinabilis suffletur corporis, donec fundatur. Quo fuso, Saturni partem post partem proijciamus in illud, & super illud suffletur cum flamma fortis ignitionis. Et dum videris illud agitari, & moueri motu concussionis forti, non est purum. Expecta igitur, donec totum euanescat plumbum. Quòd si euauerit, & non cessat illius motus, non est depuratum. Iteratò igitur super illud plumbum proijce, & super illius faciem iteratò suffla, donec plumbum

bum separetur. Quod si non quieuerit, iterato post plumbi projectionem, sufflationem in illius faciem procura, quousque quiescat, & videas illud mundum & clarum in superficie sua. Post hoc verò carbones aperi, & ignē dissipa, & in faciem eius aquam perfunde: hoc enim perfectè examinatum inuenies. Et si quandoque in sufflatione huius examinis vitrum proieceris, melius & perfectius depurabitur, quoniã fordes tollit, & illas infiscat. Potest tamen loco vitri sal proijci, aut borax, aut alumen aliquod. Similiter & confici potest huius examen cineritij in crucibulo terreo, & in circuitu illius sufflari, & super facie eius similiter, vt citius confletur examinandum. His igitur sufficienter narratis ad cimenti examen transeamus cum causis suis, & suis experientijs manifestis & notis.

De cemento, quare quædam corpora plus, quædam verò minus illud perferant.

Cap. XXXIII.

Diximus autem, quòd corpora quædam magis, quædam verò minus, per ignis comburuntur calcinationis modum: vt quæ pluris sunt sulphuris quantitatem combustibilis continentia, magis: quæ verò minus, minus. Quia igitur Sol inter cætera corpora minoris est sulphuris quantitatis: ideo inter cætera omnium mineralium corporū mini-

minimè per ignis inflammationem comburitur. Luna verò post Solem inter omnia corpora reliqua minus est sulphuris quantitatis participans, pluris autem quàm Sol. Igitur minus potest secundum hoc inflammationis ignitionem temporis spacio longo tolerare quàm Sol, & res per consimilem comburentes naturam. Minus Venus: quia Sole & Luna pluris est sulphuris, & terreitatis maioris, ideo minus inflammationem ignis tolerat. Iupiter verò minus Venere, plus verò Sole & Luna sulphureitatis & terreitatis participat, & ideo minus per inflammationem Venere comburitur, plus verò Sole & Luna. Saturnus verò plus terreitatis & sulphureitatis per naturam in commixtione seruauit, quàm nunc dicta corpora: & ideo citius & facilius omnibus dictis inflammatur corporibus, & per inflammationem comburitur velocius, ppter hoc, quòd sulphureitatè maximè habet coniunctà, & Ioue magis fixà. Mars verò nõ per se, sed per accidès nõ cõburitur. Cũ enim cum multè humiditatis cõmiscetur corporibus, combibit illam, propter suæ humiditatis carentiam: & ideo coniunctus non inflammatur, nec comburitur, si non inflammabilia nec combustibilia sint corpora sibi vnita. Si verò combustibilia sint illi commixta corpora, secundum naturam suæ combustionis, necessariò euenit, Martem comburi & in

X ?

flammari. Cum igitur ex rebus constituatur inflammabilibus cementum, patet causa illius inuentionis necessaria: & fuit, ut omnia combustibilia adurerentur. Cum igitur vnū solum sit corpus incōbustibile, solum illud, aut ad illius naturam preparatum, in cemento saluatur. Durant tamen quędam magis, quędam verò minus in cemento. Quę verò magis, & quę minus, nota sunt cū causis dictis. Durant igitur plus Luna, minus verò Mars, adhuc verò & minus Iupiter, minus verò & adhuc Venus, minimè verò Saturnus.

*Cementi examen quomodo sit componendum
& exercendum. Cap. XXXV.*

NArremus igitur cementi modū. Cunque cognitu nobis sit maximè necessarius in perfectionis examine, dicimus quod illius compositio est cum inflammabilibus rebus. Et sunt huius generis res omnes denigrantes, & fugientes, & penetrātes, & cōburentes: sicut est vitriolum, sal ammoniacum, & æris flos, & lapis fictilis antiqui contriti, & sulphuris minima quantitas, aut nihil, & virilis vrina, cum similibus acutis, & penetrantibus. Incementantur igitur hæc omnia cum vrina virili, & super corporis illius tabulas tenues ponuntur, de cuius intentione sit pbatōnis examinari iudicio. Dehinc verò tabulæ conclusæ in fictili vase extendantur super cratem ferream, ita tamen, quod v-

na

na ex eis alteram non tangat, vt liberè ignis virtus ad illas percurrat æqualiter, & sic tri- duo in igne forti conseruetur fictile. Cautela tamen adhibeatur, vt igniantur tabellæ, sed non fundantur. Post tertiam autem diem ta- bellas omni impuritate mundas inuenies, si in perfectione illarum extiterit corpus. Si verò non, corruptas omnino & calcinatione combustas. Quidam tamen ponunt ad in- flammationem tabellas, absque compositio- num cemento, & depurantur similiter, si per- fectionis sint corpora. Si verò non, combu- rantur omnino. Longiori tamen combusti- nis spacio in hoc vltimo egent examine, qđ sola ignis inflammatione perficitur, quã quę cementi examinantur iudicio. Sed cum Lu- na quidem à Solis natura non multa distet differentia, pauco administrationis modo in iudicio cum illo quiescit. Et neque separa- tio corporum fit ab inuicem in his duobus examinis generibus, nisi propter diuersita- tem compositionis substantiarũ eorum: quæ ex eo resultat fusionis diuersitas, & spissitu- do, & raritas: quę quidem separationis sunt causæ, quia propter illorũ fortè compositio- nem non corrumpitur illorum substantia à substantia corporis extranei, cum non fiat il- lorũ per minima mixtio. Et ideo necesse est, illa de commixto à se inuicem separari, sine corruptione totali illorum essentiæ. Quam-

obrem administratio corporum imperfectorum completa, dignoscitur, cum eiusdem fusionis, & ignitionis, & soliditatis, administrationis reperta sunt ingenio.

De ignitione. Cap. XXXVI.

Restat igitur ut capitulum de Ignitione tradamus. Dicimus igitur, quoniam corpora maximæ perfectionis cum ignitione determinatâ, reperta sunt ignem suscipere ante fusionem illorû. Et ideo dicimus, si alterationem illorû completam adinuenire conamur, necesse est ad fusionem illorum corpora administrata redigere. Et est scilicet, ut priusquam fundatur perfectionis corpora, ignitionem suscipiant cum inflammatione, cælestini coloris amœnitatis, priusquâ perueniat illorû ignitio ad albedinem ignis, quam oculus nequaquam possit conspiceret. Patet igitur ignitionem illorum perfectâ compleri ante fusionem, cum rubore intenso, & non cum albedine, quam non possit conspiceret oculus. Si enim priusquam igniantur administrata fundantur corpora, in cõplemento non sunt. Si verò & igniantur cum labore & ignis expressione forti, non est illorum administratio vera. Et hoc quidē in mollibus. Idem verò in solo Marte contingit colligi. Non enim non ignibilia de facili ignitionem preparationis modò suscipiunt, neque non fusibilia fusionem rectam, quâ in
perfe-

perfectis secundum naturam inuenimus. Et si cum ignitione flammam amœnitatem cœlestini coloris non prædant administrata, non est illorum completa administratio. Et si minuitur aliquid ponderis, coloris, pulchritudinis, ignitionis, & similibus ex præparamenti differentiarum bonitatis inuentum astutia, non fuit artificis indagatio. Reiteratò igitur inquirat, donec inueniat cum modis diuina bonitate collatis.

De fusione.

Caput XXXVII.

IN fusionis igitur narratione sufficientiã tradamus, secundũ quòd examen est corporum omnium ad ignitionem illorum certam. Dicimus igitur quod vnica est perfectionis fusio cum ignitione, sed non cum cuiusque ignitionis genere, sed cum ignitione in qua non albescit omnino corpus, & cum ignitione in qua non fit fuscedo igni adueniens, & in qua non subito post ignitionem fundatur, & liquecat corpus vt fluat. Igitur cum se fuderit corpus ex minima ignis pressione debilis, aut sine ignitione, aut cum ignitione fusca, huius præparationis necesse est corpus imperfectionis esse vnumquodque imperfectorum corporum, in artificio diminuto. Et si post fusionem

infrigidari omittatur, & omnino subito in nigredinem illius vertatur ignitio, & ob hoc quidem prius quam durefcatur, ignitio perdat, non est in complemento corpus, cuiuscunq; generis illud extiterit. Sed iudicari quidē expedit mollitiei hoc corpus existere ex imperfectionis corporum generibus. Et si quidem cum ignis laboriosa expressione fortis & violenti fiat illius ante fusionem ignitio & radio fulgoris inæstimabilis albescens omnino, iam nō perfectionis, sed duritiei alteratū est corpus. Et ob hoc quidem si post illius fusionem ab igne tollatur, & subito induretur, vt non fluat, manente illius ignitione fulgida, iam non Lunaris aut Solaris perfectionis corpus existit, cuiuscunq; generis & præparationis corpus fuerit administratum, sed sub Martis differentiarum natura ponatur. Patet igitur ex iam dictis, triplicem in fusibilibus ignitionem ante liquefactionē substantiarum illorum experimento recolligi: vnā scilicet fuscā: alteram verò rubeam & claram, albissimam verò tertiam, radio fulgentem. Prima quidē est mollium, secunda perfectorum, tertia verò durorum corporum ratione & experimento probatur. Sed & qui harum omnium ignitionum desiderat gradum perquirere, omnia fusibilia conflet corpora, & ignis consideret sufficientiam ad fusionis perfectionem completam,

gam, & considerando recolligat omnium signorum fusionis gradus differentiam, & sic quidem inueniet: aliter verò nō. Et hoc quidem tibi adducatur exemplar in omnibus à nobis determinatis, atque determinandis examinationis maneriebus. Et hæc itaque de fusionem dicta sufficiant.

De expositione corporum super vapores acutorum.

Caput XXXVIII.

PROSEQUENTES igitur sermonis complementum, de corporum expositione super acutorum vapores narremus. Dicimus igitur, quòd perfectionis videmus corpora super acutorum vaporem exposita, acrium videl. ponticorum & acetosorum, similiter omnino aut nihil florere, aut amœnissimum cœlestinum florem emittere. Sed solem purissimum non florere. Lunam verò aut solem non purum super acutorum vapores exposita, florere cōperimus, & cœlestinū amœnissimum, amœnius solem q̄ lunam. Et ob hoc igitur naturā imitantes, & nos similiter in preparatis colorē cœlestinū creemus corporibus, qui per argenti viui bonitatem perficitur, vt sufficienter à nobis narratū est in præcedentib. nostri sermonis. Quæcunq; igitur præparata corpora super vapores acutorū extiterint; & cœlestinū nō creauerit a-

mœnitatis colorem, non sunt in præparationis complemento totali. Itaque est ex corporibus quoddam, quod rubeū fuscum, aut citrinum fuscum viriditati admixtum colorem in examine ponticorum floret in superficie sua, vt huius generis est Mars.

Quoddam verò viride fuscum in superficie floret, cœlestino admixtum turbido, & huius generis est Venus. Quoddam verò albū fuscum, & huius generis Saturnus comperitur. Quoddam verò album clarum, & huius generis est Iupiter. Quia igitur maximè perfectum corpus minimè floret, aut nihil: & si quid floret, tardissimo temporis floret spacio. Et Iupiter quidem omnium tardissimè inter diminuta à perfectionis complemento corpora gummositatē suam floret. Ideo per huius magisterij examen consideramus Iouem, maximè perfectioni approximare in opere maioris ordinis.

Per hoc igitur examen perquiri poterit, in quo pertractatum temperanti genere consistat corpus, si rectè horum consideraueris ordinem, quæ narrauimus in hoc capitulo. Sin autem non, tuæ impudentiæ.

De ex-

De extinctione ignitorum.

Cap. XXXIX.

IN extinctionis igitur examine narrationem adducamus totalem. Est tamen multiplex illius experientia, in qua cognoscitur vtrum in perfectione magisterium consistat. Primum igitur, si ignitum corpus in liquore extingatur: & Lunare quidem album non fiat, & Solare citrinum fulgidum, sed in alienum mutetur colorem, non est in complemento alteratio magisterij. Vt si quidem in reiteratione suæ ignitionis & extinctionis in aquis salium aut aluminum cuiuscunque generis administratione creatis, scoriam nigredini affinem in sua superficie prætenderit: aut extinctione illius in sulphuribus, & ab extinctione, ignitionis reiteratione multa euauerit: aut nigredine fœda se infecerit: aut omnino per mallei compulsionem se confregerit, fallax est operis artificium. Aut si ex salis ammoniaci, & viridis æris, & puerilis vrinæ mixtionis cementatione, aut in natura consimilium, & ad ignitionem positum, & post ignitionem & extinctionem sui, ad extensionem similiter Lunare vel Solare ex toto colorem amiserit proprium, aut scoriam creauerit, in corruptione constat corpus adhuc permanere sophistica. Vnam tamen generaliter tibi

tradimus regulam certam, quod tam in di-
ctis quàm à nobis dicendis examinibus, si
quid ex perfectionis differentijs alteratum
commutauerit corpus ponderis, videlicet
aut coloris, non rectè, sed phantasticè inda-
gavit artifex opus: quod non peculiosum
sed perditionis est potius.

De adurentis sulphuris admixtione.

Caput XL.

EX sulphuris igitur mixtione, vtrum in
perfectione consistat magisterium, ap-
probatum similiter, quia experientia no-
stra inuenimus sulphur corporibus commi-
xtum, quædam magis, quædam verò minus
comburare: & quædam à cõbustione illius
redire, quædam verò non, nostro comperi-
mus artificio. Et ex hoc itaq; differentia no-
tari potest inter ipsa à perfectione diminuta
corpora præparata in complemento sophi-
stico. Igitur cū inter cætera corpora cuiusq;
inuenimus generis, solem minimè per sul-
phur comburi: abhinc verò & postea Iupi-
ter, deinde verò Luna, post hoc Saturnus, &
facilius quidem his omnibus Venus, facilli-
mè Mars per sulphuris oleaginitatem com-
buritur. Ideo per hoc notatur quod magis,
quod minus naturæ perfecti approximatur.
Et ex diuersitate colorum post corporum
combustionem perquiri potest, in quo alte-
ratur

raturum genere ex suæ naturæ radice corpus consistat: quoniam sol quidem citrinum intensum, aut rubeum clarum, Luna verò nigrum cœlestino admixtum, Iupiter verò nigrū, modica rubedinis tinctura admixtum, Saturnus verò nigrum fuscum, multo rubori & liuiditati admixtū, Venus verò nigrum, liuiditati admixtum, multa præexistente cōbustione sulphuris, pauca verò præexistente combustione nitidissimè, & amœnū violaceum protendit ex sulphuris commixtione colorem: Mars verò in omni combustionis genere nigerrimū fuscum coloré creat. Ex reductione autem à sulphuris cōbustione notatur similiter diuersitas in corporibus. Quædam verò redeunt, quædam verò ignis expressione à reductione cum sulphure recedunt, aut totaliter, aut eorum quantitas maior: quædam verò in suæ naturæ corpora, quædam verò in aliud quàm suæ naturæ redeunt à cōbustione ad corpus. Redeunt ad proprij naturam corporis, à sulphuris combustionem sol & luna: recedunt autem Iupiter & Saturnus. Iupiter autem aut totaliter, aut secundum sui maiorem partem. Saturnus verò non ex toto recedit, sed quandoq; maior, quandoq; verò minor illius deletur pars. Horum autē contingit diuersitatem existere propter naturam rerum & corporum, & administrationis eorum in opere

præparationis differentiam, quia scilicet ex subita ignis expressione de reductione Iouem deleri contingit: ex successiua verò & paulatiua, & Saturnum & Iouem saluari.

Eorum tamen reductio in alieni corporis potius quàm proprij naturam vergit. In clarum quidem videlicet antimonium Iouis: in fuscum verò Saturni conuerti reductionem repertum experientia nostra extitit.

Venerem verò minui in ignis reductionis impressione: Martem verò magis contingit. Sed Veneris quidem est reductio ponderosa, & citrina, fusca, & mollis, nigredinem participans, cum sui augmento ponderis corporis. Ex his igitur perquiri poterit omnium alteratorum natura corporum.

De Calcinatione & reductione.

Caput XLI.

DE calcinationis igitur & reductionis reiterationis examine dehinc perquirendum. Innuimus igitur, quòd perfectionis reperta sunt corpora in calcinationis & reductionis reiteratione ex bonitatis differentijs, nihil coloris, ponderis, aut quantitatis, de qua curandum sit nimium: aut fulgoris perdere, quantumcunque reiteretur ad illa operationis illarum multiplicitas.

Et ideo si per reiterationem modorum calcinatio-

inationis & reductionis à calce, ex omnⁱ metallorum alteratorum genere, bonitatis differentijs perdant aliquid, æstimandum putes sophisticè perquisitionem artificem indagasse. Quamobrem igitur ad illas exciteris, ut eas cognoscas.

De facili & difficili susceptione argenti

viii.

Caput XLII.

IAM igitur vobis patuit veridicè, maximam argenti viui quantitatem continentia perfectionis existere corpora: & ideo maximè argento viuo amicari. Quamobrem autumandum corpora magis perfectioni approximare, quæ magis amicabiliter argentum viuum combibunt. Et huius est signum argenti viui facilis susceptio à Solari aut Lunari perfectionis corpore. Ob huius igitur rationis causam, siquidem alteratum corpus de facili in sui substantiam argentum viuum non suscipiat, à perfectionis maximè complemento distare necesse est.

Recapitulatio totius artis.

Caput XLIII.

QVia pertractauimus huius magisterij causarum sufficientiæ experientias notas, secundum nostri propositi sermonis exigentiam, restat nos ad comple-

Y

mentum totius operis diuini peruenire in capitulo vno, & in summam contrahere sermonis abbreviati in capitulis dispersum magisterium. Dicimus igitur, quòd totius operis intentionis summa non est, nisi vt sumatur lapis in capitalis notus: deinde verò cū operis instantia asfduetur super illū opus sublimationis primi gradus: & per hoc mundatur à corrumpente impuritate, & est scil. sublimationis perfectio, vt cum ea subtilietur lapis, donec in vltimam subtilitatis puritatem deueniat, & vltimò volatilis fiat. Ab hinc verò cū fixationis modis figatur, donec in ignis asperitate quiescat. Et hic secundi præparationis gradus meta consistit. Sed & tertio similiter lapis administratur gradu, qui in vltimo consistit præparationis complemento, scil. vt iam fixum lapidem cū modis sublimationis volatilem facias, & volatilem fixum, & fixum solutum, & solutum iteratò volatilem, & iteratò volatilem fixum, quousq; fluat & alteret in complemento solifico & lunifico certo. Ex reiteratione igitur præparationis huius gradus tertij in medicina, resultat bonitatis alterationis multiplicatio. Ex diuersitate igitur reiterationis operis super lapidem in gradibus suis resultat multiplicationis bonitatis, alterationis diuersitas, vt ex medicinis quædam quidem sui centuplum, quædam verò ducetuplum, quæ-

quædam tercentuplum, quædam verò mil-
 lecuplum, quædam verò infinitum Solifi-
 cum, & verum perfectionis Lunificū tranf-
 mutet corpus. Abhinc igitur & vltimò ten-
 tetur, vtrum in perfectione consistat magi-
 rium.

*Quem modum author in arte tradenda ser-
 uauerit.*

Caput XLIII.

Sed ne nos quidem mordeamur ab inui-
 dis, narramus quòd non tradidimus sci-
 entiam nostram sermonis continua-
 tione, sed eam sparsimus in diuersis capitulis.
 Et hoc ideo, quòd eam tã probus quàm im-
 probus, si continuè fuisset tradita, vsurpas-
 set indignè. Et eam similiter occultauimus,
 vbi magis apertè locuti fuimus: non tamen
 sub ænigmate, sed sub plana sermonis serie
 artificè allocuti fuimus, & tali sermonis mo-
 do eam ascripsimus, quàm solius Dei altissi-
 mi, benedicti, sublimis & gloriosi, & nostræ,
 qui illam scripsimus, mēti recolligi accidet,
 aut diuinæ gratia bonitatis perfusi, quæ cui
 vult largitur, & subtrahit. Non desperet igi-
 tur doctrinæ filius, quia si illam quæret, eam
 inueniet: non doctrinæ, sed proprii motus
 indagacione naturæ: quia qui per suæ indu-
 striæ bonitatem quæret, scientiam inueniet.
 Qui verò per librorum insecutionē quæsi-
 rit, tardissimè ad hanc perueniet artem pre-

ciosissimam, quia nobis solis, artem per nos
 solos inuestigatã ædidimus & non alijs, ve-
 rissimam tamen & omnino certam. Solùm
 igitur prudentes ad artem allicuimus, & per
 ingenia à nobis tradita viam inuestigatio-
 nis eisdem exposuimus. Non autem eam
 inuentam nisi solis nobis scripsimus, sed &
 inuentionis modum & modorum ingenia.
 Per ea igitur quæ tradidimus, exerceat se bo-
 næ mentis artifex, & Dei donum altissimi
 se adinuenisse lætabitur. Ad artis igitur
 excelsæ perquisitionem
 hæc dicta suffi-
 ciant

Libri Secundi summæ perfectionis Gebri,

FINIS.

GEBRI

GEBRI ARABIS

PHILOSOPHI SOLERTISSIMI, RERVM QVE NATURALIUM PERITISSIMI Πρὸ Ἀβιτσίου liber, quem inscripsit, De inuentione veritatis, siue perfectionis, Incerto interprete.

De sex proprietatibus rerum, ex quibus medicina elicitur.

Cap. I.

CONsiderauimus in nostris voluminibus, secretis, & diuersis quòd de naturæ principiorū naturalium proprietatibus, quin etiam per experientiam nostram, & inuestigationem inuentionis nostræ omnimodè certam, non inueniemus aliud nisi quòd ea, ex quibus elicitur nostra medicina, in corporibus transmutandis habeant in se has qualitatum proprietates. Primò, quòd habeant terrā subtilissimam in se, & incombustibile, & in commistione aptam ad figendum, non omnimodè fixam cum suo proprio radicali humore. Secundò, humiditatem aeream & igneam vniformiter illi terræ coniunctā sic, quòd si vnū fuerit volatile, sit & reliquum.

Y 3

Et quòd ipsa humiditas existit super omnes humiditates, expectans ignis calorem, vsq; ad sui sufficiētis inspissationis terminū completum, quo ad indigentiam completionis ipsius cum permanentia inseparabili terræ sibi annexæ sine euaporatione. Tertio, quòd huius humiditatis dispositio naturalis sit talis, quòd per beneficium suæ oleaginitatis in omnib. suarum proprietatum differentijs terram sibi annexam, conuersione vtriusq; in alterum homogenicè, sic contemperet vnctuosè, & vnione totali, & vinculo coniunctionis inseparabilitatis æqualiter, vt post finalis præparationis gradum fusionem bonam præstet, secundum essentiam & proprietatem metalli, in quod conuerti nititur: vel ad ipsam suscipiendam se inclinet. Quarto, quòd hæc oleaginitas viscosa sit tantæ puritatis essentiæ, & ab omni re combustibili, seu vrète artificialiter emūdata, quòd omnia cum quibus per minima coniungitur, non comburat, sed à combustione præseruet. Quinto, quòd claram & splendidam habeat tincturam in se, albam vel rubeam, mundam, permanentē & incombustibilem, stabilē & fixam, quòd ignis nequaquā valeat ipsam permutare, neque sulphurea adustiuæ, seu acuta corrodentia ipsa corpora corrumpere & defœdare. Sexto, quòd totum compositū inceratum cum suo complemento finali,

nali, sit tantæ subtilitatis materiæ, maximeque tenuitatis, quòd post finalem suæ decoctionis terminum, in projectione tenuissimæ maneat fusionis ad modum aquæ, & penetrationis profundæ, vsq; ad vltimum occultum rei permutabilis, cuiuscunq; fixationis ipsa extiterit in complemento, & cum vicinitate sua, seu affinitate adhæreat suo simili naturaliter, cum inseparabili consolidatione contra impressionem ignis in ipsa hora, sua spiritualitate corpora in volitum reducens.

De septem medicinæ proprietatibus.

Caput II.

His consideratis, inuenimus inuestigatione nostra, septem proprietates rerum in nostro lapide necessarias & oportunas, & sunt hæ, oleaginitas, materiæ siue medicinæ tenuitas, affinitas, radicalis humiditas, puritatis claritas, terra figens, & tinctura. Prima verò dictarum differentiarum proprietas, est ipsa oleaginitas dās in projectione vniuersalem fusionē, & apertionem materiæ. Nam primū quod necessarium est post medicinæ projectionem, est ipsius medicinæ subita & conueniens fusio, quæ cum oleaginitate minerali perficitur ac inuisceratur. Secunda est materiæ, siue medicinæ tenuitas, siue ipsius subtilitas spiritualis, tenuissimè fluens, in fusioe ad instar aquæ penetrās in pro

fundū rei alterabilis, quia secundò post fusio-
nem medicinæ, necessaria est ingressio eius
immediatè. Tertia est affinitas, siue vicinitas
inter elixir, & ré transmütandā, dans adhæ-
rentiam in obuiatione sui similis, & retentione,
quia tertio post medicinæ ingressionem im-
mediatè adhærentia conueniens est & ne-
cessaria. Quarta est radicalis humiditas, i-
gnea, cōgelans, & consolidans partes reten-
tas cum adhærentia sui similis, vnione om-
niū partium consimilium inseparabiliter in
æternum: quia quartò post adhærentiam,
oportuna est partium consolidatio cum sua
radicali humiditate viscosa, & necessaria.

Quinta est puritatis claritas mundificatiua,
dans splendorem eminentem, in combustio-
ne existenti nō adurentis. Nam post cōsoli-
dationē partium purificatarum relinquitur,
quòd ignis actualis habet cōburere omnes
superfluitates extraneas, non consolidatas:
quare sequitur quòd purificatio immediatè,
est necessaria. Sexta est terra figens, tempe-
rata, tenuis, subtilis, fixa, incōbustibilis, dās
fixionis permanentiā in solutioue adhæren-
tis cū eo, stans & perseverās contra ignem:
quare sextò necessaria est immediatè fixio
post purificationē & oportuna. Septima est
tinctura dās colorē splendidum & perfectū,
albū, aut citrinū intensū, & in lunificationē,
seu solificationē rerum transmütabiliū, quia
septimò

Septimò post fixationem necessaria est tinctura splendida, & vltterius color tingens, seu vtilis tinctura colorans materiam conuertibilem in verum argentum, vel aurum cum omnibus suis differentijs certis & notis.

Diuisio totius libri in quatuor particulas.

Cap. III.

Sufficienter ad artis exigentiam disputauimus contra negantes artem, & de principijs naturalibus, quæ sunt de intentione naturæ in metallorum procreationibus & de corporibus, & eorum procreationibus, & præparationibus, & vltimò de medicinis, & examinationibus eorum trãsmutatorum, vtrum in perfectionis steterit complementum, in Summa nostra perfecti magisterij. Et ibidem scripsimus modum inuentionis artis nostræ, & modorum nostrorum ingenia, secundum veritatem quam vidimus, & tetigimus. Hic verò nunc in nostro libro de perfectionis Inuentione tractabimus, & declarabimus speciali modo ea quæ necessaria sunt in hoc nostro magisterio, & modum præparationis, cum eorum pondere, & mensura, & proportione certa non coniecturali. Volumus autem hũc librum nostrum in quatuor particulas diuidere. Et in prima de medjs mineralibus, & eorum præparationibus tractare sufficienter, vt sint apta in cunctis præpa-

rationibus extractione spirituum, & corporum imperfectorum completis. In secunda de spirituum mundificationibus, & præparationibus integris eorundem. In tertia de imperfectorum corporum præparationibus diuersis secundum exigentiam operis complementi. In quarta de omnibus medicinis specialiter pro quolibet corpore, vel ipso met argento viuo in verum solem & lunam transformando cum proiectione, pondere, & mensura, secundum necessitatis exigentiam ad operis complementum.

PRIMA PARTICULA

De mediorum mineralium præparatione. Cap. III.

Sal commune dissoluatur in aqua fontis clara, & per filtrum destilletur, & congeletur in vase terreo, vel plumbato & non in metallo. Sal petræ dissoluatur in aqua fontis, & per filtrum distilletur, congeletur in vase vitreo vsq; ad ipsius fusionem cristallinam. Sal nitri sic præparatur, dissoluatur in aqua fontis clara, & distilletur per filtrum & congela in vase vitreo. Sal gemmæ dissoluatur, vt prius, cõgeletur in terreo vase vitreato post eius filtrationem. Sal alkali verum, fit de zoza dissoluta, & per filtrum distillata & cocta ad tertiam partem, & descendit sal in paruo tẽpore ad fundum vasis ad modum cristalli, & est præparatum. Similiter fit sal alkali a-

li aptud aliquos sic: Accipiunt cineré clauel-
 latum, pódera quinq;, & calcis viuæ vnum,
 & extrahunt totum lixiuium: & distillát per
 filtrum, & congelant, & hoc reiterant semel,
 & est præparatum. Sal ammoniacus fit ex
 quinque partibus vrinæ humanæ, & par-
 te vna sudoris eiusdem, & parte vna salis
 communis, & parte vna & semis fuliginis li-
 gnorum, his simul coctis vsq; ad consumma-
 tionem humiditatis, sublima salem ammo-
 niacum verum & vtilem: hunc iterum in su-
 dore dissolue, & congela, & sublima à sale
 communi semel, & est præparatus. Sal tar-
 tari fit de fæcibus vini distillati calcinatis,
 tartaro ex eis dissoluto & congelato, & est
 præparatum. Sal vrinæ fit ex fæcibus vri-
 næ distillatæ calcinatis, & iterum in aqua
 sua dissoluitur & congelatur, & est præpa-
 ratum, & magni iuuamenti. Multi diuersi-
 modè tractant de Salium præparationsi-
 bus; nos autem inuentione nostra inueni-
 mus has præparationses salium breuiores,
 subtiliores & vtiliores ad nostrum propo-
 situm prosequendum, cum ex omnibus re-
 bus verè calcinatis sales per solutionem ex-
 trahantur, quæ per viam prælibatam præpa-
 rari tenentur. Sufficiat igitur nos transire
 cum his magis vsitatis. Alumen glaciale, vel
 rochæ duplicem habet præparationis mo-
 dum: vnum pro corporibus calcinatis ablu-

dis: alium pro spiritibus sublimandis. Primo modo sic præparatur: Dissolue ipsum in aqua clara fontis, & destilla per filtrum, & coque ad eius tertiam partem, & pone in parapsidibus vitreatis, & descendit circa latera vasis, & in profundo alumen præparatum crystallinum. Secundus modus est, vt alumen in vase terreo coquatur, quousque humiditas euanescat, & inuenies album spongiosum, & leue præparatum pro sublimationibus, & alijs diuersis operationibus. Alumen plumosum, dissoluitur, filtratur, & congelatur vt prius, & est præparatum. Nunc de præparationibus atramentorum inuestigare expedit, cum multum necessarium sit illud, quod per ea colligimus in tincturis & ligamentis spirituum, & aliorum quæ ad Elixir spectant. Atramentum nigrum dissoluitur in aqua bulliente, & per filtrum distillatur, & congelatur, & est aptum. Cuperosa dissoluenda est in aceto distillato, clarificanda per filtrum, & congelanda: & sic est munda. Vitriolum Romanum alia præparatione non indiget, nisi quod in aliquibus cineribus teneatur in igne mediocri, & rubificatur. Amplius considerauimus, & est certum, quod à corporibus imperfectis extrahuntur diuersa nobis necessaria, & sunt adminicula perfectionis in casu, quæ indigent præparatione, & primo de cerussa plumbi. Cerussa plumbi diluenda est in aceto distillato, purifican-

ficanda deinceps à grossioribus, & illud quod
ut lac emanavit, congelandum in Sole, vel
lento igne, & est præparatum. De albo hispa
nico, stanni, minio, eodem modo fit, sunt e
nim in vrina distillata dissoluenda, & ad mo
dum cerussæ præparanda, & sunt præparata.
Viride æris in aceto distillato, solvatur, & cla
rificatum limpide congelandum erit lentissi
mo ignis calore, & est præparatum & aptum.
Crocus ferri dissoluendus est in aceto distil
lato, & est clarificandus: hæc aqua rubicun
da croci congelata, dat tibi crocum aptum.
Aes vstum tritum & ablutum cum aceto di
stillato, per modum quem insinuauimus in
præparatione cerussæ, tibi subueniat. Lithar
girim in aceto distillato solutum, clarifica
& congela, quia bene præparatum est, quod
iterum quemadmodum alia prænotata dis
soluere poteris, & eis vti, dissolutis, & conge
latis, & in hoc est inuestigatio profunda. An
timoniū calcinatur, dissoluitur, clarificatur,
& congelatur, & teritur: est præparatum. La
pis lazuli calcinatur & abluitur tritus, & est
purificat⁹ à terrestreitate. Lapis Aemathites
ignitur, & extinguitur sæpius in felle tauri
no. Bolus armenus teritur & dissoluitur ut ce
russa, & congelatur. Cinnabari semel subli
mandum est à sale communi, & sic est præpa
ratū. Tutia calcinatur & soluitur in aceto di
stillato, & est optimè præparata.

718 GEBER DE INVENT.
SEVCNDA PARTICVLA
De spirituum mundificationibus.

Caput V.

TRactauimus in prima particula de eis, quæ nobis necessaria videbantur in inuentione nostra certa, ad spirituum & imperfectorum corporum præparationem sufficienter. Intendimus hîc nunc ampliare sermonem de Spirituum sublimationibus. seu præparationibus cuiusq; speciei, quoad nostri magisterij indigentiam completam. Ne discedas ab hac nostræ inuentionis doctrina, quam in meditatione profunda, & in operibus vidimus maximè necessariam, & omnino certam. Disputauimusq; sufficienter in Summa nostra causam, quare spiritus præparatione indigent, & modum dedimus tibi certum. Hîc verò pondera & specialè modum in eorum præparationibus & sublimationibus inuestigamus cum experientia omnino certa: & primò de sulphure, & de suo compari, & sic de alijs per ordinem.

De sulphuris præparatione.

Caput VI.

Sulphur viu. clarum & gummosum tere subtilissimè, & coque in lixiuio facto de cineribus clauellatis, & calce viua, colligendo superius combustibilitatè eius oleagineam: & continuè in bullitione extrahendo, quousq; clarum videtur: quo facto extrahe
&

& moue cum baculo, & cautè extrahe illud, quod cum lixiuio egressum habuerit, partes grossiores inferius relinquendo. Illud autem extractum in frigida parùm, & impone ei quartam eius de aceto bono, & ecce totum congelabitur, vt lac. Lixiuium extrahe clarum quò ad poteris, residuum ad lentum desicca ignem, & serua.

Ad idem, alius modus in, De fecum administratione: hunc modum serua.

Ad libram vnâ sulphuris huius præparati, accipe de squamis ferri bene calcinatis rubeis libram j. aluminis rochæ bene calcinati libram j. & salis communis præparati libram semis. Hoc totum incorpora bene terendo cum aceto, vt sit liquidum, quod coque, mouendo quousq; totum bene denigratum fuerit, & desicca: tere optimè, & pone in aludelle cum largo cooperulo, & sit cooperculum alembici cum magna zona & larga, ad eleuationem spirituum cõseruandam: sitq; aludel altitudinis pedis vnus cum dimidio, ne calor ignis alembici zonam attingat, & sic sublima, vt docuimus in Summa perfectionis nostra. Collige aut quod in zona collectum fuerit densum, quod verò ad latera vasis superius in alembico adhæret leue & puluerisabile, projice, quia cõbustibile & fœdum ac defœdans est. Collectum verò, per se pone in phialam, & coque super cineres tam diu,

donec humiditas combustiua paulatim deleatur, & serua mundè, quia perfectè mundificatum est.

De Arsenici præparatione.

Cap. VII.

Eius compar arsenicum, post eius contritionem bulliendum est in aceto, & ibidè tota pinguedo combustibilis extrahenda, & desiccanda. Sume deinde libram vnam cupri calcinati, & semis aluminis calcinati, & salis communis præparati tantum vt aluminis, & tere cum aceto vt sit liquidū, & coque vt in sulphure, & sublima in aludeli, sine alembico, & sit longitudinis vnus pedis: collige album, & densum, clarum, & lucidum, & serua, quia satis est aptum.

De argenti viui præparatione.

Cap. VIII.

Argentum viuum sic sublima. Sume de eo libram vnam, vitrioli rubificati lib. duas, aluminis rochæ calcinati libram vnam, & salis communis lib. semis, & salis petræ quartam partem: tere totum, & incorporatum sublima, & collige album, densum, clarum, & ponderosum, quod circa vasis spondilia inuentum fuerit, & serua, vt tibi de alijs scripsimus. Sed si in prima sublimatione inuentum fuerit turbidum, vel immundum, quod tibi accidere poterit, propter tuam negligentiam.

gligentiam, illud cum eisdem facibus nouis iterum sublima & serua.

De Marchesitæ præparatione.

Caput IX.

MArchesita trita ponatur in aludel magni fundi ad digiti spissitudinem, & primò sulphur cum lento igne collige, & cum cessauerit, vigora ignem, renouato cooperculo, & ascendet quod argenti viui locum obtinet, vt tibi plenariè scripsimus in perfectionis nostra Summa completè.

De Tutia præparatione.

Caput X.

TVtia puluerizata in aludele posita magnæ ignitionis administratione, sublimatur & fit bona. Sal ammoniacus sublimatur à sale communi, vt in practica de salibus tibi scripsimus. Argentum viuum ita sublimatur rubicundissimum: Recipe libram vnã Mercurij, & libras vitrioli rubificati duas, & libram salis petræ, simul mortificato: & sublima, & post etiam sublimetur ab alumine rochæ calcinato, & sale petræ cum eisdem ponderibus. Et est magnum nostræ inuentionis secretum: nec sit prætermittendum, quin consideratio facum sit notanda in sulphuris sublimatione & sui comparis: quoniam sulphur sublimatum à calce cu

Z

pri, magis dealbatur, quàm à calce ferri. Et sic inuestigandum est de arsenico: nam à ferro sublimatur magis rubeum. Possunt etiam sublimari à vitriolo & alumine calcinato, & cum sale communi, & sale petre commixtis, & ita sufficienter tradidimus spirituum præparationes artificiosè non modicè.

TERTIA PARTICVLA HV-
ius libri, *Quomodo corpora sint præpara-
randa. Cap. XI.*

Tertiam nostram particulam ponimus imperfectorum corporum præparationem completà, & inuestigauimus modù: primò qualiter præparari debeant vt perficiantur, quo ad complementù primi ordinis, vel secundi per se, sine medicina. Secundò præparationem eorum ad recipiendam medicinam albam vel rubeam.

De præparatione Saturni:

Cap. XII.

Saturnum calcina cum sale communi præparato fufum, cum spatula ferrèa agitando quousq; in cinerem vertatur: deinde coque per diem naturalem, & sit aliquantulum ignitus, & non multum, abluè cum aqua dulci completè: deinde calcina per triduum, donec intimè rubificetur: & si uis ad album, cum aqua aluminis albi imbi-
be, &

be, & reduc cum oleo tartari, vel eius fale. Si verò ad rubeum, imbibe cum aqua croci ferri, & viridis æris prædicto, & reduc cum fale tartari, vt prius: & hoc itera quousque sufficiat.

De præparatione Iouis.

Cap. XIII.

Iouem calcina vt Saturnum, & albifica eius calcem per triduum, vt in Saturno, nec errabis. Sed eius reductio difficilis est, nisi fiat in furno illorum qui per cinericia vel cementa recedunt, & sit illud imbitum. Scias tu inuestigator huius operis, quòd præparationes sæcum reductibilium plenariè in hoc libro conscripsimus, cum totus iste liber sit practicus cum inuestigatione certa compilatus. Sed in Summa nostra præseruauimus nobis alium stilum magis philosophicum, cum ibidem, vt Theoricus, hîc verò vt Practicus purus, artem completè inscripsimus. Vt autem artifex errare non possit, subiungo illud, quod reducere quæris, sit tantum, quantum illud quod præstare habet reductionem, & calcem diuisam coadunare. Sed in tincturis est alia consideratio. Nam figens vel tingens multiplicandû est super tingendum, donec tinctura appareat, quâ desiderabis: siue sit in corpore vel medicina: & hoc est vnû de secretis nostris. Postq̃ reduxeris hæc duo plumba, & inue-

Z z

neris splendorem & colorem, & omnia alia ad votum tuum forte ignitione carebunt, & vt consequaris intentum, incipe sic. Dissolue tutiam calcinatam, & stannum calcinatum, & has aquas misce, & cum hac aqua imbibe calcem stanni, vice post vicem, sic cum induxeris octauam partem tutiæ in totam calcem, reduc in corpus, & vide: si ignitionem habuerit lunæ, bene quidem, si verò non iterum calcina, & age, vt prius, donec ignitionem habuerit. Et omnes aquas dissolutiuas spirituum & corporum, ponam in fine libri huius, & quamlibet earum pro suo genere: nec mireris quòd disperimus huius practicæ specialia in diuersis voluminibus, cū ab improbis hanc artē fugare conamur.

Quomodo possint igniri hæc duo.

Cum talk vel Mercurio præcipitato, vel vitilius cum Luna pura ab hoc deducta calcinando & soluendo peruenimus ad horum duorum corporum ignitionem & duritiam completam cum splendore inenarrabili.

Scias tamen quòd sola speculatio, quæ multum valet in Summa nostra in hac nostra inuentione parum prodest. Sed terere, coquere, assare, inhumare, calcinare, fundere, destruere, construere, corpora emundare, cum his clauibus aperies occultas seraturas arcani nostri, sine quibus ad huiusmodi conuiuij epulas non vocaberis. Destruere sine ira,

ne ira, & complebis cum lætitia.

De præparatione Martis.

Caput XIII.

MArtem sic præpara: Tere libram j. limaturæ eius, cum libra semis arsenici sublimati. Imbibe illud cum aqua falis petræ & alcali, ter reiterando, funde violenter, & habebis ferrum album: itera quousque sufficienter liquefcatur cum dealbatione peculiariosa.

De præparatione Veneris.

Cap. XV.

Veneris purgatio duplex est, vna quidem ad album, alia verò ad rubeum. Ad album purgatur sic: Calcina ipsam solo igne, quemadmodum tradidimus in Summa nostra perfectionis. Sume ipsam calcinatam, tere libram vnã cum vncijs quatuor arsenici sublimati, & imbibe cum aqua litar girj ter vel quater, & reduc cum sale petræ ac oleo tartari, & inuenies corpus eius album, splendidum pro medicina suscipienda. Est & alia præparatio eius ad rubeum: Tere libram vnã limaturæ eius cum vncijs quatuor sulphuris, vel laminas eius cum sulphure cementando, & sic calcina, & abluere cum salis aqua & aluminis, & cum reductibus reduc in corpus mundum, aptum

Z 3

ad tincturam rubeam. Est enim tertia præparatio eius. Calcina ipsam solo igne, & tunc dissolue partem eius, & tantum tutiæ calcinatae dissolue, & cum hac dissolutione imbibe quater vel pluries residuum calcis, vel cum sola tutia dissoluta, sic quod intret tutia ultra calcis medium, & sic reduc cum reductentibus, & habebis corpus mundum & splendidum, & cum paruo adminiculo ducitur ad statum altiore, si verus inquisitor fueris veritatis. Est & quarta præparatio eius, ex se ipsa calcinata rubea, solo dico igne, facias viride æs, intensum, quod flos cupri nuncupatur. Illud autem viride æs dissolue cum aceto distillato, & congela: congelatum cum reductentibus reduc in corpus: quod aptum erit ad multa, si inuestigatio tua non erit negligens, in operibus similibus per nos datis. Hunc verò librum composuimus, vt sit introductorius Summæ nostræ, vel ea absente sit totius Summæ conclusio finalis, ad complementum vtriusque medicinæ. Nam hic ponimus practicam gradatim, illic verò theoreticam speculationis nostræ, modò magis generali, cum demonstrationibus manifestis ordinatam.

QVAR.

QUARTA PARTICVLA
huius libri de Medicinis.

Caput XVI.

Secundum ordinem præmissorum præ-
 sticabimus in hac quarta particula no-
 stra, verum inuestigationis modum cõ-
 ponendi medicinam quamlibet, albam vi-
 delicet & rubeã secundum naturam & pro-
 prietatem corporis transmutandi, vel ipsius
 Mercurij cum omnibus suis pertinentijs oc-
 cultis & manifestis. Et hoc in secundo vel
 tertio ordine, omnibus sophisticationibus
 amotis, quia nihil sophisticum recipit hic li-
 ber noster, cùm de veritatis Inuentione in-
 tituletur. Quamobrem primò de Elixirijs
 albis incipiemus.

*De medicinis albis pro Ioue & Sa-
 turno.*

Caput XVI.

Medicina alba pro Ioue præparato: Su-
 me Lunæ purissimæ libram vnã,
 Mercurij viui libras octo, & amalga-
 ma: quo facto ablue cum aceto distillato, &
 sale communi præparato vsque ad colorem
 cœlestinum, vel lazurij: quo abluto, extra-
 he de Mercurio quantum poteris, exprimẽ-
 do per pannũ spissũ, & appone Mercurij sub-
 limati duplũ Lunæ: tere sufficiẽter & coque

inter cineres in phiala vitrea cooperta per diem & noctem extrahe, tere, & iterum coque, frange phyalam, & separa illud quod sublimatum est ab inferiori puluere quasi ru beo, & caue de nimio igne, aliàs totum funderetur in massam nigram, puluerem pone super porphyriten, & adiunge ei duas partes ammoniaci præparati, & partem vnam Mercurij sublimati: tere trituratione bona, & imbibe cum aqua salis alcali, vel aqua salis petræ, si zozam non inueneris: & pone ad distillandum cum imbibitum fuerit multum bene liquidè vt lac, cum lento igne: & nec extrahe totam aquam, sed sic vt remaneat sicut pix fusa: redde illi aquam, & sic ter faciendo. Deinde extrahe, & tere super lapidem, & desicca multum, imbibe cum oleo ouorum rectificato, vel desiccato, vel cum oleo salis alkali, vel petræ, vel tartari, donec fundatur cum ingressu, & projice vnam partem super quinque stanni præparati: & est Luna perfecta in secundo ordine, absq; errore.

Item alia medicina super Iouem: Sume talk calcinatum, & tere cum sale ammoniaco, ana, & sublima ter vel quater, & dissolue cum aqua, qua imbibe Lunam calcinatam, vt in prima medicina fecisti, toties donec bibat suum pondus, & da ei ingressum cum oleis prædictis, & projice vnam partem super decem partes Iouis præparati, & videbis intentum.

rentum. Tertia medicina Iouis fit cum vna parte Lunæ dissolutæ in aqua sua, videlicet stillicidij cupri & salis petræ, vt in fine habetur, cui adiunge duas partes talk dissolutæ, vel tutiæ calcinatæ, & dissolutæ: congela recipiendo aquam, & redde hoc ter vel quater: cōgela, & incera cum ammoniaco sublimato, quousque fundatur, & projice vnam partem super octo partes Iouis præparati. Et si vis has medicinas projicere super Saturnum præparatum ad album, tunc minue Saturnum in suo tertio, & fac vt in Ioue.

De medicinis solaribus, pro Ioue & Saturno.

Caput XVIII.

PRima igitur medicina solaris sic fit: Calcina solem, amalgamando prius cum Mercurio, vt in luna, extrahe Mercurium per pannum, tere cum duplo salis communis præparati, pone super lentum ignem, vt recedat Mercurius, extrahe salem cum aqua dulci, & desicca, & sublima ab eo tantum salis ammoniaci, reddendo sibi quater, tunc dissolue in aqua vitrioli, & petræ, & iameni, vt in fine libri huius habetur. Solue crocum à ferro extractum per calcinationem, vel cuprum calcinatum rubeum. Iunge has aquas ana, extrahe aquam per distillationem, & redde sibi quater. Vltimò de-

ficca, & imbibe cum oleo ouorum rectificato, vt in fine libri huius, quousq; fluat vt cera, & vna pars tingit quatuor partes obrisè.

Secunda fit in sole soluto, vt in prima, & viridi factò de cupro calcinato & dissoluto, ana, mixtis & inceratis, distillando & reitendo, & in fine incera cum sulphure præparato, quousq; fundatur vt cera, & tingit octo partes Saturni splendide.

Tertia fit ex auro soluto, & sulphure soluto, & viridi dissoluto, mixtis & præparatis, vt in secunda, & in fine inceratis cum oleo capillorum præparato, vel ouorum, quia vna est via, & cadit vna pars super decem Saturni, vel Iouem præparatum ad rubeum. Possunt etiam hæ medicinæ projici super Iouem præparatum in rubeum, & erit res splendidissima perseverans materia, vt opus finisimum, secundum eius gradum. Nam hæ medicinæ alterant in secundo ordine, vt retulimus.

De medicinis albis pro Venere, & Marte.

Caput XIX.

TRanfeamus nunc ad Veneris medicinas, & Martis: & primò de medicinis horum ad album. Sume argenti, vt supra calcinati partem vnã, tere cum duabus partibus arsenici præparati, & vna parte Mercurij præcipitati, & imbibe cum aqua salis petræ, litargirij, ammoniaci, ana, quousque pondus

pondus suum biberit, desicca & incera cum oleo albo de claris ouorum, vt inferius videbis, & vt in alijs, quousq; fluat, & cadit vna pars super quatuor Veneris vel Martis præparatorum. Secunda medicina fit ex Luna calcinata, & tantum Iouis calcinati & soluti, misce, desicca, & incera cum duplo horum arsenici sublimati, quousq; fundatur. Tertia fit ex Luna calcinata, vt supra, arsenici & sulphuris sublimatis & tritis, cum tantum salis ammoniaci, quod sublima ter ab eis: & projice vnam partem super sex horum duorum corporum præparatorum.

De medicinis rubeis, pro Venere & Marte.

Caput XX.

Solaris verò medicina fit, vt sumas thuræ libram vnam, calcina & dissolue in aqua vitrioli & salis petreæ, tum cum ea aqua imbibe calcem Solis, vt bibat eius duplum, distilla, recipiendo aquam, & hoc quater reddendo. Vltimò incera cum oleo capillorum, vel felle taurino, & projice vnum super sex cupri extracti de viridi æris præparato, & erit excellens, purum & laudabile. Tu autem porrige manum ad nostra dicta: aliter in vanum studes, & recipe in corde in nostris voluminibus intentionem nostram, & videbis nos verum inuestigasse.

De medicina tertij ordinis ad album.

Caput XXI.

Hinc verò ad tertij ordinis gradum ascendemus: & primò de medicina Lunari, tam pro corporibus imperfectis perficiendis, quàm pro ipso Mercurio in veram Lunam coagulando. Primò dissolue Lunam calcinatâ in aqua dissolutiua, vt prius: quo factò, coque eam in phiala cum longo collo non obturato ore per diem solum, vsquequo cõsumetur ad eius tertiam partem aquæ: quo peractò, pone in loco frigido, & deuenient lapilli ad modum cristalli fusibiles, & hoc est argentum reductum ad Mercurium nostrum fixum & fusibilem; de quo recipe vncias quatuor, de arsenico albo præparato vncias sex, & de sulphure præparato vncias duas, & misce simul bene terendo cum aqua falis petræ & ammoniaci, & pone in phiala cum longo collo ad lentum ignem per septimanâ, & indurabitur vt pix: extrahe, & iterum incera cum aqua, vt prius coquendo per quatuor dies, & iterum incera tertia vice, & inuenies illud oleum fufum infra triduum, & cum infrigidatum fuerit, frange & extrahe, & inuenies laminam fixam, fluentem vt cera, & est primus gradus. Iterum appone tantum vt prius de noua materia, & iunge cum isto fermento, & fac vt prius,

prius, & sic tertio & quarto. Et inuenies medicinam cuius bonitas est magna & excellens caidit enim super decem cuiuslibet corporis, vel ipsius Mercurij in lunam veram. Hunc autem lapidem custodi, & ratiocinare per modum à nobis traditum in Summa nostra, & peruenies ad altiora. Nec enim proposuimus cuncta in vno solo monstrare volumine, cum liber librum exponat & declaret.

De medicina Solari tertij ordinis.

Caput XXII.

Medicina verò Solaris fit ex Sole dissoluto, & præparato ad modum Lunæ, cui appone sulphuris soluti partes 3. arsenici partem vnā & mediam. Incera cum oleo viridis æris facta cum sale armoniaco, vt in fine habetur, per omnia faciendo, vt in Lunari capitulo, & erit medicina tingens omne corpus, & ipsum Mercurium in verum solem, pars vna super sex, vel amplius, secundum modum iam tibi traditum. Lege & perlege Summam perfectionis nostram, & inuenies modum regiminis tibi ordinatum, vt in infinitum tingas, si ingenium acutum possides: nec discurre hinc inde in diuersis philosophorum dictis ambiguis. Nam omnes ad vnā tendunt perfectionem, tibi à nobis sufficienter traditam. Experiri

poteris, si tantum valeas, sin autem, recede,
quia damnum incurres & inanitionem.

De aquis solutiuis, & oleis inceratiuis.

Caput XXIII.

Flli, doctrinae perquire experimenta, nec
desine, quia fructum in eis inuenies mil-
lecuplum, quia tibi soli hunc librum scri-
psi, quem complere volo cum aliquibus a-
quis & oleis, in nostro magisterio multum
necessarijs: cum ijs sigillabimus librum no-
strum de perfectionis Inuentione. Et primo
cum aqua nostra dissolutiua, de qua mentio-
nem fecimus in Summa nostra, cum loquu-
ti fuimus de Dissolutione cum aquarum a-
cumine. Primo sume libram j. de vitriolo, de
Cipro, & libram semis salis petrae, & vnam
quarta aluminis iameni, extrahe aquam cu
rubedine alembici: nam dissolutiua est mul-
tum, & vtere ea in capitulis praelibatis: fit au-
tem multo acutior, si cum ea dissolueris quar-
tam salis ammoniaci, quia soluit solem, sul-
phur & argentum. Aqua alia philosophica
nostra inceratiua. Sume oleum distillatum
ab ouorum albuminibus, tere cum medie-
tate ipsius salis petrae, & iterum distilla vel sa-
lis petrae & ammoniaci, ana, & fit optimè,
vel cum sale alkali misce, & distilla vt prius:
& in quantum hoc plus reiteraueris, tanto
melius incerat: aut cum oleo tartarino, con-
iunge oleum praedictum, & distilla oleum
prædi-

prædictum in ceratium album. Oleum in ceratium rubeum: Sume oleum vitellorum, seu capillorum humanorum, cui adiunge tantum salis ammoniaci rubificati, & iterum distilla, & hoc ter, & erit oleum rubicundissimum in ceratium. Oleum viridis æris fit, cum viride æris dissolvitur in aqua salis ammoniaci, & cum illo composito, admisce oleum vitellorum, & distilla, & hoc ter reiterando, & habebis oleum viridis æris ad in cerandum, aptum & utile. Oleum fellis fit, extrahendo à felle oleum, vt à capillis humanis per omnia faciendo, vt in alijs. Et non dico, quòd ista dent humiditatem radicalem mineralem, vt probauimus in sulphure & arsenico, sed saluant tincturam à combustionem, donec ingrediatur, & postea fugiunt in expressione ignis, vt à nobis alibi narratum est. Quicumque artifex secundum dicta nostra, in hoc libro nostro tradita, perfectè & studiosè fuerit operatus, inueniet post complementum operis sui, nos verum inuesti-

gasse: & hinc liber noster terminatur, qui
de Inventionem veritatis, seu
perfectionis intitu-
latur.

F I N I S.

GEBRI ARABIS
PHILOSOPHI SOLERTIS-
TISSIMI, RERVMQVE NA-
 turalium peritissimi liber Fornacum ad ex-
 ercendam *χημείαν* pertinentium. Inter-
 prete Rodogero Hispa-
 lensi.

*Praefatio, diuidens librum in tres
 partes.*

C A P V T I.

CONsiderauimus consideratio-
 ne non phantastica, nos totam
 artem tradidisse in volumini-
 bus nostris. Sed ne ob inuidiam
 mordeamur, hunc librum For-
 nacum praescripsimus, in quo tractabimus
 practicam manualē, tam in spirituum, quā
 corporum praeparationibus, vt artifices le-
 uius contingere valeant ad operis comple-
 mentum. Cū ergo vltima consideratio in
 rerum cognitione magis propinquarū con-
 sistat, & in modo operandi, & res à rebus re-
 gimine ignis extrahi possunt. Et cū ad
 hanc rem peruenire non possumus, nisi se-
 parando superflua à contento desiderato,
 scili-

scilicet sulphuris combustibilitates & terretates corpus quodlibet infœdantes . Hinc est quòd primò singulos operandi modos tractabimus, utpote qualis furnus cum suis instrumentis spectet ad quamlibet rem præparandam, usq; ad operis complementum, cum regimine ignis illi appropriato, & qualia vasa pertineant ad propositum, ut artifex perficere possit suam operationem. Secundò, quæ res præparandæ sunt, ut ex simplicibus, seu commixtis verum Solem vel Lunam generare valeat cum splendore. Tertio narrabimus illa quæ perfici possunt cum alteratiuis, & quæ naturaliter alterantur cum complemento totali, & modum permiscendi cum proportione debita, & cum medicinis longo tempore ad hæc præparatis. In fine autem pertractabimus recapitulationem omnium experimentorum nostrorum, cum quibus peruenimus ad notitiam veritatis huius.

*P R I M A P A R S H V-
ius libri de modis ope-
randi.*

De furno calcinatorio. Cap. II.

Flat furnus calcinatorius quadratus in longitudine quatuor pedum, in latitudine trium pedum, & sit spissitudo pa-

Aa

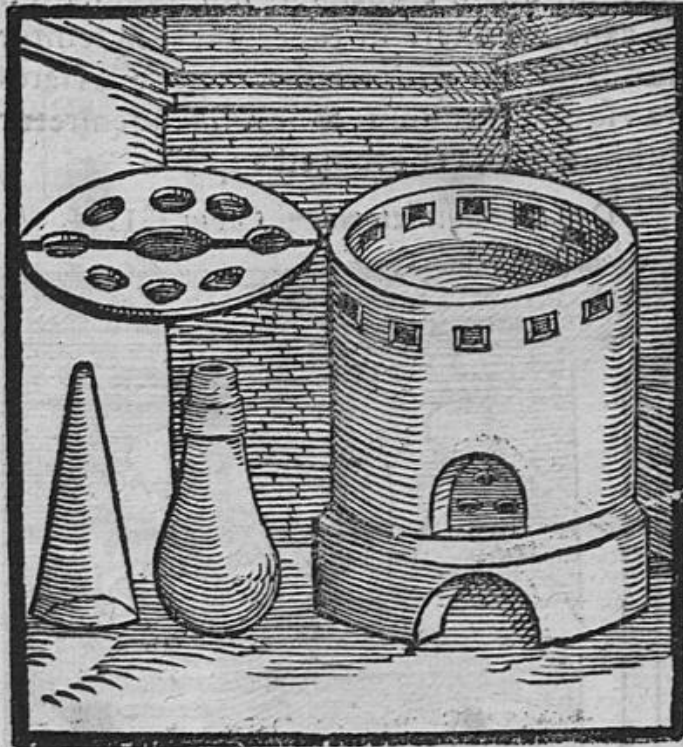

rietum dimidij pedis in hunc modum, & altitudo sit 4. pedum, vbi ponantur Luna, Venus, Mars, vel aliæ res calcinandæ in patellis terreis de fortissimo luto, de quo crusibula fiunt, vt possint in ignis asperitate stare, vñ que ad calcinandi totalem combustionem. Calcinatio thesaurus rei est, nec te tædeat calcinationis. Studeas autem in nostris voluminibus quæ diximus. Per calcinationem mundificantur corpora imperfecta, & per reductionem calcinati in solidam massam. Et
tunc

tunc proijciatur medicina nostra super eas
& gaude.

De furno sublimatorio.

Caput III.

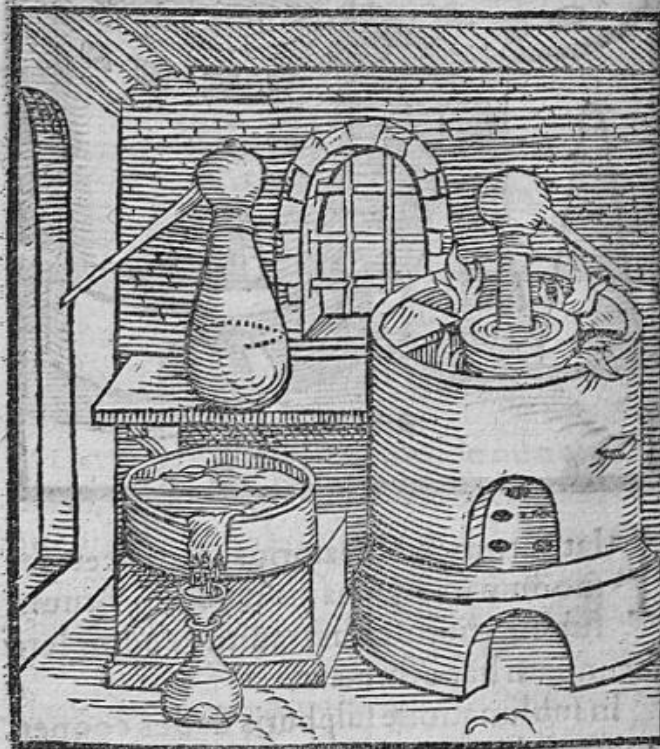
Fiat furnus sublimatorius, videlicet per
modum in Summa nostra de spirituum
sublimatione prius traditum complete
secundum hanc formam.

In sublimatione sulphuris debes cooper-
culum sublimatorij facere cum magno libe-

A a z

ro concauo canali interius ad modum alembici sine naso . Nam aliter descenderet totum sublimatum ad fundum vasis præ nimio calore. Nam in fine sublimationis non ascendit sulphur, nisi cum expressione vsq; ad ignitionem aludelis, & nisi sublimatum in canali retineretur superius, cum leuiter fundatur, descenderet iterum per vasis latera vsque ad fundum, & sic nihil inueniretur sublimatum, vt notum est expertis.

De furno distillatorio. Caput IIII.

Furnus

Furnus distillatorius est idem cum furno sublimatorio, fit autem vas distillatorium ad modum istius figuræ. Ignis autem administrandus est secundum exigentiam rei distillandæ. Modum autem sufficienter descripsimus distillatorium tam mineralium, quàm vegetabilium, in Summa nostra perfectionis.

De furno descensorio.

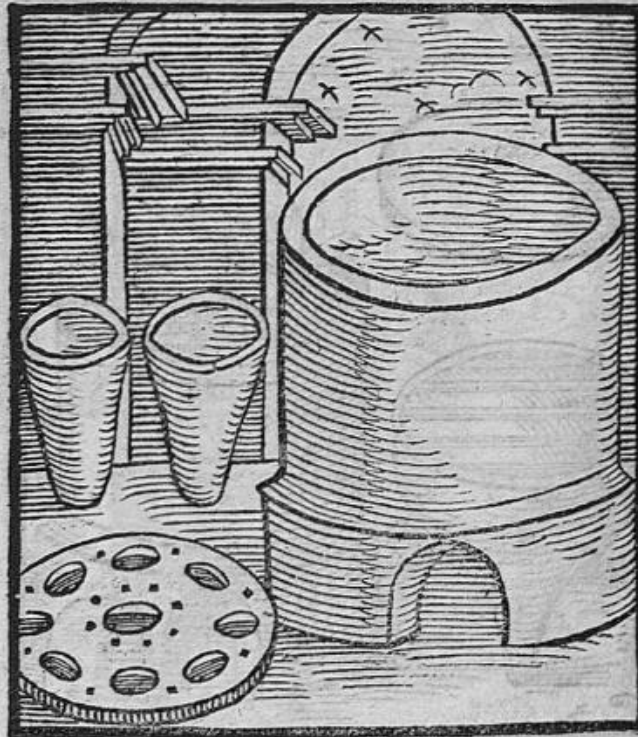
Caput V.

Aa 3

Furnus autem descensorius fit in hunc modum: Et est apud nos inter fusores cinericiorum, & cementorum mirabiliter vsitatus. Reducuntur autem omnia corpora calcinata, combusta, soluta, & coagulata per hunc furnum in solidam massam. Imò cineritia & cementa, & teste seu crusibula, in quibus sæpius fustum est argentum ad recuperationem illius metalli imbibiti.

*De furno fusorio,
Cap. VI.*

Fur.

FVrnus fusorius, in quo omnia corpora leuiter funduntur per se, & est furnus iste multum vsitatus inter fusores & monetarios: nec non & aurichalcum in his furnis funditur, & tingitur cum tutia vel calamina, vt notum est expertis, & sic fit.

De furno solutorio. Cap. VII.

FVrnus dissolutorius fit cum cacabo aquæ pleno cum instrumentis ferreis, in quibus artificiosè tenentur alia instru-

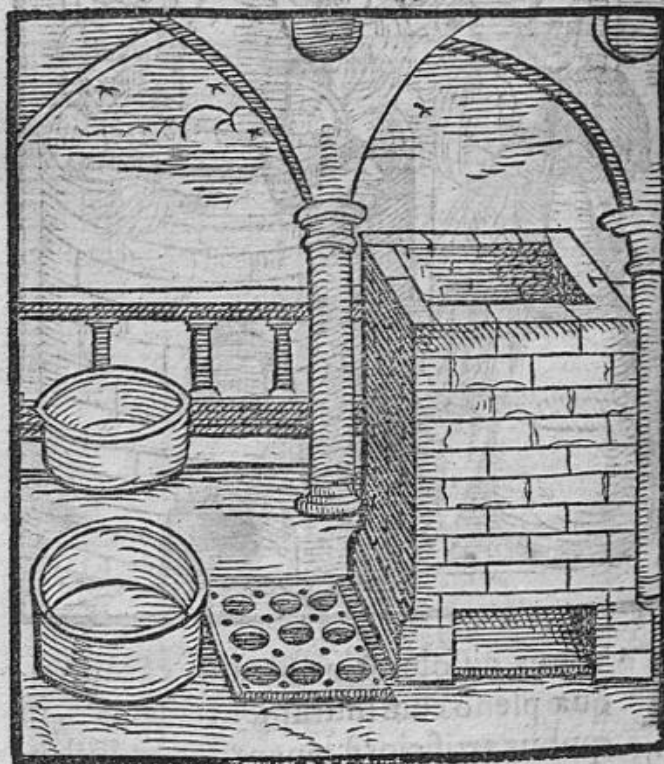
Aa 4

744 LIBER FORNACVM

menta ne cadant, in quibus fit omnis dissolutio: & hæc est forma furni & vasorum, vt sequitur. Aliqui autem ponunt fimum, fennum, aut stramina. Quod dictam reprobos: quia si vas ab eo rumperetur, destruerentur illa: sed ex aqua calida leuiter recuperatur solutū cum non soluto, per coagulationem, vt patet expertis.

De furno fixatorio vel Athanor.

Cabut VIII.

Fiat

Fiat furnus fixatorius ad modum furni calcinationis, & sit patella profunda terrea plena cineribus cribellatis. Sit autem vas cum materia fixanda bene sigillatum in medio cinerum situata, sic quod spissitudo cinerum subtus & superius, & incircuitu sit ad spissitudinem quatuor digitorum, vel secundum illud, quod fixare desideras: quia maior ignis requiritur in vno quam in alio fixando: per hunc furnum, & per hanc viam peruenerunt antiqui philosophi ad opus magisterij, quod notum est vere philosophantibus, quod per nos est satis monstratum sufficienter in libris nostris, illis qui fuerint veritatis inuestigatores. Et hæc super est figura Athanor. Qui verò in huiusmodi potest magis ingeniari, non excuset se ab hoc per nostram traditionem.

*S E C V N D A P A R S D E
rebus præparandis.*

*De præparationibus spirituum mediorum
mineralium & aluminum.*

Cap. IX.

IN hoc capitulo dicam præparationes spirituum, & primò Mercurij. Si autem perfectè desideras eum sublimare, ad libram eius pone salis communis libram semis, &

Aa 5

746 LIBER FORNACVM

aluminis glaciei calcinati libras duas & mediam, & salis petræ libram semis, mortificatum, simul terendo cum aceto, quousque non appareat in eo de viuo aliquid, & sublima vt icis, quia est vtile. Sublimatur autem Mercurius rubeus, scilicet libra vna eius ab vna libra salis petræ, & libra vna vitrioli, cum quibus optimè teritur: & sublimatur rubeus & splendidus. Sublimatur autem arsenicum, scilicet libra vna, & libra vna limaturæ Veneris, & salis communis libra semis, aluminis calcinati quarta libræ vnius. Mortificentur cum aceto super ignem mouendo, quousque totum denigretur: & iterum imbibe, & erit album: & desicca mouendo, & hoc ter sublima, azymum & vtile. Sulphur autem decoctum in lixiuio, & exsiccatum sublimatur cum eisdem facibus sicut arsenicum, excepto quòd loco limaturæ Veneris, ponitur limatura Martis, vel batitura squamæ eius in vase prædicto. Sal autem ammoniacum à sale communi sublimatur, æquis ponderibus impositis. Tutia verò & marchesita, atque corpora imperfecta sublimantur, vt narratum est in Summa nostræ perfectionis. Sales verò & alumina præparantur, & bauratia, & vitriola, vt in libro nostræ Inuestigationis sufficienter scripsimus.

De

*De Calcinatione Iouis.**Caput X.*

IVpiter specialiter calcinatur sic: Sit testa magna super furnum situata, & stanno imposito, cum tantundem salis communis præparati, & aluminis rochæ calcinati. Moueas semper cum spatula ferrea perforata, quousque totum fuerit incineratum. Cribra & pone in igne, & sit semper ignitum, quousque optimè dealbetur, & serua.

*De calcinatione Saturni.**Caput XI.*

Saturnus eodem modo calcinatur vt Iupiter: sed calx eius rubificatur vt minium: quam serua.

*De calcinatione Veneris.**Cap. XII.*

Venus sic calcinatur: Ponitur in furno calcinationis prædicto cum sale communi præparato, vel in sua limatura, vel per se, vel cum arsenico puluerisato, vel cum sulphure, inungendo cum oleo communi. Et sic calcinatur per tres aut quatuor dies igne fortissimo. Calcinatum percutite, vt cadat à tabulis: residuum calcina: calcinatum & tritum recalcina, quousq; optimè rubificetur, & serua.

De Calcinatione Martis.

Caput XIII.

MArs quidem calcinatur per eius limaturam in prædicto furno, quousque optimè rubificatus fuerit, vt puluis impalpabilis sine tactu. Et dicitur crocus Martis: & hoc multum in arte ista operatur.

De calcinatione mediorum mineralium.

Caput XIII.

OMnia atramenta, sales, alumina & turtiæ genera cum tartaro, & alia diuersa calcinantur in furno dicto Calcinatorio cum igne mediocri vel forti, secundum exigentiam rei calcinandæ, vt patet in libro de Inuestigatione perfecti magisterij: sed omnia corpora calcinantur, vt in Testamento nostro.

De ablutionibus calcium, corporum combustorum.

Caput XV.

Ablutio omnium corporum combustorum & calcinatorum sic fit: Habeas primò vas terreum vitreatum, magnum, impletum aqua dulci calida. Cum qua abluere calcem quamcumque corporis calcinati, fri-

ri, fricando sæpius, vt totum fal & alumen
dissoluatur: tunc cùm residentiam fecerit, e-
uacua aquam cautè, ne aliquid de corpore
exeat per lotionē. Calcinatum iterū impone
in aquam calidam, & reitèra vt prius, quous-
que bene & perfectè ablutū fuerit, & serua.

De incerationibus calcium ablutorum.

Caput XVI.

Incerationes calcium ablutorum fiūt sic:
Calcem ablutam desicca, post dissolue in
aceti distillati libris duabus, salis commu-
nis, aluminis glaciei, salis gemmæ, ana, un-
cias duas, & quatuor libras calcis ablutæ
prædictæ desiccatae imbibere: quousque to-
tam imbiberit aquam prædictam: desicca, &
serua.

*De reductione calcium in solidam
massam.*

Caput XVII.

Reductio illius calcis ablutæ & incera-
tæ sic fit: Calcem inceratā abluere cum
vrina distillata, quousq; extraxeris sa-
les, & alumina cum spurcitia corporis calcis
nati, qua desiccata, ipsam imbibere cum oleo
tartari, in quo dissolue ad libram vnā olei,
vncias duas salis ammoniaci, & vnciam vnā
nam salis petrae. Sint autem calcis libræ qua-
tuor; & talis imbibitio fiat per vices desic-

cando & imbibendo: & desicca, & descende in descensorio magno, & reduc in solidam massam corpus purgatum à sulphureitate combustibili virtute ignis calcinantis: & à terreitate foetida, virtute salium, quæ in reductione secum retinent terræ fœculentiam, corpore purificato ab immunditijs accidentalibus, quæ ei superuenerunt in minera sua. Quod autem in radice suæ generationis ei innatum fuerat spurcitæ, palliari poterit cum medicina, cuius maior pars argenti viui substantiam in se contineat, vt à nobis monstratum est sæpius in Summa nostra ad artis exigentiam.

De solutionibus corporum præparatorum, & de eorum coniunctionibus certis, cum proportionibus certa, vt meliora appareant cum fulgore, post eorum reductiones.

Cap. XVIII.

CVM dupliciter corpora imperfecta ad perfectionem reducantur, aut per præparationis modum, & commixtione perfectorum cum imperfectis, aut per medicinam ad hoc præparatam. Hic verò narrabimus, quare perfectum imperfectum perficit. Et etiam imperfectum ad perfectum reducitur cum præparationibus à nobis generaliter demonstratis. Et has præparationes in hoc capitulo specialius tractare proponimus sufficienter

ficienter. In primis narramus, quòd corpus, vt prædictum est, mundatum per calcinationis & reductionis modum, vel limari oportet, vel in granulas diuidi, vt notum est. Quoniam post fusionem projicitur super tabulam minutè perforatam super aquam frigidam, dictam aquam fortiter mouendo. Et iste est modus noster. Hanc granulaturam dissolue in aqua dissolutiua nostra, quæ fit ex sale petræ & vitriolo, quantum eius medium, vel limaturam eius dissolue in aquam limpida. Appone fermenti præparati tertiam eius partem, hoc est Lunæ præparatæ & solutæ. Et per medium diem coctæ, & in loco frigido positæ. Fit enim lapis cristallinus, & hoc est fermentum illius fermenti, tertiam eius partem appone: & extrahe aquam, & redde, & hoc septies. Et postquam reductum est in corpus affina per suum examen, & gaudebis de hoc quod generasti. Et quia pertractauimus in generali de corporum imperfectorum administratione perfecta, nunc speciales regulas de quolibet corpore dabimus veriores & certas. Primò de Ioue incipientes dicimus: postquam præparaueris Iouem, & reduxeris eum, dissolue illum in aquarum acumine, quo dissoluto, vt prædiximus, ad eius 9. partes, adiunge de talk. calcinato, & soluto partem vnã, aquas claras commiscendo. Hanc autem rectifica aquam per alembi-

cum septies, extrahendo & reddendo. Et cum ultimò desiccatum fuerit, da ei de aqua salis petrae imbibendo & desiccando, & reduc in corpus mundum, ignitionem, & cineritium expectans. Si enim argentum viuum præcipitatum & dissolutum cum Luna dissoluta coniunxeris, & Ioui dissoluto, vt diximus, apposueris, inuenies post reductionem corpus nobile pertractatum sub proportione prænominata. Saturni autem regimen, completur eo præparato & dissoluto cum tertia eius fermenti rubei dissoluti, quibus vt prius præparatis & reductis, corpus quidem pulchrum te inuenisse lætaberis. Veneris quidem regimen specialius pertractantes, narrauimus, quòd eam præparatam & dissolutam rectificabis septies vel pluries, aquam ab ea distillando & reddendo. Qua coagulata, fac inde viride nobilissimū cum sale ammoniaco & aceto distillato. Illud autem viride in vase Martis rubifica, & dissolue iterum, cui adiunge Lunæ præparatæ & dissolutæ tertiam partem eius fermenti dissoluti: partem verò mediam totius: & fermenta: aquam post extrahendo & reddendo septies: hoc autem reduc in corpus, & gaudebis. Martis autem regimen est, vt Veneris, sed propter eius maximam fœditatem nihil boni in eo expectabis. Lunæ verò regimen est, quòd eam dissolvas & coagules

gules septies, vel ad minus quater. Et ad eam dissolutam, adiunge aquas fixas rubificantes, quas narrauimus, & inuenies corpus aptum, solare, quia cum sole conuenit, & remanet cum eo quietè. Et sit tuum adiutorium Venus optimè purgata & dissoluta: & cum ab ea extrahetur sulphur mundissimum, tingens & fixum. Et dico tibi quòd Mercurius purificatus & fixus, habet paliare foeditatem corporum imperfectorum. Fixum verò sulphur extractum à corporibus purum, habet colorare cum splendore. Et ex hoc magnum secretum tibi elicias, quòd ipse Mercurius atque sulphur extrahi possunt, tam à perfectis quàm imperfectis corporibus debite præparatis. Sunt enim ad hoc adminicula spiritus purificati, & media mineralia per solutionem, vt opus ad perfectionem reducatur congruè, nec non & peculiòse multum.

TERTIA PARS DE
Corporibus perficiendis, & medicinis alteratiuis.

De modo perficiendi tertij ordinis.

Cap. XIX.

CVM autem sufficienter pertractauimus omnes modos imperfectorù corporum cadentes in secundo ordine,

Bb

nunc ad tertij ordinis medicinas est transe-
undum. Quæ autem sint medicinæ, & qua-
les secundi & tertij ordinis, sufficienter de-
monstratū est in libro nostro perfecti magi-
sterij, vbi demonstrauias demonstratione
competenti & vera lapidem nostrum de ar-
genti viui substantia esse procreandum, &
hoc sufficienter vt theoreticus speculatiuus.
Hic verò practicam manifestè reserabimus
enodatam, & est, vt studeas lunam vel solem
resoluere in aquam suam siccam, quam vul-
gus Mercurium vocat. Et hoc, vt duodena-
ria proportio aquæ contineat partem solam
corporis perfecti. Nam si cum igne léto hæc
bene rexeris, inuenies per 40. dies corpus il-
lud in meram aquam conuersum: signumq;
suæ perfectæ dissolutionis est nigredo de-
super apparens. Si verò vtrunq; opus album
& rubeum, perficere conaris, vtrumque fer-
mentum per se modo iam dicto, dissolue, &
serua. Et hoc est nostrum argentum viuum
de argento viuo extractum, quod volumus
pro fermento. Pastam verò fermentandam
extrahimus more solito ex imperfectis cor-
poribus. Et ex hoc tibi tradimus regulam ge-
neralem, quòd pasta alba extrahitur de Ioue
& Saturno: Pasta verò rubea ex Venere &
Saturno. Est autem in fermento corpus
quodlibet per se dissol-
uendum.

De

De regimine Iouis & Saturni.

Caput XX.

ET quia in hoc capitulo demonstrabi-
mus regimen Iouis & Saturni. Primo
innuimus, quòd hoc caput est ad albū,
& est modus talis: Accipe libr. vnam Iouis
mundissimi, & funde: quo fuso impone in
eo duodecim libras Mercurij bene munda-
ti, mouendo totum vt commisceatur, quòd
pone in phialam cum collo vnus pedis in
furno Athanor, Et aliam phialam Saturni sic
præparati, & subiice ignem lentum per se-
ptimanam, & habebis pastam dissolutam, a-
ptam ad fermentandum à fermento albo, se-
cundum proportionem quam monstrabi-
mus ad præsens. Sint pastæ Iouialis 4. par-
tes, Saturni tres, fermenti albi vna pars: istæ
dissoluta, vt diximus, misceantur per mini-
ma, & ponantur in putrefactione, in mo-
dum dissolutionis nostræ ignis mediocris
per septem dies, quibus extractis & bene mæ-
xtis, per pannum liquidiora exprime: quòd
verò remansit spissum, in Chemia bene si-
gillatum, pone in Athanor per tres septi-
manas, ignem philosophicum continu-
ando. Postea extrahe, & si siccum in-
ueneris, da sibi ad bibendum tertiam par-
tem aquæ reseruatae, & iterum pone in Atha-
nor sicut prius, per tempus prædictum.

Bb z

& sic ter facies, quousque biberit totam aquam suam. Tunc pone in Chemiam in furno fixationis per duodecim dies: tunc extrahe, & reduc cum reductibus. Et illud inuenies, quod antecessores nostri maximo studio inuenerunt, generans generatum. Idem autem in cineritio cum plumbo affina, & inuenies corpus albedine perfectum, generans perpetuo suum simile. Cuius expositionem vnà cum cæteris meis antecessoribus, cum eo quod scripsimus, successoribus relinquo.

De regimine Veneris & Saturni.

Cap. XXI.

SInt pastæ Veneris libræ tres, Saturni libræ duæ, fermenti rubei libra vna, his optimè dissolutis, fiat commixtio per minima, quam fermenta calore, vt in albo dictum est, extrahe aquam, & quod in panno remansit, pone in Chemiam optimè sigillatam per tres septimanas. Extrahe reddendo sibi tertiam partem aquæ suæ reseruatae, & coque, vt in capitulo præcedenti, & sic ter. Cùm autem biberit totam aquam suam, pone in orobo ad figendum. Et cùm fixum fuerit, reduc cum reductibus corpus paratum ad augmentandum & tingendum.

De re-

*De regimine Martis.**Cap. XXII.*

CVM Martis solutio nimium inueniatur difficilis, apud quam plures modos, & diuersa etiam alia experimenta per nos facta, in fine huius libri per tractabimus. Sint ergo Martis pastæ libræ duæ, Veneris libræ quatuor, Saturni libræ quatuor, misceantur sine fermento: & coque per septem dies, & inuenies totum siccum: fige, & pone cum medietate eius litargirij triti, & commixti simul in reductorio, & inuenies corpus mirabile, & multum utile, si ea sapias, quæ pertractauimus sæpe.

*De regimine Lunæ.**Cap. XXIII.*

Regimen Lunæ est, vt reducatur de minera sua ad nobilius, & hoc est, vt dissoluas eam, de qua accipe libras tres, Veneris dissolutæ libras quatuor, fermenti dissoluti libram vnam, coniunge aquas, coque per septem dies cum lento igne, in Orobo clauso, vt in Marte cum tota aqua sua: deinde fortifica ignem paulatim per alios septem dies, & sit quasi sublimationis. Sed per alios septem dies da illi parum fortiolem ignem, vt figatur tota aqua cum eo, quem puluerem in pauca quantitate reduc, & si re

tinuerit secum partem Mercurij, (quod leuiter scire poteris, si calcinare sciueris) bene quidem. Si verò non, iterum ad figendū impone, quousq; sufficiat, hoc autē reduc cum reductentibus rubeis. Et Lunam coloratam, transmutatam, & fixam inuenies, quam honora. Nam si bene studueris in nostris voluminibus, inuenies per considerationem nostram, super quæ actionem suam fundare debeat verus inquisitor.

De regimine Mercurij.

Cap. XXIII.

Regimen Mercurij fit duobus modis. Primò ipsum bene lotum & purificatum, amalgamabis cū ære nostro subscripto proportione certa. Secundus modus est, vt ipsum distilles, & inde aquam vitæ facias. Quantum ad primū modum, hæc est proportio. Sint Mercurij vnciæ 48. Solis vncia j. Lunæ vncia j. Veneris vncia j. Saturni vncia j. Funde hæc corpora: primò Venere & Luná: secundò Solé: tertio Saturnum. Extrahe ab igne, & sit in magno crucibulo, habeasq; dictum Mercurium bene calefactum in alio, & cū indurare ceperit, infunde paulatim Mercurium, mouendo cum baculo: & reimponendo super ignem, & mouendo quousq; bene fuerit amalgamatum cum Mercurio toto. Pone ad dissoluendum per septem dies, extrahe aquam cum panno, re-

no, residuū fac volatile, supponendo ignem ignitionis. Istud iterum imbibe cum aqua sua tota, & pone ad generandum, iterum ad desiccandum per quadraginta dies, & inuenies lapidem, quem pone ad figendum, & habebis lapidem augmentabilem vsq; in infinitum. Custodi ergo hūc librum à filio tuo, quia iste exponit cuncta quæ scripsimus in diuersis libris nostris.

De fermento Lunæ ad azymum.

Cap. XXV.

Fermentum lunæ ad azymū fit, cūm luna dissoluta fuerit in aqua sua corrosiua, quæ fit ex vitreolo & sale nitro. Et si hāc aquam decoxeris ad tertiam, & in aere posueris per aliquot dies, descendent lapilli cristallini: quos si posueris per se in balneo, vel in fimo per aliquot dies dissoluentur, erit oleum lunæ, & ipsum fermentum: quod serua ad album.

De fermento solis ad rubeum.

Cap. XXVI.

Fermentum Solis fit, cūm Sol dissolutus fuerit in aqua sua, & decoctus atq; præparatus, secūdum capitulum prædictum fermenti lunæ, erit fermentum solis ad rubeum, quod serua.

Bb 4

De fermento Fermenti, tam albi quàm rubei super Mercurium.

Cap. XXXVII.

COMpositio medicinæ nostræ, quæ dicitur Fermentum fermenti super Mercurium, fit per hunc modum ad album: Accipe fermentum Lunæ, quod est eius oleum, & appone duplum eius arsenici sublimati, & in aqua dissoluti, quibus appone Mercurij dissoluti quantum arsenici: commisce aquas, easque pone super ignem per diem ad incorporandum: deinde extrahe aquam per alembicum, & redde. Et hoc quindecies fac sic incerando, & erit currens, vt cera fusibilis: tunc appone tantum ceræ virginæ albæ fusæ: & comisce, & proiice super Mercurium lotum, secundum quod tibi videbitur expedire. Nam illud resolutum augmentatur in virtute & pondere. Si autem ad rubeum sit hoc fermentum fermenti hoc modo, dissolue solem in aqua sua, (compositionem fac autem omnium aquarum illarum, & aliarum rerum, quæ sufficienter sunt traditæ in libro nostro, de Perfectionis inuentione, & dissoluendi modus, quare hic omisimus) quo sole dissoluto, ad partem eius appone duas partes sulphuris dissoluti: in eadem aqua simul & tres partes Mercurij dissoluti. Sintque omnia ista veraciter dissoluta

luta in aquam clarissimam : quibus mixtis, coque per diem, vt fermententur: deinde extrahe aquam, quindecies semper reddendo: incera cum cera crocea virginea, id est oleo sanguinis, vel oleo ouorum ad modum dictum, projice super Mercurium crūdum, secundum quòd videbitur tibi expedire. Scias vtique si hanc medicinam perfeceris, secundum modum tibi traditum in secūdo ordine Summæ nostræ de medicina Mercurij congelatiua, inuenies per reiterationem operis, & per subtiliationem eius, quòd vna pars istius tingit Mercurij infinitas partes, in solem altissimum nobiliorem omni sole naturali.

Recapitulatio experimentorum authoris.

Caput XXVIII.

CVM intendamus in nostro volumine declarare cuneta dubia, quæ accidere possunt cuilibet artificio concludam librum meum cum omnibus veris experimentis per me probatis & expertis. Et per has operationes veras percipere poterit investigator nouus, veritatem seu falsitatem receptorū diuersorum sophisticorum, ne tempus suum exponat viliter, & bona similiter in falsificorum receptionibus. Et primò de spiritibus solis: postea de alijs consequenter modis suis, tam de corporibus, quàm de spiritibus. Sed istud capitulum diuisum est in

Bb 5

duo. Primò narramus experientiam antiquorum per nos expertam: Secundo rectificationes eorum omnium. Sed ad ea quæ sunt albedinis est prius insistendum, pro vt nos incepimus. Bona dealbatio. Recipe Realgaris vnciam j. argenti viui sublimati vncias tres & semis, tartari calcinati vnciam j. tere, & incorpora, & pone in phialam cum longo collo vnus pedis, sic quòd duo digiti intrare possint, & sit lutata, & pone super ignem coopertam cum panno. Fac primò ignem lentum per quartam horæ: deinde subtus & in circuitu, augmenta igne, quousque furnus vltius ardescat cum ignitione, infrigidatū frange, & quod metallinum inuenieris, extrahe & collige magnam copiam: quia iam dicam tibi modū, qualiter hæc medicina rectificetur vtiliter. Dealbatio artificiosa. Super tutiam sublimato vnam partem mercurij sublimati, & duas partes arsenici sublimati, quousq; habuerit ingressum: hoc Venerem dealbat clarè, & speciosè multum. Item alia. Cum litargirio dissoluto imbibe mercurij sublimati partes tres, arsenici sublimati partes duas, quousq; fiant 8. pondera: cui adiunge arsenici sublimati alia octo, tere simul, & funde cum oleo tartari, & dealbabis Venerem preparatam ad libitum. Item alia. Arsenicum metallinum cum tantundem calcis Lunæ, tere, & imbibe cum aqua

qua

qua salis ammoniaci: & desicca, & tere, & post dissolue salem tartari in aqua salis petræ, cum quo oleo imbibe medicinam, desicca eam ter incerando. & desiccaudo: & gaudebis de hoc, quod nunc narrauimus. Item alia nostra. Iouem calcinatum, ablutum & desiccatum, toties imbibe cum arsenico metallino, cum medietate eius mercurij sublimati, quousq; fundatur, & intret Venerem: nam ipsam dealbat splendidè præparatam. Item. Super tutiam calcinatam, dissolutam, & coagulata, sublima arsenicum sublimatum album, sic quòd arsenici sint 3. partes: tutiæ verò vna, reiterando sublimationem super ipsum quater: nam habet ingressum cū illis: adiunge mercurij sublimati medietatem totius, terendo & incerando quater cum aqua salis ammoniaci, petræ & tartari, ana, cum quo coagulato, cimenta laminas Veneris præparatas: & funde, & erit res valde pulchra. Item alia. Venerem calcinatam & inceratam tere, cui adiunge arsenici sublimati, & dimidiam partem mercurij sublimati, quibus bene tritis & mixtis, adiunge parum de aqua ammoniaci, incerando super marmore, post desicca & sublima: sublimatum redde facibus iterum imbibendo. Et sic ter in quarta vice imbibe cum aqua petræ, & sublima id, quod sublimari patitur. reitera, donec fufum maneat in fundo: illud

autem in cupro præparato resplédebit cum nitore. Item. Super calcem Veneris præparatam, toties sublima arsenicum sublimatum, quòd aliqua pars arsenici remaneat cū eo in asperitate ignis. Illud autem imbibitum cum aqua petræ, & vltimò inceratum cum aqua Lunæ & Mercurij præcipitati, in fine cum oleo tartari rectificati, quouſque fluat, Martem dealbat mirificè, & intrat secundū ordinem, si sagaciter ambulaueris in conuallibus huius artis. Dixi nanq; alibi, quòd si Mercurij vbiq; præcipitati obtineat in commixto, splendidius ambulabis, præcipuè si fermentum album dissolutum cum Mercurio dissoluto, post aliqualem eius fixationem adiunctum fuerit per medium incerationis, inuenies te iuxta viam ambulasse. Et quia probauimus Iouem qualitercunq; præparatum, in toto primo ordine totaliter inutilem, qualecunq; sibi magisterium superuenerit, etiam Saturnū & Martem; propter hoc in Summa nostra dedimuseum medicinæ tertij ordinis subseruiturum: quia excellentissimè ibi declaratur, vt sæpius est probatum in Summa perfectionis nostræ, & iam infinitos modos de facto probauimus & sciuimus. Aptiora tamen descripsimus de ipsius Veneris dealbatione.

Ludi

Ludi Mercuriales. Cap. XXIX.

Nunc autem incipiam de Ludis Mercurialibus. Fac cementum de litargi-
ro argenteo, & sale alkali de zozā,
hoc pone in crucibulo ad spissitudinem di-
giti, ibidem pone globum amalgamationis
Mercurij & Lunæ, superpone residuum ce-
menti, vt sit globus in medio cementi. De-
sicca, luta, & pone in lento igne per medium
diem, paulatim ignem vigorando, sic que de
vespere vsq; ad crepusculum calere incipiat
cum modica ignitione extrahe, & in cineri-
tio affina, & erit Luna in pondere, & surdi-
tate, & fixatione multum melior. Item. Lunā
amalgama cum mercurio, cui adiunge tam-
tum Saturni, quantum est luna: pone in cru-
cibulo alto, sic, quod tres quartæ sint vacuæ,
superpone oleum sulphuris, & coque vsque
ad olei consumptionem, post tene per duas
horas in igne mediocri, & generabitur ibi la-
pis niger cum paruo rubore, hunc lapidem
fac transire per cineritium, & Lunam inue-
nies augmentatam in pondere, surditate, &
fixione. Item aliud optimum opus meditan-
dū. Lunam amalgamā cum Mercurio te-
re cum duplo eius arsenici metallini. Cui
adiunge Veneris amalgamatæ proportio-
nem decuplam, Lunæ scilicet & arsenici: te-
re totum: & fige, & reduc in corpus, & bene
tibi erit.

Citrinatio Lunæ. Caput XXX.

Postquam duximus in cognitionem illorum albantium cū magisterio: nunc ad citrinationem Lunę accedamus, specialius quàm in Summa nostra. Zyniar nostrum philosophicum ex Venere præparata deductum, dissolue cum aqua dissolutionis Lunæ, cui adiunge medium eius Mercurij rubificati per sublimationem, & aliquantulum fixati & dissoluti: Lunæ autem dissolutæ quantum ipsum zyniar appone: quibus fermentatis per diem, extrahe aquam per distillationem, & redde, & hoc decies. In fine coagula, & reduc in corpus, & gaudebis ab inuento. Aliter. Solue ipsum zyniar & crocum nostrum præparatum cum Mercurij sublimatione, quousq; rubescat, adiunge tantum salis ammoniaci, & sublima ter ab illo croco, quod dissolue. Sint autem crocus & zyniar ana, cui adiunge tantum de Luna dissoluta, quantum de duobus: fac ut in præcedenti, incerando, & reduc, quia leue.

Item, alium modum tibi tradimus leuiorem.

Recipe croci & zyniar dissolutorū ana, ad iunge tantum auri dissoluti, incera ut prius. In fine congela, & da illi quartam eius de oleo salis petreæ: & projice tantum Lunæ, & erit tinctura cum citrinali aspectu.

Aliter autem & optimè.

Fac aquam de zyniar nostro, & de illo croco no-

co nostro, & imbibe calcem Solis & Lunæ
ana, quousq; biberint eorum pondus. In fi-
ne incera cum oleo ammoniaci & petræ, &
reduc in corpus nobile. Item, Sublima am-
moniacum à viridi nostro, cui tunc adiunge
crocum & zyniar, ex quibus bene commix-
tis, sublima bis vel ter, ammoniacum extra-
ctum de prædicto, & in fine dissolue totum,
cui adiunge tertiam auri dissoluti, incera vt
prius, & congela. Et proijce supra Solem
& Lunam, ita quòd Lunæ sint duæ
partes, Solis autem vna, &
erit bonum.

Finis libri Fornacum.

